သုတ္တန္တပိဋကေ ခုဒ္ဒကနိကာယေ

စရိယာပိဋကပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ

ဘဒန္တာစရိယ ဓမ္မပါလတ္ထေရေန ကတာ

ပရမတ္ထဒီပနီ နာမ

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာ

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ

မုဒ္ဒါယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿ ၂၅၀၄ မရမ္မဝဿ ၁၃၂၂ ၁၉၆၀

၂၂၅၆

သုတ္တန္တပိဋကေ ခုဒ္ဒကနိကာယေ

စရိယာပိဋကပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ

ဘဒ္ဒန္တာစရိယဓမ္မပါလတ္ထေရေန ကတာ

ပရမတ္ထဒီပနီ နာမ

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာ

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ

မုဒ္ဒာယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၃ မရမ္မဝဿေ ၁၃၂၁ ၁၉၅၉

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာ

မာတိကာ	ပိဋ္ဌက်
ဂန္ထာရမ္ဘကထာ	၁
နိဒါနကထာ	၃

၁-အကိတ္တိဝဂ္ဂ

၁-အကိတ္တိစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၁
၂-သင်္ခဗြာဟ္မဏစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၉
၃-ကုရုရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ	၃၆
၄-မဟာသုဒဿနစရိယာဝဏ္ဏနာ	၄၀
၅-မဟာဂေါဝိန္ဒစရိယာဝဏ္ဏနာ	၄၆
၆-နိမိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ	၅၂
၇-စန္ဒကုမာရစရိယာဝဏ္ဏနာ	၅၉
၈-သိဝိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ	၆၄
၉-ဝေဿန္တရစရိယာဝဏ္ဏနာ	၇၆
၁၀-သသပဏ္ဍိတစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၀၄

၂-ဟတ္ထိနာဂဝဂ္ဂ

၁-မာတုပေါသကစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၁၁
၂-ဘူရိဒတ္တစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၁၆
၃-စမ္ပေယျနာဂစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၂၅
၄-စူဠဗောဓိစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၃၁
၅-မဟိံသရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၃၈
၆-ရုရုမိဂရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၄၁
၇-မာတင်္ဂစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၄၉
၈-ဓမ္မဒေဝပုတ္တစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၅၇

မာတိကာ	ပိဋ္ဌက်
၉-အလီနသတ္တုစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၆၃
၁၀-သံခပါလစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၇၀

၃-ယုဓဉ္စယဝဂ္ဂ

၁-ယုဓဉ္စယစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၇၇
၂-သောမနဿစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၈၁
၃-အယောဃရစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၈၉
၄-ဘိသစရိယာဝဏ္ဏနာ	၁၉၃
၅-သောဏပဏ္ဍိတစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၀၂
၆-တေမိယစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၀၈
၇-ကပိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၂၀
၈-သစ္စတာပသစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၂၃
၉-ဝဋ္ဋပေါတကစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၂၅
၁၀-မစ္ဆရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၂၉
၁၁-ကဏှဒီပါယနစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၃၃
၁၂-မဟာသုတသောမစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၄၀
၁၃-သုဝဏ္ဏသာမစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၄၉
၁၄-ဧကရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၅၄
၁၅-မဟာလောမဟံသစရိယာဝဏ္ဏနာ	၂၅၉
ဥဒ္ဒါနဂါထာဝဏ္ဏနာ	၂၆၂
ပကိဏ္ဏကကထာ	၂၆၉
နိဂမနကထာ	၃၂၇

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာယ မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ခုဒ္ဒကနိကာယ

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

စရိယာ သဗ္ဗလောကဿ၊ ဟိတာ ယဿ မဟေသိနော။
အစိန္တေယျာနုဘာဝံ တံ၊ ဝန္ဒေ **လောကဂ္ဂနာယကံ။**

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နာ၊ ယေန နိယျန္တိ လောကတော။
ဝန္ဒေ တမုတ္တမံ **ဓမ္မံ၊** သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပူဇိတံ။

သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နော၊ ဌိတော မဂ္ဂဖလေသု ယော။
ဝန္ဒေ **အရိယသံဃံ** တံ၊ ပုညက္ခေတ္တံ အနုတ္တရံ။

ဝန္ဒနာဇနိတံ ပုညံ၊ ဣတိ ယံ ရတနတ္တယေ။
ဟတန္တရာယော သဗ္ဗတ္ထ၊ ဟုတွာဟံ တဿ တေဇသာ။

ဣမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပသ္မိံ၊ သမ္ဘုတာ ယာ သုဒုက္ကရာ။
ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တာ၊ ဒါနပါရမိတာဒယော။

တာသံ သမ္ဗောဓိစရိယာနံ၊ အာနုဘာဝဝိဘာဝနံ။
သက္ကေသု နိဂြောဓာရာမေ၊ ဝသန္တေန မဟေသိနာ။

ယံ ဓမ္မသေနာပတိနော၊ သဗ္ဗသာဝကကေတုနော။
လောကနာထေန **စရိယာ-ပိဋကံ** နာမ ဒေသိတံ။

ယံ ခုဒ္ဒကနိကာယသ္မိံ၊ သင်္ဂါယိံသု မဟေသယော။
ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ သတ္ထု၊ ဟေတုသမ္ပတ္တိဒီပနံ။

တဿ သမ္ဗောဓိသမ္ဘာရ-ဝိဘာဝနယယောဂတော။
ကိဉ္စာပိ ဒုက္ကရာ ကာတုံ၊ **အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ** မယာ။

သဟ သံဝဏ္ဏနံ ယသ္မာ၊ ဓရတေ သတ္ထု သာသနံ။
ပုဗ္ဗာစရိယသီဟာနံ၊ တိဋ္ဌတေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

တသ္မာ တံ အဝလမ္ဗိတွာ၊ ဩဂါဟိတွာ စ သဗ္ဗသော။
ဇာတကာနုပနိဿာယ၊ ပေါရာဏဋ္ဌကထာနယံ။

နိဿိတံ ဝါစနာမဂ္ဂံ၊ သုဝိသုဒ္ဓမနာကုလံ။
မဟာဝိဟာရဝါသီနံ၊ နိပုဏတ္ထဝိနိစ္ဆယံ။

နိတနေယျတ္ထဘေဒါ စ၊ ပါရမီ ပရိဒီပယံ။
ကရိဿာမိ တံ[၁] **စရိယာ-ပိဋကဿတ္ထဝဏ္ဏနံ။**

ဣတိ အာကင်္ခမာနဿ၊ သဒ္ဓမ္မဿ စိရဋ္ဌိတိံ။
ဝိဘဇန္တဿ တဿတ္ထံ၊ နိသာမယထ သာဓဝေါတိ။

တတ္ထ **စရိယာပိဋက**န္တိ ကေနဋ္ဌေန စရိယာပိဋကံ? အတီတာသု ဇာတီသု သတ္ထု စရိယာနုဘာဝပ္ပကာသိနီ ပရိယတ္တီတိ ကတွာ၊ ပရိယတ္တိအတ္ထော ဟိ အယံ ပိဋကသဒ္ဒေါ "မာ ပိဋကသမ္ပဒါနေနာ"တိအာဒီသု[၂] ဝိယ။ အထ ဝါ ယသ္မာ သာ ပရိယတ္တိ တဿေဝ သတ္ထု ပုရိမဇာတီသု စရိယာနံ အာနုဘာဝပ္ပ-ကာသနေန ဘာဇနဘူတာ၊ တသ္မာပိ "စရိယာပိဋက"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဘာဇနတ္ထောပိ ဟိ ပိဋကသဒ္ဒေါ နိဒ္ဒိဋ္ဌော "အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ကုဒါလပိဋကံ အာဒါယာ"တိအာဒီသု[၃] ဝိယ။ တံ ပနေတံ **စရိယာပိဋကံ** ဝိနယပိဋကံ သုတ္တန္တပိဋကံ အဘိဓမ္မပိဋကန္တိ တီသု ပိဋကေသု **သုတ္တန္တပိဋက**ပရိယာပန္နံ။ ဒီဃနိကာယော မဇ္ဈိမနိကာယော သံယုတ္တနိကာယော အင်္ဂုတ္တရနိကာယော ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ ပဉ္စသု နိကာယေသု **ခုဒ္ဒကနိကာယ**ပရိယာပန္နံ။ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထာ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လန္တိ နဝသု သာသနင်္ဂေသု **ဂါထာ**သင်္ဂဟံ။

"ဒွါသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိံ၊ ဒွေသဟဿာနိ ဘိက္ခုတော။
စတုရာသီတိ သဟဿာနိ၊ ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနော"တိ[၄]—

၁-ကရိဿာမီတိ (သီ)
၂-အံ ၁-၁၈၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-မ ၁-၁၇၀၊ အံ ၁-၂၀၅-ပိဋ္ဌေသု။
၄-ခု ၂-၃၄၇-ပိဋ္ဌေ။

ဧဝံ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကေန ပဋိညာတေသု စတုရာသီတိယာ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿေသု ကတိပယဓမ္မက္ခန္ဓသင်္ဂဟံ။ ဝဂ္ဂတော အကိတ္တိဝဂ္ဂေါ ဟတ္ထိနာဂဝဂ္ဂေါ ယုဓဉ္ဇယဝဂ္ဂေါတိ ဝဂ္ဂတ္တယသင်္ဂဟံ။ စရိယတော အကိတ္တိဝဂ္ဂေ ဒသ ဟတ္ထိနာဂဝဂ္ဂေ ဒသ ယုဓဉ္ဇယဝဂ္ဂေ ပန္နရသာတိ ပဉ္စတိံသစရိယာသင်္ဂဟံ။ တီသု ဝဂ္ဂေသု **အကိတ္တိဝဂ္ဂေါ** အာဒိ၊ စရိယာသု **အကိတ္တိစရိယာ**။ တဿာပိ—

“ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ၊ စတုရော စ အသင်္ခိယေ။
ဧတ္ထန္တရေ ယံ စရိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဗောဓိပါစန”န္တိ—

အယံ ဂါထာ အာဒိ။ တဿ ဣတော ပဘုတိ အနုက္ကမေန အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ ဟောတိ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဒါနကထာ

သာ ပနာယံ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ ယသ္မာ ဒူရေနိဒါနံ အဝိဒူရေနိဒါနံ သန္တိကေနိဒါနန္တိ ဣမာနိ တီဏိ နိဒါနာနိ ဒဿေတွာ ဝုစ္စမာနာ သုဏန္တေဟိ သမုဒါဂမတော ပဋ္ဌာယ ဝိညာတာ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ တေသံ နိဒါနာနံ အယံ ဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒီပင်္ကရဒသဗလဿ ပါဒမူလသ္မိံ ဟိ ကတာဘိနီဟာရဿ မဟာဗောဓိသတ္တဿ ယာဝ တုသိတဘဝနေ[1] နိဗ္ဗတ္တိ၊ တာဝ ပဝတ္တော ကထာမဂ္ဂေါ **ဒူရေနိဒါနံ** နာမ။ တုသိတဘဝနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဗောဓိမဏ္ဍေ သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပတ္တိ၊ တာဝ ပဝတ္တော ကထာမဂ္ဂေါ **အဝိဒူရေနိဒါနံ** နာမ။ မဟာဗောဓိမဏ္ဍတော ပန ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု၊ တာဝ ပဝတ္တော ကထာမဂ္ဂေါ **သန္တိကေနိဒါနံ** နာမ။ ဣမေသု တီသု နိဒါနေသု ယသ္မာ ဒူရေနိဒါနအဝိဒူရေနိဒါနာနိ သဗ္ဗသာဓာရဏာနိ၊ တသ္မာ တာနိ **ဇာတကဋ္ဌကထာယံ**[2] ဝိတ္ထာရိတနယေနေဝ ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ သန္တိကေနိဒါနေ ပန အတ္ထိ ဝိသေသောတိ တိဿမ္ပိ နိဒါနာနံ အယမာဒိတော ပဋ္ဌာယ သင်္ခေပကထာ။

၁-တုသိတပုရေ (က)

၂-ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဒီပင်္ကရဿ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ ကတာဘိနီဟာရော ဗောဓိသတ္တ-
ဘူတော လောကနာထော အတ္တနော အဘိနီဟာရာနုရူပံ သမတ္တိံသပါရ-
မိယော ပူရေတွာ သဗ္ဗညုတညာဏသမ္ဘာရံ မတ္ထကံ ပါပေတွာ တုသိတဘဝနေ
နိဗ္ဗတ္တော ဗုဒ္ဓဘာဝါယ ဥပ္ပတ္တိကာလံ အာဂမယမာနော တတ္ထ ယာဝတာယုကံ
ဌတွာ တတော စုတော သကျရာဇကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ အနန္တေန
ပရိဟာရေန[1] မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန ဝဍ္ဎမာနော အနုက္ကမေန ယောဗ္ဗနံ
ပတွာ ဧကူနတိံသေ ဝယသ္မိံ ကတမဟာဘိနိက္ခမနော ဆဗ္ဗဿာနိ မဟာပဓာနံ
ပဒဟိတွာ ဝေသာခပုဏ္ဏမာယံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ နိသိန္နော သူရိယေ အနတ္ထင်္ဂမိ-
တေယေဝ မာရဗလံ ဝိဓမိတွာ ပုရိမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရိတွာ မဇ္ဈိမ-
ယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓေတွာ ပစ္ဆိမယာမေ ဒိယဍ္ဎကိလေသသဟဿံ
ခေပေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိမဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ။

တတော တဒ္ဓေဝ သတ္တသတ္တာဟေ ဝီတိနာမေတွာ အာသာဠ္ဟပုဏ္ဏမာယံ
ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ **အညာသိကောဏ္ဍည**ပ္ပမုခါ[2]
အဋ္ဌာရသ ဗြဟ္မကောဋိယော ဓမ္မာမတံ ပါယေန္တော ဓမ္မစက္ကံ[3] ပဝတ္တေတွာ
ယသာဒိကေ ဝေနေယျေ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေ သဗ္ဗေဝ သဋ္ဌိ
အရဟန္တေ လောကာနုဂ္ဂဟာယ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဥရုဝေလံ ဂစ္ဆန္တော ကပ္ပါသိက-
ဝနသဏ္ဍေ တိံသ **ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယေ** သောတာပတ္တိဖလာဒီသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ
ဥရုဝေလံ ဂန္တွာ အဍ္ဎုဍ္ဎာနိ ပါဋိဟာရိယသဟဿာနိ ဒဿေတွာ ဥရုဝေလ-
ကဿပါဒယော သဟဿဇဋိလပရိဝါရေ **တေဘာတိကဇဋိလေ** ဝိနေတွာ
တေဟိ ပရိဝုတော ရာဇဂဟနဂရူပစာရေ လဋ္ဌိဝနုယျာနေ နိသိန္နော **ဗိမ္ဗိသာရ-**
ပ္ပမုခေ ဒွါဒသနဟုတေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ သာသနေ ဩတာရေတွာ
မဂဓရာဇေန ကာရိတေ ဝေဠုဝနဝိဟာရေ ဝိဟရတိ။

အထေဝံ ဘဂဝတိ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တေ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု အဂ္ဂ-
သာဝကဋ္ဌာနေ ဌပိတေသု သာဝကသန္နိပါတေ ဇာတေ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ
“ပုတ္တော ကိရ မေ ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ကရကာရိကံ စရိတွာ ပရမာဘိသမ္ဗောဓိံ
ပတွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော[4] ရာဇဂဟံ နိဿာယ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရတီ”တိ
သုတွာ ဒသပုရိသသဟဿပရိဝါရေ အနုက္ကမေန ဒသ အမစ္စေ ပေသေသိ “ပုတ္တံ
မေ ဣဓာနေတွာ ဒဿေထာ”တိ။ တေသု ရာဇဂဟံ ဂန္တွာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနာယ
အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတေသု ကာဠုဒါယိတ္ထေရေန ရညော အဓိပ္ပါယေ အာရော-
စိတေ ဘဂဝါ ဝီသတိသဟဿခီဏာသဝပရိဝုတော ရာဇဂဟတော နိက္ခမိတွာ

၁-ပရိဝါရေန (က) ၂-အညာတကောဏ္ဍညပ္ပမုခါ (က) ၃-သံ ၃-၃၆၈၊ ဝိ ၃-၁၄၊ ခု ၉-၃၂၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

သဋ္ဌိယောဇနံ ကပိလဝတ္ထုံ ဒွီဟိ မာသေဟိ သမ္ပာပုဏိ။ သကျရာဇာနော “အမှာကံ ဉာတိသေဋ္ဌံ ပဿိဿာမာ”တိ သန္နိပတိတွာ နိဂြောဓာရာမံ ဘဂဝတော စ ဘိက္ခုသံဃဿ စ ဝသနယောဂ္ဂံ ကာရေတွာ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟတ္ထာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ သတ္ထာရံ နိဂြောဓာရာမံ ပဝေသေသုံ။ တတြ ဘဂဝါ ဝီသတိသဟဿခီဏာသဝပရိဝုတော ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ။ သာကိယာ မာနတ္ထဒ္ဓါ သတ္ထု ပဏိပါတံ နာကံသု။ ဘဂဝါ တေသံ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေတွာ မာနံ ဘဉ္ဇိတွာ တေ ဓမ္မဒေသနာယ ဘာဇနေ ကာတုံ အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ အာကာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ တေသံ သီသေ ပါဒပံသုံ ဩကိရမာနော ဝိယ ကဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ ကတပါဋိဟာရိယသဒိသံ ယမကပါဋိဟာရိယံ အကာသိ။ ရာဇာ တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ “အယံ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော”တိ ဝန္ဒိ၊ ရညာ ပန ဝန္ဒိတေ တေ ဌာတုံ နာမ န သက္ကောန္တိ၊ သဗ္ဗေပိ သာကိယာ ဝန္ဒိံသု။

တဒါ ကိရ ဘဂဝါ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကရောန္တော လောကဝိဝရဏပါဋိဟာရိယမ္ပိ အကာသိ—ယသ္မိံ ဝတ္တမာနေ မနုဿာ မနုဿလောကေ ယထာဌိတာ ယထာနိသိန္နာဝ စာတုမဟာရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနာ သဗ္ဗေ ဒေဝေ တတ္ထ တတ္ထ အတ္တနော ဘဝနေ ကီဠန္တေ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝေန ဇောတန္တေ မဟတိံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တေ သန္တာနိ သမာပတ္တိသုခါနိ အနုဘဝန္တေ အညမညံ ဓမ္မံ သာကစ္ဆန္တေ စ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန အတ္တနော မံသစက္ခုနာဝ ပဿန္တိ၊ တထာ ဟေဋ္ဌာပထဝိယံ အဋ္ဌသု မဟာနိရယေသု သောဠသသု စ ဥဿဒနိရယေသု လောကန္တရနိရယေ စာတိ တတ္ထ တတ္ထ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝမာနေ သတ္တေ ပဿန္တိ။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုယံ ဒေဝါ မဟစ္စ[1] ဒေဝါနုဘာဝေန တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတာ ပဉ္စလိကာ နမဿမာနာ ပယိရုပါသန္တိ၊ ဗုဒ္ဓဂုဏပဋိသံယုတ္တာ ဂါထာယော ဥဒါဟရန္တာ ထောမေန္တိ အပ္ဖောဋေန္တိ ဟသန္တိ ပီတိသောမနဿံ ပဝေဒေန္တိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

“ဘုမ္မာ မဟာရာဇိကာ တာဝတိံသာ၊
ယာမာ စ ဒေဝါ တုသိတာ စ နိမ္မိတာ။
ပရနိမ္မိတာ ယေပိ စ ဗြဟ္မကာယိကာ၊
အာနန္ဒိတာ ဝိပုလမကံသု ဃောသ”န္တိ[2]။

၁-မဟတာ....(သီ)

၂-ခု ၄-၃၀၀-ပိဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓဝံသေ။

တဒါ ဟိ ဒသဗလော "အတုလံ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဗလံ ဒဿယိဿာမီ"တိ မဟာကရုဏာယ သမုဿာဟိတော အာကာသေ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠ-သမာဂမေ စင်္ကမံ မာပေတွာ ဒွါဒသယောဇနဝိတ္ထတေ သဗ္ဗရတနမယေ စင်္ကမေ ဌိတော ယထာဝုတ္တံ ဒေဝမနုဿနယနဝိဟင်္ဂါနံ[1] ကေနိပါတဘူတ-မစ္ဆရိယံ အနညသာဓာရဏံ ဗုဒ္ဓါနံ သမာဓိဉာဏာနုဘာဝဒီပနံ ပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတွာ ပုန တသ္မိံ စင်္ကမေ စင်္ကမန္တော ဝေနေယျာနံ အဇ္ဈာသယာနုရူပံ အစိန္တေယျာနုဘာဝါယ အနောပမာယ ဗုဒ္ဓလီဠာယ[2] ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

"န ဟေတေ ဇာနန္တိ သဒေဝမာနုသာ၊
ဗုဒ္ဓေါ အယံ ကီဒိသကော နရုတ္တမော။
ဣဒ္ဓိဗလံ ပညာဗလဉ္စ ကီဒိသံ၊
ဗုဒ္ဓဗလံ လောကဟိတဿ ကီဒိသံ။

န ဟေတေ ဇာနန္တိ သဒေဝမာနုသာ၊
ဗုဒ္ဓေါ အယံ ဧဒိသကော နရုတ္တမော။
ဣဒ္ဓိဗလံ ပညာဗလဉ္စ ဧဒိသံ၊
ဗုဒ္ဓဗလံ လောကဟိတဿ ဧဒိသံ။

ဟန္ဒာဟံ ဒဿယိဿာမိ၊ ဗုဒ္ဓဗလမနုတ္တရံ။
စင်္ကမံ မာပယိဿာမိ၊ နဘေ ရတနမဏ္ဍိတ"န္တိ[3]။

ဧဝံ တထာဂတေ အတ္တနော ဗုဒ္ဓါနုဘာဝဒီပနံ ပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ အာယသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တော ရာဇဂဟေ ဂိဇ္ဈကူဋ-ပဗ္ဗတေ ဌိတော ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ပဿိတွာ တေန ဗုဒ္ဓါနုဘာဝသန္ဒဿနေန အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတော "ဟန္ဒာဟံ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ လောကဿ ပါကဋံ ကရိဿာမီ"တိ သဉ္ဇာတပရိဝိတက္ကော အတ္တနော ပရိဝါရ-ဘူတာနံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ ဣဒ္ဓိယာ အာကာသေန တာဝဒေဝ အာဂန္တွာ သပရိဝါရော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ ဒသနခသမောဓာနသမုဇ္ဇလမဉ္ဇလိံ သိရသိ ပဂ္ဂယှ တထာဂတဿ မဟာဘိနီဟာရံ ပါရမိပရိပူရဏဉ္စ ပုစ္ဆိ။ ဘဂဝါ တံ ကာယသက္ခိံ ကတွာ တတ္ထ သန္နိပတိတမနုဿာနဉ္စေဝ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝဗြဟ္မာနဉ္စ အတ္တနော ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ ပရိဒီပယန္တော **ဗုဒ္ဓဝံသံ** ဒေသေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁-ဒေဝမနုဿနာဂဝိဟင်္ဂါနံ (သီ)　၂-ဗုဒ္ဓလီလာယ (သီ၊ က)　၃-ခု ၄-၂၉၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

“သာရိပုတ္တော မဟာပညော၊ သမာဓိဈာနကောဝိဒေါ။
ပညာယ ပါရမိပ္ပတ္တော၊ ပုစ္ဆတိ လောကနာယကံ။

ကီဒိသော တေ မဟာဝီရ၊ အဘိနီဟာရော နရုတ္တမ။
ကမှိ ကာလေ တယာ ဓီရ၊ ပတ္ထိတာ ဗောဓိမုတ္တမာ။

ဒါနံ သီလဉ္စ နေက္ခမ္မံ၊ ပညာ ဝီရိယဉ္စ ကီဒိသံ။
ခန္တိ သစ္စမဓိဋ္ဌာနံ၊ မေတ္တုပေက္ခာ စ ကီဒိသာ။

ဒသ ပါရမီ တယာ ဓီရ၊ ကီဒိသီ လောကနာယက။
ကထံ ဥပပါရမီ ပုဏ္ဏာ၊ ပရမတ္ထပါရမီ ကထံ။

တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ၊ ကရဝီကမဓုရဂိရော။
နိဗ္ဗာပယန္တော ဟဒယံ၊ ဟာသယန္တော သဒေဝက”န္တိ[၁]။

ဧဝံ ဘဂဝတာ ဗုဒ္ဓဝံသေ ဒေသိတေ အာယသ္မာ ဓမ္မသေနာပတိ “အဟော ဗုဒ္ဓါနံ ဟေတုသမ္ပဒါ၊ အဟော သမုဒါဂမသမ္ပတ္တိ၊ အဟော မဟာဘိနီဟာရသမိဒ္ဓိနာ၊ ဒုက္ကရံ ဝတ ဘဂဝတာ ကတံ ဧတ္တကံ ကာလံ ဧဝံ ပါရမိယော ပူရေန္တေန၊ ဧဝံဝိဓဿ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏဿ အနုစ္ဆဝိကမေဝ ဧတံ ဖလံ၊ ယဒိဒံ သဗ္ဗညုတာ ဗလေသု စ ဝသီဘာဝေါ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကတာ ဧဝံမဟာနုဘာဝတာ”တိ ဗုဒ္ဓဂုဏာရမ္မဏံ ဉာဏံ ပေသေသိ။ သော အနညသာဓာရဏံ ဘဂဝတော သီလံ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ ဟိရိဩတ္တပ္ပံ သဒ္ဓါဝီရိယံ သတိသမ္ပဇညံ သီလဝိသုဒ္ဓိဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ သမထဝိပဿနာ တီဏိ ကုသလမူလာနိ တီဏိ သုစရိတာနိ တယော သမ္မာဝိတက္ကာ တိဿော အနဝဇ္ဇသညာယော တိဿော ဓာတုယော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ စတ္တာရိ အရိယဖလာနိ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏာနိ စတ္တာရော အရိယဝံသာ စတ္တာရိ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏာနိ ပဉ္စ ပဓာနိယင်္ဂါနိ ပဉ္စင်္ဂိကော သမ္မာသမာဓိ ( )[၂] ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ ပဉ္စ နိဿရဏိယာ ဓာတုယော ပဉ္စ ဝိမုတ္တာယတနဉာဏာနိ ပဉ္စ ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယာ ဓမ္မာ ဆ သာရဏီယာ ဓမ္မာ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ ဆ ဂါရဝါ ဆ နိဿရဏိယာ ဓာတုယော ဆ သတတဝိဟာရာ ဆ အနုတ္တရိယာနိ ဆ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ သညာ ဆ

၁-ခု ၄-၃၀၅-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

၂-ပဉ္စဉာဏိကော သမ္မာသမာဓိ (က)

အဘိညာ ဆ အသာဓာရဏဉာဏာနိ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ သတ္တ အရိယဓနာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သတ္တ သပ္ပုရိသဓမ္မာ သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ[၁] သတ္တ သညာ သတ္တ ဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂလဒေသနာ သတ္တ ခီဏာသဝဗလဒေသနာ အဋ္ဌ ပညာပဋိလာဘဟေတုဒေသနာ အဋ္ဌ သမ္မတ္တာနိ အဋ္ဌ လောကဓမ္မာတိက္ကမာ အဋ္ဌ အာရမ္ဘဝတ္ထူနိ အဋ္ဌ အက္ခဏဒေသနာ အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကာ အဋ္ဌ အဘိဘာယတနဒေသနာ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ နဝ ယောနိသောမနသိကာရမူလကာ ဓမ္မာ နဝ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ နဝ သတ္တာဝါသဒေသနာ နဝ အာဃာတပ္ပဋိဝိနယာ နဝ ပညာ နဝ နာနတ္တဒေသနာ နဝ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရာ ဒသ နာထကရဏာ ဓမ္မာ ဒသ ကသိဏာယတနာနိ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ ဒသ သမ္မတ္တာနိ ဒသ အရိယဝါသာ ဒသ အသေက္ခာ ဓမ္မာ ဒသ ရတနာနိ ဒသ တထာဂတဗလာနိ ဧကာဒသ မေတ္တာနိသံသာ ဒွါဒသ ဓမ္မစက္ကာကာရာ တေရသ ဓုတင်္ဂဂုဏာ စုဒ္ဒသ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ ပဉ္စဒသ ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယာ ဓမ္မာ သောဠသ အာနာပါနဿတိ သောဠသ အပရမ္ပရိယာ[၃] ဓမ္မာ အဋ္ဌာရသ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ဧကူနဝီသတိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနိ စတုစတ္တာလီသ ဉာဏဝတ္ထူနိ ပညာသ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏာနိ ပရောပဏ္ဏာသ ကုသလဓမ္မာ သတ္တသတ္တတိ ဉာဏဝတ္ထူနိ စတုဝီသတိကောဋိသတသဟဿသမာပတ္တိသဉ္စာရိတမဟာဝဇိရဉာဏံ[၄] အနန္တနယ သမန္တပဋ္ဌာန ပဝိစယ ပစ္စဝေက္ခဏ ဒေသနာဉာဏာနိ တထာ အနန္တာသု လောကဓာတူသု အနန္တာနံ သတ္တာနံ အာသယာဒိဝိဘာဝနေ ဉာဏာနိ စာတိ ဧဝမာဒိကေ အစိန္တေယျာနုဘာဝေ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ဓမ္မန္ဝယတော အနုဂစ္ဆန္တော အနုဿရန္တော နေဝ အန္တံ, န ပမာဏံ ပဿိ။ ထေရော ဟိ အတ္တနော ပိ နာမ ဂုဏာနံ အန္တံ ဝါ ပမာဏံ ဝါ အာဝဇ္ဇေန္တော န ပဿတိ၊ သော ဘဂဝတော ဂုဏာနံ ပမာဏံ ကိံ ပဿိဿတိ၊ ယဿ ယဿ ဟိ ပညာ မဟတီ ဉာဏံ ဝိသဒံ၊ သော သော ဗုဒ္ဓဂုဏေ မဟန္တတော သဒ္ဒဟတိ၊ ဣတိ ထေရော ဘဂဝတော ဂုဏာနံ ပမာဏံ ဝါ ပရိစ္ဆေဒံ ဝါ အပဿန္တော "မာဒိသဿ နာမ သာဝကပါရမိဉာဏေ ဌိတဿ ဗုဒ္ဓဂုဏာ ဉာဏေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတုံ န သက္ကာ၊ ပဂေဝ ဣတရေသံ၊ အဟော အစိန္တေယျာ အပရိမေယျဘေဒါ မဟာနုဘာဝါ သဗ္ဗညုဂုဏာ၊ ကေဝလံ ပနေတေ ဧကဿ ဗုဒ္ဓဉာဏဿေဝ သဗ္ဗသော ဂေါစရာ၊ နာညေသံ။ ကထေတုံ ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိပိ ဝိတ္ထာရတော န သက္ကာ ယေဝါ"တိ နိဋ္ဌမဂမာသိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

၁-နိဒ္ဒေသဝတ္ထူနိ (သီ၊ က) ၂-သညာ (က) ၃-အပရန္တပနီယာ (သီ၊ က)

၄-....သမာပတ္တိသဉ္စရမဟာဝဇိရဉာဏံ၊ ဒီ-ဋ္ဌ ၃-၅၈-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

“ဗုဒ္ဓေါပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဏေယျ ဝဏ္ဏံ၊
ကပ္ပမ္ပိ စေ အညမဘာသမာနော။
ခီယေထ ကပ္ပေါ စိရဒီဃမန္တရေ၊
ဝဏ္ဏော န ခီယေထ တထာဂတဿာ”တိ[၁]။

ဧဝံ ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏမဟန္တတံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နဗလဝပီတိသောမနဿော ပုန စိန္တေသိ “ဧဝရူပါနံ နာမ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ ဟေတုဘူတာ ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ ပါရမိယော အဟော မဟာနုဘာဝါ၊ ကတမာသု နု ခေါ ဇာတီသု ပါရမိတာ ပရိပါစိတာ၊ ကထံ ဝါ ပရိပါကံ ဂတာ၊ ဟန္ဒာဟံ ဣမမတ္ထံ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမိဒံ သမုဒါဂမတော ပဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ ပါကဋံ ကရိဿာမီ”တိ။ သော ဧဝံ စိန္တေတွာ ဘဂဝန္တံ ဣမံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ “ကတမာသု နု ခေါ ဘန္တေ ဇာတီသု ဣမေ ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ ပရိပါစိတာ၊ ကထံ ဝါ ပရိပါကံ ဂတာ”တိ။ အထဿ ဘဂဝါ တဿိံ ရတနစင်္ကမေ တိသန္ဓိ-ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတေ ဗာလသူရိယော ဝိယ ဝိရောစမာနော နိသိန္နော “သာရိပုတ္တ မယှံ ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ သမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ နိရန္တရံ သက္ကစ္စကာရိတာယ ဝီရိယုပတ္ထမ္ဘေန စ သဗ္ဗေသု ကပ္ပေသု ဘဝတော ဘဝံ ဇာတိတော ဇာတိံ ပရိပစ္စန္တာယေဝ အဟေသုံ၊ ဣမသ္မိံ ပန ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဣမာသု ဇာတီသု တေ ပရိပက္ကာ ဇာတာ”တိ ဒဿေန္တော “ကပ္ပေ စ သတ-သဟဿေ”တိအာဒိနာ စရိယာပိဋကံ ဗုဒ္ဓါပဒါနိယန္တိ ဒုတိယာဘိဓာနံ ဓမ္မ-ပရိယာယံ အဘာသိ။ အပရေ ပန “ရတနစင်္ကမေ စင်္ကမန္တော ဒေဝါတိဒေဝေါ ဒေဝဗြဟ္မာဒီဟိ ပူဇိယမာနော နိဂြောဓာရာမေ ဩတရိတွာ ဝိသတိသဟဿ-ခီဏာသဝပရိဝုတော ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္နော ဘဂဝါ ဝုတ္တနယေနေဝ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တေန ပုဋ္ဌော စရိယာပိဋကံ ဒေသေသီ”တိ ဝဒန္တိ။ ဧတ္တာဝတာ ဒူရေနိဒါနအဝိဒူရေနိဒါနာနိ သင်္ခေပတော ဒဿေတွာ စရိယာ-ပိဋကဿ သန္တိကေနိဒါနံ ဝိတ္ထာရတော နိဒ္ဒိဋ္ဌန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒူရေနိဒါနံ ပန အသင်္ချေယျဝိဘာဝနာယံ အာဝိ ဘဝိဿတီတိ။

၁။ ဣဒါနိ “**ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ**”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာယ စရိယာ-ပိဋကပါဠိယာ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ ဟောတိ။ တတြာယံ **ကပ္ပ**-သဒ္ဒေါ သဥပသဂ္ဂေါ

၁-ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၅၇၊ ဒီ-ဋ္ဌ ၃-၆၁၊ ဥဒါန-ဋ္ဌ ၃၀၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

အနုပသင်္ဂေါစ ဝိတက္ကဝိစာရပဋိဘာဂပညတ္တိကာလပရမာယုသမဏဝေါဟာရ-
သမန္တဘာဝါ"တိသဒ္ဒဟန ဆေဒန ဝိနိယောဂ ဝိနယကိရိယာ လေသန္တရကပ္ပ-
တဏှာဒိဋ္ဌိအသင်္ချေယျကပ္ပမဟာကပ္ပါဒီသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟေသ "နေက္ခမ္မ-
သင်္ကပ္ပေါ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ"တိအာဒီသု[1] ဝိတက္ကေ အာဂတော။ "စီဝရေ
ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျာ"တိအာဒီသု[2] ဝိစာရေ၊ အဓိကဝိစာရနံ အာပဇ္ဇေယျာတိ
အတ္ထော။ "သတ္ထုကပ္ပေန ဝတ ကိရ ဘော သာဝကေန သဒ္ဓိံ မန္တယမာနာ န
ဇာနိမှာ"တိအာဒီသု[3] ပဋိဘာဂေ၊ သတ္ထုသဒိသေနာတိ အယံ ဟိ တတ္ထ
အတ္ထော။ "ဣစ္စာယသ္မာ ကပ္ပေါ"တိအာဒီသု[4] ပညတ္တိယံ။ "ယေန သုဒံ နိစ္စကပ္ပံ
ဝိဟရာမီ"တိအာဒီသု[5] ကာလေ။ "အာကင်္ခမာနော အာနန္ဒ တထာဂတော
ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ"တိအာဒီသု[6] ပရမာယုမှိ။ အာယုကပ္ပေါ ဟိ
ဣဓ ကပ္ပေါတိ အဓိပ္ပေတော။ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စဟိ သမဏကပ္ပေဟိ ဖလံ
ပရိဘုဉ္ဇိတု"န္တိအာဒီသု[7] သမဏဝေါဟာရေ။ "ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာ-
သေတွာ"တိအာဒီသု[8] သမန္တဘာဝေ။ "သဒ္ဓါ သဒ္ဒဟနာ ဩကပ္ပနာ အဘိပ္ပ-
သာဒေါ"တိအာဒီသု[9] အဘိသဒ္ဒဟနေ၊ သဒ္ဓါယန္တိ အတ္ထော။ "အလင်္ကတော
ကပ္ပိတကေသမဿူ"တိအာဒီသု[10] ဆေဒနေ။ "ဧဝမေဝ ဣတော ဒိန္နံ၊ ပေတာနံ
ဥပကပ္ပတီ"တိအာဒီသု[11] ဝိနိယောဂေ။ "ကပ္ပကတေန အကပ္ပကတံ သံသိဗ္ဗိတံ
ဟောတီ"တိအာဒီသု[12] ဝိနယကိရိယာယံ။ "အတ္ထိ ကပ္ပေါ နိပဇ္ဇိတုံ၊ ဟန္ဒာဟံ
နိပဇ္ဇာမီ"တိအာဒီသု[13] လေသေ။ "အာပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဋ္ဌော
သံဃဘေဒကော။ပ။ ကပ္ပံ နိရယမှိ ပစ္စတီ"တိ စ အာဒီသု[14] အန္တရကပ္ပေ။

"န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တိ၊
ဓမ္မာပိ တေသံ န ပဋိစ္ဆိတာသေ။
န ဗြာဟ္မဏော သီလဝတေန နေယျော၊
ပါရင်္ဂတော န ပစ္စေတိ တာဒီ"တိ—

အာဒီသု[15] တဏှာဒိဋ္ဌီသု။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ **နိဒ္ဒေသေ** "ကပ္ပါတိ ဥဒ္ဒါနတော
ဒွေ ကပ္ပါ တဏှာကပ္ပေါ ဒိဋ္ဌိကပ္ပေါ"တိ[16]။ "အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ

၁-မ ၃-၁၁၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၁-၃၇၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၁-၄၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၃၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဒီ ၂-၉၂၊ ခု ၁-၁၅၂-ပိဋ္ဌေသု။
၇-ဝိ ၄-၂၄၄-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ခု ၁-၃၊ ၃၁၈-ပိဋ္ဌေသု။ ၉-အဘိ ၁-၁၉-ပိဋ္ဌေ။
၁၀-ခု ၂-၁၀၀၊ ခု ၆-၂၇၈-ပိဋ္ဌေသု။ ၁၁-ခု ၁-၈၊ ခု ၂-၁၂၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၁၂-ဝိ ၂-၁၅၉-ပိဋ္ဌေ။
၁၃-အံ ၃-၁၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၁၄-အံ ၃-၃၁၇၊ ခု ၁-၂၀၃၊ ဝိ-၄-၃၆၉၊ အဘိ ၄-၃၄၆၊ ၄၂၉-ပိဋ္ဌေသု။
၁၅-ခု ၁-၄၀၄-ပိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။ ၁၆-ခု ၇-၇၄-ပိဋ္ဌေ။

ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ”တိအာဒိသု[1] အသင်္ချေယျကပ္ပေ။ “စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျာနီ”တိအာဒိသု[2] မဟာကပ္ပေ။ ဣဓာပိ မဟာကပ္ပေယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော[3]။

တတြာယံ **ပဒသိဒ္ဓိ**—ကပ္ပီယတီတိ ကပ္ပေါ၊ ဧတ္တကာနိ ဝဿာနီတိ ဝါ ဧတ္တကာနိ ဝဿသတာနီတိ ဝါ ဧတ္တကာနိ ဝဿသဟဿာနီတိ ဝါ ဧတ္တကာနိ ဝဿသတသဟဿာနီတိ ဝါ သံဝစ္ဆရဝသေန ဂဏေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ ကေဝလံ သာသပရာသိဥပမာဒီဟိ ကပ္ပေတဗ္ဗော ပရိကပ္ပေတဗ္ဗပရိမာဏောတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တဉှေတံ—

“ကီဝ ဒီဃော နု ခေါ ဘန္တေ ကပ္ပေါတိ? ဒီဃော ခေါ ဘိက္ခု ကပ္ပေါ၊ သော န သုကရော သင်္ခါတုံ ‘ဧတ္တကာနိ ဝဿာနီ’တိ ဝါ ‘ဧတ္တကာနိ ဝဿသတာနီ’တိ ဝါ ‘ဧတ္တကာနိ ဝဿသဟဿာနီ’တိ ဝါ ‘ဧတ္တ-ကာနိ ဝဿသတသဟဿာနီ’တိ ဝါ။ သက္ကာ ပန ဘန္တေ ဥပမံ ကာတုန္တိ? ‘သက္ကာ ဘိက္ခူ’တိ ဘဂဝါ အဝေါစ၊ သေယျထာပိ ဘိက္ခု ယောဇနံ အာယာမေန ယောဇနံ ဝိတ္ထာရေန ယောဇနံ ဥဗ္ဗေဓေန မဟာသာသပရာသိ၊ တတော ဝဿသတဿ ဝဿသဟဿဿ အစ္စယေန ဧကမေကံ သာသပံ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ခိပ္ပတရံ ခေါ သော ဘိက္ခု မဟာသာသပရာသိ ဣမိနာ ဥပက္ကမေန ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျ၊ န တွေဝ ကပ္ပေါ၊ ဧဝံ ဒီဃော ခေါ ဘိက္ခု ကပ္ပေါ”တိ[4]။

သွာယံ မဟာကပ္ပေါ သံဝဋ္ဋာဒိဝသေန စတုအသင်္ချေယျကပ္ပသင်္ဂဟော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ချေယျာနိ၊ ကတမာနိ စတ္တာရိ? သံဝဋ္ဋော သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ ဝိဝဋ္ဋော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ”တိ[5]။

တတ္ထ တယော သံဝဋ္ဋာ တေဇောသံဝဋ္ဋော အာပေါသံဝဋ္ဋော ဝါယော-သံဝဋ္ဋောတိ။ တိဿော သံဝဋ္ဋသီမာ အာဘဿရာ သုဘကိဏှာ ဝေဟပ္ဖ-လာတိ။ ယဒါ ဟိ ကပ္ပေါ တေဇေန သံဝဋ္ဋတိ၊ အာဘဿရတော ဟေဋ္ဌာ အဂ္ဂိနာ ဍယှတိ။ ယဒါ အာပေန သံဝဋ္ဋတိ၊ သုဘကိဏှတော ဟေဋ္ဌာ ဥဒကေန ဝိလီယတိ။ ယဒါ ဝါယုနာ သံဝဋ္ဋတိ၊ ဝေဟပ္ဖလတော ဟေဋ္ဌာ ဝါတေန ဝိဒ္ဓံသတိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠံ ဝိနဿတိ၊ ယံ

၁-ဒီ ၁-၇၆၊ မ ၁-၄၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-အံ ၁-၄၆၀-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၉၆၊ ဒီ-ဋ္ဌ ၃-၁၄၃၊ သံ-ဋ္ဌ ၁၄၊ အံ-ဋ္ဌ ၂-၂၃၉၊ ခုဒ္ဒကပါဌ-ဋ္ဌ ၉၇-ပိဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
၄-သံ ၁-၃၈၉-၃၉၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၅-အံ ၁-၄၆၀-ပိဋ္ဌေ။

ဗုဒ္ဓါနံ အာဏာက္ခေတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ။ တေသု တီသု သံဝဋ္ဋေသု ယထာက္ကမံ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃတော ယာဝ ဇာလာယ ဝါ ဥဒကဿ ဝါ ဝါတဿ ဝါ ဥပစ္ဆေဒေါ ဣဒံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ **သံဝဋ္ဋော** နာမ။ ကပ္ပဝိနာသကဇာလာဒိပစ္ဆေဒတော ယာဝ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠပရိပူရကော သမ္ပတ္တိမဟာမေဃော ဥဋ္ဌဟတိ၊ ဣဒံ ဒုတိယံ အသင်္ချေယျံ **သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ** နာမ။

သမ္ပတ္တိမဟာမေဃတော ယာဝ စန္ဒိမသူရိယပါတုဘာဝေါ၊ ဣဒံ တတိယံ အသင်္ချေယျံ **ဝိဝဋ္ဋော** နာမ။ စန္ဒိမသူရိယပါတုဘာဝတော ယာဝ ပုန ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေဃော၊ ဣဒံ စတုတ္ထံ အသင်္ချေယျံ **ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ** နာမ။ ဣမေသု စတုသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပသင်္ဂဟံ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ။ တေန သမာနကာလပရိစ္ဆေဒါ ဝိဝဋ္ဋာဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “ဝီသတိအန္တရကပ္ပသင်္ဂဟာ”တိ ကေစိ။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဧကော မဟာကပ္ပေါ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “သွာယံ မဟာကပ္ပေါ သံဝဋ္ဋာဒိဝသေန စတုအသင်္ချေယျကပ္ပသင်္ဂဟော”တိ။

ကပ္ပေတိ စ အစ္စန္တသံယောဂဝသေန ဥပယောဂဗဟုဝစနံ။ **သတသဟဿေ**တိ ကပ္ပသဒ္ဒသမ္ဗန္ဓေန စာယံ ပုလ္လိင်္ဂနိဒ္ဒေသော၊ ဣဓာပိ အစ္စန္တသံယောဂဝသေနေဝ ဗဟုဝစနံ။ သမာနာဓိကရဏံ ဟေတံ ပဒဒွယံ။ **စတုရော စ အသင်္ချိယေ**တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ ကဿ ပန အသင်္ချိယေတိ အညဿ အဝုတ္တတ္တာ ကပ္ပဿ စ ဝုတ္တတ္တာ ပကရဏတော ကပ္ပါနန္တိ အယမတ္ထော ဝိညာယတေဝ။ န ဟိ ဝုတ္တံ ဝဇ္ဇေတွာ အဝုတ္တဿ ကဿစိ ဂဟဏံ ယုတ္တန္တိ။ စ-သဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ မဟာကပ္ပါနံ စတုရော အသင်္ချေယျေ သတသဟဿေ စ မဟာကပ္ပေတိ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော။ **အသင်္ချိယေ**တိ ဧတ္ထ သင်္ချါတုံ န သက္ကာတိ အသင်္ချိယာ၊ ဂဏနံ အတိက္ကန္တာတိ အတ္ထော။ “အသင်္ချေယျန္တိ ဧကော ဂဏနဝိသေသော”တိ ကေစိ။ တေ ဟိ ဧကတော ပဋ္ဌာယ မဟာဗလက္ခပရိယောသာနာနိ ဧကူနသဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ ဝဇ္ဇေတွာ ဒသမဟာဗလက္ခာနိ အသင်္ချေယျံ နာမ၊ သဋ္ဌိမဋ္ဌာနန္တရန္တိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ယုဇ္ဇတိ၊ သင်္ချာဋ္ဌာနန္တရံ နာမ ဂဏနဝိသေသော၊ တဿ အသင်္ချေယျဘာဝါဘာဝတော ဧကံ ဌာနန္တရံ အသင်္ချေယျန္တိ ဝိရုဒ္ဓမေတံ။ နနု စ အသင်္ချေယျဘာဝေန အသင်္ချေယျတ္တေပိ တဿ စတုဗ္ဗိဓဘာဝေါ န ယုဇ္ဇတီတိ? နော န ယုဇ္ဇတိ၊ စတူသု ဌာနေသု အသင်္ချေယျဘာဝဿ ဣစ္ဆိတတ္တာ။ တတြာယမာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝိဘာဝနာ—

အတီတေ ကိရ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ တဏှင်္ကရော မေဓင်္ကရော သရဏင်္ကရော ဒီပင်္ကရောတိ စတ္တာရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အနုက္ကမေန လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု။ တေသု ဒီပင်္ကရဿ ဘဂဝတော ကာလေ အမရဝတီ နာမ နဂရံ အဟောသိ။

တတ္ထ သုမေဓော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပဋိဝသတိ ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဋာ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေန၊ အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော။ သော အညံ ကမ္မံ အကတွာ ဗြာဟ္မဏသိပ္ပမေဝ ဥဂ္ဂဏှိ။ တဿ ဒဟရကာလေယေဝ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ အထဿ ရာသိဝဍ္ဎကော အမစ္စော အာယပေါတ္ထကံ အာဟရိတွာ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမုတ္တာဒိဘရိတေ သာရဂဗ္ဘေ ဝိဝရိတွာ[1] “ဧတ္တကံ တေ ကုမာရ မာတုသန္တကံ၊ ဧတ္တကံ တေ ပိတုသန္တကံ၊ ဧတ္တကံ တေ အယျကပယျကာန”န္တိ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဋာ ဓနံ အာစိက္ခိတွာ “ဧတံ ဓနံ ပဋိပဇ္ဇာဟီ”တိ အာဟ။ **သုမေဓပဏ္ဍိတော** စိန္တေသိ “ဣမံ ဧဝံ ဗဟုံ ဓနံ သံဟရိတွာ မယှံ မာတာပိတာဒယော ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တာ ဧကကဟာပဏမ္ပိ ဂဟေတွာ န ဂတာ၊ မယာ ပန ဂဟေတွာ ဂမနကာရဏံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ၊ သော ရညော အာရောစေတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ မဟာဇနဿ ဒါနံ ဒတွာ ဟိမဝန္တပ္ပဒေသံ ဂန္တွာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ သတ္တာဟေနေဝ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ စ အဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ သမာပတ္တိဝိဟာရေဟိ ဝိဟရတိ။

တသ္မိံ ကာလေ **ဒီပင်္ကရ**ဒသဗလော ပရမာဘိသမ္ဗောဓိံ ပတွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော စတူဟိ ခီဏာသဝသတသဟဿေဟိ ပရိဝုတော အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော **ရမ္မဝတီ**နဂရံ[2] နာမ ပတွာ တဿ အဝိဒူရေ **သုဒဿန**မဟာဝိဟာရေ ပဋိဝသတိ။ ရမ္မဝတီနဂရဝါသိနော “သတ္ထာ ကိရ အမှာကံ နဂရံ ပတွာ သုဒဿနမဟာဝိဟာရေ ပဋိဝသတီ”တိ သုတွာ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သွာတနာယ နိမန္တေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမိံသု။ တေ ပုနဒိဝသေ မဟာဒါနံ သဇ္ဇေတွာ နဂရံ အလင်္ကရိတွာ ဒသဗလဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ သောဓေန္တိ။

တသ္မိံ ကာလေ **သုမေဓ**တာပသော အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော တေ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေ မနုဿေ ဒိသွာ “အမ္ဘော ကဿ တုမှေ ဣမံ မဂ္ဂံ သောဓေထာ”တိ[3] ပုစ္ဆိ။ တေဟိ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အာဂမနမဂ္ဂံ သောဓေမာ”တိ ဝုတ္တေ အတီတေသု ဗုဒ္ဓေသု ကတာဓိကာရတ္တာ “ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝစနံ သုတွာ ဥပ္ပန္နပီတိသောမနဿော တာဝဒေဝ အာကာသတော ဩရုယှ “မယှမ္ပိ ဩကာသံ ဒေထ၊ အဟမ္ပိ

၁-ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ (သီ) ၂-ရမ္မနဂရံ (သီ) ၃-ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ သောဓေထာတိ (သီ)

သောဓေဿာမီ”တိ တေဟိ ဒဿိတံ ဩကာသံ “ကိဉ္စာပိ အဟံ ဣမံ ဣဒ္ဓိယာ သတ္တရတနဝိစိတ္တံ ကတွာ အလင်္ကရိတုံ ပဟောမိ၊ အဇ္ဇ ပန မယာ ကာယဝေယျာဝစ္စံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကာယာရဟံ[1] ပုညံ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တိဏကစဝရာဒယော နီဟရိတွာ ပံသုံ အာဟရိတွာ သမံ ကရောန္တော သောဓေတိ။ အနိဋ္ဌိတေယေဝ ပန တဿ ပဒေသဿ သောဓနေ ဒီပင်္ကရော ဘဂဝါ မဟာနုဘာဝါနံ ဆဠဘိညာနံ ခီဏာသဝါနံ စတူဟိ သတသဟဿေဟိ ပရိဝုတော တံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ သုမေဓပဏ္ဍိတော “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ မာ စိက္ခလ္လံ အက္ကမန္တူ”တိ အတ္တနော ဝါကစီရဉ္စ စမ္မခဏ္ဍဉ္စ ဇဋာကလာပဉ္စ[2] ပသာရေတွာ သယဉ္စ ယေန ဘဂဝါ တေန သီသံ ကတွာ အဝကုဇ္ဇော နိပဇ္ဇိ၊ ဧဝဉ္စ စိန္တေသိ “သစာဟံ ဣစ္ဆိဿာမိ၊ ဣမဿ ဘဂဝတော သာဝကော ဟုတွာ အဇ္ဇေဝ ကိလေသေ ဃာတေဿာမိ။ ကိံ မယှံ ဧကကေနေဝ သံသာရမဟောဃတော နိတ္ထရဏေန၊ ယန္နူနာဟမ္ပိ ဧဝရူပေါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ သဒေဝကံ လောကံ သံသာရမဟဏ္ဏဝတော တာရေယျ”န္တိ။ ဣတိ သော အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတမဟာဘိနီဟာရဝသေန စိတ္တံ ပဏိဓေသိ။ အထ ဘဂဝါ အာဂန္တွာ တဿ ဥဿီသကေ ဌတွာ စိတ္တာစာရံ သမိဇ္ဈနဘာဝဉ္စဿ ဉတွာ “အယံ ဣတော ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနံ စတုန္နံ အသင်္ချေယျာနံ မတ္ထကေ ဂေါတမော နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ”တိ သဗ္ဗံ ဣမံ ဘဂဝတော ပဝတ္တိံ ဗျာကရိတွာ ပက္ကာမိ။

တတော အပရေပိ ကောဏ္ဍညဘဂဝန္တံ အာဒိံ ကတွာ အနုက္ကမေန ဥပ္ပန္နာ ယာဝ ကဿပဒသဗလပရိယောသာနာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ မဟာသတ္တံ “ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ”တိ ဗျာကရိံသု။ ဣတိ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တဿ ပါရမိယော ပူရေန္တဿေဝ စတုဝီသတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပန္နာ။ ယသ္မိံ ပန ကပ္ပေ ဒီပင်္ကရ-ဒသဗလော ဥဒပါဒိ၊ တသ္မိံ အညေပိ တယော ဗုဒ္ဓါ အဟေသုံ၊ တေသံ သန္တိကေ[3] ဗောဓိသတ္တဿ ဗျာကရဏံ နာဟောသိ၊ တသ္မာ တေ ဣဓ န ဂဟိတာ။ **ပေါရာဏဋ္ဌကထာယံ** ပန တမှာ ကပ္ပါ ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေ ဒဿေတုံ ဣဒံ ဝုတ္တံ—

“တဏှင်္ကရော မေဓင်္ကရော၊ အထောပိ သရဏင်္ကရော။
ဒီပင်္ကရော စ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ကောဏ္ဍညော ဒွိပဒုတ္တမော။

မင်္ဂလော စ သုမနော စ၊ ရေဝတော သောဘိတော မုနိ။
အနောမဒဿီ ပဒုမော၊ နာရဒေါ ပဒုမုတ္တရော။

၁-ကာယပ္ပသာဒံ (သီ) ၂-ဇဋာမဏ္ဍလဉ္စ (သီ) ၃-သန္တိကာ (သီ)

သုမေဓော စ သုဇာတော စ၊ ပိယဒဿီ မဟာယသော။
အတ္ထဒဿီ ဓမ္မဒဿီ၊ သိဒ္ဓတ္ထော လောကနာယကော။

တိဿော ဖုဿော စ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိပဿီ သိခိ ဝေဿဘူ။
ကကုသန္ဓော ကောဏာဂမနော၊ ကဿပေါ စာပိ နာယကော။

ဧတေ အဟေသုံ သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ ဝီတရာဂါ သမာဟိတာ။
သတရံသီဝ ဥပ္ပန္နာ၊ မဟာတမဝိနောဒနာ။
ဇလိတွာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာဝ၊ နိဗ္ဗုတာ တေ သသာဝကာ”တိ[1]။

တတ္ထ ဒီပင်္ကရဒသဗလဿ စ ကောဏ္ဍညဒသဗလဿ စ အန္တရေ မဟာကပ္ပါနံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ ဗုဒ္ဓသုညော လောကော အဟောသိ၊ တထာ ဘဂဝတော ကောဏ္ဍညဿ စ ဘဂဝတော မင်္ဂလဿ စ အန္တရေ၊ တထာ ဘဂဝတော သောဘိတဿ စ ဘဂဝတော အနောမဒဿိဿ စ အန္တရေ၊ တထာ ဘဂဝတော နာရဒဿ စ ဘဂဝတော ပဒုမုတ္တရဿ စ အန္တရေ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ **ဗုဒ္ဓဝံသေ**[2]—

“ဒီပင်္ကရဿ ဘဂဝတော၊ ကောဏ္ဍညဿ စ သတ္ထုနော။
ဧတေသံ အန္တရာ ကပ္ပါ၊ ဂဏနာတော အသင်္ခိယာ။

ကောဏ္ဍညဿ အပရေန၊ မင်္ဂလော နာမ နာယကော။
တေသမ္ပိ အန္တရာ ကပ္ပါ၊ ဂဏနာတော အသင်္ခိယာ။

သောဘိတဿ အပရေန၊ အနောမဒဿီ မဟာယသော။
တေသမ္ပိ အန္တရာ ကပ္ပါ၊ ဂဏနာတော အသင်္ခိယာ။

နာရဒဿ ဘဂဝတော၊ ပဒုမုတ္တရဿ သတ္ထုနော။
တေသမ္ပိ အန္တရာ ကပ္ပါ၊ ဂဏနာတော အသင်္ခိယာ”တိ။

ဧဝံ ဂဏနာတီတတာယ အသင်္ချေယျတ္တေပိ စတူသု ဌာနေသု မဟာကပ္ပါနံ ဂဏနာတိက္ကမေန “စတုရော စ အသင်္ခိယေ”တိ ဝုတ္တံ၊ န သင်္ချာဝိသေသေနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ပန ပဒုမုတ္တရဒသဗလဿ စ သုမေဓဒသဗလဿ စ အန္တရေ တိံသကပ္ပသဟဿာနိ၊ သုဇာတဒသဗလဿ စ ပိယဒဿီဒသဗလဿ စ အန္တရေ နဝသဟဿာဓိကာနံ ကပ္ပါနံ သဋ္ဌိသဟဿာနိ ဒွါသီတုတ္တရာနိ အဋ္ဌ စ သတာနိ၊ ဓမ္မဒဿီဒသဗလဿ စ သိဒ္ဓတ္ထဒသဗလဿ စ အန္တရေ ဝီသတိ ကပ္ပါ၊ သိဒ္ဓတ္ထဒသဗလဿ စ တိဿဒသဗလဿ စ အန္တရေ ဧကော

၁-ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၅၂၊ အပဒါန-ဋ္ဌ ၁-၅၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ခု ၄-၃၇၂-ပိဋ္ဌေ။

ကပ္ပေ၊ ဘဂဝတော ဝိပဿိဿ စ ဘဂဝတော သိခိဿ စ အန္တရေ သဋ္ဌိ ကပ္ပါ၊ ဘဂဝတော စ ဝေဿဘုဿ ဘဂဝတော စ ကကုသန္ဓဿ အန္တရေ တိံသ ကပ္ပါ၊ ဧတ္ထ ပဒုမုတ္တရဒသဗလဿ ဥပ္ပန္နကပ္ပတော ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ တေသံ တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပန္နကပ္ပေဟိ ဣမိနာ စ ဘဒ္ဒကပ္ပေန သဒ္ဓိံ သတသဟဿမဟာကပ္ပါ၊ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ"တိ။ ဣမသ္မိံ ပနဋ္ဌေ ဝိတ္ထာရိယမာနေ သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိံ အာဟရိတွာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ ဟောတီတိ အတိဝိတ္ထာရဘီရုကဿ မဟာဇနဿ စိတ္တံ အနုရက္ခန္တာ န ဝိတ္ထာရယိမှ။ အတ္ထိကေဟိ **ဗုဒ္ဓဝံသတော**[1] ဂဟေတဗ္ဗော။ ယောပိ စေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗော ကထာမဂ္ဂေါ၊ သောပိ **အဋ္ဌသာလိနိယာ**[2] ဓမ္မသင်္ဂဟဝဏ္ဏနာယ **ဇာတကဋ္ဌကထာယ**[3] စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတ္ထန္တရေတိ **ဧတ္ထ အန္တ**ရသဒ္ဒေါ—

"နဒီတီရေသု သဏ္ဌာနေ၊ သဘာသု ရထိယာသု စ။
ဇနာ သင်္ဂမ္မ မန္တေန္တိ၊ မဉ္စ တဉ္စ ကိမန္တရ"န္တိ[4]—

အာဒီသု ကာရဏေ အာဂတော။ "အဒ္ဒသာ ခေါ မံ ဘန္တေ အညတရာ ဣတ္ထီ ဝိဇ္ဇန္တရိကာယ ဘာဇနံ ဓောဝန္တီ"တိအာဒီသု[5] ခဏေ၊ ဝိဇ္ဇုနိစ္ဆရဏက္ခဏေတိ အတ္ထော။ "ယဿန္တရတော န သန္တိ ကောပါ"တိအာဒီသု[6] စိတ္တေ။ "အန္တရာ စ ဂယံ အန္တရာ စ ဗောဓိ"န္တိအာဒီသု[7] ဝိဝရေ။ "န ဥပဋ္ဌာယဿ ဘဏမာနဿ အန္တရန္တရာ ကထာ ဩပါတေတဗ္ဗာ"တိအာဒီသု[8] ဝေမဇ္ဈေ။ ဣဓာပိ ဝေမဇ္ဈေယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော[9]၊ တသ္မာ ဧတေသံ အန္တရေ ဝေမဇ္ဈေတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မိံ မဟာကပ္ပေ အမှာကံ ဘဂဝါ သုမေဓပဏ္ဍိတော ဟုတွာ ဒီပင်္ကရဿ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ—

"မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္ထာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ"တိ[10]—

ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ မဟာဘိနီဟာရံ အကာသိ၊ သမတ္တိံသ ပါရမိယော ပဝိစိနိ[11] သမာဒိယိ၊ သဗ္ဗေပိ ဗုဒ္ဓကာရကေ ဓမ္မေ

၁-ခု ၄-၂၉၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၃၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-သံ ၁-၂၀၃-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၂-၁၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ခု ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ ဥဒါနေ။
၇-မ ၁-၂၂၇၊ ဝိ ၃-၁၁-ပိဋ္ဌေသု။ ၈-ဝိ ၃-၅၈-ပိဋ္ဌေ။
၉-ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၃၅၊ အံ-ဋ္ဌ ၂-၂၉၇-ပိဋ္ဌာဒီသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
၁၀-ခု ၄-၃၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၁၁-ပဝိစိ (သီ)

သမ္မာဒေတုံ အာရဘိ၊ ယမှိ စေ’တသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပေ သဗ္ဗသော ပူရိတပါရမီ ဟုတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ၊ ဣမေသံ ဒွိန္နံ မဟာကပ္ပါနံ အန္တရေ ယထာဝုတ္တပရိစ္ဆေဒေ ကာလဝိသေသေတိ။ ကထံ ပနေတံ ဝိညာယတီတိ? “ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ၊ စတုရော စ အသင်္ခိယေ”တိ ဣဒံ ဟိ မဟာကပ္ပါနံ ပရိစ္ဆေဒတော အပရိစ္ဆေဒတော စ သင်္ချာဒဿနံ၊ သာ ခေါ ပနာယံ သင်္ချာ သင်္ချေယျဿ အာဒိပရိယောသာနဂ္ဂဟဏံ ဝိနာ န သမ္ဘဝတီတိ ယတ္ထ ဗောဓိ-သမ္ဘာရာနမာရမ္ဘော ယတ္ထ စ တေ ပရိယောသိတာ တဒုဘယမ္ပိ အဝဓိဘာဝေန “ဌန္တရေ”တိ ဌ အတ္ထတော ဒဿိတန္တိ ဝိညာယတိ။ အဝဓိ စ ပနာယံ အဘိဝိဓိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော၊ န မရိယာဒါဝသေန၊ အာရမ္ဘောသာနကပ္ပါနံ ဧကဒေသေန အန္တောဂဓတ္တာ။ နနု စ နိပ္ပဒေသေန တေသံ အပရိယာဒါနတော အဘိဝိဓိ စ ဣဓ န သမ္ဘဝတီတိ? န ဣဒမေဝံ တဒေကဒေသေပိ တဗ္ဗော-ဟာရတော။ ယော ဟိ တဒေကဒေသဘူတော ကပ္ပေါ၊ သော နိပ္ပဒေသတော ပရိယာဒိန္နောတိ။

ယံ စရိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဗောဓိပါစနန္တိ ဌ **စရိတန္တိ** စရိယာ၊ သမတ္တိံသ-ပါရမိသင်္ဂဟာ ဒါနသီလာဒိပဋိပတ္တိ၊ ဉာတတ္ထစရိယာလောကတ္ထစရိယာဗုဒ္ဓတ္ထ-စရိယာနံ တဒန္တောဂဓတ္တာ။ တထာ ယာ ဇိမာ အဋ္ဌ စရိယာ၊ သေယျထိဒံ? ပဏိဓိသမ္ပန္နာနံ စတူသု ဣရိယာပထေသု **ဣရိယာပထစရိယာ** ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရာနံ အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု **အာယတနစရိယာ** အပ္ပမာဒဝိဟာရီနံ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု **သတိစရိယာ** အဓိစိတ္တမနုယုတ္တာနံ စတူသု ဈာနေသု **သမာဓိစရိယာ** ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နာနံ စတူသု အရိယသစ္စေသု **ဉာဏစရိယာ** သမ္မာ ပဋိပန္နာနံ စတူသု အရိယမဂ္ဂေသု **မဂ္ဂစရိယာ** အဓိဂတဖလာနံ စတူသု သာမညဖလေသု **ပတ္တိစရိယာ**[1] တိဏ္ဏံ ဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗသတ္တေသု **လောကတ္ထ-စရိယာ**တိ။ တတ္ထ ပဒေသတော ဒွိန္နံ ဗောဓိသတ္တာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝ-ကာနဉ္စ လောကတ္ထစရိယာ၊ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနဉ္စ နိပ္ပဒေသတော။ ဝုတ္တဉှေတံ **နိဒ္ဒေသေ**[2] “စရိယာတိ အဋ္ဌ စရိယာယော၊ ဣရိယာ-ပထစရိယာ အာယတနစရိယာ”တိ ဝိတ္ထာရော။ “အဓိမုစ္စန္တော သဒ္ဓါယ စရတိ၊ ပဂ္ဂဏှန္တော ဝီရိယေန စရတိ၊ ဥပဋ္ဌဟန္တော သတိယာ စရတိ၊ အဝိက္ခိပန္တော သမာဓိနာ စရတိ၊ ပဇာနန္တော ပညာယ စရတိ၊ ဝိဇာနန္တော ဝိညာဏေန စရတိ၊ ဧဝံ ပဋိပန္နဿ ကုသလာ ဓမ္မာ အာယတန္တီတိ အာယတနစရိယာယ စရတိ၊ ဧဝံ ပဋိပန္နော ဝိသေသမဓိဂစ္ဆတီတိ ဝိသေသစရိယာယ စရတီ”တိ

၁-ပကတိစရိယာ (သီ)

၂-ခု ၇-၂၃ ၂-၂၃၃၊ ခု ၉-၂၁၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ယာ ဣမာ အပရာပိ အဋ္ဌ စရိယာ ဝုတ္တာ၊ တာသံ သဗ္ဗာသံ ပါရမိတာသွေဝ သမောရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ "စရိတန္တိ စရိယာ၊ သမတ္တိံသပါရမိ-သင်္ဂဟာ ဒါနသီလာဒိပဋိပတ္တိ"တိ။ ဟေတုစရိယာယ စေဝ ပန ဣဓာဓိပ္ပေတတ္တာ မဂ္ဂစရိယာပတ္တိစရိယာနံ[1] ဣဓ အနုဝရောဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ "သဗ္ဗံ တံ ဗောဓိပါစန"န္တိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗ**-သဒ္ဒေါ သဗ္ဗသဗ္ဗံ အာယတနသဗ္ဗံ သက္ကာယသဗ္ဗံ ပဒေသသဗ္ဗန္တိ စတူသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟိ "သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏမုခေ အာပါထမာဂစ္ဆန္တီ"တိအာဒီသု[2] သဗ္ဗသဗ္ဗသ္မိံ။ "သဗ္ဗံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ တံ သုဏာထ၊ ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ စက္ခုံ စေဝ ရူပါ စ။ပ။ မနော စေဝ ဓမ္မာ စာ"တိ ဧတ္ထ အာယတနသဗ္ဗသ္မိံ[3]။ "သဗ္ဗံ သဗ္ဗတော သဉ္ဇာနာတီ"တိအာဒီသု[4] သက္ကာယသဗ္ဗသ္မိံ။ "သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝေါ သာရိပုတ္တ သုဘာသိတံ ပရိယာယေနာ"တိအာဒီသု[5] ပဒေသသဗ္ဗသ္မိံ။ ဣဓာပိ ပဒေသ-သဗ္ဗသ္မိံ ဧဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဗောဓိသမ္ဘာရဘူတဿ စရိတဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။

ဗောဓီတိ ရုက္ခောပိ အရိယမဂ္ဂေါပိ နိဗ္ဗာနမ္ပိ သဗ္ဗညုတညာဏမ္ပိ။ "ဗောဓိရုက္ခ-မူလေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ[6] စ "အန္တရာ စ ဂယံ အန္တရာ စ ဗောဓိ''န္တိ[7] စ အာဂတဋ္ဌာနေ ဗုဇ္ဈတိ ဧတ္ထာတိ ရုက္ခော ဗောဓိ။ "ဗောဓိ ဝုစ္စတိ စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏ''န္တိ[8] အာဂတဋ္ဌာနေ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ဗုဇ္ဈတိ ဧတေနာတိ အရိယမဂ္ဂေါ ဗောဓိ။ "ပတွာန ဗောဓိံ အမတံ အသင်္ခတ''န္တိ[9] အာဂတဋ္ဌာနေ ဗုဇ္ဈတိ ဧတသ္မိံ နိမိတ္တဘူတေတိ နိဗ္ဗာနံ ဗောဓိ။ "ပပ္ပေါတိ ဗောဓိံ ဝရဘူရိမေဓသော''တိ[10] အာဂတဋ္ဌာနေ သဗ္ဗေ ဓမ္မေ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဇ္ဈတိ ဧတေနာတိ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဗောဓိ။ ဣဓာပိ သဗ္ဗညုတညာဏံ အဓိပ္ပေတံ။ အရဟတ္တမဂ္ဂ-သဗ္ဗညုတညာဏာနိ ဝါ ဣဓ ဗောဓီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ[11]၊ မဟာဗောဓိယာ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဘဂဝတော။ အာသဝက္ခယဉာဏပဒဋ္ဌာနံ ဟိ သဗ္ဗညုတညာဏံ သဗ္ဗညုတညာဏပဒဋ္ဌာနဉ္စ အာသဝက္ခယဉာဏံ "မဟာဗောဓီ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတ္ထာယံ သင်္ခေပတ္ထော—ယထာဝုတ္တကာလပရိစ္ဆေဒေ ယံ မမ ဒါနသီလာဒိ-ပဋိပတ္တိသင်္ခါတံ စရိတံ၊ တံ သဗ္ဗံ အနဝသေသံ မဟာဗောဓိယာ ပါစနံ သာဓကံ နိဗ္ဗတ္တကန္တိ။ ဧတေန ဗောဓိသမ္ဘာရာနံ နိရန္တရဘာဝနံ ဒဿေတိ။ အထ

၁-ပကတိစရိယာနံ (သီ) ၂-ခု ၇-၂၇၇၊ ခု ၈-၁၇၅၊ ခု ၉-၃၇၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-သံ ၂-၂၄၈-ပိဋ္ဌေ။
၄-မ ၁-၄-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၂၈၁-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ဝိ ၃-၁၊ ခု ၁-၇၇-ပိဋ္ဌေသု။
၇-မ ၁-၂၂၇၊ ဝိ ၃-၁၁-ပိဋ္ဌေသု။ ၈-ခု ၈-၂၃၁-ပိဋ္ဌေ။ ၉-ဂဝေသိတဗ္ဗော။
၁၀-ဒီ ၃-၁၂၉-ပိဋ္ဌေ။ ၁၁-မ-ဋ္ဌ ၁-၅၆၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၀၉၊ ဥဒါန-ဋ္ဌ ၁၄၆-ပိဋ္ဌာဒီသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဝါ **သဗ္ဗန္တိ** ဧတ္ထန္တရေ ယထာဝုတ္တကာလပရိစ္ဆေဒေ ယံ စရိတံ၊ တံ သဗ္ဗံ သကလမေဝ အနဝသေသံ ဗောဓိသမ္ဘာရဘူတမေဝ။ တေန သဗ္ဗသမ္ဘာရဘာဝံ ဒဿေတိ။

စတဿော ဟိ **ဗောဓိသမ္ဘာရေသု ဘာဝနာ** သဗ္ဗသမ္ဘာရဘာဝနာ နိရန္တရဘာဝနာ စိရကာလဘာဝနာ သက္ကစ္စဘာဝနာ စာတိ။ တာသု "ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ၊ စတုရော စ အသင်္ခိယေ"တိ ဣမိနာ **စိရကာလဘာဝနာ** ဝုတ္တာ၊ ယော စေတ္ထ အစ္စန္တသံယောဂေါ၊ တေန ပဌမေ အတ္ထဝိကပ္ပေ သဗ္ဗဂ္ဂဟဏေန စ **နိရန္တရဘာဝနာ**၊ ဒုတိယေ အတ္ထဝိကပ္ပေ "သဗ္ဗံ စရိတ"န္တိ ဣမိနာ **သဗ္ဗသမ္ဘာရဘာဝနာ**၊ "ဗောဓိပါစန"န္တိ ဣမိနာ **သက္ကစ္စဘာဝနာ** ဝုတ္တာ ဟောတိ၊ ယထာ တံ စရိတံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပါစေတိ ဧဝံဘူတဘာဝဒီပနတော။ တထာ ဟိ တံ "ဗောဓိပါစန"န္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ၊ န အညထာတိ။ ကထံ ပနေတ္ထ ဗောဓိစရိယာယ နိရန္တရဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော? ယဒိ စိတ္တနိရန္တရတာယ တံ န ယုဇ္ဇတိ၊ န ဟိ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ မဟာဘိနီဟာရတော ဥဒ္ဓံ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏစိတ္တတော အညံ စိတ္တံ နပ္ပဝတ္တတီတိ သက္ကာ ဝတ္တုံ။ အထ ကိရိယမယစိတ္တပ္ပဝတ္တိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဧဝမ္ပိ န ယုဇ္ဇတိ၊ န ဟိ သဗ္ဗာနိ တေသံ ကိရိယမယစိတ္တာနိ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏဝသေနေဝ ပဝတ္တန္တိ၊ တေနေဝ ပယောဂနိရန္တရတာပိ ပဋိက္ခိတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဇာတိနိရန္တရတာယ ပန နိရန္တရဘာဝနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယဿံ ဟိ ဇာတိယံ မဟာဗောဓိသတ္တေန မဟာပဏိဓာနံ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ စရိမတ္တဘာဝါ န သာ နာမ ဇာတိ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ယာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘတာ န သိယာ အန္တမသော ဒါနပါရမိမတ္တံ ဥပါဒါယ။ အယဉှိ နိယတိပတ္တိတာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဓမ္မတာ။ ယာဝ စ တေ ကမ္မာဒီသု ဝသီဘာဝံ န ပါပုဏန္တိ၊ တာဝ သပ္ပဒေသမ္ပိ သမ္ဘာရေသု ပယောဂမာပဇ္ဇန္တိ။ ယဒါ ပန သဗ္ဗသော ကမ္မာဒီသု ဝသီဘာဝပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ၊ အထ တတော ပဋ္ဌာယ နိပ္ပဒေသတော ဧဝ ဗောဓိသမ္ဘာရေသု သမီဟနံ သာတစ္စကိရိယာ စ သမ္ဘဝတိ။ သက္ကစ္စကာရိတာ ပန သဗ္ဗကာလံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ယေန ယေန ဗောဓိသတ္တာနံ တတ္ထ တတ္ထ ယထာဓိပ္ပါယံ သမိဇ္ဈနံ သမ္ဘဝတီတိ။ ဧဝမေတာယ ဂါထာယ ဗောဓိသမ္ဘာရေသု သဗ္ဗသမ္ဘာရဘာဝနာ စိရကာလဘာဝနာ နိရန္တရဘာဝနာ သက္ကစ္စဘာဝနာ စာတိ စတဿောပိ ဘာဝနာ ပကာသိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတြ ယဿာ ဗောဓိသတ္တစရိတံ ဗောဓိသမ္ဘာရာ ဗောဓိစရိယာ အင်္ဂယာနံ ပါရမိယောတိ အတ္ထတော ဧကံ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ၊ ယဿာ စ ပရတော

ဝိဘာဝေန ဝဏ္ဏမာနာနံ ဒါနပါရမိအာဒီနံ စရိတန္တိ ဣဒံ အဝိသေသဝစနံ၊ တသ္မာ သဗ္ဗဗောဓိသမ္ဘာရေသု ကောသလ္လဇနနတ္ထံ ပါရမိယော ဣဓ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗာ။ တာ ပရတော **ပကိဏ္ဏကကထာယံ** သဗ္ဗာကာရေန သံဝဏ္ဏယိဿာမ။

၂။ ဣတိ ဘဂဝါ အတ္တနော ဗောဓိသတ္တဘူမိယံ စရိတံ အာရမ္ဘတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပရိယောသာနာ မဟာဗောဓိယာ ပရိပါစနမေဝါတိ အဝိသေသတော ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တဿ ပရမုက္ကံသဂမနေန အတိသယတော ဗောဓိပရိပါစနဘာဝံ ဒဿေတုံ ဣမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကတိပယာ ပုဗ္ဗစရိယာ ဝိဘာဂတော ဝိဘာဝေန္တော "**အတီတကပ္ပေ**"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အတီတကပ္ပေ**တိ ဣတော ပုရိမေ ပုရိမတရေ ဝါ သဗ္ဗသ္မိံ အတိက္ကန္တေ ယထာဝုတ္တပရိစ္ဆေဒေ မဟာကပ္ပေ၊ ကပ္ပါနံ သတသဟဿာဓိကေသု စတူသု အသင်္ချေယျေသူတိ အတ္ထော။ **စရိတ**န္တိ စိဏ္ဏံ ဒါနာဒိပဋိပတ္တိံ။ **ဌပယိတွာ**တိ မုဉ္စိတွာ အဂ္ဂဟေတွာ၊ အဝတွာတိ အတ္ထော။ **ဘဝါဘဝေ**တိ ဘဝေ စ အဘဝေ စ၊ "ဣတိဘဝါဘဝကထ"န္တိ[၁] ဧတ္ထ ဟိ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော ဘဝါဘဝါတိ ဝုတ္တာ။ "ဣတိဘဝါဘဝတဉ္စ ဝီတိဝတ္တော"တိ[၂] ဧတ္ထ သမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဝုဒ္ဓိဟာနိသဿတုစ္ဆေဒပုညပါပါနိ ဘဝါဘဝါတိ အဓိပ္ပေတာနိ။ "ဣတိဘဝါဘဝဟေတု ဝါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ[၃] ဧတ္ထ ပန ပဏီတပဏီတတရာနိ သပ္ပိနဝနီတာဒိဘေသဇ္ဇာနိ ဘဝါဘဝါတိ အဓိပ္ပေတာနိ။ သမ္ပတ္တိဘဝေသု ပဏီတတရာ ပဏီတတမာ ဘဝါဘဝါတိပိ ဝဒန္တိ ဧဝ၊ တသ္မာ ဣဓာပိ သော ဧဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ခုဒ္ဒကေ ဧဝ မဟန္တေ စ ဘဝသ္မိန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဣမမှိ ကပ္ပေ**တိ ဣမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပေ။ **ပဝက္ခိဿ**န္တိ ကထယိဿံ။ **သုဏောဟီ**တိ ဓမ္မသေနာပတိံ သဝနေ နိယောဇေတိ။ **မေ**တိ မမ သန္တိကာ၊ မမ ဘာသတောတိ အတ္ထော။

နိဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁- ဒီ ၁-၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂- ခု ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ ဥဒါနေ။ ၃- အံ ၁-၃၁၆၊ ခု ၁-၂၆၈-ပိဋ္ဌေသု။

၁-အကိတ္တိဝဂ္ဂ

၁-အကိတ္တိစရိယာဝဏ္ဏနာ

၃။ ဧဝံ ဘဂဝါ အာယသ္မတာ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန သဒေဝမနုဿာယ စ ပရိသာယ အတ္တနော ပုဗ္ဗစရိယာယ သဝနေ ဥဿာဟံ ဇနေတွာ ဣဒါနိ တံ ပုဗ္ဗစရိတံ ဘဝန္တရပဋိစ္ဆန္နံ ဟတ္ထတလေ အာမလကံ ဝိယ ပစ္စက္ခံ ကရောန္တော **“ယဒါ အဟံ ဗြဟာရညေ”**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ယဒါ**တိ ယသ္မိံ ကာလေ။ **ဗြဟာရညေ**တိ မဟာအရညေ၊ အရညာနိယံ၊ မဟန္တေ ဝနေတိ အတ္ထော။ **သုညေ**တိ ဇနဝိဝိတ္တေ။ **ဝိပိနကာနနေ**တိ ဝိပိနဘူတေ ကာနနေ၊ ပဒဒွယေနာပိ တဿ အရညဿ ဂဟနဘာဝမေဝ ဒီပေတိ၊ သဗ္ဗမေတံ ကာရဒီပံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **အဇ္ဈောဂါဟေတွာ**တိ အနုပဝိသိတွာ။ **ဝိဟရာမီ**တိ ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယအာနေဉ္ဇဝိဟာရေဟိ သမုပ္ပါဒိတသုခဝိသေသေန ဣရိယာပထဝိဟာရေန သရီရဒုက္ခံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဟရာမိ အတ္တဘာဝံ ပဝတ္တေမိ။ **အကိတ္တိ နာမ တာပသော**တိ ဧဝံနာမကော တာပသော ဟုတွာ ယဒါ အဟံ တသ္မိံ အရညေ ဝိဟရာမီတိ အတ္ထော။ သတ္ထာ တဒါ အတ္တနော အကိတ္တိတာပသဘာဝံ ဓမ္မသေနာပတိဿ ဝဒတိ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ[1]—

အတီတေ ကိရ ဣမသ္မိံယေဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ နာမ ရာဇိနိ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလဿ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ “အကိတ္တိ”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ ဘဂိနီပိ ဇာယိ[2]၊ “ယသဝတီ”တိဿာ နာမံ ကရိံသု။ သော သောဠသဝဿကာလေ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စာဂမာသိ။ အထဿ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ သော တေသံ ပေတကိစ္စာနိ ကာရေတွာ ကတိပယဒိဝသာတိက္ကမေန ရတနာဝလောကနံ အာယုတ္တကပုရိသေဟိ ကာရယမာနော “ဣတ္တကံ မတ္တိကံ၊ ဣတ္တကံ ပေတ္တိကံ၊ ဣတ္တကံ ပိတာမဟ”န္တိ သုတွာ သံဝိဂ္ဂမာနသော ဟုတွာ “ဣဒံ ဓနမေဝ ပညာယတိ၊ န ဓနဿ သံဟာရကာ၊ သဗ္ဗေ ဣမံ ဓနံ ပဟာယေဝ ဂတာ၊ အဟံ ပန နံ[3] အာဒါယ ဂမိဿာမီ”တိ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ဘေရိံ စရာပေသိ “ဓနေန အတ္ထိကာ အကိတ္တိပဏ္ဍိတဿ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တူ”တိ[4]။

၁-အာနုပုဗ္ဗိကထာ (သီ)   ၂-နိဗ္ဗတ္တာ (က)   ၃-ဓနံ (သီ၊ က)   ၄-ဂစ္ဆန္တူတိ (က)

သော သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ဓနေ အခီယမာနေ "ကိံ မေ ဣမာယ ဓနကီဠာယ၊ အတ္ထိကာ ဂဏှန္တူ"တိ နိဝေသနဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိဘရိတေ သာရဂဗ္ဘေ ဝိဝရာပေတွာ "ဒိန္နံယေဝ ဟရန္တူ"တိ ဂေဟံ ပဟာယ ဉာတိပရိဝဋ္ဋဿ ပရိဒေဝန္တဿ ဘဂိနိံ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိတွာ နဒိံ ဥတ္တရိတွာ ဒွေ တီဏိ ယောဇနာနိ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ ပဏ္ဏသာလံ ကရိတွာ ဝသတိ။ ယေန ပန ဒွါရေန တဒါ နိက္ခမိ၊ တံ အကိတ္တိဒွါရံ နာမ ဇာတံ။ ယေန တိတ္ထေန နဒိံ ဩတိဏ္ဏော၊ တံ အကိတ္တိတိတ္ထံ နာမ ဇာတံ။ တဿ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ သုတွာ ဗဟူ မနုဿာ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိဝါသိနော တဿ ဂုဏေဟိ အာကဍ္ဎိယမာနဟဒယာ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ မဟာပရိဝါရော အဟောသိ၊ မဟာလာဘသက္ကာရော နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဝိယ အဟောသိ။ အထ မဟာသတ္တော "အယံ လာဘသက္ကာရော မဟာ၊ ပရိဝါရောပိ မဟန္တော၊ ကာယဝိဝေကမတ္တမ္ပိ ဣဓ န လဘတိ၊ မယာ ဧကာကိနာ ဝိဟရိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စိန္တေတွာ ပရမပ္ပိစ္ဆဘာဝတော ဝိဝေကနိန္နတာယ စ ကဿစိ အဇာနာပေတွာ[၁] ဧကကောဝ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဒမိဠရဋ္ဌံ ပတွာ ကာဝီရပဋ္ဋနသမီပေ ဥယျာနေ ဝိဟရန္တော ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေသိ။ တတြာပိဿ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော တံ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဆဍ္ဍေတွာ အာကာသေန ဂန္တွာ ကာရဒီပေ ဩတရိ။ တဒါ ကာရဒီပေါ အဟိဒီပေါ နာမ။ သော တတ္ထ မဟန္တံ ကာရရုက္ခံ ဥပနိဿာယ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အပ္ပိစ္ဆတာယ ပန ကတ္ထစိ အဂန္တွာ တဿ ရုက္ခဿ ဖလကာလေ ဖလာနိ ခါဒန္တော ဖလေ အသတိ ပတ္တာနိ ဥဒကသိတ္တာနိ[၂] ခါဒန္တော ဈာနသမာပတ္တီဟိ ဝီတိနာမေသိ။

တဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော "ကော နု ခေါ မံ ဣမမှာ ဌာနာ စာဝေတုကာမော"တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ပဏ္ဍိတံ ဒိသွာ "ကိမတ္ထံ နု ခေါ အယံ တာပသော ဧဝံ ဒုက္ကရံ တပံ စရတိ၊ သက္ကတ္တံ နု ခေါ ပတ္ထေတိ၊ ဥဒါဟု အညံ၊ ဝီမံသိဿာမိ နံ။ အယံ ဟိ သုဝိသုဒ္ဓကာယဝစီမနောသမာစာရော ဇီဝိတေ နိရပေက္ခော ဥဒကသိတ္တာနိ ကာရပတ္တာနိ ခါဒတိ၊ သစေ သက္ကတ္တံ ပတ္ထေတိ၊ အတ္တနော သိတ္တာနိ ကာရပတ္တာနိ မယှံ ဒဿတိ၊ နော စေ၊ န ဒဿတီ"တိ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ကာရပတ္တာနိ သေဒေတွာ "သီတလီဘူတာနိ ခါဒိဿာမီ"တိ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ နိသီဒိ။ အထဿ ပုရတော သက္ကော

၁-အနာရောစေတွာ (က)

၂-ဥဒကသိန္နာနိ (က)

ဗြာဟ္မဏရူပေန ဘိက္ခာယ အတ္ထိကော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော တံ ဒိသွာ "လာဘာ ဝတ မေ၊ သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ၊ စိရဿံ ဝတ မေ ယာစကော ဒိဋ္ဌော"တိ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ "အဇ္ဇ မမ မနောရထံ မတ္ထကံ ပါပေတွာ ဒါနံ ဒဿာမီ"တိ ပက္ကဘာဇနေနေဝ အာဒါယ ဂန္တွာ ဒါနပါရမိံ အာဝဇ္ဇေတွာ အတ္တနော အသေသေတွာဝ တဿ ဘိက္ခာဘာဇနေ ပက္ခိပိ။ သက္ကော တံ ဂဟေတွာ ထောကံ ဂန္တွာ အန္တရဓာယိ။ မဟာသတ္တောပိ တဿ ဒတွာ ပုန ပရိယေဋ္ဌိံ အနာပဇ္ဇိတွာ တေနေဝ ပီတိသုခေန ဝီတိနာမေသိ။

ဒုတိယဒိဝသေ ပန ကာရပတ္တာနိ ပစိတွာ "ဟိယျော ဒက္ခိဏေယျံ အလဘိံ၊ အဇ္ဇ နု ခေါ ကထ"န္တိ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ နိသီဒိ။ သက္ကောပိ တထေဝ အာဂမိ။ မဟာသတ္တော ပုနပိ တထေဝ ဒတွာ ဝီတိနာမေသိ။ တတိယဒိဝသေ စ တထေဝ ဒတွာ "အဟော ဝတ မေ လာဘာ၊ ဗဟုံ ဝတ ပုညံ ပသဝါမိ၊ သစာဟံ ဒက္ခိဏေယျံ လဘေယျံ၊ ဧဝမေဝ မာသမ္ပိ ဒွေမာသမ္ပိ ဒါနံ ဒဒေယျ"န္တိ စိန္တေသိ။ တီသုပိ ဒိဝသေသု "တေန ဒါနေန န လာဘသက္ကာရသိလောကံ န စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ န သက္ကသမ္ပတ္တိံ န ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ န သာဝကဗောဓိံ န ပစ္စေကဗောဓိံ ပတ္ထေမိ၊ အပိ စ ဣဒံ မေ ဒါနံ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတူ"တိ ယထာဓိကာရံ စိတ္တံ ဌပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၄။ "တဒါ မံ တပတေဇေန၊ သန္တတ္တော တိဒိဝါဘိဘူ။
ဓာရေန္တော ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏံ၊ ဘိက္ခာယ မံ ဥပါဂမိ။

၅။ ပဝနာ အာဘတံ ပဏ္ဏံ၊ အတေလဉ္စ အလောဏိကံ။
မမ ဒွါရေ ဌိတံ ဒိသွာ၊ သကဋာဟေန အာကိရိံ။

၆။ တဿ ဒတွာနဟံ ပဏ္ဏံ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတွာန ဘာဇနံ။
ပုနေသနံ ဇဟိတွာန၊ ပါဝိသိံ ပဏ္ဏသာလကံ။

၇။ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ၊ ဥပဂဉ္ဆိ မမန္တိကံ။
အကမ္ပိတော အနောလဂ္ဂေါ၊ ဧဝမေဝမဒါသဟံ။

၈။ န မေ တပ္ပစ္စယာ အတ္ထိ၊ သရီရသ္မိံ ဝိဝဏ္ဏိယံ။
ပီတိသုခေန ရတိယာ၊ ဝီတိနာမေမိ တံ ဒိဝံ။

၉။ ယဒိ မာသမ္ပိ ဒွေမာသံ၊ ဒက္ခိဏေယျံ ဝရံ လဘေ။
အကမ္ပိတော အနောလီနော၊ ဒဒေယျံ ဒါနမုတ္တမံ။

၁၀။ န တဿ ဒါနံ ဒဒမာနော၊ ယသံ လာဘဉ္စ ပတ္ထယိံ။
သဗ္ဗညုတံ ပတ္ထယာနော၊ တာနိ ကမ္မာနိ အာစရိ”န္တိ။

တတ္ထ **တဒါ**တိ ယဒါ အဟံ အကိတ္တိနာမကော တာပသော ဟုတွာ တသ္မိံ ဒီပေ ကာရရုက္ခေ ဝိဟရာမိ၊ တဒါ။ **မန္တိ** မမ။ **တပတေဇေနာ**တိ သီလပါရမိတာနုဘာဝေန။ သီလံ ဟိ ဒုစ္စရိတသံကိလေသဿ တပနတော “တပေါ”တိ ဝုစ္စတိ၊ နေက္ခမ္မဝီရိယပါရမိတာနုဘာဝေန ဝါ။ တာပိ ဟိ တဏှာသံကိလေသဿ ကောသဇ္ဇဿ စ တပနတော “တပေါ”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဥက္ကံသဂတာ စ တာ ဗောဓိသတ္တဿ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေတိ။ ခန္တိသံဝရဿ စာပိ ပရမုက္ကံသဂမနတော “ခန္တိပါရမိတာနုဘာဝေနာ”တိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတေဝ။ “ခန္တီ ပရမံ တပေါ”တိ[၁] ဟိ ဝုတ္တံ။ **သန္တမေတ္တာ**တိ ယထာဝုတ္တဂုဏာနုဘာဝဇနိတေန ဓမ္မတာသိဒ္ဓေန ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနဿ ဥဏှာကာရေန သန္တာပိတော။ **တိဒိဝါဘိဘူ**တိ ဒေဝလောကာဓိပတိ၊ သက္ကောတိ အတ္ထော။ ပဏ္ဏသာလာယ သမီပေ ဂဟိတမ္ပိ ကာရပဏ္ဏံ ပဏ္ဏသာလာယ အရညမဇ္ဈဂတတ္တာ “**ပဝနာ အာဘတ**”န္တိ ဝုတ္တံ။

အတေလဉ္စ အလောဏိကန္တိ ဒေယျဓမ္မဿ အနုဠာရဘာဝေပိ အဇ္ဈာသယသမ္ပတ္တိယာ ဒါနဓမ္မဿ မဟာဇုတိကဘာဝံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ **မမ ဒွါရေ**တိ မယှံ ပဏ္ဏသာလာယ ဒွါရေ။ **သကဋာဟေန အာကိရိ**န္တိ ဣမိနာ အတ္တနော ကိဉ္စိပိ အသေသေတွာ ဒိန္နဘာဝံ ဒဿေတိ။

ပုနေသနံ ဇဟိတွာနာတိ “ဧကဒိဝသံ ဒွိက္ခတ္တုံ ဃာသေသနံ န သလ္လေခ”န္တိ စိန္တေတွာ ဒါနပီတိယာ တိတ္တော ဝိယ ဟုတွာ တသ္မိံ ဒိဝသေ ပုန အာဟာရပရိယေဋ္ဌိံ အကတွာ။

အကမ္ပိတောတိ သုဒူရဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ မစ္ဆရိယေန အစလိတော ဒါနဇ္ဈာသယတော စလနမတ္တမ္ပိ အကာရိတော။ **အနောလဂ္ဂေါ**တိ လောဘဝသေန ဤသကမ္ပိ အလဂ္ဂေါ။ **တတိယမ္ပီ**တိ ပိ-သဒ္ဒေန ဒုတိယမ္ပီတိ ဣမံ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **ဧဝမေဝ မဒါသဟ**န္တိ ယထာ ပဌမံ၊ ဧဝမေဝံ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ အဒါသိံ အဟံ။

န မေ တပ္ပစ္စယာတိ ဂါထာယ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ ပါကဋံ ကရောတိ။ တတ္ထ **တပ္ပစ္စယာ**တိ ဒါနပစ္စယာ တီသု ဒိဝသေသု ဆိန္နာဟာရတာယ သရီရသ္မိံ ယေန ဝေဝဏ္ဏိယေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တမ္ပိ မေ **သရီရသ္မိံ ဝိဝဏ္ဏိယံ** ဒါနပစ္စယာယေဝ

၁-ဒီ ၂-၄၂၊ ခု ၁-၄၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

နတ္ထိ။ ကသ္မာ? ဒါနဝိသယေန **ပီတိသုခေန** ဒါနဝိသယာယ ဧဝ စ **ရတိယာ**။ **ဝီတိနာမေမိ တံ ဒိဝ**န္တိ တံ သကလံ တိမတ္တဒိဝသံ ဝီတိနာမေမိ။ န ကေဝလဉ္စ တီဏိ ဧဝ ဒိဝသာနိ၊ အထ ခေါ မာသဒ္ဓမာသမတ္တမ္ပိ ကာလံ ဧဝမေဝ ဒါတုံ ပဟောမိတိ ဒဿေတုံ "**ယဒိ မာသမ္ပိ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **အနောလီနော**တိ အလီနစိတ္တော၊ ဒါနေ အသင်္ကုစိတစိတ္တောတိ အတ္ထော။

တသ္မာတိ ဗြာဟ္မဏရူပေန အာဂတဿ သက္ကဿ။ **ယသ**န္တိ ကိတ္တိံ၊ ပရိဝါရ-သမ္ပတ္တိံ ဝါ။ **လာဘဂ္ဂါ**တိ ဒေဝမနုဿေသု စက္ကဝတ္တိအာဒိဘာဝေန လဒ္ဓဗ္ဗံ လာဘံ ဝါ **န ပတ္ထယိံ**။ အထ ခေါ သဗ္ဗညုတံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ **ပတ္ထယာနော** အာကင်္ခမာနော **တာနိ** တီသု ဒိဝသေသု အနေကဝါရံ ဥပ္ပန္နာနိ ဒါနမယာနိ ပုည**ကမ္မာနိ** ဒါနဿ ဝါ ပရိဝါရဘူတာနိ ကာယသုစရိတာဒီနိ ပုညကမ္မာနိ **အာစရိံ** အကာသိန္တိ။

ဣတိ ဘဂဝါ တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အတ္တနော သုဒုက္ကရံ ပုညစရိတမတ္တမေဝ ဣဓ မဟာထေရဿ ပကာသေသိ။ **ဇာတကဒေသနာယံ** ပန စတုတ္ထဒိဝသေ သက္ကဿ ဥပသင်္ကမိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ အဇ္ဈာသယဇာနနံ ဝရေန ဥပနိမန္တနာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝရသမ္ပဋိစ္ဆနသီသေန ဓမ္မဒေသနာ ဒေယျဓမ္မဒက္ခိဏေယျာနံ ပုန သက္ကဿ အနာဂမနဿ စ အာကင်္ခမာနတာ စ ပကာသိတာ။ ဝုတ္တ-ဉ္စေတံ—

"အကိတ္တိံ ဒိသွာန သမ္မန္တံ၊ သက္ကော ဘူတပတီ ဗြဝိ။
ကိံ ပတ္ထယံ မဟာဗြဟ္မေ၊ ဧကော သမ္မသိ ဃမ္မနိ။

ဒုက္ခော ပုနဗ္ဘဝေါ သက္က[၁]၊ သရီရဿ စ ဘေဒနံ။
သမ္မောဟမရဏံ ဒုက္ခံ၊ တသ္မာ သမ္မာမိ ဝါသဝ။

ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ယေန ပုတ္တေ စ ဒါရေ စ၊ ဓနဓညံ ပိယာနိ စ။
လဒ္ဓါ နရာ န တပ္ပန္တိ၊ သော လောဘော န မယိ ဝသေ။

ဧတသ္မိံ။ပ။ မနသိစ္ဆသိ။

၁-နာမ (က)

ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညဉ္စ၊ ဂဝါဿံ ဒါသပေါရိသံ။
ယေန ဇာတေန ဇီယန္တိ၊ သော ဒေါသော န မယိ ဝသေ။

ဧတသ္မိံ။ပ။ မနသိစ္ဆသိ။

ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ဗာလံ န ပဿေ န သုဏေ၊ န စ ဗာလေန သံဝသေ။
ဗာလေန’လ္လာပသလ္လာပံ၊ န ကရေ န စ ရောစယေ။

ကိံ နု တေ အကရံ ဗာလော၊ ဝဒ ကဿပ ကာရဏံ။
ကေန ကဿပ ဗာလဿ၊ ဒဿနံ နာဘိကင်္ခသိ။

အနယံ နယတိ ဒုမ္မေဓော၊ အဓုရာယံ နိယုဉ္ဇတိ။
ဒုန္နယော သေယျသော ဟောတိ၊ သမ္မာ ဝုတ္တော ပကုပ္ပတိ။
ဝိနယံ သော န ဇာနာတိ၊ သာဓု တဿ အဒဿနံ။

ဧတသ္မိံ။ပ။ မနသိစ္ဆသိ။

ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ဓီရံ ပဿေ သုဏေ ဓီရံ၊ ဓီရေန သဟ သံဝသေ။
ဓီရေန’လ္လာပသလ္လာပံ၊ တံ ကရေ တံ စ ရောစယေ။

ကိံ နု တေ အကရံ ဓီရော၊ ဝဒ ကဿပ ကာရဏံ။
ကေန ကဿပ ဓီရဿ၊ ဒဿနံ အဘိကင်္ခသိ။

နယံ နယတိ မေဓာဝီ၊ အဓုရာယံ န ယုဉ္ဇတိ။
သုနယော သေယျသော ဟောတိ၊ သမ္မာ ဝုတ္တော န ကုပ္ပတိ။
ဝိနယံ သော ပဇာနာတိ၊ သာဓု တေန သမာဂမော။

ဧတသ္မိံ။ပ။ မနသိစ္ဆသိ။

ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
တတော ရတျာ ဝိဝသာနေ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိ။
ဒိဗ္ဗာ ဘက္ခာ ပါတုဘဝေယျုံ၊ သီလဝန္တော စ ယာစကာ။

ဒဒတော မေ န ခီယေထ၊ ဒတွာ နာနုတပေယျဟံ။
ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒေယျံ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ။

ဧတသ္မိံ။ပ။ မနသိစ္ဆသိ။

ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
န မံ ပုန ဥပေယျာသိ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ။

ဗဟူဟိ ဝတစရိယာဟိ၊ နရာ စ အထ နာရိယော။
ဒဿနံ အဘိကင်္ခန္တိ၊ ကိံ နု မေ ဒဿနေ ဘယံ။

တံ တာဒိသံ ဒေဝဝဏ္ဏံ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနံ။
ဒိသွာ တပေါ ပမဇ္ဇေယျံ၊ ဧတံ တေ ဒဿနေ ဘယ”န္တိ[၁]။

အထ သက္ကော “သာဓု ဘန္တေ န တေ ဣတော ပဋ္ဌာယ သန္တိကံ အာဂမိဿာမီ”တိ တံ အဘိဝါဒေတွာ ပက္ကာမိ။ မဟာသတ္တော ယာဝဇီဝံ တတ္ထေဝ ဝသန္တော အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော တဒါ သက္ကော အဟောသိ။ လောကနာထော အကိတ္တိပဏ္ဍိတော။

တဿ မဟာဘိနိက္ခမနသဒိသံ နိက္ခန္တတ္တာ **နေက္ခမ္မပါရမီ**။ သုဝိသုဒ္ဓသီလာစာရတာယ **သီလပါရမီ**။ ကာမဝိတက္ကာဒီနံ သုဋ္ဌု ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ **ဝီရိယပါရမီ**။ ခန္တိသံဝရဿ ပရမုက္ကံသဂမနတော **ခန္တိပါရမီ**။ ပဋိညာနုရူပံ ပဋိပတ္တိယာ **သစ္စပါရမီ**။ သဗ္ဗတ္ထ အစလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနေန **အဓိဋ္ဌာနပါရမီ**။ သဗ္ဗသတ္တေသု ဟိတဇ္ဈာသယေန **မေတ္တာပါရမီ**။ သတ္တသင်္ခါရကတဝိပ္ပကာရေသု မဇ္ဈတ္တဘာဝပ္ပတ္တိယာ **ဥပေက္ခာပါရမီ**။ တာသံ ဥပကာရာနုပကာရေ ဓမ္မေ ဇာနိတွာ အနုပကာရေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဥပကာရဓမ္မေသု ပဝတ္တာပနပုရေစရာ သဟဇာတာ စ ဥပါယကောသလ္လဘူတာ အတိသလ္လေခဝုတ္တိသာဓနီ စ ပညာ **ပညာပါရမီ**တိ ဣမာပိ ဒသ ပါရမိယော လဗ္ဘန္တိ။

ဒါနဇ္ဈာသယဿ ပန အတိဥဠာရဘာဝေန ဒါနမုခေန ဒေသနာ ပဝတ္တာ။ တသ္မာ သဗ္ဗတ္ထ သမကာ[၂] မဟာကရုဏာ၊ ဒွေပိ ပုညဉာဏသမ္ဘာရာ၊ ကာယသုစရိတာဒီနိ တီဏိ ဗောဓိသတ္တသုစရိတာနိ၊ သစ္စာဓိဋ္ဌာနာဒီနိ စတ္တာရိ အဓိဋ္ဌာနာနိ၊ ဥဿာဟာဒယော စတဿော ဗုဒ္ဓဘူမိယော၊ သဒ္ဓါဒယော ပဉ္စ မဟာဗောဓိပရိပါစနီယာ ဓမ္မာ၊ အလောဘဇ္ဈာသယာဒယော ဆ ဗောဓိသတ္တာနံ အဇ္ဈာသယာ၊ တိဏ္ဏော တာရေဿာမီတိအာဒယော သတ္တ ပဋိညာ ဓမ္မာ၊ အပ္ပိစ္ဆဿာယံ ဓမ္မော၊ နာယံ ဓမ္မော မဟိစ္ဆဿာတိအာဒယော[၃] အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကာ၊ နဝ ယောနိသောမနသိကာရမူလကာ ဓမ္မာ၊ ဒါနဇ္ဈာသယာဒယော ဒသ မဟာပုရိသဇ္ဈာသယာ၊ ဒါနသီလာဒယော ဒသ ပုညကိရိယဝတ္ထူနီတိ ဧဝမာဒယော ယေ အနေကသတအနေကသဟဿပ္ပဘေဒါ

---

[၁] ခု ၅-၂၆၆-ပိဋ္ဌာဒိသု။　[၂] သာဓိကာ (က)　[၃] ဒီ ၃-၂၄၉၊ အံ ၃-၆၂-ပိဋ္ဌာဒိသု။

ဗောဓိသမ္ဘာရဘူတာ မဟာဗောဓိသတ္တဂုဏာ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ယထာရဟံ ဣဓ နိဒ္ဒါရေတွာ ဝတ္တဗ္ဗာ။

အပိ စေတ္ထ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ မဟန္တဉ္စ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟာဘိနိက္ခမနသဒိသံ ဂေဟတော နိက္ခမနံ၊ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတဿ ဗဟုဇနသမ္မတဿ သတော ပရမပ္ပိစ္ဆဘာဝေန ကုလေသု ဂဏေသု စ အလဂ္ဂတာ၊ အစ္စန္တမေဝ လာဘသက္ကာရသိလောကဇိဂုစ္ဆာ၊ ပဝိဝေကာဘိရတိ၊ ကာယဇီဝိတနိရပေက္ခာ ပရိစ္စာဂေါ၊ အနာဟာရဿေဝ သတော ဒိဝသတ္တယမ္ပိ ဒါနပီတိယာ ပရိတုဋ္ဌဿ နိဗ္ဗိကာရသရီရယာပနံ၊ မာသဒ္ဓမာသမတ္တမ္ပိ ကာလံ ယာစကေ သတိ အာဟာရံ တထေဝ[1] ဒတွာ "ဒါနဂတေနေဝ ပီတိသုခေန သရီရံ ယာပေဿာမီ"တိ ပရိစ္စာဂေ အနောလီနဝုတ္တိသာဓကော ဥဠာရော ဒါနဇ္ဈာသယော၊ ဒါနံ ဒတွာ ပုန အာဟာရပရိယေဋ္ဌိယာ အကရဏဟေတုဘူတာ ပရမသလ္လေခဝုတ္တီတိ ဧဝမာဒယော မဟာသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

"ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဟေတေ၊ အဗ္ဘုတာ စ မဟေသိနော။
မဟာကာရုဏိကာ ဓီရာ၊ သဗ္ဗလောကေကဗန္ဓဝါ။

အစိန္တေယျာနုဘာဝါ စ၊ သဒါ သဒ္ဓမ္မဂေါစရာ။
ဗောဓိသတ္တာ မဟာသတ္တာ၊ သုစိသလ္လေခဝုတ္တိနော။

မဟာဝါတသမုဒ္ဓတ[2]-ဝီစိမာလော မဟောဒဓိ။
အပိ လင်္ဃေယျ ဝေလန္တံ၊ ဗောဓိသတ္တာ န ဓမ္မတံ။

လောကေ သဉ္ဇာတဝဍ္ဎာပိ၊ န တေ ဘာဝိတဘာဝိနော[3]။
လိမ္ပန္တိ လောကဓမ္မေဟိ၊ တောယေန ပဒုမံ ယထာ။

ယေသံ ဝေ အတ္တနိ ဿေဟော၊ နိဟီယတိ ယထာ ယထာ။
သတ္တေသု ကရုဏာဿေဟော၊ ဝဍ္ဎတေဝ တထာ တထာ။

ယထာ စိတ္တံ ဝသေ ဟောတိ၊ န စ စိတ္တဝသာနုဂါ။
တထာ ကမ္မံ ဝသေ ဟောတိ၊ န စ ကမ္မဝသာနုဂါ။

ဒေါသေဟိ နာဘိဘူယန္တိ၊ သမုဋ္ဌါတေန္တိ ဝါ န တေ။
စရန္တာ ဗောဓိပရိယေဋ္ဌိံ၊ ပုရိသာ'ဇာနိယာ ဗုဓာ။

၁-တဿေဝ (က) ၂-သမုဋ္ဌာတ (သီ) ၃-ဘာဝိတဘာဝနာ (က)

တေသု စိတ္တပ္ပသာဒေဒ်ိ၊ ဒုက္ခတော ပရိမောစယေ။
ပဂေဝါနုကိရိယာ တေသံ၊ ဓမ္မာယ အနုဓမ္မတော”တိ။

ပရမတ္ထဒီပနိယာ စရိယာပိဋကသံဝဏ္ဏနာယ
အကိတ္တိစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သင်္ခြာပတ္တဇာစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁၁-၁၂။ ဒုတိယသ္မိံ **ပုနာပရ**န္တိ ပုန အပရံ၊ န ကေဝလမိဒံ အကိတ္တိစရိယမေဝ၊ အထ ခေါ ပုန အပရံ အညံ သင်္ခစရိယမ္ပိ ပဝက္ခာမိ၊ သုဏောဟီတိ အဓိပ္ပါယော။ ဣတော ပရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **သင်္ခသဝှယော**တိ သင်္ခနာမော။ **မဟာသမုဒ္ဒံ တရိတုကာမော**တိ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂန္တုံ နာဝါယ မဟာသမုဒ္ဒံ တရိတုကာမော။ **ဥပဂစ္ဆာမိ ပဋ္ဋန**န္တိ တာမလိတ္တိပဋ္ဋနံ ဥဒ္ဒိဿ ဂစ္ဆာမိ။ သယမ္ဘုဉာဏေန ပစ္စေကဗောဓိယာ အဓိဂတတ္တာ သယမေဝ ဘူတန္တိ **သယမ္ဘုံ**။ ကိလေသမာရာဒီသု ကေနစိပိ န ပရာဇိတန္တိ **အပရာဇိတံ**၊ တိဏ္ဏံ မာရာနံ မတ္ထကံ မဒ္ဒိတွာ ဌိတန္တိ အတ္ထော။ **တတ္တာယ ကဌိနဘူမိယာ**တိ ဃမ္မသန္တာပေန သန္တတ္တာယ သက္ခရဝါလုကာနိစိတတ္တာ ခရာယ ကက္ခဠာယ ဘူမိယာ။

၁၃။ **တ**န္တိ တံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ။ **ဣမမတ္ထ**န္တိ ဣမံ ဣဒါနိ ဝက္ခမာနံ “ဣဒံ ခေတ္တ”န္တိအာဒိကံ အတ္ထံ။ **ဝိစိန္တယိ**န္တိ တဒါ သင်္ခြာပတ္တဇာဘူတော စိန္တေသိန္တိ သတ္ထာ ဝဒတိ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—

အတီတေ အယံ ဗာရာဏသီ မောဠိနီ နာမ အဟောသိ။ မောဠိနီနဂရေ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သင်္ခေါ နာမ ဗြာဟ္မဏော ဟုတွာ အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော စတူသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ အတ္တနော နိဝေသနဒွါရေတိ ဆသု ဌာနေသု ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကပဏဒ္ဓိကာဒီနံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ “အဟံ ဂေဟေ ဓနေ ခီဏေ ဒါနံ ဒါတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ အပရိက္ခီဏေယေဝ ဓနေ နာဝါယ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂန္တွာ ဓနံ အာဟရိဿာမီ”တိ။သော နာဝံ ဘဏ္ဍဿ ပူရာပေတွာ ပုတ္တဒါရံ အာမန္တေတွာ “ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆိဿာမိ၊ တာဝ မေ ဒါနံ အနုပစ္ဆိန္ဒန္တာ ပဝတ္တေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဒါသကမ္မကရပရိဝုတော ဥပါဟနံ အာရုယှ ဆတ္တေန ဓာရိယမာနေန ပဋ္ဋနဂါမာဘိမုခေါ ပါယာသိ။

တသ္မိံ ခဏေ ဂန္ဓမာဒနေ ဧကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သတ္တာဟံ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ နိရောဓသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝေါလောကေန္တော တံ ဓနာဟရဏတ္ထံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ "မဟာပုညော အယံ အာဟာရတ္ထံ ဂစ္ဆတိ၊ ဘဝိဿတိ နု ခေါ အဿ မဟာသမုဒ္ဒေ အန္တရာယော, နော"တိ အာဝဇ္ဇေန္တော "ဘဝိဿတီ"တိ ဉတွာ "ဧသ မံ ဒိသွာ ဆတ္တဉ္စ ဥပါဟနဉ္စ မယှံ ဒတွာ ဥပါဟနဒါနနိဿန္ဒေန သမုဒ္ဒေ ဘိန္နာယ နာဝါယ ပတိဋ္ဌံ လဘိဿတိ၊ ကရိဿာမိ'ဿ အနုဂ္ဂဟ"န္တိ အာကာသေန ဂန္တွာ တဿ အဝိဒူရေ ဩတရိတွာ မဇ္ဈန္ဟိကသမယေ စဏ္ဍဝါတာတပေန အင်္ဂါရသန္ထတသဒိသံ ဥဏှဝါလုကံ မဒ္ဒန္တော တဿ အဘိမုခံ အာဂစ္ဆိ[1]၊ သော တံ ဒိသွာဝ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော "ပုညက္ခေတ္တံ မေ အာဂတံ၊ အဇ္ဇ မယာ ဧတ္ထ ဗီဇံ ရောပေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စိန္တေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "တမဟံ ပဋိပထေ ဒိသွာ၊ ဣမမတ္ထံ ဝိစိန္တယိ"န္တိ-အာဒိ။

တတ္ထ **ဣဒံ ခေတ္တ**န္တိအာဒိ စိန္တိတာကာရဒဿနံ။ **ခေတ္တ**န္တိ ဝိတ္တံ ဗီဇံ မဟပ္ဖလဘာဝကရဏေန တာယတီတိ ခေတ္တံ၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏဝိရုဟနဘူမိ။ ဣဓ ပန ခေတ္တံ ဝိယာတိ ခေတ္တံ၊ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ။ တေနေဝါဟ "ပုညကာမဿ ဇန္တုနော"တိ။

၁၄။ **မဟာဂမ**န္တိ ဝိပုလဖလာဂမံ၊ သဿသမ္ပတ္တိဒါယကန္တိ အတ္ထော။ **ဗီဇံ နု ရောပေတီ**တိ ဗီဇံ နု ဝပတိ။

၁၅။ **ခေတ္တဝရုတ္တမ**န္တိ ခေတ္တဝရေသုပိ ဥတ္တမံ။ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာ ဟိ ဝိသေသတော အရိယသာဝကာ ခေတ္တဝရာ၊ တတောပိ အဂ္ဂဘူတော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ခေတ္တဝရုတ္တမော။ **ကာရ**န္တိ သက္ကာရံ။ ယဒိ န ကရောမီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣဒမီဒိသံ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လဘိတွာ တတ္ထ ပူဇာသက္ကာရံ ယဒိ န ကရောမိ၊ ပုညေန အတ္ထိကော နာမာဟံ န ဘဝေယျန္တိ။

၁၆-၁၇။ **ယထာ အမစ္စော**တိအာဒီနံ ဒွိန္နံ ဂါထာနံ အယံ သင်္ခေပတ္ထော—**ယထာ** နာမ ယော ကောစိ ရညော မုဒ္ဒါဓိကာရေ[2] ဌပိတော လဉ္ဆနဓရော အမစ္စပုရိသော သေနာပတိ ဝါ သော **အန္တေပုရေ ဇနေ** ဗဟိဒ္ဓါ စ ဗလကာယာဒိသု **ရညော** ယထာနုသိဋ္ဌံ န ပဋိပဇ္ဇတိ၊ **န တေသံ ဓနဓညံ ဒေတိ၊** တံ တံ ကတ္တဗ္ဗံ ဝတ္တံ ပရိဟာပေတိ၊ သော **မုဒ္ဒိတော**[3] ပရိဟာယတိ

၁-အာဂစ္ဆတိ (သီ၊ က) ၂-မုဒ္ဒါဓိကာရေ (သီ၊ က) ၃-မုဒ္ဒတော (သီ၊ က)

မုဒ္ဒါဓိကာရလဒ္ဓဝိဘဝတော ပရိဓံသတိ၊ **ဧဝမေဝ** အဟမ္ပိ ပုညကမ္မဿ ရတော လဒ္ဓဗ္ဗပုညဖလဿာတိ **ပုညကာမော** ဒက္ခိဏာယ ဝိပုလဖလာဘာဝကရဏေန **ဝိပုလံ ဒိသွာန** တံ **ဒက္ခိဏံ** ဥဠာရံ ဒက္ခိဏေယျံ လဘိတွာ **တဿ ဒါနံ ယဒိ န ဒဒါမိ ပုညတော** အာယတိံ ပုညဖလတော စ ပရိဓံသာမိ။ တသ္မာ ဣဓ မယာ ပုညံ ကာတဗ္ဗမေဝါတိ။

ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ မဟာပုရိသော ဒူရတောဝ ဥပါဟနာ ဩရောပေတွာ ဝေဂေန ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ "ဘန္တေ မယှံ အနုဂ္ဂဟတ္ထာယ ဣမံ ရုက္ခမူလံ ဥပဂစ္ဆထာ"တိ ဝတွာ တသ္မိံ ရုက္ခမူလံ ဥပသင်္ကမန္တေ တတ္ထ ဝါလုကံ ဥဿာပေတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ပညာပေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ တတ္ထ နိသိန္နေ ဝန္ဒိတွာ ဝါသိတပရိဿာဝိတေန ဥဒကေန တဿ ပါဒေ ဓောဝိတွာ ဂန္ဓတေလေန မက္ခေတွာ အတ္တနော ဥပါဟနံ ပုဉ္ဆိတွာ ဂန္ဓတေလေန မက္ခေတွာ တဿ ပါဒေ ပဋိမုဉ္စိတွာ "ဘန္တေ ဣမံ ဥပါဟနံ အာရုယှ ဣမံ ဆတ္တံ မတ္ထကေ ကတွာ ဂစ္ဆထာ"တိ ဆတ္တုပါဟနံ အဒါသိ။ သောပိဿ အနုဂ္ဂဟတ္ထာယ တံ ဂဟေတွာ ပသာဒသံဝဍ္ဎနတ္ထံ ပဿန္တဿေဝ ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ ဂန္ဓမာဒနံ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၇။ "ဧဝါဟံ စိန္တယိတွာန၊ ဩရောပေတွာ ဥပါဟနာ။
တဿ ပါဒါနိ ဝန္ဒိတွာ၊ အဒါသိံ ဆတ္တုပါဟန"န္တိ။

ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသွာ အတိဝိယ ပသန္နစိတ္တော ပဋ္ဋနံ ဂန္တွာ နာဝံ အဘိရုဟိ။ အထဿ မဟာသမုဒ္ဒံ တရန္တဿ သတ္တမေ ဒိဝသေ နာဝါ ဝိဝရမဒါသိ။ ဥဒကံ ဥဿိဉ္စိတုံ နာသက္ခိံသု။ မဟာဇနော မရဏဘယဘီတော အတ္တနော အတ္တနော ဒေဝတာ နမဿိတွာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိ။ ဗောဓိသတ္တော ဧကံ ဥပဋ္ဌာကံ ဂဟေတွာ သကလသရီရံ တေလေန မက္ခေတွာ သပ္ပိနာ သဒ္ဓိံ သက္ခရစုဏ္ဏာနိ ယာဝဒတ္ထံ ခါဒိတွာ တမ္ပိ ခါဒါပေတွာ တေန သဒ္ဓိံ ကူပကယဋ္ဌိမတ္ထကံ အာရုယှ "ဣမာယ ဒိသာယ အမှာကံ နဂရ"န္တိ ဒိသံ ဝဝတ္ထပေတွာ မစ္ဆကစ္ဆပပရိပန္ထတော အတ္တာနံ သစ္စာဓိဋ္ဌာနေန ပမောစေန္တော တေန သဒ္ဓိံ ဥသဘမတ္တဋ္ဌာနံ အတိက္ကမိတွာ ပတိတွာ သမုဒ္ဒံ တရိတုံ အာရဘိ။ မဟာဇနော ပန တတ္ထေဝ ဝိနာသံ ပါပုဏိ။ တဿ တရန္တဿေဝ သတ္တ ဒိဝသာ ဂတာ။ သော တသ္မိမ္ပိ ကာလေ လောဏောဒကေန မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဥပေါသထိကော အဟောသိယေဝ။

တဒါ ပန ဤဒိသာနံ ပုရိသဝိသေသာနံ ရက္ခဏတ္ထာယ စတူဟိ လောက-ပါလေဟိ ဌပိတာ မဏိမေခလာ နာမ ဒေဝဓိတာ အတ္တနော ဣဿရိယေန သတ္တာဟံ ပမဇ္ဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ တံ ဒိသွာ “သစာယံ ဣဓ မရိသ၊ အတိဝိယ ဂါရယှာ အဘဝိဿ”န္တိ သံဝိဂ္ဂဟဒယာ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ဒိဗ္ဗဘော-ဇနဿ ပူရေတွာ ဝေဂေနာဂန္တွာ “ဗြာဟ္မဏ ဣဒံ ဒိဗ္ဗဘောဇနံ ဘုဉ္ဇာ”တိ အာဟ။ သော တံ ဥလ္လောကေတွာ “နာဟံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဥပေါသထိကောမှီ”တိ ပဋိက္ခိပိတွာ တံ ပုစ္ဆန္တော—

“ယံ တွံ သုခေနာ’ဘိသမေက္ခသေ မံ၊
ဘုဉ္ဇဿု ဘတ္တံ ဣတိ မံ ဝဒေသိ။
ပုစ္ဆာမိ တံ နာရိ မဟာနုဘာဝေ၊
ဒေဝီ နုသိ တွံ ဥဒ မာနုသီ နူ”တိ[၁]—

အာဟ။ သာ တဿ ပဋိဝစနံ ဒေန္တီ—

“ဒေဝီ အဟံ သဉ် မဟာနုဘာဝါ၊
ဣဓာဂတာ သာဂရဝါရိမဇ္ဈေ။
အနုကမ္ပိကာ နော စ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ၊
တဝေဝ အတ္ထာယ ဣဓာ’ဂတာသ္မိ။

ဣဓ’န္နပါနံ သယနာသနဉ္စ၊
ယာနာနိ နာနာဝိဝိဓာနိ သန္တိ။
သဗ္ဗဿ တျာဟံ ပဋိပါဒယာမိ၊
ယံ ကိဉ္စိ တုယှံ မနသာ’ဘိပတ္ထိတ”န္တိ[၂]—

ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “အယံ ဒေဝဓိတာ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ မယှံ ‘ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဒမ္မီ’တိ ဝဒတိ၊ ယဉ္စေသာ မယှံ ဒေတိ၊ တမ္ပိ မမ ပုညေနေဝ၊ တံ ပန ပုညံ အယံ ဒေဝဓိတာ ဇာနာတိ နု ခေါ၊ ဥဒါဟု န ဇာနာတိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န”န္တိ စိန္တေတွာ ပုစ္ဆန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ယံ ကိဉ္စိ ယိဋ္ဌဉ္စ ဟုတဉ္စ မယှံ၊
သဗ္ဗဿ နော ဣဿရာ တွံ သုဂတ္တေ။
သုဿောဏိ သုဗ္ဘူရု ဝိလဂ္ဂမဇ္ဈေ၊
ကိဿ မေ ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော”တိ[၃]။

၁-၃ ၅-၂၀၆-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **ယိဋ္ဌန္တိ** ဒါနဝသေန ယဇိတံ။ **ဟုတန္တိ** အာဟုနပါဟုနဝသေန[၁] ဒိန္နံ။ **သဗ္ဗဿ နော ဣဿရော တွန္တိ** အမှာကံ ပုညကမ္မဿ သဗ္ဗဿ တွံ ဣဿရော၊ “အယံ ဣမဿ ဝိပါကော, အယံ ဣမဿာ”တိ ဗျာကရိတုံ[၂] သမတ္ထော။ **သုဿောဏီ**တိ သုန္ဒရဇဃနေ။ **သုဗ္ဘူ**တိ သုန္ဒရေဟိ ဘမုကေဟိ ဦရူဟိ စ သမန္နာဂတေ။ **ဝိလဂ္ဂမဇ္ဈေ**တိ ဝိလဂ္ဂတနုမဇ္ဈေ။ **ကိဿ မေ**တိ မယာ ကတကမ္မေသု ကတရ**ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော၊** ယေနာဟံ အပ္ပတိဋ္ဌေ မဟာသမုဒ္ဒေ အဇ္ဇ ပတိဋ္ဌံ လဘာမီတိ။

တံ သုတွာ ဒေဝဓီတာ “အယံ ဗြာဟ္မဏော ‘ယံ အတ္တနာ ကုသလကမ္မံ ကတံ၊ တံ ကမ္မံ န ဇာနာတီ’တိ သညာယ ပုစ္ဆတိ မညေ၊ ကထေဿာမိ န”န္တိ နာဝါဘိရုဟနဒိဝသေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဆတ္တုပါဟနဒါနပုညမေဝ တဿ ကာရဏန္တိ ကထေန္တီ—

“ဃမ္မေ ပထေ ဗြာဟ္မဏ ဧကဘိက္ခုံ၊
ဥဂ္ဃဋ္ဋပါဒံ တသိတံ ကိလန္တံ။
ပဋိပါဒယီ သင်္ခ ဥပါဟနာနိ၊
သာ ဒက္ခိဏာ ကာမဒုဟာ တဝ’ဇ္ဇာ”တိ[၃]—

ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **ဧကဘိက္ခု**န္တိ ဧကံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ သန္ဓာယာဟ။ **ဥဂ္ဃဋ္ဋပါဒ**န္တိ ဥဏှဝါလုကာယ ဃဋ္ဋပါဒံ၊ ဝိဗာဓိတပါဒန္တိ အတ္ထော။ **တသိတ**န္တိ ပိပါသိတံ။ **ပဋိပါဒယီ**တိ ပဋိပါဒေသိ ယောဇေသိ။ **ကာမဒုဟာ**တိ သဗ္ဗကာမဒါယိကာ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “ဧဝရူပေပိ နာမ အပ္ပတိဋ္ဌေ မဟာသမုဒ္ဒေ မယာ ဒိန္နံ ဆတ္တုပါဟနဒါနံ မမ သဗ္ဗကာမဒဒံ ဇာတံ၊ အဟော သုဒိန္န”န္တိ တုဋ္ဌစိတ္တော—

“သာ ဟောတု နာဝါ ဖလကူပပန္နာ၊
အနဝဿုတာ ဧရကဝါတယုတ္တာ။
အညဿ ယာနဿ န ဟေတ္ထ ဘူမိ၊
အဇ္ဇေဝ မံ မောဠိနိံ ပါပယဿူ”တိ[၄]—

ဂါထမာဟ။

၁-အာဟုနနပါဟုနနဝသေန (က)
၂-ဇာနိတုံ (က)
၃-ခု ၅-၂၀၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၅-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **ဖလကျူပပန္နာ**တိ မဟာနာဝတာယ ဗဟူဟိ ဖလကေဟိ ဥပေတာ။ ဥဒကပ္ပဝေသနာဘာဝေန **အနုဝဿုတာ**။ သမ္မာ ဂဟေတွာ ဂမနကဝါတေန **ဧရကဝါတယုတ္တာ**။

ဒေဝဓီတာ တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌဟဋ္ဌာ ဒိဗ္ဗတော အဋ္ဌဥသဘံ ဝိတ္ထာ-ရတော စတုဥသဘံ ဂမ္ဘီရတော ဝီသတိယဋ္ဌိကံ သဗ္ဗရတနမယံ နာဝံ မာပေတွာ ကူပဖိယာရိတ္တယုတ္တာနိ ဇုန္နိလရဇတသုဝဏ္ဏမယာနိ နိမ္မိနိတွာ သတ္တန္နံ ရတနာနံ ပူရေတွာ ဗြာဟ္မဏံ အာလိင်္ဂေတွာ နာဝံ အာရောပေသိ၊ ဥပဋ္ဌာကံ ပနဿ န ဩလောကေသိ။ ဗြာဟ္မဏော အတ္တနာ ကတကလျာဏတော တဿ ပတ္တိံ အဒါသိ၊ သော အနုမောဒိ။ အထ ဒေဝဓီတာ တမ္ပိ အာလိင်္ဂေတွာ နာဝါယ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တံ နာဝံ မောဋ္ဌိနီနဂရံ နေတွာ ဗြာဟ္မဏဿ ဃရေ ဓနံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

"သာ တတ္ထ ဝိတ္ထာ သုမနာ ပတီတာ၊
နာဝံ သုစိတ္တံ အဘိနိမ္မိနိတွာ။
အာဒါယ သင်္ခံ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ၊
ဥပါနယီ နဂရံ သာဓုရမ္မ"န္တိ၂။

မဟာပုရိသော ဟိ စိတ္တသမုတ္တိယာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ စ နိရောဓတော ဝုဋ္ဌိတဘာဝေန သတ္တသု စေတနာသု အာဒိစေတနာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာ အတိ-ဥဋ္ဌာရဖလာ စ ဇာတာ။ ဇုဒမ္ပိ တဿ ဒါနဿ အပ္ပမတ္တဖလန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အပရိ-မာဏဖလံ ဟိ တံ ဒါနံ ဗောဓိသမ္ဘာရဘူတံ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၉။ "တေနေဝါဟံ သတဂုဏတော၊ သုခုမာလော သုခေဓိတော။
အပိ စ ဒါနံ ပရိပူရေန္တော၊ ဧဝံ တဿ အဒါသဟ"န္တိ။

တတ္ထ **တေနာ**တိ တတော ပစ္စေကဗုဒ္ဓတော၊ **သတဂုဏတော**တိ သတ-ဂုဏေန၊ **အဟံ** တဒါ သင်္ခဘူတော **သုခုမာလော၊** တသ္မာ **သုခေဓိတော** သုခသံဝဍ္ဎော၊ **အပိ စ** ဧဝံ သန္တေပိ **ဒါနံ ပရိပူရေန္တော၊ ဧဝံ** မယှံ ဒါနပါရမိ ပရိပူရေတူတိ **တဿ** ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ အတ္တနော သရီရဒုက္ခံ အနပေက္ခိတွာ ဆတ္တုပါဟနံ **အဒါသိ**န္တိ အတ္တနော ဒါနဇ္ဈာသယဿ ဥဋ္ဌာရဘာဝံ သတ္ထာ ပဝေဒေသိ။

၁-အာလိင်္ဂိတွာ (က) ၂-ခု ၅-၂၀၇-ဝိဋ္ဌေ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ယာဝဇီဝံ အမိတဓနေဂေဟံ အဇ္ဈာဝသန္တော ဘိယျော-သော မတ္တာယ ဒါနာဒီနိ ဒတွာ သီလာနိ ရက္ခိတွာ အာယုပရိယောသာနေ သပရိသော ဒေဝနဂရံ ပူရေသိ။ တဒါ ဒေဝဓိတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊ ပုရိသော အာနန္ဒတ္ထေရော၊ လောကနာထော သင်္ခဗြာဟ္မဏော။

တဿ သုဝိသုဒ္ဓနိစ္စသီလဥပေါသထသီလာဒိဝသေန သီလပါရမီ ဒါန-သီလာဒီနံ ပဋိပက္ခတော နိက္ခန္တတ္တာ ကုသလဓမ္မဝသေန နေက္ခမ္မပါရမီ ဒါနာဒိ-နိပ္ဖါဒနတ္ထံ အဗ္ဘုဿဟနဝသေန တထာ မဟာသမုဒ္ဒတရဏဝါယာမဝသေန စ ဝီရိယပါရမီ တဒတ္ထံ အဓိဝါသနခန္တိဝသေန ခန္တိပါရမီ ပဋိညာနုရူပပဋိပတ္တိ-ယာ သစ္စပါရမီ သဗ္ဗတ္ထ အစလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနဝသေန အဓိဋ္ဌာနပါရမီ သဗ္ဗသတ္တေသု ဟိတဇ္ဈာသယဝသေန မေတ္တာပါရမီ သတ္တသင်္ခါရကတဝိပ္ပ-ကာရေသု မဇ္ဈတ္တဘာဝပ္ပတ္တိယာ ဥပေက္ခာပါရမီ သဗ္ဗပါရမီနံ ဥပကာရာ-နုပကာရေ ဓမ္မေ ဇာနိတွာ အနုပကာရေ ဓမ္မေ ပဟာယ ဥပကာရဓမ္မေသု ပဝတ္တာပနပုရေစရာ သဟဇာတာ စ ဥပါယကောသလ္လဘူတာ ပညာ ပညာ-ပါရမီတိ ဣမာပိ ပါရမိယော လဗ္ဘန္တိ။

ဒါနဇ္ဈာသယဿ ပန အတိဥဠာရဘာဝေန ဒါနပါရမီဝသေန ဒေသနာ ပဝတ္တာ။ ယသ္မာ စေတ္ထ ဒသ ပါရမိယော လဗ္ဘန္တိ၊ တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ မဟာကရုဏာဒယော ဗောဓိသတ္တဂုဏာ ဣဓာပိ ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ အတ္တနော ဘောဂသုခံ အနပေက္ခိတွာ မဟာကရုဏာယ "ဒါနပါရမိံ ပူရေဿာမီ"တိ ဒါနသမ္ဘာရသံဟရဏတ္ထံ သမုဒ္ဒတရဏံ၊ တတ္ထ စ သမုဒ္ဒပတိ-တဿပိ ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနံ၊ သီလခဏ္ဍဘယေန ဒေဝဓိတာယပိ ဥပဂတာယ အာဟာရာနာဟရဏန္တိ ဧဝမာဒယော မဟာသတ္တဿ ဂုဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣဒါနိ ဝက္ခမာနေသု သေသစရိတေသု ဣမိနာဝ နယေန ဂုဏနိဒ္ဓါရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ တတ္ထ ဝိသေသမတ္တမေဝ ဝက္ခာမ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

"ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဟေတေ၊ အဗ္ဘုတာ စ မဟေသိနော။ပ။
ပဂေဝါနုကိရိယာ တေသံ၊ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မတော"တိ။

သင်္ခဗြာဟ္မဏစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ကုရုရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ

၂၀။ တတိယေ **ဣန္ဒပတ္ထေ**[၁] **ပုရုတ္တမေ**တိ ဣန္ဒပတ္ထနာမကေ ကုရုရဋ္ဌဿ ပုရဝရေ ဥတ္တမနဂရေ။ **ရာဇာ**တိ ဓမ္မေန သမေန စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ပရိသံ ရဉ္ဇေတီတိ ရာဇာ။ **ကုသလေ ဒသဟုပါဂတော**တိ ကုသလေဟိ ဒသဟိ သမန္နာဂတော၊ ဒါနာဒီဟိ ဒသဟိ ပုညကိရိယဝတ္ထူဟိ, ဒသဟိ ကုသလကမ္မပထေဟိ ဝါ ယုတ္တောတိ အတ္ထော။

၂၁။ **ကလိင်္ဂရဋ္ဌဝိသယာ**တိ ကလိင်္ဂရဋ္ဌသင်္ခါတဝိသယာ။ **ဗြာဟ္မဏာ ဥပဂစ္ဆုံ မ**န္တိ ကလိင်္ဂရာဇေန ဥယျောဇိတာ အဋ္ဌ ဗြာဟ္မဏာ မံ ဥပသင်္ကမိံသု။ ဥပသင်္ကမိတွာ စ ပန **အာယာစုံ မံ ဟတ္ထိနာဂ**န္တိ ဟတ္ထိဘူတံ မဟာနာဂံ မံ အာယာစိံသု။ **ဓည**န္တိ ဓနာယိတဗ္ဗသိရိသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ လက္ခဏသမ္ပန္နံ။ **မင်္ဂလသမ္မတ**န္တိ တာယယေဝ လက္ခဏသမ္ပတ္တိယာ မင်္ဂလံ အဘိဝုဍ္ဎိကာရဏန္တိ အဘိသမ္မတံ ဇနေဟိ။

၂၂။ **အဝုဋ္ဌိကော**တိ ဝဿရဟိတော။ **ဒုဗ္ဘိက္ခော**တိ ဒုလ္လဘဘောဇနော။ **ဆာတကော မဟာ**တိ မဟတီ ဇိဃစ္ဆာဗာဓာ ဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ **ဒဒါဟီ**တိ ဒေဟိ။ **နီလ**န္တိ နီလဝဏ္ဏံ။ **အဉ္ဇနသဝှယ**န္တိ အဉ္ဇနသဒ္ဒေန အဝှါတဗ္ဗံ၊ အဉ္ဇနနာမကန္တိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အမှာကံ ကလိင်္ဂရဋ္ဌံ အဝုဋ္ဌိကံ၊ တေန ဣဒါနိ မဟာဒုဗ္ဘိက္ခံ တတ္ထ မဟန္တံ ဆာတကဘယံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ ဝူပသမတ္ထာယ ဣမံ အဉ္ဇနဂိရိသင်္ကာသံ တုယှံ အဉ္ဇနနာမကံ မင်္ဂလဟတ္ထိံ ဒေဟိ၊ ဣမသ္မိံ ဟိ တတ္ထ နီတေ ဒေဝေါ ဝဿိဿတိ၊ တေန တံ သဗ္ဗဘယံ ဝူပသမိဿတီတိ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—

အတီတေ ကုရုရဋ္ဌေ ဣန္ဒပတ္ထနဂရေ ဗောဓိသတ္တော ကုရုရာဇဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝိညုတံ ပတ္တော၊ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ယောဂဝိဟိတာနိ သိပ္ပါယတနာနိ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာနိ စ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စာဂတော ပိတရာ ဥပရဇ္ဇေ ဌပိတော၊ အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ပတွာ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ ဓနဉ္ဇယော နာမ နာမေန။ သော စတူသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ[၂] ဆသတသဟဿံ ဓနံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော သကလဇမ္ဗုဒီပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ ဒါနံ အဒါသိ။ တဿ ဒါနဇ္ဈာသယတာ ဒါနာဘိရတိ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ပတ္ထရိ။

၁-ဣန္ဒပတ္တေ (သီ)

၂-ဒေဝသိကံ ဒေဝသိကံ (သီ၊ က)

တသ္မိံ ကာလေ ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒုဗ္ဘိက္ခဘယံ ဆာတကဘယံ ရောဂဘယန္တိ တီဏိ ဘယာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု။ သကလရဋ္ဌဝါသိနော ဒန္တပုရံ ဂန္တွာ ရာဇဘဝနဒွါရေ ဥက္ကုဋ္ဌိမကံသု "ဒေဝံ ဝဿာပေဟိ ဒေဝါ"တိ။ ရာဇာ တံ သုတွာ "ကိံ ကာရဏာ ဧတေ ဝိရဝန္တီ"တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ အမစ္စာ ရညော တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ပေါရာဏကရာဇာနော ဒေဝေ အဝဿန္တေ ကိံ ကရောန္တီတိ။ "ဒေဝေါ ဝဿတူ"တိ ဒါနံ ဒတွာ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ သမာဒိန္နသီလာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဒဗ္ဗသန္ထရေ သတ္တာဟံ နိပဇ္ဇန္တီတိ။ တံ သုတွာ တထာ အကာသိ။ ဒေဝေါ န ဝဿိ၊ ဧဝံ ရာဇာ အဟံ မယာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အကာသိံ၊ ဒေဝေါ န ဝဿတိ၊ ကိန္တိ ကရောမာတိ။ ဒေဝ ဣန္ဒပတ္တနဂရေ ဓနဉ္စယဿ နာမ ကုရုရာဇဿ မင်္ဂလဟတ္ထိမှိ အာနီတေ ဒေဝေါ ဝဿိဿတီတိ။ သော ရာဇာ ဗလဝါဟနသမ္ပန္နော ဒုပ္ပသဟော၊ ကထမဿ ဟတ္ထိံ အာနေဿာမာတိ။ မဟာရာဇ တေန သဒ္ဓိံ ယုဒ္ဓကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဒါနဇ္ဈာသယော သော ရာဇာ ဒါနာဘိရတော ယာစိတော သမာနော အလင်္ကတသီသမ္ပိ ဆိန္ဒိတွာ ပသာဒ-သမ္ပန္နာနိ အက္ခီနိပိ ဥပ္ပါဋေတွာ သကလရဇ္ဇမ္ပိ နိယျာတေတွာ ဒဒေယျ၊ ဟတ္ထိမှိ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ အဝဿံ ယာစိတော သမာနော ဒဿတီတိ။ ကေ ပန ယာစိတုံ သမတ္ထာတိ။ ဗြာဟ္မဏာ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ အဋ္ဌ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ သက္ကာရသမ္မာနံ ကတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ဟတ္ထိယာစနတ္ထံ ပေသေသိ။ တေ သဗ္ဗတ္ထ ဧကရတ္တိဝါသေန တုရိတဂမနံ ဂန္တွာ ကတိပါဟံ နဂရဒွါရေ ဒါနသာလာသု ဘုဉ္ဇိတွာ သရီရံ သန္တပ္ပေတွာ ရညော ဒါနဂ္ဂံ အာဂမနပထေ ကာလံ အာဂမယမာနာ ပါစီနဒွါရေ အဋ္ဌံသု။

ဗောဓိသတ္တောပိ ပါတောဝ နှာတာနုလိတ္တော သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော အလင်္ကတဝရဝါရဏက္ခန္ဓဂတော မဟန္တေန ရာဇာနုဘာဝေန ဒါနသာလံ ဂန္တွာ ဩတရိတွာ သတ္တဋ္ဌဇနာနံ သဟတ္ထေန ဒါနံ ဒတွာ "ဣမိနာဝ နီဟာရေန ဒေထာ"တိ ဝတွာ ဟတ္ထိံ အဘိရုဟိတွာ ဒက္ခိဏဒွါရံ အဂမာသိ။ ဗြာဟ္မဏာ ပါစီနဒွါရေ အာရက္ခဿ ဗလဝတာယ ဩကာသံ အလဘိတွာ ဒက္ခိဏဒွါရံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဥလ္လောကယမာနာ ဒွါရတော နာတိဒူရေ ဥန္နတ-ဋ္ဌာနေ ဌိတာ သမ္ပတ္တံ ရာဇာနံ ဟတ္ထေ ဥက္ခိပိတွာ ဇယာပေသုံ။ ရာဇာ ဝဇိရင်္ကုသေန ဝါရဏံ နိဝတ္တေတွာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ တေ ဗြာဟ္မဏေ[၁] "ကိံ ဣစ္ဆထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ ဗြာဟ္မဏာ "ကလိင်္ဂရဋ္ဌံ ဒုဗ္ဘိက္ခဘယေန ဆာတက-ဘယေန ရောဂဘယေန စ ဥပဒ္ဒုတံ၊ သော ဥပဒ္ဒဝေါ ဣမသ္မိံ တဝ မင်္ဂလဟတ္ထိမှိ

၁-ဘောန္တော ဗြာဟ္မဏာ (သီ)

နိတေ ဝုပသမ္မိဿတိ၊ တသ္မာ ဣမံ အဥ္ဇနဝဏ္ဏံ နာဂံ အမှာကံ ဒေဟီ"တိ အာဟံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ "ကလိင်္ဂရဋ္ဌဝိသယာ။ပ။ အဥ္ဇနသဝှယ''န္တိ။ တဿတ္ထော ဝုတ္တော ဧဝ။

အထ ဗောဓိသတ္တော "န မေတံ ပတိရူပံ၊ ယံ မေ ယာစကာနံ မနောရထ-ဝိဃာတော သိယာ, မယှဉ္စ သမာဒါနဘေဒေါ သိယာ''တိ ဟတ္ထိက္ခန္ဓတော ဩတရိတွာ "သစေ အနလင်္ကတဋ္ဌာနံ အတ္ထိ၊ အလင်္ကရိတွာ ဒဿာမီ"တိ သမန္တတော ဩလောကေတွာ အနလင်္ကတဋ္ဌာနံ အဒိသွာ သောဏ္ဍာယ နံ ဂဟေတွာ ဗြာဟ္မဏာနံ ဟတ္ထေသု ဌပေတွာ ရတနဘိင်္ကါရေန ပုပ္ဖဂန္ဓဝါသိတံ ဥဒကံ ပါတေတွာ အဒါသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၂၃။ "န မေ ယာစကမနုပ္ပတ္တေ၊ ပဋိက္ခေပေါ အနုစ္ဆဝေါ။
မာ မေ ဘိဇ္ဇိ သမာဒါနံ၊ ဒဿာမိ ဝိပုလံ ဂဇံ။

၂၄။ နာဂံ ဂဟေတွာ သောဏ္ဍာယ၊ ဘိင်္ကါရေ ရတနာမယေ။
ဇလံ ဟတ္ထေ အာကိရိတွာ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ အဒံ ဂဇ''န္တိ။

တတ္ထ **ယာစကမနုပ္ပတ္တေ**တိ ယာစကေ အနုပ္ပတ္တေ။ **အနုစ္ဆဝေါ**တိ အနုစ္ဆ-ဝိကော ပတိရူပေါ။ **မာ မေ ဘိဇ္ဇိ သမာဒါန**န္တိ သဗ္ဗညုတညာဏတ္ထာယ သဗ္ဗဿ ယာစကဿ သမ္ပိ အနဝဇ္ဇံ ဣစ္ဆိတံ ဒဒန္တော ဒါနပါရမိံ ပူရေဿာမီတိ ယံ မယှံ သမာဒါနံ၊ တံ မာ ဘိဇ္ဇိ။ တသ္မာ **ဒဿာမိ ဝိပုလံ ဂဇ**န္တိ မဟန္တံ ဣမံ မင်္ဂလဟတ္ထိံ ဒဿာမီတိ။ **အဒ**န္တိ အဒါသိံ။

၂၅။ တသ္မိံ ပန ဟတ္ထိမှိ ဒိန္နေ အမစ္စာ ဗောဓိသတ္တံ ဧတဒဝေါစုံ "ကသ္မာ မဟာရာဇ မင်္ဂလဟတ္ထိံ ဒဒတ္ထ၊ နနု အညော ဟတ္ထီ ဒါတဗ္ဗော၊ ရညာ နာမ ဧဝရူပေါ ဩပဝယှော မင်္ဂလဟတ္ထီ ဣဿရိယံ အဘိဝိဇယဉ္စ အာကင်္ခန္တေန န ဒါတဗ္ဗော"တိ။ မဟာသတ္တော ယံ မံ ယာစကာ ယာစန္တိ၊ တဒေဝ မယာ ဒါတဗ္ဗံ၊ သစေ ပန မံ ရဇ္ဇံ ယာစေယျုံ၊ ရဇ္ဇမ္ပိ တေသံ ဒဒေယျံ၊ မယှံ ရဇ္ဇတောပိ ဇီဝိတတောပိ သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ ပိယတရံ၊ တသ္မာ တံ ဟတ္ထိံ အဒါသိန္တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ ''**တဿ နာဂေ ပဒိန္နမှိ**''တိအာဒိ။ တတ္ထ **တဿာ**တိ တဿ တေန၊ တသ္မိံ **နာဂေ** ဟတ္ထိမှိ ဒိန္နေ။

၂၆။ **မင်္ဂလသမ္မတ**န္တိ မင်္ဂလဂုဏောတိ သမန္နာဂတံ။ **သင်္ဂါမဝိဇယုတ္တမ**န္တိ သင်္ဂါမဝိဇယာ ဥတ္တမံ, သင်္ဂါမဝိဇယေ ဝါ ဥတ္တမံ ပဓာနံ ပဝရံ နာဂံ။ **ကိံ** တေ

ရဋ္ဌံ ကရိဿတီတိ တသ္မိံ နာဂေ အပဂတေ တဝ ရဋ္ဌံ ကိံ ကရိဿတိ၊ ရဋ္ဌကိစ္စံ န ကရိဿတိ၊ ရဋ္ဌမ္ပိ အပဂတမေဝါတိ ဒဿေတိ။

၂၇။ **ရဋ္ဌမ္ပိ မေ ဒဒေ သဗ္ဗန္တိ** တိဋ္ဌတု နာဂေါ တိရစ္ဆာနဂတော၊ ဣဒံ မေ သဗ္ဗံ ကုရုရဋ္ဌမ္ပိ ယာစကာနံ ဒဒေယျံ။ **သရီရံ ဒဇ္ဇမတ္တနော**တိ ရဋ္ဌေပိ ဝါ ကိံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အတ္တနော သရီရမ္ပိ ယာစကာနံ ဒဒေယျံ၊ သဗ္ဗောပိ ဟိ မေ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရော ပရိဂ္ဂဟော လောကဟိတတ္ထမေဝ မယာ ပရိစ္စတ္တော။ ယသ္မာ **သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယှံ** သဗ္ဗညုတာ စ ဒါနပါရမိံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗပါရမိယော အပူရေန္တေန န သက္ကာ လဒ္ဓုံ၊ တသ္မာ နာဂံ အဒါသိံ အဟန္တိ ဒဿေတိ။

ဧဝမ္ပိ တသ္မိံ နာဂေ အာနီတေ ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒေဝေါ န ဝဿတေဝ။ ကလိင်္ဂရာဇာ ''ဣဒါနိပိ န ဝဿတိ၊ ကိံ နု ခေါ ကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ကုရုရာဇာ ဂရုဓမ္မေ[၁] ရက္ခတိ၊ တေနဿ ရဋ္ဌေ အန္တရန္တရာ အနုဒသာဟံ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ ရညော ဂုဏာနုဘာဝေါ ဧသော၊ န ဣမဿ တိရစ္ဆာနဂတဿာ”တိ ဇာနိတွာ “မယမ္ပိ ဂရုဓမ္မေ ရက္ခိဿာမ၊ ဂစ္ဆထ ဓနဉ္စယကောရဗျဿ သန္တိကေ တေ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ လိခါပေတွာ အာနေထာ''တိ အမစ္စေ ပေသေသိ။ ဂရုဓမ္မော ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ သီလာနိ၊ တာနိ ဗောဓိသတ္တော သုပရိသုဒ္ဓါနိ ကတွာ ရက္ခတိ၊ ယထာ စ ဗောဓိသတ္တော၊ ဧဝမဿ မာတာ အဂ္ဂမဟေသီ ကနိဋ္ဌဘာတာ ဥပရာဇာ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏော ရဇ္ဇုဂ္ဂါဟကော အမစ္စော သာရထိ သေဋ္ဌိ ဒေါဏမာပကော ဒေါဝါရိကော နဂရသောဘိနီ ဝဏ္ဏဒါသီတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

''ရာဇာ မာတာ မဟေသီ စ၊ ဥပရာဇာ ပုရောဟိတော။
ရဇ္ဇုဂ္ဂါဟော သာရထိ သေဋ္ဌိ၊ ဒေါဏော ဒေါဝါရိကော တထာ။
ဂဏိကာ တေ ဧကာဒသ၊ ဂရုဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတာ”တိ။

တေ အမစ္စာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ မဟာသတ္တော “မယှံ ဂရုဓမ္မေ ကုက္ကုစ္စံ အတ္ထိ၊ မာတာ ပန မေ သုရက္ခိတံ ရက္ခတိ၊ တဿာ သန္တိကေ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ တေဟိ “မဟာရာဇ ကုက္ကုစ္စံ နာမ သိက္ခာကာမဿ သလ္လေခဝုတ္တိနော ဟောတိ၊ ဒေထ နော''တိ ယာစိတော “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္နံ န အာဒါတဗ္ဗံ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော န စရိတဗ္ဗော၊ မုသာ န ဘာသိတဗ္ဗံ၊ မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗ”န္တိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ လိခါပေတွာ ''ဧဝံ သန္တေပိ မာတု သန္တိကေ ဂဏှထာ''တိ အာဟ။

၁-ကုရုဓမ္မေ (သီ၊ ကဲ)

ဒူတာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ တဿာ သန္တိကံ ဂန္တွာ "ဒေဝိ တုမှေ ကိရ ဂရုဓမ္မံ ရက္ခထ၊ တံ နော ဒေထာ"တိ ဝဒိံသု။ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိ တထေဝ အတ္တနော ကုက္ကုစ္စဿ အတ္ထိဘာဝံ ဝတွာဝ တေဟိ ယာစိတာ အဒါသိ။ တထာ မဟေသိအာဒယောပိ။ တေ သဗ္ဗေသမ္ပိ သန္တိကေ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ ဂရုဓမ္မေ လိခါပေတွာ ဒန္တပုရံ ဂန္တွာ ကလိင်္ဂရညော ဒတွာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။ သောပိ ရာဇာ တသ္မိံ ဓမ္မေ ဝတ္တမာနော ပဉ္စ သီလာနိ ပူရေသိ။ တတော သကလကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒေဝေါ ဝဿိ။ တီဏိ ဘယာနိ ဝူပသန္တာနိ။ ရဋ္ဌံ ခေမံ သုဘိက္ခံ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော ယာဝဇီဝံ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သပရိသော သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ တဒါ ဂဏိကာဒယော ဥပ္ပလဝဏ္ဏာဒယော အဟေသုံ။ ဝုတ္တဉှေတံ—

"ဂဏိကာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ ပုဏ္ဏော ဒေါဝါရိကော တဒါ။
ရဇ္ဇုဂ္ဂါဟော စ ကစ္စာနော၊ ဒေါဏမာပကော စ ကောလိတော။

သာရိပုတ္တော တဒါ သေဋ္ဌိ၊ အနုရုဒ္ဓေါ စ သာရထိ။
ဗြာဟ္မဏော ကဿပေါ ထေရော၊ ဥပရာဇာ'နန္ဒပဏ္ဍိတော။

မဟေသီ ရာဟုလမာတာ၊ မာယာဒေဝီ ဇနေတ္တိကာ။
ကုရုရာဇာ ဗောဓိသတ္တော၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက"န္တိ[၁]။

ဣဓာပိ နေက္ခမ္မပါရမိအာဒယော သေသဓမ္မာ စ ဝုတ္တနယေနေဝ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာတိ[၂]။

ကုရုရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-မဟာသုဒဿနစရိယာဝဏ္ဏနာ

၂၀။ စတုတ္ထေ **ကုသာဝတိမှိ နဂရေ**တိ ကုသာဝတီနာမကေ နဂရေ၊ ယသ္မိံ ဌာနေ ဧတရဟိ ကုသိနာရာ နိဝိဋ္ဌာ။ **မဟီပတီ**တိ ခတ္တိယော၊ နာမေန **မဟာသုဒဿနော** နာမ။ **စက္ကဝတ္တီ**တိ စက္ကရတနံ ဝတ္တေတိ, စတူဟိ ဝါ သမ္ပတ္တိစက္ကေဟိ ဝတ္တတိ, တေဟိ စ ပရံ ပဝတ္တေတိ, ပရဟိတာယ စ ဣရိယာပထစက္ကာနံ ဝတ္တော ဧတသ္မိံ အတ္ထီတိပိ စက္ကဝတ္တီ။ အထ ဝါ စတူဟိ အစ္ဆရိယဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ စ သမန္နာဂတေန[၃] ပရေဟိ အနဘိဘဝနီယဿ အနတိက္ကမနီယဿ အာဏာသင်္ခါတဿ စက္ကဿ ဝတ္တော ဧတသ္မိံ အတ္ထီတိပိ **စက္ကဝတ္တီ**။

၁-ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၂-၃၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝေဒိတဗ္ဗာတိ (က) ၃-သမန္နာဂမေန (က)

ပရိဏာယကရတနပုဗ္ဗင်္ဂမေန ဟတ္ထိရတနာဒိပမုခေန မဟာဗလကာယေန ပုညာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန ကာယဗလေန စ သမန္နာဂတတ္တာ **မဟဗ္ဗလော။ ယဒါ အာသိ**န္တိ သမ္ဗန္ဓော။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—

အတီတေ ကိရ မဟာပုရိသော သုဒဿနတ္တဘာဝတော တတိယေ အတ္တဘာဝေ ဂဟပတိကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ရေမာနကဿ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ဧကံ ထေရံ အရညဝါသံ ဝသန္တံ အတ္တနော ကမ္မေန အရညံ ပဝိဋ္ဌော ရုက္ခမူလေ နိသိန္နံ ဒိသွာ “ဣဓ မယာ အယျဿ ပဏ္ဏသာလံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ကမ္မံ ပဟာယ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရံ ဆိန္ဒိတွာ နိဝါသယောဂ္ဂံ ပဏ္ဏသာလံ ကတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ ကဋ္ဌတ္ထရဏံ ကတွာ “ကရိဿတိ နု ခေါ ပရိဘောဂံ, န နု ခေါ ကရိဿတီ”တိ ဧကမန္တေ နိသီဒိ။ ထေရော အန္တောဂါမတော အာဂန္တွာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ကဋ္ဌတ္ထရဏေ နိသီဒိ။ မဟာသတ္တောပိ နံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဖာသုကာ ဘန္တေ ပဏ္ဏသာလာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဖာသုကာ ဘဒ္ဒမုခ ပဗ္ဗဇိတသာရုပ္ပါတိ။ ဝသိဿထ ဘန္တေ ဣဓာတိ။ အာမ ဥပါသကာတိ။ သော အဓိဝါသနာကာရေနေဝ “ဝသိဿတီ”တိ ဉတွာ “နိဗဒ္ဓံ မယှံ ဃရဒွါရံ အာဂန္တဗ္ဗ”န္တိ ပဋိဇာနာပေတွာ နိစ္စံ အတ္တနော ဃရေယေဝ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂံ ကာရာပေသိ။ သော ပဏ္ဏသာလာယံ ကဋသာရကံ ပတ္ထရိတွာ မဉ္စပီဌံ ပညပေသိ, အပဿေနံ နိက္ခိပိ, ပါဒကဌလိကံ ဌပေသိ, ပေါက္ခရဏိံ ခဏိ, စင်္ကမံ ကတွာ ဝါလုကံ ဩကိရိ, ပရိဿယဝိနောဒနတ္ထံ ပဏ္ဏသာလံ ကဏ္ဋကဝတိယာ ပရိက္ခိပိ, တထာ ပေါက္ခရဏိံ စင်္ကမဉ္စ။ တေသံ အန္တောဝတိပရိယန္တေ တာလပန္တိယော ရောပေသိ။ ဧဝမာဒိနာ အာဝါသံ နိဋ္ဌာပေတွာ ထေရဿ တိစီဝရံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗံ သမဏပရိက္ခာရံ အဒါသိ။ ထေရဿ ဟိ တဒါ ဗောဓိသတ္တေန တိစီဝရပိဏ္ဍပါတပတ္တထာလကပရိဿာဝနဓမကရဏပရိဘောဂဘာဇနဆတ္တုပါဟနဥဒကတုမ္ဗ[၁]သူစိကတ္တရယဋ္ဌိအာရကဏ္ဋကပိပ္ဖလိနခစ္ဆေဒနပဒီပေယျာဒိ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပရိဘောဂဇာတံ အဒိန္နံ နာမ နာဟောသိ။ သော ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခန္တော ဥပေါသထံ ကရောန္တော ယာဝဇီဝံ ထေရံ ဥပဋ္ဌဟိ။ ထေရော တတ္ထေဝ ဝသန္တော အရဟတ္တံ ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

၂၉။ ဗောဓိသတ္တောပိ ယာဝတာယုကံ ပုညံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတော စုတော မနုဿလောကံ အာဂစ္ဆန္တော ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိဗ္ဗတ္တိတွာ မဟာသုဒဿနော နာမ ရာဇာ အဟောသိ စက္ကဝတ္တီ။ တဿိ’ဿရိယာနုဘာဝေါ “ဘူတပုဗ္ဗံ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ

၁-ဥဒကကုဏ္ဍိ (သီ)

ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော”တိအာဒိနာ နယေန သုတ္တေ[1] အာဂတော ဧဝ။ တဿ ကိရ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ၊ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ မဟာဗျူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ၊ တာနိ သဗ္ဗာနိ တဿ ထေရဿ ကတာယ ဧကိဿာ ပဏ္ဏသာလာယ နိဿန္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ၊ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ နာဂသဟဿာနိ အဿသဟဿာနိ ရထသဟဿာနိ တဿ ဒိန္နဿ မဉ္စပီဌဿ၊ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ တဿ ဒိန္နဿ ပဒီပဿ၊ စတုရာသီတိ ပေါက္ခရဏီသဟဿာနိ ဧကပေါက္ခရဏိယာ၊ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ပုတ္တသဟဿာနိ ဂဟပတိသဟဿာနိ စ ပတ္တထာလကာဒိပရိဘောဂါရဟဿ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရဒါနဿ၊ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ပဉ္စဂေါရသဒါနဿ၊ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ နိဝါသနပါရုပနဒါနဿ၊ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ ဘောဇနဒါနဿ နိဿန္ဒေန နိဗ္ဗတ္တာနိ။ သော သတ္တဟိ ရတနေဟိ စတူဟိ ဣဒ္ဓီဟိ စ သမန္နာဂတော ရာဇာဓိရာဇာ ဟုတွာ သကလံ သာဂရပရိယန္တံ ပထဝိမဏ္ဍလံ ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသန္တော အနေကသတေသု ဌာနေသု ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ “ယော ယံ ဣစ္ဆတိ၊ သော ဒါနသာလာသု အာဂန္တွာ တံ ဂဏှာတူ”တိ။ တေန ဝုတ္တံ “**တတ္ထာဟံ ဒိဝသေ တိက္ခတ္တုံ၊ ဃောသာပေမိ တဟိံ တဟိံ**”န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ နဂရေ။ “တဒါဟ”န္တိပိ ပါဠော၊ တဿ တဒါ အဟံ၊ မဟာသုဒဿနကာလေတိ အတ္ထော။ **တဟိံ တဟိ**န္တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ၊ တဿ တဿ ပါကာရဿ အန္တော စ ဗဟိ စာတိ အတ္ထော။ **ကော ကိံ ဣစ္ဆတီ**တိ ဗြာဟ္မဏာဒီသု ယော ကောစိ သတ္တော အန္နာဒီသု ဒေယျဓမ္မေသု ယံ ကိဉ္စိ ဣစ္ဆတိ။ **ပတ္ထေတီ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ကဿ ကိံ ဒီယတု ဓန**န္တိ အနေကဝါရံ ပရိယာယန္တရေဟိ စ ဒါနဃောသနာယ ပဝတ္တိတဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ တေန ဒါနပါရမိယာ သရူပံ ဒဿေတိ။ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဝိကပ္ပရဟိတာ ဟိ ဗောဓိသတ္တာနံ ဒါနပါရမီတိ။

၃၀။ ဣဒါနိ ဒါနဃောသနာယ တဿ တဿ ဒေယျဓမ္မဿ အနုစ္ဆဝိကပုဂ္ဂလပရိကိတ္တနံ ဒဿေတုံ “**ကော ဆာတကော**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁-ဒီ ၂-၁၃၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

တတ္ထ **သာတကော**တိ ဇိဃစ္ဆိတော။ **တသိတော**တိ ပိပါသိတော။ **ကော မာလံ ကော ဝိလေပန**န္တိပိ "ဒဿတီ"တိ ပဒံ အာနေတွာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **နဂ္ဂေါ**တိ ဝတ္ထဝိကလော၊ ဝတ္ထေန အတ္ထိကောတိ အဓိပ္ပါယော။ **ပရိ-ဒဟိဿတီ**တိ နိဝါသိဿတိ။

၃၁။ **ကော ပထေ ဆတ္တမာဒေတီ**တိ ကော ပထိကော ပထေ မဂ္ဂေ အတ္တနော ဝဿဝါတာတပရက္ခဏတ္ထံ ဆတ္တံ ဂဏှာတိ၊ ဆတ္တေန အတ္ထိကောတိ အတ္ထော။ **ကော ပါဟနာ မုဒူ သုဘာ**တိ ဒဿနီယတာယ သုဘာ သုခသမ္ဖဿ-တာယ မုဒူ ဥပါဟနာ အတ္တနော ပါဒါနံ စက္ခုနဉ္စ ရက္ခဏတ္ထံ။ **ကော အာဒေတီ**တိ ကော တာဟိ အတ္ထိကောတိ အဓိပ္ပါယော။ **သာယဉ္စ ပါတော စာ**တိ ဧတ္ထ စ-သဒ္ဒေန မဇ္ဈန္ဟိကေ စာတိ အာဟရိတွာ ဝတ္တဗ္ဗံ။ "ဒိဝသေ တိက္ခတ္တုံ ဃောသာပေမီ"တိ ဟိ ဝုတ္တံ။

၃၂။ **န တံ ဒသသု ဌာနေသူ**တိ တံ ဒါနံ န ဒသသု ဌာနေသု ပဋ္ဌိယတ္တန္တိ ယောဇနာ။ **နပိ ဌာနသတေသု** ဝါ **ပဋ္ဌိယတ္တံ၊** အပိ စ ခေါ အနေကသတေသု ဌာနေသု ပဋ္ဌိယတ္တံ။ **ယာစကေ ဓန**န္တိ ယာစကေ ဥဒ္ဒိဿ ဓနံ ပဋ္ဌိယတ္တံ ဥပကပ္ပိတံ။ ဒွါဒသယောဇနာယာမေ ဟိ နဂရေ သတ္တယောဇနဝိတ္ထတေ သတ္တသု ပါကာရန္တရေသု သတ္တ တာလပန္တိပရိက္ခေပါ၊ တာသု တာလပန္တီသု စတုရာ-သီတိ ပေါက္ခရဏီသဟဿာနိ ပါဋိယေက္ကံ ပေါက္ခရဏီတီရေ မဟာဒါနံ ပဋ္ဌပိတံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ—

> "ပဋ္ဌပေသိ ခေါ အာနန္ဒ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဧဝရူပံ ဒါနံ အန္နံ အန္နတ္ထိကဿ ပါနံ ပါနတ္ထိ-ကဿ ဝတ္ထံ ဝတ္ထတ္ထိကဿ ယာနံ ယာနတ္ထိကဿ သယနံ သယ-နတ္ထိကဿ ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိတ္ထိကဿ ဟိရညံ ဟိရညတ္ထိကဿ သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏတ္ထိကဿာ"တိ[၁]။

၃၃။ တတ္ထာယံ ဒါနဿ ပဝတ္တိတာကာရော—မဟာပုရိသော ဟိ ဣတ္ထိနဉ္စ ပုရိသာနဉ္စ အနုစ္ဆဝိကေ အလင်္ကာရေ ကာရေတွာ ဣတ္ထိမတ္တမေဝ တတ္ထ ပရိစာရဝသေန[၂] သေသဉ္စ သဗ္ဗံ ပရိစ္စာဂဝသေန ဌပေတွာ "ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒါနံ ဒေတိ၊ တံ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ မဟာဇနာ ပေါက္ခရဏီတီရံ ဂန္တွာ နှတွာ ဝတ္ထာဒီနိ နိဝါသေတွာ မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ယေသံ တာဒိသာနိ အတ္ထိ၊ တေ ပဟာယ

၁-ဒီ ၂-၁၄၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ပရိဝါရဝသေန (က)

ဂဏှန္တိ။ ယေသံ နတ္ထိ၊ တေ ဂဟေတွာ ဂဏှန္တိ။ ယေ ဟတ္ထိယာနာဒီသုပိ နိသီဒိတွာ ယထာသုခံ ဝိစရိတွာ ဝရသယနေသုပိ သယိတွာ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ဇုတ္တီဟိပိ သဒ္ဓိံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ သတ္တဝိဓရတနပသာဓနာနိ ပသာဓေတွာ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ယံ ယံ အတ္ထိကာ၊ တံ တံ ဂဟေတွာ ဂဏှန္တိ၊ အနတ္ထိကာ ဩဟာယ ဂဏှန္တိ။ တမ္ပိ ဒါနံ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ဒေဝသိကံ ဒီယတေဝ။ တဒါ ဇမ္ဗုဒီပဝါသီနံ အညံ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ ဒါနံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တာ ဝိစရန္တိ။ န တဿ ဒါနဿ ကာလပရိစ္ဆေဒေါ အဟောသိ။ ရတ္တိဉ္စာပိ ဒိဝါပိ ယဒါ ယဒါ အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တဒါ တဒါ ဒီယတေဝ။ ဧဝံ မဟာပုရိသော ယာဝဇီဝံ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "**ဒိဝါ ဝါ ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ၊ ယဒိ ဧတိ ဝနိဗ္ဗကော**"တိ[၁] အာဒိ။

တတ္ထ **ဒိဝါ ဝါ ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ ယဒိ ဧတီ**တိ ဧတေနဿ ယထာကာလံ ဒါနံ ဒဿေတိ။ ယာစကာနံ ဟိ လာဘာသာယ ဥပသင်္ကမနကာလော ဧဝ ဗောဓိသတ္တာနံ ဒါနဿ ကာလော နာမ။ **ဝနိဗ္ဗကော**တိ ယာစကော။ **လဒ္ဓါ ယဒိစ္ဆကံ ဘောဂ**န္တိ ဧတေန ယထာဘိရုစိတံ ဒါနံ။ ယော ယော ဟိ ယာစကော ယံ ယံ ဒေယျဓမ္မံ ဣစ္ဆတိ၊ တဿ တဿ တံတဒေဝ ဗောဓိသတ္တော ဒေတိ။ န တဿ မဟဂ္ဃဒုလ္လဘာဒိဘာဝံ အတ္တနော ဥပရောဓံ စိန္တေသိ။ **ပူရဟတ္ထောဝ ဂစ္ဆတီ**တိ ဧတေန ယာဝဒိစ္ဆကံ ဒါနံ ဒဿေတိ၊ ယတ္တကံ ဟိ ယာစကာ ဣစ္ဆန္တိ၊ တတ္တကံ အပရိဟာပေတွာဝ မဟာသတ္တော ဒေတိ ဥဠာရဇ္ဈာသယတာယ စ မဟိဒ္ဓိကတာယ စ။

၃၄။ "**ယာဝဇီဝိက**"န္တိ ဧတေန ဒါနဿ ကာလပရိယန္တာဘာဝံ ဒဿေတိ။ သမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ ဟိ မဟာသတ္တာ ယာဝပါရိပူရိ ဝေမဇ္ဈေ န ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကရောန္တိ၊ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏေ သကော်စဘာဝေန အန္တရန္တရာ အဝေါသာနာပတ္တိတော မရဏေနပိ အနုပစ္ဆေဒေါ ဧဝ၊ တတော ပရမ္ပိ တထေဝ ပဋိပဇ္ဇနတော၊ "ယာဝဇီဝိက"န္တိ ပန မဟာသုဒဿနစရိတဿ ဝသေန ဝုတ္တံ။ **နပါဟံ ဒေဿံ ဓနံ ဒမ္မီ**တိ ဣဒံ ဓနံ နာမ မယ္ဟံ န ဒေဿံ အမနာပန္တိ ဧဝရူပံ မဟာဒါနံ ဒေန္တော ဂေဟတော စ ဓနံ နီဟရာပေမိ။ **နပိ နတ္ထိ နိစယော မယီ**တိ မမ သမီပေ ဓနနိစယော ဓနသင်္ဂဟော နာပိ နတ္ထိ၊ သလ္လေခဝုတ္တိသမဏော ဝိယ အသင်္ဂဟောပိ န ဟောမီတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ယေန အဇ္ဈာသယေန တဿိဒံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တိတံ၊ တံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။

၁-ဝဏိဗ္ဗကော (က)

၃၅။ ဣဒါနိ တံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေတုံ “**ယထာပိ အာတုရော နာမာ**”တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထိဒံ ဥပမာသံသန္ဒနေန သဒ္ဓိံ အတ္ထဒဿနံ—ယထာ နာမ **အာတုရော** ရောဂါဘိဘူတော ပုရိသော ရောဂတော အတ္တာနံ ပရိမောစေတု-ကာမော **ဓနေန** ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိနာ **ဝေဇ္ဇံ** တိကိစ္ဆကံ **တပ္ပေတွာ** အာရာ-ဓေတွာ ယထာဝိဓိ ပဋိပဇ္ဇန္တော တတော **ရောဂတော** ဝိမုစ္စတိ။

၃၆။ **တထေဝ** ဧဝမေဝ အဟမ္ပိ အဥ္ဉဘူတံ[1] သကလလောကံ ကိလေသ-ရောဂတော သကလသံသာရဒုက္ခရောဂတော စ ပရိမောစေတုကာမော တဿ တတော ပရိမောစနဿ အယံ သဗ္ဗသာပတေယျပရိစ္စာဂေါ ဒါနပါရမိ-ဥပါယောတိ **ဇာနမာနော** ဗုဇ္ဈမာနော **အသေသတော** ဒေယျဓမ္မဿ ပဋိဂ္ဂါဟကာနဉ္စ ဝသေန အနဝသေသတော မဟာဒါနဿ ဝသေန သတ္တာနံ အဇ္ဈာသယံ **ပရိပူရေတုံ** အတ္တနော စ နံ မယှံ ဒါနပါရမီ ပရိပုဏ္ဏာ၊ တသ္မာ **ဦန-မနန္တိ** ပဝတ္တံ ဦနံ မနံ **ပူရယိတုံ** ပဝတ္တယိတုံ **ဝနိဗ္ဗကေ** ယာစကေ **အဒါသိံ တံ ဒါနံ** ဧဝရူပံ မဟာဒါနံ ဒဒါမိ၊ တဉ္စ ခေါ တသ္မိံ ဒါနဓမ္မေ တဿ စ ဖလေ **နိရာလယော** အနပေက္ခော **အပစ္စာသော** ကိဉ္စိပိ အပစ္စာသီသမာနော ကေဝလံ **သမ္ဗောဓိမနုပတ္တိယာ** သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ အဓိဂန္တုံ **ဒေမီ**တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော မဟာဒါနံ ပဝတ္တေန္တော အတ္တနော ပုညာနုဘာဝ-နိဗ္ဗတ္တံ ဓမ္မပါသာဒံ အဘိရုယှ မဟာဗျူဟကူဋာဂါရဒွါရေ ဧဝ ကာမ-ဝိတက္ကာဒယော နိဝတ္တေတွာ တတ္ထ သောဝဏ္ဏမယေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ တတော နိက္ခမိတွာ သောဝဏ္ဏမယံ ကူဋာ-ဂါရံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ရဇတမယေ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော စတ္တာရော ဗြဟ္မ-ဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဈာနသမာပတ္တီဟိ ဝီတိနာမေတွာ မရဏသမယေ ဒဿနာယ ဥပဂတာနံ သုဘဒ္ဒါဒေဝီပမုခါနံ စတုရာသီတိယာ ဣတ္ထာဂါရသဟဿာနံ အမစ္စပါရိသဇ္ဇာဒီနဉ္စ—

“အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ”တိ[2]—

ဣမာယ ဂါထာယ ဩဝဒိတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကပရာ-ယနော အဟောသိ။ တဒါ သုဘဒ္ဒါဒေဝီ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ။ ပရိ-ဏာယကရတနံ ရာဟုလော။ သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ။ မဟာသုဒဿနော ပန လောကနာထော။

၁-အဥ္ဉတ္တဘူတံ (သီ) ၂-ဒီ ၂-၁၂၉-၁၆၁၊ သံ ၁-၁၆၀-၁၉၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဣဓာပိ ဒသ ပါရမိယော သရူပတော လဗ္ဘန္တိ ဧဝ၊ ဒါနဇ္ဈာသယဿ ပန ဥဠာရတာယ ဒါနပါရမီ ဧဝ **ပါဠိယံ** အာဂတာ။ သေသမေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာ ဧဝ။ တထာ ဥဠာရေ သတ္တရတနသမုဇ္ဇလေ စတုဒီပိဿရိယေပိ ဌိတဿ တာဒိသံ ဘောဂသုခံ အနလင်္ကရိတွာ ကာမဝိတက္ကာဒယော ဒူရတော ဝိက္ခမ္ဘေတွာ တထာရူပေ မဟာဒါနေ ပဝတ္တေန္တဿေဝ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ သမာပတ္တိဟိ ဝီတိနာမေတွာ အနိစ္စတာဒိပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မကထံ ကတွာပိ ဝိပဿနာယ အနုဿုက္ကနံ သဗ္ဗတ္ထ အနိဿင်္ဂတာတိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာတိ။

မဟာသုဒဿနစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မဟာဂေါဝိန္ဒစရိယာဝဏ္ဏနာ

ပဉ္စမေ **သတ္တရာဇပုရောဟိတော**တိ သတ္တဘူအာဒီနံ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ သဗ္ဗကိစ္စာနုသာသကပုရောဟိတော။ **ပူဇိတော နရဒေဝေဟီ**တိ တေဟိ ဧဝ အညေဟိ စ ဇမ္ဗုဒီပေ သဗ္ဗေဟေဝ ခတ္တိယေဟိ စတုပစ္စယပူဇာယ သက္ကာရသမ္မာနေန စ ပူဇိတော။ **မဟာဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏော**တိ မဟာနုဘာဝတာယ ဂေါဝိန္ဒဿာဘိသေကေန အဘိသိတ္တတာယ စ "မဟာဂေါဝိန္ဒော"တိ သင်္ခံ ဂတော ဗြာဟ္မဏော၊ အဘိသိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟိ ဗောဓိသတ္တဿ အယံ သမညာ ဇာတာ၊ နာမေန ပန **ဇောတိပါလော** နာမ။ တဿ ကိရ ဇာတဒိဝသေ သဗ္ဗာဝုဓာနိ ဇောတိံသု။ ရာဇာပိ ပစ္စူသသမယေ အတ္တနော မင်္ဂလာဝုဓံ ပဇ္ဇလိတံ ဒိသွာ ဘီတော အတ္တနော ပုရောဟိတံ ဗောဓိသတ္တဿ ပိတရံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတံ ပုစ္ဆိတွာ "မာ ဘာယိ မဟာရာဇ မယှံ ပုတ္တော ဇာတော၊ တဿာနုဘာဝေန န ကေဝလံ ရာဇဂေဟေယေဝ၊ သကလနဂရေပိ အာဝုဓာနိ ပဇ္ဇလိံသု၊ န တံ နိဿာယ တုယှံ အန္တရာယော အတ္ထိ၊ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပန ပညာယ တေန သမော န ဘဝိဿတိ၊ တဿေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ"န္တိ ပုရောဟိတေန သမဿာသိတော တုဋ္ဌစိတ္တော "ကုမာရဿ ခီရမူလံ ဟောတူ"တိ သဟဿံ ဒတွာ "ဝယပ္ပတ္တကာလေ မယှံ ဒဿေထာ"တိ အာဟ။ သော ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော အပရဘာဂေ အလမတ္ထဒဿော သတ္တန္နံ ရာဇူနံ သဗ္ဗကိစ္စာနုသာသကော ဟုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ စ သတ္တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကေဟိ အနတ္ထေဟိ ပါလေတွာ အတ္ထေဟိ နိယောဇေသိ။ ဣတိ ဇောတိတတ္တာ

ပါလနသမတ္ထတာယ စ “ဇောတိပါလော”တိဿ နာမံ အကံသု။ တေန ဝုတ္တံ “နာမေန ဇောတိပါလော နာမာ”တိ[1]။

တဿ ဗောဓိသတ္တော ဒိသမ္ပတိဿ နာမ ရညော ပုရောဟိတဿ ဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တော ဟုတွာ အတ္တနော ပိတု တဿ စ ရညော အစ္စယေန တဿ ပုတ္တော ရေဏု သဟာယာ စဿ သတ္တဘူ ဗြဟ္မဒတ္တော ဝေဿဘူ ဘရတော ဒွေ စ ဓတရဋ္ဌာတိ ဣမေ သတ္တ ရာဇာနော ယထာ အညမညံ န ဝိဝဒန္တိ၊ ဧဝံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေသံ အတ္ထဓမ္မေ အနုသာသန္တော ဇမ္ဗုဒီပတလေ သဗ္ဗေသံ ရာဇူနံ အညေသဉ္စ ဗြာဟ္မဏာနံ ဒေဝနာဂဂဟပတိကာနံ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော ဥတ္တမံ ဂါရဝဋ္ဌာနံ ပတ္တော အဟောသိ။ တဿ အတ္ထဓမ္မေသု ကုသလတာယ “မဟာဂေါဝိန္ဒော”တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။ ယထာဟ “ဂေါဝိန္ဒော ဝတ ဘော ဗြာဟ္မဏော၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဝတ ဘော ဗြာဟ္မဏော”တိ[2]။ တေန ဝုတ္တံ—

၃၇။ “ပုနာပရံ ယဒါ ဟောမိ၊ သတ္တရာဇပုရောဟိတော။
ပူဇိတော နရဒေဝေဟိ၊ မဟာဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏော”တိ။

အထ ဗောဓိသတ္တဿ ပုညာနုဘာဝသမုဿာဟိတေဟိ ရာဇူဟိ တေသံ အနုယုတ္တေဟိ ခတ္တိယေဟိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေဟိ နေဂမဇာနပဒေဟိ စ ဥပရူပရိ ဥပနီတော သမန္တတော မဟောဃော ဝိယ အဇ္ဈောတ္ထရမာနော အပရိမေယျော ဥဠာရော လာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ယထာ တံ အပရိမာဏာသု ဇာတီသု ဥပစိတဝိပုလပုညသဉ္စယဿ ဥဠာရာဘိဇာတဿ ပရိသုဒ္ဓသီလာစာရဿ ပေသလဿ ပရိယောဒါတသဗ္ဗသိပ္ပဿ[3] သဗ္ဗသတ္တေသု ပုတ္တသဒိသမဟာကရုဏာဝိပ္ဖါရသိနိဒ္ဓမုဒုဟဒယဿ။ သော စိန္တေသိ “တေရဟိ ခေါ မယှံ မဟာလာဘသက္ကာရော၊ ယန္နူနာဟံ ဣမိနာ သဗ္ဗသတ္တေ သန္တပ္ပေတွာ ဒါနပါရမိံ ပရိပူရေယျ”န္တိ။ သော နဂရဿ မဇ္ဈေ စတူသု ဒွါရေသု အတ္တနော နိဝေသနဒွါရေတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ အပရိမိတဓနပရိစ္စာဂေန မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ယံ ယံ ဥပါယနံ အာနီယတိ၊ ယဉ္စ အတ္တနော အတ္ထာယ အဘိသင်္ခရိယတိ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒါနသာလာသု ဧဝ ပေသေသိ။ ဧဝံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ မဟာပရိစ္စာဂံ ကရောန္တဿ စဿ စိတ္တဿ တိတ္တိ ဝါ သန္တောသော ဝါ နာဟောသိ၊ ကုတော ပန သင်္ကောစော။ ဒါနဂ္ဂံ စဿ လာဘာသာယ အာဂစ္ဆန္တေဟိ ဒေယျဓမ္မံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေဟိ စ မဟာသတ္တဿ စ ဂုဏဝိသေသေ ကိတ္တယန္တေဟိ မဟာဇနကာယေဟိ အန္တောနဂရံ

၁-ဒီ ၂-၁၈၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၂-၁၈၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ပရိယောဒါတသဗ္ဗသိပ္ပဿ (က)

ဗဟိနဂရဋ္ဌ သမန္တတော ဧကောဃာဘူတံ ကပ္ပဝုဋ္ဌာနမဟာဝါယုသံဃဋ္ဋ-ပရိဗ္ဘမိတံ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒံ ဧကကောလာဟလံ ဧကနိန္နာဒံ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၃၀။ "တဒါဟံ သတ္တရဇ္ဇေသု၊ ယံ မေ အာသိ ဥပါယနံ။
တေန ဒေမိ မဟာဒါနံ၊ အဇ္ဈောဘံ သာဂရူပမ"န္တိ။

တတ္ထ **တဒါဟ**န္တိ ယဒါ သတ္တရာဇပုရောဟိတော မဟာဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏော ဟောမိ၊ တဒါ အဟံ။ **သတ္တရဇ္ဇေသူ**တိ ရေဏုအာဒီနံ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ ရဇ္ဇေသု။ **အဇ္ဈောဘ**န္တိ အဇ္ဈတ္တရေဟိ စ ဗာဟိရေဟိ စ ပစ္စတ္ထိကေဟိ အပ္ပဋိသေဓနီယ-တာယ ကေနစိ အဇ္ဈောဘနီယံ။ "အစ္ဆုဗ္ဘ"န္တိပိ[1] ပါဌော၊ အတိပုဏ္ဏဒါနဇ္ဈာသ-ယဿ ဒေယျဓမ္မဿ စ ဥဠာရဘာဝေန ဝိပုလဘာဝေန စ အတိဝိယ ပရိပုဏ္ဏန္တိ အတ္ထော။ **သာဂရူပမ**န္တိ သာဂရသဒိသံ၊ ယထာ သာဂရေ ဥဒကံ သကလေနပိ လောကေန ဟရန္တေန ခေပေတုံ န သက္ကာ၊ ဧဝံ တဿ ဒါနဂ္ဂေ ဒေယျဓမ္မန္တိ။

၃၉။ ဩသာနဂါထာယ **ဝရံ ဓန**န္တိ ဥတ္တမံ ဇုတ္တိတံ ဝါ ဓနံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ပဉ္စမကပ္ပိကမဟာမေဃော ဝိယ မဟာဝဿံ အဝိ-ဘာဂေန မဟန္တံ ဒါနဝဿံ ဝဿာပေန္တော[2] ဒါနဗျာဝဋော ဟုတွာပိ သေသံ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ အတ္ထမေဝ အပ္ပမတ္တော အနုသာသတိ။ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏ-မဟာသာလေ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ သိက္ခာပေတိ။ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ မန္တေ ဝါစေတိ။ တဿ အပရေန သမယေန ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော "သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ၊ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ"တိ[3]။ သော စိန္တေသိ "တေရဟိ ခေါ မယှံ အယံ အဘူတော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂ-တော 'ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ သက္ခိ မဟာဂေါဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ၊ ယန္နူနာဟံ ဇူမံ ဘူတံ ဧဝ ကရေယျ"န္တိ။ သော "တေ သတ္တ ရာဇာနော သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ အတ္တနော ပုတ္တဒါရဉ္စ အာပုစ္ဆိတွာ ဗြဟ္မာနံ ပဿေယျ"န္တိ စိတ္တံ ပဏိဓာယ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနမနုယုဉ္ဇိ။ တဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ တံ ဒိသွာ မဟာပုရိသော ပုစ္ဆိ—

၁-"အစ္ဆုဗ္ဘ"န္တိပိ (သီ) ၂-ဝဿာပေန္တော (သီ) ၃-ဒီ ၂-၁၉၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

“ဝဏ္ဏဝါ ယသဝါ သီရိမာ၊ ကော နု တွမသိ မာရိသ။
အဇာနန္တာ တံ ပုစ္ဆာမ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ[၁]။

တဿ ဗြဟ္မာ အတ္တာနံ ဇာနာပေန္တော—

“မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္တိ၊ ဗြဟ္မလောကေ သနန္တနံ။
သဗ္ဗေ ဇာနန္တိ မံ ဒေဝါ၊ ဧဝံ ဂေါဝိန္ဒ ဇာနာဟီ”တိ[၁]—

ဝတွာ တေန—

“အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ မဓုသာကဉ္စ ဗြဟ္မုနော။
အဂ္ဃေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဂ္ဃံ ကုရုတု နော ဘဝ”န္တိ[၁]—

ဥပနီတံ အတိထိသက္ကာရံ အနုတ္ထိကောပိ ဗြဟ္မာ တဿ စိတ္တသမ္ပဟံသနတ္ထံ ဝိဿာသကရဏတ္ထဉ္စ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော “ပဋိဂ္ဂဏှာမ တေ အဂ္ဃံ၊ ယံ တွံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသီ”တိ ဝတွာ ဩကာသဒါနတ္ထံ—

“ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယသုခါယ စ။
ကတာဝကာသော ပုစ္ဆဿု၊ ယံကိဉ္စိ အဘိပတ္ထိတ”န္တိ[၁]—

ဩကာသမကာသိ။

အထ နံ မဟာပုရိသော သမ္ပရာယိကံ ဧဝ အတ္ထံ—

“ပုစ္ဆာမိ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ၊
ကင်္ခီ အကင်္ခိံ ပရဝေဒိယေသု။
ကတ္ထဋ္ဌိတော ကိမှိ စ သိက္ခမာနော၊
ပပ္ပေါတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောက”န္တိ[၂]—

ပုစ္ဆိ။

တဿ ဗြဟ္မာ ဗျာကရောန္တော—

“ဟိတွာ မမတ္တံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ၊
ဧကောဒိဘူတော ကရုဏေ’ဓိမုတ္တော။
နိရာမဂန္ဓော ဝိရတော မေထုနသ္မာ၊
ဧတ္ထဋ္ဌိတော ဧတ္ထ စ သိက္ခမာနော။
ပပ္ပေါတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောက”န္တိ[၂]—

ဗြဟ္မလောကဂါမိမဂ္ဂံ ကထေသိ။

၁-ဒီ ၂-၁၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၂-၁၉၄-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္တိ**တိ ဝေ ဧကံသေန မံ “ကုမာရော”တိ ဇာနန္တိ။ **ဗြဟ္မလောကေ**တိ သေဋ္ဌလောကေ။ **သန္တကန္**တိ စိရတနံ ပေါရာဏံ။ **ဧဝံ ဂေါဝိန္ဒ ဇာနာဟီ**တိ ဂေါဝိန္ဒ ဧဝံ မံ ဓာရေဟိ။

အာသန္တိ ဣဒံ ဘောတော ဗြဟ္မုနော နိသီဒနတ္ထာယ အာသနံ ပညတ္တံ။ ဣဒံ **ဥဒကံ** ပရိဘောဇနီယံ ပါဒါနံ ဓောဝနတ္ထံ ပါနီယံ ပိပါသဟရဏတ္ထာယ။ ဣဒံ **ပဇ္ဇံ** ပရိဿမဝိနောဒနတ္ထံ ပါဒဗ္ဘဉ္ဇနတေလံ။ ဣဒံ **မဓုသာကံ** အတက္ကံ အလောဏိကံ အရူပနံ ဥဒကေန သေဒိတံ သာကံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တဒါ ဟိ ဗောဓိသတ္တဿ တံ စာတုမာသံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိသလ္လေခဝုတ္တိပရမုက္ကဋ္ဌံ အဟောသိ။ တသ္မိမေ သဗ္ဗေ **အဇ္ဈေ** ကတွာ **ပုစ္ဆာမ၊** တယိဒံ **အဇ္ဈံ ကုရူတု** ပဋိဂ္ဂဏှာတု **နော ဘဝံ** ဣဒံ အဇ္ဈံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဣတိ မဟာပုရိသော ဗြဟ္မုနော နေသံ အပရိဘုဉ္ဇနံ ဇာနန္တောပိ ဝတ္တသီသေ ဌတွာ အတ္တနော အာစိဏ္ဏံ အတိထိပူဇနံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ ဗြဟ္မာပိ သဿ အဓိပ္ပါယံ ဇာနန္တော “ပဋိဂ္ဂဏှာမ တေ အဇ္ဈံ၊ ယံ တွံ ဂေါဝိန္ဒ ဘာသသီ”တိ အာဟ။

တတ္ထ တဿံ တေ အာသနေ မယံ နိသိန္နာ နာမ ဟောမ၊ ပါဒေါဒကေန ပါဒါ ဓောတာ နာမ ဟောန္တု၊ ပါနီယံ ပီတာ နာမ ဟောမ၊ ပါဒဗ္ဘဉ္ဇနေန ပါဒါ မက္ခိတာ နာမ ဟောန္တု၊ ဥဒကသာကမ္ပိ ပရိဘုတ္တံ နာမ ဟောတူတိ အတ္ထော။

ကင်္ခီ အကင်္ခိံ ပရဝေဒိယေသူတိ အဟံ သဝိစိကိစ္ဆော ပရေန သယံ အဘိသင်္ခတတ္တာ ပရဿ ပါကဋ္ဋေသု ပရဝေဒိယေသု ပဋ္ဋေသု နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆံ။

ဟိတွာ မမန္တိ “ဣဒံ မမ၊ ဣဒံ မမာ”တိ ပဝတ္တနကံ ဥပကရဏတဏှံ ဇဟိတွာ။ **မနုဇေသူ**တိ သတ္တေသု။ **ဗြဟ္မေ**တိ ဗောဓိသတ္တံ အာလပတိ။ **ကောဒိဘူတော**တိ ကော ဥဒေတိ ပဝတ္တတီတိ ကောဒိဘူတော ကီ-ဘူတော၊ ဧတေန ကာယဝိဝေကံ ဒဿေတိ။ အထ ဝါ ကော ဥဒေတီတိ ကောဒိ၊ သမာဓိ။ တံ ဘူတော ပတ္တောတိ **ကောဒိဘူတော၊** ဥပစာရပ္ပနာသမာဓိဟိ သမာဟိတောတိ အတ္ထော။ ဧတံ ကောဒိဘာဝံ ကရုဏာဗြဟ္မဝိဟာရဝသေန ဒဿေန္တော **“ကရုဏေဓိမုတ္တော”**တိ အာဟ။ ကရုဏာဇ္ဈာနေ အဓိမုတ္တော၊ တံ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာတိ အတ္ထော။ **နိရာမဂန္ဓော**တိ ကိလေသသင်္ခါတဝိဿဂန္ဓရဟိတော။ **ဧတ္ထဋ္ဌိတော**တိ ဧတေသု ဓမ္မေသု ဌိတော၊ ဧတေ ဓမ္မေ သမ္ပာဒေတွာ။ **ဧတ္ထ စ သိက္ခမာနော**တိ ဧတေသု ဓမ္မေသု

သိက္ခမာနော[1]၊ ဧတံ ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနံ ဘာဝေန္တောတိ အတ္ထော။ အယ-မေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ပါဠိယံ[2] အာဂတောယေဝါတိ။

အထ မဟာပုရိသော တဿ ဗြဟ္မုနော ဝစနံ သုတွာ အာမဂန္ဓေ ဇိဂုစ္ဆန္တော "ဣဒါနေဝါဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ အာဟ။ ဗြဟ္မာပိ "သာဓု မဟာ-ပုရိသ ပဗ္ဗဇဿု၊ ဧဝံ သတိ မယှမ္ပိ တဝ သန္တိကေ အာဂမနံ သွာဂမနမေဝ ဘဝိဿတိ၊ တွံ တာတ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂပုရိသော ပဌမဝယေ ဌိတော၊ ဧဝံ မဟန္တံ နာမ သမ္ပတ္တိံ ဇဟိဿသိ ပဟာယ ပဗ္ဗဇနံ နာမ ဂန္ဓဟတ္ထိနော အယောဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ ဝနဂမနံ ဝိယ အတိဥဠာရံ၊ ဗုဒ္ဓတန္တိ နာမေသာ"တိ မဟာဗောဓိသတ္တဿ ဒဠှီကမ္မံ ကတွာ ဗြဟ္မလောကမေဝ ဂတော။ မဟာ-သတ္တောပိ "မမ ဣတော နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇနံ နာမ န ယုတ္တံ၊ အဟံ ရာဇကုလာနံ အတ္ထံ အနုသာသာမိ၊ တသ္မာ တေသံ အာရောစေတွာ သစေ တေပိ ပဗ္ဗဇန္တိ သုန္ဒရမေဝ၊ နော စေ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ နိယျာတေတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ရေဏုဿ တာဝ ရညော အာရောစေတွာ တေန ဘိယျောသော မတ္တာယ ကာမေဟိ နိမန္တိယမာနော အတ္တနော သံဝေဂဟေတုံ ကထေန္တေန ပဗ္ဗဇိတုကာမတဉ္စဿ နိဝေဒေတွာ တေန "ယဒိ ဧဝံ အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ ဝုတ္တေ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဧတေနေဝ နယေန သတ္တဘူအာဒယော ဆ ခတ္တိယေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ အတ္တနော ဘရိယာယော စ အာပုစ္ဆိတွာ သတ္တာဟမတ္တမေဝ တေသံ စိတ္တာနုရက္ခဏတ္ထံ ဌတွာ မဟာဘိနိက္ခမနသဒိသံ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ။

တဿ တေ သတ္တရာဇာနော အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေဝ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ သာ အဟောသိ မဟတီ ပရိသာ၊ အနေကယောဇနဝိတ္ထာရာယ ပရိသာယ ပရိဝုတော မဟာပုရိသော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဂါမနိဂမဇနပဒရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရတိ၊ မဟာဇနံ ပုညေ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ ဝိယ ဟောတိ။ မနုဿာ "ဂေါဝိန္ဒပဏ္ဍိတော ကိရ အာဂစ္ဆတီ"တိ သုတွာ ပုရေ-တရမေဝ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ တံ အလင်္ကာရာပေတွာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ မဏ္ဍပံ ပဝေသေတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနေန ပတိမာနေန္တိ။ မဟာလာဘသက္ကာရော မဟောဃော ဝိယ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ မဟာပုရိသော မဟာဇနံ ပုညေ ပတိဋ္ဌာပေသိ သီလသမ္ပဒါယ ဣန္ဒြိယသံဝရေ ဘောဇနေ မတ္တညုတာယ ဇာဂရိယာနုယောဂေ ကသိဏပရိကမ္မေ ဈာနေသု အဘိညာသု အဋ္ဌသမာ-ပတ္တီသု ဗြဟ္မဝိဟာရေသူတိ။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကာလော ဝိယ အဟောသိ။

---

[1] ၁-ဧတေ သိက္ခမာနော (သီ၊ က)

[2] ၂-ဒီ ၂-၁၇၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဗောဓိသတ္တော ယာဝတာယုကံ ပါရမိယော ပူရေန္တော သမာပတ္တိသုခေန ဝီတိနာမေတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ တံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဗ္ဗေဝ ဖိတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ ပဝတ္တိတ္ထ။ တဿ ယေ သာသနံ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အာဇာနိံသု၊ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ န အာဇာနိံသု၊ တေ အပ္ပေကစ္စေ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ နိမ္မာနရတီနံ။ပ။ တုသိတာနံ ယာမာနံ တာဝတိံသာနံ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ သဗ္ဗနိဟီနာ၊ တေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေသုံ။ ဣတိ မဟာဇနော ယေဘုယျေန ဗြဟ္မလောကူပဂေါ သဂ္ဂူပဂေါ စ အဟောသိ။ တသ္မာ ဒေဝဗြဟ္မလောကာ ပရိပူရိံသု။ စတ္တာရော အပါယာ သုညာ ဝိယ အဟေသုံ။

ဣဓာပိ **အကိတ္တိဇာတကေ**[၁] ဝိယ ဗောဓိသမ္ဘာရနိဒ္ဓါရဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ— တဒါ သတ္တ ရာဇာနော မဟာထေရာ အဟေသုံ၊ သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ မဟာဂေါဝိန္ဒော လောကနာထော။ တထာ ရေဏုအာဒီနံ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ အညမညာဝိရောဓေန ယထာ သကရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပနံ၊ တထာ မဟတိ သတ္တဝိဓေ ရဇ္ဇေ တေသံ အဇ္ဈုပေက္ခနသာသနေ အပ္ပမာဒေါ၊ "ဗြဟ္မုနာပိ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇတီ"တိ ပဝတ္တသမ္ဘာဝနံ ယထာဘူတံ ကာတုံ စတ္တာရော မာသေ ပရမုက္ကံသဂတော ဗြဟ္မစရိယဝါသော၊ တေန ဗြဟ္မုနော အတ္တနိ သမာပဇ္ဇနံ၊ ဗြဟ္မုနော ဩဝါဒေ ဌတွာ သတ္တဟိ ရာဇူဟိ သကလေန စ လောကေန ဥပနီတံ လာဘသက္ကာရံ ခေဠပိဏ္ဍံ ဝိယ ဆဍ္ဍေတွာ အပရိမာဏာယ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏာဒိပရိသာယ အနုပဗ္ဗဇ္ဇာနိမိတ္တာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အနုဋ္ဌာနံ[၂]၊ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနဿ ဝိယ အတ္တနော သာသနဿ စိရကာလာနုပ္ပဗန္ဓောတိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

မဟာဂေါဝိန္ဒစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-နိမိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ

၄၀။ ဆဋ္ဌေ **မိထိလာယံ ပုရုတ္တမေ**တိ မိထိလာနာမကေ ဝိဒေဟာနံ ဥတ္တမနဂရေ။ **နိမိ နာမ မဟာရာဇာ**တိ နေမိံ ဃဋေန္တော ဝိယ ဥပ္ပန္နော "နိမိ"တိ လဒ္ဓနာမော, မဟန္တေဟိ ဒါနသီလာဒိဂုဏဝိသေသေဟိ မဟတာ

၁-ခု ၅-၂၆၆-ပိဋ္ဌာဒိသု။

၂-အနုပဋ္ဌာနံ (က)

စ ရာဇာနုဘာဝေန သမန္နာဂတတ္တာ မဟန္တော ရာဇာတိ မဟာရာဇာ။ **ပဏ္ဍိတော ကုသလတ္ထိကော**တိ အတ္တနော စ ပရေသဉ္စ ပုညတ္ထိကော။

အတီတေ ကိရ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလာနဂရေ အမ္ဗာကံ ဗောဓိသတ္တော မဃဒေဝေါ[၁] နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ သော စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ကုမာရကီဠံ ကီဠိတွာ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဥပရဇ္ဇံ ကာရေတွာ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော "ယဒါ မေ သိရသ္မိံ ပလိတာနိ ပဿေယျာသိ၊ တဒါ မေ အာရောစေယျာသီ"တိ ကပ္ပကဿ ဝတွာ အပရဘာဂေ တေန ပလိတာနိ ဒိသွာ အာရောစိတေ သုဝဏ္ဏသဏ္ဍာသေန ဥဒ္ဓရာပေတွာ ဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပလိတံ ဩလောကေတွာ "ပါတုဘူတော ခေါ မယှံ ဒေဝဒူတော"တိ သံဝေဂဇာတော "ဣဒါနိ မယာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စိန္တေတွာ သတသဟဿုဋ္ဌာနကံ ဂါမဝရံ ကပ္ပကဿ ဒတွာ ဇေဋ္ဌကုမာရံ ပက္ကောသာပေတွာ တဿ—

"ဥတ္တမင်္ဂရုဟာ မယှံ၊ ဣမေ ဇာတာ ဝယောဟရာ။
ပါတုဘူတာ ဒေဝဒူတာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာသမယော မမာ"တိ[၂]—

ဝတွာ သာဓုကံ ရဇ္ဇေ သမနုသာသိတွာ ယဒိပိ အတ္တနော အညာနိပိ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ အာယု အတ္ထိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ မစ္စုနော သန္တိကေ ဌိတံ ဝိယ အတ္တာနံ မညမာနော သံဝိဂ္ဂဟဒယော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ရောစေတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

"သိရသ္မိံ ပလိတံ ဒိသွာ၊ မဃဒေဝေါ ဒိသမ္ပတိ။
သံဝေဂံ အလဘီ ဓီရော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမရောစယီ"တိ[၃]။

သော ပုတ္တံ "ဣမိနာဝ နိယာမေန ဝတ္တေယျာသိ ယထာ မယာ ပဋိပန္နံ၊ မာ ခေါ တွံ အန္တိမပုရိသော အဟောသီ"တိ ဩဝဒိတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မ ဘိက္ခုပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဈာနသမာပတ္တီဟိ ဝီတိနာမေတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကပရာယနော အဟောသိ။ ပုတ္တောပိဿ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ခေမေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ တေနေဝ ဥပါယေန ပဗ္ဗဇိတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယနော အဟောသိ။ တထာ တဿ ပုတ္တော၊ တထာ တဿ ပုတ္တောတိ ဧဝံ ဒွီဟိ ဦနာနိ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ သီသေ ပလိတံ ဒိသွာဝ ပဗ္ဗဇိတာနိ။ အထ ဗောဓိသတ္တော ဗြဟ္မလောကေ ဌိတောဝ "ပဝတ္တတိ နု ခေါ မယာ မနုဿလောကေ ကတံ ကလျာဏံ န ပဝတ္တတီ"တိ အာဝဇ္ဇေန္တော

၁-မခါဒေဝေါ (သီ)   ၂-ခု ၅-၃-ပိဋ္ဌေ။   ၃-မ-ဋ္ဌ ၃-၂၁၅-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

အဒ္ဒသ “ဧတ္တကံ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္တံ၊ ဣဒါနိ နပ္ပဝတ္တိဿတီ”တိ။ သော “န ခေါ ပနာဟံ မယှံ ပဝေဏိယာ ဥစ္ဆိဇ္ဇိတုံ ဒဿာမီ”တိ အတ္တနော ဝံသေ ဇာတရညော ဧဝ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိတွာ အတ္တနော ဝံသဿ နေမိံ ဃဋေန္တော ဝိယ နိဗ္ဗတ္တော။ တေန ဝုတ္တံ “နေမိံ ဃဋေန္တော ဝိယ ဥပ္ပန္နောတိ နိမီတိ လဒ္ဓနာမော”တိ။

တဿ ဟိ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ပိတရာ အာနီတာ လက္ခဏပါဌကာ လက္ခဏာနိ ဩလောကေတွာ “မဟာရာဇ အယံ ကုမာရော တုမှာကံ ဝံသံ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ပိတုပိတာမဟေဟိပိ မဟာနုဘာဝေါ မဟာပုညော”တိ ဗျာကရိံသု။ တံ သုတွာ ရာဇာ ယထာဝုတ္တေနတ္ထေန “နိမီ”တိဿ နာမံ အကာသိ၊ သော ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ သီလေ ဥပေါသထကမ္မေ စ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော အဟောသိ။ အထဿ ပိတာ ပုရိမနယေနေဝ ပလိတံ ဒိသွာ ကပ္ပကဿ ဂါမဝရံ ဒတွာ ပုတ္တံ ရဇ္ဇေ သမနုသာသိတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာနိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယနော အဟောသိ။

နိမိရာဇာ ပန ဒါနဇ္ဈာသယတာယ စတူသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ စာတိ ပဉ္စ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ၊ ဧကေကာယ ဒါနသာလာယ သတသဟဿံ သတသဟဿံ ကတွာ ဒေဝသိကံ ပဉ္စသတ-သဟဿာနိ ပရိစ္စဇိ၊ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိ၊ ပက္ခဒိဝသေသု ဥပေါသထကမ္မံ သမာဒိယိ၊ မဟာဇနမ္ပိ ဒါနာဒီသု ပုညေသု သမာဒပေသိ၊ သဂ္ဂမဂ္ဂံ အာစိက္ခိ၊ နိရယဘယေန တဇ္ဇေသိ၊ ပါပတော နိဝါရေသိ။ တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ မဟာဇနော ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ တတော စုတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဒေဝလောကော ပရိပူရိ၊ နိရယော တုစ္ဆော ဝိယ အဟောသိ။ တဒါ ပန အတ္တနော ဒါနဇ္ဈာသယဿ ဥဠာရဘာဝံ သဝိသေသံ ဒါန-ပါရမိယာ ပူရိတဘာဝဉ္စ ပဝေဒေန္တော သတ္ထာ—

၄၁။ “တဒါဟံ မာပယိတွာန၊ စတုဿာလံ စတုမ္မုခံ။
တတ္ထ ဒါနံ ပဝတ္တေသိံ၊ မိဂပက္ခိနရာဒိန”န္တိ—

အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **တဒါ**တိ တသ္မိံ နိမိရာဇကာလေ။ **မာပယိတွာန**တိ ကာရာ-ပေတွာ။ **စတုဿာလ**န္တိ စတူသု ဒိသာသု သမ္ဗန္ဓသာလံ။ **စတုမ္မုခ**န္တိ စတူသု ဒိသာသု စတူဟိ ဒွါရေဟိ ယုတ္တံ။ ဒါနသာလာယ ဟိ မဟန္တဘာဝတော ဒေယျဓမ္မဿ ယာစကဇနဿ စ ဗဟုဘာဝတော န သက္ကာ ဧကေနေဝ

ဒွါရေန ဒါနမယေန ပရိယန္တံ ကာတုံ ဒေယျဓမ္မဉ္စ ပရိယေသာပေတုန္တိ သာလာယ စတူသု ဒိသာသု စတ္တာရိ မဟာဒွါရာနိ ကာရာပေသိ။ တတ္ထ ဒွါရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကောဏာ ဒေယျဓမ္မော ရာသိကတော တိဋ္ဌတိ။ အရုဏုဂ္ဂံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ ပကတိယာ သံဝေသနကာလော၊ တာဝ ဒါနံ ပဝတ္တေတိ။ ဣတရသ္မိမ္ပိ ကာလေ အနေကသတာ ပဒီပါ ဈာယန္တိ။ ယဒါ ယဒါ အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တဒါ တဒါ ဒီယတေဝ။ တဉ္စ ဒါနံ န ကပဏဒ္ဓိက-ဝနိဗ္ဗကယာစကာနညေဝ၊ အထ ခေါ အဍ္ဎာနံ မဟာဘောဂါနမ္ပိ ဥပကပ္ပန-ဝသေန မဟာသုဒဿနဒါနသဒိသံ ဥဠာရတရပဏီတတရာနံ ဒေယျဓမ္မာနံ ပရိစ္စဇနတော သဗ္ဗမ္ပိ သကလဇမ္ဗုဒီပဝါသိနော မနုဿာ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ စေဝ ပရိဘုဉ္ဇိံသု စ။ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ဟိ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ မဟာပုရိသော တဒါ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ယထာ စ မနုဿာနံ၊ ဧဝံ မိဂပက္ခိကေ အာဒိံ ကတွာ တိရစ္ဆာနဂတာနမ္ပိ ဒါနသာလာယ ဗဟိ ဧကမန္တေ တေသံ ဥပကပ္ပနဝသေန ဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “တတ္ထ ဒါနံ ပဝတ္တေသိံ၊ မိဂပက္ခိနရာဒိန”န္တိ။ န ကေဝလဉ္စ တိရစ္ဆာနာနမေဝ၊ ပေတာနမ္ပိ[1] ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပတ္တိံ ဒါပေသိ။ ယထာ စ ဧကိဿာ ဒါနသာလာယ၊ ဧဝံ ပဉ္စသုပိ ဒါနသာလာသု ဒါနံ ပဝတ္တိတ္ထ။ **ပါဠိယံ** ပန “တဒါဟံ မာပယိတွာန၊ စတုဿာလံ စတုမ္မုခ”န္တိ ဧကံ ဝိယ ဝုတ္တံ၊ တံ နဂရမဇ္ဈေ ဒါနသာလံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၄၂။ ဣဒါနိ တတ္ထ ဒေယျဓမ္မံ ဧကဒေသေန ဒဿေန္တော “**အစ္ဆာဒနဉ္စ သယနံ၊ အန္နံ ပါနဉ္စ ဘောဇန**”န္တိ အာဟ။

တတ္ထ **အစ္ဆာဒန**န္တိ ခေါမသုခုမာဒိနာနာဝိဓနိဝါသနပါရုပနံ။ **သယန**န္တိ မဉ္စပလ္လင်္ကာဒိဉ္စေဝ ဂေါနကစိတ္တကာဒိဉ္စ အနေကဝိဓံ သယိတဗ္ဗကံ၊ အာသနမ္ပိ စေတ္ထ သယနဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အန္နံ ပါနဉ္စ ဘောဇန**န္တိ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ ယထာဘိရုစိတံ နာနဂ္ဂရသံ အန္နဉ္စေဝ ပါနဉ္စ အဝသိဋ္ဌ နာနာ-ဝိဓဘောဇနဝိကတိဉ္စ။ **အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ကရိတွာနာ**တိ အာရမ္ဘတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အာယုပရိယောသာနာ အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ကတွာ။

၄၃-၄။ ဣဒါနိ တဿ ဒါနဿ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အာရဗ္ဘ ဒါနပါရမိဘာဝေန ပဝတ္တိတဘာဝံ ဒဿေန္တော ယထာ တဒါ အတ္တနော အဇ္ဈာသယော ပဝတ္တော၊ တံ ဥပမာယ ဒဿေတုံ “**ယထာပိ သေဝကော**”တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော— ယထာ နာမ သေဝကပုရိသော အတ္တနော သာမိကံ ကာလာနုကာလံ

၁-ဒေဝတာနမ္ပိ (က)

သောဝနုဝသေန ဥပဂတော လဒ္ဓဗ္ဗဓနေဟေတု ကာယေန ဝါစာယ မနသာ သဗ္ဗထာပိ ကာယဝစီမနောကမ္မေဟိ ယထာ သော အာရာဓိတော ဟောတိ၊ ဧဝံ **အာရာဓနီယံ** အာရာဓနေမေဝ **သောတိ** ဂဝေသတိ၊ တထာ **အဟမ္ပိ** ဗောဓိသတ္တဘူတော သဒေဝကဿ လောကဿ သာမိဘူတံ အနုတ္တရံ ဗုဒ္ဓဘာဝံ **သဝေတုကာမော** တဿ အာရာဓနေတ္ထံ **သဗ္ဗဘဝေ** သဗ္ဗသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဘဝေ ဒါနပါရမိပရိပူရဏဝသေန **ဒါနေန**[1] သဗ္ဗ**သတ္တေ** သန္တပ္ပေတွာ ဗောဓိသမ္ဘိတတော အရိယမဂ္ဂဉာဏတော ဇာတတ္တာ "**ဗောဓိဇ**"န္တိ လဒ္ဓနာမံ သဗ္ဗညုတဉာဏံ ပရတော သဗ္ဗထာ နာနူပါယေဟိ သေဝိဿာမိ ဂဝေသိဿာမိ၊ တံ **ဥတ္တမံ ဗောဓိံ** သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ဇိဝိတပရိစ္စာဂါဒိံ ယံကိဉ္စိ ကတွာ **ဇူနိဿာမိ** အဘိပတ္ထေမိတိ။

ဧဝမိဓ ဒါနဇ္ဈာသယဿ ဥဋ္ဌာရဘာဝံ ဒဿေတုံ ဒါနပါရမိဝသေနေဝ ဒေသနာ ကတာ။ **ဇာတကဒေသနာယံ**[2] ပနဿ သီလပါရမိအာဒီနမ္ပိ ပရိပူရဏံ ဝိဘာဝိတမေဝ၊ တထာ ဟိဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သီလာဒိဂုဏေဟိ အတ္တာနံ အလင်္ကရိတွာ မဟာဇနံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌပေန္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ သုမ္မောယံ ဒေဝသဘာယံ သန္နိပတိတာ "အဟော အမှာကံ နိမိရာဇာနံ နိဿာယ မယံ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တာ၊ ဧဝရူပါပိ နာမ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ မဟာဇနဿ ဗုဒ္ဓကိစ္စံ သာဓယမာနာ အစ္ဆရိယမနုဿာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ"တိ မဟာပုရိသဿ ဂုဏေ ဝဏ္ဏေန္တာ အဘိတ္ထဝိံသု။ တေန ဝုတ္တံ—

"အစ္ဆေရံ ဝတ လောကသ္မိံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိစက္ခဏာ။
ယဒါ အဟု နိမိရာဇာ၊ ပဏ္ဍိတော ကုသလတ္ထိကော"တိ[3]—

အာဒိ။

တံ သုတွာ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေ ဒေဝါ ဗောဓိသတ္တံ ဒဋ္ဌုကာမာ အဟေသုံ။ အထေကဒိဝသံ မဟာပုရိသဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ပစ္ဆိမယာမေ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ နိသိန္နဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ "ဒါနံ နု ခေါ ဝရံ, ဥဒါဟု ဗြဟ္မစရိယ"န္တိ။ သော တံ အတ္တနော ကင်္ခံ ဆိန္ဒိတုံ နာသက္ခိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော တံ ကာရဏံ အာဝဇ္ဇေန္တော ဗောဓိသတ္တံ တထာ ဝိတက္ကေန္တံ ဒိသွာ "ဟန္ဒဿ ဝိတက္ကံ ဆိန္ဒိဿာမီ"တိ အာဂန္တွာ ပုရတော ဌိတော တေန "ကောသိ တွ"န္တိ ပုဋ္ဌော အတ္တနော ဒေဝရာဇဘာဝံ

အာရောစေတွာ “ကိံ မဟာရာဇ စိန္တေသီ”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္ထာ ဗြဟ္မစရိယမေဝ ဥတ္တမံ ကတွာ ဒသ္သေန္တော—

“ဟီနေန ဗြဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။
မဇ္ဈိမေန စ ဒေဝတ္တံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိ။

န ဟေ’တေ သုလဘာ ကာယာ၊ ယာစယောဂေန ကေနစိ။
ယေ ကာယေ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အနဂါရာ တပဿိနော”တိ—

အာဟ။

တတ္ထ ပုထုတိတ္ထာယတနေသု မေထုနဝိရတိမတ္တံ **ဟီနံ ဗြဟ္မစရိယံ** နာမ၊ တေန ခတ္တိယကုလေ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဈာနဿ ဥပစာရမတ္တံ **မဇ္ဈိမံ** နာမ၊ တေန ဒေဝတ္တံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အဋ္ဌသမာပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနံ ပန **ဥတ္တမံ** နာမ၊ တေန ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ တံ ဟိ ဗာဟိရကာ “နိဗ္ဗာန”န္တိ ကထေန္တိ။ တေနာဟ “ဝိသုဇ္ဈတီ”တိ။ သာသနေ ပန ပရိသုဒ္ဓသီလဿ ဘိက္ခုနော အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပတ္ထေန္တဿ ဗြဟ္မစရိယစေတနာ ဟီနတာယ **ဟီနံ** နာမ၊ တေန ယထာပတ္ထိတေ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ အဋ္ဌသမာပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနံ **မဇ္ဈိမံ** နာမ၊ တေန ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ ပန ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တုပ္ပတ္တိ **ဥတ္တမံ** နာမ၊ တေန ဝိသုဇ္ဈတီတိ။ ဣတိ သတ္ထာ “မဟာရာဇ ဒါနတော ဗြဟ္မစရိယဝါသောဝ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန မဟပ္ဖလော”တိ ဝဏ္ဏေသိ။ **ကာယာ**တိ ဗြဟ္မဂဏာ။ **ယာစယောဂေနာ**တိ ယာစနယုတ္တေန။ “ယာဇယောဂေနာ”တိပိ ပါဠိ၊ ယဇနယုတ္တေန၊ ဒါနယုတ္တေနာတိ အတ္ထော။ **တပဿိနော**တိ တပနိဿိတကာ။ ဣမာယပိ ဂါထာယ ဗြဟ္မစရိယဝါသဿေဝ မဟာနုဘာဝတံ ဒီပေတိ။ ဝေဒ္ဓ ပန ဝတွာ “ကိဉ္စာပိ မဟာရာဇ ဒါနတော ဗြဟ္မစရိယမေဝ မဟပ္ဖလံ၊ ဒွေပိ ပနေတေ မဟာပုရိသကတ္တဗ္ဗာဝ။ ဒွီသုပိ အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ ဒါနဉ္စ ဒေဟိ သီလဉ္စ ရက္ခာဟီ”တိ ဝတွာ တံ ဩဝဒိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

အထ နံ ဒေဝဂဏော “မဟာရာဇ ကုဟိံ ဂတတ္ထာ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ “မိထိလာယံ နိမိရညော ကင်္ခံ ဆိန္ဒိတု”န္တိ တမတ္ထံ ပကာသေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ ဝိတ္ထာရတော ဝဏ္ဏေသိ။ တံ သုတွာ ဒေဝါ “မဟာရာဇ မယံ နိမိရာဇာနံ ဒဋ္ဌုကာမမှာ၊ သာဓု နံ ပက္ကောသာပေဟီ”တိ ဝဒိံသု။ သတ္ထာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ မာတလိံ အာမန္တေသိ “ဂစ္ဆ နိမိရာဇာနံ ဝေဇယန္တံ အာရောပေတွာ

အာနေဟီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ရထေန ဂန္တွာ တတ္ထ မဟာသတ္တံ အာရောပေတွာ တေန ယာစိတော ယထာက္ကမံ ပါပကမ္မီနံ ပုညကမ္မီနဉ္စ ဌာနာနိ အာစိက္ခန္တော အနုက္ကမေန ဒေဝလောကံ နေသိ။ ဒေဝါပိ ခေါ “နိမိရာဇာ အာဂတော”တိ သုတွာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓဝါသပုပ္ဖဟတ္ထာ ယာဝ စိတ္တကူဋဒွါရကောဋ္ဌကာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ မဟာသတ္တံ ဒိဗ္ဗဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇေန္တာ သုဓမ္မံ ဒေဝသဘံ အာနယိံသု။ ရာဇာ ရထာ ဩတရိတွာ ဒေဝသဘံ ပဝိသိတွာ သက္ကေန သဒ္ဓိံ ဧကာသနေ နိသီဒိတွာ တေန ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ နိမန္တိယမာနော “အလံ မဟာရာဇ မယှံ ဣမေဟိ ယာစိတကူပမေဟိ ကာမေဟီ”တိ ပဋိက္ခိပိတွာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မနုဿဂဏနာယ သတ္တာဟမေဝ ဌတွာ “ဂန္တာမဟံ မနုဿလောကံ၊ တတ္ထ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရိဿာမီ”တိ အာဟ။ သက္ကော “နိမိရာဇာနံ မိထိလံ နေဟီ”တိ မာတလိံ အာဏာပေသိ။ သော တံ ဝေဇယန္တရထံ အာရောပေတွာ ပါစီနဒိသာဘာဂေန မိထိလံ ပါပုဏိ။ မဟာဇနော ဒိဗ္ဗရထံ ဒိသွာ ရညော ပစ္စုဂ္ဂမနံ အကာသိ။ မာတလိ သီဟပဉ္ဇရေ မဟာသတ္တံ ဩတာရေတွာ အာပုစ္ဆိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ မဟာဇနောပိ ရာဇာနံ ပရိဝါရေတွာ “ကီဒိသော ဒေဝ ဒေဝလောကော”တိ ပုစ္ဆိ။ ရာဇာ ဒေဝလောကသမ္ပတ္တိံ ဝဏ္ဏေတွာ “တုမှေပိ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောထ၊ ဧဝံ တသ္မိံ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿထာ”တိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သော အပရဘာဂေ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ပလိတံ ဒိသွာ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ကာမေ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။ တဒါ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ။ မာတလိ အာနန္ဒော။ စတုရာသီတိ ရာဇသဟဿာနိ ဗုဒ္ဓပရိသာ။ နိမိရာဇာ လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဗောဓိသမ္ဘာရာ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ။ တထာ ဗြဟ္မလောကသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ပုဗ္ဗေ အတ္တနာ ပဝတ္တိတံ ကလျာဏဝတ္တံ အနုပ္ပဗန္ဓေဿာမီတိ မဟာကရုဏာယ မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဥဠာရော ဒါနဇ္ဈာသယော၊ တဒနုရူပါ ဒါနာဒီသု ပဋိပတ္တိ၊ မဟာဇနဿ စ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပနံ၊ ယာဝ ဒေဝမနုဿာနံ ပတ္ထဋယသတာ၊ သက္ကဿ ဒေဝရာဇဿ ဥပသင်္ကမနေ အတိဝိမှယတာ[၁]၊ တေန ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ နိမန္တိယမာနောပိ တံ အနလင်္ကရိတွာ ပုညသမ္ဘာရပရိဗြူဟနတ္ထံ ပုန မနုဿဝါသူပဂမနံ၊ လာဘသမ္ပတ္တီသု သဗ္ဗတ္ထ အလဂ္ဂဘာဝေါတိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာတိ။

နိမိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အဝိမှယတာ (က)

၇-စန္ဒကုမာရစရိယာဝဏ္ဏနာ

၄၅။ သတ္တမေ **ကေရာဇာဃ အတြဇော**တိ ကေရာဇာဃ နာမ ကာသိ-ရညော ဩရသပုတ္တော။ **နဂရေ ပုပ္ဖဝတိယာ**တိ ပုပ္ဖဝတိနာမကေ နဂရေ။ **စန္ဒသဝှယော**တိ စန္ဒသဒ္ဒေန အဝှါတဗ္ဗော၊ စန္ဒနာမောတိ အတ္ထော။

အတီတေ ကိရ အယံ ဗာရာဏသီ ပုပ္ဖဝတီ နာမ အဟောသိ။ တတ္ထ ဝသဝတ္တိရညော ပုတ္တော ဧကရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ ဂေါတမိယာ နာမ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂဟေသိ၊ "စန္ဒ-ကုမာရော"တိဿ နာမမကံသု။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ အပရောပိ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တဿ "သူရိယကုမာရော"တိ နာမမကံသု။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ ဧကာ ဓီတာ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ "သေလာ"တိဿာ နာမမကံသု။ ဝေမာ-တိကာ စ နေသံ ဘဒ္ဒသေနော သူရော စာတိ ဒွေ ဘာတရော အဟေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော အနုပုဗ္ဗေန ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော သိပ္ပေသု စ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေသု စ ပါရံ အဂမာသိ။ တဿ ရာဇာ အနုစ္ဆဝိကံ စန္ဒံ နာမ ရာဇဓီတရံ အာနေတွာ ဥပ-ရဇ္ဇံ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ဧကော ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တဿ "ဝါသုလော"တိ[၁] နာမမကံသု။ တဿ ပန ရညော ခဏ္ဍဟာလော နာမ ပုရောဟိတော၊ တံ ရာဇာ ဝိနိစ္ဆယေ ဌပေသိ။ သော လဉ္စဝိတ္တကော[၂] ဟုတွာ လဉ္စံ ဂဟေတွာ အဿာမိကေ သာမိကေ ကရောတိ။ သာမိကေ စ အဿာမိကေ ကရောတိ။ အထေကဒိဝသံ အဍ္ဍပရာဇိတော ဧကော ပုရိသော ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ ဥပက္ကော-သန္တော နိက္ခမိတွာ ရာဇူပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တံ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသွာ တဿ ပါဒေသု နိပတိတွာ "သာမိ ခဏ္ဍဟာလော ဝိနိစ္ဆယေ ဝိလောပံ ခါဒတိ၊ အဟံ တေန လဉ္စံ ဂဟေတွာ ပရာဇယံ ပါပိတော"တိ အဍ္ဍဿရမကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော "မာ ဘာယီ"တိ တံ အဿာသေတွာ ဝိနိစ္ဆယံ နေတွာ သာမိကမေဝ သာမိကံ အကာသိ။ မဟာဇနော မဟာသဒ္ဒေန သာဓုကာရမဒါသိ။

ရာဇာ "ဗောဓိသတ္တေန ကိရ အဍ္ဍော သုဝိနိစ္ဆိတော"တိ သုတွာ တံ အာမန္တေတွာ "တာတ ဇာတော ပဋ္ဌာယ တွမေဝ အဍ္ဍကရဏေ ဝိနိစ္ဆယံ ဝိနိစ္ဆိနာဟီ"တိ ဝိနိစ္ဆယံ ဗောဓိသတ္တဿ အဒါသိ။ ခဏ္ဍဟာလဿ အာယော ပစ္ဆိဇ္ဇိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တေ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ ဩတာရာပေက္ခော ဝိစရိ။ သော ပန ရာဇာ မုဓပ္ပသန္နော[၃]၊ သော ဧကဒိဝသံ သုပိနန္တေန ဒေဝလောကံ ပဿိတွာ တတ္ထ ဂန္တုကာမော ဟုတွာ

၁-ဝသုလော (က) ၂-လဉ္စဝိတက္ကော (သီ) ၃-မုဒ္ဒပ္ပသန္နော (သီ)

“ပုရောဟိတံ ဗြဟ္မလောကဂါမိမဂ္ဂံ အာစိက္ခာ”တိ အာဟ။ သော “အတိဒါနံ ဒဒန္တော သဗ္ဗစတုက္ကေန ယညံ ယဇဿူ”တိ ဝတွာ ရညာ “ကိံ အတိဒါန”န္တိ ပုဋ္ဌော “အတ္တနော ပိယပုတ္တာ ပိယဘရိယာ ပိယဓီတရော မဟာဝိဘဝသေဋ္ဌိနော မင်္ဂလဟတ္ထိအဿာဒယောတိ ဧတေ စတ္တာရော စတ္တာရော ကတွာ ဒွိပဒစတုပ္ပဒေ ယညတ္ထာယ ပရိစ္စဇိတွာ တေသံ ဂလလောဟိတေန ယဇနံ အတိဒါနံ နာမာ”တိ သညာပေသိ။ ဣတိ သော “သဂ္ဂမဂ္ဂံ အာစိက္ခိဿာမီ”တိ နိရယမဂ္ဂံ အာစိက္ခိ။

ရာဇာပိ တသ္မိံ ပဏ္ဍိတသညီ ဟုတွာ “တေန ဝုတ္တဝိဓိ သဂ္ဂမဂ္ဂေါ”တိ သညာယ တံ ပဋိပဇ္ဇိတုကာမော မဟန္တံ ယညာဝါဋံ ကာရာပေတွာ တတ္ထ ဗောဓိသတ္တာဒိကေ စတ္တာရော ရာဇကုမာရေ အာဒိံ ကတွာ ခဏ္ဍဟာလေန ဝုတ္တံ သဗ္ဗံ ဒွိပဒစတုပ္ပဒံ ယညပသုတဋ္ဌာနေ နေထာတိ အာဏာပေသိ။ သဗ္ဗဉ္စ ယညသမ္ဘာရံ ဥပက္ခဋံ အဟောသိ။ တံ သုတွာ မဟာဇနော မဟန္တံ ကောလာဟလံ အကာသိ။ ရာဇာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ ခဏ္ဍဟာလေန ဥပတ္ထမ္ဘိတော ပုနပိ တထာ တံ အာဏာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော “ခဏ္ဍဟာလေန ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ အလဘန္တေန မယိ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ မမေဝ မရဏံ ဣစ္ဆန္တေန မဟာဇနဿ အနယဗျသနံ ဥပ္ပါဒိတ”န္တိ ဇာနိတွာ နာနာဝိဓေဟိ ဥပါယေဟိ ရာဇာနံ တတော ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟတော ဝိဝေစေတုံ ဝါယမိတွာပိ နာသက္ခိ။ မဟာဇနော ပရိဒေဝိ၊ မဟန္တံ ကာရုညမကာသိ။ မဟာဇနဿ ပရိဒေဝန္တဿေဝ ယညာဝါဋေ သဗ္ဗကမ္မာနိ နိဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇပုတ္တံ နေတွာ ဂီဝါယ နာမေတွာ နိသီဒါပေသုံ။ ခဏ္ဍဟာလော သုဝဏ္ဏပါတိံ ဥပနာမေတွာ ခဂ္ဂံ အာဒါယ “တဿ ဂီဝံ ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ စန္ဒာ နာမ ရာဇပုတ္တဿ ဒေဝီ “အညံ မေ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ၊ အတ္တနော သစ္စဗလေန သာမိကဿ သောတ္ထိံ ကရိဿာမီ”တိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ပရိသာယ အန္တရေ ဝိစရန္တီ “ဣဒံ ဧကန္တေနေဝ ပါပကမ္မံ၊ ယံ ခဏ္ဍဟာလော သဂ္ဂမဂ္ဂေါတိ ကရောတိ။ ဣမိနာ မယှံ သစ္စဝစနေန မမ သာမိကဿ သောတ္ထိ ဟောတု။

ယာ ဒေဝတာ ဣဓ လောကေ၊ သဗ္ဗာ တာ သရဏံ ဂတာ။
အနာထံ တာယထ မမံ၊ ယထာဟံ ပတိမာ သိယ”န္တိ ၁—

သစ္စကိရိယမကာသိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တဿာ ပရိဒေဝနသဒ္ဒံ သုတွာ တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ ဇလိတံ အယောကူဋံ အာဒါယ အာဂန္တွာ ရာဇာနံ

၁-ယာ ဒေဝတာ ဣဓာဂတာ၊ ယာနိ စ ယက္ခဘူတဘဗျာနိ။
သရဏေသိနိံ အနာထံ တာယထ မံ၊ ယာစာမဟံ ပတိမာဟံ အဇေယျန္တိ။ (ခု ၆-၂၅၅-ပိဋ္ဌေ)

တာသေတွာ သဗ္ဗေ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ သက္ကောပိ တဒါ အတ္တနော ဒိဗ္ဗရူပံ ဒဿေတွာ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ ဝဇိရံ ပရိဗ္ဘမန္တော "အရေ ပါပရာဇ ကာဠကဏ္ဏိ ကဒါ တယာ ပါဏာတိပါတေန သုဂတိဂမနံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ စန္ဒကုမာရံ သဗ္ဗဉ္စ ဣမံ ဇနံ ဗန္ဓနတော မောစေဟိ၊ နော စေ မောစေဿသိ၊ ဧတ္ထေဝ တေ ဣမဿ စ ဒုဋ္ဌဗြာဟ္မဏဿ သီသံ ဖာလေဿာမီ"တိ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ ရာဇာ ဗြာဟ္မဏော စ သီဃံ သဗ္ဗေ ဗန္ဓနာ မောစေသုံ။

အထ မဟာဇနော ဧကကောလာဟလံ ကတွာ သဟသာ ယညာဝါဋံ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ခဏ္ဍဟာလဿ ဧကေကံ လေဍ္ဍုပ္ပဟာရံ ဒေန္တော တတ္ထေဝ နံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ရာဇာနမ္ပိ မာရေတုံ အာရဘိ။ ဗောဓိသတ္တော ပုရေတရမေဝ ပိတရံ ပလိဿဇိတွာ ဌိတော မာရေတုံ န အဒါသိ။ မဟာဇနော "ဇီဝိတံ တာဝဿ ပါပရညော ဒေမ၊ ဆတ္တံ ပနဿ န ဒဿာမ၊ နဂရေ ဝါသံ ဝါ န ဒဿာမ၊ တံ စဏ္ဍာလံ ကတွာ ဗဟိနဂရေ ဝါသာပေဿာမာ"တိ ရာဇဝေသံ ဟာရေတွာ ကာသာဝံ နိဝါသာပေတွာ ဟလိဒ္ဒိပိလောတိကာယ သီသံ ဝေဌေတွာ စဏ္ဍာလံ ကတွာ စဏ္ဍာလဂါမံ ပဟိဏိံသု။ ယေ ပန တံ ပသုဃာတယညံ ယဇိံသု စေဝ ယဇာပေသုံ စ အနုမောဒိံသု စ၊ သဗ္ဗေ တေ နိရယပရာယနာ အဟေသုံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

"သဗ္ဗေ ပဝိဋ္ဌာ နိရယံ၊ ယထာ တံ ပါပကံ ကရိတွာန။
န ဟိ ပါပကမ္မံ ကတွာ၊ လဗ္ဘာ သုဂတိံ ဣတော ဂန္တု"န္တိ[၁]။

အထ သဗ္ဗာပိ ရာဇပရိသာ နာဂရာ စေဝ ဇာနပဒါ စ သမာဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိံသု။ သော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တော တံ အတ္တနော မဟာဇနဿ စ အကာရဏေနေဝ ဥပ္ပန္နံ အနယဗျသနံ အနုဿရိတွာ သံဝေဂဇာတော ပုညကိရိယာသု ဘိယျောသော မတ္တာယ ဥဿာဟဇာတော မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ၊ သီလာနိ ရက္ခိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ သမာဒိယိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၄၆။ "တဒါဟံ ယဇနာ မုတ္တော၊ နိက္ခန္တော ယညဝါဋတော။
သံဝေဂံ ဇနယိတွာန၊ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိ"န္တိ—

အာဒိ။

၁-ခု ၆-၂၅၆-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **ယဇန္တာ မုဒ္ဒော**တိ ခဏ္ဍဟာလေန ဝိဟိတယညဝိဓိတော ဝုတ္တနယေန ဃာတေတဗ္ဗတော မုဒ္ဒော။ **နိက္ခန္တော ယညဝါဋတော**တိ အဘိသေကကရဏတ္ထာယ ဥဿာဟဇာတေန မဟာဇနေန သဒ္ဓိံ တတော ယညဘူမိတော နိဂ္ဂတော။ **သံဝေဂံ ဇနယိတွာန**တိ ဧဝံ "ဗဟုအန္တရာယော လောကသန္နိဝါသော"တိ အတီဝ သံဝေဂံ ဥပ္ပါဒေတွာ။ **မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိ**န္တိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရာပေတွာ မဟာတာ ဓနပရိစ္စာဂေန ဝေဿန္တရဒါနသဒိသံ မဟာဒါနမဒါသိ။ ဧတေန အဘိသေကကရဏတော ပဋ္ဌာယ တဿ မဟာဒါနဿ ပဝတ္တိတဘာဝံ ဒဿေတိ။

၄၇။ **ဒက္ခိဏေယျေ အဒတွာန**တိ ဒက္ခိဏာရဟေ ပုဂ္ဂလေ ဒေယျဓမ္မံ အပရိစ္စဇိတွာ။ **အပိ ဆပ္ပဉ္စ ရတ္တိယော**တိ အပ္ပေကဒါ ဆပိ ပဉ္စပိ ရတ္တိယော အတ္တနော ပိဝနခါဒနဘုဉ္ဇနာနိ န ကရောမီတိ ဒဿေတိ။

တဒါ ကိရ ဗောဓိသတ္တော သကလဇမ္ဗုဒီပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ မဟာမေဃော ဝိယ အဘိဝဿန္တော မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဒါနသာလာသု အန္နပါနာဒိဥဠာရုဠာရပဏီတပဏီတမေဝ ယာစကာနံ ယထာရုစိတံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒီယတိ၊ တထာပိ အတ္တနော သဇ္ဇိတံ အာဟာရံ ရာဇာရဟဘောဇနမ္ပိ ယာစကာနံ အဒတွာ န ဘုဉ္ဇတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "**နာဟံ ပိဝါမိ**"တိအာဒိ။

၄၈။ ဣဒါနိ တထာ ယာစကာနံ ဒါနေ ကာရဏံ ဒဿေန္တော ဥပမံ တာဝ အာဟရတိ "**ယထာပိ ဝါဏိဇော နာမ**"တိအာဒိနာ။ တဿတ္ထော—ယထာ နာမ ဝါဏိဇော ဘဏ္ဍဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ အပ္ပေန ပါဘတေန ဗဟုံ ဘဏ္ဍံ ဝိက္ကိဏိတွာ ဝိပုလံ ဘဏ္ဍသန္နိစယံ ကတွာ ဒေသကာလံ ဇာနန္တော **ယတ္ထ**ဿ **လာဘော** ဥဒယော **မဟာ ဟောတိ၊ တတ္ထ** ဒေသေ ကာလေ ဝါ **တံ** ဘဏ္ဍံ **ဟရတိ** ဥပနေတိ ဝိက္ကိဏာတိ။

၄၉။ **သကဘုတ္တာပီ**တိ သကဘုတ္တတောပိ အတ္တနာ ပရိဘုတ္တတောပိ။ "သကပရိဘုတ္တာပီ"တိပိ ပါဌော။ **ပရေ**တိ ပရသ္မိံ ပဋိဂ္ဂါဟကပုဂ္ဂလေ။ **သတဘာဂေါ**တိ အနေကသတဘာဂေါ အာယတိံ ဘဝိဿတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ဝါဏိဇေန ကီတဘဏ္ဍံ တတ္ထေဝ အဝိက္ကိဏိတွာ တထာရူပေ ဒေသေ ကာလေ စ ဝိက္ကိဏိယမာနံ ဗဟုံ ဥဒယံ ဝိပုလံ ဖလံ ဟောတိ၊ တထေဝ အတ္တနော သန္တကံ အတ္တနာ အနုပဘုဉ္ဇိတွာ ပရသ္မိံ ပဋိဂ္ဂါဟကပုဂ္ဂလေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ အနေကသတဘာဂေါ ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ

အတ္တနာ အာဟုဋ္ဌိတ္ဝာပိ ပရဿ ဒါတဗ္ဗမေဝါတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ "တိရစ္ဆာနဂတေ ဒါနံ ဒတွာ သတဂုဏာ ဒက္ခိဏာ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ။ ပုထုဇ္ဇနဒုဿီလေ ဒါနံ ဒတွာ သဟဿဂုဏာ"တိ ဝိတ္ထာရော[၁]။ အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ "ဧဝံ စေ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ဇာနေယျုံ ဒါနသံဝိဘာဂဿ ဝိပါကံ၊ ယထာဟံ ဇာနာမိ၊ န အဒတွာ ဘုဉ္ဇေယျုံ၊ န စ နေသံ မစ္ဆေရမလံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌေယျ။ ယောပိ နေသံ အဿ စရိမော အာလောပေါ စရိမံ ကဗဠံ၊ တတောပိ န အသံဝိဘဇိတွာ ဘုဉ္ဇေယျုံ"န္တိ[၂]အာဒိ။

၅၀။ **တေမဏ္ဍဝသံ ဥတွာ**တိ ဧတံ ဒါနဿ မဟပ္ဖလဘာဝသန္ဒဿနတ္ထဉ္စေဝ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ ပစ္စယဘာဝသန္ဒဿနတ္ထဉ္စ အဏ္ဍဝသံ ကာရဏံ ဇာနိတွာ။ **န ပဋိက္ကမာမိ ဒါနတော**တိ ဒါနပါရမိတော ဧကသကမ္ပိ န နိဝတ္တာမိ အဘိက္ကမာမိ ဧဝ။ ကိမတ္ထံ? **သမ္ဗောဓိမနုပတ္တိယာ**တိ သမ္ဗောဓိံ သဗ္ဗညုတညာဏံ အနုပ္ပတ္တိယာ အနုပ္ပတ္တိယတ္ထံ၊ အဓိဂမနတ္ထန္တိ အတ္ထော။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော မဟာဇနေန ပိတရိ စဏ္ဍာလဂါမံ ပဝေသိတေ ဒါတဗ္ဗယုတ္တကံ ပရိဗ္ဗယံ ဒါပေသိ နိဝါသနာနိ ပါရုပနာနိ စ၊ သောပိ နဂရံ ပဝိသိတုံ အလဘန္တော ဗောဓိသတ္တေ ဥယျာနကီဠာဒိအတ္ထံ ဗဟိဂတေ ဥပသင်္ကမတိ၊ ပုတ္တသညာယ ပန န ဝန္ဒတိ၊ န အဉ္ဇလိကမ္မံ ကရောတိ၊ "စိရံ ဇီဝ သာမီ"တိ ဝဒတိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌဝေလေ အတိရေကသမ္မာနံ ကရောတိ။ သော ဧဝံ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အာယုပရိယောသာနေ သပရိသော ဒေဝလောကံ ပူရေသိ။ တဒါ ခဏ္ဍဟာလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ဂေါတမီ ဒေဝီ မဟာမာယာ၊ စန္ဒာ ရာဇဓီတာ ရာဟုလမာတာ၊ ဝါသုလော ရာဟုလော၊ သေလာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ သူရော မဟာကဿပေါ၊ ဘဒ္ဒသေနော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သူရိယကုမာရော သာရိပုတ္တော၊ စန္ဒရာဇာ လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာရဟံ သေသပါရမိယော နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ။ တဒါ[၃] ခဏ္ဍဟာလဿ ကက္ခဠဖရုသဘာဝံ ဇာနန္တောပိ အဇ္ဈုပေက္ခိတွာ ဓမ္မေန သမေန အနုဿ ဝိနိစ္ဆယော၊ အတ္တာနံ မာရေတုကာမဿေဝ ခဏ္ဍဟာလဿ တထာ ယညဝိဓာနံ ဇာနိတွာပိ တဿ ဥပရိ စိတ္တပ္ပကောပါဘာဝေါ၊ အတ္တနော ပရိသံ ဂဟေတွာ ပိတု သတ္တု ဘဝိတုံ သမတ္ထောပိ "မာဒိသဿ နာမ ဂရုဟိ ဝိရောဓော န ယုတ္တော"တိ အတ္တာနံ ပုရိသပသုံ ကတွာ ဃာတာပေတုကာမဿ ပိတု အာဏာယံ အဝဋ္ဌာနံ၊ ကောသိယာ အသိံ ဂဟေတွာ

၁-မ ၃-၂၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၁-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ ဇူဘိဝုတ္တကေ။ ၃-တထာ (က)

သီသံ ဆိန္ဒိတုံ ဥပက္ကမန္တေ ပုရောဟိတေ အတ္တနော ပိတရိ ပုတ္တေ သဗ္ဗသတ္တေသု စ မေတ္တာဖရဏေန သမစိတ္တတာ၊ မဟာဇနေ ပိတရံ မာရေတုံ ဥပက္ကမန္တေ သယံ ပလိဿဇိတွာ တဿ ဇီဝိတဒါနဉ္စ၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဝေဿန္တရဒါနသဒိသံ မဟာဒါနံ ဒဒတောပိ ဒါနေန အတိတ္တဘာဝေါ၊ မဟာဇနေန စဏ္ဍာလေသု ဝါသာပိတဿ ပိတု ဒါတဗ္ဗယုတ္တကံ ဒတွာ ပေါသနံ၊ မဟာဇနံ ပုညကိရိယာသု ပတိဋ္ဌာပနန္တိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာတိ[၁]။

စန္ဒကုမာရစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-သိဝိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ

၅၁။ အဋ္ဌမေ **အရိဋ္ဌသဝှယေ နဂရေ**တိ အရိဋ္ဌပုရနာမကေ နဂရေ။ **သိဝိ နာမာသိ ခတ္တိယော**တိ သိဝီတိ ဂေါတ္တတော ဧဝံနာမကော ရာဇာ အဟောသိ။

အတီတေ ကိရ သိဝိရဋ္ဌေ အရိဋ္ဌပုရနဂရေ သိဝိရာဇေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ မဟာသတ္တော တဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ "သိဝိကုမာရော"တိဿ နာမမကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော အာဂန္တွာ ပိတု သိပ္ပံ ဒဿေတွာ ဥပရဇ္ဇံ လဘိတွာ အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန ရာဇာ ဟုတွာ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော နဂရဿ စတူသု ဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿပရိစ္စာဂေန မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ အဋ္ဌမီစာတုဒ္ဒသီပန္နရသီသု သယံ ဒါနသာလံ ဂန္တွာ ဒါနဂ္ဂံ ဩလောကေတိ။ သော ဧကဒါ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ ပါတောဝ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော အတ္တနာ ဒိန္နဒါနံ အာဝဇ္ဇေန္တော ဗာဟိရဝတ္ထုံ အတ္တနာ အဒိန္နံ နာမ အဒိသွာ "န မေ ဗာဟိရကဒါနံ တထာ စိတ္တံ တောသေတိ၊ ယထာ အဇ္ဈတ္တိကဒါနံ၊ အဟော ဝတ မမ[၂] ဒါနသာလံ ဂတကာလေ ကောစိ ယာစကော ဗာဟိရဝတ္ထုံ အယာစိတွာ အဇ္ဈတ္တိကမေဝ ယာစေယျ၊ သစေ ဟိ မေ ကောစိ သရီရေ မံသံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ သီသံ ဝါ ဟဒယမံသံ ဝါ အက္ခီနိ ဝါ ဥပဍ္ဎသရီရံ ဝါ သကလမေဝ ဝါ အတ္တဘာဝံ ဒါသဘာဝေန ယာစေယျ၊

၁-ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ (က)
၂-မံ (သီ၊ က)

တံတဒေဝဿ အဓိပ္ပါယံ ပူရေန္တော ဒါတုံ သက္ကောမီ”တိ စိန္တေသိ။ **ပါဠိယံ** ပန အက္ခိနံ ဧဝ ဝသေန အာဂတာ။ တေန ဝုတ္တံ—

“နိသဇ္ဇ ပါသာဒဝရေ၊ ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ။

၅၂။ ယံကိဉ္စိ မာနုသံ ဒါနံ၊ အဒိန္နံ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
ယောပိ ယာစေယျ မံ စက္ခုံ၊ ဒဒေယျံ အဝိကမ္ပိတော”တိ။

တတ္ထ **မာနုသံ ဒါန**န္တိ ပကတိမနုဿေဟိ ဒါတဗ္ဗဒါနံ အန္နပါနာဒိ။ ဧဝံ ပန မဟာသတ္တဿ ဥဠာရေ ဒါနဇ္ဈာသယေ ဥပ္ပန္နေ သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော တဿ ကာရဏံ အာဝဇ္ဇေန္တော ဗောဓိသတ္တဿ အဇ္ဈာသယံ ဒိသွာ “သိဝိရာဇာ အဇ္ဇ သမ္ပတ္တယာစကာ စက္ခူနိ စေ ယာစန္တိ၊ စက္ခူနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒဿာမီတိ စိန္တေသီ”တိ သက္ကော ဒေဝပရိသာယ ဝတွာ “သော သက္ခိဿတိ နု ခေါ တံ ဒါတုံ, ဥဒါဟု နော”တိ ဝီမံသိဿာမိ တာဝ န”န္တိ ဗောဓိသတ္တေ သောဠသဟိ ဂန္ဓောဒကဃဋေဟိ နှတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတေ အလင်္ကတဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတေ ဒါနဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တေ ဇရာဇိဏ္ဏော အန္ဓဗြာဟ္မဏော ဝိယ ဟုတွာ တဿ စက္ခုပထေ ဧကသ္မိံ ဥန္နတပ္ပဒေသေ ဥဘော ဟတ္ထေ ပသာရေတွာ ရာဇာနံ ဇယာပေတွာ ဌိတော ဗောဓိသတ္တေန တဒဘိမုခံ ဝါရဏံ ပေသေတွာ “ဗြာဟ္မဏ ကိံ ဣစ္ဆသီ”တိ ပုဋ္ဌော “တဝ ဒါနဇ္ဈာသယံ နိဿာယ သမုဂ္ဂတေန ကိတ္တိဃောသေန သကလလောကသန္နိဝါသော နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌော၊ အဟမ္ပိ အန္ဓော၊ တသ္မာ တံ ယာစာမီ”တိ ဥပစာရဝသေန ဧကံ စက္ခုံ ယာစိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၅၃။ “မမ သင်္ကပ္ပမညာယ၊ သက္ကော ဒေဝါနမိဿရော။
နိသိန္နော ဒေဝပရိသာယ၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဝိ။

၅၄။ နိသဇ္ဇ ပါသာဒဝရေ၊ သိဝိရာဇာ မဟိဒ္ဓိကော။
စိန္တေန္တော ဝိဝိဓံ ဒါနံ၊ အဒေယျံ သော န ပဿတိ။

၅၅။ တထံ နု ဝိတထံ နေတံ၊ ဟန္ဒ ဝီမံသယာမိ တံ။
မုဟုတ္တံ အာဂမေယျာထ၊ ယာဝ ဇာနာမိ တံ မနံ။

၅၆။ ပဝေဓမာနော ပလိတသိရော၊ ဝလိဂတ္တော ဇရာတုရော။
အန္ဓဝဏ္ဏောဝ ဟုတွာန၊ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိ။

၅၇။ သော တဒါ ပဂ္ဂဟေတွာန၊ ဝါမံ ဒက္ခိဏဗာဟု စ။
သိရသ္မိံ အဉ္ဇလိံ ကတွာ၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဝိ။

၅၈။ ယာစာမိ တံ မဟာရာဇ၊ ဓမ္မိက ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။
တဝ ဒါနရတာ ကိတ္တိ၊ ဥဂ္ဂတာ ဒေဝမာနုသေ။

၅၉။ ဥဘောပိ နေတ္တာ နယနာ၊ အန္ဓာ ဥပဟတာ မမ။
ဧကံ မေ နယနံ ဒေဟိ၊ တွမ္ပိ ဧကေန ယာပယာ”တိ။

တတ္ထ **စိန္တေန္တော ဝိဝိဓံ ဒါနန္တိ** အတ္တနော ဒိန္နံ ဝိဝိဓံ ဒါနံ စိန္တေန္တော, အာဝဇ္ဇေန္တော ဒါနံ ဝါ အတ္တနော ဒိန္နံ ဝိဝိဓံ ဗာဟိရံ ဒေယျဓမ္မံ စိန္တေန္တော။ **အဒေယျံ သော န ပဿတီ**တိ ဗာဟိရံ ဝိယ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုမ္ပိ အဒေယျံ ဒါတုံ အသက္ကုဏေယျံ န ပဿတိ၊ “စက္ခုနိပိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒဿာမီ”တိ စိန္တေသီတိ အဓိပ္ပါယော။ **တထံ နုံ ဝိတထံ နေတန္တိ** ဧတံ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုနောပိ အဒေယျဿ အဒဿနံ ဒေယျဘာဝေနေဝ ဒဿနံ စိန္တနံ[၁] သစ္စံ နု ခေါ၊ ဥဒါဟု အသစ္စန္တိ အတ္ထော။ **သော တဒါ ပဂ္ဂဟေတွာန၊ ဝါမံ ဒက္ခိဏဗာဟု စာ**တိ ဝါမဗာဟုံ ဒက္ခိဏဗာဟုဉ္စ တဒါ ပဂ္ဂဟေတွာ၊ ဥဘော ဗာဟူ ဥက္ခိပိတွာတိ အတ္ထော။ **ရဋ္ဌဝဍ္ဎနာ**တိ ရဋ္ဌဝဍ္ဎိကရ။ **တွမ္ပိ ဧကေန ယာပယာ**တိ ဧကေန စက္ခုနာ သမဝိသမံ ပဿန္တော သကံ အတ္တဘာဝံ တွံ ယာပေဟိ၊ အဟမ္ပိ ဘဝတော လဒ္ဓေန ဧကေန ယာပေမီတိ ဒဿေတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော တုဋ္ဌမာနသော “ဣဒါနေဝါဟံ ပါသာဒေ နိသိန္နော ဧဝံ စိန္တေတွာ အာဂတော၊ အယဉ္စ မေ စိတ္တံ ဉတွာ ဝိယ စက္ခုံ ယာစတိ၊ အဟော ဝတ မေ လာဘာ၊ အဇ္ဇ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတိ၊ အဒိန္နပုဗ္ဗံ ဝတ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ဥဿာဟဇာတော အဟောသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ—

၆၀။ “တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ ဟဋ္ဌော သံဝိဂ္ဂမာနသော။
ကတဉ္ဇလီ ဝေဒဇာတော၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဝိံ။

၆၁။ ဣဒါနာဟံ စိန္တယိတွာန၊ ပါသာဒတော ဣဓာဂတော။
တွံ မမ စိတ္တမညာယ၊ နေတ္တံ ယာစိတုမာဂတော။

၁-ဝိတထံ (သီ)

၆၂။ အဟော မေ မာနသံ သိဒ္ဓံ၊ သင်္ကပ္ပေါ ပရိပူရိတော။
အဒိန္နပုဗ္ဗံ ဒါနဝရံ၊ အဇ္ဇ ဒဿာမိ ယာစကေ”တိ။

တတ္ထ **တဿာ**တိ တဿ ဗြာဟ္မဏရူပဓရဿ သက္ကဿ။ **ဟဋ္ဌော**တိ တုဋ္ဌော။ **သံဝိဂ္ဂမာနသော**တိ မမ စိတ္တံ ဇာနိတွာ ဝိယ ဇမိနာ ဗြာဟ္မဏေန စက္ခု ယာစိတံ၊ ဧတ္တကံ ကာလံ ဧဝံ အစိန္တေတွာ ပမဇ္ဇိတော ဝတမှီတိ သံဝိဂ္ဂစိတ္တော။ **ဝေဒဇာတော**တိ ဇာတပီတိပါမောဇ္ဇော။ **အဗြဝိ**န္တိ အဘာသိံ။ **မာနသ**န္တိ မနသိ ဘဝံ မာနသံ၊ ဒါနဇ္ဈာသယော၊ “စက္ခုံ ဒဿာမီ”တိ ဥပ္ပန္နဒါနဇ္ဈာသယောတိ အတ္ထော။ **သင်္ကပ္ပေါ**တိ မနောရထော။ **ပရိပူရိတော**တိ ပရိပုဏ္ဏော။

အထ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ “အယံ ဗြာဟ္မဏော မမ စိတ္တာစာရံ ဉတွာ ဝိယ ဒုစ္စဇမ္ပိ စက္ခုံ မံ ယာစတိ၊ သိယာ နု ခေါ ကာယစိ ဒေဝတာယ အနုသိဋ္ဌော ဘဝိဿတိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န”န္တိ စိန္တေတွာ တံ ဗြာဟ္မဏံ ပုစ္ဆိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ **ဇာတကဒေသနာယံ**—

“ကေနာ’နုသိဋ္ဌော ဣဓမာဂတောသိ၊
ဝနိဗ္ဗက စက္ခုပထာနိ ယာစိတုံ။
သုဒုစ္စဇံ ယာစသိ ဥတ္တမင်္ဂံ၊
ယမာဟု နေတ္တံ ပုရိသေန ဒုစ္စဇ”န္တိ။

တံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏရူပဓရော သက္ကော အာဟ—

“ယမာဟု ဒေဝေသု သုဇမ္ပတီတိ၊
မဃဝါတိ နံ အာဟု မနုဿလောကေ။
တေနာ’နုသိဋ္ဌော ဣဓမာဂတောသ္မိ၊
ဝနိဗ္ဗကော စက္ခုပထာနိ ယာစိတုံ။

ဝနိဗ္ဗတော မယှ ဝနိံ အနုတ္တရံ၊
ဒဒါဟိ တေ စက္ခုပထာနိ ယာစိတော။
ဒဒါဟိ မေ စက္ခုပထံ အနုတ္တရံ၊
ယမာဟု နေတ္တံ ပုရိသေန ဒုစ္စဇ”န္တိ။

မဟာသတ္တော အာဟ—

“ယေန အတ္ထေန အာဂစ္ဆိ၊ ယမတ္ထ’မဘိပတ္ထယံ။
တေ တေ ဣဇ္ဈန္တု သင်္ကပ္ပါ၊ လဘ စက္ခူနိ ဗြာဟ္မဏ။

၁-ခု ၅-၃၁၆-ဝိဋ္ဌော။

ဧကံ တေ ယာစမာနဿ၊
ဥဘယာနိ ဒဒါမဟံ။
သ စက္ခုမာ ဂစ္ဆ ဇနဿ ပေက္ခတော၊
ယဒိစ္ဆသေ တွံ တဒ တေ သမိဇ္ဈတူ”တိ[၁]။

တတ္ထ **ဝနိဗ္ဗကာ**တိ တံ အာလပတိ။ **စက္ခုပထာနီ**တိ ဒဿနဿ ပထဘာဝတော စက္ခူနမေဝေတံ နာမံ။ **ယမာဟူ**တိ ယံ လောကေ “ဒုစ္စဇ”န္တိ ကထေန္တိ။ **ဝနိဗ္ဗတော**တိ ယာစန္တဿ။ **ဝနိ**န္တိ ယာစနံ။ **တေ တေ**တိ တေ တဝ တဿ အန္ဓဿ[၂] သင်္ကပ္ပါ။ **သ စက္ခုမာ**တိ သော တွံ မမ စက္ခူဟိ စက္ခုမာ ဟုတွာ။ **တဒ တေ သမိဇ္ဈတူ**တိ ယံ တွံ မမ သန္တိကာ ဣစ္ဆသိ၊ တံ တေ သမိဇ္ဈတူတိ။

ရာဇာ ဧတ္တကံ ကထေတွာ “အယံ ဗြာဟ္မဏော သက္ကေန အနုသိဋ္ဌော ဣဓာဂတောသ္မီတိ ဘဏတိ၊ နူန ဣမဿ ဣမိနာ ဥပါယေန စက္ခု သမ္ပဇ္ဇိဿတီ”တိ ဉတွာ “ဣဓေဝ မယာ စက္ခူနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒါတုံ အသာရုပ္ပ”န္တိ စိန္တေတွာ ဗြာဟ္မဏံ အာဒါယ အန္တေပုရံ ဂန္တွာ ရာဇာသနေ နိသီဒိတွာ သီဝကံ[၃] နာမ ဝေဇ္ဇံ ပက္ကောသာပေသိ။ အထ “အမှာကံ ကိရ ရာဇာ အက္ခီနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဗြာဟ္မဏဿ ဒါတုကာမော”တိ သကလနဂရေ ကောလာဟလံ အဟောသိ။ အထ နံ ရညော ဉာတိသေနာပတိအာဒယော ရာဇဝလ္လဘာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ နာဂရာ ဩရောဓာ စ သဗ္ဗေ သန္နိပတိတွာ နာနာဥပါယေဟိ နိဝါရေသုံ။ ရာဇာပိ နေ အနုဝါရေသိ။ တေနာဟ—

“မာ နော ဒေဝ အဒါ စက္ခုံ၊ မာ နော သဗ္ဗေ ပရာကရိ[၄]။
ဓနံ ဒေဟိ မဟာရာဇ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။

ယုတ္တေ ဒေဝ ရထေ ဒေဟိ၊ အာဇာနီယေ စ’လင်္ကတေ။
နာဂေ ဒေဟိ မဟာရာဇ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသေ။

ယထာ တံ သိဝယော သဗ္ဗေ၊ သယောဂ္ဂါ သရထာ သဒါ။
သမန္တာ ပရိကိရေယျုံ[၅]၊ ဧဝံ ဒေဟိ ရထေသဘာ”တိ[၆]။

အထ ရာဇာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

“ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝတွာန၊ အဒါနေ ကုရုတေ မနော။
ဘူမျံ သော ပတိတံ ပါသံ၊ ဂီဝါယံ ပဋိမုဉ္စတိ။

၁-ခု ၅-၁၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အတ္ထဿ (က) ၃-သီဝကံ (သီ၊ က)
၄-ပရက္ကရိ (သီ၊ ကံ) ၅-ပရိကရေယျုန္တိ (သီ) ၆-ခု ၅-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။

ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝတွာန၊ အဒါနေ ကုရုတေ မနော။
ပါပါ ပါပတရော ဟောတိ၊ သမ္ပတ္တော ယမသာဓနံ။

ယဉှိ ယာစေ တဉှိ ဒဒေ၊ ယံ န ယာစေ န တံ ဒဒေ။
သွာဟံ တမေဝ ဒဿာမိ၊ ယံ မံ ယာစတိ ဗြာဟ္မဏော”တိ[1]။

တတ္ထ **မာ နော ဒေဝါ**တိ **နော**တိ နိပါတမတ္တံ။ ဒေဝ မာ **စက္ခုံ** အဒါသိ။ **မာ နော သဗ္ဗေ ပရာကရီ**တိ အမှေ သဗ္ဗေ မာ ပရိစ္စဇိ။ အက္ခီသု ဟိ ဒိန္နေသု တွံ ရဇ္ဇံ န ကရိဿသိ၊ ဧဝံ တယာ မယံ ပရိစ္စတ္တာ နာမ ဘဝိဿာမာတိ အဓိပ္ပါယေန ဧဝမာဟံသု။ **ပရိကိရေယျုံ**န္တိ ပရိဝါရေယျုံ။ **ဧဝံ ဒေဟီ**တိ ယထာ တံ အဝိကလစက္ခုံ သိဝယော စိရံ ပရိဝါရေယျုံ၊ ဧဝံ ဒေဟိ ဓနမေဝဿ ဒေဟိ, မာ အက္ခီနိ။ အက္ခီသု ဟိ ဒိန္နေသု န တံ သိဝယော ပရိဝါရေဿန္တီတိ ဒဿေတိ။

ပဋိမုဉ္စတီတိ ပဋိပဝေသေတိ။ **ပါပါ ပါပတရော ဟောတီ**တိ လာမကာ လာမကတရော နာမ ဟောတိ။ **သမ္ပတ္တော ယမသာဓန**န္တိ ယမဿ အာဏာ-ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ ဥဿဒနိရယံ ဧသ ပတ္တော နာမ ဟောတိ။ **ယဉှိ ယာစေ**တိ ယံ ဝတ္ထုံ ယာစကော ယာစတိ၊ ဒါယကောပိ တဒေဝ ဒဒေယျ, န အယာစိတံ၊ အယဉ္စ ဗြာဟ္မဏော စက္ခုံ မံ ယာစတိ, န မုတ္တာဒိကံ ဓနံ၊ တံ ဒဿာမီတိ ဝဒတိ။

အထ နံ “အာယုအာဒီသု ကိံ ပတ္ထေတွာ စက္ခူနိ ဒေသိ ဒေဝါ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ မဟာပုရိသော “နာဟံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ သမ္ပရာယိကံ ဝါ သမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေတွာ ဒေမိ၊ အပိ စ ဗောဓိသတ္တာနံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော ပေါရာဏကမဂ္ဂေါ ဧသ၊ ယဒိဒံ ဒါနပါရမိပူရဏံ နာမာ”တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

“အာယုံ နု ဝဏ္ဏံ နု သုခံ ဗလံ နု၊
ကိံ ပတ္ထယာနော နု ဇနိန္ဒ ဒေသိ။
ကထဉှိ ရာဇာ သိဝိနံ အနုတ္တရော၊
စက္ခူနိ ဒဇ္ဇာ ပရလောကဟေတု။

န ဝါဟမေတံ ယသသာ ဒဒါမိ၊
န ပုတ္တမိစ္ဆေ န ဓနံ န ရဋ္ဌံ။
သတဉ္စ ဓမ္မော စရိတော ပုရာဏော၊
ဣစ္စေဝ ဒါနေ ရမတေ မနော မမာ”တိ[1]။

၁-ခု ၅-၃၁၇-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **ပရလောကဟေတူ**တိ မဟာရာဇ ကထံ နာမ တုမှာဒိသော ပဏ္ဍိတပုရိသော သက္ကသမ္ပတ္တိသဒိသံ သန္ဒိဋ္ဌိကံ ဣဿရိယံ ပဟာယ ပရလောကဟေတု စက္ခူနိ ဒဒေယျာသိ။

န ဝါဟန္တိ န ဝေ အဟံ။ **ယသသာ**တိ ဣဒ္ဓိယာ ဝါ မာနုသာယ ဝါ ဣဿရိယဿ ကာရဏာ၊ အပိစ **သတံ** ဗောဓိသတ္တာနံ **ဓမ္မော** ဗုဒ္ဓကာရကော **စရိတော** အာစရိတော အာစိဏ္ဏော ပုရာတနော **ဣစ္စေဝ** ဣမိနာ ကာရဏေန **ဒါနေ**ယေဝ ဧဒိသော **မမ မနော** နိရတောတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ရာဇာ အမစ္စေ သညာပေတွာ သိဝကံ ဝေဇ္ဇံ အာဏာပေသိ "ဧဟိ သိဝက မမ ဥဘောပိ အက္ခီနိ ဣမဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဒါတုံ သီဃံ ဥပ္ပါဋေတွာ ဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌပေဟီ"တိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၆၃။ "ဧဟိ သိဝက ဥဋ္ဌေဟိ၊ မာ ဒန္ဓယိ မာ ပဝေဓယိ။
ဥဘောပိ နယနံ ဒေဟိ၊ ဥပ္ပါဋေတွာ ဝနိဗ္ဗကေ။

၆၄။ တတော သော စောဒိတော မယှံ၊ သိဝကော ဝစနံကရော။
ဥဒ္ဓရိတွာန ပါဒါသိ၊ တာလမိဉ္ဇံဝ ယာစကေ"တိ။

တတ္ထ **ဥဋ္ဌေဟီ**တိ ဥဋ္ဌာနဝီရိယံ ကရောဟိ၊ ဣမသ္မိံ မမ စက္ခုဒါနေ သဟာယကိစ္စံ ကရောဟီတိ ဒဿေတိ။ **မာ ဒန္ဓယီ**တိ မာ စိရာယိ။ အယံ ဟိ အတိဒုလ္လဘော စိရကာလံ ပတ္ထိတော မယာ ဥတ္တမော ဒါနက္ခဏော ပဋိလဒ္ဓေါ၊ သော မာ ဝိရဇ္ဈီတိ အဓိပ္ပါယော။ **မာ ပဝေဓယီ**တိ "အမှာကံ ရညော စက္ခူနိ ဥပ္ပါဋေမီ"တိ စိတ္တုတြာသဝသေန မာ ဝေဓယိ သရီရကမ္ပံ မာ အာပဇ္ဇိ။ **ဥဘောပိ နယန**န္တိ ဥဘောပိ နယနေ။ **ဝနိဗ္ဗကေ**တိ ယာစကဿ။ **မယှ**န္တိ မယာ။ **ဥဒ္ဓရိတွာန ပါဒါသီ**တိ သော ဝေဇ္ဇော ရညော အက္ခိကူပတော ဥဘောပိ အက္ခီနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ရညော ဟတ္ထေ အဒါသိ။

ဒေန္တော စ န သတ္ထကေန ဥဒ္ဓရိတွာ အဒါသိ။ သော ဟိ စိန္တေသိ "အယုတ္တံ မာဒိသဿ သုသိက္ခိတဝေဇ္ဇဿ ရညော အက္ခိသု သတ္ထပါတန"န္တိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဃံသေတွာ ဘေသဇ္ဇစုဏ္ဏေန နီလုပ္ပလံ ပရိဘာဝေတွာ ဒက္ခိဏက္ခိံ ဥပသိင်္ဃာပေသိ၊ အက္ခိ ပရိဝတ္တိ၊ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ပရိဘာဝေတွာ ပုနပိ ဥပသိင်္ဃာပေသိ၊ အက္ခိ အက္ခိကူပတော မုစ္စိ၊ ဗလဝတရာ ဝေဒနာ ဥဒပါဒိ၊ တတိယဝါရေ ခရတရံ ပရိဘာဝေတွာ ဥပနာမေသိ၊ အက္ခိ ဩသဓဗလေန ပရိဗ္ဘမိတွာ အက္ခိကူပတော နိက္ခမိတွာ နှာရုသုတ္တကေန ဩလမ္ဗမာနံ အဋ္ဌာသိ၊

အဓိမတ္တာ ဝေဒနာ ဥဒပါဒိ၊ လောဟိတံ ပဂ္ဃရိ၊ နိဝတ္ထသာဋကာပိ လောဟိတေန တေမိံသု။ ဩရောဓာ စ အမစ္စာ စ ရညော ပါဒမူလေ ပတိတွာ “ဒေဝ အက္ခီနိ မာ ဒေဟိ၊ ဒေဝ အက္ခီနိ မာ ဒေဟီ”တိ မဟာပရိဒေဝံ ပရိဒေဝိံသု။

ရာဇာ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာ “တာတ မာ ပပဉ္စံ ကရီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဝါမဟတ္ထေန အက္ခိံ ဓာရေတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန သတ္ထကံ အာဒါယ အက္ခိသုတ္တကံ ဆိန္ဒိတွာ အက္ခိံ ဂဟေတွာ မဟာသတ္တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ သော ဝါမက္ခိနာ ဒက္ခိဏက္ခိံ ဩလောကေတွာ ပရိစ္စာဂပီတိယာ အဘိဘုယျမာနံ ဒုက္ခဝေဒနံ[၁] ဝေဒေန္တော “ဧဟိ ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဗြာဟ္မဏံ ပက္ကောသာပေတွာ “မမ ဣတော စက္ခုတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန သမန္တစက္ခုမေဝ ပိယတရံ၊ တဿ မေ ဣဒံ အက္ခိဒါနံ ပစ္စယော ဟောတူ”တိ ဗြာဟ္မဏဿ အက္ခိံ အဒါသိ။ သော တံ ဥက္ခိပိတွာ အတ္တနော အက္ခိမှိ ဌပေသိ၊ တံ တဿာနုဘာဝေန ဝိကသိတနီလုပ္ပလံ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော ဝါမက္ခိနာ တဿ တံ အက္ခိံ ဒိသွာ “အဟော သုဒိန္နံ မယာ အက္ခီ”တိ အန္တောသမုဂ္ဂတာယ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌသရီရော ဟုတွာ အပရမ္ပိ အဒါသိ။ သက္ကောပိ တံ တထေဝ ကတွာ ရာဇနိဝေသနာ နိက္ခမိတွာ မဟာဇနဿ ဩလောကေန္တဿေဝ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။

ရညော န စိရဿေဝ အက္ခီနိ အာဝါဋဘာဝံ အပ္ပတ္တာနိ ကမ္ဗလဂေဏ္ဍုကံ[၂] ဝိယ ဥဂ္ဂတေန မံသပိဏ္ဍေန ပူရေတွာ စိတ္တကမ္မရူပဿ ဝိယ ရုဟိံသု၊ ဝေဒနာ ပစ္ဆိဇ္ဇိ။ အထ မဟာသတ္တော ကတိပါဟံ ပါသာဒေ ဝသိတွာ “ကိံ အန္ဓဿ ရဇ္ဇေနာ”တိ အမစ္စာနံ ရဇ္ဇံ နိယျာတေတွာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အမစ္စာနံ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “မုခဓောဝနာဒိဒါယကော ဧကော ပုရိသော မယှံ သန္တိကေ ဟောတု၊ သရီရကိစ္စဋ္ဌာနေသုပိ မေ ရဇ္ဇုကံ ဗန္ဓထာ”တိ ဝတွာ သိဝိကာယ ဂန္တွာ ပေါက္ခရဏီတီရေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသီဒိ။ အမစ္စာပိ ဝန္ဒိတွာ ပဋိက္ကမိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ အတ္တနော ဒါနံ အာဝဇ္ဇေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော တံ ဒိသွာ “မဟာရာဇဿ ဝရံ ဒတွာ စက္ခုံ ပဋိပါကတိကံ ကရိဿာမီ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ သမီပံ ဂန္တွာ ပဒသဒ္ဒမကာသိ။ မဟာသတ္တေန စ “ကော ဧသော”တိ ဝုတ္တေ—

၁-အဘိဘုယျမာနဒုက္ခဝေဒနော (သီ) ၂-....ဘေဏ္ဍုကံ (သီ)

“သက္ကောဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။
ဝရံ ဝရဿု ရာဇိသိ၊ ယံကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ”တိ[1]—

ဝတွာ တေန—

“ပဟူတံ မေ ဓနံ သက္က၊ ဗလံ ကောသော စ’နပ္ပကော။
အန္ဓဿ မေ သတော ဒါနိ၊ မရဏညေဝ ရုစ္စတီ”တိ[1]—

ဝုတ္တေ အထ နံ သက္ကော အာဟ “သိဝိရာဇ ကိံ ပန တွံ မရိတုကာမောဝ ဟုတွာ မရဏံ ရောစေသိ, ဥဒါဟု အန္ဓဘာဝေနာ”တိ။ အန္ဓဘာဝေန ဒေဝါတိ။ “မဟာရာဇ ဒါနံ နာမ န ကေဝလံ သမ္ပရာယတ္ထမေဝ ဒီယျတိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မတ္ထာယပိ ပစ္စယော ဟောတိ၊ တသ္မာ တဝ ဒါနပုညမေဝ နိဿာယ သစ္စကိရိယံ ကရောဟိ၊ တဿ ဗလေနေဝ တေ စက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ မယာ မဟာဒါနံ သုဒိန္န”န္တိ ဝတွာ သစ္စကိရိယံ ကရောန္တော—

“ယေ မံ ယာစိတုမာယန္တိ၊ နာနာဂေါတ္တာ ဝနိဗ္ဗကာ။
ယောပိ မံ ယာစတေ တတ္ထ၊ သောပိ မေ မနသော ပိယော။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ စက္ခု မေ ဥပပဇ္ဇထာ”တိ[1]—

အာဟ။

တတ္ထ **ယေ မန္တိ** ယေ မံ ယာစိတုမာဂစ္ဆန္တိ၊ တေသုပိ အာဂတေသု **ယော** ဣမံ နာမ ဒေဟီတိ ဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တော **မံ ယာစတေ၊ သောပိ မေ မနသော ပိယော။ ဧတေနာ**တိ သစေ မယှံ သဗ္ဗေပိ ယာစကာ ပိယာ၊ သစ္စမေဝေတံ မယာ ဝုတ္တံ၊ ဧတေန **မေ** သစ္စဝစနေန ဧကံ **စက္ခု ဥပပဇ္ဇထ** ဥပ္ပဇ္ဇတူတိ။

အထဿ ဝစနသမနန္တရမေဝ ပဌမံ စက္ခု ဥဒပါဒိ။ တတော ဒုတိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတ္ထာယ—

“ယံ မံ သော ယာစိတုံ အာဂါ၊ ဒေဟိ စက္ခုန္တိ ဗြာဟ္မဏော။
တဿ စက္ခူနိ ပါဒါသိံ၊ ဗြာဟ္မဏဿ ဝနိဗ္ဗတော။
ဘိယျော မံ အာဝိသီ ပီတိ၊ သောမနဿဉ္စ’နပ္ပကံ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဒုတိယံ မေ ဥပပဇ္ဇထာ”တိ[1]—

အာဟ။

တတ္ထ **ယံ မန္တိ** ယော မံ။ **သော**တိ သော စက္ခုယာစကော **ဗြာဟ္မဏော။ အာဂါ**တိ အာဂတော။ **ဝနိဗ္ဗတော**တိ ယာစန္တဿ။ **မံ အာဝိသီ**တိ

၁-ခု ၅-၃၁၀-ပိဋ္ဌေ။

ဗြာဟ္မဏဿ စက္ခူနိ ဒတွာ အန္ဓကာလေပိ တထာရူပံ ဝေဒနံ အဂဏေတွာ
"အဟော သုဒိန္နံ မေ ဒါန"န္တိ ပစ္စဝေက္ခန္တံ မံ **ဘိယျော** အတိရေကတရာ
ပီတိ အာဝိသိ။ **သောမနဿဉ္စနပ္ပကန္တိ** အပရိမာဏံ သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။
ဧတေနာတိ သစေ တဒါ မမ အနပ္ပကံ ပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပန္နံ၊ သစ္စမေဝေတံ
မယာ ဝုတ္တံ၊ ဧတေန **မေ** သစ္စဝစနေန ဒုတိယမ္ပိ စက္ခု ဥပပဇ္ဇတူတိ။

တံခဏညေဝ ဒုတိယမ္ပိ စက္ခု ဥဒပါဒိ။ တာနိ ပနဿ စက္ခူနိ နေဝ
ပါကတိကာနိ, န ဒိဗ္ဗာနိ။ သက္ကဗြာဟ္မဏဿ ဟိ ဒိန္နံ စက္ခုံ ပုန ပါကတိကံ
ကာတုံ န သက္ကာ၊ ဥပဟတစက္ခုနော စ ဒိဗ္ဗစက္ခု နာမ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝုတ္တနယေန
ပနဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနေသု အဝိပရီတံ အတ္တနော ဒါနပီတိံ ဥပါဒါယ
ပီတိဖရဏဝသေန နိဗ္ဗတ္တာနိ "သစ္စပါရမိတာစက္ခူနီ"တိ ဝုတ္တာနိ။ တေန
ဝုတ္တံ—

၆၅။ "ဒဒမာနဿ ဒေန္တဿ၊ ဒိန္နဒါနဿ မေ သတော။
စိတ္တဿ အညထာ နတ္ထိ၊ ဗောဓိယာယေဝ ကာရဏာ"တိ။

တတ္ထ **ဒဒမာနဿာ**တိ စက္ခူနိ ဒါတုံ ဝေဇ္ဇေန ဥပ္ပါဋေန္တဿ။ **ဒေန္တ-**
ဿာတိ ဥပ္ပါဋိတာနိ တာနိ သက္ကဗြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထေ ဌပေန္တဿ။ **ဒိန္န-**
ဒါနဿာတိ စက္ခုဒါနံ ဒိန္နဝတော။ **စိတ္တဿ အညထာ**တိ ဒါနဇ္ဈာသယဿ
အညထာဘာဝေါ။ **ဗောဓိယာယေဝ ကာရဏာ**တိ တဉ္စ သဗ္ဗညုတညာဏ-
ဿေဝ ဟေတူတိ အတ္ထော။

၆၆။ သဗ္ဗညုတညာဏဿ သုဒုလ္လဘတာယ ဧဝံ သုဒုက္ကရံ မယာ ကတန္တိ
န စက္ခူနံ န အတ္တဘာဝဿပိ အပ္ပိယတာယာတိ ဒဿေန္တော "**န မေ**
ဒေဿာ"တိ ဩသာနဂါထမာဟ။ တတ္ထ **အတ္တာ န မေ န ဒေဿိယော**တိ
ပဌမော **န**-ကာရော နိပါတမတ္တော။ အတ္တာ န မေ ကုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ န အပ္ပိ-
ယောတိ အတ္ထော။ "အတ္တာနံ မေ န ဒေဿိယ"န္တိပိ ပါဠော။ တဿတ္ထော—
မေ အတ္တာနံ အဟံ န ဒေဿိယံ န ကုစ္ဆေယျံ န ကုစ္ဆိတုံ အရဟာမိ န သော
မယာ ကုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ။ "အတ္တာပိ မေ န ဒေဿိယော"တိပိ ပဌန္တိ။ **အဒါသဟ**န္တိ
အဒါသိံ အဟံ။ "အဒါသိဟ"န္တိပိ ပါဠော။

တဒါ ပန ဗောဓိသတ္တဿ သစ္စကိရိယာယ စက္ခူသု ဥပ္ပန္နေသု သက္ကာ-
နုဘာဝေန သဗ္ဗာ ရာဇပရိသာ သန္နိပတိတာဝ အဟောသိ။ အထဿ သက္ကော
မဟာဇနမဇ္ဈေ အာကာသေ ဌတွာ—

“ဓမ္မေန ဘာသိတာ ဂါထာ၊ သိဝိနံ ရဋ္ဌဝၶုန။
ဧတာနိ တဝ နေတ္တာနိ၊ ဒိဗ္ဗာနိ ပဋိဒိဿရေ။

တိရောကုဋ္ဋံ တိရောသေလံ၊ သမတိဂ္ဂယှ ပဗ္ဗတံ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဒဿနံ အနုဘောန္တု တေ”တိ[၁]—

ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ထုတိံ ကတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တောပိ မဟာဇနပရိဝုတော မဟန္တေန သက္ကာရေန နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇဂေဟဒွါရေ သုသဇ္ဇိတေ မဟာမဏ္ဍပေ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော စက္ခုပဋိလာဘေန တုဋ္ဌဟဋ္ဌပမုဒိတာနံ ဒဋ္ဌုံ အာဂတာနံ နာဂရာနံ ဇာနပဒါနံ ရာဇပရိသာယ စ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော—

“ကော နီဓ ဝိတ္တံ န ဒဒေယျ ယာစိတော၊
အပိ ဝိသိဋ္ဌံ သုပိယမ္ပိ အတ္တနော။
တဒိင်္ဃ သဗ္ဗေ သိဝယော သမာဂတာ၊
ဒိဗ္ဗာနိ နေတ္တာနိ မမဇ္ဇ ပဿထ။

တိရောကုဋ္ဋံ တိရောသေလံ၊ သမတိဂ္ဂယှ ပဗ္ဗတံ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဒဿနံ အနုဘောန္တိ မေ။

န စာဂမတ္တာ ပရမတ္ထိ ကိဉ္စိ၊ မစ္စာနံ ဣဓ ဇီဝိတေ။
ဒတွာန မာနုသံ စက္ခုံ၊ လဒ္ဓံ မေ စက္ခု အမာနုသံ။

ဧတမ္ပိ ဒိသွာ သိဝယော၊
ဒေထ ဒါနာနိ ဘုဉ္ဇထ။
ဒတွာ စ ဘုတွာ စ ယထာနုဘာဝံ၊
အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမုပေထ ဌာန”န္တိ[၂]—

ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ။ တတ္ထ **ဓမ္မေန ဘာသိတာ**တိ မဟာရာဇ ဣမာ တေ ဂါထာ ဓမ္မေန သဘာဝေနေဝ ဘာသိတာ။ **ဒိဗ္ဗာနီ**တိ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တာနိ။ **ပဋိဒိဿရေ**တိ ပဋိဒိဿန္တု။ **တိရောကုဋ္ဋ**န္တိ ပရကုဋ္ဋံ။ **တိရောသေလ**န္တိ ပရသေလံ။ **သမတိဂ္ဂယှာ**တိ အတိက္ကမိတွာ။ **သမန္တာ** ဒသ ဒိသာ **ယောဇနသတံ** ရူပ**ဒဿနံ အနုဘောန္တု** သာဓေန္တု။

ကော နီဓာတိ ကော နု ဣဓ။ **အပိ ဝိသိဋ္ဌ**န္တိ ဥတ္တမမ္ပိ သမာနံ။ **န စာဂမတ္တာ**တိ စာဂပ္ပမာဏတော အညံ ဝရံ[၃] နာမ နတ္ထိ။ **ဣဓ ဇီဝိတေ**တိ

၁-ခု ၅-၃၁၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၅-၃၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ပရံ (က)

ဣမသ္မိံ ဇီဝလောကေ။ “ဣဓ ဇီဝတ”န္တိပိ ပဌန္တိ၊ ဣမသ္မိံ လောကေ ဇီဝမာနာနန္တိ အတ္ထော။ **အမာနုသ**န္တိ ဒိဗ္ဗစက္ခု မယာ **လဒ္ဓံ**၊ ဣမိနာ ကာရဏေန ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ “စာဂဝတော ဥတ္တမံ နာမ နတ္ထီ”တိ။ **တေမ္ပိ ဒိသွာ**တိ ဧတံ မယာ လဒ္ဓံ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဒိသွာပိ။

ဣတိ ဣမာဟိ စတူဟိ ဂါထာဟိ န ကေဝလံ တသ္မိံယေဝ ခဏေ၊ အထ ခေါ အန္ဝဒ္ဓမာသမ္ပိ ဥပေါသထေ မဟာဇနံ သန္နိပါတေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တံ သုတွာ မဟာဇနော ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝလောကပရာယနော အဟောသိ။ တဒါ ဝေဇ္ဇော အာနန္ဒတ္ထေရော အဟောသိ၊ သက္ကော အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော၊ သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ သိဝိရာဇာ လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာရဟံ ပါရမိယော နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ယထာ အဒိန္နပုဗ္ဗံ ဗာဟိရဒေယျဓမ္မဝတ္ထု န ဟောတိ၊ ဧဝံ အပရိမိတံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေန္တဿ တေန အပရိတုဋ္ဌဿ ကထံ နု ခေါ အဟံ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုံ ဒါနံ ဒဒေယျံ၊ ကဒါ နု ခေါ မံ ကောစိ အာဂန္တွာ အဇ္ဈတ္တိကံ ဒေယျဓမ္မံ ယာစေယျ၊ သစေ ဟိ ကောစိ ယာစကော မေ ဟဒယမံသဿ နာမံ ဂဏှေယျ၊ ကဏယေန နံ နီဟရိတွာ ပသန္နဥဒကတော သနာဠံ ပဒုမံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိယ လောဟိတဗိန္ဒူနိ ပဂ္ဃရန္တံ ဟဒယံ နီဟရိတွာ ဒဿာမိ။ သစေ သရီရမံသဿ နာမံ ဂဏှေယျ၊ အဝလေခနေန တာလဂုဠပဋလံ ဥပ္ပါဋေန္တော ဝိယ သရီရမံသံ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒဿာမိ။ သစေ လောဟိတဿ နာမံ ဂဏှေယျ၊ အသိနာ ဝိဇ္ဈိတွာ ယန္တမုခေ ဝါ ပတိတွာ ဥပနီတံ ဘာဇနံ ပူရေတွာ လောဟိတံ ဒဿာမိ။ သစေ ပန ကောစိ “ဂေဟေ မေ ကမ္မံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ တတ္ထ မေ ဒါသကမ္မံ ကရောဟီ”တိ ဝဒေယျ၊ ရာဇဝေသံ အပနေတွာ တဿ အတ္တာနံ သာဝေတွာ ဒါသကမ္မံ ကရိဿာမိ။ သစေ ဝါ ပန ကောစိ အက္ခီနံ နာမံ ဂဏှေယျ၊ တာလမိဉ္ဇံ နီဟရန္တော ဝိယ အက္ခီနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒဿာမီတိ ဧဝံ အနညသာဓာရဏဝသီဘာဝပ္ပတ္တာနံ မဟာဗောဓိသတ္တာနံယေဝ အာဝေဏိကာ ဥဠာရတရာ ပရိဝိတက္ကုပ္ပတ္တိ၊ စက္ခုယာစကံ လဘိတွာ အမစ္စပါရိသဇ္ဇာဒီဟိ နိဝါရိယမာနဿာပိ တေသံ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ အတ္တနော ပရိဝိတက္ကာနုရူပံ ပဋိပတ္တိယာ စ ပရမာ ပီတိပဋိသံဝေဒနာ၊ တဿာ ပီတိမနတာယ အဝိတထဘာဝံ နိဿာယ သက္ကဿ ပုရတော သစ္စကိရိယာကရဏံ၊ တေန စ အတ္တနော စက္ခူနံ ပဋိပါကတိကဘာဝေါ၊ တေသဉ္စ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝတာတိ ဧဝမာဒယော မဟာသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

သိဝိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဝေဿန္တရစရိယာဝဏ္ဏနာ

၆၇။ နဝမေ **ယာ မေ အဟောသိ ဇနိကာ**တိ ဧတ္ထ **မေ**တိ ဝေဿန္တရဘူတံ အတ္တာနံ သန္ဓာယ သတ္ထာ ဝဒတိ။ တေနေဝါဟ “ဖုဿတီ နာမ ခတ္တိယာ”တိ။ တဒါ ဟိဿ မာတာ “ဖုဿတီ”တိ[1] ဧဝံနာမိကာ ခတ္တိယာနီ အဟောသိ။ **သာ အတီတာသု ဇာတီသူ**တိ သာ တတော အနန္တရာတီတဇာတိယံ။ ဧကတ္တေ ဟိ ဧတံ ဗဟုဝစနံ။ **သက္ကဿ မဟေသီ ပိယာ** အဟောသီတိ သမ္ဗန္ဓော။ အထ ဝါ ယာ မေ အဟောသိ ဇနိကာ ဣမသ္မိံ စရိမတ္တဘာဝေ၊ သာ အတီတာသု ဇာတီသု ဖုဿတီ နာမ၊ တတ္ထ အတီတာယ ဇာတိယာ ခတ္တိယာ၊ ယတ္ထာဟံ တဿာ ကုစ္ဆိမှိ ဝေဿန္တရော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ တတော အနန္တရာတီတာယ သက္ကဿ မဟေသီ ပိယာ အဟောသီတိ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—

ဣတော ဟိ ဧကနဝုတေ ကပ္ပေ ဝိပဿီ နာမ သတ္ထာ လောကေ ဥဒပါဒိ။ တသ္မိံ ဗန္ဓုမတီနဂရံ ဥပနိဿာယ ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရန္တေ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ကေနစိ ရညာ ပေသိတံ မဟဂ္ဃံ စန္ဒနသာရံ အတ္တနော ဇေဋ္ဌဓီတာယ အဒါသိ၊ သာ တေန သုခုမံ စန္ဒနစုဏ္ဏံ ကာရေတွာ သမုဂ္ဂံ ပူရေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ သတ္ထု သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရီရံ ပူဇေတွာ သေသစုဏ္ဏာနိ ဂန္ဓကုဋိယံ ဝိကိရိတွာ “ဘန္တေ အနာဂတေ တုမှာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ မာတာ ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ သာ တတော စုတာ တဿာ စန္ဒနစုဏ္ဏပူဇာယ ဖလေန ရတ္တစန္ဒနပရိပ္ဖောသိတေန ဝိယ သရီရေန ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သံသရန္တီ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကဿ ဒေဝရညော အဂ္ဂမဟေသီ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿာ အာယုပရိယောသာနေ ပုဗ္ဗနိမိတ္တေသု ဥပ္ပန္နေသု သက္ကော ဒေဝရာဇာ တဿာ ပရိက္ခီဏာယုကတံ ဉတွာ တဿာ အနုကမ္ပာယ “ဘဒ္ဒေ ဖုဿတိ ဒသ တေ ဝရေ ဒမ္မိ၊ တေ ဂဏှဿူ”တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

၆၈။ “တဿာ အာယုက္ခယံ ဉတွာ၊ ဒေဝိန္ဒော ဧတဒဗြဝိ။
ဒဒါမိ တေ ဒသ ဝရေ၊ ဝရ ဘဒ္ဒေ ယဒိစ္ဆသီ”တိ။

တတ္ထ **ဝရာ**တိ ဝရဿု ဝရံ ဂဏှ။ **ဘဒ္ဒေ ယဒိစ္ဆသီ**တိ ဘဒ္ဒေ ဖုဿတိ ယံ ဣစ္ဆသိ ယံ တဝ ပိယံ၊ တံ ဒသဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ “ဝရံ ဝရဿု ပဋိဂ္ဂဏှာဟီ”တိ[2] ဝဒတိ။

၆၉။ **ပုနိဒမဗြဝီ**တိ ပုန ဣဒံ သာ အတ္တနော စဝနဓမ္မတံ အဇာနန္တီ “**ကိံ နု မေ အပရာဓတ္ထိ**”တိအာဒိကံ အဘာသိ။ သာ ဟိ ပမတ္တာ ဟုတွာ အတ္တနော

၁-ဖုသတီတိ (သီ)
၂-ဝရံ တံ ဂဏှာဟီတိ (သီ)

အာယုက္ခယံ အဇာနန္တိ အယံ ''ဝရံ ဂဏှာ''တိ ဝဒန္တော ''ကတ္ထစိ မမ ဥပ္ပဇ္ဇနံ ဣစ္ဆတီ''တိ ဉတွာ ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **အပရာဓတ္ထိ**တိ အပရာဓော အတ္ထိ။ **ကိံ နု ဒေဿာ အဟံ တဝ**ါတိ ကိံ ကာရဏာ အဟံ တဝ ဒေဿာ ကုဇ္ဈိတဗ္ဗာ အပ္ပိယာ ဇာတာ။ **ရမ္မာ စာဝေသိ မံ ဌာနာ**တိ ရမဏီယာ ဣမသ္မာ ဌာနာ စာဝေသိ။ **ဝါတေဝ ဓရဏီရုဟ**န္တိ ယေန ဗလဝါ မာလုတော ဝိယ ရုက္ခံ ဥမ္မူလေန္တော[၁] ဣမမှာ ဒေဝလောကာ စာဝေတုကာမောသိ ကိံ နု ကာရဏာန္တိ တံ ပုစ္ဆတိ။

၇၀။ **တဿိဒ**န္တိ တဿာ ဣဒံ။ **န စေဝ တေ ကတံ ပါပ**န္တိ န စေဝ တယာ ကိဉ္စိ ပါပံ ကတံ ယေန တေ အပရာဓော သိယာ။ **န စ မေ တွံသိ အပ္ပိယာ**တိ မမ တွံ န စာပိ အပ္ပိယာ၊ ယေန ဒေဿာ နာမ မမ အပ္ပိယာတိ အဓိပ္ပါယော။

၇၁။ ဣဒါနိ ယေန အဓိပ္ပါယေန ဝရေ ဒါတုကာမော၊ တံ ဒဿေန္တော ''**ဧတ္တကံယေဝ တေ အာယု၊ စဝနကာလော ဘဝိဿတီ**''တိ ဝတွာ ဝရေ ဂဏှာပေန္တော ''**ပဋိဂ္ဂဏှ မယာ ဒိန္နေ၊ ဝရေ ဒသ ဝရုတ္တမေ**''တိ အာဟ။

တတ္ထ **ဝရုတ္တမေ**တိ ဝရေသု ဥတ္တမေ အဂ္ဂဝရေ။

၇၂။ **ဒိန္နဝရာ**တိ ''ဝရေ ဒဿာမီ''တိ ပဋိညာဒါနဝသေန ဒိန္နဝရာ။ **တုဋ္ဌဟဋ္ဌာ**တိ ဣစ္ဆိတလာဘပရိတောသေန တုဋ္ဌာ စေဝ တဿ စ သိခါပ္ပတ္တိဒဿနေန ဟာသဝသေန ဟဋ္ဌာ စ။ **ပမောဒိတာ**တိ ဗလဝပါမောဇ္ဇေန ပမုဒိတာ။ **မမံ အဗ္ဘန္တရံ ကတွာ**တိ တေသု ဝရေသု မံ အဗ္ဘန္တရံ ကရိတွာ။ **ဒသ ဝရေ ဝရီ**တိ သာ အတ္တနော ခီဏာယုကဘာဝံ ဉတွာ သက္ကေန ဝရဒါနတ္ထံ ကတောကာသာ သကလဇမ္ဗုဒီပတလံ ဩလောကေန္တီ အတ္တနော အနုစ္ဆဝိကံ သိဝိရညော နိဝေသနံ ဒိသွာ တတ္ထ တဿ အဂ္ဂမဟေသိဘာဝေါ နီလနေတ္တတာ နီလဘမုကတာ ဖုဿတီတိနာမံ ဂုဏဝိသေသယုတ္တပုတ္တပဋိလာဘော အနုန္နတကုစ္ဆိဘာဝေါ အလမ္ဗတ္ထနတာ အပလိတဘာဝေါ သုခုမစ္ဆဝိတာ ဝဇ္ဈဇနာနံ မောစနသမတ္ထတာ စာတိ ဣမေ ဒသ ဝရေ ဂဏှိ။

ဣတိ သာ ဒသ ဝရေ ဂဟေတွာ တတော စုတာ မဒ္ဒရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဇာယမာနာ စ သာ စန္ဒနစုဏ္ဏပရိပ္ဖောသိတေန ဝိယ သရီရေန ဇာတာ။ တေနဿာ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ''ဖုဿတီ''တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ သာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝဍ္ဎိတွာ သောဠသဝဿကာလေ

၁-ဥပ္ပိဋ္ဌေန္တော (က)

ဥတ္တမရူပဓရာ အဟောသိ။ အထ နံ ဇေတုတ္တရနဂရေ သိဝိမဟာရာဇာ ပုတ္တဿ သဉ္ဇယကုမာရဿတ္ထာယ အာနေတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ တံ သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၃။ “တတော စုတာ သာ ဖုဿတီ၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇထ။
ဇေတုတ္တရမှိ နဂရေ၊ သဉ္ဇယေန သမာဂမီ”တိ။

သာ သဉ္ဇယရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။ အထ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော “မယာ ဖုဿတိယာ ဒိန္နဝရေသု နဝ ဝရာ သမိဒ္ဓါ”တိ ဒိသွာ “ပုတ္တဝရော န သမိဒ္ဓေါ၊ တမ္ပိဿာ သမိဇ္ဈာပေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဗောဓိသတ္တံ တဒါ တာဝတိံသဒေဝလောကေ ခီဏာယုကံ ဒိသွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ “မာရိသ တယာ မနုဿလောကေ သိဝိသဉ္ဇယရညော[1] အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ တဿ စေဝ အညေသဉ္စ စဝနဓမ္မာနံ သဋ္ဌိသဟဿာနံ ဒေဝပုတ္တာနံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ မဟာသတ္တောပိ တတော စဝိတွာ တတ္ထုပ္ပန္နော။ သေသာ ဒေဝပုတ္တာပိ သဋ္ဌိသဟဿာနံ အမစ္စာနံ ဂေဟေသု နိဗ္ဗတ္တိံသု။ မဟာသတ္တေ ကုစ္ဆိဂတေ ဖုဿတီဒေဝီ စတူသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒါနံ ဒါတုံ ဒောဟဠိနီ အဟောသိ။ ရာဇာ တဿာ ဒောဟဠံ သုတွာ နေမိတ္တကေ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိတွာ “မဟာရာဇ ဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမှိ ဒါနာဘိရတော ဥဠာရော သတ္တော ဥပ္ပန္နော၊ ဒါနေန တိတ္တိံ န ပါပုဏိဿတီ”တိ သုတွာ တုဋ္ဌမာနသော ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ။ သမဏဗြာဟ္မဏဇိဏ္ဏာ’တုရကပဏဒ္ဒိကဝနိဗ္ဗကယာစကေ သန္တပ္ပေသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ရညော အာယဿ ပမာဏံ နာဟောသိ။ တဿ ပုညာနုဘာဝေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇာနော ပဏ္ဏာကာရံ ပဟိဏန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၄။ “ယဒါဟံ ဖုဿတိယာ ကုစ္ဆိံ၊ ဩက္ကန္တော ပိယမာတုယာ။
မမ တေဇေန မေ မာတာ၊ တဒါ ဒါနရတာ အဟု။

၁-သိဝိရညော သဉ္ဇယဿ (က)

၇၅။ အဓနေ အာတုရေ ဇိဏ္ဏေ၊ ယာစကေ အဒ္ဓိကေ ဇနေ။
သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ ခီဏေ၊ ဒေတိ ဒါနံ အကိဉ္စနေ”တိ။

တတ္ထ **မမ တေဇေနာ**တိ မမ ဒါနဇ္ဈာသယာနုဘာဝေန။ **ခီဏေ**တိ ဘောဂါဒိဟိ ပရိက္ခီဏေ ပါရိဇုညပ္ပတ္တေ။ **အကိဉ္စနေ**တိ အပရိဂ္ဂဟေ။ သဗ္ဗတ္ထ ဝိသယေ ဘုမ္မံ။ အဓနာဒယော ဟိ ဒါနဓမ္မဿ ပဝတ္တိယာ ဝိသယော။

ဒေဝီ မဟာသတ္တေန ပရိဟာရေန ဂဗ္ဘံ ဓာရေန္တီ ဒသမာသေ ပရိပုဏ္ဏေ နဂရံ ဒက္ခိတုကာမာ ဟုတွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ဒေဝနဂရံ ဝိယ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဒေဝိံ ရထဝရံ အာရောပေတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကာရေသိ။ တဿာ ဝေဿဝီထိယာ မဇ္ဈပ္ပတ္တကာလေ ကမ္မဇဝါတာ စလိံသု။ အမစ္စာ ရညော အာရောစေသုံ။ သော ဝေဿဝီထိယံယေဝ'ဿာ သူတိဃရံ ကာရေတွာ အာရက္ခံ ဂဏှာပေသိ။ သာ တတ္ထ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တေနာဟ—

၇၆။ “ဒသမာသေ ဓာရယိတွာန၊ ကရောန္တေ ပုရံ ပဒက္ခိဏံ။
ဝေဿာနံ ဝီထိယာ မဇ္ဈေ၊ ဇနေသိ ဖုဿတီ မမံ။

၇၇။ န မယှံ မတ္တိကံ နာမံ၊ နာပိ ပေတ္တိကသမ္ဘဝံ။
ဇာတေတ္ထ ဝေဿဝီထိယံ၊ တသ္မာ ဝေဿန္တရော အဟူ”တိ။

တတ္ထ **ကရောန္တေ ပုရံ ပဒက္ခိဏ**န္တိ ဒေဝိံ ဂဟေတွာ သဉ္ဇယမဟာရာဇေ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကုရုမာနေ။ **ဝေဿာန**န္တိ ဝါဏိဇာနံ။

န မတ္တိကံ နာမန္တိ န မာတုအာဂတံ မာတာမဟာဒီနံ နာမံ။ **ပေတ္တိက-သမ္ဘဝ**န္တိ ပိတု ဇာတန္တိ ပေတ္တိကံ၊ သမ္ဘဝတိ ဧတသ္မာတိ သမ္ဘဝေါ၊ တံ ပေတ္တိကံ သမ္ဘဝေါ ဧတဿာတိ ပေတ္တိကသမ္ဘဝံ၊ နာမံ။ မာတာပိတုသမ္ဗန္ဓဝသေန န ကတန္တိ ဒဿေတိ။ **ဇာတေတ္ထာ**တိ ဇာတော ဧတ္ထ။ “ဇာတောမှိ”တိပိ ပါဠော။ **တသ္မာ ဝေဿန္တရော အဟူ**တိ ယသ္မာ တဒါ ဝေဿဝီထိယံ ဇာတော၊ တသ္မာ ဝေဿန္တရော နာမ အဟောသိ၊ ဝေဿန္တရောတိ နာမံ အကံသူတိ အတ္ထော။

မဟာသတ္တော မာတု ကုစ္ဆိတော နိက္ခမန္တော ဝိသဒေါ ဟုတွာ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာဝ နိက္ခမိ။ နိက္ခန္တမတ္တော စ မာတု ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “အမ္မ ဒါနံ ဒဿာမိ၊ အတ္ထိ ကိဉ္စီ”တိ အာဟ။ အထဿ မာတာ “တာတ ယထာဇ္ဈာသယံ ဒါနံ ဒေဟီ”တိ ဟတ္ထသမီပေ သဟဿတ္ထဝိကံ ဌပေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဟိ

ဥမ္မဂ်ဇာတကေ[1] ဇူမသို့ **ဇာတကေ**[2] ပဏ္ဍိတ္တာဘာဝေတိ တိသု ဌာနေသု ဇာတမတ္တောဝ ကထေသိ။ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ အတိဒိဿာဒိဒေါသဝိဝဇ္ဇိတာ မစုရနိရာ စတုသဋ္ဌိခေတိယော ဥပဋ္ဌာပေသိ။ တေန သဒ္ဓိံ ဇာတာနံ သဋ္ဌိယာ ဒါရကသဟဿာနမ္ပိ ခေတိယော ဒါပေသိ။ သော သဋ္ဌိဒါရကသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန[3] ဝဍ္ဎတိ။ တဿ ရာဇာ သတသဟဿဂ္ဃနကံ ကုမာရပိဠန္ဓနံ ကာရာပေတွာ အဒါသိ။ သော စတုပဥ္စဝဿိကကာလေ တံ ဩမုဉ္စိတွာ ခေတီနံ ဒတွာ ပုန တာဟိ ဒိယမာနံ န ဂဏှာတိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ "မမ ပုတ္တေန ဒိန္နံ သုဒိန္နံ"န္တိ ဝတွာ အပရမ္ပိ ကာရေသိ။ တမ္ပိ ဒေတိ။ ဒါရကကာလေယေဝ ခေတီနံ နဝဝါရေ ပိဠန္ဓနံ အဒါသိ။

အဋ္ဌဝဿိကကာလေ ပန သယနပိဋ္ဌေ နိသိန္နော စိန္တေသိ "အဟံ ဗာဟိ-ရကဒါနံ ဒေမိ၊ န တံ မံ ပရိတောသေတိ၊ အဇ္ဈတ္တိကဒါနံ ဒါတုကာမောမှိ။ သစေ ဟိ မံ ကောစိ ဟဒယံ ယာစေယျ၊ ဟဒယံ နီဟရိတွာ ဒဒေယျံ။ သစေ အက္ခီနိ ယာစေယျ၊ အက္ခီနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒဒေယျံ။ သစေ သကလသရီရေ မံသံ ရုဓိရမ္ပိ ဝါ ယာစေယျ၊ သကလသရီရတော မံသံ ဆိန္ဒိတွာ ရုဓိရမ္ပိ အသိနာ ဝိဇ္ဈိတွာ ဒဒေယျံ။ အထာပိ ကောစိ 'ဒါသော မေ ဟောဟိ'တိ ဝဒေယျ၊ အတ္တာနံ တဿ သာဝေတွာ ဒဒေယျ"န္တိ။ တဿေဝံ သဘာဝံ သရသံ စိန္တေန္တဿ စတုနဟုတာဓိကဒွိယောဇနသတသဟဿဗဟလာ အယံ မဟာပထဝီ ဥဒက-ပရိယန္တံ ကတွာ ကမ္ပိ။ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ ဩနမိတွာ ဇေတုတ္တရနဂရာဘိ-မုခေါ အဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၈။ "ယဒါဟံ ဒါရကော ဟောမိ၊ ဇာတိယာ အဋ္ဌဝဿိကော။
တဒါ နိသဇ္ဇ ပါသာဒေ၊ ဒါနံ ဒါတုံ ဝိစိန္တယိံ။

၇၉။ ဟဒယံ ဒဒေယျံ စက္ခုံ၊ မံသမ္ပိ ရုဓိရမ္ပိ စ။
ဒဒေယျံ ကာယံ သာဝေတွာ၊ ယဒိ ကောစိ ယာစယေ မမံ။

၈၀။ သဘာဝံ စိန္တယန္တဿ၊ အကမ္ပိတမသဏ္ဌိတံ။
အကမ္ပိ တတ္ထ ပထဝီ၊ သိနေရုဝနဝဋံသကာ"တိ။

တတ္ထ **သာဝေတွာ**တိ "အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ အဟံ ဇူမဿ ဒါသော"တိ ဒါသဘာဝံ သာဝေတွာ။ **ယဒိ ကောစိ ယာစယေ မမ**န္တိ ကောစိ မံ ယဒိ ယာစေယျ။ **သဘာဝံ စိန္တယန္တဿာ**တိ အဝိပရီတံ အတ္တနော ယထာဘူတံ သဘာဝံ

---
[1] ခု ၆-၂၀၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ [2] ခု ၆-၃၁၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ [3] ပရိဟာရေန (က)

အတိတ္တိမံ[၁] ယထာဇ္ဈာသယံ စိန္တေန္တဿ မမ၊ မယိ စိန္တေန္တေတိ အတ္ထော။ **အကမ္ပိတ**န္တိ ကမ္ပိတရဟိတံ။ **အသဏ္ဌိတ**န္တိ သင်္ကောစရဟိတံ။ ယေန ဟိ လောဘာဒိနာ အဗောဓိသတ္တာနံ စက္ခာဒိဒါနေ စိတ္တုပ္ပါဒဿ သင်္ခါတံ ကမ္ပိတံ သင်္ကောစသင်္ခါတံ သဏ္ဌိတဉ္စ သိယာ၊ တေန ဝိနာတိ အတ္ထော။ **အကမ္ပီ**တိ အစလိ။ **သိနေရုဝနဝဋံသကာ**တိ သိနေရုမှိ ဥဋ္ဌိတနန္ဒနဝနဖာရုသကဝနမိဿက- ဝနစိတ္တလတာဝနာဒိကပ္ပကတရုဝနံ သိနေရုဝနံ။ အထ ဝါ သိနေရု စ ဇမ္ဗုဒီပါ- ဒိသု ရမဏီယဝနဉ္စ သိနေရုဝနံ၊ တံ ဝနံ ဝဋံသကံ ဧတိဿာတိ သိနေရုဝန- ဝဋံသကာ။

ဧဝဉ္စ ပဌဝိကမ္ပနေ ဝတ္တမာနေ မဓုရဂမ္ဘီရဒေဝေါ ဂဇ္ဇန္တော ခဏိကဝဿံ ဝဿိ။ ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆရိံသု။ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဥဗ္ဗိဇ္ဇိ[၂]။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အပ္ဖောဋေသိ။ မဟာဗြဟ္မာ သာဓုကာရမဒါသိ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော သောဠသဝဿကာလေယေဝ သဗ္ဗသိပ္ပါနံ နိပ္ဖတ္တိံ ပါပုဏိ။ တဿ ပိတာ ရဇ္ဇံ ဒါတုကာမော မာတရာ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ မဒ္ဒရာဇကုလတော မာတုလဓီတရံ မဒ္ဒိံ နာမ ရာဇကညံ အာနေတွာ သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ ဇေဋ္ဌကံ အဂ္ဂမဟေသိံ ကတွာ မဟာသတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိ။ မဟာသတ္တော ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေန္တော အနုဒ္ဒမာသံ ဒါနံ ဩလောကေတုံ ဥပသင်္ကမတိ။ အပရဘာဂေ မဒ္ဒိဒေဝီ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ တံ ကဉ္စနဇာလေန သမ္ပဋိစ္ဆိံသု၊ တေနဿ "ဇာလိကုမာရော"တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ သာ ဓီတရံ ဝိဇာယိ၊ တံ ကဏှာဇိနေန သမ္ပဋိစ္ဆိံသု၊ တေနဿာ "ကဏှာဇိနာ"တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ တေန ဝုတ္တံ—

၈၁။ "အနုဒ္ဒမာသေ ပန္နရသေ၊ ပုဏ္ဏမာသေ ဥပေါသထေ။
ပစ္စယံ နာဂမာရုယှ၊ ဒါနံ ဒါတုံ ဥပါဂမိ"န္တိ။

တတ္ထ **အနုဒ္ဒမာသေ**တိ အနုအဍ္ဎမာသေ၊ အဍ္ဎမာသေ အဍ္ဎမာသေတိ အတ္ထော။ **ပုဏ္ဏမာသေ**တိ ပုဏ္ဏမာသိယံ၊ မာသပရိပူရိယာ စန္ဒပရိပူရိယာ စ သမန္နာဂတေ ပန္နရသေ ဒါနံ ဒါတုံ ဥပါဂမိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ တတြာယံ ယောဇနာ— **ပစ္စယံ နာဂမာရုယှ** အဍ္ဎမာသေ အဍ္ဎမာသေ **ဒါနံ ဒါတုံ** ဒါနသာလံ **ဥပါဂမိံ**၊ ဧဝံ ဥပဂစ္ဆန္တော စ ယဒါ ကေသ္မိံ ပန္နရသေ ပုဏ္ဏမာသိ- ဥပေါသထေ ဒါနံ ဒါတုံ ဥပါဂမိံ၊ တဒါ **ကလိင်္ဂရဋ္ဌဝိသယာ ဗြာဟ္မဏာ**

၁-အကိတ္တိမံ (သီ) ၂-ဥဗ္ဗတ္တိ (က)

ဥပဂစ္ဆုံ မန္တိ။ တတ္ထ **ပစ္စယံ နာဂန္တိ** ပစ္စယနာမကံ မင်္ဂလဟတ္ထိံ။ ဗောဓိသတ္တဿ ဟိ ဇာတဒိဝသေ ဧကော အာကာသစာရိနီ ကရေဏုကာ[၁] အဘိမင်္ဂလသမ္မတံ သဗ္ဗသေတဟတ္ထိပေါတကံ အာနေတွာ မင်္ဂလဟတ္ထိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပက္ကာမိ။ တဿ မဟာသတ္တံ ပစ္စယံ ကတွာ လဒ္ဓတ္တာ "ပစ္စယော"တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ တံ ပစ္စယနာမကံ သြပဝယှံ ဟတ္ထိနာဂံ အာရုယှ ဒါနံ ဒါတုံ ဥပါဂမိန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၈၂။ "ကလိင်္ဂရဋ္ဌဝိသယာ၊ ဗြာဟ္မဏာ ဥပဂစ္ဆုံ မံ။
အယာစုံ မံ ဟတ္ထိနာဂံ၊ ဓညံ မင်္ဂလသမ္မတံ။

၈၃။ အဝုဋ္ဌိကော ဇနပဒေါ၊ ဒုဗ္ဘိက္ခော ဆာတကော မဟာ။
ဒဒါဟိ ပဝရံ နာဂံ၊ သဗ္ဗသေတံ ဂဇုတ္တမ"န္တိ။

တတ္ထ **"ကလိင်္ဂရဋ္ဌဝိသယာ"**တိ အာဒိဂါထာ ဟေဋ္ဌာ **ကုရုရာဇစရိတေပိ**[၂] အာဂတာ ဧဝ၊ တသ္မာ တာသံ အတ္ထော ကထာမဂ္ဂေါ စ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဓ ပန မင်္ဂလဟတ္ထိနော သေတတ္တာ **"သဗ္ဗသေတံ ဂဇုတ္တမ"**န္တိ ဝုတ္တံ။ ဗောဓိသတ္တော ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော—

၈၄။ "ဒဒါမိ န ဝိကမ္ပာမိ၊ ယံ မံ ယာစန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
သန္တံ နပ္ပဋိဂူဟာမိ၊ ဒါနေ မေ ရမတေ မနော"တိ—

အတ္တနော ဒါနာဘိရတိံ ပဝေဒေန္တော—

၈၅။ "န မေ ယာစကမနုပ္ပတ္တေ၊ ပဋိက္ခေပေါ အနုစ္ဆဝေါ။
မာ မေ ဘိဇ္ဇိ သမာဒါနံ၊ ဒဿာမိ ဝိပုလံ ဂဇ"န္တိ—

ပဋိဇာနိတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓတော ဩရုယှ အနလင်္ကတဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တော အနုပရိယာယိတွာ အနလင်္ကတဋ္ဌာနံ အဒိသွာ ကုသုမမိဿဂန္ဓောဒကဘရိတံ သုဝဏ္ဏဘိင်္ဂါရံ ဂဟေတွာ "ဘောန္တော ဣတော ဧထာ"တိ အလင်္ကတရဇတဒါမသဒိသံ ဟတ္ထိသောဏ္ဍံ တေသံ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ ဥဒကံ ပါတေတွာ အလင်္ကတဝါရဏံ အဒါသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၈၆။ "နာဂံ ဂဟေတွာ သောဏ္ဍာယ၊ ဘိင်္ဂါရေ ရတနာမယေ။
ဇလံ ဟတ္ထေ အာကိရိတွာ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ အဒံ ဂဇ"န္တိ။

၁-ကဏေရုကာ (သီ၊ က)
၂-ခု ၄-၃၀၇-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **သန္တန္တိ** ဝိဇ္ဇမာနံ ဒေယျဓမ္မံ။ **နပ္ပဋိဂ္ဂဟာမီတိ** န ပဋိစ္ဆာဒေမိ။ ယော ဟိ အတ္တနော သန္တံ “မယှမေဝ ဟောတူ”တိ စိန္တေတိ၊ ယာစိတော ဝါ ပဋိက္ခိပတိ၊ သော ယာစကာနံ အဘိမုခေ ဌိတမ္ပိ အတ္တတော ပဋိစ္ဆာဒေတိ နာမ။ မဟာသတ္တော ပန အတ္တနော သီသံ အာဒိံ ကတွာ အဇ္ဈတ္တိကဒါနံ ဒါတုကာမောဝ၊ ကထံ ဗာဟိရံ ပဋိက္ခိပတိ၊ တသ္မာ အာဟ “သန္တံ နပ္ပဋိဂ္ဂဟာမီ”တိ။ တေနေဝါဟ “ဒါနေ မေ ရမတေ မနော”တိ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

တဿ ပန ဟတ္ထိနော စတူသု ပါဒေသု အလင်္ကာရာ စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ အဂ္ဃန္တိ၊ ဥဘောသု ပဿေသု အလင်္ကာရာ ဒွေ သတသဟဿာနိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဥဒရေ ကမ္ဗလံ သတသဟဿံ၊ ပိဋ္ဌိယံ မုတ္တာဇာလံ မဏိဇာလံ ကဉ္စနဇာလန္တိ တီဏိ ဇာလာနိ တီဏိ သတသဟဿာနိ၊ ဥဘော ကဏ္ဏာလင်္ကာရာ ဒွေ သတသဟဿာနိ၊ ပိဋ္ဌိယံ အတ္ထတကမ္ဗလံ သတသဟဿံ၊ ကုမ္ဘာလင်္ကာရော သတသဟဿံ၊ တယော ဝဋံသကာ တီဏိ သတသဟဿာနိ၊ ကဏ္ဏစူဠာလင်္ကာရော သတသဟဿံ၊ ဒွိန္နံ ဒန္တာနံ အလင်္ကာရာ ဒွေ သတသဟဿာနိ၊ သောဏ္ဍာယ သောဝတ္ထိကာလင်္ကာရော သတသဟဿံ၊ နင်္ဂုဋ္ဌာလင်္ကာရော သတသဟဿံ၊ အာရောဟဏနိဿေဏိ သတသဟဿံ၊ ဘုဉ္ဇနကဋာဟံ သတသဟဿံ၊ ဌပေတွာ အနဂ္ဃဘဏ္ဍံ ဣဒံ တာဝ ဧတ္တကံ စတုဝီသတိ သတသဟဿာနိ အဂ္ဃတိ။ ဆတ္တပိဏ္ဍိယံ ပန မဏိ, စူဠာမဏိ, မုတ္တာဟာရေ မဏိ, အင်္ကုသေ မဏိ, ဟတ္ထိကဏ္ဌဝေဌနမုတ္တာဟာရေ မဏိ, ဟတ္ထိကုမ္ဘေ မဏီတိ ဣမာနိ ဆ အနဂ္ဃာနိ၊ ဟတ္ထီပိ အနဂ္ဃောဝါတိ ဟတ္ထိနာ သဒ္ဓိံ သတ္တ အနဂ္ဃာနိ၊ တာနိ သဗ္ဗာနိ ဗြာဟ္မဏာနံ အဒါသိ။ တထာ ဟတ္ထိနော ပရိစာရကာနိ ပဉ္စ ကုလသတာနိ ဟတ္ထိမေဏ္ဍဟတ္ထိဂေါပကေဟိ သဒ္ဓိံ အဒါသိ။ သဟ ဒါနေန ပနဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဘူမိကမ္ပာဒယော အဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၇။ “ပုနာပရံ ဒဒန္တဿ၊ သဗ္ဗသေတံ ဂဇုတ္တမံ။
တဒါပိ ပထဝီ ကမ္ပိ၊ သိနေရုဝနဝဋံသကာ”တိ။

ဇာတကေပိ[1] ဝုတ္တံ—

“တဒါသိ ယံ ဘိံသနကံ၊ တဒါသိ လောမဟံသနံ။
ဟတ္ထိနာဂေ ပဒိန္နမှိ၊ မေဒနီ သမ္ပကမ္ပထာ”တိ။

---

[1] ၁-ခု ၆-၃၁၃-ပိဋ္ဌေ။

၁၀။ **တဿ နာဂဿ ဒါနေန**ာတိ ဆဟိ အနုဿေဟိ သဒ္ဒိံ စတုဝီသတိ-သတသဟဿပ္ပမာဏကအလင်္ကာရဘဏ္ဍသဟိတဿ တဿ မင်္ဂလဟတ္ထိဿ ပရိစ္စာဂေန။ **သိဝယော**တိ သိဝိရဋ္ဌကုမာရာ စေဝ သိဝိရဋ္ဌဝါသိနော စ။ "သိဝယော"တိ စ ဒေသနာသီသမေတံ။ တတ္ထ ဟိ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ဗြာဟ္မဏ-ဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒါ နာဂရာ သကလရဋ္ဌဝါသိနော စ သဉ္ဇယမဟာ-ရာဇံ ဖုဿတိဒေဝိံ မဒ္ဒိဒေဝိဉ္စ ဌပေတွာ သဗ္ဗေ ဧဝ။ **ကုဒ္ဓါ**တိ ဒေဝတာဝတ္တနေန ဗောဓိသတ္တဿ ကုဒ္ဓါ။ **သမာဂတာ**တိ သန္နိပတိတာ။ တေ ကိရ ဗြာဟ္မဏာနံ ဟတ္ထိံ လဘိတွာ တံ အဘိရုဟိတွာ မဟာဝဒ္ဓါရေန ပရိသိတွာ နဂရမဇ္ဈေန ပါယိံသု။ မဟာဇနေန စ "အမ္ဘော ဗြာဟ္မဏာ အမှာကံ ဟတ္ထိံ ကုတော အဘိရုဠှော"တိ ဝုတ္တေ "ဝေဿန္တရမဟာရာဇေန နော ဟတ္ထီ ဒိန္နော၊ ကေ တုမှေ"တိ ဟတ္ထဝိကာရာဒီဟိ ဃဋ္ဋေန္တာ အဂမံသု။ အထ အမစ္စေ အာဒိံ ကတွာ မဟာဇနာ ရာဇဒ္ဓါရေ သန္နိပတိတွာ "ရညာ နာမ ဗြာဟ္မဏာနံ ဓနံ ဝါ ဓညံ ဝါ ခေတ္တံ ဝါ ဝတ္ထုံ ဝါ ဒါသိဒါသပရိစာရိကာ ဝါ ဒါတဗ္ဗာ သိယာ[၁]၊ ကထဉ္ဟိ နာမယံ ဝေဿန္တရမဟာရာဇာ ရာဇာရဟံ မင်္ဂလဟတ္ထိံ ဒဿတိ၊ န ဣဒါနိ ဧဝံ ရဇ္ဇံ ဝိနာသေတုံ ဒဿာမာ"တိ ဥဇ္ဈာယိတွာ သဉ္ဇယမဟာရာဇဿ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ တေန အနုညာတာ အနုနယံ နာ အဂမံသု။ ကေဝလံ ပန—

"မာ နံ ဒဏ္ဍေန သတ္ထေန၊ န ဟိ သော ဗန္ဓနာရဟော။
ပဗ္ဗာဇေဟိ စ နံ ရဋ္ဌာ၊ ဝင်္ကေ ဝသတု ပဗ္ဗတေ"တိ[၂]—

ဝဒိံသု။ တေန ဝုတ္တံ—

"ပဗ္ဗာဇေသုံ သကာ ရဋ္ဌာ၊ ဝင်္ကံ ဂစ္ဆတု ပဗ္ဗတ"န္တိ။

တတ္ထ **ပဗ္ဗာဇေသု**န္တိ ရဋ္ဌတော ဗဟိ ဝါသတ္ထာယ ဥဿုက္ကမကံသု။

ရာဇာပိ "မဟာ ခေါ အယံ ပဋိပက္ခော၊ ဟန္ဒ မမ ပုတ္တော ကတိပါဟံ ရဋ္ဌတော ဗဟိ ဝသတူ"တိ စိန္တေတွာ—

"ဧသော စေ သိဝီနံ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒံ နပ္ပနုဒါမသေ။
ဣမံ သော ဝသတု ရတ္တိံ၊ ကာမေ စ ပရိဘုဉ္ဇတု။

တတော ရတျာ ဝိဝသာနေ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိ။
သမဂ္ဂါ သိဝယော ဟုတွာ၊ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇယန္တု န"န္တိ[၂]—

၁-ဒါသိဒါသပရိဝါရကံ ဝါ ဒါတဗ္ဗံ သိယာ (သီ) ၂-ခု ၆-၃၁၄-ဝိဋ္ဌေ။

ဝတွာ ပုတ္တဿ သန္တိကေ ကတ္တာရံ ပေသေသိ "ဣမံ ပဝတ္တိံ မမ ပုတ္တဿ အာရောစေဟီ"တိ။ သော တထာ အကာသိ။

မဟာသတ္တောပိ တံ သုတွာ—

"ကိဿ မေ သိဝယော ကုဒ္ဓါ၊ နာဟံ ပဿာမိ ဒုက္ကဋံ။
တံ မေ ကတ္တေ ဝိယာစိက္ခ၊ ကသ္မာ ပဗ္ဗာဇယန္တိ မ"န္တိ[၁]—

ကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ တေန "တုမှာကံ ဟတ္ထိဒါနေနာ"တိ ဝုတ္တေ သောမနဿ-ပ္ပတ္တော ဟုတွာ—

"ဟဒယံ စက္ခုမ္ပ'ဟံ ဒဇ္ဇံ၊ ကိံ မေ ဗာဟိရကံ ဓနံ။
ဟိရညံ ဝါ သုဝဏ္ဏံ ဝါ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ မဏိ။

ဒက္ခိဏံ ဝါပ'ဟံ ဗာဟုံ၊ ဒိသွာ ယာစကမာဂတေ။
ဒဒေယျံ န ဝိကမ္ပေယျံ၊ ဒါနေ မေ ရမတေ မနော။

ကာမံ မံ သိဝယော သဗ္ဗေ၊ ပဗ္ဗာဇေန္တု ဟနန္တု ဝါ။
နေဝ ဒါနာ ဝိရမိဿံ၊ ကာမံ ဆိန္ဒန္တု သတ္တဓာ"တိ[၂]—

ဝတွာ "နာဂရာ မေ ဧကဒိဝသံ ဒါနံ ဒါတုံ ဩကာသံ ဒေန္တု၊ သွေ ဒါနံ ဒတွာ တတိယဒိဝသေ ဂမိဿာမီ"တိ ဝတွာ ကတ္တာရံ တေသံ သန္တိကေ ပေသေတွာ "အဟံ သွေ သတ္တသတကံ နာမ မဟာဒါနံ ဒဿာမိ၊ သတ္တ-ဟတ္ထိသတာနိ သတ္တအဿသတာနိ သတ္တရထသတာနိ သတ္တဣတ္ထိသတာနိ သတ္တဒါသသတာနိ သတ္တဒါသိသတာနိ သတ္တဓေနုသတာနိ ပဋိယာဒေဟိ၊ နာနပ္ပကာရဉ္စ အန္နပါနာဒိံ သဗ္ဗံ ဒါတဗ္ဗယုတ္တကံ ဥပဋ္ဌပေဟီ"တိ သဗ္ဗကမ္မိကံ အမစ္စံ အာဏာပေတွာ ဧကကောဝ မဒ္ဒိဒေဝိယာ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ "ဘဒ္ဒေ မဒ္ဒိ အနုဂါမိကနိဓိံ နိဒဟမာနာ သီလဝန္တေသု ဒဒေယျာသီ"တိ တမ္ပိ ဒါနေ နိယောဇေတွာ တဿာ အတ္တနော ဂမနကာရဏံ အာစိက္ခိတွာ "အဟံ ဝနံ ဝသနတ္ထာယ ဂမိဿာမိ၊ တွံ ဣဓေဝ အနုက္ကဏ္ဌိတာ ဝသာဟီ"တိ အာဟ။ သာ "နာဟံ မဟာရာဇ တုမှေဟိ ဝိနာ ဧကဒိဝသမ္ပိ ဝသိဿာမီ"တိ အာဟ။

ဒုတိယဒိဝသေ သတ္တသတကံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ တဿ သတ္တသတကံ ဒါနံ ဒေန္တဿေဝ သာယံ အဟောသိ။ အလင်္ကတရထေန မာတာပိတူနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ "အဟံ သွေ ဂမိဿာမီ"တိ တေ အာပုစ္ဆိတွာ အကာမကာနံ တေသံ အဿုမုခါနံ ရောဒန္တာနံယေဝ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတော

၁-ခု ၆-၃၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၆-၃၁၆-ပိဋ္ဌေ။

နိက္ခမိတွာ တံ ဒိဝသံ အတ္တနော နိဝေသနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ “ဂမိဿာမီ”တိ ပါသာဒတော ဩတရိ။ မဒ္ဒိဒေဝီ သဿုသသုရေဟိ နာနာနယေဟိ ယာစိတွာ နိဝတ္တိယမာနာပိ တေသံ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ တေ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ သေသိတ္ထိယော အပလောကေတွာ[1] ဒွေ ပုတ္တေ အာဒါယ ဝေဿန္တရဿ ပဌမတရံ ဂန္တွာ ရထေ အဋ္ဌာသိ။

မဟာပုရိသော ရထံ အဘိရုဟိတွာ ရထေ ဌိတော မဟာဇနံ အာပုစ္ဆိတွာ “အပ္ပမတ္တာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောထာ”တိ ဩဝါဒမဿ ဒတွာ နဂရတော နိက္ခမိ။ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာ “ပုတ္တော မေ ဒါနဝိတ္တကော[2] ဒါနံ ဒေတူ”တိ အာဘရဏေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တရတနပူရာနိ သကဋာနိ ဥဘောသု ပဿေသု ပေသေသိ။ သောပိ အတ္တနော ကာယာရုဠှမေဝ အာဘရဏဘဏ္ဍံ သမ္ပတ္တယာစကာနံ အဋ္ဌာရသ ဝါရေ ဒတွာ သေသံ သဗ္ဗမဒါသိ။ နဂရာ နိက္ခမိတွာဝ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေတုကာမော အဟောသိ။ အထဿ ပုညာနုဘာဝေန ရထပ္ပမာဏေ ဌာနေ မဟာပထဝီ ဘိဇ္ဇိတွာ ပရိဝတ္တိတွာ ရထံ နဂရာဘိမုခံ အကာသိ။ သော မာတာပိတူနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဩလောကေသိ။ တေန ကာရုညေန ပထဝိကမ္ပော အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ **“တေသံ နိက္ခမမာနာန”**န္တိအာဒိ။

၈၉-၉၀။ တတ္ထ **နိက္ခမမာနာန**န္တိ တေသု သိဝိသု နိက္ခမန္တေသု၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေသူတိ အတ္ထော။ တေသံ ဝါ နိက္ခမန္တာနံ။ **မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ**တိ သတ္တသတကမဟာဒါနံ ဒတွာ။ **အယာစိသ**န္တိ ယာစိံ။ **သာဝယိတွာ**တိ ဃောသာပေတွာ။ **ကဏ္ဍဘေရိ**န္တိ ယုဂလမဟာဘေရိံ။ **ဒဒါမဟ**န္တိ ဒဒါမိ အဟံ။

၉၁။ **အထေတ္ထာ**တိ အထေတံ ဒါနေ ဒီယမာနေ တသ္မိံ ဒါနဂ္ဂေ။ **တုမုလော**တိ ကောလာဟလဘူတော။ **ဘေရဝေါ**တိ ဘယာဝဟော။ မဟာသတ္တံ ဟိ ဌပေတွာ အညေသံ သော ဘယံ ဇနေတိ၊ တဿ ဘယဇနနာကာရံ ဒဿေတုံ **“ဒါနေနိမ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဣမံ ဝေဿန္တရမဟာရာဇာနံ ဒါနေန ဟေတုနာ သိဝယော ရဋ္ဌတော နီဟရန္တိ ပဗ္ဗာဇေန္တိ၊ တထာပိ ပုန စ ဧဝရူပံ ဒါနံ ဒေတိ အယန္တိ။

၉၂-၉၄။ ဣဒါနိ တံ ဒါနံ ဒဿေတုံ **“ဟတ္ထီ”**န္တိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ **ဂဝ**န္တိ ဓေနုံ။ **စတုဝါဟိံ ရထံ ဒတွာ**တိ ဝဟန္တီတိ ဝါဟိနော၊ အဿာ၊ စတုရော

---

[1] ဩလောကေတွာ (သီ)

[2] ဒါနဝိတ္တကော (သီ၊ က)

အာဇည္ညသိန္ဓဝေ ရထဥ္စ ဗြာဟ္မဏာနံ ဒတွာတိ အတ္ထော။ မဟာသတ္တော ဟိ တတော နဂရတော နိက္ခမန္တော သဟဇာတေ သဋ္ဌိသဟဿေ အမစ္စေ သေသ-ဇနဉ္စ အဿုပုဏ္ဏမုခံ အနုဗန္ဓန္တံ နိဝတ္တေတွာ ရထံ ပါဇေန္တော မဒ္ဒိံ အာဟ "သစေ ဘဒ္ဒေ ပစ္ဆတော ယာစကာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဥပဓာရေယျာသီ"တိ။ သာ ဩလောကေန္တီ နိသီဒိ။ အထဿ သတ္တသတကမဟာဒါနံ ဂမနကာလေ ကတဒါနဉ္စ သမ္ပာပုဏိတုံ အသက္ကောန္တာ စတ္တာရော ဗြာဟ္မဏာ အာဂန္တွာ "ဝေဿန္တရော ကုဟိ"န္တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဒါနံ ဒတွာ ရထေန ဂတော"တိ ဝုတ္တေ "အဿေ ယာစိဿာမာ"တိ အနုဗန္ဓိံသု။ မဒ္ဒီ တေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ "ယာစကာ ဒေဝါ"တိ အာရောစေသိ။ မဟာသတ္တော ရထံ ဌပေသိ။ တေ အာဂန္တွာ အဿေ ယာစိံသု။ မဟာသတ္တော အဿေ အဒါသိ။ တေ တေ ဂဟေတွာ ဂတာ။ အဿေသု ပန ဒိန္နေသု ရထဓုရံ အာကာသေယေဝ အဋ္ဌာသိ။ အထ စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တာ ရောဟိတမိဂဝဏ္ဏေနာဂန္တွာ ရထဓုရံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အဂမံသု။ မဟာသတ္တော တေသံ ဒေဝပုတ္တဘာဝံ ဉတွာ—

"ဣဃဿ မဒ္ဒီ နိသာမေဟိ၊ စိတ္တရူပံဝ ဒိဿတိ။
မိဂရောဟိစ္စဝဏ္ဏေန၊ ဒက္ခိဏဿာ ဝဟန္တိ မ"န္တိ—

မဒ္ဒိယာ အာဟ။

တတ္ထ **စိတ္တရူပံဝါ**တိ အစ္ဆရိယရူပံ ဝိယ။ **ဒက္ခိဏဿာ**တိ သုသိက္ခိတအဿာ ဝိယ **မံ ဝဟန္တိ**။

အထ နံ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တံ အပရော ဗြာဟ္မဏော အာဂန္တွာ ရထံ ယာစိ။ မဟာသတ္တော ပုတ္တဒါရံ ဩတာရေတွာ ရထံ အဒါသိ။ ရထေ ပန ဒိန္နေ ဒေဝပုတ္တာ အန္တရဓာယိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ပန သဗ္ဗေပိ ပတ္တိကာဝ အဟေသုံ။ အထ မဟာသတ္တော "မဒ္ဒီ တွံ ကဏှာဇိနံ ဂဏှာဟိ၊ အဟံ ဇာလိကုမာရံ ဂဏှာမီ"တိ ဥဘောပိ ဒွေ ဒါရကေ အင်္ကေနာဒါယ အညမညံ ပိယသလ္လာပါ ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တေ မနုဿေ ဝင်္ကပဗ္ဗတဿ မဂ္ဂံ ပုစ္ဆန္တာ သယမေဝ ဩနတေသု ဖလရုက္ခေသု ဖလာနိ ဒါရကာနံ ဒဒန္တာ အတ္တကာမာဟိ ဒေဝတာဟိ မဂ္ဂဿ သံခိပိတတ္တာ တဒဟေဝ စေတရဋ္ဌံ သမ္ပာပုဏိံသု။ တေန ဝုတ္တံ **"စတုဝါဟိံ ရထံ ဒတွာ"**တိအာဒိ။

တတ္ထ **ဌတွာ စာတုမ္မဟာပထေ**တိ အတ္တနော ဂမနမဂ္ဂေန ပဿတော အာဂတေန တေန ဗြာဟ္မဏေန အာဂတမဂ္ဂေန စ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂတဋ္ဌာနတ္တာ

စတုက္ကသန္ဓိတေ စတုမဟာပထေ ဌတွာ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ရထံ ဒတွာ။ **ဧကကော**တိ အမစ္စသေဝကာဒိသဟာယာဘာဝေန ဧကကော။ တေနေ-ဝါဟ “**အဒုတိယော**”တိ။ **မဒ္ဒိဒေဝိံ ဣဒမဗြဝီ**တိ မဒ္ဒိဒေဝိံ ဣဒံ အဘာသိ။

၉၆-၉၉။ **ပဒုမံ ပုဏ္ဍရီကံဝါ**တိ ပဒုမံ ဝိယ ပုဏ္ဍရီကံ ဝိယ စ။ **ကဏှာဇိနဂ္ဂ-ဟီ**တိ ကဏှာဇိနံ အဂ္ဂဟေသိ။ **အဘိဇာတာ**တိ ဇာတိသမ္ပန္နာ။ **ဝိသမံ သမန္တိ** ဝိသမံ သမဋ္ဌ ဘူမိပ္ပဒေသံ။ **ဧန္တီ**တိ အာဂစ္ဆန္တိ။ **အနုမဂ္ဂေ ပဋိပ္ပထေ**တိ အနုမဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပထေ ဝါတိ **ဝါ**-သဒ္ဒဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ကရုဏာ**န္တိ ဘာဝနပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ကရုဏာယိတတ္တန္တိ အတ္ထော။ **ဒုက္ခံ တေ ပဋိဝေ-ဒေန္တီ**တိ ဣမေ ဧဝံ သုခုမာလာ ပဒသာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒူရေဝ ဣတော ဝင်္ကပဗ္ဗ-တောတိ တေ တဒါ အမှေသု ကာရုညဝသေန အတ္တနာ ဒုက္ခံ ပဋိလဘန္တိ၊ တထာ အတ္တနော ဥပ္ပန္နဒုက္ခံ ပဋိဝေဒေန္တိ ဝါတိ အတ္ထော။

၁၀၀-၁။ **ပဝနေ**တိ မဟာဝနေ။ **ဖလိနေ**တိ ဖလဝန္တေ။ **ဥဗ္ဗိဒ္ဓါ**တိ ဥဒ္ဓံ ဥဂ္ဂတာ ဥစ္စာ။ **ဥပဂစ္ဆန္တိ ဒါရကေ**တိ ယထာ ဖလာနိ ဒါရကာနံ ဟတ္ထူပ-ဂယှကာနိ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ရုက္ခာ သယမေဝ သာခါဟိ ဩနမိတွာ ဒါရကေ ဥပေန္တိ။

၁၀၂။ **အစ္ဆရိယ**န္တိ အစ္ဆရာယောဂ္ဂံ၊ အစ္ဆရံ ပဟရိတုံ ယုတ္တံ။ အဘူတပုဗ္ဗံ ဘူတန္တိ **အဗ္ဘုတံ**။ လောမာနံ ဟံသနသမတ္ထတာယ **လောမဟံသနံ**။ **သာဟု-ကာရ**န္တိ သာဓုကာရံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဣတ္ထိရတနဘာဝေန သဗ္ဗင်္ဂေဟိ အဝယဝေဟိ သောဘတီတိ **သဗ္ဗင်္ဂသောဘနာ**။

၁၀၃-၄။ **အစ္ဆေရံ ဝတာ**တိ အစ္ဆရိယံ ဝတ။ **ဝေဿန္တရဿ တေဇေနာ**တိ ဝေဿန္တရဿ ပုညာနုဘာဝေန။ **သံခိပိံသု ပထံ ယက္ခာ**တိ ဒေဝတာ မဟာ-သတ္တဿ ပုညတေဇေန စောဒိတာ တံ မဂ္ဂံ ပရိက္ခယံ ပါပေသုံ၊ အပ္ပကံ အကံသု၊ တံ ပန ဒါရကေသု ကရုဏာယ ကတံ ဝိယ ကတွာ ဝုတ္တံ “**အနု-ကမ္ပာယ ဒါရကေ**”တိ။ ဇေတုတ္တရနဂရတော ဟိ သုဝဏ္ဏဂိရိတာလော နာမ ပဗ္ဗတော ပဉ္စ ယောဇနာနိ၊ တတော ကောန္တိမာရာ နာမ နဒီ ပဉ္စ ယောဇနာနိ၊ တတော မာရဉ္ဇနဂိရိ[1] နာမ ပဗ္ဗတော ပဉ္စ ယောဇနာနိ၊ တတော ဒုဏ္ဏ-ဗြာဟ္မဏဂါမော နာမ ပဉ္စ ယောဇနာနိ၊ တတော မာတုလနဂရံ ဒသ ယောဇနာနိ၊ ဣတိ တံ ရဋ္ဌံ ဇေတုတ္တရနဂရတော တိံသ ယောဇနာနိ ဟောတိ။

၁-အဥ္ဇနဂိရိ (သီ)၊ အဉ္ဇရဂိရိ (က)

ဒေဝတာ ဗောဓိသတ္တဿ ပုညတေဇေန စောဒိတာ မဂ္ဂံ ပရိက္ခယံ ပါပေသုံ။ တံ သဗ္ဗံ ဧကာဟေနေဝ အတိက္ကမိံသု။ တေန ဝုတ္တံ **“နိက္ခန္တဒိဝသေနေဝ၊ စေတရဋ္ဌမုပါဂမု”**န္တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော သာယန္ဟသမယံ စေတရဋ္ဌေ မာတုလနဂရံ ပတွာ တဿ နဂရဿ ဒွါရသမီပေ သာလာယံ နိသီဒိ။ အထဿ မဒ္ဒီဒေဝီ ပါဒေသု ရဇံ ပုဉ္ဆိတွာ ပါဒေ သမ္ဗာဟိတွာ “ဝေဿန္တရဿ အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေဿာမီ”တိ သာလတော နိက္ခမိတွာ တဿ စက္ခုပထေ သာလဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ နဂရံ ပဝိသန္တိယော စ နိက္ခမန္တိယော စ ဣတ္ထိယော တံ ဒိသွာ ပရိဝါရေသုံ။ မဟာဇနော တဉ္စ ဝေဿန္တရဉ္စ ပုတ္တေ စဿ တထာ အာဂတေ ဒိသွာ ရာဇူနံ အာစိက္ခိ။ သဋ္ဌိသဟဿာ ရာဇာနော ရောဒန္တာ ပရိဒေဝန္တာ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ မဂ္ဂပရိဿမံ ဝိနောဒေတွာ တထာ အာဂမနကာရဏံ ပုစ္ဆိံသု။

မဟာသတ္တော ဟတ္ထိဒါနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗံ ကထေသိ။ တံ သုတွာ တေ အတ္တနော ရဇ္ဇေန နိမန္တယိံသု။ မဟာပုရိသော “မယာ တုမှာကံ ရဇ္ဇံ ပဋိဂ္ဂဟိတမေဝ ဟောတု၊ ရာဇာ ပန မံ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ တသ္မာ ဝင်္ကပဗ္ဗတမေဝ ဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ တေဟိ နာနပ္ပကာရံ တတ္ထ ဝါသံ ယာစိယမာနောပိ တံ အနလင်္ကရိတွာ တေဟိ ဂဟိတာရက္ခော တံ ရတ္တိံ သာလာယမေဝ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ တေဟိ ပရိဝုတော နိက္ခမိတွာ ပန္နရသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္တွာ ဝနဒွါရေ ဌတွာ တေ နိဝတ္တေတွာ ပုရတော ပန္နရသယောဇနမဂ္ဂံ တေဟိ အာစိက္ခိတနိယာမေနေဝ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၀၅။ “သဋ္ဌိရာဇသဟဿာနိ၊ တဒါ ဝသန္တိ မာတုလေ။
သဗ္ဗေ ပဉ္ဇလိကာ ဟုတွာ၊ ရောဒမာနာ ဥပါဂမုံ။

၁၀၆။ တတ္ထ ဝတ္တေတွာ သလ္လာပံ၊ စေတေဟိ စေတပုတ္တေဟိ။
တေ တတော နိက္ခမိတွာန၊ ဝင်္ကံ အဂမု ပဗ္ဗတ”န္တိ။

တတ္ထ **တတ္ထ ဝတ္တေတွာ သလ္လာပ**န္တိ တတ္ထ တေဟိ ရာဇူဟိ သမာဂမေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသမ္မောဒမာနာ ကထံ ပဝတ္တေတွာ။ **စေတပုတ္တေဟီ**တိ စေတရာဇပုတ္တေဟိ။ **တေ တတော နိက္ခမိတွာနာ**တိ တေ ရာဇာနော တတော ဝနဒွါရဋ္ဌာနေ နိဝတ္တေတွာ။ **ဝင်္ကံ အဂမု ပဗ္ဗတ**န္တိ အမှေ စတ္တာရော ဇနာ ဝင်္ကပဗ္ဗတံ ဥဒ္ဒိဿ အဂမမှာ။

အထ မဟာသတ္တော တေဟိ အာစိက္ခိတမဂ္ဂေန ဂန္တွာ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတံ ပတွာ တံ ဒိဝသံ တတ္ထ ဝသိတွာ တတော ဥတ္တရဒိသာဘိမုခေါ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတပါဒေန ဂန္တွာ ကေတုမတီနဒီတီရေ နိသီဒိတွာ ဝနစရကေန ဒိန္နံ မဓုမံသံ ခါဒိတွာ တဿ သုဝဏ္ဏသူစိံ ဒတွာ နှတွာ ပိဝိတွာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထော နဒိံ ဥတ္တရိတွာ သာနုပဗ္ဗတသိခရေ ဌိတဿ နိဂြောဓဿ မူလေ ထောကံ နိသီဒိတွာ ဥဋ္ဌာယ ဂန္တွာ နာလိကပဗ္ဗတံ ပရိဟရန္တော မုစလိန္ဒသရံ ဂန္တွာ သရတီရေန ပုဗ္ဗုတ္တရကဏ္ဏံ ပတွာ ဧကပဒိကမဂ္ဂေန ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသိတွာ တံ အတိက္ကမ္မ ဂိရိဝိဒုဂ္ဂါနံ နဒီပဘဝါနံ ပုရတော စတုရဿပေါက္ခရဏိံ ပါပုဏိ။

၁၀၇။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော "မဟာသတ္တော ဟိမဝန္တံ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝသနဋ္ဌာနံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စိန္တေတွာ ဝိဿကမ္မံ ပေသေသိ "ဂစ္ဆ ဝင်္ကပဗ္ဗတကုစ္ဆိမှိ ရမဏီယေ ဌာနေ အဿမပဒံ မာပေဟီ"တိ။ သော တတ္ထ ဒွေ ပဏ္ဏသာလာယော ဒွေ စင်္ကမေ ဒွေ စ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ မာပေတွာ တေသု တေသု ဌာနေသု နာနာပုပ္ဖဝိစိတ္တေ ရုက္ခေ ဖလိတေ ရုက္ခေ ပုပ္ဖဂစ္ဆေ ကဒလိဝနာဒီနိ စ ဒဿေတွာ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ပဋိယာဒေတွာ "ယေ ကေစိ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ၊ တေ ဂဏှန္တူ"တိ အက္ခရာနိ လိခိတွာ အမနုဿေ စ ဘေရဝသဒ္ဒေ မိဂပက္ခိနော စ ပဋိက္ကမာပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

မဟာသတ္တော ဧကပဒိကမဂ္ဂံ ဒိသွာ "ပဗ္ဗဇိတာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတီ"တိ မဒ္ဒိဉ္စ ပုတ္တေ စ တတ္ထေဝ ဌပေတွာ အဿမပဒံ ပဝိသိတွာ အက္ခရာနိ ဩလောကေတွာ "သက္ကေန ဒိန္နောသ္မီ"တိ ပဏ္ဏသာလဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ပဝိသိတွာ ခဂ္ဂဉ္စ ဓနုဉ္စ အပနေတွာ သာဋကေ ဩမုဉ္စိတွာ ဣသိဝေသံ ဂဟေတွာ ကတ္တရဒဏ္ဍံ အာဒါယ နိက္ခမိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသဒိသေန ဥပသမေန ဒါရကာနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ မဒ္ဒိဒေဝီပိ မဟာသတ္တံ ဒိသွာ ပါဒေသု ပတိတွာ ရောဒိတွာ တေနေဝ သဒ္ဓိံ အဿမံ ပဝိသိတွာ အတ္တနော ပဏ္ဏသာလံ ဂန္တွာ ဣသိဝေသံ ဂဏှိ။ ပစ္ဆာ ပုတ္တေပိ တာပသကုမာရကေ ကရိံသု။ ဗောဓိသတ္တော မဒ္ဒိံ ဝရံ ယာစိ "မယံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ၊ ဣတ္ထီ စ နာမ ဗြဟ္မစရိယဿ မလံ၊ မာ ဒါနိ အကာလေ မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆာ"တိ။ သာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ မဟာသတ္တမ္ပိ ဝရံ ယာစိ "ဒေဝ တုမှေ ပုတ္တေ ဂဟေတွာ ဣဓေဝ ဟောထ၊ အဟံ ဖလာဖလံ အာဟရိဿာမီ"တိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ အရညတော ဖလာဖလာနိ အာဟရိတွာ တယော ဇနေ ပဋိဇဂ္ဂိ။ ဣတိ စတ္တာရော ခတ္တိယာ ဝင်္ကပဗ္ဗတကုစ္ဆိယံ သတ္တမာသမတ္တံ ဝသိံသု။ တေန ဝုတ္တံ "**အာမန္တယိတွာ ဒေဝိန္ဒော၊ ဝိဿကမ္မံ မဟိဒ္ဓိက**"န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **အာမန္တယိတွာ**တိ ပက္ကောသာပေတွာ။ **မဟိန္ဒိက**န္တိ မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတံ။ **အဿမံ သုကတ**န္တိ အဿမပဒံ သုကတံ ကတွာ။ ရမ္မံ ဝေဿန္တရဿ ဝသနာနုစ္ဆဝိကံ **ပဏ္ဏသာလံ။ သုမာပယာ**တိ သုဋ္ဌု မာပယ။ အာဏာပေသီတိ ဝစနသေသော။ **သုမာပယီ**တိ သမ္မာ မာပေသိ။

၁၁၁။ **အသုညော**တိ ယထာ သော အဿမော အသုညော ဟောတိ၊ ဧဝံ တဿ အသုညဘာဝကရဏေန အသုညော ဟောမိ။ “အသုညေ”တိ ဝါ ပါဌော၊ မမ ဝသနေနေဝ အသုညေ အဿမေ ဒါရကေ အနုရက္ခန္တော ဝသာမိ တတ္ထ တိဋ္ဌာမိ။ ဗောဓိသတ္တဿ မေတ္တာနုဘာဝေန သမန္တာ တိယောဇနေ သဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနာပိ မေတ္တံ ပဋိလဘိံသု။

ဧဝံ တေသု တတ္ထ ဝသန္တေသု ကလိင်္ဂရဋ္ဌဝါသီ **ဇူဇကော** နာမ ဗြာဟ္မဏော **အမိတ္တတာပနာယ** နာမ ဘရိယာယ “နာဟံ တေ နိစ္စံ ဓညကောဋ္ဋနဥဒကာဟရဏယာဂုဘတ္တပစနာဒီနိ ကာတုံ သက္ကောမိ၊ ပရိစာရကံ မေ ဒါသံ ဝါ ဒါသိံ ဝါ အာနေဟီ”တိ ဝုတ္တော “ကုတောဟံ တေ ဘောတိ ဒုဂ္ဂတော ဒါသံ ဝါ ဒါသိံ ဝါ လဘိဿာမီ”တိ ဝတွာ တာယ “ဧသ ဝေဿန္တရော ရာဇာ ဝင်္ကပဗ္ဗတေ ဝသတိ၊ တဿ ပုတ္တေ မယှံ ပရိစာရကေ ယာစိတွာ အာနေဟီ”တိ ဝုတ္တော ကိလေသဝသေန တဿာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာယ တဿာ ဝစနံ အတိက္ကမိတုံ အသက္ကောန္တော ပါထေယျံ ပဋိယာဒါပေတွာ အနုက္ကမေန ဇေတုတ္တရနဂရံ ပတွာ “ကုဟိံ ဝေဿန္တရမဟာရာဇာ”တိ ပုစ္ဆိ။

မဟာဇနော “ဣမေသံ ယာစကာနံ အတိဒါနေန အမှာကံ ရာဇာ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇိတော၊ ဧဝံ အမှာကံ ရာဇာနံ နာသေတွာ ပုနပိ ဣဓေဝ အာဂစ္ဆတီ”တိ လေဍ္ဍုဒဏ္ဍာဒိဟတ္ထော ဥပက္ကောသန္တော ဗြာဟ္မဏံ အနုဗန္ဓိ။ သော ဒေဝတာဝိဂ္ဂဟိတော ဟုတွာ တတော နိက္ခမိတွာ ဝင်္ကပဗ္ဗတဂါမိမဂ္ဂံ အဘိရုဠှော အနုက္ကမေန ဝနဒွါရံ ပတွာ မဟာဝနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ မဂ္ဂမူဠှော ဟုတွာ ဝိစရန္တော တေဟိ ရာဇူဟိ ဗောဓိသတ္တဿ အာရက္ခဏတ္ထာယ ဌပိတေန စေတပုတ္တေန သမာဂဉ္ဆိ။ တေန “ကဟံ ဘော ဗြာဟ္မဏ ဂစ္ဆသီ”တိ ပုဋ္ဌော “ဝေဿန္တရမဟာရာဇဿ သန္တိက”န္တိ ဝုတ္တေ “အဒ္ဓါ အယံ ဗြာဟ္မဏော တဿ ပုတ္တေ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ ယာစိတုံ ဂစ္ဆတီ”တိ စိန္တေတွာ “မာ ခေါ တွံ ဗြာဟ္မဏ တတ္ထ ဂဉ္ဆိ၊ သစေ ဂစ္ဆသိ၊ ဧတ္ထေဝ တေ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ မယှံ သုနခါနံ ဃာသံ ကရိဿာမီ”တိ တေန သန္တဇ္ဇိတော မရဏဘယဘီတော “အဟမဿ ပိတရာ ပေသိတော ဒူတော၊ ‘တံ အာနေဿာမီ’တိ အာဂတော”တိ မုသာဝါဒံ အဘာသိ။ တံ သုတွာ စေတပုတ္တော တုဋ္ဌဟဋ္ဌော

ဗြာဟ္မဏဿ သက္ကာရသမ္မာနံ ကတွာ ဝင်္ကပဗ္ဗတဂါမိမဂ္ဂံ အာစိက္ခိ။ သော တတော ပရံ ဂန္တွာ အန္တရာမဂ္ဂေ အစ္စုတေန နာမ တာပသေန သဒ္ဓိံ သမာဂန္တွာ တမ္ပိ မဂ္ဂံ ပုစ္ဆိတွာ တေနာပိ မဂ္ဂေ အာစိက္ခိတေ တေန အာစိက္ခိတသညာယ မဂ္ဂံ ဂန္တွာ အနုက္ကမေန ဗောဓိသတ္တဿ အဿမပဒ-ဋ္ဌာနသမီပံ ဂန္တွာ မဒ္ဒိဒေဝိယာ ဖလာဖလတ္ထံ ဂတကာလေ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဥဘော ဒါရကေ ယာစိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၁၂။ “ပဝနေ ဝသမာနဿ၊ အဒ္ဓိကော မံ ဥပါဂမိ။
အယာစိ ပုတ္တကေ မယှံ၊ ဇာလိံ ကဏှာဇိနံ စုဘော”တိ။

ဧဝံ ဗြာဟ္မဏေန ဒါရကေသု ယာစိတေသု မဟာသတ္တော “စိရဿံ ဝတ မေ ယာစကော အာဂတော၊ အဇ္ဇာဟံ အနဝသေသတော ဒါနပါရမိံ ပူရေဿာမီ”တိ အဓိပ္ပါယေန သောမနဿဇာတော ပသာရိတဟတ္ထေ သဟဿတ္ထဝိကံ ဌပေန္တော ဝိယ ဗြာဟ္မဏဿ စိတ္တံ ပရိတောသေန္တော သကလဉ္စ တံ ပဗ္ဗတကုစ္ဆိံ ဥန္နာဒေန္တော “ဒဒါမိ တဝ မယှံ ပုတ္တကေ၊ အပိ စ မဒ္ဒိဒေဝီ ပန ပါတောဝ ဖလာဖလတ္ထာယ ဝနံ ဂန္တွာ သာယံ အာဂမိဿတိ၊ တာယ အာဂတာယ တေ ပုတ္တကေ ဒဿေတွာ တွဉ္စ မူလဖလာဖလံ ခါဒိတွာ ဧကရတ္တိံ ဝသိတွာ ဝိဂတပရိဿမော ပါတောဝ ဂမိဿသီ”တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏော “ကာမဉ္စေသ ဥဠာရဇ္ဈာသယတာယ ပုတ္တကေ ဒဒါတိ၊ မာတာ ပန ဝစ္ဆဂိဒ္ဓါ အာဂန္တွာ ဒါနဿ အန္တရာယမ္ပိ ကရေယျ၊ ယန္နူနာဟံ ဣမံ နိပ္ပီဠေတွာ ဒါရကေ ဂဟေတွာ အဇ္ဇေဝ ဂစ္ဆေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ “ပုတ္တာ စေ တေ မယှံ ဒိန္နာ၊ ကိံ ဒါနိ မာတရံ ဒဿေတွာ ပေသိတေဟိ၊ ဒါရကေ ဂဟေတွာ အဇ္ဇေဝ ဂမိဿာမီ”တိ အာဟ။ “သစေ တွံ ဗြာဟ္မဏ ရာဇပုတ္တေ မာတရံ ဒဋ္ဌုံ န ဣစ္ဆသိ၊ ဣမေ ဒါရကေ ဂဟေတွာ ဇေတုတ္တရနဂရံ ဂစ္ဆ၊ တတ္ထ သဉ္စယမဟာရာဇာ ဒါရကေ ဂဟေတွာ မဟန္တံ တေ ဓနံ ဒဿတိ၊ တေန ဒါသဒါသိယော ဂဏှိဿသိ၊ သုခဉ္စ ဇီဝိဿသိ၊ အညထာ ဣမေ သုခုမာလာ ရာဇဒါရကာ၊ ကိံ တေ ဝေယျာဝစ္စံ ကရိဿန္တီ”တိ အာဟ။

ဗြာဟ္မဏော “ဧဝမ္ပိ မယာ န သက္ကာ ကာတုံ၊ ရာဇဒဏ္ဍတော ဘာယာမိ၊ မယှမေဝ ဂါမံ နေဿာမီ”တိ အာဟ။ ဣမံ တေသံ ကထာသလ္လာပံ သုတွာ ဒါရကာ “ပိတာ နော ခေါ အမှေ ဗြာဟ္မဏဿ ဒါတုကာမော”တိ ပက္ကမိတွာ ပေါက္ခရဏိံ[၁] ဂန္တွာ ပဒုမိနိဂစ္ဆေ နိလီယိံသု။ ဗြာဟ္မဏော တေ အဒိသွာဝ

၁-ပေါက္ခရဏိတီရံ (က)

“တွံ ‘ဒါရကေ ဒဒါမိ’တိ ဝတွာ တေ အပဏ္ဏမာပေသိ၊ ဧသော တေ သာဓုဘာဝေါ”တိ အာဟ။ အထ မဟာသတ္တော သဟသာဝ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဒါရကေ ဂဝေသန္တော ပဒုမိနိဂစ္ဆေ နိလီနေ ဒိသွာ “ဧထ တာတာ၊ မာ မယှံ ဒါနပါရမိယာ အန္တရာယံ အကတ္ထ၊ မမ ဒါနဇ္ဈာသယံ မတ္ထကံ ပါပေထ၊ အယဉ္စ ဗြာဟ္မဏော တုမှေ ဂဟေတွာ တုမှာကံ အယျကဿ သဉ္စယမဟာရာဇဿ သန္တိကံ ဂမိဿတိ၊ တာတ[1] ဇာလိ တွံ ဘုဇိဿော ဟောတုကာမော ဗြာဟ္မဏဿ နိက္ခသဟဿံ ဒတွာ ဘုဇိဿော ဘဝေယျာသိ၊ ကဏှာဇိနေ တွံ ဒါသသတံ ဒါသိသတံ ဟတ္ထိသတံ အဿသတံ ဥသဘသတံ နိက္ခသတန္တိ သဗ္ဗ-သတံ ဒတွာ ဘုဇိဿာ ဘဝေယျာသီ”တိ ကုမာရေ အဿာသေတွာ သမဿာ-သေတွာ ဂဟေတွာ အဿမပဒံ ဂန္တွာ ကမဏ္ဍလုနာ ဥဒကံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗညုတ-ညာဏဿ ပစ္စယံ ကတွာ ဗြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထေ ဥဒကံ ပါတေတွာ အတိဝိယ ပီတိသောမနဿဇာတော ဟုတွာ ပထဝိံ ဥန္နာဒေန္တော ပိယပုတ္တဒါနံ အဒါသိ။ ဣဓာပိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ပထဝိကမ္ပာဒယော အဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၁၃။ “ယာစကံ ဥပဂတံ ဒိသွာ၊ ဟာသော မေ ဥပပဇ္ဇထ။
ဥဘော ပုတ္တေ ဂဟေတွာန၊ အဒါသိံ ဗြာဟ္မဏေ ဝံဒါ။

၁၁၄။ သကေ ပုတ္တေ စဇန္တဿ၊ ဇူဇကေ ဗြာဟ္မဏေ ယဒါ။
တဒါပိ ပထဝီ ကမ္ပိ၊ သိနေရုဝနဝဋံသကာ”တိ။

အထ ဗြာဟ္မဏော ဒါရကေ အဂန္တုကာမေ လတာယ ဟတ္ထေသု ဗန္ဓိတွာ အာကမ္ပိ။ တေသံ ဗန္ဓဋ္ဌာနေ ဆဝိံ ဆိန္ဒိတွာ လောဟိတံ ပဂ္ဃရိ။ သော လတာဒဏ္ဍေန ပဟရန္တော အာကမ္ပိ[2]။ တေ ပိတရံ ဩလောကေတွာ—

“အမ္မာ စ တာတ နိက္ခန္တာ၊ တွဉ္စ နော တာတ ဒဿသိ။
မာ နော တွံ တာတ အဒဒါ၊ ယာဝ အမ္မာပိ ဧတု နော။
တဒါယံ ဗြာဟ္မဏော ကာမံ၊ ဝိက္ကိဏာတု ဟနာတု ဝါ”တိ[3]—

ဝတွာ ပုနပိ အယံ ဧဝရူပေါ ဃောရဒဿနော ကုရူရကမ္မန္တော—

“မနုဿော ဥဒါဟု ယက္ခော၊ မံသလောဟိတဘောဇနော။
ဂါမာ အရညမာဂမ္မ၊ ဓနံ တံ တာတ ယာစတိ။
နီယမာနေ ပိသာစေန၊ ကိံ နု တာတ ဥဒိက္ခသီ”တိ[4]—

အာဒီနိ ဝဒန္တာ ပရိဒေဝိံသု။ တတ္ထ ဓနန္တိ ပုတ္တဓနံ။

၁-တတ္ထ(က) ၂-အာကမ္ပတိ(သီ) ၃-ခု ၆-၃၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ခု ၆-၃၅၂-ပိဋ္ဌေ။

ဇူဇကော ဒါရကေ တထာ ပရိဒေဝန္တေယေဝ ပေါထေန္တော ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။ မဟာသတ္တဿ ဒါရကာနံ ကရုဏံ ပရိဒေဝိတေန တဿ စ ဗြာဟ္မဏဿ အကာရုညဘာဝေန ဗလဝသောကော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဝိပ္ပဋိသာရော စ ဥဒပါဒိ။ သော တင်္ခဏညေဝ ဗောဓိသတ္တာနံ ပဝေဏိံ အနုဿရိ။ "သဗ္ဗေဝ ဟိ ဗောဓိသတ္တာ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ ပရိစ္စဇိတွာ ဗုဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တိ၊ အဟမ္ပိ တေသံ အဗ္ဘန္တရော၊ ပုတ္တဒါနဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂါနံ အညတရံ၊ တသ္မာ ဝေဿန္တရ ဒါနံ ဒတွာ ပစ္ဆာနုတာပေါ န တေ အနုစ္ဆဝိကော"တိ အတ္တာနံ ပရိဘာသေတွာ "ဒိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ မမ တေ န ကိဉ္စိ ဟောန္တီ"တိ အတ္တာနံ ဥပတ္ထမ္ဘေတွာ ဒဠှသမာဒါနံ အဓိဋ္ဌာယ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ ပါသာဏ-ဖလကေ ကဉ္စနပဋိမာ ဝိယ နိသီဒိ။

အထ မဒ္ဒီဒေဝီ အရညတော ဖလာဖလံ ဂဟေတွာ နိဝတ္တန္တီ "မာ မဟာ-သတ္တဿ ဒါနန္တရာယော ဟောတူ"တိ ဝါဠမိဂရူပဓရာဟိ ဒေဝတာဟိ ဥပရုဒ္ဓ-မဂ္ဂါ တေသု အပဂတေသု စိရေန အဿမံ ပတွာ "အဇ္ဇ မေ ဒုဿုပိနံ ဒိဋ္ဌံ၊ ဒုန္နိမိတ္တာနိ စ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ကိံ နု ခေါ ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေန္တီ အဿမံ ပဝိသိတွာ ပုတ္တကေ အပဿန္တီ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ "ဒေဝ န ခေါ အမှာကံ ပုတ္တကေ ပဿာမိ၊ ကုဟိံ တေ ဂတာ"တိ အာဟ။ သော တုဏှီ အဟောသိ။ သာ ပုတ္တကေ ဥပဓာရေန္တီ တဟိံ တဟိံ ဥပဓာဝိတွာ ဂဝေသန္တီ အဒိသွာ ပုနပိ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တော "ကက္ခဠကထာယ နံ ပုတ္တသောကံ ဇဟာ-ပေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ—

"နူန မဒ္ဒီ ဝရာရောဟာ၊ ရာဇပုတ္တိ ယသဿိနီ။
ပါတော ဂတာသိ ဥဉ္ဆာယ၊ ကိမိဒံ သာယမာဂတာ"တိ[၁]—

ဝတွာ တာယ စိရာယနကာရဏေ ကထိတေ ပုနပိ ဒါရကေ သန္ဓာယ န ကိဉ္စိ အာဟ။ သာ ပုတ္တသောကေန တေ ဥပဓာရေန္တီ ပုနပိ ဝါတဝေဂေန ဝနာနိ ဝိစရိ၊ တာယ ဧကရတ္တိယံ ဝိစရိတဋ္ဌာနံ ပရိဂ္ဂဏှန္တံ ပန္နရသယောဇန-မတ္တံ အဟောသိ။ အထ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ မဟာသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဌိတာ ဒါရကာနံ အဒဿနေန ဗလဝသောကာဘိဘူတာ တဿ ပါဒမူလေ ဆိန္နကဒလီ ဝိယ ဘူမိယံ ဝိသညီ ဟုတွာ ပတိ။ သော "မတာ"တိ သညာယ ကမ္ပမာနော ဥပ္ပန္နဗလဝသောကောပိ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ "ဇာနိဿာမိ တာဝ ဇီဝတိ, န ဇီဝတီ"တိ သတ္တမာသေ ကာယသံသဂ္ဂံ

[၁] ခု ၆-၃၅၉-ပိဋ္ဌေ။

အနာပန္နပုဗ္ဗာပိ အညာ အဘာဝေန တဿာ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ဦရူသု ဌပေတွာ ဥဒကေန ပရိပ္ဖောသိတွာ ဥရဉ္စ မုခဉ္စ ဟဒယဉ္စ ပရိမဇ္ဇိ။ မဒ္ဒီပိ ခေါ ထောကံ ဝီတိနာမေတွာ သတိံ ပဋိလဘိတွာ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ "ဒေဝ ဒါရကာ တေ ကုဟိံ ဂတာ"တိ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ ''ဒေဝိ ဧကဿ မေ ဗြာဟ္မဏဿ မံ ယာစိတွာ အာဂတဿ ဒါသတ္တာယ ဒိန္နာ"တိ ဝတွာ တာယ "ကသ္မာ ဒေဝ ပုတ္တေ ဗြာဟ္မဏဿ ဒတွာ မမ သဗ္ဗရတ္တိံ ပရိဒေဝိတွာ ဝိစရန္တိယာ နာစိက္ခီ"တိ ဝုတ္တေ "ပဌမမေဝ ဝုတ္တေ တဝ စိတ္တဒုက္ခံ ဗဟု ဘဝိဿတိ၊ ဣဒါနိ ပန သရီရဒုက္ခေန တနုကံ ဘဝိဿတီ"တိ ဝတွာ—

''မံ ပဿ မဒ္ဒိ မာ ပုတ္တေ၊ မာ ဗာဠှံ ပရိဒေဝသိ။
လစ္ဆာမ ပုတ္တေ ဇီဝန္တာ၊ အရောဂါ စ ဘဝါမသေ"တိ[၁]—

သော သမဿာသေတွာ ပုန—

''ပုတ္တေ ပသုဉ္စ ဓညဉ္စ၊ ယဉ္စ အညံ ဃရေ ဓနံ။
ဒဇ္ဇာ သပ္ပုရိသော ဒါနံ၊ ဒိသွာ ယာစကမာဂတံ။
အနုမောဒါဟိ မေ မဒ္ဒိ၊ ပုတ္တကေ ဒါနမုတ္တမ''န္တိ[၁]—

ဝတွာ အတ္တနော ပုတ္တဒါနံ တံ အနုမောဒါပေသိ။

သာပိ—

''အနုမောဒါမိ တေ ဒေဝ၊ ပုတ္တကေ ဒါနမုတ္တမံ။
ဒတွာ စိတ္တံ ပသာဒေဟိ၊ ဘိယျော ဒါနံ ဒဒေါ ဘဝ"တိ[၂]

ဝတွာ အနုမောဒိ။

ဧဝံ တေသု အညမညံ သမ္မောဒနီယံ ကထံ ကထေန္တေသု သက္ကော စိန္တေသိ "မဟာပုရိသော ဟိယျော ဇူဇကဿ ပထဝိံ ဥန္နာဒေတွာ ဒါရကေ အဒါသိ။ ဣဒါနိ နံ ကောစိ ဟီနပုရိသော ဥပသင်္ကမိတွာ မဒ္ဒိဒေဝိံ ယာစိတွာ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆေယျ၊ တတော ရာဇာ နိပ္ပစ္စယော ဘဝေယျ၊ ဟန္ဒာဟံ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန နံ ဥပသင်္ကမိတွာ မဒ္ဒိံ ယာစိတွာ ပါရမိကူဋံ ဂါဟာပေတွာ ကဿစိ အဝိဿဇ္ဇိယံ ကတွာ ပုန နံ တဿေဝ ဒတွာ အာဂမိဿာမီ"တိ။ သော သူရိယုဂ္ဂမနဝေလာယံ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တံ ဒိသွာ မဟာပုရိသော ''အတိထိ နော အာဂတော"တိ ပီတိသောမနဿ- ဇာတော တေန သဒ္ဓိံ မဓုရပဋိသန္ထာရံ ကတွာ "ဗြာဟ္မဏ ကေနတ္ထေန

၁-ခု ၆-၃၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၆-၃၆၃-ပိဋ္ဌေ။

ဋ္ဌာဝဂတောသိ"တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သက္ကော မဒ္ဒိဒေဝိံ ယာစိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၁၅။ "ပုနဒေဝ သက္ကော ဩရုယှ၊ ဟုတွာ ဗြာဟ္မဏသန္နိဘော။
အယာစိ မံ မဒ္ဒိဒေဝိံ၊ သီလဝန္တိံ ပတိဗ္ဗတ"န္တိ။

တတ္ထ **ပုနဒေဝါ**တိ ဒါရကေ ဒိန္နဒိဝသတော ပဋ္ဌာ ဧဝ။ တဒနန္တရမေဝါတိ အတ္ထော။ **ဩရုယှာ**တိ ဒေဝလောကတော ဩတရိတွာ။ **ဗြာဟ္မဏသန္နိဘော**တိ ဗြာဟ္မဏသမာနဝဏ္ဏော။

အထ မဟာသတ္တော "ဟိယျော မေ ဒွေပိ ဒါရကာ ဗြာဟ္မဏဿ ဒိန္နာ၊ အဟမ္ပိ အရညေ ဧကကော၀၊ ကထံ တေ မဒ္ဒိံ သီလဝန္တိံ ပတိဗ္ဗတံ ဒဿာမီ"တိ အဝတွာဝ ပသာရိတဟတ္ထေ အနဂ္ဃရတနံ ဌပေန္တော ဝိယ အသဇ္ဇိတွာ အဗဒ္ဓိတွာ အနောလီနမာနသော "အဇ္ဇ မေ ဒါနပါရမီ မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတီ"တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဂိရိံ ဥန္နာဒေန္တော ဝိယ—

"ဒဒါမိ န ဝိကမ္ပာမိ၊ ယံ မံ ယာစသိ ဗြာဟ္မဏ။
သန္တံ နပ္ပဋိဂူဟာမိ၊ ဒါနေ မေ ရမတီ မနော"တိ—

ဝတွာ သီဃမေဝ ကမဏ္ဍလုနာ ဥဒကံ အာဟရိတွာ ဗြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထေ ဥဒကံ ပါတေတွာ ဘရိယမဒါသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၁၆။ "မဒ္ဒိံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာန၊ ဥဒကဉ္ဇလိ ပူရိယ။
ပသန္နမနသင်္ကပ္ပေါ၊ တဿ မဒ္ဒိံ အဒါသဟ"န္တိ။

တတ္ထ **ဥဒကဉ္ဇလီ**တိ ဥဒကံ အဉ္ဇလိံ၊ "ဥဒက"န္တိ စ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ဥဒကေန တဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဉ္ဇလိံ ပသာရိတဟတ္ထတလံ ပူရေတွာတိ အတ္ထော။ **ပသန္နမနသင်္ကပ္ပေါ**တိ "အဒ္ဓါ ဣမိနာ ပရိစ္စာဂေန ဒါနပါရမိံ မတ္ထကံ ပါပေတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဓိဂမိဿာမီ"တိ ဥပ္ပန္နသဒ္ဓါပသာဒေန ပသန္နစိတ္တသင်္ကပ္ပေါ။ တင်္ခဏညေဝ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပ္ပကာရာနိ သဗ္ဗပါဋိဟာရိယာနိ ပါတုရဟေသုံ။ "ဣဒါနိဿ န ဒူရေ သမ္မာသမ္ဗောဓီ"တိ ဒေဝဂဏာ ဗြဟ္မဂဏာ အတိဝိယ ပီတိသောမနဿဇာတာ အဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၁၇။ "မဒ္ဒိယာ ဒီယမာနာယ၊ ဂဂနေ ဒေဝါ ပမောဒိတာ။
တဒါပိ ပထဝီ ကမ္ပိ၊ သိနေရုဝနဝဋံသကာ"တိ။

၁-ခု ၆-၃၆၄-ပိဋ္ဌေ။

တထာ ပန ဒိယမာနာယ မဒ္ဒိယာ ဒေဝိယာ ရုဏ္ဏံ ဝါ ဒုမ္မုခံ ဝါ ဘာကုဋိမတ္တံ ဝါ နာဟောသိ၊ ဧဝံ စဿ အဟောသိ "ယံ ဒေဝေါ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကရောတူ"တိ။

"ကောမာရိ ယဿာဟံ ဘရိယာ၊ သာမိကော မမ ဣဿရော။
ယဿိစ္ဆေ တဿ မံ ဒဇ္ဇာ၊ ဝိက္ကိဏေယျ ဟနေယျ ဝါ"တိ—

အာဟ။

မဟာပုရိသောပိ "အမ္ဘော ဗြာဟ္မဏ မဒ္ဒိတော မေ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ ပိယတရံ၊ ဣဒံ မေ ဒါနံ သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပဋိဝေဓဿ ပစ္စယော ဟောတူ"တိ ဝတွာ အဒါသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၁၈။ "ဇာလိံ ကဏှာဇိနံ ဓီတံ၊ မဒ္ဒိဒေဝိံ ပတိဗ္ဗတံ။
စဇမာနော န စိန္တေသိံ၊ ဗောဓိယာယေဝ ကာရဏာ။

၁၁၉။ န မေ ဒေဿာ ဥဘော ပုတ္တာ၊ မဒ္ဒိဒေဝီ န ဒေဿိယာ။
သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယှံ၊ တသ္မာ ပိယေ အဒါသဟ"န္တိ။

တတ္ထ **စဇမာနော န စိန္တေသိ**န္တိ ပရိစ္စဇန္တော သန္တာပဝသေန န စိန္တေသိံ၊ ဝိသဋ္ဌော ဟုတွာ ပရိစ္စဇိန္တိ အတ္ထော။

ဧတ္ထာဟ—ကသ္မာ ပနာယံ မဟာပုရိသော အတ္တနော ပုတ္တဒါရေ ဇာတိသမ္ပန္နေ ခတ္တိယေ ပရဿ ဒါသဘာဝေန ပရိစ္စဇိ၊ န ဟိ ယေသံ ကေသဉ္စိ ဘုဇိဿာနံ အဘုဇိဿဘာဝကရဏံ သာဓုဓမ္မောတိ? ဝုစ္စတေ—အနုဓမ္မဘာဝတော။ အယံ ဟိ ဗုဒ္ဓကာရကေ ဓမ္မေ အနုဂတဓမ္မတာ၊ ယဒိဒံ သဗ္ဗဿ အတ္တနိယဿ မမန္တိ ပရိဂ္ဂဟိတဝတ္ထုနော အနဝသေသပရိစ္စာဂေါ၊ န ဟိ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဝိကပ္ပရဟိတံ ဒါနပါရမိံ ပရိပူရေတုံ ဥဿုက္ကမာပန္နာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ မမန္တိ ပရိဂ္ဂဟိတဝတ္ထုံ ယာစန္တဿ ယာစကဿ န ပရိစ္စဇိတုံ ယုတ္တံ၊ ပေါရာဏောပိ စာယမနုဓမ္မော။ သဗ္ဗေသံ ဟိ ဗောဓိသတ္တာနံ အယံ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏဓမ္မော ကုလဝံသော ကုလပ္ပဝေဏီ၊ ယဒိဒံ သဗ္ဗဿ ပရိစ္စာဂေါ၊ တတ္ထ စ ဝိသေသတော ပိယတရဝတ္ထုပရိစ္စာဂေါ၊ န ဟိ ကေစိ ဗောဓိသတ္တာ ဝံသာနုဂတံ ရဇ္ဇသိရိယာဒိဓနပရိစ္စာဂံ အတ္တနော သီသနယနာဒိအင်္ဂပရိစ္စာဂံ ပိယဇီဝိတပရိစ္စာဂံ ကုလဝံသပတိဋ္ဌာပကပိယပုတ္တပရိစ္စာဂံ

၁-၁ ၆-၃၆၄-ပိဋ္ဌေ။

မနာပစာရိနိပိယဘာရိယာပရိစ္စာဂဉ္စ ဣမေ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ အပရိစ္စဇိတွာ ဗုဒ္ဓါ နာမ ဘူတပုဗ္ဗာ အတ္ထိ၊ တထာ ဟိ မင်္ဂလေ ဘဂဝတိ ဗောဓိသတ္တဘူတေ ဗောဓိပရိယေသနံ စရမာနေ စ စရိမတ္တဘာဝတော တတိယေ အတ္တဘာဝေ သပုတ္တဒါရေ ဧကသ္မိံ ပဗ္ဗတေ ဝသန္တေ ခရဒါဋ္ဌိကော နာမ ယက္ခော မဟာပုရိသဿ ဒါနဇ္ဈာသယတံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာသတ္တံ ဒွေ ဒါရကေ ယာစိ။

မဟာသတ္တော "ဒဒါမိ ဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တကေ"တိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဥဒကပရိယန္တံ ပထဝိံ ကမ္ပေန္တော ဒွေပိ ဒါရကေ အဒါသိ။ ယက္ခော စင်္ကမနကောဋိယံ အာလမ္ဗနဖလကံ နိဿာယ ဌိတော မဟာသတ္တဿ ပဿန္တဿေဝ မုဠာလကလာပံ ဝိယ ဒွေ ဒါရကေ ခါဒိ။ အဂ္ဂိဇာလံ ဝိယ လောဟိတဓာရံ ဥဂ္ဂိရမာနံ[1] ယက္ခဿ မုခံ ဩလောကေန္တဿ မဟာပုရိသဿ "ဝဉ္စေသိ ဝတ မံ ယက္ခော"တိ ဥပ္ပဇ္ဇနကစိတ္တုပ္ပါဒဿ ဩကာသံ အဒေန္တဿ ဥပါယကောသလ္လဿ သုဘာဝိတတ္တာ အတီတမဒ္ဓါနံ အပ္ပဋိသန္ဓိသဘာဝတော အနိစ္စာဒိဝသေန သင်္ခါရာနံ သုပရိမဒ္ဒိတဘာဝတော စ ဧဝံ ဣတ္တရဋ္ဌိတိကေန ပဘင်္ဂုနာ အသာရေန သင်္ခါရကလာပေန "ပူရိတာ ဝတ မေ ဒါနပါရမီ၊ မဟန္တံ ဝတ မေ အတ္ထံ သာဓေတွာ ဣဒံ အဓိဂတ"န္တိ သောမနဿမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဣဒံ အနညသာဓာရဏံ တသ္မိံ ခဏေ အတ္တနော စိတ္တာစာရံ ဉတွာ "ဣမဿ နိဿန္ဒေန အနာဂတေ ဣမိနာဝ နီဟာရေန သရီရတော ရသ္မိယော နိက္ခမန္တူ"တိ ပတ္ထနမကာသိ။ တဿ တံ ပတ္ထနံ နိဿာယ ဗုဒ္ဓဘူတဿ သရီရပ္ပဘာ နိစ္စမေဝ ဒသသဟဿိလောကဓာတုံ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ[2]။ ဧဝံ အညေပိ ဗောဓိသတ္တာ အတ္တနော ပိယတရံ ပုတ္တဒါရံ ပရိစ္စဇိတွာ သမ္ဗောဓိညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိံသု။

အပိ စ ယထာ နာမ ကောစိ ပုရိသော ကဿစိ သန္တိကေ ဂါမံ ဝါ ဇနပဒံ ဝါ ကေဏိယာ ဂဟေတွာ ကမ္မံ ကရောန္တော အတ္တနော အန္တေဝါသိကာနံ ဝါ ပမာဒေန ပူတိဘူတံ[3] ဓနံ ဓာရေယျ၊ တမေနံ သော ဂါဟာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရံ ပဝေသေယျ။ တဿ ဧဝမဿ "အဟံ ခေါ ဣမဿ ရညော ကမ္မံ ကရောန္တော ဧတ္တကံ နာမ ဓနံ ဓာရေမိ၊ တေနာဟံ ရညာ ဗန္ဓနာဂါရေ ပဝေသိတော၊ သစာဟံ ဣဓေဝ ဟောမိ၊ အတ္တာနဉ္စ ဇီယေယျံ၊ ပုတ္တဒါရကမ္မကရပေါရိသာ စ မေ ဇီဝိကာပဂတာ မဟန္တံ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇေယျုံ၊ ယန္နူနာဟံ ရညော အာရောစေတွာ အတ္တနော ပုတ္တံ ဝါ ကနိဋ္ဌဘာတရံ ဝါ ဣဓ ဌပေတွာ

---

[1] ၁-ဥဂ္ဂိရိယမာနံ (က)
[2] ၂-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၅၀-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။
[3] ၃-ပတိဿုတံ (က)

နိက္ခမေယျံ၊ ဧဝါဟံ ဇာတော ဗန္ဓနတော မုတ္တော န စိရဿေဝ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္နိဋ္ဌံ ဓနံ သံဟရိတွာ ရညော ဒတွာ တမ္ပိ ဗန္ဓနတော မောစေမိ၊ အပ္ပမတ္တော စ ဟုတွာ ဥဋ္ဌာနဗလေန အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ပဋိပါကတိကံ ကရိဿာမီ”တိ။ သော တထာ ကရေယျ။ ဧဝံ သမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တတြိဒံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—ရာဇာ ဝိယ ကမ္မံ၊ ဗန္ဓနာဂါရော ဝိယ သံသာရော၊ ရညာ ဗန္ဓနာဂါရေ ဌပိတပုရိသော ဝိယ ကမ္မဝသေန သံသာရစာရကေ ဌိတော မဟာပုရိသော၊ တဿ ဗန္ဓနာဂါရေ ဌိတပုရိသဿ ဟတ္ထ ပုတ္တဿ ဝါ ဘာတုနော ဝါ ပရာဓိနဘာဝကရဏေန တေသံ အတ္တနော စ ဒုက္ခပ္ပမောစနံ ဝိယ မဟာပုရိသဿ အတ္တနော ပုတ္တာဒိကေ ပရေသံ ဒတွာ သဗ္ဗညုတ-ညာဏပ္ပဋိလာဘေန သဗ္ဗသတ္တာနံ ဝဋ္ဋဒုက္ခပ္ပမောစနံ၊ တဿ ဝိဂတဒုက္ခဿ တေဟိ သဒ္ဓိံ ယထာဓိပ္ပေတသမ္ပတ္တိယံ ပတိဋ္ဌာနံ ဝိယ မဟာပုရိသဿ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အပဂတဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ဗုဒ္ဓဘာဝေန ဒသဗလာဒိသဗ္ဗညုတညာဏ-သမ္ပတ္တိသမန္နာဂမော အတ္တနော ဝေနေယျသတ္တာနံ ဝိဇ္ဇတ္တယာဒိသမ္ပတ္တိသမန္နာ-ဂမော စာတိ ဧဝံ အနဝဇ္ဇသဘာဝေါ ဧဝ မဟာပုရိသာနံ ပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂေါ။ ဧတေနေဝ နယေန နေသံ အင်္ဂဇီဝိတပရိစ္စာဂေ ယာ စောဒနာ၊ သာပိ ဝိသောဓိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

ဧဝံ ပန မဟာသတ္တေန မဒ္ဒိဒေဝိယာ ဒိန္နာယ သက္ကော အစ္ဆရိယဗ္ဘုတ-စိတ္တဇာတော ဟုတွာ—

“သဗ္ဗေ ဇိတာ တေ ပစ္စူဟာ၊ ယေ ဒိဗ္ဗာ ယေ စ မာနုသာ[၁]။
နိန္နာဒိတာ တေ ပထဝီ၊ သဒ္ဒေါ တေ တိဒိဝံ ဂတော[၁]။

ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒမာနာနံ၊ ဒုက္ကရံ ကမ္မ ကုဗ္ဗတံ။
အသန္တော နာနုကုဗ္ဗန္တိ၊ သတံ ဓမ္မော ဒုရန္နယော။

တသ္မာ သတဉ္စ အသတံ၊ နာနာ ဟောတိ ဣတော ဂတိ။
အသန္တော နိရယံ ယန္တိ၊ သန္တော သဂ္ဂပရာယနာ”တိ[၂]—

အာဒိနာ နယေန မဟာပုရိသဿ ဒါနာနုမောဒနဝသေန ထုတိံ အကာသိ။

တတ္ထ **ပစ္စူဟာ**တိ ပစ္စတ္ထိကာ။ **ဒိဗ္ဗာ**တိ ဒိဗ္ဗယသပဋိဗာဟကာ။ **မာနုသာ**တိ မနုဿယသပဋိဗာဟကာ။ ကေ ပန တေတိ? မစ္ဆရိယဓမ္မာ၊ တေ သဗ္ဗေ ပုတ္တ-ဒါရံ ဒေန္တေန မဟာသတ္တေန ဇိတာတိ ဒဿေတိ။ **ဒုဒ္ဒဒ**န္တိ ပုတ္တဒါရာဒိဒုဒ္ဒဒံ

၁-ခု ၆-၃၆၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၆-၃၆၅-ပိဋ္ဌေ။

ဒဒမာနာနံ တမေဝ **ဒုက္ကရံ ကုဗ္ဗတံ** တုမှာဒိသာနံ ကမ္မံ အညေ သာဝက-ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာ[1] နာနုကုဗ္ဗန္တိ၊ ပဂေဝ အသက္ကောန္တာ မစ္ဆရိနော။ တသ္မာ **သတံ ဓမ္မော ဒုရန္နယော** သာဓူနံ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ပဋိပတ္တိဓမ္မော အညေဟိ ဒုရနုဂမော။

ဧဝံ သက္ကော မဟာပုရိသဿ အနုမောဒနဝသေန ထုတိံ ကတွာ မဒ္ဒိဒေဝိံ နိယျာတေန္တော—

“ဒဒါမိ ဘောတော ဘရိယံ၊ မဒ္ဒိံ သဗ္ဗင်္ဂသောဘနံ[2]။
တွဉ္စေဝ မဒ္ဒိယာ ဆန္နော၊ မဒ္ဒီ စ ပတိနော တဝါ”တိ[3]—

ဝတွာ တံ မဒ္ဒိံ ပဋိဒတွာ ဒိဗ္ဗတ္တဘာဝေန ဇလန္တော တရုဏသူရိယော ဝိယ အာကာသေ ဌတွာ အတ္တာနံ အာစိက္ခန္တော—

“သက္ကောဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။
ဝရံ ဝရဿု ရာဇိသိ၊ ဝရေ အဋ္ဌ ဒဒါမိ တေ”တိ[3]—

ဝတွာ ဝရေဟိ နိမန္တေသိ။ မဟာသတ္တောပိ “ပိတာ မံ ပုနဒေဝ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေတု၊ ဝဇ္ဈပ္ပတ္တံ ဝဓတော မောစေယျံ၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဝဿယော ဘဝေယျံ၊ ပရဒါရံ န ဂစ္ဆေယျံ၊ ဣတ္ထီနံ ဝသံ န ဂစ္ဆေယျံ၊ ပုတ္တော မေ ဒီဃာ-ယုကော သိယာ[4]၊ အန္နပါနာဒိဒေယျဓမ္မော ဗဟုကော သိယာ၊ တဉ္စ အပရိက္ခယံ ပသန္နစိတ္တော ဒဒေယျံ၊ ဧဝံ မဟာဒါနာနိ ပဝတ္တေတွာ ဒေဝလောကံ ဂန္တွာ တတော ဣဓာဂတော သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏေယျ”န္တိ ဣမေ အဋ္ဌ ဝရေ ယာစိ။ သက္ကော “န စိရဿေဝ ပိတာ သဉ္ဇယမဟာရာဇာ ဣဓေဝ အာဂန္တွာ တံ ဂဟေတွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေဿတိ၊ ဣတရော စ သဗ္ဗော တေ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတိ၊ မာ စိန္တယိ၊ အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ”တိ ဩဝဒိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တော စ မဒ္ဒီဒေဝီ စ သမ္မောဒမာနာ သက္က-ဒတ္တိယေ အဿမေ ဝသိံသု။

ဇူဇကောပိ ကုမာရေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ဒေဝတာ အာရက္ခမကံသု။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဧကာ ဒေဝဓီတာ ရတ္တိဘာဂေ အာဂန္တွာ မဒ္ဒိဝဏ္ဏေန ကုမာရေ ပဋိဇဂ္ဂိ။ သော ဒေဝတာဝိဂ္ဂဟိတော ဟုတွာ “ကလိင်္ဂရဋ္ဌံ ဂမိဿာမီ”တိ အဍ္ဎမာသေန ဇေတုတ္တရနဂရမေဝ သမ္ပာပုဏိ။ ရာဇာ ဝိနိစ္ဆယေ နိသိန္နော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ ဒါရကေ ရာဇင်္ဂဏေန ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ သဉ္ဇာနိတွာ

၁-အဗောဓိသတ္တာ (သီ၊ က) ၂-သဗ္ဗင်္ဂသောဘိနိံ (သီ၊ က) ၃-ခု ၆-၃၆၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-ပုတ္တာ မဒ္ဒီ စ ဒီဃာယုကာ သိယာ (က)

ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ တေ ပက္ကောသာပေတွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တေန ကထိတနိယာမေနေဝ ဓနံ ဒတွာ ကုမာရေ ကိဏိတွာ နှာပေတွာ ဘောဇေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတေ ကတွာ ရာဇာ ဒါရကံ ဖုဿတိဒေဝီ ဒါရိကံ ဥစ္ဆင်္ဂေ ကတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ရာဇပုတ္တိယာ စ ပဝတ္တိံ သုဏိံသု။

တံ သုတွာ ရာဇာ “ဘူနဟစ္စံ ဝတ မယာ ကတ”န္တိ သံဝိဂ္ဂမာနသော တာဝဒေဝ ဒွါဒသအက္ခောဘဏီပရိမာဏံ သေနံ သန္နယှိတွာ ဝင်္ကပဗ္ဗတာဘိမုခေါ ပါယာသိ သဒ္ဓိံ ဖုဿတိဒေဝိယာ စေဝ ဒါရကေဟိ စ။ အနုက္ကမေန ဂန္တွာ ပုတ္တေန စ သုဏိသာယ စ သမာဂဉ္ဆိ။ ဝေဿန္တရော ပိယပုတ္တေ ဒိသွာ သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဝိသညီ ဟုတွာ တတ္ထေဝ ပတိ၊ တထာ မဒ္ဒီ မာတာပိတရော သဟဇာတာ သဋ္ဌိသဟဿာ စ အမစ္စာ။ တံ ကာရုညံ ပဿန္တေသု ဧကောပိ သကဘာဝေန သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိ၊ သကလံ အဿမပဒံ ယုဂန္ဓရဝါတပမဒ္ဒိတံ ဝိယ[1] သာလဝနံ အဟောသိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တေသံ ဝိသညိဘာဝဝိနောဒနတ္ထံ ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿာပေသိ၊ တေမေတုကာမာ တေမေန္တိ၊ ပေါက္ခရေ ပတိတဝဿံ ဝိယ ဝိနိဝတ္တိတွာ ဥဒကံ ဂစ္ဆတိ။ သဗ္ဗေ သညံ ပဋိလဘိံသု။ တဒါပိ ပထဝိကမ္ပာဒယော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ အစ္ဆရိယာ ပါတုရဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၂၀။ “ပုနာပရံ ဗြဟာရညေ၊ မာတာပိတုသမာဂမေ။
ကရုဏံ ပရိဒေဝန္တေ၊ သလ္လပန္တေ သုခံ ဒုခံ။

၁၂၁။ ဟိရောတ္တပ္ပေန ဂရုနာ၊ ဥဘိန္နံ ဥပသင်္ကမိ။
တဒါပိ ပထဝီ ကမ္ပိ၊ သိနေရုဝနဝဋံသကာ”တိ။

တတ္ထ **ကရုဏံ ပရိဒေဝန္တေ**တိ မာတာပိတရော အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗသ္မိံ အာဂတဇနေ ကရုဏံ ပရိဒေဝမာနေ။ **သလ္လပန္တေ သုခံ ဒုခ**န္တိ သုခဒုက္ခံ ပုစ္ဆိတွာ ပဋိသန္ထာရဝသေန အာလာပသလ္လာပံ ကရောန္တေ။ **ဟိရောတ္တပ္ပေန ဂရုနာ ဥဘိန္န**န္တိ ဣမေ[2] သိဝိနံ ဝစနံ ဂဟေတွာ အဒူသကံ ဓမ္မေ ဌိတံ မံ ပဗ္ဗာဇယိံသူတိ စိတ္တပ္ပကောပံ အကတွာ ဥဘောသု ဧတေသု မာတာပိတူသု ဓမ္မဂါရဝသမုဿိတေန ဟိရောတ္တပ္ပေနေဝ ယထာရူပေ **ဥပသင်္ကမိ**။ တေန မေ ဓမ္မတေဇေန **တဒါပိ ပထဝီ ကမ္ပိ**။

၁-ယုဂန္တဝါတပဟတပမဒ္ဒိတံ ဝိယ (သီ)
၂-ဣမေသံ (က)

အထ သဉ္ဇယမဟာရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ခမာပေတွာ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ တင်္ခဏညေဝ ကေသမဿုကမ္မာဒီနိ ကာရာပေတွာ နှာပေတွာ သဗ္ဗာဘရဏဝိဘူသိတံ ဒေဝရာဇာနမိဝ ဝိရောစမာနံ သဟ မဒ္ဒိဒေဝိယာ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတွာ တာဝဒေဝ စ တတော ပဋ္ဌာယ[1] ဒွါဒသအက္ခောဘဏီပရိမာဏာယ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ စ ပုတ္တံ ပရိဝါရယိတွာ ဝင်္ကပဗ္ဗတတော ယာဝ ဇေတုတ္တရနဂရာ သဋ္ဌိယောဇနမဂ္ဂံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဒွီဟိ မာသေဟိ သုခေနေဝ နဂရံ ပဝေသေသိ။ မဟာဇနော ဥဠာရံ ပီတိသောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေသိ။ စေလုက္ခေပါဒယော ပဝတ္တိံသု။ နဂရေ စ နန္ဒိဘေရိံ စရာပေသုံ။ အန္တမသော ဗိဠာရေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေသံ ဗန္ဓနေ ဌိတာနံ ဗန္ဓနမောက္ခော အဟောသိ။ သော နဂရံ ပဝိဋ္ဌဒိဝသေယေဝ ပစ္စူသကာလေ စိန္တေသိ “သွေ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ မမာဂတဘာဝံ သုတွာ ယာစကာ အာဂမိဿန္တိ၊ တေသာဟံ ကိံ ဒဿာမီ”တိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ တာဝဒေဝ ရာဇနိဝေသနဿ ပုရိမဝတ္ထုံ ပစ္ဆိမဝတ္ထုဉ္စ ကဋိပ္ပမာဏံ ပူရေန္တော ဃနမေဃော ဝိယ သတ္တရတနဝဿံ ဝဿာပေသိ။ သကလနဂရေ ဇဏ္ဏုပ္ပမာဏံ ဝဿာပေသီတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၂၂။ “ပုနာပရံ ဗြဟာရညော၊ နိက္ခမိတွာ သဉာတိဘိ။
ပဝိသာမိ ပုရံ ရမ္မံ၊ ဇေတုတ္တရံ ပုရုတ္တမံ။

၁၂၃။ ရတနာနိ သတ္တ ဝဿိံသု၊ မဟာမေဃော ပဝဿထ။
တဒါပိ ပထဝီ ကမ္ပိ၊ သိနေရုဝနဝဋံသကာ။

၁၂၄။ အစေတနာယံ ပထဝီ၊ အဝိညာယ သုခံ ဒုခံ။
သာပိ ဒါနဗလာ မယှံ၊ သတ္တက္ခတ္တုံ ပကမ္ပထာ”တိ။

ဧဝံ သတ္တရတနဝဿေ ဝုဋ္ဌေ ပုနဒိဝသေ မဟာသတ္တော “ယေသံ ကုလာနံ ပုရိမပစ္ဆိမဝတ္ထူသု ဝုဋ္ဌဓနံ[2]၊ တေသညေဝ ဟောတူ”တိ ဒါပေတွာ အဝသေသံ အာဟရာပေတွာ အတ္တနော ဂေဟဝတ္ထုသ္မိံ ဓနေန သဒ္ဓိံ ကောဋ္ဌာဂါရေသု ဩကိရာပေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ **အစေတနာယံ ပထဝီ**တိ စေတနာရဟိတာ အယံ မဟာဘူတာ ပထဝီ၊ ဒေဝတာ ပန စေတနာသဟိတာ။ **အဝိညာယ သုခံ ဒုခန္တိ** အစေတနတ္တာ ဧဝ သုခံ ဒုက္ခံ အဇာနိတွာ။ သတိပိ

၁-ဝုဋ္ဌာယ (က) ၂-ဝုဋ္ဌိတဓနံ (သီ)

သုခဒုက္ခုပေက္ခာယသံယောဂေ တံ နာနုဘဝန္တိ **သာပိ ဒါနဗလာ** မယှန္တိ ဧဝံ-ဘူတာပိ သာ မဟာပထဝီ မမ ဒါနပုညာနုဘာဝဟေတု။ **သတ္တက္ခတ္တုံ ပကမ္ပထာ**တိ အဋ္ဌဝဿိကကာလေ ဟဒယမံသာဒီနိပိ ယာစကာနံ ဒဒေယျန္တိ ဒါနဇ္ဈာသယုပ္ပါဒေ မင်္ဂလဟတ္ထိဒါနေ ပဗ္ဗာဇနကာလေ ပဝတ္တိတမဟာဒါနေ ပုတ္တဒါနေ ဘရိယာဒါနေ ဝင်္ကပဗ္ဗတေ ဉာတိသမာဂမေ နဂရံ ပဝိဋ္ဌဒိဝသေ ရတနဝဿကာလေတိ ဣမေသု ဌာနေသု သတ္တဝါရံ အကမ္ပိတ္ထ။ ဧဝံ ဧကေသွံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝိကမ္ပနာဒိအစ္ဆရိယပါတုဘာဝဟေတု-ဘူတာနိ ယာဝတာယုကံ မဟာဒါနာနိ ပဝတ္တေတွာ မဟာသတ္တော အာယု-ပရိယောသာနေ တုသိတပုရေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“တတော ဝေဿန္တရော ရာဇာ၊ ဒါနံ ဒတွာန ခတ္တိယော။
ကာယဿ ဘေဒါ သပ္ပညော၊ သဂ္ဂံ သော ဥပပဇ္ဇထာ”တိ[1]။

တဒါ ဇူဇကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ အမိတ္တတာပနာ စိဉ္စမာဏဝိကာ၊ စေတပုတ္တော ဆန္နော၊ အစ္စုတတာပသော သာရိပုတ္တော၊ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ၊ မဒ္ဒီ ရာဟုလမာတာ၊ ဇာလိကုမာရော ရာဟုလော၊ ကဏှာဇိနာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ၊ သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဝေဿန္တရော ရာဇာ လောကနာထော။

ဣဓာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာရဟံ သေသပါရမိယော နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ။ တထာ မဟာသတ္တေ ကုစ္ဆိဂတေ မာတု ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒါနံ ဒါတုကာမတာဒောဟဠော၊ တထာ ဒီယမာနေပိ ခေယ-ပရိက္ခယာဘာဝေါ၊ ဇာတက္ခဏေ ဧဝ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “ဒါနံ ဒဿာမိ၊ အတ္ထိ ကိဉ္စိ”တိ ဝါစာနိစ္ဆာရဏံ၊ စတုပဉ္စဝဿိကကာလေ အတ္တနော အလင်္ကာရဿ ဓာတီနံ ဟတ္ထဂတဿ ပုန အဂ္ဂဟေတုကာမတာ၊ အဋ္ဌဝဿိကကာလေ ဟဒယ-မံသာဒိကဿ အတ္တနော သရီရာဝယဝဿ ဒါတုကာမတာတိ ဧဝမာဒိကာ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝိကမ္ပနာဒိအနေကစ္ဆရိယပါတုဘာဝဟေတုဘူတာ ဣဓ မဟာပုရိသဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

“ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဟေတေ၊ အဗ္ဘုတာ စ မဟေသိနော။ပ။
တေသု စိတ္တပ္ပသာဒေါပိ၊ ဒုက္ခတော ပရိမောစယေ။
ပဂေဝါနုကိရိယာ တေသံ၊ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မတော”တိ။

ဝေဿန္တရစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

[1] ၁-ခု ၆-၃၇၀-ပိဋ္ဌေ။

၁၀-သသပဏ္ဍိတစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁၂၅-၆။ ဒသမေ **ယဒါ ဟောမိ၊ သသကော**တိ အဟံ သာရိပုတ္တ ဗောဓိပရိယေသနံ စရမာနော ယဒါ သသပဏ္ဍိတော ဟောမိ။ ဗောဓိသတ္တာ ဟိ ကမ္မဝသိပ္ပတ္တာပိ တာဒိသာနံ တိရစ္ဆာနာနံ အနုဂ္ဂဟတ္ထံ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ **ပဝနစာရကော**တိ မဟာဝနစာရီ။ ဒဗ္ဗာဒိတိဏာနိ ရုက္ခဂစ္ဆေသု ပဏ္ဏာနိ ယံကိဉ္စိ သာကံ ရုက္ခတော ပတိတဖလာနိ စ ဘက္ခော ဧတဿာတိ **တိဏပဏ္ဏသာကဖလဘက္ခော။ ပရဟေဌနဝိဝဇ္ဇိတော**တိ ပရပီဠာဝိရဟိတော။ **သုတ္တပေါတော စာ**တိ ဥဒ္ဒပေါတော စ။ **အဟံ တဒါ**တိ ယဒါဟံ သသကော ဟောမိ၊ တဒါ ဧတေ မက္ကဋာဒယော တယော သဟာယေ ဩဝဒါမိ။

၁၂၇။ **ကိရိယေ ကလျာဏပါပကေ**တိ ကုသလေ စေဝ အကုသလေ စ ကမ္မေ။ **ပါပါနီ**တိ အနုသာသနာကာရဒဿနံ။ တတ္ထ **ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေထာ**တိ ပါဏာတိပါတော။ပေ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီတိ ဣမာနိ ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေထ။ **ကလျာဏေ အဘိနိဝိသထာ**တိ ဒါနံ သီလံ။ပေ။ ဒိဋ္ဌုဇုကမ္မန္တိ ဣဒံ ကလျာဏံ၊ ဣမသ္မိံ ကလျာဏေ အတ္တနော ကာယဝါစာစိတ္တာနိ အဘိမုခဘာဝေန နိဝိသထ၊ ဣမံ ကလျာဏပဋိပတ္တိံ ပဋိပဇ္ဇထာတိ အတ္ထော။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တောပိ ဉာဏသမ္ပန္နတာယ ကလျာဏမိတ္တော ဟုတွာ တေသံ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ကာလေန ကာလံ ဥပဂတာနံ ဩဝါဒဝသေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တေ တဿ ဩဝါဒံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ ဝသန္တိ။ ဧဝံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ ဗောဓိသတ္တော အာကာသံ ဩလောကေတွာ စန္ဒပါရိပူရိံ ဒိသွာ “ဥပေါသထကမ္မံ ကရောထာ”တိ ဩဝဒိ။ တေနာဟ—

၁၂၈။ “ဥပေါသထမှိ ဒိဝသေ၊ စန္ဒံ ဒိသွာ န ပူရိတံ။
ဧတေသံ တတ္ထ အာစိက္ခိံ၊ ဒိဝသော အဇ္ဇုပေါသထော။

၁၂၉။ ဒါနာနိ ပဋိယာဒေထ၊ ဒက္ခိဏေယျဿ ဒါတဝေ။
ဒတွာ ဒါနံ ဒက္ခိဏေယျေ၊ ဥပဝဿထုပေါသထ”န္တိ။

တတ္ထ **စန္ဒံ ဒိသွာ န ပူရိတ**န္တိ ဇဏှပက္ခစာတုဒ္ဒသိယံ ဤသကံ အပရိပုဏ္ဏဘာဝေန စန္ဒံ န ပရိပူရိတံ ဒိသွာ တတော ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယမေဝ **ဥပေါသထမှိ ဒိဝသေ** ပန္နရသေ **ဧတေသံ** မက္ကဋာဒီနံ

မယှံ သဟာယာနံ **ဒိဝသေ အဋ္ဌုပေါသထေ၊** တသ္မာ “**ဒါနာနိ ပဋိယာဒေထာ**”တိအာဒိနာ တတ္ထ ဥပေါသထဒိဝသေ ပဋိပတ္တိဝိဓာနံ **အာစိက္ခိ**န္တိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ဒါနာနီ**တိ ဒေယျဓမ္မေ။ **ပဋိယာဒေထာ**တိ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ သဇ္ဇေထ။ **ဒါတဝေ**တိ ဒါတုံ။ **ဥပဝသထာ**တိ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောထ၊ ဥပေါသထသီလာနိ ရက္ခထ၊ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဒိန္နဒါနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ၊ တသ္မာ ယာစကေ သမ္ပတ္တေ တုမှေဟိ ခါဒိတဗ္ဗာဟာရတော ဒတွာ ခါဒေယျာထာတိ ဒဿေတိ။

တေ “သာဓူ”တိ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌဟိံသု။ တေသု ဥဒ္ဒပေါတော ပါတောဝ “ဂေါစရံ ပရိယေသိဿာမီ”တိ နဒီတီရံ ဂတော။ အထေကော ဗာဠိသိကော သတ္တ ရောဟိတမစ္ဆေ ဥဒ္ဓရိတွာ ဝလ္လိယာ အာဝုဏိတွာ နဒီတီရေ ဝါလုကာယ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ မစ္ဆေ ဂဏှန္တော နဒိယာ အဓောသောတံ ဘဿိ။ ဥဒ္ဒေါ မစ္ဆဂန္ဓံ ဃာယိတွာ ဝါလုကံ ဝိယူဟိတွာ မစ္ဆေ ဒိသွာ နီဟရိတွာ “အတ္ထိ နု ခေါ ဧတေသံ သာမိကော”တိ တိက္ခတ္တုံ ဃောသိတွာ သာမိကံ အပဿန္တော ဝလ္လိယံ ဍံသိတွာ အတ္တနော ဝသနဂုမ္ဗေ ဌပေတွာ “ဝေလာယမေဝ ခါဒိဿာမီ”တိ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တော နိပဇ္ဇိ။ သိင်္ဂါလောပိ ဂေါစရံ ပရိယေသန္တော ဧကဿ ခေတ္တဂေါပကဿ ကုဋိယံ ဒွေ မံသသူလာနိ ဧကံ ဂေါဓံ ဧကဉ္စ ဒဓိဝါရကံ ဒိသွာ “အတ္ထိ နု ခေါ ဧတေသံ သာမိကော”တိ တိက္ခတ္တုံ ဃောသေတွာ သာမိကံ အဒိသွာ ဒဓိဝါရကဿ ဥဂ္ဂဟဏရဇ္ဇုကံ ဂီဝါယံ ပဝေသေတွာ မံသသူလေ စ ဂေါဓဉ္စ မုခေန ဍံသိတွာ အတ္တနော ဝသနဂုမ္ဗေ ဌပေတွာ “ဝေလာယမေဝ ခါဒိဿာမီ”တိ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တော နိပဇ္ဇိ။ မက္ကဋောပိ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသိတွာ အမ္ဗပိဏ္ဍံ အာဟရိတွာ အတ္တနော ဝသနဂုမ္ဗေ ဌပေတွာ “ဝေလာယမေဝ ခါဒိဿာမီ”တိ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တော နိပဇ္ဇိ။ တိဏ္ဏမ္ပိ “အဟော ဣမေ နူန ယာစကော အာဂစ္ဆေယျာ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၃၀။ “တေ မေ သာဓူတိ ဝတွာန၊ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ။
ဒါနာနိ ပဋိယာဒေတွာ၊ ဒက္ခိဏေယျံ ဂဝေသိသု”န္တိ။

ဗောဓိသတ္တော ပန “ဝေလာယမေဝ နိက္ခမိတွာ ဒဗ္ဗာဒိတိဏာနိ ခါဒိဿာမီ”တိ အတ္တနော ဝသနဂုမ္ဗေယေဝ နိသိန္နော စိန္တေသိ “မမ သန္တိကံ အာဂတာနံ ယာစကာနံ တိဏာနိ ခါဒိတုံ န သက္ကာ၊ တိလတဏ္ဍုလာဒယောပိ

မယှံ နတ္ထိ၊ သစေ မေ သန္တိကံ ယာစကော အာဂမိဿတိ၊ အဟံ တိဏေန ယာပေမိ၊ အတ္တနော သရီရမံသံ ဒဿာမီ”တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

၁၃၁။ “အဟံ နိသဇ္ဇ စိန္တေသိံ၊ ဒါနံ ဒက္ခိဏာနုစ္ဆဝံ။
ယဒိဟံ လဘေ ဒက္ခိဏေယျံ၊ ကိံ မေ ဒါနံ ဘဝိဿတိ။

၁၃၂။ န မေ အတ္ထိ တိလာ မုဂ္ဂါ၊ မာသာ ဝါ တဏ္ဍုလာ ဃတံ။
အဟံ တိဏေန ယာပေမိ၊ န သက္ကာ တိဏ ဒါတဝေ။

၁၃၃။ ယဒိ ကောစိ ဧတိ ဒက္ခိဏေယျော၊ ဘိက္ခာယ မမ သန္တိကေ။
ဒဇ္ဇာဟံ သကမတ္တာနံ၊ န သော တုစ္ဆော ဂမိဿတီ”တိ။

တတ္ထ **ဒါနံ ဒက္ခိဏာနုစ္ဆဝ**န္တိ ဒက္ခိဏာဘာဝေန အနုစ္ဆဝိကံ ဒါနံ ဒက္ခိဏေယျဿ ဒါတဗ္ဗံ ဒေယျဓမ္မံ **စိန္တေသိံ**။ **ယဒိဟံ လဘေ**တိ ယဒိ အဟံ ကိဉ္စိ ဒက္ခိဏေယျံ အဇ္ဇ လဘေယျံ။ **ကိံ မေ ဒါနံ ဘဝိဿတီ**တိ ကိံ မမ ဒါတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ။ **န သက္ကာ တိဏ ဒါတဝေ**တိ ယဒိ ဒက္ခိဏေယျဿ ဒါတုံ တိလမုဂ္ဂါဒိကံ မယှံ နတ္ထိ၊ ယံ ပန မမ အာဟာရဇာတံ၊ တံ န သက္ကာ တိဏံ ဒက္ခိဏေယျဿ ဒါတုံ။ **ဒဇ္ဇာဟံ သကမတ္တာန**န္တိ ကိံ ဝါ မယှံ ဧတာယ ဒေယျဓမ္မစိန္တာယ၊ နနု ဣဒမေဝ မယှံ အနဝဇ္ဇံ အပရာဓိနတာယ သုလဘံ ပရေသဉ္စ ပရိဘောဂါရဟံ သရီရံ သစေ **ကောစိ ဒက္ခိဏေယျော** မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆတိ၊ တဿိဒံ သကမတ္တာနံ တဿ ဒဇ္ဇာမဟံ။ ဧဝံ သန္တေ **န သော တုစ္ဆော** မမ သန္တိကံ အာဂတော အရိတ္တဟတ္ထော ဟုတွာ **ဂမိဿတီ**တိ။

ဧဝံ မဟာပုရိသဿ ယထာဘူတသဘာဝံ ပရိဝိတက္ကေန္တဿ ပရိဝိတက္ကာနုဘာဝေန သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော အာဝဇ္ဇေန္တော ဣမံ ကာရဏံ ဒိသွာ “သသရာဇံ ဝီမံသိဿာမီ”တိ ပဌမံ ဥဒ္ဒဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဗြာဟ္မဏဝေသေန အဋ္ဌာသိ။ တေန “ကိမတ္ထံ ဗြာဟ္မဏ ဌိတောသီ”တိ စ ဝုတ္တေ သစေ ကိဉ္စိ အာဟာရံ လဘေယျံ၊ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေယျန္တိ။ သော “သာဓူတိ တေ အာဟာရံ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

“သတ္တ မေ ရောဟိတာ မစ္ဆာ၊ ဥဒကာ ထလမုဗ္ဘတာ။
ဣဒံ ဗြာဟ္မဏ မေ အတ္ထိ၊ ဧတံ ဘုတွာ ဝနေ ဝသာ”တိ[1]။

၁-ခု ၅-၁၀၁-ပိဋ္ဌေ။

ဗြာဟ္မဏော "ပဂေဝ တာဝ ဟောတု၊ ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမီ"တိ တထေဝ သိင်္ဂါလဿ မက္ကဋဿ စ သန္တိကံ ဂန္တွာ တေဟိပိ အတ္တနော ဝိဇ္ဇမာနေဟိ ဒေယျဓမ္မေဟိ နိမန္တိတော "ပဂေဝ တာဝ ဟောတု၊ ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမီ"တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

"ဒုဿ မေ ခေတ္တပါလဿ၊ ရတ္တိဘတ္တံ အပါဘတံ။
မံသသူလာ စ ဒွေ ဂေါဓာ၊ ဧကဉ္စ ဒဓိဝါရကံ[၁]။
ဣဒံ ဗြာဟ္မဏ မေ အတ္ထိ၊ ဧတံ ဘုတွာ ဝနေ ဝသာ"တိ[၂]။

"အမ္ဗပက္ကံ ဒကံ သီတံ၊ သီတစ္ဆာယာ မနောရမာ။
ဣဒံ ဗြာဟ္မဏ မေ အတ္ထိ၊ ဧတံ ဘုတွာ ဝနေ ဝသာ"တိ[၂]။

တတ္ထ **ဒုဿာ**တိ အမုဿ။ **ရတ္တိဘတ္တံ အပါဘတ**န္တိ ရတ္တိဘောဇနတော အပနီတံ။ **မံသသူလာ စ ဒွေ ဂေါဓာ**တိ အင်္ဂါရပက္ကာနိ ဒွေ မံသသူလာနိ ဧကာ စ ဂေါဓာ။ **ဒဓိဝါရက**န္တိ ဒဓိဝါရကော။

၁၃၄။ အထ ဗြာဟ္မဏော သသပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ ဂတော။ တေနာပိ "ကိမတ္ထမာဂတောသီ"တိ ဝုတ္တော တထေဝါဟ။ တေန ဝုတ္တံ "**မမ သင်္ကပ္ပ-မညာယ**"တိအာဒိ။

တတ္ထ **မမ သင်္ကပ္ပမညာယ**တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပရိဝိတက္ကံ ဇာနိတွာ။ **ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏိနာ**တိ ဗြာဟ္မဏရူပဝတာ အတ္တဘာဝေန။ **အာသယ**န္တိ ဝသန-ဋ္ဌာနံ။

၁၃၅-၇။ **သန္တုဋ္ဌော**တိ သမံ သဗ္ဗာကာရေနေဝ တုဋ္ဌော။ **ဃာသ-ဟေတူ**တိ အာဟာရဟေတု။ **အဒိန္နပုဗ္ဗ**န္တိ ယေဟိ ကေဟိစိ အဓေါဝိသတ္တေဟိ အဒိန္နပုဗ္ဗံ။ **ဒါနဝရ**န္တိ ဥတ္တမဒါနံ။ "**အဇ္ဇ ဒဿာမိ တေ အဟ**"န္တိ ဝတွာ **တုဝံ သီလဂုဏူပေတော၊ အယုတ္တံ တေ ပရဟေဌန**န္တိ တံ ပါဏာတိ-ပါတတော အပနေတွာ ဣဒါနိ တဿ ပရိဘောဂယောဂ္ဂံ အတ္တာနံ ကတွာ ဒါတုံ "**ဧဟိ အဂ္ဂိံ ပဒီပေဟီ**"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အဟံ ပစိဿမတ္တာန**န္တိ တယာ ကတေ အင်္ဂါရဂဗ္ဘေ အဟမေဝ ပတိတွာ အတ္တာနံ ပစိဿံ။ **ပက္ကံ တွံ ဘက္ခယိဿသီ**တိ တထာ ပန ပက္ကံ တွံ ခါဒိဿသိ။

၁-ဒဓိထာလကံ (သီ၊ က)

၂-ခု ၅-၁၀၁-ပိဋ္ဌေ။

၁၃၀-၉။ **နာနာကဠေ သမာနယိ**တိ သော ဗြာဟ္မဏဝေသဓာရီ သက္ကော နာနာဒါရူနိ သမာနေန္တော ဝိယ အဟောသိ။ **မဟန္တံ အကာသိ စိတကံ၊ ကတွာ အင်္ဂါရဂဗ္ဘကန္တိ** ဝိတတ္ထိကံ ဝိဂတဓူမံ အင်္ဂါရဘရိတဗ္ဘန္တရံ သမန္တ-တော ဇလမာနံ မမ သရီရဿ နိမုဇ္ဇနပ္ပဟောနကံ တံခဏညေဝ မဟန္တံ စိတကံ အကာသိ၊ သဟသာ ဇူဠိယာ အဘိနိမ္မိနိတိ အဓိပ္ပါယော။ တေနာဟ "**အဂ္ဂိံ တတ္ထ ပဒီပေသိ၊ ယထာ သော ခိပ္ပံ မဟာ ဘဝေ**"တိ။

တတ္ထ **သော**တိ သော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော သီဃံ မဟန္တော ယထာ ဘဝေယျ၊ တထာ **ပဒီပေသိ။ ဖောဋေတွာ ရဇဂတေ ဂတ္တေ**တိ "သစေ လောမန္တရေသု ပါဏကာ အတ္ထိ၊ တေ မာ မရိံသူ"တိ ပံသုဂတေ မမ ဂတ္တေ တိက္ခတ္တုံ ဝိဓုနိတွာ။ **ဧကမန္တံ ဥပါဝိသိ**န္တိ န တာဝ ကဋ္ဌာနိ အာဒိတ္တာနီတိ တေသံ အာဒီပနံ ဥဒိက္ခန္တော ထောကံ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ။

၁၃၀။ **ယဒါ မဟာကဋ္ဌပုဉ္ဇော၊ အာဒိတ္တော ဓမဓမာယတီ**တိ ယဒါ ပန သော ဒါရုရာသိ သမန္တတော အာဒိတ္တော ဝါယုဝေဂသမုဋ္ဌာနံ ဇာလသိခါနံ ဝသေန "ဓမ ဓမာ"တိ ဧဝံ ကရောတိ။ **တဒုပ္ပတိတွာ ပပတိ၊ မဇ္ဈေ ဇာလ-သိခန္တရေ**တိ တဒါ တသ္မိံ ကာလေ "မမ သရီရဿ ဈာပနသမတ္ထော အယံ အင်္ဂါရရာသီ"တိ စိန္တေတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဥလ္လင်္ဃိတွာ ဇာလသိခါနံ အဗ္ဘန္တရ-ဘူတေ တဿ အင်္ဂါရရာသိဿ မဇ္ဈေ ပဒုမပုဉ္ဇေ ရာဇဟံသော ဝိယ ပမုဒိတ-စိတ္တော သကလသရီရံ ဒါနမုခေ ဒတွာ ပပတိ။

၁၃၁-၂။ **ပဝိဋ္ဌံ ယဿ ကဿစီ**တိ ယထာ ဃမ္မကာလေ သီတလံ ဥဒကံ ယေန ကေနစိ ပဝိဋ္ဌံ တဿ ဒရထပရိဠာဟံ ဝူပသမေတိ၊ အဿာဒံ ပီတိဉ္စ ဥပ္ပါ-ဒေတိ။ **တထေဝ ဇလိတံ အဂ္ဂိ**န္တိ ဧဝံ တထာ ပဇ္ဇလိတံ အင်္ဂါရရာသိ တဒါ မမ ပဝိဋ္ဌဿ ဥသုမမတ္တမ္ပိ နာဟောသိ။ အညဒတ္ထု ဒါနပီတိယာ သဗ္ဗဒရထပရိ-ဠာဟဝူပသမော ဧဝ အဟောသိ။ စိရဿံ ဝတ မေ ဆဝိစမ္မာဒိကော သဗ္ဗော သရီရာဝယဝေါ ဒါနမုခေ ဇုဟိတဗ္ဗတံ ဥပဂတော အဘိပတ္ထိတော မနော-ရထော မတ္ထကံ ပတ္တောတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၃၃။ "ဆဝိံ စမ္မံ မံသံ နှာရုံ၊ အဋ္ဌိံ ဟဒယဗန္ဓနံ။
ကေဝလံ သကလံ ကာယံ၊ ဗြာဟ္မဏဿ အဒါသဟ"န္တိ။

တတ္ထ **ဟဒယဗန္ဓန**န္တိ ဟဒယမံသပေသိ။ တံ ဟိ ဟဒယဝတ္ထုံ ဗန္ဓိတွာ ဝိယ ဌိတတ္တာ "ဟဒယဗန္ဓန"န္တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ **ဟဒယဗန္ဓန**န္တိ ဟဒယဉ္စ ဗန္ဓနဉ္စ၊

ဟဒယမံသဉ္စေဝ တံ ဗန္ဓိတွာ ဝိယ ဋ္ဌိတံ ယကနမံသဉ္စာတိ အတ္ထော။ **ကေဝလံ သကလံ ကာယန္တိ** အနဝသေသံ သဗ္ဗံ သရီရံ။

ဧဝံ တသ္မိံ အဂ္ဂိမှိ အတ္တနော သရီရေ လောမကူပမတ္တမ္ပိ ဥဏှံ ကာတုံ အသက္ကောန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပုန ဟိမဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌော ဝိယ ဟုတွာ ဗြာဟ္မဏရူပဓရံ သက္ကံ ဧဝမာဟ "ဗြာဟ္မဏ တယာ ကတော အဂ္ဂိ အတိသီတလော၊ ကိံ နာမေတ"န္တိ။ ပဏ္ဍိတ နာဟံ ဗြာဟ္မဏော၊ သက္ကောဟမသ္မိ၊ တဝ ဝီမံသနတ္ထံ အာဂတော ဧဝမကာသိန္တိ။ "သက္က တွံ တာဝ တိဋ္ဌတု၊ သကလောပိ စေ လောကော မံ ဒါနေန ဝီမံသေယျ၊ နေဝ မေ အဒါတုကာမတံ ကထဉ္စိပိ ဥပ္ပါဒေယျ ပဿေထ န"န္တိ ဗောဓိသတ္တော သီဟနာဒံ နဒိ။

အထ နံ သက္ကော "သသပဏ္ဍိတ တဝ ဂုဏာ သကလကပ္ပမ္ပိ ပါကဋာ ဟောန္တူ"တိ ပဗ္ဗတံ ပီဠေတွာ ပဗ္ဗတရသံ အာဒါယ စန္ဒမဏ္ဍလေ သသလက္ခဏံ အာလိခိတွာ ဗောဓိသတ္တံ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ တဿေဝ ဝနဂုမ္ဗေ တရုဏဒဗ္ဗတိဏပီဌေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အတ္တနော ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ တေပိ စတ္တာရော ပဏ္ဍိတာ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ နိစ္စသီလံ ဥပေါသထသီလဉ္စ ပူရေတွာ ယထာရဟံ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္မံ ဂတာ။ တဒါ ဥဒ္ဒေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သိင်္ဂါလော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ မက္ကဋော သာရိပုတ္တော၊ သသပဏ္ဍိတော ပန လောကနာထော။

တဿ ဣမာပိ သီလာဒိပါရမိယော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ သတိပိ တိရစ္ဆာနုပပတ္တိယံ ကုသလာဒိဓမ္မေ ကုသလာဒိတော ယထာဘူတာဝဗောဓော၊ တေသု အဏုမတ္တမ္ပိ ဝဇ္ဇံ ဘယတော ဒိသွာ သုဋ္ဌု အကုသလတော ဩရမဏံ၊ သမ္မဒေဝ စ ကုသလဓမ္မေသု အတ္တနော ပတိဋ္ဌာပနံ၊ ပရေသဉ္စ "ဣမေ နာမ ပါပဓမ္မာ တေ ဧဝံ ဂဟိတာ ဧဝံ ပရာမဋ္ဌာ ဧဝံဂတိကာ ဘဝန္တိ ဧဝံအဘိသမ္ပရာယာ"တိ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ တတော ဝိရမဏေ နိယောဇနံ၊ ဣဒံ ဒါနံ နာမ ဣဒံ သီလံ နာမ ဣဒံ ဥပေါသထကမ္မံ နာမ၊ ဧတ္ထ ပတိဋ္ဌိတာနံ ဒေဝမနုဿသမ္ပတ္တိယော ဟတ္ထဂတာ ဧဝါတိအာဒိနာ ပုညကမ္မေသု အာနိသံသံ ဒဿေတွာ ပတိဋ္ဌာပနံ၊ အတ္တနော သရီရဇီဝိတနိရပေက္ခံ၊ ပရေသံ သတ္တာနံ အနုဂ္ဂဏှနံ၊ ဥဠာရော စ ဒါနဇ္ဈာသယောတိ ဧဝမာဒယော ဂုဏ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ "ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဟေတေ။ပ။ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မတော"တိ။

သသပဏ္ဍိတစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣဒါနိ “**အကိတ္တိဗြာဟ္မဏော**”တိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တေ ဒသပိ စရိယာဝိသေသေ ဥဒါနေတွာ နိဂမေတိ။ တတ္ထ **အဟမေဝ တဒါ အာသိံ၊ ယော တေ ဒါနဝရေ အဒါ**တိ ယော တာနိ ဥတ္တမဒါနာနိ အဒါသိ၊ သော အကိတ္တိဗြာဟ္မဏာဒိကော အဟမေဝ တဒါ တသ္မိံ ကာလေ အဟောသိံ၊ န အညောတိ။ ဣတိ တေသု အတ္တဘာဝေသု သတိပိ သီလာဒိပါရမီနံ ယထာရဟံ ပူရိတဘာဝေ အတ္တနော ပန တဒါ ဒါနဇ္ဈာသယဿ အတိဝိယ ဥဠာရဘာဝံ သန္ဓာယ ဒါနပါရမိဝသေနေဝ ဒေသနံ အာရောပေသိ။ **ဧတေ ဒါနပရိက္ခာရာ၊ ဧတေ ဒါနဿ ပါရမီ**တိ ယေ ဣမေ **အကိတ္တိဇာတကာဒီသု**[၁] အနေကာကာရဝေါကာရာ မယာ ပဝတ္တိတာ ဒေယျဓမ္မပရိစ္စာဂါ မမ သရီရာဝယဝပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂါ ပရမကောဋိကာ၊ ကိဉ္စာပိ တေ ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ ဥဒ္ဒိဿ ပဝတ္တိတတ္တာ ဒါနဿ ပရမုက္ကံသဂမနေန ဒါနပါရမီ ဧဝ၊ တထာပိ မမ ဒါနဿ ပရမတ္ထပါရမိဘူတဿ ပရိက္ခရဏတော[၂] သန္တာနဿ ပရိဘာဝနာဝသေန အဘိသင်္ခရဏတော ဧတေ ဒါနပရိက္ခာရာ နာမ။ ယဿ ပနေတေ ပရိက္ခာရာ၊ တံ ဒဿေတုံ “**ဇီဝိတံ ယာစကေ ဒတွာ၊ ဣမံ ပါရမိ ပူရယိ**”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ ဟိ ဌပေတွာ သသပဏ္ဍိတစရိယံ သေသာသု နဝသု စရိယာသု ယထာရဟံ ဒါနပါရမိဒါနဥပပါရမိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ **သသပဏ္ဍိတစရိယာယ**[၃] ပန ဒါနပရမတ္ထပါရမီ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဘိက္ခာယ ဥပဂတံ ဒိသွာ၊ သကတ္တာနံ ပရိစ္စဇိံ။
ဒါနေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ ဒါနပါရမီ”တိ[၄]။

ကိဉ္စာပိ ဟိ မဟာပုရိသဿ ယထာဝုတ္တေ အကိတ္တိဗြာဟ္မဏာဒိကာလေ အညသ္မိဉ္စ မဟာဇနကမဟာသုတသောမာဒိကာလေ ဒါနပါရမိယာ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ၊ တထာပိ ဧကန္တေနေဝ သသပဏ္ဍိတကာလေ ဒါနပါရမိယာ ပရမတ္ထပါရမိဘာဝေါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗောတိ။

ပရမတ္ထဒီပနိယာ စရိယာပိဋကသံဝဏ္ဏနာယ

ဒသဝိဓစရိယာသင်္ဂဟဿ ဝိသေသတော ဒါနပါရမိဝိဘာဝနဿ

ပဌမဝဂ္ဂဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၅-၂၆၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ပရိက္ခာရဂုဏတော (သီ) ၃-ခု ၄-၃၉၆-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ခု ၄-၃၉၀-ပိဋ္ဌေ။

၂-ဟတ္ထိနာဂဝဂ္ဂ

၁-မာတုပေါသကစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁။ ဒုတိယဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **ကုဉ္ဇရော**တိ ဟတ္ထီ။ **မာတုပေါသကော**တိ အန္ဓာယ ဇရာဇိဏ္ဏာယ မာတုယာ ပဋိဇဂ္ဂနကော။ **မဟိယာ**တိ ဘူမိယံ။ **ဂုဏေနာ**တိ သီလဂုဏေန၊ တဒါ **မမ** သဒိသော နတ္ထိ။

ဗောဓိသတ္တော ဟိ တဒါ ဟိမဝန္တပ္ပဒေသေ ဟတ္ထိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သော သဗ္ဗသေတော အဘိရူပေါ လက္ခဏသမ္ပန္နော မဟာဟတ္ထီ အနေကဟတ္ထိသတသဟဿပရိဝါရော အဟောသိ။ မာတာ ပနဿ အန္ဓာ။ သော မဓုရဖလာဖလာနိ ဟတ္ထီနံ ဟတ္ထေသု ဒတွာ မာတု ပေသေတိ။ ဟတ္ထိနော တဿာ အဒတွာ သယံ ခါဒန္တိ။ သော ပရိဂ္ဂဏှန္တော တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ "ယူထံ ပဟာယ မာတရမေဝ ပေါသေဿာမီ"တိ ရတ္တိဘာဂေ အညေသံ ဟတ္ထီနံ အဇာနန္တာနံ မာတရံ ဂဟေတွာ စဏ္ဍောရဏပဗ္ဗတပါဒံ ဂန္တွာ ဧကံ နဠိနိံ ဥပနိဿာယ ဌိတာယ ပဗ္ဗတဂုဟာယ မာတရံ ဌပေတွာ ပေါသေသိ။

၂-၃။ **ပဝနေ ဒိသွာ ဝနစရော**တိ ဧကော ဝနစရကော ပုရိသော တသ္မိံ မဟာဝနေ ဝိစရန္တော မံ ဒိသွာ။ **ရညော မံ ပဋိဝေဒယီ**တိ ဗာရာဏသိရညော မံ အာရောစေသိ။ သော ဟိ မဂ္ဂမူဠှော ဒိသံ ဝဝတ္ထပေတုံ အသက္ကောန္တော မဟန္တေန သဒ္ဒေန ပရိဒေဝိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တဿ သဒ္ဒံ သုတွာ "အယံ ပုရိသော အနာထော၊ န ခေါ ပနေတံ ပတိရူပံ၊ ယံ သော မယိ ဌိတေ ဣဓ ဝိနဿေယျာ"တိ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ ဘယေန ပလာယန္တံ ဒိသွာ "အမ္ဘော ပုရိသ နတ္ထိ တေ မံ နိဿာယ ဘယံ၊ မာ ပလာယိ၊ ကသ္မာ တွံ ပရိဒေဝန္တော ဝိစရသီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "သာမိ အဟံ မဂ္ဂမူဠှော အဇ္ဇ မေ သတ္တမော ဒိဝသော"တိ ဝုတ္တေ "ဘော ပုရိသ မာ ဘာယိ၊ အဟံ တံ မနုဿပထေ ဌပေဿာမီ"တိ တံ အတ္တနော ပိဋ္ဌိယံ နိသီဒါပေတွာ အရညတော နီဟရိတွာ နိဝတ္တိ။ သောပိ ပါပေါ "နဂရံ ဂန္တွာ ရညော အာရောစေဿာမီ"တိ ရုက္ခသညံ ပဗ္ဗတသညဉ္စ ကရောန္တောဝ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ရညော မင်္ဂလဟတ္ထီ မတော။ သော ပုရိသော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာပုရိသဿ အတ္တနော ဒိဋ္ဌဘာဝံ အာရောစေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "**တဝါနုစ္ဆဝေါ မဟာရာဇ၊ ဂဇော ဝသတိ ကာနနေ**"တိအာဒိ။

တတ္ထ **တဝါနုဋ္ဌဝေါ**တိ တဝ ဩပဝယှံ ကာတုံ အနုစ္ဆဝိကော ယုတ္တော။ **န တဿ ပရိက္ခာယဧတ္တော**တိ တဿ ဂဟဏေ ဂမနုပစ္ဆေဒနတ္ထံ သမန္တတော ခဏိတဗ္ဗပရိက္ခာယ ဝါ ကရေဏုယာ ကဏ္ဍပုဋ္ဌေန အတ္တာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ခိတ္တပါသရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓိတဗ္ဗ**အာဠှက**သင်္ခါတအာလာနေန ဝါ ယတ္တ ပဝိဋ္ဌော ကတ္ထစိ ဂန္တုံ န သက္ကောတိ၊ တာဒိသဝဋ္ဋနကာသုယာ ဝါ အဗ္ဘော ပယောဇနံ နတ္ထိ။ **သဟဂဟိတေ**တိ ဂဟဏသမကာလံ ဧဝ။ **ဖေဟိတီ**တိ အာဂမိဿတိ။

ရာဇာ ဣမံ မင်္ဂဒေသကံ ကတွာ အရည့် ဂန္တွာ "ဣမိနာ ဝုတ္တံ ဟတ္ထိနာဂံ အာနေဟီ"တိ ဟတ္ထာစရိယံ သဟ ပရိဝါရေန ပေသေသိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တံ နဠိနိံ ပဝိသိတွာ ဂေါစရံ ဂဏှန္တံ ပဿိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၄။ "တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ရာဇာပိ တုဋ္ဌမာနသော။
ပေသေသိ ဟတ္ထိဒမကံ၊ ဆေကာစရိယံ သုသိက္ခိတံ။

၅။ ဂန္တွာ သော ဟတ္ထိဒမကော၊ အဒ္ဒသ ပဒုမဿရေ။
ဘိသမုဠာလံ[၁] ဥဒ္ဓရန္တံ၊ ယာပနတ္ထာယ မာတုယာ"တိ။

တတ္ထ **ဆေကာစရိယ**န္တိ ဟတ္ထိဗန္ဓနာဒိဝိဓိမှိ ကုသလံ ဟတ္ထာစရိယံ။ **သုသိက္ခိတ**န္တိ ဟတ္ထိနံ သိက္ခာပနဝိဓာယ နိဋ္ဌင်္ဂမနေန သုဋ္ဌု သိက္ခိတံ။

၆။ **ဝိညာယ မေ သီလဂုဏ**န္တိ "ဘဒ္ဒေါ အယံ ဟတ္ထာဇာနီယော န မန္ဒော န စဏ္ဍော န ဝေါမိဿသီလော ဝါ"တိ မမ သီလဂုဏံ ဇာနိတွာ။ ကထံ? **လက္ခဏံ ဥပဓာရယီ**တိ သုသိက္ခိတဟတ္ထိသိပ္ပတ္တာ မမ လက္ခဏံ သမန္တတော ဥပဓာရေသိ။ တေန သော **ဖေဟိ ပုတ္တာတိ ဝတွာန၊ မမ သောဏ္ဍာယ အဂ္ဂဟိ**။

၇။ ဗောဓိသတ္တော ဟတ္ထာစရိယံ ဒိသွာ "ဣဒံ ဘယံ မယှံ တေဿ ပုရိသဿ သန္တိကာ ဥပ္ပန္နံ၊ အဟံ ခေါ ပန မဟာဗလော ဟတ္ထိသဟဿမ္ပိ ဝိဒ္ဓံ-သေတုံ သမတ္ထော၊ ပဟောမိ ကုဇ္ဈိတွာ သရဋ္ဌကံ သေနာဝါဟနံ နာသေတုံ၊ သစေ ပန ကုဇ္ဈိဿာမိ၊ သီလံ မေ ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ တသ္မာ သတ္တိဟိ ကောဋ္ဋိယ-မာနောပိ န ကုဇ္ဈိဿာမီ"တိ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာယ သီသံ ဩနာမေတွာ နိစ္စလော ဝ အဋ္ဌာသိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "**ယံ မေ တဒါ ပါကတိကံ၊ သရီရာနုဂတံ ဗလ**"န္တိအာဒိ။

၁-ဘိသမူလံ (သီ၊ က)

တတ္ထ **ပါကတိက**န္တိ သဘာဝသိဒ္ဓံ။ **သရီရာနုဂတ**န္တိ သရီရမေဝ အနုဂတံ ကာယဗလံ၊ န ဥပါယကုသလတာသင်္ခါတဉာဏာနုဂတန္တိ အဓိပ္ပါယော။ **အဇ္ဈာနာဂသဟဿာန**န္တိ အဇ္ဇကာလေ အနေကေသံ ဟတ္ထိသဟဿာနံ သမုဒိတာနံ။ **ဗလေန သမသာဒိသ**န္တိ တေသံ သရီရဗလေန သမသမမေဝ ဟုတွာ သဒိသံ၊ န ဥပမာမတ္တေန။ မင်္ဂလဟတ္ထိကုလေ ဟိ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဥပ္ပန္နောတိ။

၈။ **ယဒိဟံ တေသံ ပကုပ္ပေယျ**န္တိ မံ ဂဟဏာယ ဥပဂတာနံ တေသံ အဟံ ယဒိ ကုဇ္ဈေယျံ၊ တေသံ ဇီဝိတမဒ္ဒနေ ပဋိဗလော ဘဝေယျံ။ န ကေဝလံ တေသညေဝ၊ အထ ခေါ **ယာဝ ရဇ္ဇမ္ပိ မာနုသ**န္တိ ယတော ရဇ္ဇတော တေသံ အာဂတာနံ မနုဿာနံ သဗ္ဗမ္ပိ ရဇ္ဇံ ပေါထေတွာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကရေယျံ။

၉။ **အပိ စာဟံ သီလရက္ခာယာ**တိ ဧဝံ သမတ္ထောပိ စ အဟံ အတ္တနော ပဋိညာတာယ သီလရက္ခာယ သီလဂုတ္တိယာ ဂုတ္တော ဗန္ဓော ဝိယ။ **န ကရောမိ စိတ္တေ အညထတ္တ**န္တိ တဿ သီလဿ အညထတ္တဘူတံ တေသံ သတ္တာနံ ပေါထနာဒိဝိဓိံ မယှံ စိတ္တေ န ကရောမိ၊ တတ္ထ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပါဒေမိ။ **ပက္ခိပန္တံ မမာဠကေ**တိ အာလာနတ္ထမ္ဘေ ပက္ခိပန္တံ၊ “ဒိသွာပိ”တိ ဝစနသေသော။ ကသ္မာတိ စေ၊ သီလပါရမိပူရိယာ ဤဒိသေသု ဌာနေသု သီလံ အခဏ္ဍေန္တဿ မေ န စိရဿေဝ သီလပါရမီ ပရိပူရေဿတီတိ သီလပါရမိပရိပူရဏတ္ထံ တဿ အညထတ္တံ စိတ္တေ န ကရောမီတိ ယောဇနာ။

၁၀။ **“ယဒိ တေ မ”**န္တိ ဂါထာယပိ သီလရက္ခာယ ဒဠှံ ကတွာ သီလဿ အဓိဋ္ဌိတဘာဝမေဝ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **ကောဋ္ဋေယျု**န္တိ ဘိန္ဒေယျုံ။ **သီလခဏ္ဍဘယာ မမာ**တိ မမ သီလဿ ခဏ္ဍနဘယေန။

ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ ဗောဓိသတ္တေ နိစ္စလေ ဌိတေ ဟတ္ထာစရိယော ပဒုမသရံ ဩတရိတွာ တဿ လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ “ဧဟိ ပုတ္တာ”တိ ရဇတဒါမသဒိသာယ သောဏ္ဍာယ ဂဟေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဗာရာဏသိံ ပါပုဏိ။ သော အန္တရာမဂ္ဂေ ဝတ္တမာနောဝ ရညော သာသနံ ပေသေသိ။ ရာဇာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေသိ။ ဟတ္ထာစရိယော ဗောဓိသတ္တံ ကတဂန္ဓပရိဘဏ္ဍံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ဟတ္ထိသာလံ နေတွာ ဝိစိတြသာဏိယာ ပရိက္ခိပါပေတွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ အာဒါယ ဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဒါပေသိ။ သော “မာတရံ ဝိနာ ဂေါစရံ န ဂဏှိဿာမီ”တိ ပိဏ္ဍံ န ဂဏှိ။ ယာစိတောပိ အဂ္ဂဟေတွာ—

"သာ နူန'သာ ကပဏိကာ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။
ခါဏုံ ပါဒေန ဃဋ္ဋေတိ၊ ဂိရိံ စဏ္ဍောရကံ ပတိ"တိ—

အာဟ။ တံ သုတွာ ရာဇာ—

"ကာ နု တေ သာ မဟာနာဂ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။
ခါဏုံ ပါဒေန ဃဋ္ဋေတိ၊ ဂိရိံ စဏ္ဍောရကံ ပတိ"တိ—

ပုစ္ဆိတွာ—

"မာတာ မေ သာ မဟာရာဇ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။
ခါဏုံ ပါဒေန ဃဋ္ဋေတိ၊ ဂိရိံ စဏ္ဍောရကံ ပတိ"တိ—

ဝုတ္တေ အဋ္ဌ သတ္တမေ ဒိဝသေ "မာတာ မေ ဂေါစရံ န လဘိတ္ထာ"တိ ဝဒတော ဣမဿ ဂေါစရံ အဂဏှန္တဿ။ တသ္မာ—

"မုဉ္စထေ'တံ မဟာနာဂံ၊ ယော'ယံ ဘရတိ မာတရံ။
သမေတု မာတရာ နာဂေါ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘီ"တိ—

ဝတွာ မုဉ္စာပေသိ—

"မုတ္တော စ ဗန္ဓနာ နာဂေါ၊ မုတ္တမာဒါယ ကုဉ္ဇရော။
မုဟုတ္တံ အဿာသယိတွာ၊ အဂမာ ယေန ပဗ္ဗတော"တိ။

တတ္ထ **ကပဏိကာ**တိ ဝရာကာ[၁]။ **ခါဏုံ ပါဒေန ဃဋ္ဋေတိ**တိ အန္ဓတာယ ပုတ္တဝိယောဂဒုက္ခေန စ ပရိဒေဝမာနာ တတ္ထ တတ္ထ ရုက္ခကဋ္ဌိရေ ပါဒေန ဃဋ္ဋေတိ။ **စဏ္ဍောရကံ ပတိ**တိ စဏ္ဍောရကပဗ္ဗတာဘိမုခီ၊ တသ္မိံ ပဗ္ဗတပါဒေ ပရိဗ္ဘမမာနာတိ အတ္ထော။ **အဂမာ ယေန ပဗ္ဗတော**တိ သော ဟတ္ထိနာဂေါ ဗန္ဓနာ မုတ္တော ထောကံ ဝိဿမိတွာ ရညော ဒသရာဇဓမ္မဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ "အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ မဟာရာဇာ"တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ မဟာဇနေန ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇိယမာနော နဂရာ နိက္ခမိတွာ တဒဟေဝ မာတရာ သမာ-ဂန္တွာ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ သာ တုဋ္ဌမာနသာ—

"စိရံ ဇီဝတု သော ရာဇာ၊ ကာသီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနော။
ယော မေ ပုတ္တံ ပမောစေသိ၊ သဒါ ဝုဍ္ဎာပစာယိက"န္တိ[၂]—

ရညော အနုမောဒနံ အကာသိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ ပသီဒိတွာ နဠိနိယာ အဝိဒူရေ ဂါမံ မာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ မာတု စဿ နိဗဒ္ဓံ ဝတ္တံ

၁-အနာထာ (က) ၂-ခု ၅-၂၂၇-ဇိဋ္ဌ။

ပဋ္ဌပေသိ။ အပရဘာဂေ ဗောဓိသတ္တော မာတရိ မတာယ တဿာ သရီရပရိဟာရံ ကတွာ ကုရုဏ္ဍကအဿမပဒံ နာမ ဂတော။ တသ္မိံ ပန ဌာနေ ဟိမဝန္တတော ဩတရိတွာ ပဉ္စသတာ ဣသယော ဝသိံသု။ တံ ဝတ္တံ တေသံ ဒတွာ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ သမာနရူပံ သီလာပဋိမံ ကာရေတွာ မဟာသက္ကာရံ ပဝတ္တေသိ။ ဇမ္ဗုဒီပဝါသိနော အနုသံဝစ္ဆရံ သန္နိပတိတွာ ဟတ္ထိမဟံ နာမ ကရိံသု။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊ ဟတ္ထိနီ မဟာမာယာ၊ ဝနစရကော ဒေဝဒတ္တော၊ မာတုပေါသကဟတ္ထိနာဂေါ လောကနာထော။

ဣဓာပိ ဒါနပါရမိအာဒယော ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ သီလပါရမီ ပန အတိသယဝတီတိ သာ ဧဝ ဒေသနံ အာရုဠှာ။ တထာ တိရစ္ဆာနယောနိယံ ဥပ္ပန္နောပိ ဗြဟ္မပုဗ္ဗဒေဝပုဗ္ဗာစရိယအာဟုနေယျာဒိဘာဝေန သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေနပိ ပသတ္ထဘာဝါနုရူပံ မာတုယာ ဂရုစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ “မာတာ နာမေသာ ပုတ္တဿ ဗဟူပကာရာ၊ တသ္မာ မာတုပဋ္ဌာနံ နာမ ပဏ္ဍိတေန ပညတ္တ”န္တိ မနသိ ကတွာ အနေကေသံ ဟတ္ထိသဟဿာနံ ဣဿရာဓိပတိ မဟာနုဘာဝေါ ယူထပတိ ဟုတွာ တေဟိ အနုဝတ္တိယမာနော ကေကဝိဟာရေ အန္တရာယံ အဂဏေတွာ ယူထံ ပဟာယ ဧကကော ဟုတွာ ဥပကာရိခေတ္တံ ပူဇေဿာမီတိ မာတုပေါသနံ၊ မဂ္ဂမူဠှပုရိသံ ဒိသွာ အနုကမ္ပာယ တံ ဂဟေတွာ မနုဿဂေါစရသမ္ပာပနံ၊ တေန စ ကတာပရာဓသဟနံ၊ ဟတ္ထာစရိယပ္ပမုခါနံ အတ္တာနံ ဗန္ဓိတုံ အာဂတပုရိသာနံ သမတ္ထောပိ သမာနော သန္တာသနမတ္တေနပိ[၁] တေသံ ပီဠနာ ဘဝိဿတိ၊ မယှဉ္စ သီလဿ ခဏ္ဍာဒိဘာဝေါတိ တထာ အကတွာ သုဒန္တေန ဩပဝယှော ဝိယ သုခေနေဝ ဂဟဏူပဂမနံ၊ မာတရံ ဝိနာ န ကိဉ္စိ အဇ္ဈောဟရိဿာမီတိ သတ္တာဟမ္ပိ အနာဟာရတာ၊ ဣမိနာပါဟံ ဗန္ဓာပိတောတိ စိတ္တံ အနုပ္ပါဒေတွာ ရာဇာနံ မေတ္တာယ ဖရဏံ၊ တဿ စ နာနာနယေဟိ ဓမ္မဒေသနာတိ ဧဝမာဒယော ဣဓ မဟာပုရိသဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ[၂]။ တေန ဝုတ္တံ “ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဧတေ၊ အဗ္ဘုတာ စ မဟေသိနော။ ပ။ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မတော”တိ။

မာတုပေါသကစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သန္တာပနမတ္တေနာပိ (သီ)　　၂-ဝေဒိတဗ္ဗာ (သီ)

၂-ဘူရိဒတ္တစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁၁။ ဒုတိယေ **ဘူရိဒတ္တော**တိ ဘူရိသမဒတ္တော။ ဒတ္တောတိ ဟိ တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိတူဟိ ကတံ နာမံ၊ ယသ္မာ ပနေသော နာဂဘဝနေ ဝိရူပက္ခမဟာရာဇဘဝနေ တာဝတိံသဘဝနေ စ ဥပ္ပန္နေ ပဉှေ သမ္မဒေဝ ဝိနိစ္ဆိနာတိ၊ ဧကဒိဝသဉ္စ ဝိရူပက္ခမဟာရာဇေ နာဂပရိသာယ သဒ္ဓိံ တိဒသပုရံ ဂန္တွာ သက္ကံ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နေ ဒေဝါနမန္တရေ ပဉှော သမုဋ္ဌာသိ။ တံ ကောစိ ကထေတုံ နာသက္ခိ။ သက္ကေန ပန အနုညာတော ပလ္လင်္ကဝရဂတော ဟုတွာ မဟာသတ္တောဝ ကထေသိ။ အထ နံ ဒေဝရာဇာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ "ဒတ္တ တွံ ပထဝိသမာယ ဝိပုလာယ ပညာယ သမန္နာဂတော ဣတော ပဋ္ဌာယ ဘူရိဒတ္တော နာမာ"တိ အာဟ။ ဘူရီတိ ဟိ ပထဝိယာ နာမံ၊ တသ္မာ ဘူရိသမတာယ ဘူတေ အတ္ထေ ရမတီတိ စ ဘူရိသင်္ခါတာယ မဟတိယာ ပညာယ သမန္နာဂတတ္တာ မဟာသတ္တော "ဘူရိဒတ္တော"တိ ပညာယိတ္ထ၊ မဟတိယာ ပန နာဂိဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတတ္တာ **မဟိဒ္ဓိကော စာ**တိ။

အတီတေ ဟိ ဣမသ္မိံယေဝ ကပ္ပေ ဗာရာဏသိရညော ပုတ္တော ပိတရာ ရဋ္ဌတော ပဗ္ဗာဇိတော ဝနေ ဝသန္တော အညတရာယ နာဂမာဏဝိကာယ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တေသံ သံဝါသမန္ဝာယ ဒွေ ဒါရကာ ဇာယိံသု ပုတ္တော စ ဓီတာ စ။ ပုတ္တဿ "သာဂရဗြဟ္မဒတ္တော"တိ နာမံ ကရိံသု ဓီတာယ "သမုဒ္ဒဇာ"တိ။ သော အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ အထ ဓတရဋ္ဌော နာမ နာဂရာဇာ ပဉ္စယောဇနသတိကေ နာဂဘဝနေ နာဂရဇ္ဇံ ကာရေန္တော တံ အဘူတဝါဒိကေန စိတ္တစူဠေန[၁] နာမ ကစ္ဆပေန "ဗာရာဏသိရာဇာ အတ္တနော ဓီတရံ တုယှံ ဒါတုကာမော၊ သာ ခေါ ပန ရာဇဓီတာ သမုဒ္ဒဇာ နာမ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ စာ"တိ ကထိတံ သုတွာ ဓတရဋ္ဌော စတ္တာရော နာဂမာဏဝကေ ပေသေတွာ တံ ဒါတုံ အနိစ္ဆန္တံ နာဂဝိဘိံသိကာယ ဘိံသာပေတွာ "ဒမ္မီ"တိ ဝုတ္တေ မဟန္တံ ပဏ္ဏာကာရံ[၂] ပေသေတွာ မဟတိယာ နာဂိဒ္ဓိယာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တဿ ဓီတရံ နာဂဘဝနံ နေတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။

သာ အပရဘာဂေ ဓတရဋ္ဌံ ပဋိစ္စ သုဒဿနော ဒတ္တော သုဘောဂေါ အရိဋ္ဌောတိ စတ္တာရော ပုတ္တေ ပဋိလဘိ။ တေသု ဒတ္တော ဗောဓိသတ္တော၊ သော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ သက္ကေန တုဋ္ဌစိတ္တေန "ဘူရိဒတ္တော"တိ ဂဟိတနာမတ္တာ

၁-စိတ္တသူလေန (သီ)

၂-သက္ကာရံ (သီ၊ က)

“ဘူရိဒတ္တော”တွေဝ ပညာယိတ္ထ။ အထ နေသံ ပိတာ ယောဇနသတိကံ ယောဇနသတိကံ ရဇ္ဇံ ဘာဇေတွာ အဒါသိ။ မဟန္တော ယသော အဟောသိ။ သောဠသသောဠသနာဂကညာသဟဿာနိ ပရိဝါရယိံသု။ ပိတုပိ ကေယောဇနသတမေဝ ရဇ္ဇံ အဟောသိ။ တယော ပုတ္တာ မာသေ မာသေ မာတာပိတရော ပဿိတုံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဗောဓိသတ္တော ပန အနွဍ္ဎမာသံ အာဂစ္ဆတိ။

သော ဧကဒိဝသံ ဝိရူပက္ခမဟာရာဇေန သဒ္ဓိံ သက္ကဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂတော ဝေဇယန္တပါသာဒံ[1] သုဓမ္မဒေဝသဘံ ပါရိစ္ဆတ္တကကောဝိဠာရံ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဒေဝစ္ဆရာပရိဝါရံ အတိမနောဟရံ သက္ကသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ “ဧတ္တကမတ္တမ္ပိ နာဂတ္တဘာဝေ ဌိတဿ ဒုလ္လဘံ၊ ကုတော သမ္မာသမ္ဗောဓီ”တိ နာဂတ္တဘာဝံ ဇိဂုစ္ဆိတွာ “နာဂဘဝနံ ဂန္တွာ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိတွာ သီလမေဝ ပဂ္ဂဏှိဿာမိ၊ တံ ဗောဓိပရိပါစနံ ဟောတိ၊ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ ဘဝိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ နာဂဘဝနံ ဂန္တွာ မာတာပိတရော အာဟ “အမ္မတာတာ အဟံ ဥပေါသထကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ။ တေဟိ “ဣဓေဝ ဥပေါသထံ ဥပဝသာဟိ၊ ဗဟိဂတာနံ နာဂါနံ မဟန္တံ ဘယ”န္တိ ဝုတ္တေ ဧကဝါရံ တထာ ကတွာ နာဂကညာဟိ ဥပဒ္ဒုတော ပုနဝါရေ မာတာပိတူနံ အနာရောစေတွာ အတ္တနော ဘရိယံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ အဟံ မနုဿလောကံ ဂန္တွာ ယမုနာတီရေ မဟာနိဂြောဓရုက္ခော အတ္ထိ၊ တဿ အဝိဒူရေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ ဘောဂေ အာဘုဇိတွာ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ နိပဇ္ဇိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ နာဂဘဝနတော နိက္ခမိတွာ တထာ ကရောတိ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘**ဝိရူပက္ခေန မဟာရညာ၊ ဒေဝလောကမဂစ္ဆဟ**’’န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **ဝိရူပက္ခေန မဟာရညာ**တိ ဝိရူပက္ခေန နာမ နာဂါဓိပတိမဟာရာဇေန။ **ဒေဝလောက**န္တိ တာဝတိံသဒေဝလောကံ။ **အဂစ္ဆဟ**န္တိ အဂဉ္ဆိံ၊ ဥပသင်္ကမိံ အဟံ။

၁၂။ **တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ ဒေဝလောကေ။ **ပဿိံ တွာဟ**န္တိ အဒ္ဒက္ခိံ အဟံ၊ **တု**-သဒ္ဒေါ နိပါတမတ္တော။ **ဧကန္တံ သုခသမပ္ပိတေ**တိ ဧကန္တံ အစ္စန္တမေဝ သုခေန သမင်္ဂီဘူတေ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ “သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဆ ဖဿာယတနိကာ နာမ သဂ္ဂါ။ ယာဝဉ္စိဒံ ဘိက္ခဝေ န သုကရံ အက္ခာနေန ပါပုဏိတုံ ယာဝ သုခါ

[1] ၁-ဝေဇယန္တံ ပါသာဒံ (သီ)

သဂ္ဂါ”တိ[၁] စ။ **တံသဂ္ဂဂမနတ္ထာယာ**တိ တသ္မိံ သဂ္ဂသ္မိံ ဥပ္ပတ္တိဝသေန ဂမနတ္ထာယ။ **သီလဗ္ဗတန္တိ** သီလသင်္ခါတံ ဝတံ။ အထ ဝါ **သီလဗ္ဗတန္တိ** ဥပေါသထသီလဉ္စေဝ “မမ စမ္မံ စမ္မတ္ထိကာ ဟရန္တူ”တိအာဒိနာ အတ္တနော သရီရာဝယဝပရိစ္စာဂသမာဒိယနသင်္ခါတံ ဝတဉ္စ။

၁၃။ **သရီရကိစ္စန္တိ** မုခဓောဝနာဒိသရီရပဋိဇဂ္ဂနံ။ **ဘုတွာ ယာပနမတ္တကန္တိ** ဣန္ဒြိယာနိ နိဗ္ဗိသေဝနာနိ ကာတုံ သရီရဋ္ဌိတိမတ္တကံ အာဟာရံ အာဟရိတွာ။ **စတုရော အင်္ဂေ**တိ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ။ **အဓိဋ္ဌာယာ**တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ။ **သေမီ**တိ သယာမိ။

၁၄။ **ဆဝိယာ**တိအာဒိ တေသံ စတုန္နံ အင်္ဂါနံ ဒဿနံ။ တတ္ထ စ ဆဝိစမ္မာနံ ဝိဿဇ္ဇနံ ဧကံ အင်္ဂံ၊ သေသာနိ ဧကေကမေဝ၊ မံသဂ္ဂဟဏေနေဝ စေတ္ထ ရုဓိရမ္ပိ သင်္ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ဧတေနာ**တိ ဧတေဟိ။ **ဟရာတု သော**တိ ယဿ ဧတေဟိ ဆဝိအာဒီဟိ **ကရဏီယံ** အတ္ထိ၊ တဿ မယာ ဒိန္နမေဝေတံ၊ သဗ္ဗံ သော ဟရတူတိ အတ္တနော အတ္တဘာဝေ အနပေက္ခပဝါရဏံ ပဝါရေတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တဿ ဣမိနာ နိယာမေနေဝ အနုဒ္ဓမာသံ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောန္တဿ ဒီဃော အဒ္ဓါ ဝီတိဝတ္တော။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဧကဒိဝသံ အညတရော နေသာဒဗြာဟ္မဏော သောမဒတ္တေန နာမ အတ္တနော ပုတ္တေန သဟ တံ ဌာနံ ပတွာ အရညာဂမနသမယေ နာဂကညာဟိ ပရိဝါရိယမာနံ[၂] မဟာသတ္တံ ဒိသွာ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တာဝဒေဝ နာဂကညာယော ပထဝိယံ နိမုဇ္ဇိတွာ နာဂဘဝနမေဝ ဂတာ။ ဗြာဟ္မဏော မဟာသတ္တံ ပုစ္ဆိ “ကော နု ခေါ တွံ မာရိသ ဒေဝေါ ဝါ ယက္ခော ဝါ နာဂေါ ဝါ”တိ။ ဗောဓိသတ္တော ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိ ကတွာ သစာယံ ဣတော ဂစ္ဆေယျ၊ ဣဓ မေ ဝါသံ မဟာဇနဿ ပါကဋံ ကရေယျ၊ တေန မေ ဥပေါသထဝါသဿ အန္တရာယောပိ သိယာ၊ ယန္နူနာဟံ ဣတော ဣမံ နာဂဘဝနံ နေတွာ မဟတိယာ သမ္ပတ္တိယာ ယောဇေယျံ၊ ဧဝါယံ တတ္ထေဝ အဘိရမိဿတိ၊ တေန မေ ဥပေါသထကမ္မံ အဒ္ဓနိယံ သိယာတိ။ အထ နံ အာဟ “ဗြာဟ္မဏ မဟန္တံ တေ ယသံ ဒဿာမိ၊ ရမဏီယံ နာဂဘဝနံ၊ ဧဟိ တတ္ထ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ သာမိ ပုတ္တော မေ အတ္ထိ၊ တသ္မိံ အာဂစ္ဆန္တေ အာဂမိဿာမီတိ။ ဂစ္ဆ ဗြာဟ္မဏ ပုတ္တံ အာနေဟီတိ။ ဗြာဟ္မဏော ဂန္တွာ ပုတ္တဿ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ တံ အာနေသိ။ မဟာသတ္တော တေ ဥဘောပိ အာဒါယ အတ္တနော အာနုဘာဝေန

၁-မ ၃-၂၁၀-ပိဋ္ဌေ။
၂-ပရိစာရိယမာနံ (သီ)

နာဂဘဝနံ အာနေသိ။ တေသံ တတ္ထ ဒိဗ္ဗော အတ္တဘာဝေါ ပါတုဘဝိ။ အထ တေသံ မဟာသတ္တော ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ဒတွာ စတ္တာရိ စတ္တာရိ နာဂကညာသတာနိ အဒါသိ။ တေ မဟတိံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိံသု။

ဗောဓိသတ္တောပိ အပ္ပမတ္တော ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ၊ အန္ဝဒ္ဓမာသံ မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ တတော စ ဗြာဟ္မဏဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ အာရောဂျံ ပုစ္ဆိတွာ "ယေန တေ အတ္ထော၊ တံ ဝဒေယျာသီ"တိ အာပုစ္ဆိတွာ "အနုက္ကဏ္ဌမာနော အဘိရမာ"တိ ဝတွာ သောမဒတ္တေနပိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ အတ္တနော နိဝေသနံ ဂစ္ဆတိ။ ဗြာဟ္မဏော သံဝစ္ဆရံ တတ္ထ ဝသိတွာ မန္ဒပုညတာယ ဥက္ကဏ္ဌိတွာ အနိစ္ဆမာနမ္ပိ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာပုစ္ဆိတွာ တေန ဒီယမာနံ ဗဟုံ ဓနံ သဗ္ဗကာမဒဒံ မဏိရတနမ္ပိ အလက္ခိ-ကတာယ အဂ္ဂဟေတွာ "မနုဿလောကံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ အာဟ။ မဟာသတ္တော နာဂမာဏဝကေ အာဏာပေတွာ တံ သပုတ္တကံ မနုဿ-လောကံ ပါပေသိ။ တေ ဥဘောပိ ဒိဗ္ဗာဘရဏာနိ ဒိဗ္ဗဝတ္ထာနိ စ ဩမုဉ္စိတွာ နှာယိတုံ ဧကံ ပေါက္ခရဏိံ ဩတရိံသု၊ တသ္မိံ ခဏေ တာနိ အန္တရဓာယိတွာ နာဂဘဝနမေဝ အဂမံသု၊ အထ ပဌမနိဝတ္ထကာသာဝပိလောတိကာဝ သရီရေ ပဋိမုဉ္စိ၊ ဓနုသရသတ္တိယော ဂဟေတွာ အရညံ ဂန္တွာ မိဂေ ဝဓိတွာ ပုရိမ-နိယာမေနေဝ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသုံ။

တေန စ သမယေန အညတရော တာပသော သုပဏ္ဏရာဇတော လဒ္ဓံ အာလမ္ဗာယနမန္တံ[၁] တဿ အနုစ္ဆဝိကာနိ ဩသဓာနိ မန္တူပစာရဉ္စ အတ္တာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တဿ အညတရဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဒါသိ။ သော "လဒ္ဓေါ မေ ဇီဝိကူပါယော"တိ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ တာပသံ အာပုစ္ဆိတွာ ပက္ကမန္တော အနုပုဗ္ဗေန ယမုနာတီရံ ပတွာ တံ မန္တံ သဇ္ဈာယန္တော မဟာမဂ္ဂေန ဂစ္ဆတိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ ဘဝနတော တဿ ပရိစာရိကာ နာဂမာဏဝိကာ တံ သဗ္ဗကာမဒဒံ မဏိရတနံ အာဒါယ ယမုနာတီရေ ဝါလုကာရာသိမတ္ထကေ ဌပေတွာ တဿောဘာသေန ရတ္တိံ ကီဠိတွာ အရုဏုဂ္ဂမနေ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ မန္တသဒ္ဒံ သုတွာ "သုပဏ္ဏော"တိ သညာယ ဘယတဇ္ဇိတာ မဏိရတနံ အဂ္ဂဟေတွာ ပထဝိယံ နိမုဇ္ဇိတွာ နာဂဘဝနံ အဂမံသု။

ဗြာဟ္မဏော တံ မဏိရတနံ အာဒါယ ပါယာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သော နေသာဒဗြာဟ္မဏော ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ မိဂဝဓာယ အရညံ ဂစ္ဆန္တော တဿ

၁-အာလမ္ဗာယနမန္တံ (သီ)

ဟတ္ထေ တံ မဏိရတနံ ဒိသွာ “ဣဒံ ဘူရိဒတ္တဿ သဗ္ဗကာမဒဒံ မဏိရတန”န္တိ သဉ္ဇာနိတွာ တံ ဂဏှိတုကာမော တေန သဒ္ဓိံ အလ္လာပသလ္လာပံ[၁] ကတွာ မန္တဝါဒိတဘာဝံ ဇာနိတွာ ဧဝမာဟ “သစေ မေ တွံ ဣမံ မဏိရတနံ ဒဿသိ၊ ဧဝါဟံ တေ မဟာနုဘာဝံ နာဂံ ဒဿေဿာမိ၊ ယံ တွံ ဂဟေတွာ ဂါမနိဂမ-ရာဇဓာနိယော စရန္တော ဗဟုဓနံ လစ္ဆသီ”တိ။ “တေန ဟိ ဒဿေတွာ ဂဏှာဟီ”တိ ဝုတ္တေ တံ အာဒါယ ဗောဓိသတ္တံ ဥပေါသထကရဏဋ္ဌာနေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ ဘောဂေ အာဘုဇိတွာ နိပန္နံ အဝိဒူရေ ဌိတော ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဒဿေသိ။

မဟာသတ္တော တံ နေသာဒံ ဒိသွာ “အယံ ဥပေါသထဿ မေ အန္တရာယံ ကရေယျာတိ နာဂဘဝနံ နေတွာ မဟာသမ္ပတ္တိယံ ပတိဋ္ဌာပိတောပိ န ဣစ္ဆိ။ တတော အပက္ကမိတွာ သယံ ဂန္တုကာမော မယာ ဒိယမာနမ္ပိ မဏိရတနံ ဂဏှိတုံ န ဣစ္ဆိ။ ဣဒါနိ ပန အဟိတုဏ္ဍိကံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆတိ။ သစာဟံ ဣမဿ မိတ္တဒုဗ္ဘိနော ကုဇ္ဈေယျံ၊ သီလံ မေ ခဏ္ဍံ ဘဝိဿတိ။ မယာ ခေါ ပန ပဌမံယေဝ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတော ဥပေါသထော အဓိဋ္ဌိတော၊ သော ယထာဓိဋ္ဌိတောဝ ဟောတု။ အလမ္ပာယနော မံ ဆိန္ဒတု ဝါ မာ ဝါ၊ နေဝဿ ကုဇ္ဈိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အက္ခီနိ နိမ္မီလေတွာ အဓိဋ္ဌာနပါရမိံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ ဘောဂ-ဂန္တရေ သီသံ ပက္ခိပိတွာ နိစ္စလောဝ ဟုတွာ နိပဇ္ဇိ။ နေသာဒဗြာဟ္မဏောပိ “ဘော အလမ္ပာယန ဣမံ နာဂံ ဂဏှ၊ မဏိံ မေ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ အလမ္ပာ-ယနော နာဂံ ဒိသွာ တုဋ္ဌော မဏိံ ကိသ္မိဉ္စိ အဂဏေတွာ “ဂဏှ ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဟတ္ထေ ခိပိ။ သော တဿ ဟတ္ထတော ဘဿိတွာ ပထဝိယံ ပတိတမတ္တောဝ ပထဝိံ ပဝိသိတွာ နာဂဘဝနမေဝ ဂတော။ နေသာဒဗြာဟ္မဏော မဏိရတန-တော ဘူရိဒတ္တေန သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝတော စ ပရိဟာယိတွာ နိပ္ပစ္စယောဝ ပက္ကန္တော။

၁၅။ အလမ္ပာယနောပိ မဟာနုဘာဝေဟိ ဩသဓေဟိ အတ္တနော သရီရံ မက္ခေတွာ ထောကံ ခါဒိတွာ ခေဠံ အတ္တနော ကာယသ္မိံ ပရိဘာဝေတွာ ဒိဗ္ဗမန္တံ ဇပ္ပန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎိတွာ သီသေ ဒဋ္ဌံ ဂဏှန္တော မုခမဿ ဝိဝရိတွာ ဩသဓံ ခါဒိတွာ မုခေ သဟခေဠံ ဩသိဉ္စိ။ သုစိဇာတိကော မဟာသတ္တော သီလဘေဒဘယေန အကုဇ္ဈိတွာ အက္ခီနိ န ဥမ္မီလေသိ။ အထ နံ ဩသဓမန္တဗလေန နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာ သီသံ ကတွာ သဉ္စာလေတွာ ဂဟိတဂေါစရံ ဆဍ္ဍာပေတွာ ဘူမိယံ ဒီဃသော

၁-အာလာပသလ္လာပံ (က)

နိပဇ္ဇာပေတွာ မသူရကံ မဒ္ဒန္တော ဝိယ ဟတ္ထေဟိ ပရိမဒ္ဒိ။ အဋ္ဌီနိ စုဏ္ဏိယမာနာနိ ဝိယ အဟေသုံ။

ပုန နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ဒုဿံ ပေါထေန္တော ဝိယ ပေါထေသိ။ မဟာသတ္တော ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ အနုဘောန္တောပိ နေဝ ကုဇ္ဈိတ္ထ၊ အညဒတ္ထု အတ္တနော သီလမေဝ အာဝဇ္ဇေသိ။ ဣတိ သော မဟာသတ္တံ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဝလ္လီဟိ ပေဠံ သဇ္ဇေတွာ မဟာသတ္တံ တတ္ထ ပက္ခိပိ။ သရီရံ ပနဿ မဟန္တံ တတ္ထ န ပဝိသတိ။ အထ နံ ပဏှိယာ ကောဋ္ဋေန္တော ပဝေသေတွာ ပေဠံ အာဒါယ ဧကံ ဂါမံ ဂန္တွာ ဂါမမဇ္ဈေ ဩတာရေတွာ "နာဂဿ နစ္စံ ဒဋ္ဌုကာမာ အာဂစ္ဆန္တူ"တိ သဒ္ဒမကာသိ။ သကလဂါမဝါသိနော သန္နိပတိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ အလမ္ပာယနော "နိက္ခမ မဟာနာဂါ"တိ အာဟ။ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ "အဇ္ဇ မယာ ပရိသံ တောသေန္တေန ကီဠိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ အလမ္ပာယနော ဗဟုဓနံ လဘိတွာ တုဋ္ဌော မံ ဝိဿဇ္ဇေဿတိ၊ ယံ ယံ ဧသ မံ ကာရေတိ၊ တံ တံ ကရိဿာမီ"တိ။

အထ နံ သော ပေဠတော နိက္ခမန္တံ "မဟာ ဟောဟီ"တိ အာဟ၊ သော မဟာ အဟောသိ။ "ခုဒ္ဒကော ဝဋ္ဋော ဝိဖဏော ဧကဖဏော ဒွိဖဏော ယာဝ သဟဿဖဏော ဥစ္စော နီစော ဒိဿမာနကာယော အဒိဿမာနကာယော ဒိဿမာနဥပဍ္ဎကာယော နီလော ပီတော လောဟိတော ဩဒါတော မဉ္ဇိဋ္ဌော ဟောဟိ၊ ဓူမံ ဝိဿဇ္ဇေဟိ၊ ဇာလသိခံ ဥဒကဉ္စ ဝိဿဇ္ဇေဟီ"တိ ဝုတ္တေ တေန ဝုတ္တံ တံ တံ အာကာရံ နိမ္မိနိတွာ နစ္စံ ဒဿေသိ။ တံ ဒိသွာ မနုဿာ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတာ ဗဟုံ ဟိရညသုဝဏ္ဏဝတ္ထာလင်္ကာရာဒိံ အဒံသု။ ဣတိ တသ္မိံ ဂါမေ သတသဟဿမတ္တံ လဘိ။ သော ကိဉ္စာပိ မဟာသတ္တံ ဂဏှန္တော "သဟဿံ လဘိတွာ တံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ"တိ အာဟ၊ တံ ပန ဓနံ လဘိတွာ "ဂါမကေပိ တာဝ မယာ ဧတ္တကံ ဓနံ လဒ္ဓံ၊ နဂရေ ကိရ ဗဟုဓနံ လဘိဿာမီ"တိ ဓနလောဘေန န မုဉ္စိ။

သော တသ္မိံ ဂါမေ ကုဋုမ္ဗံ သဏ္ဌပေတွာ ရတနမယံ ပေဠံ ကာရေတွာ တတ္ထ မဟာသတ္တံ ပက္ခိပိတွာ သုခယာနကံ အာရုယှ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု တံ ကီဠာပေတွာ ဗာရာဏသိံ ပါပုဏိ၊ နာဂရာဇဿ မဓုလာဇံ ဒေတိ၊ အဗဒ္ဓသတ္တုဉ္စ ဒေတိ။ သော ဂေါစရံ န ဂဏှိ အဝိဿဇ္ဇနဘယေန။ ဂေါစရံ အဂဏှန္တမ္ပိ စ နံ စတ္တာရော နဂရဒွါရေ အာဒိံ ကတွာ တတ္ထ တတ္ထ မာသမတ္တံ ကီဠာပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "**သံသိတော အကတညုနာ**"တိအာဒိ။

တတ္ထ **သံသိတော**တိ ဧသော နာဂေါ အမုကသ္မိ နိဂြောဓရုက္ခသ္မိ သမီပေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ သယိတောတိ ဧဝံ ဌာနံ ဒဿေတွာ ကထိတော။ **အကတညုနာ**တိ အတ္တနာ ကတံ ဥပကာရံ အဇာနန္တေန မိတ္တဒုဗ္ဘိနာ နေသာဒဗြာဟ္မဏေနာတိ အဓိပ္ပါယော။ **အလမ္ဗာယနေနာ**တိ အလမ္ဗာယနဝိဇ္ဇာပရိဇပ္ပနေန "အလမ္ဗာယနော"တိ ဧဝံ လဒ္ဓနာမေန အဟိတုဏ္ဍိကဗြာဟ္မဏေန။ **မမဂ္ဂဟီ**တိ မံ အဂ္ဂဟေသိ။ **ကီဠေတိ မံ တဟိံ တဟိ**န္တိ တတ္ထ တတ္ထ ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု အတ္တနော ဇီဝိကတ္ထံ မံ ကီဠာပေတိ။

၁၇။ **တိဏတောပိ လဟုကော မမာ**တိ အတ္တနော ဇီဝိတပရိစ္စာဂေါ တိဏသလာကပရိစ္စာဂတောပိ လဟုကော ဟုတွာ မမ ဥပဋ္ဌာတီတိ အတ္ထော။ **ပထဝီဥပ္ပတနံ ဝိယာ**တိ သီလဝိတိက္ကမော ပန စတုနဟုတာဓိကဒွိယောဇနသတသဟဿဗဟလာယ မဟာပထဝိယာ ပရိဝတ္တနံ ဝိယ တတောပိ တံ ဘာရိယတရံ ဟုတွာ မယှံ ဥပဋ္ဌာတီတိ ဒဿေတိ။

၁၈။ **နိရန္တရံ ဇာတိသတ**န္တိ မမ ဇာတီနံ အနေကသတမ္ပိ အနေကသတာသုပိ ဇာတီသု နိရန္တရမေဝ သီလဿ အဝီတိက္ကမနဟေတု **မမ ဇီဝိတံ စဇေယျံ** စဇိတုံ သက္ကောမိ။ **နေဝ သီလံ ပဘိန္ဒေယျ**န္တိ သီလံ ပန သမာဒိန္နံ ကေမ္ပိ နေဝ ဘိန္ဒေယျံ န ဝိနာသေယျံ။ **စတုဒ္ဒီပါန ဟေတူ**တိ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇသိရိယာပိ ကာရဏာတိ ဒဿေတိ။

၁၉။ ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ အတ္တနော ဇီဝိတမ္ပိ ပရိစ္စဇိတွာ တဒါ သီလမေဝ ရက္ခိတံ၊ တာယ စ သီလရက္ခာယ တထာ အနတ္ထကာရကေသု နေသာဒအလမ္ဗာယနဗြာဟ္မဏေသု စိတ္တဿ အညထတ္တံ န ကတံ၊ တံ ဒဿေတုံ "**အပိ စာ**"တိ ဩသာနဂါထမာဟ။ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

ဧဝံ ပန မဟာသတ္တေ အဟိတုဏ္ဍိက[1]ဟတ္ထဂတေ တသ္မိံ မာတာ ဒုဿုပိနံ ဒိသွာ ပုတ္တဉ္စ တတ္ထ အပဿန္တီ သောကာဘိဘူတာ အဟောသိ။ အထဿာ ဇေဋ္ဌပုတ္တော သုဒဿနော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ သုဘောဂံ "ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ပဉ္စသု မဟာနဒီသု သတ္တသု စ မဟာသရေသု ဘူရိဒတ္တံ ဥပဓာရေတွာ ဧဟီ"တိ ပဟိဏိ။ ကာဏာရိဋ္ဌံ "ဒေဝလောကံ ဂန္တွာ သစေ ဒေဝတာဟိ ဓမ္မံ သောတုကာမာဟိ ဘူရိဒတ္တော တတ္ထ နီတော၊ တတော နံ အာနေဟီ"တိ ပဟိဏိ။ သယံ ပန "မနုဿလောကေ ဂဝေသိဿာမီ"တိ တာပသဝေသေန

၁-အဟိဂုဏ္ဍိက.... (သီ)

နာဂဘဝနတော နိက္ခမိ။ အစ္စိမုခီ[၁] နာမဿ ဝေမာတိကာ ဘဂိနီ ဗောဓိသတ္တေ အဓိမတ္တသိနေဟာ တံ အနုဗန္ဓိ။ တံ မဏ္ဍူကစ္ဆာပိံ ကတွာ ဇင္ဃန္တရေ ပက္ခိပိတွာ မဟာသတ္တဿ ဥပေါသထကရဏဋ္ဌာနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗတ္ထ ဂဝေသန္တော အနုက္ကမေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇဒွါရံ အဂမာသိ။ တဒါ အလမ္ပာယနော ရာဇင်္ဂဏေ မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ ရညော ဘူရိဒတ္တဿ ကီဠံ ဒဿေတုံ ပေဠံ ဝိဝရိတွာ "ဧဟိ မဟာနာဂါ"တိ သညမဒါသိ။

မဟာသတ္တော သီသံ နီဟရိတွာ ဩလောကေန္တော ဇေဋ္ဌဘာတိကံ ဒိသွာ ပေဠတော နိက္ခမ္မ တဒဘိမုခေါ ပါယာသိ။ မဟာဇနော ဘီတော ပဋိက္ကမိ။ သော ဂန္တွာ တံ အဘိဝါဒေတွာ နိဝတ္တိတွာ ပေဠမေဝ ပါဝိသိ။ အလမ္ပာယနော "ဣမိနာ အယံ တာပသော ဒဋ္ဌော"တိ သညာယ "မာ ဘာယိ, မာ ဘာယီ"တိ အာဟ။ သုဒဿနော "အယံ နာဂေါ မယှံ ကိံ ကရိဿတိ၊ မယာ သဒိသော အဟိတုဏ္ဍိကော နာမ နတ္ထီ"တိ တေန ဝါဒပ္ပဋိဝါဒံ သမုဋ္ဌာပေတွာ "တွံ ဣမံ နာဂံ ဂဟေတွာ ဂဇ္ဇသိ၊ အဟံ တံ ဣမာယ မဏ္ဍူကစ္ဆာပိယာ ဍဿန္တော နာသယိဿာမီ"တိ ဘဂိနိံ ပက္ကောသိတွာ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ သာ တဿ သဒ္ဒံ သုတွာ ဇင္ဃန္တရေ နိပန္နာ တိက္ခတ္တုံ မဏ္ဍူကဝဿိတံ ဝဿိတွာ နိက္ခမိတွာ အံသကူဋေ နိသီဒိတွာ ဥပ္ပတိတွာ တဿ ဟတ္ထတလေ တီဏိ ဝိသဗိန္ဒူနိ ပါတေတွာ ပုန တဿ ဇင္ဃန္တရမေဝ ပါဝိသိ။

သုဒဿနော ဝိသဗိန္ဒုံ ဒဿေတွာ "ဣဒံ ဗိန္ဒုံ သစေ ပထဝိယံ ပါတေဿတိ၊ ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတယော သဗ္ဗေ နဿိဿန္တိ။ သစေ အာကာသေ ခိပိဿတိ၊ သတ္တဝဿာနိ ဒေဝေါ န ဝဿိဿတိ။ သစေ ဥဒကေ ပါတေဿတိ၊ ယာဝတာ တတ္ထ ဥဒကဇာတာ ပါဏာ သဗ္ဗေ မရေယျုံ"န္တိ ဝတွာ ရာဇာနံ သဒ္ဒဟာပေတုံ တယော အာဝါဋေ ခဏာပေတွာ ဧကံ နာနာဘေသဇ္ဇာနံ ပူရေသိ၊ ဒုတိယံ ဂေါမယဿ၊ တတိယံ ဒိဗ္ဗောသဓာနဉ္စေဝ ပူရေတွာ မဇ္ဈေ အာဝါဋေ ဝိသဗိန္ဒုံ ပက္ခိပိ။ တင်္ခဏညေဝ ဓူမာယိတွာ ဇာလာ ဥဋ္ဌဟိ။ သာ ဂန္တွာ ဂေါမယာဝါဋံ ဂဏှိ။ တတောပိ ဇာလာ ဥဋ္ဌာယ ဒိဗ္ဗောသဓပုဏ္ဏံ ဂဟေတွာ ဒိဗ္ဗောသဓာနိ ဈာပေတွာ နိဗ္ဗာယိ။ အလမ္ပာယနံ တတ္ထ အာဝါဋဿ အဝိဒူရေ ဌိတံ ဥသုမာ ဖရိတွာ သရီရစ္ဆဝိံ ဥပ္ပါဋေတွာ ဂတာ။ သေတကုဋ္ဌီ အဟောသိ။ သော ဘယတဇ္ဇိတော "နာဂရာဇာနံ ဝိဿဇ္ဇေမီ"တိ တိက္ခတ္တုံ ဝါစံ နိစ္ဆာရေသိ။ တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ရတနပေဠာယ နိက္ခမိတွာ

၁-အဇမုခီ (က)

သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ အတ္တဘာဝံ မာပေတွာ ဒေဝလီဠှာယ ဋ္ဌိတော။ သုဒဿနော စ အစ္စိမုခီ စ တထေဝ အဋ္ဌံသု။

တတော သုဒဿနော အတ္တနော ဘာဂိနေယျဘာဝံ ရညော အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ တေ အာလိင်္ဂိတွာ သီသေ စုမ္ဗိတွာ အန္တေပုရံ နေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရသမ္မာနံ ကတွာ ဘူရိဒတ္တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော "တာတ ဧဝံ မဟာနုဘာဝံ တံ အလမ္ပာယနော ကထံ ဂဏှိ"တိ ပုစ္ဆိ။ သော သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေန ကထေတွာ "မဟာရာဇ ရညာ နာမ ဣမိနာ နိယာမေန ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ မာတုလဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ အထ သုဒဿနော "မာတုလ မမ မာတာ ဘူရိဒတ္တံ အပဿန္တီ ကိလမတိ၊ န သက္ကာ အမှေဟိ ဣဓ ပပဉ္စံ ကာတု"န္တိ မာတုလံ အာပုစ္ဆိတွာ ဘူရိဒတ္တအစ္စိမုခီဟိ သဒ္ဓိံ နာဂဘဝနမေဝ ဂတော။

အထ တတ္ထ မဟာပုရိသော ဂိလာနသေယျာယ နိပန္နော ဂိလာနပုစ္ဆနတ္ထံ အာဂတာယ မဟတိယာ နာဂပရိသာယ ဝေဒေ စ ယညေ စ ဗြာဟ္မဏေ စ သမ္ဘာဝေတွာ ကာဏာရိဋ္ဌေ ကထေန္တေ တံ ဝါဒံ ဘိန္ဒိတွာ နာနာနယေဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သီလသမ္ပဒါယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါယ စ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ယာဝဇီဝံ သီလာနိ ရက္ခိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊ နေသာဒဗြာဟ္မဏော ဒေဝဒတ္တော၊ သောမဒတ္တော အာနန္ဒော၊ အစ္စိမုခီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ သုဒဿနော သာရိပုတ္တော၊ သုဘောဂေါ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ ကာဏာရိဋ္ဌော သုနက္ခတ္တော၊ ဘူရိဒတ္တော လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ သေသပါရမိယော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ။ ဣဓာပိ ယောဇနသတိကေ အတ္တနော နာဂဘဝနဋ္ဌာနေ သောဠသဟိ နာဂကညာသဟဿေဟိ စိတ္တရူပံ ဝိယ ပရိစာရိယမာနော ဒေဝလောကသမ္ပတ္တိသဒိသေ နာဂလောကိဿရိယေ ဌိတောပိ ဣဿရိယမဒံ အကတွာ အန္ဒမာသံ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနံ၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယနံ၊ သကလာယ နာဂပရိသာယ စာတုမဟာရာဇိကပရိသာယ တာဝတိံသပရိသာယ စ သမုဋ္ဌိတပဉှာနံ တံတံပရိသမဇ္ဈေ ကုမုဒနာဠကလာပံ ဝိယ သုနိသိတသတ္ထေန အတ္တနော ပညာသတ္ထေန တာဝဒေဝ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ တေသံ စိတ္တာနုကူလဓမ္မဒေသနာ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဘောဂသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ အတ္တနော သရီရဇီဝိတနိရပေက္ခံ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနံ၊ တတ္ထ စ ပဋိညာယ

ဝိသံဝါဒနာဘယေန အဟိတုဏ္ဍိကဟတ္ထဂမနံ၊ တသ္မိဉ္စ မုခေ ဝိသမိဿခေဠပါတနံ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ အာဝိဉ္ဆနံ ကဍ္ဎနံ ဘူမိယံ ဃံသနံ မဒ္ဒနံ ပေါထနန္တိ ဧဝမာဒိံ နာနပ္ပကာရဝိပ္ပကာရံ ကရောန္တေပိ ဧဝရူပံ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝတောပိ[၁] ကုဇ္ဈိတွာ ဩလောကနမတ္တေန တံ ဆာရိကံ ကာတုံ သမတ္ထဿာပိ သီလပါရမိံ အာဝဇ္ဇိတွာ သီလခဏ္ဍနဘယေန ဤသကမ္ပိ စိတ္တဿ ဝိကာရာဘာဝေါ၊ ဓနံ လဘာပေမီတိ ဝါ တဿ စိတ္တာနုဝတ္တနံ၊ သုဘောဂေန ပုနာနီတဿ အကတညုနော မိတ္တဒုဗ္ဘိဿ နေသာဒဗြာဟ္မဏဿ သီလံ အနဓိဋ္ဌဟိတွာပိ အကုဇ္ဈနံ၊ ကာဏာရိဋ္ဌေန ကထိတံ မိစ္ဆာဝါဒံ ဘိန္ဒိတွာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မံ ဘာသိတွာ နာဂပရိသာယ သီလေသု သမ္မာဒိဋ္ဌိယဉ္စ ပတိဋ္ဌာပနန္တိ ဧဝမာဒယော ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ “ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဟေတေ။ပ။ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မတော”တိ။

ဘူရိဒတ္တစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-စမ္ပေယျနာဂစရိယာဝဏ္ဏနာ

၂၀။ တတိယေ **စမ္ပေယျကော**တိ အင်္ဂမဂဓရဋ္ဌာနံ အန္တရေ စမ္ပာ နာမ နဒီ၊ တဿာ ဟေဋ္ဌာ နာဂဘဝနမ္ပိ အဝိဒူရဘာဝတော စမ္ပာ နာမ၊ တတ္ထ ဇာတော နာဂရာဇာ စမ္ပေယျကော။ **တဒါပိ ဓမ္မိကော အာသိ**န္တိ တသ္မိံ စမ္ပေယျနာဂရာဇကာလေပိ အဟံ ဓမ္မစာရီ အဟောသိံ။

ဗောဓိသတ္တော ဟိ တဒါ စမ္ပာနာဂဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ စမ္ပေယျော နာမ နာဂရာဇာ အဟောသိ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ။ သော တတ္ထ နာဂရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဒေဝရာဇဘောဂသမ္ပတ္တိသဒိသဣဿရိယသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တော ပါရမိပူရဏဿ အနောကာသဘာဝတော “ကိံ မေ ဣမာယ တိရစ္ဆာနယောနိယာ၊ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိတွာ ဣတော မုစ္စိတွာ သမ္မဒေဝ ပါရမိယော ပူရေဿာမီ”တိ တတော ပဋ္ဌာယ အတ္တနော ပါသာဒေယေဝ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ။ အလင်္ကတနာဂမာဏဝိကာ တဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တိ။ သော “ဣဓ မေ သီလဿ အန္တရာယော ဘဝိဿတီ”တိ ပါသာဒတော နိက္ခမိတွာ ဥယျာနေ နိသီဒတိ။ တတြာပိ တာ အာဂစ္ဆန္တိ။ သော စိန္တေသိ “ဣဓ မေ သီလဿ သံကိလေသော ဘဝိဿတိ၊ ဣတော နာဂဘဝနတော နိက္ခမိတွာ

၁-အနုဘဝန္တောပိ (က)

မနုဿလောကံ ဂန္တွာ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိဿာမီ”တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဥပေါသထဒိဝသေသု နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဧကဿ ပစ္စန္တဂါမဿ အဝိဒူရေ မဂ္ဂသမီပေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ “မမ စမ္မာဒီဟိ အတ္ထိကာ စမ္မာဒီနိ ဂဏှန္တု၊ ကီဠာသပ္ပံ ဝါ ကာတုကာမာ ကီဠာသပ္ပံ ကရောန္တူ”တိ သရီရံ ဒါန-မုခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဘောဂေ အာဘုဇိတွာ နိပန္နော ဥပေါသထဝါသံ ဝသတိ စာတုဒ္ဒသိယံ ပဉ္စဒသိယဉ္စ၊ ပါဋိပဒေ နာဂဘဝနံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿေဝံ ဥပေါ-သထံ ကရောန္တဿ ဒီဃော အဒ္ဓါ ဝီတိဝတ္တော။

အထ ဗောဓိသတ္တော သုမနာယ နာမ အဂ္ဂမဟေသိယာ “ဒေဝ တွံ မနုဿလောကံ ဂန္တွာ ဥပေါသထံ ဥပဝသသိ၊ သော စ သာသင်္ကော သပ္ပဋိဘယော”တိ ဝုတ္တော မင်္ဂလပေါက္ခရဏိတီရေ ဌတွာ “သစေ မံ ဘဒ္ဒေ ကောစိ ပဟရိတွာ ကိလမေဿတိ၊ ဣမိဿာ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဒကံ အာဝိလံ ဘဝိဿတိ။ သစေ သုပဏ္ဏော ဂဏှိဿတိ၊ ဥဒကံ ပက္ကုထိဿတိ။ သစေ အဟိတုဏ္ဍိကော ဂဏှိဿတိ၊ ဥဒကံ လောဟိတဝဏ္ဏံ ဘဝိဿတီ”တိ တီဏိ နိမိတ္တာနိ တဿာ အာစိက္ခိတွာ စာတုဒ္ဒသီဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ နာဂ-ဘဝနာ နိက္ခမိတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပဇ္ဇိ သရီရသောဘာယ ဝမ္မိကံ သောဘယမာနော။ သရီရဉ္စဿ ရဇတဒါမံ ဝိယ သေတံ အဟောသိ၊ မတ္ထကော ရတ္တကမ္ဗလဂေဏ္ဍုကော ဝိယ၊ သရီရံ နင်္ဂလသီသပ္ပမာဏံ၊ **ဘူရိဒတ္တ-ကာလေ**[1] ပန ဦရုပ္ပမာဏံ၊ **သင်္ခပါလကာလေ**[2] ဧကဒေါဏိကနာဝပ္ပမာဏံ။

တဒါ ဧကော ဗာရာဏသိမာဏဝေါ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ အာလမ္ဗာယနမန္တံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန မဂ္ဂေန အတ္တနော ဂါမံ ဂစ္ဆန္တော မဟာသတ္တံ ဒိသွာ “ကိံ မေ တုစ္ဆဟတ္ထေန ဂါမံ ဂန္တုံ၊ ဣမံ နာဂံ ဂဟေတွာ ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု ကီဠာပေန္တော ဓနံ ဥပ္ပါဒေတွာဝ ဂမိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒိဗ္ဗောသဓာနိ ဂဟေတွာ ဒိဗ္ဗမန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဒိဗ္ဗမန္တံ သုတ-ကာလတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တဿ ကဏ္ဏေသု တတ္တသလာကာပဝေသန-ကာလော ဝိယ အဟောသိ မတ္ထကေ[3] သိခရေန အဘိမန္ထိယမာနော ဝိယ။ သော “ကော နု ခေါ ဧသော”တိ ဘောဂန္တရတော သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ဩလောကေန္တော အဟိတုဏ္ဍိကံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “မမ ဝိသံ ဥဂ္ဂတေဇံ၊ သစာဟံ ကုဇ္ဈိတွာ နာသာဝါတံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ၊ ဧတဿ သရီရံ ဘသ္မမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိဿတိ၊ အထ မေ သီလံ ခဏ္ဍံ ဘဝိဿတိ၊ န နံ ဩလော-ကေဿာမီ”တိ။ သော အက္ခီနိ နိမ္မီလေတွာ သီသံ ဘောဂန္တရေ ဌပေသိ။

၁-ခု ၆-၂၂၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၆-၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မတ္ထကော (သီ)

အဟိတုဏ္ဍိကဗြာဟ္မဏော ဩသဓံ ခါဒိတွာ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ ခေဠံ မဟာသတ္တဿ သရီရေ ဩသိဉ္စိ[1]။ ဩသဓာနုဘာဝေန မန္တဿ စ အာနုဘာဝေန ခေဠေန ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌဋ္ဌာနေ ဖောဋာနံ ဥဋ္ဌာနကာလော ဝိယ အဟောသိ။

အထ သော နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎိတွာ ဒီဃသော နိပဇ္ဇာပေတွာ အဇပဒေန ဒဏ္ဍေန ဥပ္ပီဠေတွာ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ သီသံ ဒဠှံ ဂဟေတွာ နိပ္ပီဠေသိ။ မဟာသတ္တော မုခံ ဝိဝရိ။ အထဿ မုခေ ခေဠံ ဩသိဉ္စိတွာ ဩသဓမန္တဗလေန ဒန္တေ ဘိန္ဒိ။ မုခံ လောဟိတဿ ပူရိ။ မဟာသတ္တော အတ္တနော သီလဘေဒဘယေန ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ အဓိဝါသေန္တော အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ဩလောကနမတ္တမ္ပိ နာကာသိ။ သောပိ "နာဂရာဇာနံ ဒုဗ္ဗလံ ကရိဿာမီ"တိ နင်္ဂုဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌီနိ သံစုဏ္ဏယမာနော ဝိယ သကလသရီရံ မဒ္ဒိတွာ ပဋ္ဋကဝေဌနံ နာမ ဝေဌေသိ၊ တန္တမဇ္ဇိတံ နာမ မဇ္ဇိ၊ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ဒုဿပေါဋနံ နာမ ပေါဋေသိ။ မဟာသတ္တဿ သကလသရီရံ လောဟိတမက္ခိတံ အဟောသိ၊ သော မဟာဝေဒနံ အဓိဝါသေသိ။

အထဿ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ဉတွာ[2] ဝလ္လီဟိ ပေဠံ ကရိတွာ တတ္ထ နံ ပက္ခိပိတွာ ပစ္စန္တဂါမံ နေတွာ မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ ကီဠာပေသိ။ နီလာဒီသု ဝဏ္ဏေသု ဝဋ္ဋစတုရဿာဒီသု သဏ္ဌာနေသု အဏုံထူလာဒီသု ပမာဏေသု ယံ ယံ ဗြာဟ္မဏော ဣစ္ဆတိ၊ မဟာသတ္တော တံ တဒေဝ ကတွာ နစ္စတိ၊ ဖဏသတမ္ပိ ဖဏသဟဿမ္ပိ ကရောတိယေဝ။ မဟာဇနော ပသီဒိတွာ ဗဟုဓနမဒါသိ။ ဧကဒိဝသမေဝ ကဟာပဏသဟဿဉ္စေဝ သဟဿဂ္ဃနိကေ စ ပရိက္ခာရေ လဘိ။ ဗြာဟ္မဏော အာဒိတောဝ "သဟဿံ လဘိတွာ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ"တိ စိန္တေသိ၊ တံ ပန ဓနံ လဘိတွာ "ပစ္စန္တဂါမေယေဝ တာဝ မေ ဧတ္တကံ ဓနံ လဒ္ဓံ၊ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံ သန္တိကေ ကိဝ ဗဟုံ ဓနံ လဘိဿာမီ"တိ သကဋဉ္စ သုခယာနကဉ္စ ဂဟေတွာ သကဋေ ပရိက္ခာရေ ဌပေတွာ သုခယာနကေ နိသိန္နော "မဟန္တေန ပရိဝါရေန မဟာသတ္တံ ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု ကီဠာပေန္တော ဗာရာဏသိယံ ဥဂ္ဂသေနရညော သန္တိကေ ကီဠာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ"တိ အဂမာသိ။ သော မဏ္ဍူကေ မာရေတွာ နာဂရညော ဒေတိ။ နာဂရာဇာ "ပုနပ္ပုနံ မံ နိဿာယ မာရေဿတီ"တိ န ခါဒတိ။ အထဿ မဓုလာဇေ အဒါသိ။ တေပိ "သစာဟံ ဂေါစရံ ဂဏှိဿာမိ၊ အန္တောပေဠာယမေဝ မရဏံ ဘဝိဿတီ"တိ န ခါဒတိ။

၁-ဩသိ (သီ) ၂-ကရိတွာ (သီ)

၂၁။ ဗြာဟ္မဏော မာသမတ္တေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ ဒွါရဂါမကေ တံ ကီဠာပေန္တော ဗဟုဓနံ လဘိ။ ရာဇာပိ နံ ပက္ကောသာပေတွာ “အမှာကမ္ပိ ကီဠာပေဟီ”တိ အာဟ။ “သာဓု ဒေဝ သွေ ပန္နရသေ တုမှာကံ ကီဠာ-ပေဿာမီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သွေ နာဂရာဇာ ရာဇင်္ဂဏေ နစ္စိဿတိ၊ မဟာဇနော သန္နိပတိတွာ ပဿတူ”တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ ပုနဒိဝသေ ရာဇင်္ဂဏံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဗြာဟ္မဏံ ပက္ကောသာပေသိ။ သော ရတန-ပေဠာယ မဟာသတ္တံ နေတွာ ဝိစိတ္တတ္ထရေ ပေဠံ ဌပေတွာ နိသီဒိ။ ရာဇာပိ ပါသာဒါ ဩရုယှ မဟာဇနပရိဝုတော ရာဇာသနေ နိသီဒိ။ ဗြာဟ္မဏော မဟာသတ္တံ နီဟရိတွာ နစ္စာပေသိ။ မဟာသတ္တော တေန စိန္တိတစိန္တိတာကာရံ ဒဿေသိ။ မဟာဇနော သကဘာဝေန သန္ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ။ စေလုက္ခေပသဟဿာနိ ပဝတ္တန္တိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ဥပရိ ရတနဝဿံ ဝဿိ။ တေန ဝုတ္တံ “**တဒါပိ မံ ဓမ္မစာရိ**”န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **တဒါပီ**တိ ယဒါဟံ စမ္ပေယျကော နာဂရာဇာ ဟောမိ၊ တဒါပိ။ **ဓမ္မစာရိ**န္တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ ဧဝ စရတိ၊ န အဓမ္မန္တိ ဓမ္မစာရိ။ **ဥပဝုတ္ထဥပေါသထ**န္တိ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတဿ အရိယုပေါသထ-သီလဿ ရက္ခဏဝသေန ဥပဝသိတဥပေါသထံ။ **ရာဇဒွါရမှိ ကီဠတီ**တိ ဗာရာဏသိယံ ဥဂ္ဂသေနရညော ဂေဟဒွါရေ ကီဠာပေတိ။

၂၂။ **ယံ ယံ သော ဝဏ္ဏံ စိန္တယီ**တိ သော အဟိတုဏ္ဍိကဗြာဟ္မဏော “ယံ ယံ နီလာဒိဝဏ္ဏံ ဟောတူ”တိ စိန္တေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “နီလံ ဝ ပီတလောဟိ-တ”န္တိ။ တတ္ထ **နီလံ ဝါ**တိ **ဝါ**-သဒ္ဒေါ အနိယမတ္ထော၊ ဂါထာသုခတ္ထံ ရဿံ ကတွာ ဝုတ္တော၊ တေန ဝါသဒ္ဒေန ဝုတ္တာဝသိဋ္ဌ ဩဒါတာဒိဝဏ္ဏဝိသေသဿေဝ ဝဋ္ဋာဒိသဏ္ဌာနဝိသေသဿ အဏုံထူလာဒိပမာဏဝိသေသဿ သင်္ဂဏှာတိ။ **တဿ စိတ္တာနုဝတ္တန္တော**တိ တဿ အဟိတုဏ္ဍိကဿ စိတ္တံ အနုဝတ္တန္တော။ **စိန္တိတ-သန္နိဘော**တိ တေန စိန္တိတစိန္တိတာကာရေန ပေက္ခဇနဿ ဥပဋ္ဌဟာမီတိ ဒဿေတိ။

၂၃။ န ကေဝလဉ္စ တေန စိန္တိတာကာရဒဿနံ ဧဝ မယှံ အာနုဘာဝေါ။ အပိ စ **ထလံ ကရေယျမုဒကံ၊ ဥဒကမ္ပိ ထလံ ကရေ**တိ ထလံ မဟာပထဝိံ ဂဟေတွာ ဥဒကံ, ဥဒကမ္ပိ ဂဟေတွာ ပထဝိံ ကာတုံ သက္ကုဏေယျံ ဧဝံ မဟာ-နုဘာဝေါ စ။ **ယဒိဟံ တဿ ကုပ္ပေယျ**န္တိ တဿ အဟိတုဏ္ဍိကဿ အဟံ ယဒိ ကုဇ္ဈေယျံ။ **ခဏေန ဆာရိကံ ကရေ**တိ ကောဓုပ္ပါဒက္ခဏေ ဧဝ ဘသ္မံ ကရေယျံ။

၂၄။ ဧဝံ ဘဂဝါ တဒါ အတ္တနော ဥပ္ပန္နကာနတ္ထပဋိဗာဟနေ သမတ္ထတံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ယေန အဓိပ္ပါယေန တံ ပဋိဗာဟနံ န ကတံ၊ တံ ဒဿေတုံ **“ယဒိ စိတ္တဝသီ ဟေဿ”**န္တိ အာဒိမာဟ။

တဿတ္ထော—‘‘အယံ အဟိတုဏ္ဍိကော မံ အတိဝိယ ဗာဓတိ၊ န မေ အာနုဘာဝံ ဇာနာတိ၊ ဟန္ဒဿ မေ အာနုဘာဝံ ဒဿေဿာမီ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ ဩလောကနမတ္တေနာပိ ယဒိ စိတ္တဝသီ အဘဝိဿံ၊ အထ သော ဘသ္မမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိဿတိ။ အဟံ ယထာသမာဒိန္နတော **ပရိဟာယိဿာမိ သီလတော**။ တထာ စ သတိ **သီလေန ပရိဟီနဿ** ခဏ္ဍိတသီလဿ ယွာယံ မယာ ဒီပင်္ကရဒသဗလဿ ပါဒမူလတော ပဋ္ဌာယ အဘိပတ္ထိတော၊ **ဥတ္တမတ္ထော** ဗုဒ္ဓဘာဝေါ သော **န သိဇ္ဈတိ**။

၂၅။ **ကာမံ ဘိဇ္ဇတုယံ ကာယော**တိ အယံ စာတုမဟာဘူတိကော ဩဒနကုမ္မာသူပစယော အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော ကာယော ကိဉ္စာပိ ဘိဇ္ဇတု ဝိနဿတု၊ **ဣဓေဝ** ဣမသ္မိံ ဧဝ ဌာနေ မဟာဝါတေ ခိတ္တ-ဘုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိယတု၊ **နေဝ သီလံ ပဘိန္ဒေယျံ၊ ဝိကိရန္တေ ဘုသံ ဝိယာ**တိ သီလံ ပန ဥတ္တမတ္ထသိဒ္ဓိယာ ဟေတုဘူတံ ဣမသ္မိံ ကဠေဝရေ ဘုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရန္တေပိ နေဝ ဘိန္ဒေယျံ၊ ကာယဇီဝိတေသု နိရပေက္ခော ဟုတွာ သီလပါရမိံယေဝ ပူရေမီတိ စိန္တေတွာ တံ တာဒိသံ ဒုက္ခံ တဒါ အဓိဝါသေ-သိန္တိ ဒဿေတိ။

အထ မဟာသတ္တဿ ပန အဟိတုဏ္ဍိကဟတ္ထဂတဿ မာသော ပရိပူရိ၊ ဧတ္တကံ ကာလံ နိရာဟာရော၀ အဟောသိ။ သုမနာ “အတိစိရာယတိ မေ သာမိကော၊ ကာ နု ခေါ ပဝတ္တိ”တိ ပေါက္ခရဏိံ ဩလောကေန္တီ လောဟိတ-ဝဏ္ဏံ ဥဒကံ ဒိသွာ “အဟိတုဏ္ဍိကေန ဂဟိတော ဘဝိဿတီ”တိ ဉတွာ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဝမ္မိကသန္တိကံ ဂန္တွာ မဟာသတ္တဿ ဂဟိတဋ္ဌာနံ ကီလိတဋ္ဌာနဉ္စ ဒိသွာ ရောဒိတွာ ကန္ဒိတွာ ပစ္စန္တဂါမံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ရာဇဒွါရေ အာကာသေ ရောဒမာနာ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော နစ္စန္တော၀ အာကာသံ ဥလ္လောကေန္တော တံ ဒိသွာ လဇ္ဇိတော ပေဠံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။

ရာဇာ တဿ ပေဠံ ပဝိဋ္ဌကာလေ “ကိံ နု ခေါ ကာရဏ”န္တိ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော တံ အာကာသေ ဌိတံ ဒိသွာ “ကာ နု တွ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တဿာ နာဂကညာဘာဝံ သုတွာ “နိဿံသယံ ခေါ နာဂရာဇာ ဣမံ

ဒိသွာ လဋ္ဌိတော ပေဋ္ဌိံ ပဝိဋ္ဌော၊ အယန္တု ယထာဒသိတော ဥဒ္ဒါနုဘာဝေါ နာဂရာဇဿေဝ, န အဟိတုဏ္ဍိကဿာ”တိ နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ “ဧဝံ မဟာနုဘာဝေါ အယံ နာဂရာဇာ၊ ကထံ နာမ ဥမဿ ဟတ္ထံ ဂတော”တိ ပုန္တိတွာ “အယံ ဓမ္မစာရီ သီလဝါ နာဂရာဇာ၊ စာတုဒ္ဒသီပန္နရသီသု ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တော အတ္တနော သရီရံ ဒါနမုခေ နိယျာတေတွာ မဟာမဂ္ဂသမီပေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထာယမေတေန ဂဟိတော၊ ဥမဿ ဒေဝဋ္ဌရာပဋ္ဌိဘာဂါ အနေကသဟဿာ ဥတ္တိယော၊ ဒေဝလောကသမ္ပတ္တိသဒိသာ နာဂဘဝနသမ္ပတ္တိ၊ အယံ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ သကလပထဝိံ ပရိဝတ္တေတုံ သမတ္ထော၊ ကေဝလံ ‘သီလံ မေ ဘိဇ္ဇိဿတီ’တိ ဧဝရူပံ ဝိပ္ပကာရံ ဒုက္ခဉ္စ အနုဘောတီ”တိ စ သုတွာ သံဝေဂပ္ပတ္တော တာဝဒေဝ တဿ အဟိတုဏ္ဍိကဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဗဟုံ ဓနံ မဟန္တဉ္စ ယသံ ဒတွာ “ဟန္ဒ ဘော ဥမံ နာဂရာဇာနံ ဝိဿဇ္ဇေ-ဟီ”တိ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။

မဟာသတ္တော နာဂဝဏ္ဏံ အန္တရဓာပေတွာ မာဏဝကဝဏ္ဏေန ဒေဝ-ကုမာရော ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ သုမနာပိ အာကာသတော ဩတရိတွာ တဿ သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ နာဂရာဇာ ရညော အဉ္ဇလိံ ကတွာ “ဧဟိ မဟာရာဇ၊ မယှံ နိဝေသနံ ပဿိတုံ အာဂစ္ဆာဟီ”တိ ယာစိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“မုတ္တော စမ္မေယျကော နာဂေါ၊ ရာဇာနံ ဧတဒဗြဝိ။
နမော တေ ကာသိရာဇတ္ထု၊ နမော တေ ကာသိဝဍ္ဎန။
အဉ္ဇလိံ တေ ပဂ္ဂဏှာမိ၊ ပဿေယျံ မေ နိဝေသန”န္တိ[၁]။

အထ ရာဇာ တဿ နာဂဘဝနဂမနံ အနုဇာနိ။ မဟာသတ္တော တံ သပရိသံ ဂဟေတွာ နာဂဘဝနံ နေတွာ အတ္တနော ဥဿရိယသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတွာ ကတိပါဟံ တတ္ထ ဝသာပေတွာ ဘောဂိံ စရာပေသိ “သဗ္ဗာ ရာဇပရိသာ ယာဝဒိစ္ဆကံ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိကံ ဓနံ ဂဏှတူ”တိ။ ရညော စ အနေကေဟိ သကဋသတေဟိ ဓနံ ပေသေသိ။ “မဟာရာဇ ရညာ နာမ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သီလံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သဗ္ဗတ္ထ သံဝိဒဟိတဗ္ဗာ”တိ ဒသဟိ ရာဇဓမ္မကထာဟိ ဩဝဒိတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ရာဇာ မဟန္တေန ယသေန နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ ဂတော။ တတော ပဋ္ဌာယ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဇာတံ။ မဟာသတ္တော သီလာနိ ရက္ခိတွာ အနုဒ္ဒမာသံ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ သပရိသော သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ တဒါ

၁-ခု ၅-၃၃၉-ပိဋ္ဌေ။

အဟိတုဏ္ဍိကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ သုမနာ ရာဟုလမာတာ၊ ဥဂ္ဂသေနော သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ စမ္ပေယျကော နာဂရာဇာ လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ယထာရဟံ သေသပါရမိယော နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ ဣဓ ဗောဓိ-သတ္တဿ အစ္ဆရိယာနုဘာဝေါ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာ ဧဝါတိ။

စမ္ပေယျနာဂစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စူဠဗောဓိစရိယာဝဏ္ဏနာ

၂၆။ စတုတ္ထေ **စူဠဗောဓီ**တိ မဟာဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကတ္တဘာဝံ ဥပါဒါယ ဣဓ “စူဠဗောဓိ”တိ သမညာ အာရောပိတာ၊ န ပန ဣမသ္မိံ ဧဝ ဇာတကေ[၁] အတ္တနော ဇေဋ္ဌဘာတိကာဒိနော မဟာဗောဓိဿ သမ္ဘဝတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **သုသီလဝါ**တိ သုဋ္ဌု သီလဝါ၊ သမ္ပန္နသီလောတိ အတ္ထော။ **ဘဝံ ဒိသွာန ဘယတော**တိ ကာမာဒိဘဝံ ဘာယိတဗ္ဗဘာဝေန ပဿိတွာ။ **နေက္ခမ္မန္တိ** ဧတ္ထ စ-သဒ္ဒဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ တေန “ဒိသွာန”တိ ပဒံ အာကဍ္ဎီယတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏံ အပါယဒုက္ခံ အတီတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ အနာဂတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ ပစ္စုပ္ပန္နေ အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခန္တိ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ သံဝေဂဝတ္ထူနံ ပစ္စဝေက္ခဏေန သဗ္ဗမ္ပိ ကာမာဒိဘေဒံ ဘဝံ သံသာရဘယတော ဥပဋ္ဌဟမာနံ ဒိသွာ နိဗ္ဗာနံ တဿ ဥပါယဘူတာ သမထဝိပဿနာ တဒုပါယဘူတာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ ဣဒံ တိဝိဓမ္ပိ နေက္ခမ္မံ အနုဿဝါဒိသိဒ္ဓေန ဉာဏစက္ခုနာ တပ္ပဋိပက္ခတော ဒိသွာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇူပ-ဂမနေန အနေကာဒီနဝါကုလာ ဂဟဋ္ဌဘာဝါ အဘိနိက္ခမိတွာ ဂတောတိ။

၂၇။ **ဒုတိယိကာ**တိ ပေါရာဏဒုတိယိကာ၊ ဂိဟိကာလေ ပဇာပတိဘူတာ။ **ကနကသန္နိဘာ**တိ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစာ။ **ဝဋ္ဋေ အနပေက္ခာ**တိ သံသာရေ နိရာလယာ။ **နေက္ခမ္မံ အဘိနိက္ခမီ**တိ နေက္ခမ္မတ္ထာယ ဂေဟတော နိက္ခမိ၊ ပဗ္ဗဇီတိ အတ္ထော။

၂၈။ အာလယန္တိ သတ္တာ ဧတေနာတိ အာလယော၊ တဏှာ၊ တဒဘာဝေန **နိရာလယာ**။ တတော ဧဝ ဉာတီသု တဏှာဗန္ဓနဿ ဆိန္နတ္တာ **ဆိန္နဗန္ဓု**။ ဧဝံ ဂိဟိဗန္ဓနာဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ ကေသဉ္စိ ယံ ဟောတိ

၁-ခု ၅-၂၀၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဗန္ဓနံ၊ တဿာပိ အဘာဝံ ဒဿေတုံ **“အနပေက္ခာ ကုလေ ဂဏေ”**တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကုလေ**တိ ဥပဋ္ဌာကကုလေ။ **ဂဏေ**တိ တာပသဂဏေ၊ သေသာ ဗြဟ္မစာရိနောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥပါဂမုန္တိ** ဥဘောပိ မယံ ဥပါဂမိမှာ။

၂၉။ **တတ္ထာ**တိ ဗာရာဏသိယာ သမန္တာ။ **နိပကာ**တိ ပညဝန္တော။ **နိဗ္ဗုတိ**တိ ကုလေတိ ဇနသမ္ဗာဓရဟိတတ္တာ ဇနေဟိ အနာကုလေ။ **အပ္ပသဒ္ဒေ**တိ မိဂပက္ခီနံ ဥဋ္ဌာပနတော[1] တေသံ ဝဿိတသဒ္ဒေနာပိ ဝိရဟိတတ္တာ အပ္ပသဒ္ဒေ။ **ရာဇုယျာနေ ဝသာမုဘော**တိ ဗာရာဏသိရညော ဥယျာနေ မယံ ဥဘော ဇနာ တဒါ ဝသာမ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—အတီတေ ဣမသ္မိံ ဧဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဗောဓိသတ္တော ဗြဟ္မလောကတော စဝိတွာ အညတရသ္မိံ ကာသိ-ဂါမေ ဧကဿ မဟာဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “ဗောဓိကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ ဝယပ္ပတ္တကာလေ ပနဿ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပစ္စာဂတဿ အနိစ္ဆမာနကဿေဝ မာတာပိတရော သမဇာတိကံ ကုလကုမာရိကံ အာနေသုံ။ သာပိ ဗြဟ္မလောကစုတာဝ ဥတ္တမရူပဓရာ ဒေဝစ္ဆရာပဋိဘာဂါ။ တေသံ အနိစ္ဆ-မာနာနံ ဧဝ အညမညံ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရိံသု။ ဥဘိန္နမ္ပိ ပန နေသံ ကိလေသသမုဒါစာရော န ဘူတပုဗ္ဗော၊ သာရာဂဝသေန အညမညံ ဩလောက-နမ္ပိ နာဟောသိ၊ ကာ ပန ကထာ ဣတရသံသဂ္ဂေ။ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓသီလာ အဟေသုံ။

အပရဘာဂေ မဟာသတ္တော မာတာပိတူသု ကာလံကတေသု တေသံ သရီရကိစ္စံ ကတွာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ “ဘဒ္ဒေ တွံ ဣမံ အသီတိကောဋိဓနံ ဂဟေတွာ သုခေန ဇီဝါဟီ”တိ အာဟ။ တွံ ပန အယျပုတ္တာတိ။ မယှံ ဓနေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ။ ကိံ ပန ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဣတ္ထီနမ္ပိ န ဝဋ္ဋတီတိ။ ဝဋ္ဋတိ ဘဒ္ဒေတိ။ တေန ဟိ မယှမ္ပိ ဓနေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ။ တေ ဥဘောပိ သဗ္ဗံ ဝိဘဝံ ပရိစ္စဇိတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ နိက္ခမိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္ဆာစရိယာယ ဖလာဖလေဟိ ယာပေန္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇာသု-ခေနေဝ ဒသ သံဝစ္ဆရာနိ ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိံသု။ တေန ဝုတ္တံ “ရာဇုယျာနေ ဝသာမုဘော”တိ။

၃၀။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဥယျာနကီဠံ ဂတော ဥယျာနဿ ဧကပဿေ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေန ဝီတိနာမေန္တာနံ တေသံ သမီပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ပရမပါသာဒိကံ

[1] ဥဋ္ဌာပနတော (သီ)

ဥတ္တမရူပဓရံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ဩလောကေန္တော ကိလေသဝသေန ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ ဗောဓိသတ္တံ “အယံ တေ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ကိံ ဟောတီ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေန “န စ ကိဉ္စိ ဟောတိ၊ ကေဝလံ ဧကပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပဗ္ဗဇိတာ၊ အပိ စ ခေါ ပန ဂိဟိ-ကာလေ ပါဒပရိစာရိကာ အဟောသီ”တိ ဝုတ္တေ ရာဇာ “အယံ ကိရေတဿ န ကိဉ္စိ ဟောတိ၊ အပိ စ ခေါ ပနဿ ဂိဟိကာလေ ပါဒပရိစာရိကာ အဟောသိ၊ ယန္နူနာဟံ ဣမံ အန္တေပုရံ ပဝေသေယျံ၊ တေနေဝဿ ဣမိဿာ ပဋိပတ္တိံ ဇာနိ-ဿာမီ”တိ အန္ဓဗာလော တတ္ထ အတ္တနော ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တံ နိဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော အညတရံ ပုရိသံ အာဏာပေသိ “ဣမံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ရာဇနိဝေသနံ နေဟီ”တိ။

သော တဿ ပဋိဿုဏိတွာ “အဓမ္မော လောကေ ဝတ္တတီ”တိအာဒီနိ ဝတွာ ပရိဒေဝမာနံ ဧဝ တံ အာဒါယ ပါယာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ပရိဒေဝနသဒ္ဒံ သုတွာ ဧကဝါရံ ဩလောကေတွာ ပုန န ဩလောကေသိ။ “သစေ ပနာဟံ ဝါရေယျာမိ၊ တေသု စိတ္တံ ပဒေါသေတွာ မယှံ သီလဿ အန္တရာယော ဘဝိဿတီ”တိ သီလပါရမိံယေဝ အာဝဇ္ဇေန္တော နိသီဒိ။ တေန ဝုတ္တံ “**ဥယျာနဒဿနံ ဂန္တွာ၊ ရာဇာ အဒ္ဒသ ဗြာဟ္မဏိ**”န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **တုယှေသာ ကာ ကဿ ဘရိယာ**တိ တုယှံ တဝ ဧသာ ကာ၊ ကိံ ဘရိယာ, ဥဒါဟု ဘဂိနီ ဝါ သမာနာ ကဿ အညဿ ဘရိယာ။

၃၁။ **န မယှံ ဘရိယာ ဧသာ**တိ ကာမဉ္စေသာ မယှံ ဂိဟိကာလေ ဘရိယာ အဟောသိ၊ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ န မယှံ ဘရိယာ ဧသာ၊ နာပိ အဟံ ဧတိဿာ သာမိကော၊ ကေဝလံ ပန သဟဓမ္မာ ဧကသာသနီ၊ အဟမ္ပိ ပရိဗ္ဗာဇကော အယမ္ပိ ပရိဗ္ဗာဇိကာတိ သမာနဓမ္မာ ပရိဗ္ဗာဇကသာသနေန ဧကသာသနီ၊ သဗြဟ္မစာရိနီတိ အတ္ထော။

၃၂။ **တိဿာ သာရတ္တဂဓိတော**တိ ကာမရာဂေန သာရတ္တော ဟုတွာ ပဋိဗဒ္ဓေါ။ **ဂါဟာပေတွာန စေဋကေ**တိ စေဋကေဟိ ဂဏှာပေတွာ စေဋကေ ဝါ အတ္တနော ရာဇပုရိသေ အာဏာပေတွာ တံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ဂဏှာပေတွာ။ **နိပ္ပီဠယန္တော ဗလသာ**တိ တံ အနိစ္ဆမာနံ ဧဝ အာကဍ္ဎနပရိကဍ္ဎနာဒိနာ နိပ္ပီဠယန္တော ဗာဓေန္တော၊ တထာပိ အဂစ္ဆန္တိံ ဗလသာ ဗလက္ကာရေန ရာဇပုရိသေဟိ ဂဏှာပေတွာ အတ္တနော အန္တေပုရံ ပဝေသေသိ။

၃၃။ **ဩဒပတ္တကိယာ**တိ ဥဒကပတ္တံ အာမသိတွာ ဂဟိတဘရိယာ ဩဒပတ္တိကာ နာမ၊ ဣဒံ ဝစနံ ပုရာဏဒုတိယိကာဘာဝေန ဥပလက္ခဏမတ္တံ

ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ သာ ပနဿ ဗြာဟ္မဏာဝိဝါဟဝသေန မာတာပိတူဟိ သမ္ပဋိပါဒိတာ၊ “ဩဒပတ္တကိယာ”တိ[1] စ ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏေ ဘုမ္မံ။ **သဟဇာ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဇာတိဝသေန သဟဇာတာ၊ တေနေဝါဟ “**ကေသာသနီ**”တိ။ “ကေသာသနီ”တိ စ ဣဒံ ဘုမ္မတ္ထေ ပစ္စတ္တံ၊ ကေသာသနိယာတိ အတ္ထော။ **နယန္တိယာ**တိ နိယန္တိယာ။ **ကောပေါ မေ ဥပပဇ္ဇထာ**တိ အယံ တေ ဂိဟိကာလေ ဘရိယာ ဗြာဟ္မဏီ သီလဝတီ၊ ပဗ္ဗဇိတကာလေ စ သဗြဟ္မစာရိနီဘာဝတော သဟဇာတာ ဘဂိနီ၊ သာ တုယှံ ပုရတော ဗလက္ကာရေန အာကဍ္ဎိတွာ နီယတိ။ “ဗောဓိဗြာဟ္မဏာ ကိံ တေ ပုရိသဘာဝ”န္တိ ပုရိသမာနေန ဥဿာဟိတော စိရကာလသယိတော ဝမ္မိကဗိလတော ကေနစိ ပုရိသေန ဃဋ္ဋိတော “သုသူ”တိ ဖဏံ ကရောန္တော အာသီဝိသော ဝိယ မေ စိတ္တတော[2] ကောပေါ သဟသာ ဝုဋ္ဌာသိ။

၃၄-၅။ **သဟကောပေ သမုပ္ပန္နေ**တိ ကောပုပ္ပတ္တိယာ သဟ၊ တဿ ဥပ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝါတိ အတ္ထော။ **သီလဗ္ဗတမနုဿရိ**န္တိ အတ္တနော သီလပါရမိံ အာဝဇ္ဇေသိံ။ **တတ္ထေဝ ကောပံ နိဂ္ဂဏှိ**န္တိ တသ္မိံ ဧဝ အာသနေ ယထာနိသိန္နောဝ တံ ကောပံ နိဝါရေသိံ။ **နာဒါသိံ ဝဍ္ဎိတုပရိ**န္တိ တတော ဧကဝါရုပ္ပတ္တိတော ဥပရိ ဥဒ္ဓံ ဝဍ္ဎိတုံ န အဒါသိံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ကောပေ ဥပ္ပန္နမတ္တေ ဧဝ “နနု တွံ ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇက သဗ္ဗပါရမိယော ပူရေတွာ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုကာမော၊ တဿ တေ ကိမိဒံ သီလမတ္တေပိ ဥပက္ကလနံ[3]၊ တယိဒံ ဂုန္နံ ခုရမတ္တောဒကေ ဩသီဒန္တဿ မဟာသမုဒ္ဒဿ ပရတီရံ ဂဏှိတုကာမတာ ဝိယ ဟောတီ”တိ အတ္တာနံ ပရိဘာသိတွာ ပဋိသင်္ခါနဗလေန တသ္မိံ ဧဝ ခဏေ ကောပံ နိဂ္ဂဟေတွာ ပုန ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေနဿ ဝဍ္ဎိတုံ န အဒါသိန္တိ။ တေနေဝါဟ “**ယဒိ နံ ဗြာဟ္မဏိ**”န္တိအာဒိ။

တဿတ္ထော—တံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ဗြာဟ္မဏိံ သော ရာဇာ ဝါ အညော ဝါ[4] ကောစိ တိဏှာယပိ နိသိတာယ သတ္တိယာ ကောဋ္ဋေယျ၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ယဒိ ဆိန္ဒေယျ၊ ဧဝံ သန္တေပိ သီလံ အတ္တနော သီလပါရမိံ နေဝ ဘိန္ဒေယျံ၊ ကသ္မာ? ဗောဓိယာ ဧဝ ကာရဏာ၊ သဗ္ဗတ္ထ အခဏ္ဍိတသီလေနေဝ သက္ကာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိတုံ၊ န ဣတရေနာတိ။

၁-ဩဒပတ္တကိနိယာတိ (သီ)
၂-မေတ္တစိတ္တတော (သီ၊ က)
၃-ဥပလက္ခဏံ (သီ)
၄-အမစ္စော ဝါ (သီ)

၃၆။ **န မေ သာ ဗြာဟ္မဏီ ဒေဿာ**တိ သာ ဗြာဟ္မဏီ ဇာတိယာ ဂေါတ္တေန ကုလပ္ပဒေသေန အာစာရသမ္ပတ္တိယာ စိရပရိစယေန ပဗ္ဗဇ္ဇာဒိဂုဏသမ္ပတ္တိယာ စာတိ သဗ္ဗပ္ပကာရေန န မေ ဒေဿာ န အပ္ပိယာ၊ ဧတိဿာ မမ အပ္ပိယဘာဝေါ ကောစိ နတ္ထိ။ **နပိ မေ ဗလံ န ဝိဇ္ဇတီ**တိ မယှမ္ပိ ဗလံ န န ဝိဇ္ဇတိ၊ အတ္ထိ ဧဝ။ အဟံ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော၊ ဣစ္ဆမာနော သဟသာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ တံ အာကဍ္ဎန္တေ ပုရိသေ နိပ္ပေါထေတွာ တံ ဂဟေတွာ ယထိစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္တုံ သမတ္ထောတိ ဒဿေတိ။ **သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယှန္တိ** တတော ပရိဗ္ဗာဇိကတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ မယှံ ပိယံ။ **တသ္မာ သီလာနုရက္ခိဿ**န္တိ တေန ကာရဏေန သီလမေဝ အနုရက္ခိဿံ။

အထ သော ရာဇာ ဥယျာနေ ပပဉ္စံ အကတွာဝ သီဃတရံ ဂန္တွာ တံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ပက္ကောသာပေတွာ မဟန္တေန ယသေန နိမန္တေသိ။ သာ ယသဿ အဂုဏံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏံ အတ္တနော ဗောဓိသတ္တဿ စ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ သံဝေဂေန ပဗ္ဗဇိတဘာဝဉ္စ ကထေသိ။ ရာဇာ ကေနစိ ပရိယာယေန တဿာ မနံ အလဘန္တော စိန္တေသိ "အယံ ပရိဗ္ဗာဇိကာ သီလဝတီ ကလျာဏဓမ္မာ၊ သောပိ ပရိဗ္ဗာဇကော ဣမာယ အာကဍ္ဎိတွာ နီယမာနာယ န ကိဉ္စိ ဝိပ္ပကာရံ ဒဿေသိ၊ သဗ္ဗတ္ထ နိရပေက္ခစိတ္တော၊ န ခေါ ပန မေတံ ပတိရူပံ၊ ယံ ဧဝရူပေသု ဂုဏဝန္တေသု ဝိပ္ပကာရော၊ ယန္နူနာဟံ ဣမံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ဂဟေတွာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဣမံ, တဉ္စ ပရိဗ္ဗာဇကံ ခမာပေယျ"န္တိ။ ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ "ပရိဗ္ဗာဇိကံ ဥယျာနံ အာနေထာ"တိ ပုရိသေ အာဏာပေတွာ သယံ ပဌမတရံ ဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ "ဘော ပဗ္ဗဇိတ ကိံ မယာ တာယ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ နီယမာနာယ ကောပေါ တေ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ"တိ။ မဟာသတ္တော အာဟ—

"ဥပ္ပဇ္ဇိ မေ န မုစ္စိတ္ထ၊ န မေ မုစ္စိတ္ထ ဇီဝတော။
ရဇံဝ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဝါရယိ"န္တိ[1]။

တံ သုတွာ ရာဇာ "ကိံ နု ခေါ ဧသ ကောပမေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ ဥဒါဟု အညံ ကိဉ္စိ သိပ္ပါဒိက"န္တိ စိန္တေတွာ ပုန ပုစ္ဆိ—

"ကိံ တေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္စိ၊ ကိံ တေ နော မုစ္စိ ဇီဝတော။
ရဇံဝ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ၊ ကတမံ တံ နိဝါရယီ"တိ[2]။

၁-၃ ၅-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **ဥပ္ပဇ္ဇီ**တိ ဧကဝါရံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ န ပုန ဥပ္ပဇ္ဇိ။ **န မုဉ္စိဿာ**တိ ကာယဝစီဝိကာရုပ္ပါဒနဝသေန ပန န မုဉ္စိဿ၊ နန္ဒံ ဗဟိ ပဝတ္တိတုံ ဝိဿဇ္ဇေသိန္တိ အတ္ထော။ **ရဇံဝ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌီ**တိ ယထာ နာမ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဥပ္ပန္နံ ရဇံ ဝိပုလာ အကာလဝုဋ္ဌိဓာရာ[1] ဌာနသော နိဝါရေတိ၊ ဧဝံ တံ ဝူပသမေန္တော **နိဝါရယိံ**၊ နိဝါရေသိန္တိ အတ္ထော။

အထဿ မဟာပုရိသော နာနပ္ပကာရေန ကောဓေ အာဒီနဝံ ပကာသေန္တော—

“ယမှိ ဇာတေ န ပဿတိ၊ အဇာတေ သာဓု ပဿတိ။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုဉ္စိ၊ ကောဓော ဒုမ္မေဓဂေါစရော။

ယေန ဇာတေန နန္ဒန္တိ၊ အမိတ္တာ ဒုက္ခမေသိနော။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုဉ္စိ၊ ကောဓော ဒုမ္မေဓဂေါစရော။

ယသ္မိဉ္စ ဇာယမာနမှိ၊ သဒတ္ထံ နာဝဗုဇ္ဈတိ။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုဉ္စိ၊ ကောဓော ဒုမ္မေဓဂေါစရော။

ယေနာဘိဘူတော ကုသလံ ဇဟာတိ၊
ပရက္ကရေ ဝိပုလဉ္စာပိ အတ္ထံ။
သ ဘီမသေနော ဗလဝါ ပမဒ္ဒီ၊
ကောဓော မဟာရာဇ န မေ အမုစ္စထ။

ကဋ္ဌသ္မိံ မန္ထမာနသ္မိံ၊ ပါဝကော နာမ ဇာယတိ။
တမေဝ ကဋ္ဌံ ဍဟတိ၊ ယသ္မာ သော ဇာယတေ ဂိနိ။

ဧဝံ မန္ဒဿ ပေါသဿ၊ ဗာလဿ အဝိဇာနတော။
သာရမ္ဘာ ဇာယတေ ကောဓော၊ သပိ တေနေဝ ဍယှတိ။

အဂ္ဂီဝ တိဏကဋ္ဌသ္မိံ၊ ကောဓော ယဿ ပဝဍ္ဎတိ။
နိဟီယတိ တဿ ယသော၊ ကာဠပက္ခေဝ စန္ဒိမာ။

အနိန္ဓော ဓူမကေတူဝ၊ ကောဓော ယဿူပသမ္မတိ။
အာပူရတိ တဿ ယသော၊ သုက္ကပက္ခေဝ စန္ဒိမာ”တိ[2]—

ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

၁- အကာလဝုဋ္ဋိ (က)

၂- ခု ၅- ၂၀၇- ပိဋ္ဌာဒီသု။

တတ္ထ **န ပဿတီ**တိ အတ္တာနမ္ပိ န ပဿတိ, ပဂေဝ ပရံ။ **သာဓု ပဿတီ**တိ အတ္တာနဉ္စ ပရဉ္စ ဥဘယတ္ထဉ္စ သမ္မဒေဝ ပဿတိ။ **ဒုမ္မေဓဂေါစရော**တိ နိပ္ပညာနံ ဝိသယဘူတော၊ နိပ္ပညော ဝါ ဂေါစရော အာဟာရော ဇနန္နံ ဧတဿာတိ ဒုမ္မေဓဂေါစရော။ **ဒုက္ခမေသိနော**တိ ဒုက္ခံ ဇိဂုစ္ဆန္တာ။ **သဒတ္ထန္တိ** အတ္တနော အတ္ထံ ဝုဒ္ဓိံ။ **ပရက္ကရေ**တိ အပနေယျ ဝိနာသေယျ။ **သ ဘီမသေနော**တိ သော ဘီမာယ ဘယဇနနိယာ မဟတိယာ ကိလေသသေနာယ သမန္နာဂတော။ **ပမဒ္ဒီ**တိ ဗလဝဘာဝေန သတ္တေ ပမဒ္ဒနသီလော။ **န မေ အမုစ္စထာ**တိ မမ သန္တိကာ မောက္ခံ န လဘိ၊ အဗ္ဘန္တရေ ဧဝ ဒမိတော၊ နိဗ္ဗိသေဝနော ကတောတိ အတ္ထော။ ခီရံ ဝိယ ဝါ မုဟုတ္တံ ဒဓိဘာဝေန စိတ္တေန ပတိဋ္ဌဟိတ္ထာတိပိ အတ္ထော။

မန္ထမာနသ္မိန္တိ အရဏိသဟိတေ မထိယမာနေ။ “မထမာနသ္မိ”န္တိပိ ပါဠော။ **ယသ္မာ**တိ ယတော ကဋ္ဌာ။ **ဂိနီ**တိ အဂ္ဂိ။ **ဗာလဿ အဝိဇာနတော**တိ ဗာလဿ အဇာနန္တဿ။ **သာရမ္ဘာ ဇာယတေ**တိ ကရဏုတ္တရိယကရဏလက္ခဏာ[၁] သာရမ္ဘာ အရဏိမန္ထနတော ဝိယ ပါဝကော ကောဓော ဇာယတေ။ **သပိ တေနေဝါ**တိ သောပိ ဗာလော တေနေဝ ကောဓေန ကဋ္ဌံ ဝိယ အဂ္ဂိနာ ဍယှတိ။ **အနိန္ဓော ဓူမကေတုဝါ**တိ အနိန္ဓနော အဂ္ဂိ ဝိယ။ **တဿာ**တိ တဿ အဓိဝါ-သနခန္တိယာ သမန္နာဂတဿ ပုဂ္ဂလဿ **သုက္ကပက္ခေ** စန္ဒော ဝိယ လဒ္ဓေါ **ယသော** အပရာပရံ **အာပူရတီ**တိ။

ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ မဟာပုရိသံ ပရိဗ္ဗာဇိကမ္ပိ ရာဇ-ဂေဟတော အာဂတံ ခမာပေတွာ “တုမှေ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခံ အနုဘဝန္တာ ဣဓေဝ ဥယျာနေ ဝသထ၊ အဟံ ဝေါ ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။ တေ ဥဘောပိ တတ္ထေဝ ဝသိံသု။ အပရဘာဂေ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ကာလမကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကပရာယနော အဟောသိ။ တဒါ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ၊ ရာဇာ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကော လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ယထာရဟံ သေသပါရမိယော နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ မဟန္တဉ္စ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟာဘိနိက္ခမနသဒိသံ ဂေဟတော နိက္ခမနံ၊ တထာ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတဿ ဗဟုဇနသမ္မတဿ သတော ပရမပ္ပိစ္ဆတာယ ကုလေသု စ ဂဏေသု စ အလဂ္ဂတာ၊ အစ္စန္တမေဝ

၁-ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏာ (က)

လာဘာသက္ကာရဇိဂုစ္ဆာယ ပဝိဝေကာဘိရတိ၊ အတိသယဝတီ စ အဘိသလ္လေခဝုတ္တိ၊ တထာရူပါယ သီလဝတိယာ ကလျာဏဓမ္မာယ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ အနနုညာတာယ[၁] အတ္တနော ပုရတော ဗလက္ကာရေန ပရာမသိယမာနာယ သီလပါရမိံ အာဝဇ္ဇေတွာ ဝိကာရာနာပတ္တိ၊ ကတာပရာဓေ စ တသ္မိံ ရာဇိနိ ဥပဂတေ ဟိတစိတ္တတံ မေတ္တစိတ္တတံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကေဟိ သမနုသာသနဉ္စ ဧဝမာဒယော ဣဓ မဟာပုရိသဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ "ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဟေတေ။ပ။ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မတော"တိ။

 စူဠဗောဓိစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မဟိံသရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ

၃၇။ ပဉ္စမေ **မဟိံသော ပဝနစာရကော**တိ မဟာဝနစာရီ ဝနမဟိံသော **ယဒါ ဟောမီ**တိ ယောဇနာ။ **ပဝဍ္ဎကာယော**တိ ဝယသမ္ပတ္တိယာ[၂] အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနုရူပ ထူလဘာဝေန အဘိဝုဍ္ဎကာယော။ **ဗလဝါ**တိ မဟာဗလော ထာမသမ္ပန္နော။ **မဟန္တော**တိ ဝိပုလသရီရော။ ဟတ္ထိကလဘပ္ပမာဏော[၃] ကိရ တဒါ ဗောဓိသတ္တဿ ကာယော ဟောတိ။ **ဘီမဒဿနော**တိ မဟာသရီရတာယ ဝနမဟိံသဇာတိတာယ စ သီလံ အဇာနန္တာနံ ဘယံ ဇနနတော ဘယာနကဒဿနော။

၃၈။ **ပဗ္ဘာရေ**တိ ဩလမ္ဗကသိလာကုစ္ဆိယံ။ **ဒကာသယေ**တိ ဇလာသယသမီပေ။ **ဟောတေတ္ထ ဌာန**န္တိ ဧတ္ထ မဟာဝနေ ယော **ကောစိ** ပဒေသော ဝနမဟိံသာနံ တိဋ္ဌနဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ **တဟိံ တဟိ**န္တိ တတ္ထ တတ္ထ။

၃၉။ **ဝိစရန္တော**တိ ဝိဟာရဖာသုကံ ဝိမံသိတုံ ဝိစရန္တော။ **ဌာနံ အဒ္ဒသ ဘဒ္ဒက**န္တိ ဧဝံ ဝိစရန္တော တသ္မိံ မဟာရညေ ဘဒ္ဒကံ မယှံ ဖာသုကံ ရုက္ခမူလဋ္ဌာနံ အဒ္ဒက္ခိံ။ ဒိသွာ စ **တံ ဌာနံ ဥပဂန္တွာန၊ တိဋ္ဌာမိ စ သယာမိ စ** ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဒိဝါ တံ ရုက္ခမူလဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဌာနသယနေဟိ ဝီတိနာမေမီတိ ဒဿေတိ။

၄၀။ တဒါ ကိရ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပ္ပဒေသေ မဟိံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ထာမသမ္ပန္နော မဟာသရီရော ဟတ္ထိကလဘပ္ပမာဏော

၁-အညာတကာယ (သီ) ၂-ဝယပ္ပတ္တိယာ (သီ) ၃-ဟတ္ထိကုမ္ဘပ္ပမာဏော (သီ)

ပဗ္ဗတပါဒ[1]ပဗ္ဘာရဂိရိဒုဂ္ဂဝနဃဋ္ဋာဒိသု ဝိစရန္တော ဧကံ ဖာသုကံ မဟာရုက္ခမူလံ ဒိသွာ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဒိဝါ တတ္ထ ဝသတိ။ အထေကော လောလမက္ကဋော ရုက္ခာ ဩတရိတွာ မဟာသတ္တဿ ပိဋ္ဌိံ အဘိရုဟိတွာ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကတွာ သိင်္ဂေသု ဂဏှိတွာ ဩလမ္ဗန္တော နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ဒေါလာယန္တော ကီဠိ။ ဗောဓိသတ္တော ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပဒါယ တံ တဿ အနာစာရံ န မနသာကာသိ။ မက္ကဋော ပုနပ္ပုနံ တထေဝ ကရောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "**အထေတ္ထ ကပိ မာဂန္တွာ**"တိအာဒိ။

တတ္ထ **ကပိ မာဂန္တွာ**တိ ကပိ အာဂန္တွာ၊ မ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ **ပါပေါ**တိ လာမကော။ **အနရိယော**တိ အနယေ ဣရိယနေန အယေ စ န ဣရိယနေန အနရိယော၊ နိဟီနာစာရောတိ အတ္ထော။ **လဟူ**တိ လောလော။ **ခန္ဓေ**တိ ခန္ဓပ္ပဒေသေ။ **မုဉ္စတီ**တိ ပဿာဝံ ကရောတိ။ **ဩဟဒေတီ**တိ[2] ကရီသံ ဩဿဇ္ဇတိ။ **တန္တိ** တံ မံ၊ တဒါ မဟိံသဘူတံ မံ။

၄၁။ **သကိမ္ပိ ဒိဝသန္တိ** ဧကဒိဝသမ္ပိ ဒူသေတိ မံ သဗ္ဗကာလမ္ပိ။ တေနာဟ "ဒူသေတိ မံ သဗ္ဗကာလ"န္တိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဒိဝသမတ္တံ၊ အထ ခေါ သဗ္ဗကာလမ္ပိ မံ ပဿာဝါဒီဟိ ဒူသေတိ။ ယဒါ ယဒါ မုတ္တာဒီနိ ကာတုကာမော၊ တဒါ တဒါ မယှမေဝ ဥပရိ ကရောတီတိ ဒဿေတိ။ **ဥပဒ္ဒုတော**တိ ဗာဓိတော၊ တေန သိင်္ဂေသု ဩလမ္ဗနာဒိနာ မုတ္တာဒိအသုစိမက္ခဏေန တဿ စ အပဟရဏတ္တံ အနေကဝါရံ သိင်္ဂကောဋီဟိ ဝါလဂ္ဂေန စ အနေကဝါရံ ကဒ္ဒမပံသုမိဿကံ ဥဒကံ သိဉ္စိတွာ ဓောဝနေန စ နိပ္ပီဠိတော ဟောမီတိ အတ္ထော။

၄၂။ **ယက္ခော**တိ တသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ။ **မံ ဣဒမဗြဝီ**တိ ရုက္ခက္ခန္ဓေ ဌတွာ "မဟိံသရာဇ ကသ္မာ ဣမဿ ဒုဋ္ဌမက္ကဋဿ အဝမာနံ သဟသီ"တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော **နာသေဟေတံ ဆဝံ ပါပံ၊ သိင်္ဂေဟိ စ ခုရေဟိ စာ**တိ ဣဒံ ဝစနံ မံ အဘာသိ။

၄၃။ **ဧဝံ ဝုတ္တေ တဒါ ယက္ခေ**တိ တဒါ တသ္မိံ ကာလေ တသ္မိံ ယက္ခေ ဧဝံ ဝုတ္တေ သတိ။ **အဟံ တံ ဣဒမဗြဝိန္တိ** အဟံ တံ ယက္ခံ ဣဒံ ဣဒါနိ ဝက္ခမာနံ အဗြဝိံ အဘာသိံ။ **ကုဏပေနာ**တိ ကိလေသာသုစိပဂ္ဃရဏေန သံဝိဇာတိကာနံ သာဓူနံ ပရမဇိဂုစ္ဆနီယတာယ အတိဒုဂ္ဂန္ဓဝါယနေန[3] စ ကုဏပသဒိသတာယ ကုဏပေန။ **ပါပေနာ**တိ ပါဏာတိပါတပါပေန။ **အနရိယေနာ**တိ

၁-ပဗ္ဗတပါဒေ (က) ၂-ဩဟနေတီတိ (သီ၊ က) ၃-အကိတ္တိဒုဂ္ဂန္ဓဝါယနေန (သီ)

အနရိယာနံ အသာဓူနံ မာဂဝိကနေသာဒါဒီနံ ဟီနပုရိသာနံ ဓမ္မတ္တာ အနရိယေန **ကိံ** ကေန ကာရဏေန **တွံ** ဒေဝတေ **မံ မဏ္ဍေသိ၊** အယုတ္တံ တယာ ဝုတ္တံ မံ ပါပေ နိယောဇေန္တိယာတိ ဒဿေတိ။

၄၄။ ဣဒါနိ တသ္မိံ ပါပဓမ္မေ အာဒီနဝံ ပကာသေန္တော "**ယဒိဟ**"န္တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော—ဘဒ္ဒေ ဒေဝတေ အဟံ တဿ ယဒိ ကုဇ္ဈေယျံ၊ တတောပိ လာမကတရော ဘဝေယျံ။ ယေန ဟိ အဓမ္မစရဏေန သော ဗာလမက္ကဋော နိဟီနော နာမ ဇာတော၊ သစေ ပနာဟံ တတောပိ ဗလဝတရံ ပါပဓမ္မံ စရေယျံ၊ နနု တေန တတော ပါပတရော ဘဝေယျံ၊ အဋ္ဌာနဉ္စေတံ ယဒိဟံ ဣဓလောကပရလောကံ တဒုတ္တရိ စ ဇာနိတွာ ဌိတော ဧကန္တေနေဝ ပရဟိတာယ ပဋိပန္နော ဧဝရူပံ ပါပဓမ္မံ စရေယျန္တိ။ ကိဉ္စ ဘိယျော—**သီလဉ္စ မေ ပဘိဇ္ဇေယျာ**တိ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန ဧဝရူပံ ပါပံ ကရေယျံ၊ မယှံ သီလပါရမီ ခဏ္ဍိတာ သိယာ။ **ဝိညူ စ ဂရဟေယျုံ** မန္တိ ပဏ္ဍိတာ စ ဒေဝမနုဿာ မံ ဂရဟေယျုံ "ပဿထ ဘော အယံ ဗောဓိသတ္တော ဗောဓိပရိယေသနံ စရမာနော ဧဝရူပံ ပါပံ အကာသီ"တိ။

၄၅။ **ဟီဠိတာ ဇီဝိတာ ဝါပီ**တိ **ဝါ**-သဒ္ဒေါ အဝဓာရဏော။ ဧဝံ ဝိညူဟိ ဟီဠိတာ ဂရဟိတာ ဇီဝိတာပိ **ပရိသုဒ္ဓေန** ပရိသုဒ္ဓသီလေန ဟုတွာ **မတံ ဝါ** မရဏမေဝ ဝရံ ဥတ္တမံ သေယျော။ **ကျာဟံ ဇီဝိတဟေတုပိ၊ ကာဟာမိ ပရဟေဌန**န္တိ ဧဝံ ဇာနန္တော စ အဟံ မယှံ ဇီဝိတနိမိတ္တမ္ပိ ပရသတ္တဝိဟိံသနံ ကိံ ကာဟာမိ ကိံ ကရိဿာမိ၊ ဧတဿ ကရဏေ ကာရဏံ[၁] နတ္ထီတိ အတ္ထော။

အယံ ပန အညေပိ မံ ဝိယ မညမာနော ဧဝံ အနာစာရံ ကရိဿတိ၊ တတော ယေသံ စဏ္ဍမဟိံသာနံ ဧဝံ ကရိဿတိ၊ တေ ဧဝ ဧတံ ဝဓိဿန္တိ၊ သာ ဧတဿ အညေဟိ မာရဏာ မယှံ ဒုက္ခတော စ ပါဏာတိပါတတော စ မုတ္တိ ဘဝိဿတီတိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

၄၆။ "မမေဝါယံ မညမာနော၊ အညေပေဝံ ကရိဿတိ။
တေဝ တဿ ဝဓိဿန္တိ၊ သာ မေ မုတ္တိ ဘဝိဿတီ"တိ။

တတ္ထ **မမေဝါယ**န္တိ မံ ဝိယ အယံ။ **အညေပီ**တိ အညေသမ္ပိ။ သေသံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

၁-ကာရဏေန (သီ၊ က)

၄၇။ **ဟီနမဇ္ဈိမဥက္ကဋ္ဌေ**တိ ဟီနေ စ မဇ္ဈိမေ စ ဥက္ကဋ္ဌေ စ နိမိတ္တဘူတေ။ **သဟန္တော အဝမာနိတ**န္တိ ဝိဘာဂံ အကတွာ တေဟိ ပဝတ္တိတံ အဝမာနံ ပရိဘဝံ သဟန္တော ခမန္တော။ **ဧဝံ လဘတိ သပ္ပညော**တိ ဧဝံ ဟီနာဒီသု ဝိဘာဂံ အကတွာ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယံ ဥပဋ္ဌပေတွာ တဒပရာဓံ သဟန္တော သီလာဒိပါရမိယော ဗြူဟေတွာ **မနသာ ယထာပတ္ထိတံ** ယထိစ္ဆိတံ သဗ္ဗညု-တညာဏံ လဘတိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ တဿ တံ န ဒူရေတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော အတ္တနော အဇ္ဈာသယံ ပကာသေန္တော ဒေဝတာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သော ကတိပါဟစ္စယေန အညတ္တ ဂတော။ အညော စဏ္ဍ-မဟိံသော နိဝါသဖာသုတာယ တံ ဌာနံ ဂန္တွာ အဋ္ဌာသိ။ ဒုဋ္ဌမက္ကဋော "သော ဧဝ အယ"န္တိ သညာယ တဿ ပိဋ္ဌိံ အဘိရုဟိတွာ တထေဝ အနာစာရံ အကာသိ။ အထ နံ သော ဝိဓုနန္တော ဘူမိယံ ပါတေတွာ သိင်္ဂေန ဟဒယေ ဝိဇ္ဈိတွာ ပါဒေဟိ မဒ္ဒိတွာ သဉ္စုဏ္ဏေသိ။ တဒါ သီလဝါ မဟိံသရာဇာ လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာရဟံ သေသပါရမိယော နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ။ တထာ **ဟတ္ထိနာဂ[1]ဘူရိဒတ္တ[2]စမ္ပေယျနာဂရာဇ[3]စရိယာသု** ဝိယ ဣဓ မဟာသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

မဟိံသရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ရုရုမိဂရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ

၄၈။ ဆဋ္ဌေ **သုတတ္တကနကသန္နိဘော**တိ ယထာ သုဋ္ဌု အပဂတသဗ္ဗ-ကာဠကော ဟောတိ၊ ဧဝံ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိပိတွာ သုတတ္တကနကသန္နိဘော။ **မိဂရာဇာ ရုရု နာမာ**တိ ဇာတိသိဒ္ဓေန နာမေန ရုရု နာမ မိဂရာဇာ၊ ဇာတိ-တော ရုရု၊ မိဂါနဉ္စ ရာဇာတိ အတ္ထော။ **ပရမသီလသမာဟိတော**တိ ဥတ္တမ-သီလသမာဟိတော၊ ဝိသုဒ္ဓသီလော စေဝ သမာဟိတစိတ္တော စ၊ ဝိသုဒ္ဓ-သီလေ ဝါ သမ္မာ အာဟိတစိတ္တောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော ရုရုမိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ သရီရစ္ဆဝိ သုဋ္ဌု တာပေတွာ မဇ္ဇိတကဉ္စနပဋ္ဋဝဏ္ဏော အဟောသိ ဟတ္ထပါဒါ လာခါရသပရိ-ကမ္မကတာ ဝိယ နင်္ဂုဋ္ဌံ စမရီနင်္ဂုဋ္ဌံ ဝိယ သိင်္ဂါနိ ရဇတဒါမဝဏ္ဏာနိ အက္ခီနိ

---

[1] ခု ၄-၃၉၉-ပိဋ္ဌေ။　[2] ခု ၄-၄၀၀-ပိဋ္ဌေ။　[3] ခု ၄-၄၀၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။

သုမင်္ဂလမင်္ဂလနိက္ခ ၁ ပါ မုခံ သြဒဟိတွာ[၁] ဌပိတရတ္တကမ္ဗလဝေဏ္ဍုကာ ပိယ။ သော ဇနသ်ဃံ ပဟာယ ပိဝေကဝါသံ ဝသိတုကာမော ပရိဝါရံ ဆဍ္ဍေတွာ ဧကကောဝ ဂဏ်ါနိဝတ္တနေ ရမဏီယေ သာလဝိသယေ သုပုပ္ဖိတ-ပဝနေ ဝသတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၄၉။ "ရမ္မေ ပဒေသေ ရမဏီယေ၊ ဝိဝိတ္တေ အမနုဿကေ။
တတ္ထ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိံ၊ ဂင်္ဂါကူလေ မနောရမေ"တိ။

တတ္ထ **ရမ္မေ ပဒေသေ**တိ မုတ္တာတလသဒိသဝါလုကာစုဏ္ဏပဏ္ဍရေဟိ ဘူမိ-ဘာဂေဟိ သိနိဒ္ဓဟရိတတိဏသဉ္ဆရိတေဟိ ဝနတ္ထလေဟိ စိတ္တတ္ထရဏေဟိ ပိယ နာနာဝဏ္ဏဝိစိတ္တေဟိ သိလာတလေဟိ မဏိက္ခန္ဓနိမ္မလသလိလေဟိ ဇလာသယေဟိ စ သမန္နာဂတတ္တာ ယေဘုယျေန စ ဇန္နုဝေါပကဝဏ္ဏာယ ရတ္တာယ သုခသမ္ဘဿာယ တိဏဇာတိယာ သဉ္ဆန္နတ္တာ ရမ္မေ အရညပ္ပဒေသေ။ **ရမဏီယေ**တိ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝါလင်္ကတဝိပုလသာခါဝိနဒ္ဓေဟိ နာနာဝိဓဒိဇဂဏူ-ပကူဇိတေဟိ ဝိဝိဓတရုလတာဝနဝိရာဇိတေဟိ ယေဘုယျေန အမ္ဗသာလ-ဝနသဏ္ဍမဏ္ဍိတေဟိ ဝနဂဟနေဟိ ဥပသောဘိတတ္တာ တတ္ထ ပဝိဋ္ဌဿ ဇနဿ ရတိဇနနဋ္ဌေန ရမဏီယေ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ **ရူပိဂရာဇဇာတကေ**—

"စေတသ္မိံ ဝနသဏ္ဍသ္မိံ၊ အမ္ဗာ သာလာ စ ပုပ္ဖိတာ။
ဇန္နုဝေါပကသဉ္ဆန္နာ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိဂေါ"တိ[၂]။

ဝိဝိတ္တေတိ ဇနဝါသဝိရဟေန သုညေ။ **အမနုဿကေ**တိ သဉ္စရဏမနုဿာ-နမ္ပိ တတ္ထ အဘာဝေန မနုဿရဟိတေ။ **မနောရမေ**တိ ယထာဝုတ္တဂုဏ-သမ္ပတ္တိယာ ဝိသေသတော ပဝိဝေကကာမာနံ မနော ရမေတီတိ မနောရမေ။

၅၀။ **အထ ဥပရိဂင်္ဂါယာ**တိ ဧတ္ထ **အထာ**တိ အဓိကာရေ နိပါတော၊ တေန မယိ တတ္ထ တထာ ဝသန္တေ ဧကံ အဓိကာရန္တရံ ဥပ္ပန္နန္တိ ဒီပေတိ။ **ဥပရိဂင်္ဂါယာ**တိ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ ဥပရိသောတေ။ **ဓနိကေဟိ ပရိပိဋ္ဌိတော**တိ ဣဏံ ဂဟေတွာ တံ ဒါတုံ အသက္ကောန္တော ဣဏာယိကေဟိ စောဒိယမာနော။

ဧကော ကိရ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ[၃] အတ္တနော ပုတ္တံ "အယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တော ကိလမိဿတီ"တိ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ န ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ ဂီတဝါဒိတနစ္စခါဒနဘောဇန-တော ဥဒ္ဓံ န ကိဉ္စိ အညာသိ။ တံ ဝယပ္ပတ္တံ ပတိရူပေန ဒါရေန သံယောဇေတွာ ဓနံ နိယျာတေတွာ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ သော တေသံ

အစ္စယေန ဣတ္ထိဓုတ္တသုရာဓုတ္တာဒိပရိဝုတော နာနာဗျသနမုခေဟိ သဗ္ဗံ ဓနံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဣဏံ အာဒါယ တမ္ပိ ဒါတုံ အသက္ကောန္တော ဓနိကေဟိ စောဒိယမာနော “ကိံ မယှံ ဇီဝိတေန၊ တေနေဝမှိ အတ္တ-ဘာဝေန အညော ဝိယ ဇာတော၊ မရဏံ မေ သေယျော”တိ စိန္တေတွာ ဣဏာယိကေ အာဟ “တုမှာကံ ဣဏပဏ္ဏာနိ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆထ၊ ဂင်္ဂါတီရေ မေ နိဟိတံ ကုလသန္တကံ ဓနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝေါ ဒဿာမီ”တိ။ တေ တေန သဒ္ဓိံ အဂမံသု။ သော “ဣဓ ဓနံ, ဧတ္ထ ဓန”န္တိ နိဓိဋ္ဌာနံ အာစိက္ခန္တော ဝိယ “ဧဝံ မေ ဣဏမောက္ခော ဘဝိဿတီ”တိ ပလာယိတွာ ဂင်္ဂါယံ ပတိ။ သော စဏ္ဍသောတေန ဝုယှန္တော ကာရုညရဝံ ရဝိ။ တေန ဝုတ္တံ “အထ ဥပရိ-ဂင်္ဂါယာ”တိအာဒိ။

တတ္ထ **ဇီဝါမိ ဝါ မရာမိ ဝါ**တိ ဣမသ္မိံ ဂင်္ဂါသောတေ ပတိတော ဇီဝါမိ ဝါ မရာမိ ဝါ၊ ဇီဝိတံ ဝါ မေ ဧတ္ထ ဟောတု မရဏံ ဝါ၊ ဥဘယထာပိ ဣဏာယိကပီဠာ န ဟောတီတိ အဓိပ္ပါယော။

၅၁။ **မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ ဂစ္ဆတီ**တိ သော ပုရိသော ရတ္တိန္ဒိဝံ ဂင်္ဂါယ ဝုယှ-မာနော ဇီဝိတပေမဿ[1] ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ မရဏံ အပ္ပတ္တော မရဏဘယတဇ္ဇိ-တော ဟုတွာ ကရုဏံ ရဝံ ရဝန္တော ဂင်္ဂါယ မဇ္ဈေ မဟောဒကေန ဂစ္ဆတိ။

၅၂။ အထ မဟာပုရိသော အဍ္ဎရတ္တသမယေ တဿ တံ ကရုဏံ ပရိ-ဒေဝန္တဿ ပရိဒေဝိတသဒ္ဒံ သုတွာ “မနုဿသဒ္ဒေါ သူယတိ၊ မာ မယိ ဣဓ ဓရန္တေ မရတု၊ ဇီဝိတမဿ ဒဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ သယနဂုမ္ဗာ ဝုဋ္ဌာယ နဒီတီရံ ဂန္တွာ “အမ္ဘော ပုရိသ မာ ဘာယိ၊ ဇီဝိတံ တေ ဒဿာမီ”တိ ဝတွာ အဿာ-သေတွာ သောတံ ဆိန္ဒန္တော ဂန္တွာ တံ ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ တီရံ ပါပေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ နေတွာ ပရိဿမံ ဝိနောဒေတွာ ဖလာဖလာနိ ဒတွာ ဒွီဟတီဟစ္စယေန တံ အာဟ “အမ္ဘော ပုရိသ အဟံ တံ ဗာရာဏသိဂါမိမဂ္ဂံ ပါပေဿာမိ၊ တွံ ‘အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ကဉ္စနမိဂေါ ဝသတီ’တိ မာ ကဿစိ အာရောစေဟီ”တိ။ သော “သာဓု သာမီ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ မဟာသတ္တော တံ အတ္တနော ပိဋ္ဌိံ အာရောပေတွာ ဗာရာဏသိမဂ္ဂေ ဩတာရေတွာ နိဝတ္တိ။ တေန ဝုတ္တံ **“တဿာဟံ သဒ္ဒံ သုတွာန၊ ကရုဏံ ပရိဒေဝတော”**တိအာဒိ။

တတ္ထ **ကောသိ တွံ နရော**တိ တွံ ကော မနုဿော အသိ၊ ကုတော ဣဓ ဝုယှမာနော အာဂတောသီတိ အတ္ထော။

၁-ဇီဝိတဂေဓဿ (သီ၊ က)

၅၃။ **အတ္တနော ကရဏ**န္တိ အတ္တနော ကိရိယံ။ **ဓနိကေဟိ ဘီတော**တိ ဣဏာယိကေဟိ ဥဗ္ဗိဂ္ဂေါ။ **တသိတော**တိ ဥတြဿော။

၅၄။ **တဿ ကတွာန ကာရုညံ၊ စဇိတွာ မမ ဇီဝိတ**န္တိ ကာရုညံ ကတွာ မဟာကရုဏာယ သမုဿာဟိတော မမ ဇီဝိတံ တဿ ပုရိသဿ ပရိစ္စဇိတွာ။ **ပဝိသိတွာ နီဟရိံ တဿာ**တိ နဒိံ ပဝိသိတွာ သောတံ ဆိန္ဒန္တော ဥဇုကမေဝ ဂန္တွာ မမ ပိဋ္ဌိံ အာရောပေတွာ တတော တံ နီဟရိံ။ **တဿာ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ။ "တတ္ထာ"တိပိ ပါဠိ၊ တတ္ထ နဒိယန္တိ အတ္ထော။ **အန္ဓကာရမှိ ရတ္တိယာ**တိ ရတ္တိယာ အန္ဓကာရသမယေ၊ ကာဠပက္ခရတ္တိယန္တိ အတ္ထော။

၅၅။ **အဿတ္ထကာလမညာယာ**တိ ပရိဿမံ အပနေတွာ ဖလာဖလာနိ ဒတွာ ဒွိဟတီဟစ္စယေန ကိလမထဿ ဝိဂတကာလံ ဇာနိတွာ။ **ဧကံ တံ ဝရံ ယာစာမီ**တိ အဟံ တံ ဧကံ ဝရံ ယာစာမိ၊ မယှံ ဧကံ ဝရံ ဒေဟီတိ အတ္ထော။ ကိံ တံ ဝရန္တိ စေ? အာဟ—**မာ မံ ကဿစိ ပါဝဒါ**တိ "အသုကဋ္ဌာနေ သုဝဏ္ဏမိဂေါ ဝသတီ"တိ ကဿစိ ရညော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ မံ မာ ပါဝဒ။

အထ တသ္မိံ ပုရိသေ ဗာရာဏသိံ ပဝိဋ္ဌဒိဝသေယေဝ သော ရာဇာ "အဟံ ဒေဝ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မိဂံ မယှံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ သုပိနေန အဒ္ဒသံ၊ အဟံ ဟိ သစ္စသုပိနာ၊ အဒ္ဓါ သော ဝိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ကဉ္စနမိဂဿ ဓမ္မံ သောတုကာမာ လဘိဿာမိ စေ ဇီဝိဿာမိ၊ နော စေ မေ ဇီဝိတံ နတ္ထီ"တိ အဂ္ဂမဟေသိယာ ဝုတ္တော တံ အဿာသေတွာ "သစေ မနုဿလောကေ အတ္ထိ, လဘိဿသီ"တိ ဝတွာ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ "သုဝဏ္ဏမိဂါ နာမ ဟောန္တီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အာမ ဒေဝ ဟောန္တီ"တိ သုတွာ သဟဿတ္ထဝိကံ သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကေ ဌပေတွာ တံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ အာရောပေတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ "ယော သုဝဏ္ဏမိဂံ အာစိက္ခိဿတိ၊ တဿ ဟတ္ထိနာ သဒ္ဓိံ ဣမံ ဒဿာမီ"တိ။ တတော ဥတ္တရိမ္ပိ ဒါတုကာမော ဟုတွာ—

"တဿ ဂါမဝရံ ဒမ္မိ၊ နာရိယော စ အလင်္ကတာ။
ယော[၁] မေတံ မိဂမက္ခာတိ၊ မိဂါနံ မိဂမုတ္တမ"န္တိ[၂]—

ဂါထံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ လိခါပေတွာ သကလနဂရေ ဝါစာပေသိ။ အထ သော သေဋ္ဌိပုတ္တော တံ ဂါထံ သုတွာ ရာဇပုရိသာနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ "ရညော ဧဝရူပံ

၁-ကော (သီ၊ က)

၂-ခု ၅-၂၇၀-ပိဋ္ဌေ။

မိဂံ အာဝိက္ခိဿာမိ၊ မံ ရာဇာနံ ဒဿေထာ''တိ အာဟ။ ရာဇပုရိသာ တံ ရညော သန္တိကံ နေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ "သစ္စံ ဘော အဒ္ဒသာ''တိ ပုစ္ဆိ။ သော "သစ္စံ ဒေဝ မယာ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတု၊ အဟံ တံ ဒဿေဿာမီ''တိ အာဟ။ ရာဇာ တမေဝ ပုရိသံ မဂ္ဂဒေသကံ ကတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တံ ဌာနံ ဂန္တွာ တေန မိတ္တဒုဗ္ဘိနာ ပုရိသေန ဒဿိတံ ပဒေသံ အာဝုဓဟတ္ထေ ပုရိသေ သမန္တတော ပရိဝါရေတွာ "ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကရောထာ''တိ ဝတွာ သယံ ကတိပယေဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကမန္တေ အဋ္ဌာသိ။ သောပိ ပုရိသော အဝိဒူရေ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော သဒ္ဒံ သုတွာ "မဟတော ဗလကာယဿ သဒ္ဒေါ၊ အဒ္ဓါ တမှာ မေ ပုရိသာ ဘယေန ဥပ္ပန္နေန ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ ဥတွာ ဥဋ္ဌာယ သကလပရိသံ ဩလောကေတွာ "ရညော ဌိတဋ္ဌာနေယေဝ မေ သောတ္ထိ ဘဝိဿတီ''တိ ရာဇာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ ရာဇာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ "နာဂဗလော အဝတ္ထရန္တော အာဂစ္ဆေယျာ''တိ သရံ သန္နယှိတွာ "ဣမံ မိဂံ သန္တာသေတွာ သစေ ပလာယတိ၊ ဝိဇ္ဈိတွာ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဂဏှိဿာမီ''တိ မောဓိသတ္တာဘိမုခေါ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော—

"အာဂမေဟိ မဟာရာဇ၊ မာ မံ ဝိဇ္ဈိ ရထေသဘ။
ကော နု တေ ဣဒမက္ခာသိ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိဂေါ''တိ—

ဂါထံ အဘာသိ။ ရာဇာ တဿ မဓုရကထာယ ဗဇ္ဈိတွာ သရံ ပဋိသံဟရိတွာ ဂါရဝေန အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တောပိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ မဓုရပဋိသန္ထာရံ အကာသိ။ မဟာဇနောပိ သဗ္ဗာဝုဓာနိ အပနေတွာ အာဂန္တွာ ရာဇာနံ ပရိ-ဝါရေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၅၆။ "နဂရံ ဂန္တွာန အာဝိက္ခိ၊ ပုဋ္ဌော ခနေဟေတုကော။
ရာဇာနံ သော ဂဟေတွာန၊ ဥပဂစ္ဆိ မမန္တိက''န္တိ။

တဿတ္ထော—ယော မိတ္တဒုဗ္ဘီ ပါပပုရိသော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ တထာ မယာ ပါဏသံသယတော မောစိတော ဗာရာဏသိနဂရံ ဂန္တွာ အတ္တနာ လဒ္ဓဗ္ဗဓနနိမိတ္တံ ရညော မံ **အာဝိက္ခိ၊** အာဝိက္ခိတွာ သော ရညော ဂါဟာပေတုံ မဂ္ဂဒေသကော ဟုတွာ ရာဇာနံ ဂဟေတွာ မမ သန္တိကမုပါဂမီတိ။

မဟာသတ္တော သုဝဏ္ဏကိင်္ကိဏိကံ စာလေန္တော ဝိယ မဓုရဿရေန ရာဇာနံ ပုန ပုစ္ဆိ "ကော နု တေ ဣဒမက္ခာသိ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိဂေါ''တိ။ တသ္မိံ ခဏေ သော ပါပပုရိသော ထောကံ ပဋိက္ကမိတွာ သောတပထေ

၁-၃ ၅-၂၇၁-မိဋ္ဌေ။

အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ "ဣမိနာ မေ တွံ ဒဿိတော"တိ တံ ပုရိသံ နိဒ္ဒိသိ။ တတော ဗောဓိသတ္တော—

"သစ္စံ ကိရေဝ မာဟံသု၊ နရာ ဧကစ္စိယာ ဣဓ။
ကဋ္ဌံ နိပ္လဝိတံ သေယျော၊ န တွေဝေ'ကစ္စိယော နရော"တိ [၁]—

ဂါထမာဟ။ တံ သုတွာ ရာဇာ သံဝေဂဇာတော—

"ကိံ နု ရုရု ဂရဟသိ မိဂါနံ၊
ကိံ ပက္ခီနံ ကိံ ပန မာနုသာနံ။
ဘယံ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိနပ္ပရူပံ၊
သုတွာန တံ မာနုသိံ ဘာသမာန"န္တိ [၁]—

ဂါထမာဟ။ တတော မဟာပုရိသော "မဟာရာဇ န မိဂံ န ပက္ခိံ ဂရဟာမိ၊ မနုဿံ ပန ဂရဟာမီ"တိ ဒဿေန္တော—

"ယမုဒ္ဓရိံ ဝါဟနေ ဝုယှမာနံ၊
မဟောဒကေ သလိလေ သီဃသောတေ။
တတောနိဒါနံ ဘယမာဂတံ မမ၊
ဒုက္ခော ဟဝေ ရာဇ အသဗ္ဘိသင်္ဂမော"တိ [၁]—

အာဟ။

တတ္ထ **နိပ္လဝိတ**န္တိ ဥဒ္ဓရိတံ။ **ဧကစ္စိယော**တိ ဧကစ္စော မိတ္တဒုဗ္ဘီ ပါပ-ပုရိသော ဥဒကေ ပတန္တော ဝိ [၂] ဥတ္တာရိတော နတွေဝ **သေယျော။ ကဋ္ဌံ** ဟိ နာနပ္ပကာရေန ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘီ ပန ဝိနာသာယ၊ တသ္မာ တတော ကဋ္ဌမေဝ ဝရတရန္တိ။ **မိဂါန**န္တိ ရုရုမိဂရာဇ မိဂါနံ ကိံ အညတရံ **ဂရဟသိ**, ဥဒါဟု **ပက္ခီနံ** မနုဿာနန္တိ ပုစ္ဆတိ။ **ဘယံ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိနပ္ပရူပ**န္တိ မဟန္တံ ဘယံ မံ ပဋိလဘတိ၊ အတ္တနော သန္တကံ ဝိယ ကရောတီတိ အတ္ထော။

ဝါဟနေတိ ပတိတပတိတေ ဝဟိတုံ သမတ္ထေ ဂင်္ဂါဝဟေ။ **မဟောဒကေ သလိလေ**တိ မဟောဒကီဘူတေ သလိလေ။ ဥဘယေနာပိ ဂင်္ဂါဝဟဿ ဗဟူ-ဒကတံ ဒဿေတိ။ **တတောနိဒါန**န္တိ မဟာရာဇ ယော မယှံ တယာ ဒဿိတော ပုရိသော၊ ဧသော မယာ ဂင်္ဂါယ [၃] ဝုယှမာနော အနုရုတ္ထသမယေ ကရုဏာ ပရိဒေဝန္တော တတော ဥတ္တာရိတော၊ တတောနိဒါနံ ဣဒံ မယှံ **ဘယမာဂတံ၊** အသပ္ပုရိသေဟိ သမာဂမော နာမ ဒုက္ခောတိ။

၁-ခု ၅-၂၇၁-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-မရန္တောပိ (သီ၊က) ၃-ဂင်္ဂါဝဟေ (သီ)

တံ သုတွာ ရာဇာ တဿ ကုဇ္ဈိတွာ "ဧဝံ ဗဟူပကာရဿ နာမ ဂုဏံ န ဇာနာတိ၊ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဝိဇ္ဈိတွာ နံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿာမီ"တိ သရံ သန္နယှိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၅၇။ ''ယာဝတာ ကရဏံ သဗ္ဗံ၊ ရညော အာရောစိတံ မယာ။
ရာဇာ သုတွာန ဝစနံ၊ ဥသုံ တဿ ပကပ္ပယိ။
ဣဓေဝ ဃာတယိဿာမိ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘိံ အနရိယ"န္တိ။

တတ္ထ **ယာဝတာ ကရဏ**န္တိ ယံ တဿ မယာ ကတံ ဥပကာရကရဏံ၊ တံ **သဗ္ဗံ။ ပကပ္ပယီ**တိ သန္နယှိ။ **မိတ္တဒုဗ္ဘိ**န္တိ အတ္တနော မိတ္တေသု ဥပကာရီသု ဒုဗ္ဘနသီလံ။

တတော မဟာသတ္တော "ဧသ ဗာလော မံ နိဿာယ မာ နဿီ''တိ စိန္တေတွာ "မဟာရာဇ ဝဓေ နာမေသ ဗာလဿ ဝါ ပဏ္ဍိတဿ ဝါ န သာဓုရူပံ ပသံသိတော၊ အညဒတ္ထု ဂရဟိတော ဧဝ၊ တသ္မာ မာ ဣမံ ဃာတေဟိ၊ အယံ ယထာရုစိ ဂစ္ဆတု၊ ယဉ္စေဝ တဿ 'ဒဿာမီ'တိ တယာ ပဋိညာတံ၊ တမ္ပိ အဟာပေတွာဝ ဒေဟီ''တိ အာဟ။ "အဟဉ္စ တေ ယံ ဣစ္ဆိတံ၊ တံ ကရိဿာမိ၊ အတ္တာနံ တုယှံ ဒမ္မီ''တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

၅၈။ "တမဟံ အနုရက္ခန္တော၊ နိမ္မိနိံ မမ အတ္တနာ။
တိဋ္ဌတေသော မဟာရာဇ၊ ကာမကာရော ဘဝါမိ တေ"တိ။

တတ္ထ **နိမ္မိနိ**န္တိ တံ မိတ္တဒုဗ္ဘိံ ပါပပုဂ္ဂလံ **အနုရက္ခန္တော မမ** အတ္တနော အတ္တဘာဝေန တံ ပရိဝတ္တေသိံ၊ အတ္တာနံ ရညော နိယျာတေတွာ ရာဇဟတ္ထ-တော ပတ္တံ တဿ မရဏံ နိဝါရေသိန္တိ အတ္ထော။ **တိဋ္ဌတေသော**တိအာဒိ ဝိနိမယာကာရဒဿနံ။

၅၉။ ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ ဧသော အတ္တဝိနိမယော ကတော၊ တံ ဒဿေတုံ ဩသာနဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—တဒါ မံ နိဿာယ တံ မိတ္တဒုဗ္ဘိံ ပုရိသံ တသ္မိံ ရညော ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုကာမေ အဟံ အတ္တာနံ ရညော ပရိစ္စ-ဇန္တော မမ သီလမေဝ အနုရက္ခိံ၊ **ဇီဝိတံ** ပန **နာရက္ခိံ**။ ယံ ပနာဟမေဝ အတ္တနော ဇီဝိတနိရပေက္ခံ **သီလဝါ အာသိံ**၊ တံ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ ဧဝ **ကာရဏာ**တိ။

အထ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တေန အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ တဿ ပုရိသဿ မရဏေ နိဝါရိတေ တုဋ္ဌမာနသော ''ဂစ္ဆ ဘော မိဂရာဇဿ အနုဂ္ဂဟေန မမ

တံ သုတွာ ရာဇာ တဿ ကုဇ္ဈိတွာ “ဧဝံ ဗဟူပကာရဿ နာမ ဂုဏံ န ဇာနာတိ၊ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဝိဇ္ဈိတွာ နံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿာမီ”တိ သရံ သန္နယှိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၅၇။ “ယာဝတာ ကရဏံ သဗ္ဗံ၊ ရညော အာရောစိတံ မယာ။
ရာဇာ သုတွာန ဝစနံ၊ ဥသုံ တဿ ပကပ္ပယိ။
ဣဓေဝ ဃာတယိဿာမိ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘိံ အနရိယ”န္တိ။

တတ္ထ **ယာဝတာ ကရဏ**န္တိ ယံ တဿ မယာ ကတံ ဥပကာရကရဏံ၊ တံ **သဗ္ဗံ။ ပကပ္ပယီ**တိ သန္နယှိ။ **မိတ္တဒုဗ္ဘိ**န္တိ အတ္တနော မိတ္တေသု ဥပကာရီသု ဒုဗ္ဘနသီလံ။

တတော မဟာသတ္တော “သေ ဗာလော မံ နိဿာယ မာ နဿီ”တိ စိန္တေတွာ “မဟာရာဇ ဝဓော နာမေသ ဗာလဿ ဝါ ပဏ္ဍိတဿ ဝါ န သာဓုရူပ ပသံသိတော၊ အညဒတ္ထု ဂရဟိတော ဧဝ၊ တသ္မာ မာ ဣမံ ဃာတေဟိ၊ အယံ ယထာရုစိ ဂစ္ဆတု၊ ယဉ္စေဝ တဿ ‘ဒဿာမီ’တိ တယာ ပဋိညာတံ၊ တမ္ပိ အဟာပေတွာဝ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ “အဟဉ္စ တေ ယံ ဣစ္ဆိတံ၊ တံ ကရိဿာမိ၊ အတ္တာနံ တုယှံ ဒမ္မီ”တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

၅၈။ “တမဟံ အနုရက္ခန္တော၊ နိမ္မိနိံ မမ အတ္တနာ။
တိဋ္ဌတေသော မဟာရာဇ၊ ကာမကာရော ဘဝါမိ တေ”တိ။

တတ္ထ **နိမ္မိနိ**န္တိ တံ မိတ္တဒုဗ္ဘိံ ပါပပုဂ္ဂလံ **အနုရက္ခန္တော မမ** အတ္တနော အတ္တဘာဝေန တံ ပရိဝတ္တေသိံ၊ အတ္တာနံ ရညော နိယျာတေတွာ ရာဇဟတ္ထတော ပတ္တံ တဿ မရဏံ နိဝါရေသိန္တိ အတ္ထော။ **တိဋ္ဌတေသော**တိအာဒိ ဝိနိမယာကာရဒဿနံ။

၅၉။ ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ သော အတ္တဝိနိမယော ကတော၊ တံ ဒဿေတုံ ဩသာနဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—တဒါ မံ နိဿာယ တံ မိတ္တဒုဗ္ဘိံ ပုရိသံ တသ္မိံ ရညော ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုကာမေ အဟံ အတ္တာနံ ရညော ပရိစ္စဇန္တော မမ သီလမေဝ အနုရက္ခိံ၊ **ဇီဝိတံ** ပန **နာရက္ခိံ**။ ယံ ပနာဟမေဝ အတ္တနော ဇီဝိတနိရပေက္ခံ **သီလဝါ အာသိံ**၊ တံ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ ဧဝ **ကာရဏာ**တိ။

အထ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တေန အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ တဿ ပုရိသဿ မရဏေ နိဝါရိတေ တုဋ္ဌမာနသော “ဂစ္ဆ ဘော မိဂရာဇဿ အနုဂ္ဂဟေန မမ

၇-မာတင်္ဂစရိယာဝဏ္ဏနာ

၆၀။ သတ္တမေ **ဇဋိလော**တိ ဇဋာဝန္တော၊ ဇဋာဗန္ဓကေသောတိ အတ္ထော။ **ဥဂ္ဂတာပနော**တိ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ တာပနတော နိဂ္ဂဏှနတော တပသင်္ခါတံ ဥဂ္ဂတာပနံ ဧတဿာတိ ဥဂ္ဂတာပနော၊ ဃောရတပေါ ပရမဓိတိန္ဒြိယော-တိ[1] အတ္ထော။ အထ ဝါ နာနပ္ပကာရေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိဘေဒေ အနတ္ထေ ဥဂ္ဂိရဏ-တော ဗဟိ ဆဍ္ဍာပနတော ဃောရဘီမဘယာနကဋ္ဌေန ဝါ "ဥဂ္ဂါ"တိ လဒ္ဓနာ-မေ ကိလေသေ ဝီရိယာတပေန သန္တာပနတော ဥဂ္ဂေ တာပေတီတိ **ဥဂ္ဂတာ-ပနော။ မာတင်္ဂေါ နာမ နာမေနာ**တိ နာမေန မာတင်္ဂေါ နာမ။ မာတင်္ဂ-ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိယာ ဇာတိယာ အာဂတံ ဟိဿ ဧတံ နာမံ။ **သီလဝါ**တိ သီလ-သမ္ပန္နော သုပရိသုဒ္ဓသီလော။ **သုသမာဟိတော**တိ ဥပစာရပ္ပနာသမာဓီဟိ သုဋ္ဌု သမာဟိတော၊ ဈာနသမာပတ္တိလာဘီတိ အတ္ထော။

တဒါ ဟိ ဗောဓိသတ္တော စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ရူပေန ဒုဒ္ဒသိကော ဗဟိနဂရေ စဏ္ဍာလဂါမေ ဝသတိ။ "မာတင်္ဂပဏ္ဍိတော"တိ ပကာသနာမော။ အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ နဂရေ နက္ခတ္တေ ဃောသိတေ ယေဘုယျေန နာဂရာ နက္ခတ္တံ ကီဠန္တိ။ အညတရာပိ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကညာ သောဠသပန္နရသ-ဝဿုဒ္ဒေသိကာ ဒေဝကညာ ဝိယ ရူပေန ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ "အတ္တနော ဝိဘဝါနုရူပံ နက္ခတ္တံ ကီဠိဿာမီ"တိ ပဟူတခဇ္ဇဘောဇ္ဇာဒိနိ သကဋေသု အာရောပေတွာ သဗ္ဗသေတံ ဝဠဝါရထမာရုယှ မဟတာ ပရိဝါရေန ဥယျာန-ဘူမိံ ဂစ္ဆတိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ နာမေသာ၊ သာ ကိရ ဒုဿဏ္ဌိတံ ရူပံ "အဝမင်္ဂ-လ"န္တိ တံ ဒဋ္ဌုံ န ဣစ္ဆတိ၊ တေနဿာ "ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ"တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ပဋပိလောတိကံ နိဝါ-သေတွာ ဇဇ္ဇရိတမုခဘာဂံ ဝေဏုဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဘာဇနဟတ္ထော နဂရံ ပဝိသတိ မနုဿေ ဒိသွာ ဒူရတောဝ တေသံ ဒူရီကရဏတ္ထံ တေန ဝေဏု-ဒဏ္ဍေန သညံ ကရောန္တော။ အထ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ "ဥဿရထ ဥဿရထာ"တိ ဥဿာရဏံ ကရောန္တေဟိ အတ္တနော ပုရိသေဟိ နီယမာနာ နဂရဒွါရမဇ္ဈေ မာတင်္ဂံ ဒိသွာ "ကော ဧသော"တိ အာဟ။ "အယျေ မာတင်္ဂစဏ္ဍာလော"တိ စ ဝုတ္တေ "ဤဒိသံ ဒိသွာ ဂတာနံ ကုတော ဝုဍ္ဍီ"တိ ယာနံ နိဝတ္တာပေသိ။ မနုဿာ "ယံ မယံ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဗဟုံ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇာဒိံ လဘေယျာမ၊ တဿ

---

[1] ၁-သမိတိန္ဒြိယောတိ (သီ)

နော မာတင်္ဂေန အန္တရာယော ကတော''တိ ကုပိတာ "ဂစ္ဆထ စဏ္ဍာလ"န္တိ လေဍ္ဍူဟိ ပဟရိတွာ ဝိသညိဘူတံ ပါတေတွာ အဂမံသု။

သော န စိရေနေဝ သတိံ ပဋိလဘိတွာ ဝုဋ္ဌာယ မနုဿေ ပုစ္ဆိ "ကိံ အယျာ ဒွါရံ နာမ သဗ္ဗသာဓာရဏံ၊ ဥဒါဟု ဗြာဟ္မဏာနံ ဧဝ ကတ''န္တိ။ သဗ္ဗေသံ သာဓာရဏန္တိ။ "ဧဝံ သဗ္ဗသာဓာရဏဒွါရေ ဧကမန္တံ အပက္ကမန္တံ မံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ မနုဿာ ဇာမိံ အနယဗျသနံ ပါပေသု"န္တိ ရထိကာယ မနုဿာနံ အာရောစေတွာ ''ဟန္ဒာဟံ ဇာမိဿာ မာနံ ဘိန္ဒိဿာမီ''တိ တဿာ နိဝေသနဒွါရံ ဂန္တွာ "အဟံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ အလဒ္ဓါ န ဝုဋ္ဌဟိဿာမီ''တိ နိပဇ္ဇိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ပိတာ"ဃရဒွါရေ မာတင်္ဂေါ နိပန္နော"တိ သုတွာ"တဿ ကာကဏိကံ ဒေထ၊ တေလေန သရီရံ မက္ခေတွာ ဂစ္ဆတူ"တိ အာဟ။ သော "ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ အလဒ္ဓါ န ဥဋ္ဌဟိဿာမိ"စ္စေဝ အာဟ။တတော ဗြာဟ္မဏေန"ဒွေ ကာကဏိကေ ဒေထ မာသကံ ပါဒံ ကဟာပဏံ ဒွေ တီဏိ ယာဝ ကဟာပဏသတံ ကဟာပဏသဟဿံ ဒေထာ''တိ ဝုတ္တေပိ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ ဧဝ။ ဧဝံ တေသံ မန္တေန္တာနံ ဧဝ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော။

အထ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ မာတာ ပါသာဒါ ဩရုယှ သာဏိပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ "တာတ မာတင်္ဂ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ အပရာဓံ ခမ၊ ဒွေ သဟဿာနိ ဂဏှာဟိ ယာဝ သတသဟဿံ ဂဏှာဟီ''တိ ဝုတ္တေပိ န သမ္ပဋိစ္ဆိ၊ နိပဇ္ဇိ ဧဝ။ တဿေဝံ ဆ ဒိဝသေ နိပဇ္ဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သမ္ပတ္တေ သမန္တာ သာမန္တဃရာ ပဋိဝိဿကဃရာ စ မနုဿာ ဥဋ္ဌဟိတွာ "တုမှေ မာတင်္ဂံ ဝါ ဥဋ္ဌာပေထ၊ ဒါရိကံ ဝါ ဒေထ၊ မာ အမှေ နာသယိတ္ထာ''တိ အာဟံသု။ တဒါ ကိရ အယံ တသ္မိံ ဒေသေ ဒေသဓမ္မော "ယဿ ဃရဒွါရေ ဧဝံ နိပဇ္ဇိတွာ စဏ္ဍာလော မရတိ၊ တေန ဃရေန သဒ္ဓိံ သတ္တသတ္တဃရဝါသိနော စဏ္ဍာလာ ဟောန္တီ''တိ။

တတော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ မာတာပိတရော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ ပဋပိလောတိကံ နိဝါသာပေတွာ စဏ္ဍာလာနုစ္ဆဝိကံ ပရိက္ခာရံ ဒတွာ ပရိဒေဝမာနံ ဧဝ တဿ သန္တိကံ နေတွာ "ဟန္ဒ ဒါနိ ဒါရိကံ ဥဋ္ဌာယ ဂဏှာဟီ''တိ အဒံသု။ သာ ပဿေ ဌတွာ "ဥဋ္ဌာဟီ''တိ အာဟ။ သော "အဟံ အတိဝိယ ကိလန္တော၊ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ မံ ဥဋ္ဌာပေဟီ''တိ အာဟ။ သာ တထာ အကာသိ။ မာတင်္ဂေါ "မယံ အန္တောနဂရေ ဝသိတုံ န လဘာမ၊ ဧဟိ, ဗဟိနဂရေ စဏ္ဍာလဂါမံ ဂမိဿာမာ''တိ တံ အပဿာယ အတ္တနော ဂေဟံ အဂမာသိ။ "တဿာ ပိဋ္ဌိံ အဘိရုဟိတွာ"တိ ဇာတကဘာဏကာ ဝဒန္တိ။

ဧဝံ ပန ဂေဟံ ဂန္တွာ ဇာတိသမ္ဘေဒဝီတိက္ကမံ အကတွာဝ ကတိပါဟံ ဂေဟေ ဝသိတွာ ဗလံ ဂဟေတွာ စိန္တေသိ "အဟံ ဣမံ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကညံ မယှံ စဏ္ဍာလဂေဟေ ဝါသာပေသိံ၊ ဟန္ဒ ဒါနိ တံ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တံ ကရိဿာမီ''တိ။ သော အရညံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေယေဝ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဣဒ္ဓိယာ စဏ္ဍာလဂါမဒွါရေ ဩတရိတွာ ဂေဟဒွါရေ ဌိတော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ ပက္ကောသာပေတွာ "သာမိ ကိဿ မံ အနာထံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတောသီ''တိ ပရိဒေဝမာနံ "တွံ ဘဒ္ဒေ မာ စိန္တယိ၊ တဝ ပေါရာဏကယသတော ဣဒါနိ မဟန္တတရံ ယသံ ကရိဿာမိ၊ တွံ ပန 'မဟာဗြဟ္မာ မေ သာမိကော၊ န မာတင်္ဂေါ၊ သော ဗြဟ္မလောကံ ဂတော၊ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ပုဏ္ဏမာယ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတွာ အာဂမိဿတီ'တိ ပရိသာသု ဝဒေယျာသီ''တိ ဝတွာ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာပိ ဗာရာဏသိယံ မဟာဇနမဇ္ဈေ တေသု တေသု ဌာနေသု တထာ ကထေသိ။ အထ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တော စန္ဒမဏ္ဍလဿ ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတကာလေ ဗြဟ္မတ္တဘာဝံ မာပေတွာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတွာ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသိံ သကလံ ကာသိရဋ္ဌဉ္စ ဧကောဘာသံ ကတွာ အာကာသတော ဩတရိတွာ ဗာရာဏသိယာ ဥပရိ တိက္ခတ္တုံ ပရိဗ္ဘမိတွာ မဟာဇနေန ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇိယမာနော စဏ္ဍာလဂါမာဘိမုခေါ အဟောသိ။ ဗြဟ္မဘတ္တာ သန္နိပတိတွာ တံ စဏ္ဍာလဂါမကံ ဂန္တွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဂေဟံ သုဒ္ဓဝတ္ထဂန္ဓမာလာဒီဟိ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ အလင်္ကရိံသု။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ စ တဒါ ဥတုနီ ဟောတိ။ မဟာသတ္တော တတ္ထ ဂန္တွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ အင်္ဂုဋ္ဌေန နာဘိယံ ပရာမသိတွာ "ဘဒ္ဒေ ဂဗ္ဘော တေ ပတိဋ္ဌိတော၊ တွံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိဿသိ၊ တွမ္ပိ ပုတ္တောပိ တေ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဘဝိဿထ၊ တဝ သီသဓောဝနဥဒကံ[1] သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇူနံ အဘိသေကောဒကံ ဘဝိဿတိ၊ နှာနောဒကံ ပန တေ အမတောဒကံ ဘဝိဿတိ၊ ယေ နံ သီသေ အာသိဉ္စိဿန္တိ၊ တေ သဗ္ဗရောဂေဟိ မုစ္စိဿန္တိ၊ ကာဠကဏ္ဏိယာ စ ပရိမုစ္စိဿန္တိ၊ တဝ ပါဒပိဋ္ဌေ သီသံ ဌပေတွာ ဝန္ဒိတွာ သဟဿံ ဒဿန္တိ၊ ကထာသဝနဋ္ဌာနေ ဌတွာ ဝန္ဒိတွာ သတံ ဒဿန္တိ၊ စက္ခုပထေ ဌတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကေကံ ကဟာပဏံ ဒတွာ ဝန္ဒိဿန္တိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟီ''တိ တံ ဩဝဒိတွာ ဂေဟာ နိက္ခမ္မ မဟာဇနဿ ပဿန္တဿေဝ စန္ဒမဏ္ဍလံ ပါဝိသိ။

၁-ပါဒဓောဝနဥဒကံ (ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၃၇၀-ပိဋ္ဌေ။)

ဗြဟ္မဘတ္တာ သန္ဒိပတိတွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ မဟန္တေန သက္ကာရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန တတ္ထ ဝသာပေသုံ။ ဒေဝဝိမာနသဒိသဉ္စဿာ နိဝေသနံ ကာရေသုံ။ တတ္ထ နေတွာ ဥဠာရံ လာဘသက္ကာရံ ဥပနာမေသုံ။ ပုတ္တလာဘာဒိ သဗ္ဗော ဗောဓိသတ္တေန ဝုတ္တသဒိသောဝ အဟောသိ။ သောဠသသဟဿာ ဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ပုတ္တေန သဟ နိဗဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ သဟဿမတ္တာ နံ ပရိဝါရေန္တိ၊ အနေကသဟဿာနံ ဒါနံ ဒီယတိ။ အထ မဟာသတ္တော "အယံ အဋ္ဌာနေ အဘိပ္ပသန္နော၊ ဟန္ဒဿ ဒက္ခိဏေယျေ ဇာနာပေဿာမီ"တိ ဘိက္ခာယ စရန္တော တဿာ ဂေဟံ ဂန္တွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတွာ အဂမာသိ။ အထ ကုမာရော ဂါထမာဟ—

"ကုတော နု အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသီ၊
ဩတလ္လကော ပံသုပိသာစကောဝ။
သင်္ကာရစောဠံ ပဋိမုဉ္စ ကဏ္ဌေ၊
ကော ရေ တုဝံ ဟောသိ အဒက္ခိဏေယျော"တိ[၁]။

တေန ဝုတ္တံ အနာစာရံ အသဟမာနာ ဒေဝတာ တဿ တေသဉ္စ သောဠသသဟဿာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မုခံ ဝိပရိဝတ္တေသုံ။ တံ ဒိသွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ဗောဓိသတ္တော "တဿ အနာစာရံ အသဟန္တေဟိ ယက္ခေဟိ သော ဝိပ္ပကာရော ကတော၊ အပိ စ ခေါ ပန ဣမံ ဥစ္ဆိဋ္ဌပိဏ္ဍကံ ဧတေသံ မုခေ အာသိဉ္စိတွာ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဝူပသမေဟီ"တိ အာဟ။ သာပိ တထာ ကတွာ တံ ဝူပသမေသိ။ အထ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ပုတ္တံ အာဟ "တာတ ဣမသ္မိံ လောကေ ဒက္ခိဏေယျာ နာမ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတသဒိသာ ဘဝန္တိ၊ န ဣမေ ဗြာဟ္မဏာ ဝိယ ဇာတိမတ္တေန, မန္တသဇ္ဈာယနမတ္တေန ဝါ မာနတ္ထဒ္ဓါ"တိ ဝတွာ ယေ တဒါ သီလာဒိဂုဏဝိသေသယုတ္တာ ဈာနသမာပတ္တိလာဘိနော စေဝ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ၊ တေသွေဝဿ ပသာဒံ ဥပ္ပါဒေသီတိ။

တဒါ ဝေတ္တဝတီနဂရေ ဇာတိမန္တော နာမ ဧကော ဗြာဟ္မဏော ပဗ္ဗဇိတွာပိ ဇာတိံ နိဿာယ မဟန္တံ မာနမကာသိ။ မဟာသတ္တော "တဿ မာနံ ဘိန္ဒိဿာမီ"တိ တံ ဌာနံ ဂန္တွာ တဿာသန္နေ ဥပရိသောတေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၆၁။ "အဟဉ္စ ဗြာဟ္မဏော ဧကော၊ ဂင်္ဂါကူလေ ဝသာမုဘော။
အဟံ ဝသာမိ ဥပရိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဝသတိ ဗြာဟ္မဏော"တိ။

၁-ခု ၅-၃၀၉-ပိဋ္ဌေ။

အထ မဟာသတ္တော ကောဓဝသံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ "ဣဒံ ဇာတိမန္တဿ ဇဋာသု လဂ္ဂတူ"တိ အဓိဋ္ဌာယ နဒိယံ ပါတေသိ။ တံ တဿ ဥဒကံ အာစမေန္တဿ ဇဋာသု လဂ္ဂိ။ သော တံ ဒိသွာ "နဿ ဝသလာ"တိ ဝတွာ "ကုတောယံ ကာဠကဏ္ဏိ အာဂတော၊ ဥပဓာရေဿာမိ န"န္တိ ဥဒ္ဓံသောတံ ဂစ္ဆန္တော မဟာသတ္တံ ဒိသွာ "ကိံဇာတိကောသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ စဏ္ဍာလောသ္မီတိ။ တယာ နဒိယံ ဒန္တကဋ္ဌံ ပါတိတန္တိ။ အာမ မယာတိ။ "နဿ ဝသလ စဏ္ဍာလ ကာဠကဏ္ဏိ မာ ဣဓ ဝသိ၊ ဟေဋ္ဌာသောတေ ဝသာ"တိ ဝတွာ ဟေဋ္ဌာသောတေ ဝသန္တေနပိ ပါတိတေ ဒန္တကဋ္ဌေ ပဋိသောတံ အာဂန္တွာ ဇဋာသု လဂ္ဂန္တေ "နဿ ဝသလ၊ သစေ ဣဓ ဝသိဿသိ၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ သတ္တဓာ တေ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတီ"တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

၆၂။ "ဝိစရန္တော အနုကူလမှိ၊ ဥဒ္ဓံ မေ အဿမဒ္ဒသ။
တတ္ထ မံ ပရိဘာသေတွာ၊ အဘိသပိ မုဒ္ဓဖာလန"န္တိ။

တတ္ထ **ဝိစရန္တော အနုကူလမှီ**တိ ဥစ္ဆိဋ္ဌဒန္တကဋ္ဌေ အတ္တနော ဇဋာသု လဂ္ဂေ တဿ အာဂမနဂဝေသနဝသေန ဂင်္ဂါယ တီရေ အနုဝိစရန္တော။ **ဥဒ္ဓံ မေ အဿမဒ္ဒသာ**တိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနတော ဥပရိသောတေ မမ အဿမံ ပဏ္ဏသာလံ အဒ္ဒက္ခိ။ **တတ္ထ မံ ပရိဘာသေတွာ**တိ မမ အဿမံ အာဂန္တွာ ဇာတိံ သုတွာ တတောဝ ပဋိက္ကမိတွာ သဝနူပစာရေ ဌတွာ "နဿ ဝသလ စဏ္ဍာလ ကာဠကဏ္ဏိ မာ ဣဓ ဝသီ"တိအာဒီနိ ဝတွာ ဘယေန သန္တဇ္ဇေတွာ။ **အဘိသပိ မုဒ္ဓဖာလန**န္တိ "သစေ ဇီဝိတုကာမောသိ၊ ဣတောဝ သီဃံ ပလာယဿူ"တိ ဝတွာ "သစေ န ပက္ကမိဿသိ၊ ဣတော တေ သတ္တမေ ဒိဝသေ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလတူ"တိ မေ အဘိသပံ အဒါသိ။

ကိံ ပန တဿ အဘိသပေန မုဒ္ဓါ ဖလတီတိ? န ဖလတိ၊ ကုဟကော ပန သော၊ ဧဝမယံ မရဏဘယတဇ္ဇိတော သုဒူရံ ပက္ကမိဿတီတိ သညာယ သန္တာသနတ္ထံ တထာ အာဟ။

၆၃။ **ယဒိဟံ တဿ ပကုပ္ပေယျ**န္တိ တဿ မာနတ္ထဒ္ဓဿ ကူဋဇဋိလဿ အဟံ ယဒိ ကုဇ္ဈေယျံ။ **ယဒိ သီလံ န ဂေါပယေ**တိ သီလံ ယဒိ န ရက္ခေယျံ၊ ဣဒံ သီလံ နာမ ဇီဝိတနိရပေက္ခံ သမ္မဒေဝ ရက္ခိတဗ္ဗန္တိ ယဒိ န စိန္တေယျန္တိ အတ္ထော။ **ဩလောကေတွာနဟံ တဿ၊ ကရေယျံ ဆာရိကံ ဝိယာ**တိ သစာဟံ တဒါ တဿ အပ္ပတီတော အဘာဝိဿံ။ မမ စိတ္တာစာရံ ဉတွာ မယိ အဘိပ္ပသန္နာ ဒေဝတာ ခဏေနေဝ တံ ဘသ္မမုဋ္ဌိံ ဝိယ ဝိဒ္ဓံသေယျုန္တိ အဓိပ္ပါယော။

သတ္တာ ပန တဒါ အတ္တနော အပ္ပတိတဘာဝေ သတိ ဒေဝတာဟိ သာဓေတဗ္ဗံ တဿ အနုတ္ထံ အတ္တနာ ကတ္တဗ္ဗံ ဝိယ ကတွာ ဒေသေသိ “ကရေယျံ ဆာရိကံ ဝိယာ”တိ။

ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပနာဟ “ဗောဓိသတ္တောဝ တံ ဇင္ဂလံ ဣဇ္ဈမာနော ဣဒ္ဓိယာ ဆာရိကံ ကရေယျ၊ ဧဝဉ္စ သတိ ဣမိဿာ ပါဠိယာ အတ္ထော ဥဇုကမေဝ နီတော ဟောတီ”တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော “တံ ဣဒ္ဓိယာ ပရူပဃာတံ ဝဒသိ၊ ဣဒ္ဓိ နာမေသာ အဓိဋ္ဌာနာ ဣဒ္ဓိ ဝိကုဗ္ဗနာ ဣဒ္ဓိ မနောမယာ ဣဒ္ဓိ ဉာဏဝိပ္ဖာရာ ဣဒ္ဓိ သမာဓိဝိပ္ဖာရာ ဣဒ္ဓိ အရိယာ ဣဒ္ဓိ ကမ္မဝိပါကဇာ ဣဒ္ဓိ ပုညဝတော ဣဒ္ဓိ ဝိဇ္ဇာမယာ ဣဒ္ဓိ တတ္ထ တတ္ထ သမ္မာပယောဂပစ္စယာ ဣဇ္ဈနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓီတိ ဒသဝိဓာ။ တတ္ထ “ကတရံ ဣဒ္ဓိံ ဝဒေသီ”တိ? ဘာဝနာမယန္တိ။ ကိံ ပန ဘာဝနာမယာယ ပရူပဃာတကမ္မံ ဟောတီတိ? အာမ ဧကစ္စေ အာစရိယာ “ဧကဝါရံ ဟောတီ”တိ ဝဒန္တိ၊ ယထာ ဟိ ပရံ ပဟရိတုကာမေန ဥဒကဘရိတေ ဃဋေ ခိတ္တေ ပရောပိ ပဟရိယတိ၊ ဃဋောပိ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝ ဘာဝနာမယာယ ဣဒ္ဓိယာ ဧကဝါရံ ပရူပဃာတကမ္မံ ဟောတိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ပန သာ နဿတိ။

အထ သော “ဘာဝနာမယာယ ဣဒ္ဓိယာ နေဝ ဧကဝါရံ န ဒွေဝါရံ ပရူပဃာတကမ္မံ ဟောတီ”တိ ဝတွာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော “ကိံ ဘာဝနာမယာ ဣဒ္ဓိ ကုသလာ အကုသလာ အဗျာကတာ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ သဝိတက္ကသဝိစာရာ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ကာမာဝစရာ ရူပါဝစရာ အရူပါဝစရာ”တိ? ဇာနန္တော “ဘာဝနာမယာ ဣဒ္ဓိ ကုသလာ အဗျာကတာ ဝါ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယာ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ရူပါဝစရာ စာ”တိ ဝက္ခတိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော “ပါဏာတိပါတစေတနာ ကုသလာဒီသု ကတရံ ကောဋ္ဌာသံ ဘဇတီ”တိ? ဇာနန္တော ဝက္ခတိ “ပါဏာတိပါတစေတနာ အကုသလာဝ ဒုက္ခဝေဒနာဝ သဝိတက္ကသဝိစာရာဝ ကာမာဝစရာဝါ”တိ။ ဧဝံ သန္တေ “တဝ ပဉှော နေဝ ကုသလတ္တိကေန သမေတိ၊ န ဝေဒနာတ္တိကေန န ဝိတက္ကတ္တိကေန န ဘူမန္တရေနာ”တိ ပါဠိယာ ဝိရောဓံ ဒဿေတွာ သညာပေတဗ္ဗော၊ ယဒိ ပန သော “ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော အညိဿာ ကုစ္ဆိဂတံ ဂဗ္ဘံ ပါပကေန မနသာနုပေက္ခိတာ ဟောတိ ‘အဟော ဝတ ယံ တံ ကုစ္ဆိဂတံ ဂဗ္ဘံ န သောတ္ထိနာ အဘိနိက္ခမေယျာ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ဘိက္ခဝေ ကုလုမ္ပဿ ဥပဃာတော

ဟောတီ”တိ သင်္ဂီတိံ အနာရုဠှံ ကုလုမ္ဗသုတ္တံ ဥဒါဟရေယျ[၁]၊ တဿာပိ “တွံ အတ္တံ န ဇာနာသိ။ ဈာနီမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တောတိ ဟိ ဧတ္တ န ဘာဝနာမယာ ဈာနီ အဓိပ္ပေတာ၊ အာထဗ္ဗနိကာ ဈာနီ အဓိပ္ပေတာ။ သာ ဟိ ဧတ္တ လဒ္ဓမာနာ လဒ္ဓတီတိ ဘာဝနာမယာယ ဈာနီယာ ပရူပဃာတော န သမ္ဘဝတီယေဝါ”တိ သညာပေတဗ္ဗော။ နော စေ သညတ္တိံ ဥပေတိ၊ ကမ္မံ ကတွာ ဥယျောဇေတဗ္ဗော။ တသ္မာ ယထာဝုတ္တနယေနေဝေတ္ထ ဂါထာယ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တထာ ပန တေန အဘိသပိတော မဟာသတ္တော “သစာဟံ ဧတဿ ကုဇ္ဈိဿာမိ၊ သီလံ မေ အရက္ခိတံ ဘဝိဿတိ၊ ဥပါယေနေဝဿ မာနံ ဘိန္ဒိဿာမိ၊ သာ စဿ ရက္ခာ ဘဝိဿတီ”တိ သတ္တမေ ဒိဝသေ သူရိယုဂ္ဂမနံ ဝါရေသိ။ မနုဿာ သူရိယဿ အနုဂ္ဂမနေန ဥဗ္ဗာဠှာ ဇာတိမန္တတာပသံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ တုမှေ သူရိယဿ ဥဂ္ဂန္တုံ န ဒေထာ”တိ ပုစ္ဆိံသု[၂]။ သော “န မေတံ ကမ္မံ၊ ဂင်္ဂါတီရေ ပန ဧကော စဏ္ဍာလတာပသော ဝသတိ၊ တဿေတံ ကမ္မံ သိယာ”တိ အာဟ။ မနုဿာ မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ တုမှေ သူရိယဿ ဥဂ္ဂန္တုံ န ဒေထာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အာမာဝုသောတိ။ ကိံကာရဏာတိ။ တုမှာကံ ကုလူပကတာပသော မံ နိရပရာဓံ အဘိသပိ၊ တသ္မိံ အာဂန္တွာ ခမာပနတ္ထံ မမ ပါဒေသု ပတိတေ သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီတိ။ တေ ဂန္တွာ တံ အာကဍ္ဎိတွာ အာနေတွာ မဟာသတ္တဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ခမာပေတွာ “သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေထ ဘန္တေ”တိ အာဟံသု။ န သက္ကာ ဝိဿဇ္ဇေတုံ၊ သစာဟံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ၊ ဣမဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတီတိ။ အထ ဘန္တေ ကိံ ကရောမာတိ။ မဟာသတ္တော “မတ္တိကာပိဏ္ဍံ အာဟရထာ”တိ အာဟရာပေတွာ “ဣမံ တာပသဿ သီသေ ဌပေတွာ တာပသံ ဩတာရေတွာ ဥဒကေ ဌပေထ[၃]။ ယဒါ သူရိယော ဒိဿတိ၊ တဒါ တာပသော ဥဒကေ နိမုဇ္ဇတူ”တိ ဝတွာ သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သူရိယရသ္မိဟိ ဖုဋ္ဌမတ္တေဝ မတ္တိကာပိဏ္ဍော သတ္တဓာ ဘိဇ္ဇိ။ တာပသော ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၆၄။ “ယံ သော တဒါ မံ အဘိသပိ၊ ကုပိတော ဒုဋ္ဌမာနသော။
တဿေဝ မတ္ထကေ နိပတိ၊ ယောဂေန တံ ပမောစယိ”န္တိ။

တတ္ထ **ယံ သော တဒါ မံ အဘိသပီ**တိ သော ဇာတိမန္တဇဋိလော ယံ မုဒ္ဓဖာလနံ သန္ဓာယ တဒါ မံ အဘိသပိ၊ မယှံ သပံ အဒါသိ။ **တဿေဝ**

၁-ဝိ-၄ ၁-၄ဝ-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။　၂-ဝဒိံသု(က)　၃-ဝါသေထ(က)

မတ္ထကေ နိပတီတိ တံ မယှံ ဥပရိ တေန ဣဋ္ဌိတံ တဿောဝ ပန ဥပရိ နိပတိ နိပတနဘာဝေန အဋ္ဌာသိ။ ဧဝဥ္စေတံ ဟောတိ ယထာ တံ အပ္ပဒုဋ္ဌဿ ပဒုဿတော။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ "ယော အပ္ပဒုဋ္ဌဿ နရဿ ဒုဿတိ ။ပ။ ပဋိဝါတံဝ ခိတ္တော"တိ[1]။ **ယောဂေန တံ ပမောစယိ**န္တိ တံ တဿ ဘာသိတံ မတ္ထကဖာလနံ ဥပါယေန တတော ပမောစေသိ၊ တံ ဝါ ဇင္ဂိလံ တတော ပမောစေသိ၊ ယေန ဥပါယေန တံ န ဟောတိ၊ တထာ အကာသိန္တိ အတ္ထော။

ယံ ဟိ တေန ပါရမိတာပရိဘာဝနသမိဒ္ဓါဟိ နာနာသမာပတ္တိဝိဟာရပရိပူရိတာဟိ သီလဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါဟိ သုသင်္ခတသန္တာနေ မဟာကရုဏာဓိဝါသေ မဟာသတ္တေ အရိယူပဝါဒကမ္မံ အဘိသပသဝိတံ ဖရုသဝစနံ ပယုတ္တံ၊ တံ မဟာသတ္တဿ ခေတ္တဝိသေသဘာဝတော တဿ စ အဇ္ဈာသယဖရုသတာယ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ဟုတွာ သစေ သော မဟာသတ္တံ န ခမာပေသိ၊ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဝိပစ္စနသဘာဝံ ဇာတံ၊ ခမာပိတေ ပန မဟာသတ္တေ ပယောဂသမ္ပတ္တိပဋိဗာဟိတတ္တာ အဝိပါကဓမ္မတံ အာပဇ္ဇိ အဟောသိကမ္မဘာဝတော။ အယဉှိ အရိယူပဝါဒပါပဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဿ စ ဓမ္မတာ။ တတ္ထ ယံ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တေန သူရိယုဂ္ဂမနနိဝါရဏံ ကတံ၊ အယမေတ္ထ ယောဂေါတိ အဓိပ္ပေတော ဥပါယော၊ တေန ဟိ ဥဗ္ဗာဠှာ မနုဿာ ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကေ တာပသံ အာနေတွာ ခမာပေသုံ၊ သောပိ စ မဟာသတ္တဿ ဂုဏေ ဇာနိတွာ တသ္မိံ စိတ္တံ ပသာဒေသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယံ ပနဿ မတ္ထကေ မတ္တိကာပိဏ္ဍဿ ဌပနံ၊ တဿ စ သတ္တဓာ ဖာလနံ ကတံ၊ တံ မနုဿာနံ စိတ္တာနုရက္ခဏတ္ထံ၊ အညထာ ဟိ ဣမေ ပဗ္ဗဇိတာပိ သမာနာ စိတ္တဿ ဝသေ ဝတ္တန္တိ၊ န ပန စိတ္တံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တာပေန္တီတိ မဟာသတ္တမ္ပိ တေန သဒိသံ ကတွာ ဂဏှေယျုံ။ တဒဿ နေသံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာတိ။

၆၅။ ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ တဒါ တသ္မိံ တာပသေ စိတ္တံ အဒူသေတွာ သုပရိသုဒ္ဓံ သီလမေဝ ရက္ခိတံ၊ တံ ဒဿေတုံ "**အနုရက္ခိံ မမ သီလ**"န္တိ ဩသာနဂါထမာဟ။ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ တဒါ မဏ္ဍဗျော ဥဒေနော၊ မာတင်္ဂေါ လောကနာထော။

ဣဓာပိ သေသပါရမိယော နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ။ တထာ နိဟီနဇာတိကဿ သတော ယထာဓိပ္ပါယံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ မာနနိဂ္ဂဟော၊ ပဗ္ဗဇိတွာ "ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ

---

[1] ခု ၁-၃၂-၃၀၂၊ ခု ၅-၁၃၁-ပိဋ္ဌေသု။

အ၀သယေ ဘာဝိယာမိ”တိ ဥပ္ပန္နစိတ္တော အရည် ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတွာ သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရေယေဝ ယထာဓိပ္ပါယံ ဈာနာဘိညာနိဗ္ဗတ္တနံ၊ တထော အာဂန္တွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ လာဘာဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တိယာ ဥပါယသမ္ပာဒနံ၊ မဏ္ဍဗျ-ကုမာရဿ မာနနိဂ္ဂဟော၊ ဇာတိမန္တတာပသဿ မာနနိဂ္ဂဟော၊ တဿ စ အဇာနန္တဿေဝ ဘာဝိနော ဇီဝိတန္တရာယဿ အပနယနံ၊ မဟာပရာဓဿာပိ တဿ အကုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော သီလာနုရက္ခဏံ၊ အဇ္ဈရိယဗ္ဘုတပါဋိဟာရိယ-ကရဏန္တိ ဧဝမာဒယော မဟာသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ။

မာတင်္ဂစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဓမ္မဒေဝပုတ္တစရိယာဝဏ္ဏနာ

၆၆။ အဋ္ဌမေ **မဟာပက္ခော**တိ မဟာပရိဝါရော။ **မဟိဒ္ဓိကော**တိ မဟတိယာ ဒေဝိဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော။ **ဓမ္မော နာမ မဟာယက္ခော**တိ နာမေန ဓမ္မော နာမ မဟာနုဘာဝေါ ဒေဝပုတ္တော။ **သဗ္ဗလောကာနု-ကမ္ပကော**တိ ဝိဘာဂံ အကတွာ မဟာကရုဏာယ သဗ္ဗလောကံ အနုဂ္ဂဏှ-နကော။

မဟာသတ္တော ဟိ တဒါ ကာမာဝစရဒေဝလောကေ ဓမ္မော နာမ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သော ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ဒိဗ္ဗရထမဘိရုယှ အစ္ဆရာဂဏပရိဝုတော မနုဿေသု သာယမာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဃရဒွါရေသု သုခကထာယ နိသိန္နေသု ပုဏ္ဏမုပေါသထဒိဝသေ ဂါမနိဂမရာဇ-ဓာနီသု အာကာသေ ဌတွာ “ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဒသဟိ အကုသလကမ္မ-ပထေဟိ ဝိရမိတွာ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မံ ပူရေထ၊ မတ္တေယျာ ပေတ္တေယျာ သာမညာ ဗြဟ္မညာ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော ဘဝထ၊ သဂ္ဂပရာယနာ ဟုတွာ မဟန္တံ ယသံ အနုဘဝိဿထာ”တိ မနုဿေ ဒသကုသလကမ္မပထေ သမာဒပေန္တော ဇမ္ဗုဒီပံ ပဒက္ခိဏံ ကရောတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၆၇။ “ဒသကုသလကမ္မပထေ၊ သမာဒပေန္တော မဟာဇနံ။
စရာမိ ဂါမနိဂမံ၊ သမိတ္တော သပရိဇ္ဇနော”တိ။

တတ္ထ **သမိတ္တော**တိ ဓမ္မိကေဟိ ဓမ္မဝါဒီဟိ သဟာယေဟိ သသဟာယော။

တေန စ သမယေန အဓမ္မော နာမေကော ဒေဝပုတ္တော ကာမာဝစရ-ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ "သော ပါဏံ ဟနထ အဒိန္နံ အာဒိယထာ"တိအာဒိနာ နယေန သတ္တေ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒပေန္တော မဟတိယာ ပရိသာယ ပရိဝုတော ဇမ္ဗုဒီပံ ဝါမံ[၁] ကရောတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၆၀။ "ပါပေါ ကဒရိယော ယက္ခော၊ ဒီပေန္တော ဒသ ပါပကေ။
သောပေတ္ထ မဟိယာ စရတိ၊ သမိတ္တော သပရိဇ္ဇနော"တိ။

တတ္ထ **ပါပေါ**တိ ပါပဓမ္မောတိ သမန္နာဂတော။ **ကဒရိယော**တိ ထဒ္ဓမစ္ဆရီ။ **ယက္ခော**တိ ဒေဝပုတ္တော။ **ဒီပေန္တော ဒသ ပါပကေ**တိ သဗ္ဗလောကေ ဝေါစရံ နာမ သတ္တာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂါယ ဇာတံ၊ တသ္မာ သတ္တေ ဝဓိတွာ ယံကိဉ္စိ ကတွာ စ အတ္တာ ပီဏေတဗ္ဗော၊ ဇုဏ္ဍိယာနိ သန္တပ္ပေတဗ္ဗာနိတိ-အာဒိနာ နယေန ပါဏာတိပါတာဒိကေ ဒသ လာမကဓမ္မေ ကတ္တဗ္ဗေ ကတွာ ပကာသေန္တော။ **သောပေတ္ထာ**တိ သောပိ အဓမ္မော ဒေဝပုတ္တော ဇမ္ဗုဒီပေ။ **မဟိယာ**တိ ဘူမိယာ အာသန္နေ၊ မနုဿာနံ ဒဿနသဝနူ-ပစာရေတိ အတ္ထော။

၆၉။ တတ္ထ ယေ သတ္တာ သာဓုကမ္မိကာ[၂] ဓမ္မဂရုနော၊ တေ ဓမ္မံ ဒေဝပုတ္တံ တထာ အာဂစ္ဆန္တမေဝ ဒိသွာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေန္တာ ယာဝ စက္ခုပထသမတိက္ကမနာ တာဝ အဘိတ္ထဝန္တိ၊ ပဉ္ဇလိကာ နမဿမာနာ တိဋ္ဌန္တိ၊ တဿ ဝစနံ သုတွာ အပ္ပမတ္တာ သက္ကစ္စံ ပုညာနိ ကရောန္တိ။ ယေ ပန သတ္တာ ပါပသမာစာရာ ကုရူရကမ္မန္တာ၊ တေ အဓမ္မဿ ဝစနံ သုတွာ အဘိနန္ဒန္တိ၊ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပါပါနိ သမာစရန္တိ။ ဧဝံ တေ တဒါ အညမညဿ ဥဇုဝိပစ္စနီကဝါဒါ စေဝ ဥဇုဝိပစ္စနီကကိရိယာ စ ဟုတွာ လောကေ ဝိစရန္တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ **"ဓမ္မော ဒိ အဓမ္မော စ၊ ဥဘော ပစ္စနိကာ မယ"**န္တိ။

ဧဝံ ပန ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ အထေကဒိဝသံ တေသံ ရထာ အာကာသေ သမ္မုခါ အဟေသုံ။ အထ နေသံ ပရိသာ "တုမှေ ကဿ, တုမှေ ကဿာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "မယံ ဓမ္မဿ, မယံ အဓမ္မဿာ"တိ ဝတွာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမိတွာ ဒွိဓာ ဇာတာ၊ ဓမ္မော ပန အဓမ္မော စ ရထာ အဘိမုခါ ဟုတွာ ဤသာယ ဤသံ အာဟစ္စ အဋ္ဌံသု။ "တဝ ရထံ ဩက္ကမာပေတွာ မယှံ မဂ္ဂံ ဒေဟိ, တဝ ရထံ ဩက္ကမာပေတွာ မယှံ မဂ္ဂံ ဒေဟီ"တိ အညမညံ မဂ္ဂဒါပနတ္ထံ ဝိဝါဒံ အကံသု။

[၁] ၁-ပဒက္ခိဏံ (သီ)
[၂] ၂၁-ဓမ္မိကာ (က)

ပရိသာ စ နေသံ အာဂုဓာနိ အဘိဟရိတွာ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ အဟေသုံ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

"ဝုရေ ဝုရံ ဃဋ္ဋယန္တာ၊ သမိမှာ ပဋိပထေ ဥဘော။

၇၀။ ကလဟော ဝတ္တတိ ဘေသ္မာ၊ ကလျာဏပါပကဿ စ။
မဂ္ဂါ ဩက္ကမနတ္ထာယ၊ မဟာယုဒ္ဓေါ ဥပဋ္ဌိတော"တိ။

တတ္ထ **ဝုရေ ဝုရန္တိ** ဧကဿ ရထဓိုသာဝယ ဇ္ဇတရဿ ရထိသံ **ဃဋ္ဋယန္တာ**။ **သမိမှာ**တိ သမာဂတာ သမ္ဗုခီဘူတာ။ ပုန **ဥဘော**တိ ဝေနံ ဥဘောပိ မယံ အညမညဿ ပစ္စနီကာ ဟုတ္ဝာ လောကေ ဝိစရန္တာ ဧကဒိဝသံ ပဋိမုခံ အာဂစ္ဆန္တာ ဒွိသု ပရိသာသု ဥဘောသု ပဿေသု မဂ္ဂတော ဩက္ကန္တာသု သဟ ရထေန မယံ ဥဘော ဧဝ သမာဂတာတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ဘေသ္မာ**တိ ဘယဇနကော။ **ကလျာဏပါပကဿ စာ**တိ ကလျာဏဿ စ ပါပကဿ စ။ **မဟာယုဒ္ဓေါ ဥပဋ္ဌိတော**တိ မဟာသင်္ဂါမော ပစ္စုပဋ္ဌိတော အာသိ။

အညမညဿ ဟိ ပရိသာယ စ ယုဇ္ဈိတုကာမတာ ဇာတာ။ တတ္ထ ပါပိ ဓမ္မော အဓမ္မံ အာဟ "သမ္မ တွံ အဓမ္မော၊ အဟံ ဓမ္မော၊ မဂ္ဂေါ မယှံ အနုစ္ဆ-ဝိကော၊ တဝ ရထံ ဩက္ကမာပေတွာ[၁] မယှံ မဂ္ဂံ ဒေဟီ"တိ။ ဇ္ဇတရော "အဟံ ဒဠှယာနေ ဗလဝါ အသန္တာသီ၊ တသ္မာ မဂ္ဂံ န ဒေမိ၊ ယုဒ္ဓံ ပန ကရိဿာမိ၊ ယော ယုဒ္ဓေ ဇိနိဿတိ၊ တဿ မဂ္ဂေါ ဟောတူ"တိ အာဟ။ တေနေဝါဟ—

"ယသောကရော ပုညကရောဟမသ္မိ၊
သဒါတ္ထုတော သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။
မဂ္ဂါရဟော ဒေဝမနုဿပူဇိတော၊
ဓမ္မော အဟံ ဒေဟိ အဓမ္မ မဂ္ဂံ။

အဓမ္မယာနံ ဒဠှမာရုဟိတွာ၊
အသန္တသန္တော ဗလဝါဟ'မသ္မိ။
သ ကိဿ ဟေတုမှိ တဝဇ္ဇ ဒဇ္ဇံ၊
မဂ္ဂံ အဟံ ဓမ္မ အဒိန္နပုဗ္ဗံ။

---

[၁] ဩက္ကာမေတွာ (က)

ဓမ္မော ဟဝေ ပါတုရဟောသိ ပုဗ္ဗေ၊
ပစ္ဆာ အဓမ္မော ဥဒပါဒိ လောကေ။
ဇေဋ္ဌော စ သေဋ္ဌော စ သနန္တနော စ၊
ဥယျာတိ ဇေဋ္ဌဿ ကနိဋ္ဌ မဂ္ဂါ။

န ယာစနာယ နပိ ပါတိရူပါ၊
န အရဟတာ တေ’ဟံ ဒဒေယျံ မဂ္ဂံ။
ယုဒ္ဓဉ္စ နော ဟောတု ဥဘိန္နမ’ဇ္ဇ၊
ယုဒ္ဓမှိ ယော ဇေဿတိ တဿ မဂ္ဂေါ။

သဗ္ဗာ ဒိသာ အနုဝိသဋ္ဌော’ဟမသ္မိ၊
မဟဗ္ဗလော အမိတယသော အတုလျော။
ဂုဏေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဥပေတရူပေါ၊
ဓမ္မော အဓမ္မ တွံ ကထံ ဝိဇေဿသိ။

လောဟေန ဝေ ဟညတိ ဇာတရူပံ၊
န ဇာတရူပေန ဟနန္တိ လောဟံ။
သစေ အဓမ္မော ဟဉ္ဆတိ ဓမ္မ’မဇ္ဇ၊
အယော သုဝဏ္ဏံ ဝိယ ဒဿနေယျံ။

သစေ တုဝံ ယုဒ္ဓဗလော အဓမ္မ၊
န တုယှံ ဝုဍ္ဎာ စ ဂရူ စ အတ္ထိ။
မဂ္ဂဉ္စ တေ ဒမ္မိ ပိယာပ္ပိယေန၊
ဝါစာ ဒုရုတ္တာနိပိ တေ ခမာမီ”တိ [၁]။

ဇူမာ ဟိ [၂] တေသံ ဝစနပဋိဝစနကထာ [၃]။

တတ္ထ **ယသောကရော**တိ ဓမ္မေ နိယောဇနဝသေန ဒေဝမနုဿာနံ ယသ-ဒါယကော။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **သဒါတ္ထု(တော**တိ သဒါ ထုတော နိစ္စပ္ပသတ္ထော။ **သ ကိဿ ဟောတုမှိ တဝဇ္ဇ ဒဇ္ဇန္တိ** သောမှိ အဟံ အဓမ္မော အဓမ္မယာနရထံ အဘိရုဋ္ဌော အဘီတော ဗလဝါ၊ ကိံကာရဏာ အဇ္ဇ ဘော ဓမ္မ ကဿစိ အဒိန္နပုဗ္ဗံ မဂ္ဂံ တုယှံ ဒမ္မိ။ **ပါတုရဟောသီ**တိ ပဌမကပ္ပိကကာလေ ဇူမသ္မိံ လောကေ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မော ပုဗ္ဗေ ပါတုရဟောသိ၊ ပစ္ဆာ အဓမ္မော။ **ဇေဋ္ဌော စာ**တိ ပုရေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝေန အဟံ ဇေဋ္ဌော စ သေဋ္ဌော စ ပေါရာဏကော စ၊ တွံ ပန ကနိဋ္ဌော၊ တသ္မာ “မဂ္ဂါ ဥယျာဟီ”တိ ဝဒတိ။

နပိ ပါတိရူပါတိ အဟံ ဟိ ဘောတော နေဝ ယာစနာယ န ပတိရူပ-ဝစနေန န မဂ္ဂါရဟတာယ မဂ္ဂံ ဒဒေယျံ။ **အနုဝိသဋော**တိ အဟံ စတသော ဒိသာ စတသော အနုဒိသာတိ သဗ္ဗာ ဒိသာ အတ္တနော ဂုဏေန ပတ္ထဋော ပညာတော။ **လောဟေနာ**တိ အယောမုဋ္ဌိကေန။ **ဟဉ္ဉတီ**တိ ဟနိဿတိ[1]။ **ယုဒ္ဓဗလော အဓမ္မာ**တိ သစေ တုဝံ ယုဒ္ဓဗလော အသိ အဓမ္မ။ **ဝုဍ္ဎာ စ ဂရူ စာ**တိ ယဒိ တုယှံ ဣမေ ဝုဍ္ဎာ ဣမေ ဂရူ ပဏ္ဍိတာတိ ဧဝံ နတ္ထိ။ **ပိယာပ္ပိယေ-နာ**တိ ပိယေန ဝိယ အပ္ပိယေန၊ အပ္ပိယေနပိ ဒဒန္တော[2] ပိယေန ဝိယ တေ မဂ္ဂံ ဒဒါမီတိ အတ္ထော[3]။

၇၁။ မဟာသတ္တော ဟိ တဒါ စိန္တေသိ “သစာဟံ ဣမံ ပါပပုဂ္ဂလံ သဗ္ဗလောကဿ အဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဧဝံ မယာ ဝိလောမဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ ဋ္ဌိတံ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ ‘အနာစာရ မာ ဣဓ တိဋ္ဌ၊ သီဃံ ပဋိက္ကမ ဝိနဿာ’တိ ဝဒေယျံ၊ သော တင်္ခဏညေဝ မမ ဓမ္မတေဇေန ဘုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိကိ-ရေယျ၊ န ခေါ ပန မေတံ ပတိရူပံ၊ သွာဟံ သဗ္ဗလောကံ အနုကမ္ပန္တော ‘လောကတ္ထစရိယံ မတ္ထကံ ပါပေဿာမီ’တိ ပဋိပဇ္ဇာမိ၊ အယံ ခေါ ပန ပါပေါ အာယတိံ မဟာဒုက္ခဘာဂီ၊ သွာယံ မယာ ဝိသေသတော အနု-ကမ္ပိတဗ္ဗော၊ တသ္မာဿ မဂ္ဂံ ဒဿာမိ၊ ဧဝံ မေ သီလံ သုဝိသုဒ္ဓံ အခဏ္ဍိတံ ဘဝိဿတီ”တိ။ ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ ဗောဓိသတ္တော “သစေ တုဝံ ယုဒ္ဓဗလော”တိ ဂါထံ ဝတွာ ထောကံ မဂ္ဂတော ဩက္ကန္တမတ္တေ ဧဝ အဓမ္မော ရထေ ဌာတုံ အသက္ကောန္တော အဝံသိရော ပထဝိယံ ပတိတွာ ပထဝိယာ ဝိဝရေ ဒိန္နေ ဂန္တွာ အဝီစိမှိ ဧဝ နိဗ္ဗတ္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “**ယဒိဟံ တဿ ကုပ္ပေယျ**”န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **ယဒိဟံ တဿ ကုပ္ပေယျ**န္တိ တဿ အဓမ္မဿ ယဒိ အဟံ ကုဇ္ဈေယျံ။ **ယဒိ ဘိန္ဒေ တပေါဂုဏ**န္တိ တေနေဝဿ ကုဇ္ဈနေန မယှံ တပေါဂုဏံ သီလ-သံဝရံ ယဒိ ဝိနာသေယျံ။ **သဟပရိဇနံ တဿာ**တိ သဟပရိဇနံ တံ အဓမ္မံ။ **ရဇောဘူတ**န္တိ ရဇမိဝ ဘူတံ၊ ရဇဘာဝံ ပတ္တံ **အဟံ ကရေယျံ**။

၇၂။ **အပိစာဟ**န္တိ ဧတ္ထ **အဟ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ **သီလရက္ခာယာ**တိ သီလ-ရက္ခဏတ္ထံ။ **နိဗ္ဗာပေတွာနာ**တိ ပဋိကစ္စေဝ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယာသ ဥပဋ္ဌာပိ-တတ္တာ တသ္မိံ အဓမ္မေ ဥပ္ပဇ္ဇနကကောဓဿ အနုပ္ပါဒနေနေဝ ဒေါသဇပရိဠာဟ-ဝူပသမနေန မာနသံ ဝူပသမေတွာ။ **သဟ ဇနေနောက္ကမိတွာ**တိ မယှံ ပရိဇနေန သဒ္ဓိံ မဂ္ဂါ ဩက္ကမိတွာ တဿ ပါပဿ အဓမ္မဿ အဟံ မဂ္ဂံ အဒါသိံ။

၁-ဟနိယတိ (က) ၂-အပ္ပိယော သန္တော (က) ၃-ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၁၀၃-ပိဋ္ဌာဒီသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၇၃။ **သဟ ပထဝေါ ဩကြွန္တေ**တိ ဝုတ္တနယေန စိတ္တသ္သ ရူပသမံ ကတွာ "မဂ္ဂံ တေ ဒမ္မီ"တိ စ ဝတွာ ထောကံ မဂ္ဂတော သဟ ဩကြွမနေန။ **ပါပ-ယက္ခဿာ**တိ အဓမ္မဒေဝပုတ္တဿ။ **တာဝဒေ**တိ တင်္ခဏံ ဧဝ မဟာပထဝီ ဝိဝရမဒါသိ။ **ဇာတကဋ္ဌကထာယံ**[၁] ပန "မဂ္ဂဉ္စ တေ ဒမ္မီ"တိ ဂါထာယ ကထိ-တက္ခဏေယေဝါတိ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ တသ္မိံ ဘူမိယံ ပတိတေ စတုနဟုတာဓိကဒွိယောဇနသတသဟဿ-ဗဟလာ သကလံ ဝရာဝရံ[၂] ခါရေန္တိပိ မဟာပထဝီ "နာဟမိမံ ပါပပုရိသံ ဓာရေမိ"တိ ကထေန္တီ ဝိယ တေန ဌိတဋ္ဌာနေ ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇိ။ မဟာသတ္တော ပန တသ္မိံ နိပတိတွာ အဝိစိမှိ နိဗ္ဗတ္တေ ရထစုရေ ယထာဌိတောဝ သပရိဇနေဝ မဟတာ ဒေဝါနုဘာဝေန ဂမနမဂ္ဂေနေဝ ဂန္တွာ အတ္တနော ဘဝနံ ပါဝိသိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

> "ခန္တိဗလော ယုဒ္ဓဗလံ ဝိဇေတွာ၊
> ဟန္တွာ အဓမ္မံ နိဟနိတွ ဘူမျာ။
> ပါယာသိ ဝိတ္တော အာရုယှ သန္ဒန်၊
> မဂ္ဂေနေဝ အတိဗလော သစ္စနိက္ကမော"တိ[၃]။

တဒါ အဓမ္မော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ တဿ ပရိသာ ဒေဝဒတ္တပရိသာ၊ ဓမ္မော လောကနာထော၊ တဿ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ။

ဣဓာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသပါရမိယော ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေ-တဗ္ဗာ။ တထာ ဣဓာပိ ဒိဗ္ဗေဟိ အာယုဝဏ္ဏယသသုခအာဓိပတေယျေဟိ ဒိဗ္ဗေဟေဝ ဥဠာရေဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတဿ သမင်္ဂီဘူတဿ အနေက-သဟဿသင်္ချေဟိ အစ္ဆရာဟိ သမ္ဗကာလံ ပရိစာရိယမာနဿ မဟတိ ပမာဒ-ဋ္ဌာနေ ဌိတဿ သတော ဤဒိသကမ္မိ ပမာဒံ အနာပဇ္ဇိတွာ "လောကတ္ထစရိယံ မတ္တကံ ပါပေဿာမီ"တိ မာသေ မာသေ ပုဏ္ဏမိယံ ဓမ္မံ ဒီပေန္တော သပရိဇနော မနုဿပထေ ဝိစရိတွာ မဟာကရုဏာယ သမ္ဗသတ္တေ အဓမ္မတော ဝိဝေစေတွာ ဓမ္မေ နိယောဇနံ၊ အဓမ္မေန . သမာဂတောပိ တေန ကတံ အနာစာရံ အဂဏေတွာ တတ္ထ စိတ္တံ အကောပေတွာ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယမေဝ ပစ္စုပဋ္ဌ-ပေတွာ အခဏ္ဍံ သုဝိသုဒ္ဓဉ္စ ကတွာ အတ္တနော သီလဿ ရက္ခဏန္တိ ဧဝမာဒယော မဟာသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

ဓမ္မဒေဝပုတ္တစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၁၀၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-စရာစရံ (သီ) ၃-ခု ၅-၂၃၀-ဝိဋ္ဌေ။

၉-အလီနသတ္တုစရိယာဝဏ္ဏနာ

၇၄။ နဝမေ **ပဉ္စာလရဋ္ဌေ**တိ ဧဝံနာမကေ ဇနပဒေ။ **နဂရဝရေ၊ ကပိလာယန္တိ** "ကပိလာ"တိ ဧဝံလဒ္ဓနာမေ ဥတ္တမနဂရေ။ "နဂရဝရေ"တိ ဝတွာ ပုန "**ပုရုတ္တမေ**"တိ ဝစနံ တသ္မိံ ကာလေ ဇမ္ဗုဒီပေ သဗ္ဗနဂရာနံ တဿ နဂရဿ အဂ္ဂနဂရဘာဝဒဿနတ္ထံ။ **ဇယဒ္ဒိသော နာမာ**တိ ရညော အတ္တနော ပစ္စတ္ထိကေ ဇိတေ ဇာတတော၊ အတ္တနော ဝါ ပစ္စာမိတ္တဘူတံ ယက္ခိနိံ သမိတံ ဇယဒ္ဒိသံ ဇိတောတိ[၁] ဧဝံလဒ္ဓနာမော။ **သီလဂုဏမုပါဂတော**တိ အာစာရသီလေန စေဝ ဥဿာဟာသမ္ပတ္တိယာဒိရာဇဂုဏေန စ ဥပါဂတော၊ တေန သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။

၇၅။ **တဿ ရညော**တိ ဇယဒ္ဒိသရာဇဿ၊ အဟံ ပုတ္တော အဟောသိန္တိ ဝစနသေသော။ **သုတဓမ္မော**တိ ယာဝတာ ရာဇပုတ္တေန သောတဗ္ဗဓမ္မော နာမ၊ တဿ သဗ္ဗဿ သုတတ္တာ သုတဓမ္မော၊ ဗဟုဿုတောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **သုတဓမ္မော**တိ ဝိဿုတဓမ္မော၊ ဓမ္မစရိယာယ သမစရိယာယ ပကာသော ပညာတော၊ လောကေ ပတ္ထဋကိတ္တိဓမ္မောတိ အတ္ထော။ **အလီနသတ္တော**တိ ဧဝံနာမော။ **ဂုဏဝါ**တိ ဥဠာရေဟိ မဟာပုရိသဂုဏေဟိ သမန္နာဂတော။ **အနုရက္ခပရိဇနော သဒါ**တိ သဒ္ဓါဒိဂုဏဝိသေသယောဂတော စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ သမ္မဒေဝ သင်္ဂဟဏတော စ သဗ္ဗကာလံ သမ္ဘတ္တပရိဝါရဇနော။

၇၆။ **ပိတာ မေ မိဂဝံ ဂန္တွာ၊ ပေါရိသာဒံ ဥပါဂမီ**တိ မယှံ ပိတာ ဇယဒ္ဒိသရာဇာ မိဂဝံ စရန္တော အရညမဇ္ဈေ ဂန္တွာ ပေါရိသာဒံ မနုဿခါဒကံ ယက္ခိနိပုတ္တံ ဥပဂဉ္ဆိ၊ တေန သမာဂမိ။

ဇယဒ္ဒိသရာဇာ ကိရ ဧကဒိဝသံ "မိဂဝံ ဂမိဿာမီ"တိ တဒနုရူပေန မဟတာ ပရိဝါရေန ကပိလနဂရတော နိက္ခမိ။ တံ နိက္ခန္တမတ္တမေဝ တက္ကသိလာဝါသီ နန္ဒော နာမ ဗြာဟ္မဏော စတဿော သတာရဟာ ဂါထာ နာမ ကထေတုံ အာဒါယ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တနော အာဂမနကာရဏံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ "နိဝတ္တိတွာ သုဏိဿာမီ"တိ တဿ ဝသနဂေဟံ ပရိဗ္ဗယဉ္စ ဒါပေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ "ယဿ ပဿေန မိဂေါ ပလာယတိ၊ တဿေဝ သော ဂီဝါ"တိ ဝတွာ မိဂေ ပရိယေသန္တော ဝိစရတိ။ အထေကော ပသဒမိဂေါ မဟာဇနဿ ပဒသဒ္ဒေန အာသယတော နိက္ခမိတွာ ရညော အဘိမုခေါ

၁-ဇာတောတိ (သီ၊က)

ဂန္တွာ ပလာယိ။ အမစ္စာ ပရိဟာသံ ကရိံသု။ ရာဇာ တံ အနုဗန္ဓိတွာ တိယောဇနမတ္တကေ တံ ပရိက္ခီဏဇဝံ ဒိသွာ ဝိဇ္ဈိတွာ ပါတေသိ။ ပတိတံ ခဂ္ဂေန ဒွိခါ ကတွာ အနတ္ထိကောပိ "မံသေန မိဂံ ဂဟေတုံ နာသက္ခိ"တိ ဝစနမောစနတ္ထံ ကာဇေ ကတွာ အာဂစ္ဆန္တော ဧကဿ နိဂြောဓဿ မူလေ ဒဗ္ဗတိဏေသု နိသီဒိတွာ ထောကံ ဝိဿမိတွာ ဂန္တုံ အာရဘိ။

တေန စ သမယေန တဿေဝ ရညော ဇေဋ္ဌဘာတာ ဇာတဒိဝသေ ဧဝ ဧကာယ ယက္ခိနိယာ ခါဒိတုံ ဂဟိတော အာရက္ခမနုဿေဟိ အနုဗဒ္ဓါယ တာယ နိဒ္ဒမနမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တိယာ ဥရေ ဌပိတော မာတုသညာယ မုခေန ထနဂ္ဂဟဏေန ပုတ္တသိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ သံဝဍ္ဎိယမာနော တဒါဟာရေပယောဂိတာယ မနုဿမံသံ ခါဒန္တော အနုက္ကမေန ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တော အတ္တာနံ အန္တရဓာပနတ္ထံ ယက္ခိနိယာ ဒိန္နဝြဿဝဏမူလာနုဘာဝေန အန္တရဟိတော ဟုတွာ မနုဿမံသံ ခါဒိတွာ ဇီဝန္တော တာယ ယက္ခိနိယာ မတာယ တံ ဝြဿဝဏမူလံ အတ္တနော ပမာဒေန နာသေတွာ ဒိဿမာနရူပေပိ မနုဿမံသံ ခါဒန္တော နဂ္ဂေါ ဥမ္မိဂ္ဂဝိရူပဒဿနော ရာဇပုရိသေဟိ ပဿိတွာ အနုဗဒ္ဓေါ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ တဿ နိဂြောဓဿ မူလေ ဝါသံ ကပ္ပေန္တော ရာဇာနံ ဒိသွာ "ဘက္ခောသိ မေ"တိ ဟတ္ထေ အဂ္ဂဟေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "**သော မေ ဝိတုမဂ္ဂဟေသိ၊ ဘက္ခောသိ မမ မာ စလီ**"တိအာဒိ။

တတ္ထ **သော မေ ဝိတုမဂ္ဂဟေသီ**တိ သော ပေါရိသာဒေါ မမ ပိတရံ ဇယဒ္ဒိသရာဇာနံ အတ္တနော နိသိန္နရုက္ခသမီပမာဂတံ "**မမ ဘက္ခော** တွံ အာဂတောသိ၊ ဟတ္ထပရိပ္ဖန္ဒနာဒိဝသေန **မာ စလိ၊** စလန္တမ္ပိ အဟံ တံ ခါဒိဿာမီ"တိ ဟတ္ထေ အဂ္ဂဟေသိ။

၇၇။ **တဿာ**တိ တဿ ယက္ခိနိပုတ္တဿ။ **တသိတဝေဓိတော**တိ စိတ္တုတြာသေန တသိတော သရီရပရိကမ္ပေန ဝေဓိတော။ **ဦရုက္ခမ္ဘော**တိ ဥဘိန္နံ ဦရူနံ ထဒ္ဓဘာဝေါ၊ ယေန သော တတော ပလာယိတုံ နာသက္ခိ။

မိဂဝံ ဂဟေတွာ မုဉ္စဿူတိ ဧတ္ထ **မိဂဝ**န္တိ မိဂဝဓသေန လဒ္ဓတ္တာ တံ မိဂမံသံ "မိဂဝ"န္တိ အာဟ၊ ဣမံ မိဂမံသံ ဂဟေတွာ မံ မုဉ္စဿူတိ အတ္ထော။ သော ဟိ ရာဇာ နံ ယက္ခိနိပုတ္တံ ဒိသွာ ဘီတော ဦရုက္ခမ္ဘံ ပတွာ ခါဒကော ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ သော ဝေဂေန ဂန္တွာ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ "ဘက္ခောသိ မေ အာဂတောသီ"တိ အာဟ။ အထ နံ ရာဇာ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ "သစေ အာဟာရတ္ထိကော၊ ဣမံ တေ မံသံ ဒဒါမိ၊ တံ ဂဟေတွာ ခါဒ၊ မံ မုဉ္စာဟီ"တိ

အာဟ။ တံ သုတွာ ပေါရိသာဒေါ “ကိမိဒံ မယှမေဝ သန္တကံ ဒတွာ မယာ ဝေါဟာရံ ကရောသိ၊ နနု ဣမံ မံသဥ္စ တွဥ္စ မမ ဟတ္ထဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ မယှမေဝ သန္တကံ၊ တသ္မာ တံ ပဌမံ ခါဒိတွာ ပစ္ဆာ မံသံ ခါဒိဿာမီ”တိ အာဟ။

အထ ရာဇာ “မံသနိက္ကယေနာယံ န မံ မုဥ္စတိ၊ မယာ စ မိဂဝံ အာဂစ္ဆန္တေန တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ‘အာဂန္တွာ တေ ဓနံ ဒဿာမီ’တိ ပဋိညာ ကတာ၊ သစာယံ ယက္ခော အနုဇာနိဿတိ၊ သစ္စံ အနုရက္ခန္တော ဂေဟံ ဂန္တွာ တံ ပဋိညံ မောစေတွာ ပုန ဣမဿ ယက္ခဿ ဘတ္တတ္ထံ အာဂစ္ဆေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ တဿ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ ပေါရိသာဒေါ “သစေ တွံ သစ္စံ အနုရက္ခန္တော ဂန္တုကာမောသိ၊ ဂန္တွာ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဒါတဗ္ဗံ ဓနံ ဒတွာ သစ္စံ အနုရက္ခန္တော သီဃံ ပုန အာဂစ္ဆေယျာသီ”တိ ဝတွာ ရာဇာနံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော တေန ဝိဿဋ္ဌော “တွံ မာ စိန္တယိ၊ အဟံ ပါတောဝ အာဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ မဂ္ဂနိမိတ္တာနိ သလ္လက္ခေန္တော အတ္တနော ဗလကာယံ ဥပဂန္တွာ တေန ပရိဝုတော နဂရံ ပဝိသိတွာ တံ နန္ဒဗြာဟ္မဏံ ပက္ကောသာပေတွာ မဟာရဟေ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ တာ ဂါထာ သုတွာ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ဒတွာ ယာနံ အာရောပေတွာ “ဣမံ တက္ကသိလမေဝ နေထာ”တိ မနုဿေ ဒတွာ ဗြာဟ္မဏံ ဥယျောဇေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ပေါရိသာဒဿ သန္တိကံ ဂန္တုကာမော ပုတ္တံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌပေတုံ အနုသာသနိဥ္စ ဒေန္တော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၈။ “မိဂဝံ ဂဟေတွာ မုဥ္စဿု၊ ကတွာ အာဂမနံ ပုန။
ဗြာဟ္မဏဿ ဓနံ ဒတွာ၊ ပိတာ အာမန္တယိ မမံ။

၇၉။ ရဇ္ဇံ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇ၊ မာ ပမဇ္ဇိ ပုရံ ဣဒံ။
ကတံ မေ ပေါရိသာဒေန၊ မမ အာဂမနံ ပုနာ”တိ။

တတ္ထ **အာဂမနံ ပုနာ**တိ ပုန အာဂမနံ ပဋိညာတဿ[၁] ပေါရိသာဒဿ သင်္ဂရံ ကတွာ။ **ဗြာဟ္မဏဿ ဓနံ ဒတွာ**တိ တက္ကသိလတော အာဂတဿ နန္ဒနာမဿ ဗြာဟ္မဏဿ တာ ဂါထာ သုတွာ စတုသဟဿပရိမာဏံ ဓနံ ဒတွာ။ **ပိတာ အာမန္တယိ မမ**န္တိ မမ ပိတာ ဇယဒ္ဒိသရာဇာ မံ အာမန္တေသိ။

၁-ပဋ္ဌိတဿ (သီ၊ က)

ကထံ အာမန္တေသီတိ စေ? အာဟ “**ရဇ္ဇ**”န္တိအာဒိ။ တဿတ္ထော—**ပုတ္တ** တွံ ဣမံ ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ **ပဋိပဇ္ဇ၊** ယထာဟံ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေမိ၊ ဧဝံ တွမ္ပိ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ **ရဇ္ဇံ** ကာရေဟိ၊ တွံ ဣဒံ ပုရံ ရက္ခန္တော ရဇ္ဇမ္ပိ ကာရေန္တော မာ ပမာဒမာပဇ္ဇိ၊ အသုကသ္မိံ ဌာနေ နိဂြောဓရုက္ခမူလေ ပေါရိသာဒေန ယက္ခေန ကတမေတံ မယာ သင်္ဂရံ မမ ပုန တဿ သန္တိကံ အာဂမနံ ဥဒ္ဒိဿ၊ ကေဝလံ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဓနဒါနတ္ထံ ဣဓာဂတော သစ္စံ အနုရက္ခန္တော၊ တသ္မာ တတ္ထာဟံ ဂမိဿာမီတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “မာ ခေါ တွံ မဟာရာဇ တတ္ထ အဂမာသိ၊ အဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ သစေ ပန တွံ တာတ ဂမိဿသိယေဝ၊ အဟမ္ပိ တယာ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမိယေဝါ”တိ။ “ဧဝံ သန္တေ မယံ ဥဘောပိ န ဘဝိဿာမ၊ တသ္မာ အဟမေဝ တတ္ထ ဂမိဿာမီ”တိ နာနပ္ပကာရေန ဝါရေန္တံ ရာဇာနံ သညာ-ပေတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ ပိတု အတ္ထာယ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇိတွာ သောတ္ထိ-ဘာဝါယ ပိတရိ သာသိတဝါဒံ ပယုဉ္ဇမာနေ မာတုဘဂိနိဘရိယာသု စ သစ္စကိရိယံ ကရောန္တီသု အာဝုဓံ ဂဟေတွာ နဂရတော နိက္ခမိတွာ အဿု-ပုဏ္ဏမုခံ မဟာဇနံ အနုဗန္ဓန္တံ အာပုစ္ဆိတွာ ပိတရာ အက္ခာတနယေန ယက္ခဝါသ-မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ယက္ခိနီပုတ္တောပိ “ခတ္တိယာ နာမ ဗဟုမာယာ၊ ကော ဇာနာတိ ကိံ ဘဝိဿတီ”တိ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ရညော အာဂမနံ ဩလောကေန္တော နိသီဒန္တော ကုမာရံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “ပိတရံ နိဝတ္တေတွာ ပုတ္တော အာဂတော ဘဝိဿတိ၊ နတ္ထိ မေ ဘယ”န္တိ ဩတရိတွာ တဿ ပိဋ္ဌိံ ဒဿေတွာဝ နိသီဒိ။ မဟာသတ္တော အာဂန္တွာ တဿ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၀။ “မာတာပိတူ စ ဝန္ဒိတွာ၊ နိမ္မိနိတွာန အတ္တနာ။
နိက္ခိပိတွာ ဓနုံ ခဂ္ဂံ၊ ပေါရိသာဒံ ဥပါဂမိ”န္တိ။

၁၁။ **သသတ္ထဟတ္ထူပဂတ**န္တိ သသတ္ထဟတ္ထံ ဥပဂတံ အာဝုဓပါဏိံ မံ အတ္တနော သန္တိကံ ဥပဂတံ ဒိသွာ။ **ကဒါစိ သော တသိဿတီ**တိ သော ယက္ခော အပိ တသေယျ။ **တေန ဘိဇ္ဇိဿတိ သီလ**န္တိ တေန တဿ တာသုပ္ပါဒနေန မယှံ သီလံ ဝိနဿတိ သံကိလိဿတိ။ **ပရိတာသံ ကတေ မယီ**တိ မယိ တဿ ပရိတာသံ ကတေ သတိ။

၁၂။ **သီလခဏ္ဍဘယာ မယှံ၊ တဿ ဒေဿံ န ဗျာဟရိ**န္တိ ယထာ စ သီလဘေဒဘယေန နိဟိတသတ္တော တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ၊ ဧဝံ မယှံ

သီလခဏ္ဍဘယာ ဧဝ တဿ ပေါရိသာဒဿ ဒေဿံ အနိစ္ဆမ္ပိ န ဗျာဟရိံ၊ ကေဝလံ ပန မေတ္တစိတ္တေန ဟိတဝါဒီ ဣဒံ ဣဒါနိ ဝဍ္ဎမာနံ ဝစနံ အဘာသိံ။

မဟာသတ္တော စ ဂန္တွာ ပုရတော ဌိတော၊ ယက္ခိနိပုတ္တော တံ ဝိမံသိတုကာမော “ကော သိ တွံ၊ ကုတော အာဂတော၊ ကိံ မံ န ဇာနာသိ ‘လုဒ္ဒေါ မနုဿမံသခါဒကော’တိ၊ ကသ္မာ စ ဣဓာဂတောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကုမာရော “အဟံ ဇယဒ္ဒိသရညော ပုတ္တော၊ တွံ ပေါရိသာဒကောတိ ဇာနာမိ၊ ပိတု ဇီဝိတံ ရက္ခိတုံ ဣဓာဂတော၊ တသ္မာ တံ မုဉ္စ၊ မံ ခါဒါ”တိ အာဟ။ ပုန ယက္ခိနိပုတ္တော မုခါကာရေနေဝ “တံ တဿ[1] ပုတ္တောတိ အဟံ ဇာနာမိ၊ ဒုက္ကရံ ပန တယာ ကတံ ဧဝံ အာဂစ္ဆန္တေနာ”တိ အာဟ။ ကုမာရော “န ဣဒံ ဒုက္ကရံ၊ ယံ ပိတု အတ္ထေ ဇီဝိတပရိစ္စဇနံ၊ မာတာပိတုဟေတု ဟိ ဧဝရူပံ ပုညံ ကတွာ ဧကန္တေနေဝ သဂ္ဂေ ပမောဒတိ၊ အဟဉ္စ ‘အမရဏဓမ္မော နာမ ကောစိ သတ္တော နတ္ထီ’တိ ဇာနာမိ၊ အတ္တနာ စ ကိဉ္စိ ကတံ ပါပံ နာမ န သရာမိ၊ တသ္မာ မရဏတောပိ မေ ဘယံ နတ္ထိ၊ ဣဒံ သရီရံ မယာ တေ နိဿဋ္ဌံ၊ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ခါဒါ”တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၃။ “ဥဇ္ဇာလေဟိ မဟာအဂ္ဂိံ၊ ပပတိဿာမိ ရုက္ခတော။
တွံ ပက္ကကာလမညာယ၊ ဘက္ခယ မံ ပိတာမဟာ”တိ။

တံ သုတွာ ယက္ခိနိပုတ္တော “န သက္ကာ ဣမဿ မံသံ ခါဒိတုံ၊ ဥပါယေန ဣမံ[2] ပလာပေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “တေန ဟိ အရညံ ပဝိသိတွာ သာရဒါရူနိ အာဟရိတွာ နိဒ္ဓူမေ အင်္ဂါရေ ကရောဟိ၊ တတ္ထ တေ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိဿာမီ”တိ အာဟ။ မဟာသတ္တော တထာ ကတွာ တဿ အာရောစေသိ။ သော တံ ဩလောကေန္တော “အယံ ပုရိသသီဟော မရဏတောပိ ဘယံ နတ္ထိ၊ ဧဝံ နိဗ္ဘယော နာမ န မယာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ လောမဟံသဇာတော ကုမာရံ ဩလောကေသိ။ ကုမာရော ကိဿ မံ ဩလောကေသိ၊ န ယထာဝုတ္တံ ကရောသီတိ။ ယက္ခိနိပုတ္တော မဟာသတ္တံ “သတ္တဓာ တဿ မုဒ္ဓါ ဖလေယျ၊ ယော တံ ခါဒေယျာ”တိ အာဟ။ သစေ မံ န ခါဒိတုကာမောသိ၊ အထ ကသ္မာ အဂ္ဂိံ ကာရေသီတိ။ တဝ ပရိဂ္ဂဏှနတ္ထန္တိ။ တွံ ဣဒါနိ မံ ကထံ ပရိဂ္ဂဏှိဿသိ၊ သွာဟံ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တောပိ သက္ကဿ ဒေဝရညော အတ္တာနံ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ နာဒါသိန္တိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော—

---

[1] ၁-ဂတဿ (သီ) [2] ၂-နံ (က)

"ဣဒံ ဟိ သော ဗြာဟ္မဏံ မညမာနော၊
သသော အဝါသေသိ သကေ သရီရေ။
တေနေဝ သော စန္ဒိမာ ဒေဝပုတ္တော၊
သသတ္ထုတော ကာမဒုဟဇ္ဇ ယက္ခာ"တိ[၁]—

ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **သသော အဝါသေသိ သကေ သရီရေ**တိ အတ္တနော သရီရဟေတု ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇန္တော သကေ သရီရေ အတ္တနော သရီရံ ဒေန္တော တံ ဗြာဟ္မဏရူပံ သက္ကံ တတ္ထ ဝါသေသိ။ **သသတ္ထုတော**တိ "သသီ"တိ ဧဝံ သသသဒ္ဒေန ထုတော။ **ကာမဒုဟော**တိ ကာမဝဍ္ဎနော။ **ယက္ခာ**တိ ဒေဝ[၂]။

ဧဝံ မဟာသတ္တော စန္ဒေ သသလက္ခဏံ ကပ္ပဋ္ဌိယံ ပါဋိဟာရိယံ သက္ကံ ကတွာ အတ္တနော သက္ကေနပိ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ အသက္ကုဏေယျတံ အဘာသိ။ တံ သုတွာ ပေါရိသာဒေါ အဇ္ဈရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတော—

"စန္ဒော ယထာ ရာဟုမုခါ ပမုတ္တော၊
ဝိရောစတေ ပန္နရသေဝ ဘာဏုမာ။
ဧဝံ တုဝံ ပေါရိသာဒါ ပမုတ္တော၊
ဝိရောစ ကပိလေ မဟာနုဘာဝ။
အာမောဒယံ ပိတရံ မာတရဉ္စ၊
သဗ္ဗော စ တေ နန္ဒတု ဉာတိပက္ခော"တိ[၁]—

ဂါထံ ဝတွာ "ဂစ္ဆ မဟာဝီရာ"တိ ကုမာရံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သောပိ တံ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ပဉ္စ သီလာနိ ဒတွာ "ယက္ခော နု ခေါသေ, နော"တိ ဝီမံသန္တော "ယက္ခာနံ အက္ခီနိ ရတ္တာနိ ဟောန္တိ အနိမိသာနိ စ၊ ဆာယာ စ န ပညာယတိ၊ အသမ္ဘီတော ဟောတိ၊ န ဣမဿ တထာ၊ တသ္မာ နာယံ ယက္ခော မနုဿော ဧသော၊ မယှံ ကိရ ပိတု တယော ဘာတရော ယက္ခိနိယာ ဂဟိတာ၊ တေသု တာယ ဒွေ ခါဒိတာ ဘဝိဿန္တိ၊ ဧကော ပုတ္တသိနေဟေန ပဋိဇဂ္ဂိတော ဘဝိဿတိ၊ ဣမိနာ တေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ နယဂ္ဂါဟေန အနုမာနေန သဗ္ဗညုတဉာဏေန ဝိယ အဝိပရီတတော နိဋ္ဌံ ဂန္တွာ "မယှံ ပိတု အာစိက္ခိတွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ "န တွံ ယက္ခော၊ ပိတု မေ ဇေဋ္ဌဘာတိကောသိ၊ ဧဟိ မယာ သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာဟီ"တိ အာဟ။

၁-ခု ၅-၃၇၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ယက္ခာတိ ဒေဝေါ (က) ဇာတက-ဋ္ဌ ၅-၃၅-ဝိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

တေန ဝုတ္တံ “တွံ ပိတာမဟာ”တိ၊ တွံ မမ မဟာပိတာတိ အတ္ထော။ ဣတရေန “နာဟံ မနုဿော”တိ ဝုတ္တေ တေန သဒ္ဒါတဗ္ဗဿ ဒိဗ္ဗစက္ခုကတာပသဿ သန္တိကံ နေသိ။ တာပသေန “ကိံ ကရောန္တာ ပိတာ ပုတ္တာ အရညေ ဝိစရထာ”တိ ပိတုဘာဝေ ကထိတေ ပေါရိသာဒေါ သဒ္ဒဟိတွာ “ဂစ္ဆ တာတ တွံ၊ န မေ ရဇ္ဇေန အတ္ထော၊ ပဗ္ဗဇိဿာမဟ”န္တိ တာပသဿ သန္တိကေ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၄။ “ဣတိ သီလဝတံ ဟေတု၊ နာရက္ခိံ မမ ဇီဝိတံ။
ပဗ္ဗာဇေသိံ စဟံ တဿ၊ သဒါ ပါဏာတိပါတိက”န္တိ။

တတ္ထ **သီလဝတံ ဟေတူ**တိ သီလဝန္တာနံ မမ ပိတူနံ ဟေတု။ အထ ဝါ **သီလဝတံ ဟေတူ**တိ သီလဝတဟေတု၊ မယှံ သီလဝတသမာဒါနနိမိတ္တံ တဿ အဘိဇ္ဇနတ္ထံ။ **တဿာ**တိ တံ ပေါရိသာဒံ။

အထ မဟာသတ္တော အတ္တနော မဟာပိတရံ ပဗ္ဗဇိတံ ဝန္ဒိတွာ နဂရဿ သမီပံ ဂန္တွာ “ကုမာရော ကိရ အာဂတော”တိ သုတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေန ရညာ နာဂရေဟိ နေဂမဇာနပဒေဟိ စ ပစ္စုဂ္ဂတော ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ တင်္ခဏညေဝ ဘေရိံ စရာပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဧဟိ ဘာတိက ရဇ္ဇံ ပဋိ-ပဇ္ဇာဟီ”တိ အာဟ။ “အလံ မဟာရာဇာ”တိ။ တေန ဟိ မယှံ ဥယျာနေ ဝသာတိ။ န အာဂစ္ဆာမီတိ။ ရာဇာ တဿ အဿမဿ အဝိဒူရေ ဂါမံ နိဝေသေတွာ ဘိက္ခံ ပဋ္ဌပေသိ။ သော စူဠကမ္မာသဒမ္မနိဂမော နာမ ဇာတော။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊ တာပသော သာရိပုတ္တော၊ ပေါရိသာဒေါ အင်္ဂုလိမာလော၊ ကနိဋ္ဌော ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ အဂ္ဂ-မဟေသီ ရာဟုလမာတာ၊ အလီနသတ္တုကုမာရော လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာရဟံ သေသပါရမိယော နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ။ တထာ ပိတရာ နိဝါရိယမာနော အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ပိတု ဇီဝိတရက္ခဏတ္ထံ “ပေါရိသာဒဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမီ”တိ နိဂ္ဂမော၊ တဿ စ သန္တာသပရိဟရဏတ္ထံ နိဟိတသတ္ထဿ ဂမနံ၊ “အတ္တနော သီလခဏ္ဍနံ မာ ဟောတူ”တိ တေန ပိယဝါစာယ သမုဒါစာရော၊ တေန စ နာနာနယေဟိ ပရိဂ္ဂဏှိယမာနဿ မရဏသန္တာသာဘာဝေါ၊ ပိတု အတ္ထေ မယှံ သရီရံ သဖလံ ကရိဿာမီတိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌဘာဝေါ၊ သတ္တေနာပိ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ အသက္ကုဏေယျဿ သသဇာတိယမ္ပိ ပရိစ္စာဂတ္ထံ အတ္တနော ဇီဝိတနိရပေက္ခဘာဝဿ ဇာနနံ၊

တေန သမာဂမေပိ ဩဿဋ္ဌေပိ စိတ္တဿ ဝိကာရာဘာဝေါ၊ တဿ စ မနုဿ-ဘာဝမဟာပိတုဘာဝါနံ အဝိပရိတတော ဇာနနံ၊ ဉာတမတ္တေ စ တံ ကုလ-သန္တကေ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမတာ၊ ဓမ္မဒေသနာယ သံဝေဇေတွာ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပနန္တိ ဧဝမာဒယော ဣဓ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

အလီနသတ္တုစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သံပါလစရိယာဝဏ္ဏနာ

၈၅။ ဒသမေ **သံပါလော**တိအာဒီသု အယံ သင်္ခေပတ္ထော—ဒေဝ-ဘောဂသမ္ပတ္တိသဒိသာယ မဟတိယာ နာဂိဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတတ္တာ **မဟိဒ္ဓိ-ကော**။ ဟေဋ္ဌာ ဒွေ, ဥပရိ ဒွေတိ စတဿော ဒါဌာ အာဝုဓာ ဧတဿာတိ **ဒါဌာဝုဓော**။ ဥဂ္ဂတေဇဝိသတာယ **ဃောရဝိသော**။ နာဂယောနိသိဒ္ဓါဟိ ဒွိဟိ ဇိဝှါဟိ သမန္နာဂတောတိ **ဒွိဇိဝှော**။ မဟာနုဘာဝါနမ္ပိ ဥရေန ဂမန-တော "ဥရဂါ"တိ လဒ္ဓနာမာနံ နာဂါနံ အဓိပတိဘာဝတော **ဥရဂါဓိဘူ**။

၈၆။ ဒွိန္နံ မဂ္ဂါနံ ဝိနိဝိဋ္ဌတ္တာ သန္ဓိဘာဝေန ဂတဋ္ဌာနသဒိသေတာ **စတုပ္ပထေ**။ အပရာပရံ မဟာဇနသဉ္စရဏဋ္ဌာနဘူတေ **မဟာမဂ္ဂေ**။ တတော ဧဝ မဟာ-ဇနသမာကိဏ္ဏဘာဝေန **နာနာဇနသမာကုလေ**။ ဣဒါနိ ဝက္ခမာနာနံ စတုန္နံ အင်္ဂါနံ ဝသေန **စတုရော အင်္ဂေ။ အဓိဋ္ဌာယ** အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ စိတ္တေ ဌပေတွာ။ ယဒါဟံ သံပါလော နာမ နာဂရာဇာ ဟောမိ၊ တဒါ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ဌာနေ **ဝါသံ** ဥပေါသထဝါသဝသေန နိဝါသံ **အကပ္ပယိံ** ကပ္ပေသိံ။

မဟာသတ္တော ဟိ ဒါနသီလာဒိပုညပသုတော ဟုတွာ ဗောဓိပရိယေသန-ဝသေန အပရာပရံ ဒေဝမနုဿဂတီသု သံသရန္တော ကဒါစိ ဒေဝဘောဂ-သဒိသသမ္ပတ္တိကေ နာဂဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သံပါလော နာမ နာဂရာဇာ အဟောသိ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ။ သော ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ တာယ သမ္ပတ္တိယာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ မနုဿယောနိံ ပတ္ထေန္တော ဥပေါသထဝါသံ ဝသိ။ အထဿ နာဂဘဝနေ ဝသန္တဿ ဥပေါသထဝါသော န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ သီလံ သံကိလိဿတိ၊ တေန သော နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ကဏှဝဏ္ဏာယ နဒိယာ အဝိဒူရေ မဟာမဂ္ဂဿ စ ဧကပဒိကမဂ္ဂဿ စ အန္တရေ ဧကံ ဝမ္မိကံ

ပရိက္ခိပိတွာ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ စာတုဒ္ဒသပန္နရသေသု သမာဒိန္နသီလော “မမ စမ္မာဒိနိ အတ္ထိကာ ဂဏှန္တူ”တိ အတ္တာနံ ဒါနမုခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နိပဇ္ဇတိ၊ ပါဠိပဒေ နာဂဘဝနံ ဂစ္ဆတိ။ တေန ဝုတ္တံ **“ပုနာပရံ ယဒါ ဟောမိ၊ သင်္ခပါလော”**တိအာဒိ။ တဿတ္ထော ဝုတ္တော ဧဝ။

၁၇။ ယံ ပနေတ္ထ **ဆဝိယာ စမ္မေနာ**တိအာဒိကံ “စတုရော အင်္ဂေ အဓိဋ္ဌာယာ”တိ ဝုတ္တံ စတုရင်္ဂါဓိဋ္ဌာနဒဿနံ။ ဆဝိစမ္မာနိ ဟိ ဣဓ ဧကမင်္ဂံ။ ဧဝံ ဥပေါသထဝါသံ ဝသန္တဿ မဟာသတ္တဿ ဒီဃော အဒ္ဓါ ဝီတိဝတ္တော။

အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ တထာ သီလံ သမာဒိယိတွာ နိပန္နေ သောဠသ ဘောဇပုတ္တာ “မံသံ အာဟရိဿာမ”တိ အာဝုဓဟတ္ထာ အရညေ စရန္တာ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ နိက္ခမန္တာ တံ ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပန္နံ ဒိသွာ “မယံ အဇ္ဇ ဂေါဓာပေါတကမ္ပိ န လဘိမှာ၊ ဣမံ နာဂရာဇာနံ ဝဓိတွာ ခါဒိဿာမ”တိ စိန္တေတွာ “မဟာ ခေါ ပနေသ ဂယှမာနော ပလာယေယျာတိ ယထာနိပန္နံယေဝ နံ ဘောဂေသု သူလေဟိ ဝိဇ္ဈိတွာ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဂဏှိဿာမ”တိ သူလာနိ အာဒါယ ဥပသင်္ကမိံသု။ ဗောဓိသတ္တဿာပိ သရီရံ မဟန္တံ ဧကဒေါဏိကနာဝပ္ပမာဏံ ဝဋ္ဋေတွာ ဌပိတသုမနပုပ္ဖဒါမံ ဝိယ ဇိဉ္ဇုကဖလသဒိသေဟိ အက္ခီဟိ ဇယသုမနပုပ္ဖသဒိသေန စ သီသေန သမန္နာဂတံ အတိဝိယ သောဘတိ။ သော တေသံ သောဠသန္နံ ဇနာနံ ပဒသဒ္ဒေန ဘောဂန္တရတော သီသံ နီဟရိတွာ ရတ္တက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ တေ သူလဟတ္ထေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ “အဇ္ဇ မယှံ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတိ”တိ အတ္တာနံ ဒါနမုခေ နိယျာတေတွာ “ဣမေ မမ သရီရံ သတ္တီဟိ ကောဋ္ဋေတွာ ဆိဒ္ဒါဝဆိဒ္ဒံ ကရောန္တေ န ဩလောကေဿာမီ”တိ အတ္တနော သီလခဏ္ဍဘယေန ဒဠှံ အဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ သီသံ ဘောဂန္တရေ ဧဝ ပဝေသေတွာ နိပဇ္ဇိ။

အထ နံ တေ ဥပဂန္တွာ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎန္တာ ဘူမိယံ ပါတေတွာ တိခိဏသူလေဟိ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဝိဇ္ဈိတွာ သကဏ္ဋကကာဠဝေတ္တယဋ္ဌိယော[၁] ပဟာရမုခေဟိ ပဝေသေတွာ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ကာဇေဟိ အာဒါယ မဟာမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။ မဟာသတ္တော သူလေဟိ ဝိဇ္ဈနတော ပဋ္ဌာယ ကေဋ္ဌာနေပိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ တေ န ဩလောကေသိ။ တဿ အဋ္ဌဟိ ကာဇေဟိ အာဒါယ နီယမာနဿ သီသံ ဩလမ္ဗိတွာ ဘူမိံ

၁-တာလဝေတ္တယဋ္ဌိယော (သီ)

ပဟာရတိ။ အထ နံ "သီသမဿ ဩလမ္ဗတိ''တိ မဟာမဂ္ဂေ နိပဇ္ဇာပေတွာ သုခုမေန သူလေန နာသာပုဋေ ဝိဇ္ဈိတွာ ရဇ္ဇုကံ ပဝေသေတွာ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ကာဇကောဋိယံ လဂ္ဂေတွာ ပုနပိ ဥက္ခိပိတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၇။ "အဒ္ဒသံသု ဘောဇပုတ္တာ၊ ခရာ လုဒ္ဒါ အကာရုဏာ။
ဥပဂစ္ဆုံ မမံ တတ္ထ၊ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရပါဏိနော။

၇၈။ နာသာယ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ၊ နင်္ဂုဋ္ဌေ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကေ။
ကာဇေ အာရောပယိတွာန၊ ဘောဇပုတ္တာ ဟရိံသု မ''န္တိ။

တတ္ထ **ဘောဇပုတ္တာ**တိ လုဒ္ဒပုတ္တာ။ **ခရာ**တိ ကက္ခဠာ၊ ဖရုသကာယဝစီကမ္မန္တာ။ **လုဒ္ဒါ**တိ ဒါရုဏာ၊ ဃောရမာနသာ။ **အကာရုဏာ**တိ နိက္ကရုဏာ။ **ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရပါဏိနော**တိ စတုရဿဒဏ္ဍဟတ္ထာ။ **နာသာယ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ**တိ ရဇ္ဇုကံ ပဝေသေတုံ သုခုမေန သူလေန နာသာပုဋေ ဝိဇ္ဈိတွာ။ **နင်္ဂုဋ္ဌေ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကေ**တိ နင်္ဂုဋ္ဌပ္ပဒေသေ တတ္ထ တတ္ထ ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကသမီပေ စ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ကာဇေ အာရောပယိတွာန**ာတိ အဂ္ဂေသု ဒ္ဝါနေသု ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဗဒ္ဓေသု အဂ္ဂေသု ဝေတ္တလတာမဏ္ဍလေသု ကောကာသိုံ ဩဝိဇ္ဈိတံ[၁] ကောကံ ကာဇံ ဒွေ ဒွေ ဘောဇပုတ္တာ အတ္တနော အတ္တနော ခန္ဓံ အာရောပေတွာ။

၈၀။ **သသာဂရန္တံ ပထဝိ**န္တိ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ မဟာပထဝိံ။ **သကာနနံ သပဗ္ဗတ**န္တိ သဒ္ဓိံ ကာနနေဟိ ပဗ္ဗတေဟိ စာတိ သကာနနံ သပဗ္ဗတဉ္စ။ **နာသာဝါတေန ဈာပယေ**တိ သစာဟံ **ဣစ္ဆမာနော** ဣစ္ဆန္တော ကုဇ္ဈိတွာ နာသာဝါတံ ဝိဿဇ္ဇေယျံ၊ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ သကာနနံ သပဗ္ဗတံ ဣမံ မဟာပထဝိံ ဈာပေယျံ၊ သဟ နာသာဝါတဝိဿဇ္ဇနေန ဆာရိကံ ကရေယျံ၊ တာဒိသော တဒါ မယှံ အာနုဘာဝေါ။

၈၁။ ဧဝံ သန္တေပိ **သူလေဟိ ဝိနိဝိဇ္ဈန္တေ၊ ကောဋ္ဋယန္တေပိ သတ္တိဘိ။ ဘောဇပုတ္တေ န ကုပ္ပါမီ**တိ ဒုဗ္ဗလဘာဝကရဏတ္ထံ ဝေတ္တလတာပဝေသနတ္ထဉ္စ သာရဒါရုမယေဟိ တဏှေတွာ ကတေဟိ တိခိဏသူလေဟိ အဂ္ဂေသု ဒ္ဝါနေသု ဝိဇ္ဈန္တေပိ ဒုဗ္ဗလဘာဝကရဏတ္ထံ တိခိဏာဟိ သတ္တီဟိ တဟိံ တဟိံ ကောဋ္ဋယန္တေပိ ဘောဇပုတ္တာနံ လုဒ္ဒါနံ န ကုပ္ပါမိ။ **သော မေ သီလပါရမီ**တိ ဧဝံ မဟာနုဘာဝဿ တထာ အမိဋ္ဌဟန္တဿ ယာ မေ မယှံ သီလခဏ္ဍဘယေန

---

[၁] ဩဝိဇ္ဈိတွာ (သီ)

တေသံ အကုဇ္ဈနာ၊ သော ကေန္တေနဝ ဇီဝိတနိရပေက္ခဘာဝေန ပဝတ္တာ မယှံ သီလပါရမီ၊ သီလဝသေန ပရမတ္ထပါရမီတိ အတ္ထော။

တထာ ပန ဗောဓိသတ္တေ တေဟိ နီယမာနေ မိထိလနဂရဝါသီ အာဠာရော နာမ ကုဋုမ္ဗိကော ပဉ္စသကဋသတာနိ အာဒါယ သုခယာနကေ နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆန္တော တေ ဘောဇပုတ္တေ မဟာသတ္တံ ဟရန္တေ ဒိသွာ ကာရုညံ ဥပ္ပါဒေတွာ တေ လုဒ္ဒေ ပုစ္ဆိ "ကိဿာယံ နာဂေါ နီယတိ၊ နေတွာ စိမံ ကိံ ကရိဿထာ"တိ။ တေ "ဣမဿ နာဂဿ မံသံ သာဒုဉ္စ မုဒုဉ္စ ထူလဉ္စ ပစိတွာ ခါဒိဿာမာ"တိ အာဟံသု။ အထ သော တေသံ သောဠသဝါဟဂေါဏေ[1] ပသတံ ပသတံ သုဝဏ္ဏမာသကေ သဗ္ဗေသံ နိဝါသနပါရုပနာနိ ဘရိယာနမ္ပိ တေသံ ဝတ္ထာဘရဏာနိ ဒတွာ "သမ္မာ အယံ မဟာနုဘာဝေါ နာဂရာဇာ၊ အတ္တနော သီလဂုဏေန တုမှာကံ န ဒုဗ္ဘိ၊ ဣမံ ကိလမေန္တေဟိ ဗဟုံ တုမှေဟိ အပုညံ ပသုတံ၊ ဝိဿဇ္ဇေထာ"တိ အာဟ။ တေ "အယံ အမှာကံ မနာပေါ ဘက္ခော၊ ဗဟူ စ နော ဥရဂါ ဘုတ္တပုဗ္ဗာ၊ တထာပိ တဝ ဝစနံ အမှေဟိ ပူဇေတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ဣမံ နာဂံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမာ"တိ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာသတ္တံ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ အတ္တနော ကဏ္ဍုတာယ တာ ကဏ္ဍူကာစိတာ အာဝုတာ ကာဋ္ဌဝေတ္တလတာ ကောဋိယံ ဂဟေတွာ အာကမ္ပိတုံ အာရဘိံသု။

အထ သော နာဂရာဇာနံ ကိလမန္တံ ဒိသွာ အကိလမေန္တောဝ အသိနာ လတာ ဆိန္ဒိတွာ ဒါရကာနံ ကဏ္ဏဝေဓတော ပဋ္ဋိဟရဏနိယာမေန[2] အဒုက္ခာပေန္တော သဏိကံ နီဟရိ။ တသ္မိံ ကာလေ တေ ဘောဇပုတ္တာ ယံ ဗန္ဓနံ တဿ နတ္ထုတော ပဝေသေတွာ ပဋိမုက္ကံ၊ တံ ဗန္ဓနံ သဏိကံ မောစယိံသု။ မဟာသတ္တော မုဟုတ္တံ ပါစီနာဘိမုခေါ ဂန္တွာ အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ အာဠာရံ ဩလောကေသိ။ လုဒ္ဒါ ထောကံ ဂန္တွာ "ဥရဂေါ ဒုဗ္ဗလော၊ မတကာလေ ဂဟေတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ"တိ နိလီယိံသု။ အာဠာရော မဟာသတ္တဿ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ "ဂစ္ဆေဝ ခေါ တွံ မဟာနာဂ၊ မာ တံ လုဒ္ဒါ ပုန ဂဟေသု"န္တိ ဝဒန္တော ထောကံ တံ နာဂံ အနုဂန္တွာ နိဝတ္တိ။

ဗောဓိသတ္တော နာဂဘဝနံ ဂန္တွာ တတ္ထ ပပဉ္စံ အကတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိတွာ အာဠာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ နာဂဘဝနဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတွာ တံ တတ္ထ နေတွာ တီဟိ ကညာသတေဟိ သဒ္ဓိံ မဟန္တမဿ ယသံ ဒတွာ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သန္တပ္ပေသိ။ အာဠာရော နာဂဘဝနေ ဧကဝဿံ ဝသိတွာ

၁-သောဠသဘောဇပုတ္တာနံ ဝါဟဂေါဏေ (က)   ၂-ဝဋ္ဋိဟရဏနိယာမေန (သီ)

ဒိဗ္ဗေ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ွာ "ဇုဏ္ဍာမဟံ သမ္မ ပဗ္ဗဇိတု"န္တိ နာဂရာဇာသ ကထေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဂဟေတွာ တတော နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပ္ပဒေသံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ စိရံ ဝသိတွာ အပရဘာဂေ စာရိကံ စရန္တော ဗာရာဏသိံ ပတွာ ဗာရာဏသိရညော သမာဂတော တေန အာစာရသမ္ပတ္တိံ[၁] နိဿာယ ပသန္နေန "တွံ ဥဠာရဘောဂေ မဟာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကေန နု ခေါ ကာရဏေန ပဗ္ဗဇိတောသီ"တိ ပုဋ္ဌော အတ္တနော ပဗ္ဗဇ္ဇာကာရဏံ ကထေန္တော လုဒ္ဒါနံ ဟတ္ထတော မောစိတတ္တသ ဝိဿဇ္ဇာပနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ ရညော အာစိက္ခိတွာ—

"ဒိဗ္ဗာ မယာ မာနုသကာပိ ကာမာ၊
အသဿတာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ။
အာဒီနဝံ ကာမဂုဏေသု ဒိသွာ၊
သဒ္ဓါယ'ဟံ ပဗ္ဗဇိတောမှိ ရာဇ။

ဒုမပ္ဖလာနီဝ ပတန္တိ မာဏဝါ၊
ဒဟရာ စ ဝုဒ္ဓါ စ သရီရဘေဒါ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိတောမှိ ရာဇ၊
အပဏ္ဏကံ သာမညမေဝ သေယျော"တိ[၂]—

ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ—

"အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊
ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
နာဂဉ္စ သုတွာန တဝဉ္စ'ဠ္ဌာရ၊
ကာဟာမိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနီ"တိ[၂]—

အာဟ။

အထဿ တာပသော—

"အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊
ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
နာဂဉ္စ သုတွာန မမဉ္စ ရာဇ၊
ကရောဟိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနီ"တိ[၂]—

[၁] - အာကာရသမ္ပတ္တိံ (က)

[၂] - ခု ၆ - ၂၄ - ဝိဋ္ဌေ။

ဇဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တဗ္ဗေ၀ စတ္တာရော ဝဿာနမာသေ ဝသိတွာ ပုန ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ယာဝဇီဝံ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ယာဝဇီဝံ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ သောပိ ရာဇာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။ တဒါ အာဠာရော သာရိပုတ္တတ္ထေရော အဟောသိ၊ ဗာရာဏသိရာဇာ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ သင်္ခပါလနာဂရာဇာ လောကနာထော။

တဿ သရီရပရိစ္စာဂေါ ဒါနပါရမီ၊ တထာရူပေနပိ ဝိသတေဇေန သမန္နာဂတဿ တထာရူပါယပိ ပီဠာယ သတိ သီလဿ အဘိန္နတာ သီလပါရမီ၊ ဒေဝဘောဂသမ္ပတ္တိသဒိသံ ဘောဂံ ပဟာယ နာဂဘဝနတော နိက္ခမိတွာ သမဏဓမ္မကရဏံ နေက္ခမ္မပါရမီ၊ "ဒါနာဒိအတ္ထံ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ သံဝိဒဟနံ ပညာပါရမီ၊ ကာမဝိတက္ကဝိနောဒနံ အဓိဝါသနဝီရိယဉ္စ ဝီရိယပါရမီ၊ အဓိဝါသနခန္တိ ခန္တိပါရမီ၊ သစ္စသမာဒါနံ သစ္စပါရမီ၊ အစလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ၊ ဘောဇပုတ္တေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗသတ္တေသု မေတ္တာနုဒ္ဒယဘာဝေါ မေတ္တာပါရမီ၊ ဝေဒနာယ သတ္တသင်္ခါရကတဝိပ္ပကာရေသု စ[1] မဇ္ဈတ္တဘာဝေါ ဥပေက္ခာပါရမီတိ ဧဝံ ဒသ ပါရမိယော လဗ္ဘန္တိ။ သီလပါရမီ ပန အတိသယဝတီတိ ကတွာ သာ ဧဝ ဒေသနံ အာရုဠှာ။ တထာ ဣဓ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝေါ "ယောဇနသတိကေ နာဂဘဝနဋ္ဌာနေ"တိအာဒိနာ ဘူရိဒတ္တစရိယာယံ[2] ဝုတ္တနယေနေဝ ယထာရဟံ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

သင်္ခပါလစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဧတေတိ ယေ ဟတ္ထိနာဂစရိယာဒယော ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ အနန္တရဂါထာယ စ "ဟတ္ထိနာဂေါ ဘူရိဒတ္တော"တိအာဒိနာ ဥဒ္ဒါနဝသေန သင်္ဂဟေတွာ ဒဿိတာ **နဝ** စရိယာ၊ တေ သဗ္ဗေ ဝိသေသတော သီလပါရမိပူရဏဝသေန ပဝတ္တိယာ သီလံ ဗလံ ဧတေသန္တိ **သီလဗလာ**။ သီလဿ ပရမတ္ထပါရမိဘူတဿ ပရိက္ခရဏတော သင်္ခါနဿ စ ပရိဘာဝနာဝသေန အဘိသင်္ခရဏတော **ပရိက္ခာရာ**။ ဥက္ကံသဂတာယ[3] သီလပရမတ္ထပါရမိယာ အသမ္ပုဏ္ဏတ္တာ ပဒေသော ဧတေသံ အတ္ထိ, န နိပ္ပဒေသောတိ **ပဒေသိကာ** သပ္ပဒေသာ။ ကသ္မာတိ စေ? အာဟ "**ဇီဝိတံ ပရိရက္ခိတွာ၊ သီလာနိ အနုရက္ခိသ**"န္တိ၊ ယသ္မာ ဧတေသု **ဟတ္ထိနာဂစရိယာဒီသု**[4] အဟံ အတ္တနော ဇီဝိတံ

---

[1] သတ္တကတဝိပ္ပကာရေသု စ (သီ)
[2] ခု ၄-၄၀၀-ပိဋ္ဌေ။
[3] ဥက္ကဋ္ဌသင်္ဂဟကော (က)
[4] ခု ၄-၃၉၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဧကဒေသေန ပရိရက္ခိတွာဝ သီလာနိ အနုရက္ခိံ၊ ဇီဝိတံ န သဗ္ဗထာ ပရိစ္စဇိံ၊ ဧကန္တေနဝ ပန **သင်္ခပါလဿ မေ သတော သဗ္ဗကာလမ္ပိ ဇီဝိတံ ယဿ ကဿစိ နိယျာတံ၊** သင်္ခပါလနာဂရာဇဿ ပန မေ မဟာနုဘာဝဿ ဥဂ္ဂဝိသတေဇဿ သတော သမာနဿ သဗ္ဗကာလမ္ပိ တေဟိ လုဒ္ဒေဟိ သမာဂမေ တတော ပုဗ္ဗေပိ ပစ္ဆာပိ သတော ဧဝံ ပုဂ္ဂလဝိဘာဂံ အကတွာ ယဿ ကဿစိ သီလာနုရက္ခဏတ္ထမေဝ ဇီဝိတံ ဧကံသေနေဝ **နိယျာတံ** နိယျာတိတံ ဒါနမုခေ နိဿဋ္ဌံ၊ **တသ္မာ သာ သီလပါရမီ**တိ ယသ္မာ စေတဒေဝံ၊ တသ္မာ တေန ကာရဏေန သာ ပရမတ္ထပါရမိဘာဝံ ပတ္တာ မယှံ သီလပါရမီတိ ဒဿေတီတိ။

ပရမတ္ထဒီပနိယာ စရိယာပိဋကသံဝဏ္ဏနာယ
ဒသဝိဓစရိယာသင်္ဂဟဿ ဝိသေသတော သီလပါရမိဝိဘာဝနဿ

ဒုတိယဝဂ္ဂဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ယုဝဉ္ဇယဝဂ္ဂ

၁-ယုဝဉ္ဇယစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁။ တတိယဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အမိတယသော**တိ အပရိမိတပရိဝါရဝိဘဝေါ။ **ရာဇပုတ္တော ယုဝဉ္ဇယော**တိ ရမ္မနဂရေ သဗ္ဗဒတ္တဿ နာမ ရညော ပုတ္တော နာမေန ယုဝဉ္ဇယော နာမ။

အယံ ဟိ ဗာရာဏသီ **ဥဒယဇာတကေ**[၁] **သုရုန္ဓနနဂရံ** နာမ[၂] ဇာတာ၊ **စူဠသုတသောမဇာတကေ**[၃] **သုဒဿနံ** နာမ၊ **သောဏနန္ဒဇာတကေ**[၄] **ဗြဟ္မဝဍ္ဎနံ** နာမ၊ **ခဏ္ဍဟာလဇာတကေ**[၅] **ပုပ္ဖဝတီ** နာမ၊ ဣမသ္မိံ ပန **ယုဝဉ္ဇယဇာတကေ**[၆] **ရမ္မနဂရံ** နာမ အဟောသိ၊ ဧဝမဿ ကဒါစိ[၇] နာမံ ပရိဝတ္တတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ရာဇပုတ္တောတိ ရမ္မနဂရေ သဗ္ဗဒတ္တဿ နာမ ရညော ပုတ္တော"တိ။ တဿ ပန ရညော ပုတ္တသဟဿံ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဇေဋ္ဌပုတ္တော၊ တဿ ရာဇာ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ သော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒိဝသေ ဒိဝသေ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဗောဓိသတ္တော ဧကဒိဝသံ ပါတောဝ ရထဝရံ အဘိရုဟိတွာ မဟန္တေန သိရိဝိဘဝေန ဥယျာနကီဠံ ဂစ္ဆန္တော ရုက္ခဂ္ဂတိဏဂ္ဂသာခဂ္ဂမက္ကဋကသုတ္တဇာလာဒီသု မုတ္တာဇာလာကာ-ရေန လဂ္ဂေ ဥဿာဝဗိန္ဒူ ဒိသွာ "သမ္မ သာရထိ ကိံ နာမေတ"န္တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဧတေ ဒေဝ ဟိမသမယေ ပတနကဥဿာဝဗိန္ဒူ နာမာ"တိ သုတွာ ဒိဝသဘာဂံ ဥယျာနေ ကီဠိတွာ သာယန္ဟကာလေ ပစ္စာဂစ္ဆန္တော တေ အဒိသွာ "သမ္မ သာရထိ ကဟံ တေ ဥဿာဝဗိန္ဒူ၊ န တေ ဣဒါနိ ပဿာမီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဒေဝ သူရိယေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ သဗ္ဗေ ဘိဇ္ဇိတွာ ပဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ"တိ သုတွာ "ယထာ ဣမေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဇီဝိတသင်္ခါရာပိ တိဏဂ္ဂေ ဥဿာဝဗိန္ဒုသဒိသာဝ၊ တသ္မာ မယာ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ အပီဠိ-တေနေဝ မာတာပိတရော အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဥဿာဝဗိန္ဒုမေဝ အာရမ္မဏံ ကတွာ အာဒိတ္တေ ဝိယ တယော ဘဝေ ပဿန္တော အတ္တနော ဂေဟံ အာဂန္တွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တာယ ဝိနိစ္ဆယသာလာယ နိသိန္နဿ ပိတု သန္တိကမေဝ ဂန္တွာ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁-ခု ၅-၂၃၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-သုရုန္ဓနဂရံ နာမ (သီ) ၃-ခု ၆-၂၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-ခု ၆-၇၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၅-ခု ၆-၂၄၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၆-ခု ၅-၂၃၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၇-ကဒါစိ ကဒါစိ (က)

"ဥဿာဝဗိန္ဒုံ သူရိယာတပေ၊ ပတိတံ ဒိသွာန သံဝိဇိံ။

၂။ တဉ္ဉေဝါဓိပတိံ ကတွာ၊ သံဝေဂမနုဗြူဟယိံ။
မာတာပိတူ စ ဝန္ဒိတွာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမနုယာစဟ"န္တိ။

တတ္ထ **သူရိယာတပေ**တိ သူရိယာတပဟေတု၊ သူရိယရသ္မိသမ္ဗန္ဓနိမိတ္တံ။ "သူရိယာတပေနာ"တိပိ ပါဠော။ **ပတိတံ ဒိသွာန**တိ ဝိနဋ္ဌံ ပဿိတွာ၊ ပုဗ္ဗေ ရုက္ခဂ္ဂါဒီသု မုတ္တာဇာလာဒိအာကာရေန လဂ္ဂံ ဟုတွာ ဒိဿမာနံ သူရိယရသ္မိ-သမ္ဗန္ဓေန ဝိနဋ္ဌံ ပညာစက္ခုနာ ဩလောကေတွာ။ **သံဝိဇိ**န္တိ ယထာ တောနိ၊ ဧဝံ သတ္တာနံ ဇီဝိတာနိပိ လဟုံ လဟုံ ဘိဇ္ဇမာနသဘာဝါနီတိ အနိစ္စတာ-မနသိကာရဝသေန သံဝေဂမာပဇ္ဇိံ။

တဉ္ဉေဝါဓိပတိံ ကတွာ၊ သံဝေဂမနုဗြူဟယိန္တိ တဉ္ဉေဝ ဥဿာဝဗိန္ဒုနံ အနိစ္စတံ အဓိပတိံ မုခံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ တထေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ ဇာတ္တရဋ္ဌိတိကတံ ပရိတ္တကာလတံ မနသိကရောန္တော ဧကောဝါရံ ဥပ္ပန္နံ သံဝေဂံ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပါဒနေန အနုဝဍ္ဎေသိံ။ **ပဗ္ဗဇ္ဇမနုယာစဟ**န္တိ "ယထာဂေ ဥဿာဝဗိန္ဒူ ဝိယ န စိရဋ္ဌိတိကာ သတ္တာနံ ဇီဝိတာ မယာ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ အနဘိ-ဘူတေနေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ယတ္ထ တောနိ န သန္တိ၊ တံ အမတံ မဟာနိဗ္ဗာနံ ဂဝေသိတဗ္ဗ"န္တိ စိန္တေတွာ မာတာပိတရော ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ "ပဗ္ဗဇ္ဇံ မေ အနုဇာနာထာ"တိ တေ အဟံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိံ။ ဧဝံ မဟာသတ္တေန ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ယာစိတာယ သကလနဂရေ မဟန္တံ ကောလာဟလမဟောသိ "ဥပရာဇာ ကိရ ယုဓဉ္ဇယော ပဗ္ဗဇိတုကာမော"တိ။

တေန စ သမယေန ကာသိရဋ္ဌဝါသိနော ရာဇာနံ ဒဋ္ဌုံ အာဂန္တွာ ရမ္မကေ ပဋိဝသန္တိ။ တေ သဗ္ဗေပိ သန္နိပတိံသု။ ဉာတိသပရိသော ရာဇာ နေဂမာ စေဝ ဇာနပဒါ စ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာ ဒေဝီ စ သဗ္ဗေ စ ဩရောဓာ မဟာသတ္တံ "မာ ခေါ တွံ တာတ ကုမာရ ပဗ္ဗဇီ"တိ နိဝါရေသုံ။ တတ္ထ ရာဇာ "သစေ တေ ကာမေဟိ ဦနံ၊ အဟံ တေ ပရိပူရယာမိ[၁]၊ အဇ္ဇေဝ ရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာဟီ"တိ အာဟ။ တဿ မဟာသတ္တော—

"မာ မံ ဒေဝ နိဝါရေဟိ၊ ပဗ္ဗဇန္တံ ရထေသဘ။
မာ'ဟံ ကာမေဟိ သမ္မတ္တော၊ ဇရာယ ဝသမန္ဝဂူ"တိ[၂]—

၁-ပရိပူရေဿာမိ (သီ) ၂-ခု ၅-၂၃၆-ဝိဋ္ဌေ။

အတ္တနော ပဗ္ဗဇ္ဇာဆန္ဒမေဝ ဝတွာ တံ သုတွာ သင်္ခိ ပြရောဓေဟိ မာတုယာ ကရုဏံ ပရိဒေဝန္တိယာ—

"ဥဿာဝေါဝ တိဏဂ္ဂမှိ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိ။
ဧဝမာယု မနုဿာနံ၊ မာ မံ အမ္မ နိဝါရယာ"တိ—

အတ္တနော ပဗ္ဗဇ္ဇာကာရဏံ ကထေတွာ နာနပ္ပကာရံ တေဟိ ယာစိယမာနောပိ အဘိသံဝဒ္ဓမာနသံဝေဂတ္တာ အနောသက္ကိတမာနသော ပိယတရေ မဟတိ ဉာတိပရိဝဋ္ဋေ ဥဠာရေ ရာဇိဿရိယေ စ နိရပေက္ခစိတ္တော ပဗ္ဗဇိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၃။ "ယာစန္တိ မံ ပဥ္စလိကာ၊ သနေဂမာ သရဋ္ဌကာ။
အဇ္ဇေဝ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇ၊ ဣဒ္ဓံ ဖီတံ မဟာမဟိံ။

၄။ သရာဇကေ သဟောရောဓေ၊ သနေဂမေ သရဋ္ဌကေ။
ကရုဏံ ပရိဒေဝန္တေ၊ အနပေက္ခော ပရိစ္စဇိ"န္တိ။

တတ္ထ **ပဉ္စလိကာ**တိ ပဂ္ဂဟိတအဉ္ဇလိကာ။ **သနေဂမာ သရဋ္ဌကာ**တိ နေဂမေဟိ စေဝ ရဋ္ဌဝါသီဟိ စ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗေ ရာဇပုရိသာ "မာ ခေါတွံ ဒေဝ ပဗ္ဗဇီ"တိ မံ ယာစန္တိ၊ မာတာပိတရော ပန **အဇ္ဇေဝ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇ၊** ဂါမနိဂမရာဇဓာနိ- အဘိဝုဒ္ဓိယာ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တိယာ စ **ဣဒ္ဓံ** ဝိဘဝသာရသမ္ပတ္တိယာ သဿာဒိနိပ္ဖတ္တိ- ယာ စ **ဖီတံ** ဣမံ **မဟာမဟိံ** အနုသာသ၊ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေဟီတိ ယာစန္တိ၊ ဧဝံ ပန သဟ ရညာတိ **သရာဇကေ၊** တထာ **သဟောရောဓေ သနေဂမေ သရဋ္ဌကေ** မဟာဇနေ ယထာ သုဏန္တာနမ္ပိ ပဂေဝ ပဿန္တာနံ မဟန္တံ ကာရုညံ ဟောတိ၊ ဧဝံ **ကရုဏံ ပရိဒေဝန္တေ** တတ္ထ တတ္ထ **အနပေက္ခော** အလဂ္ဂစိတ္တော အဟံ တဒါ ပဗ္ဗဇိန္တိ ဒဿေတိ။

၅-၆။ ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ စက္ကဝတ္တိသိရိသဒိသံ ရဇ္ဇသိရိံ ပိယတရေ ဉာတိ- ဗန္ဓဝေ ပဟာယ သိနိဒ္ဓံ ပရိဂ္ဂဟပရိဇနံ လောကာဘိမတံ မဟန္တံ ယသဥ္စ နိရပေက္ခော ပရိစ္စဇိန္တိ ဒဿေတုံ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ။

တတ္ထ **ကေဝလ**န္တိ အနဝသေသံ ဣတ္တာဂါရံ သမုဒ္ဒပရိယန္တဥ္စ ပထဝိံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- မိပ္ပါယေန စဇမာနော ဧဝံ မေ သမ္မာသမ္ဗောဓိ သဏ္ဍာ အဓိကန္တံ **ဗောဓိ- ယာယေဝ ကာရဏာ** န ကိဉ္စိ စိန္တေသိံ၊ န တတ္ထ ဤသကံ လဂ္ဂံ ဇနေသိန္တိ အတ္ထော။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ မာတာပိတရော တဥ္စ မဟာယသံ **ရဇ္ဇဥ္စ မေ န**

ဒေဿံ, ပိယမေဝ၊ တတော ပန သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ မယှံ ပိယတရံ၊ တသ္မာ မာတာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ရဇ္ဇံ အဟံ တဒါ **ပရိစ္စဇိန္တိ**။

တဒေတံ သဗ္ဗံ ပရိစ္စဇိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ မဟာသတ္တေ နိက္ခမန္တေ တဿ ကနိဋ္ဌဘာတာ ယုဓိဋ္ဌိလကုမာရော နာမ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ အနုဗန္ဓိ။ တေ ဥဘောပိ နဂရာ နိက္ခမ္မ မဟာဇနံ နိဝတ္တေတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ မနောရမေ ဋ္ဌာနေ အဿမပဒံ ကတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဒီဟိ ယာဝဇီဝံ ယာပေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယနာ အဟေသုံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“ဥဘော ကုမာရာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ယုဓဉ္ဇယော ယုဓိဋ္ဌိလော။
ပဟာယ မာတာပိတရော၊ သင်္ဂံ ဆေတွာန မစ္စုနော”တိ[1]။

တတ္ထ **သင်္ဂံ ဆေတွာန မစ္စုနော**တိ မစ္စုမာရဿ သဟကာရိကာရဏဘူတတ္တာ သင်္ဂံ ရာဂဒေါသမောဟသင်္ဂံ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဆိန္ဒိတွာ ဥဘောပိ ပဗ္ဗဇိတာတိ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊ ယုဓိဋ္ဌိလကုမာရော အာနန္ဒတ္ထေရော၊ ယုဓဉ္ဇယော လောကနာထော။

တဿ ပဗ္ဗဇ္ဇတော ပုဗ္ဗေ ပဝတ္တိတမဟာဒါနာနိ စေဝ ရဇ္ဇာဒိပရိစ္စာဂေါ စ ဒါနပါရမီ၊ ကာယဝစီသံဝရော သီလပါရမီ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဈာနာဓိဂမော စ နေက္ခမ္မပါရမီ၊ အနိစ္စတော မနသိကာရံ အာဒိံ ကတွာ အဘိညာဓိဂမပရိယောသာနာ ပညာ ဒါနာဒီနံ ဥပကာရာနုပကာရဓမ္မပရိဂ္ဂဏှနပညာ စ ပညာပါရမီ၊ သဗ္ဗတ္ထ တဒတ္ထသာဓနံ ဝီရိယံ ဝီရိယပါရမီ၊ ဉာဏခန္တိ အဓိဝါသနခန္တိ စ ခန္တိပါရမီ၊ ပဋိညာယ အဝိသံဝါဒနံ သစ္စပါရမီ၊ သဗ္ဗတ္ထ အစလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ၊ သဗ္ဗသတ္တေသု ဟိတစိတ္တတာယ မေတ္တာဗြဟ္မဝိဟာရဝသေန စ မေတ္တာပါရမီ၊ သတ္တသင်္ခါရကတဝိပ္ပကာရဥပေက္ခနဝသေန ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရဝသေန စ ဥပေက္ခာပါရမီတိ ဒသ ပါရမိယော လဗ္ဘန္တိ။ ဝိသေသတော ပန နေက္ခမ္မပါရမီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ **အကိတ္တိစရိယာယံ**[2] ဝိယ ဣဓာပိ မဟာပုရိသဿ အစ္ဆရိယဂုဏာ ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တေန ဝုစ္စတိ “ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဟေတေ၊ အဗ္ဘုတာ စ မဟေသိနော ။ပ။ ဓမ္မဿ အနုဓမ္မတော”တိ။

ယုဓဉ္ဇယစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၅-၂၃၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၄-၃၀၅-ပိဋ္ဌေ။

၂-သောမနဿစရိယာဝဏ္ဏနာ

၇။ ဒုတိယေ **ဣန္ဒပတ္ထေ**[၁] **ပုရုတ္တမေ**တိ ဧဝံနာမကေ နဂရဝရေ။ **ကာမိ-တော**တိ မာတာပိတူအာဒီဟိ "အဟော ဝတ ကော ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ"တိ ဧဝံ စိရကာလေ ပတ္ထိတော။ **ဒယိတော**တိ ပိယာယိတော။ **သောမနဿောတိ ဝိဿုတော**တိ "သောမနဿော"တိ ဧဝံ ပကာသနာမော။

၈။ **သီလဝါ**တိ ဒသကုသလကမ္မပထသီလေန စေဝ အာစာရသီလေန စ သမန္နာဂတော။ **ဂုဏသမ္ပန္နော**တိ သဒ္ဓါဗာဟုသစ္စာဒိဂုဏေဟိ ဥပေတော၊ ပရိပုဏ္ဏော ဝါ။ **ကလျာဏပဋိဘာနဝါ**တိ တံတံဣတိကတ္တဗ္ဗတာသနေန ဥပါယကောသလ္လသင်္ခါတေန စ သုန္ဒရေန ပဋိဘာနေန သမန္နာဂတော။ **ဝုဍ္ဎာ-ပစာယီ**တိ မာတာပိတရော ကုလေ ဇေဋ္ဌာတိ ဧဝံ ယေ ဇာတိဝုဍ္ဎာ ယေ စ သီလာဒိဂုဏေဟိ ဝုဍ္ဎာ၊ တေသံ အပစာယနသီလော။ **ဟိရီမာ**တိ ပါပဇိဂုစ္ဆ-နလက္ခဏာယ ဟိရိယာ သမန္နာဂတော။ **သင်္ဂဟေသု စ ကောဝိဒေါ**တိ ဒါနပိယဝစနအတ္ထစရိယာသမာနတ္တတာသင်္ခါတေဟိ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ယထာရဟံ သတ္တာနံ သင်္ဂဏှနေသု ကုသလော။ ဧဝရူပေါ ရေဏုဿ နာမ ကုရုရာဇဿ ပုတ္တော သောမနဿောတိ ဝိဿုတော ယဒါ ဟောမီတိ သမ္ဗန္ဓော။

၉။ **တဿ ရညော ပတိကရော**တိ တေန ကုရုရာဇေန ပတိ အတိက္ကဏံ ဥပကတ္တဗ္ဗဘာဝေန ပတိကရော ဝလ္လဘော။ **ကုဟကတာပသော**တိ အသန္တ-ဂုဏသမ္ဘာဝနလက္ခဏေန ကောဟညေန ဇီဝိတကပ္ပနကော ဧကော တာပ-သော၊ တဿ ရညော သက္ကာတဗ္ဗော အဟောသိ။ **အာရာမန္တိ** ဖလာရာမံ၊ ယတ္ထ ဌေ့ာလုက လာဗုကုမ္ဘဏ္ဍာ တိပုသာဒိဝလ္လိဖလာနိ စေဝ တဏ္ဍုလေယျကာဒိ-သာကဉ္စ[၂] ရောပိယတိ။ **မာလာဝစ္ဆန္တိ** ဇာတိအတိမုတ္တကာဒိပုပ္ဖဂစ္ဆံ၊ တေန ပုပ္ဖါရာမံ ဒဿေတိ။ ဧတ္ထ စ အာရာမံ ကတွာ တတ္ထ မာလာဝစ္ဆဉ္စ ယထာဝုတ္တဖလဝစ္ဆဉ္စ ရောပေတွာ တတော လဒ္ဓဓနံ သံဟရိတွာ ဌပေန္တော **ဇီဝတိ**တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—တဒါ မဟာရက္ခိတော နာမ တာပသော ပဉ္စသတတာပသပရိဝါရော ဟိမဝန္တေ ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တော ဣန္ဒပတ္ထနဂရံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ သပရိသော

ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ရာဇဒွါရံ ပါပုဏိ။ ရာဇာ ဣသိဂဏံ ဒိသွာ ဣရိယာပထေ ပသန္နော အလင်္ကတမဟာတလေ နိသီဒါပေတွာ ပဏီတေနာဟာရေန ပရိ-ဝိသိတွာ “ဘန္တေ ဣမံ ဝဿာရတ္တံ မမ ဥယျာနေယေဝ ဝသထာ”တိ ဝတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဝသနဋ္ဌာနာနိ ကာရေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒတွာ နိက္ခမိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇနိဝေသနေ ဘုဉ္ဇိံသု။

ရာဇာ ပန အပုတ္တကော ပုတ္တေ ပတ္ထေတိ၊ ပုတ္တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဝဿာရတ္တစ္စယေန မဟာရက္ခိတော “ဟိမဝန္တံ ဂမိဿာမာ”တိ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ရညာ ကတသက္ကာရသမ္မာနော နိက္ခမိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ မဇ္ဈန္ဟိကသမယေ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ဧကဿ သန္ဒစ္ဆာယဿ[1] ရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ သပရိသော နိသီဒိ။ တာပသာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ရာဇာ အပုတ္တကော၊ သာဓု ဝတဿ သစေ ရာဇပုတ္တံ လဘေ-ယျာ”တိ။ မဟာရက္ခိတော တံ ကထံ သုတွာ “ဘဝိဿတိ နု ခေါ ရညော ပုတ္တော, ဥဒါဟု နော”တိ ဥပဓာရေန္တော “ဘဝိဿတီ”တိ ဉတွာ “မာ တုမှေ စိန္တယိတ္ထ၊ အဇ္ဇ ပစ္စူသကာလေ ဧကော ဒေဝပုတ္တော စဝိတွာ ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိဿတီ”တိ အာဟ။

တံ သုတွာ ဧကော ကူဋဇဋိလော “ဣဒါနိ ရာဇကုလူပကော ဘဝိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တာပသာနံ ဂမနကာလေ ဂိလာနာလယံ ကတွာ နိပဇ္ဇိတွာ “ဧဟိ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န သက္ကောမီ”တိ အာဟ။ မဟာရက္ခိတော တဿ နိပန္နကာရဏံ ဉတွာ “ယဒါ သက္ကောသိ၊ တဒါ အာဂစ္ဆေယျာသီ”တိ ဣသိဂဏံ အာဒါယ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။ ကုဟကော နိဝတ္တိတွာ ဝေဂေန ဂန္တွာ ရာဇဒွါရေ ဌတွာ “မဟာရက္ခိတဿ ဥပဋ္ဌာက-တာပသော အာဂတော”တိ ရညော အာရောစာပေတွာ[2] ရညာ ဝေဂေန ပက္ကောသာပိတော ပါသာဒံ အဘိရုယှ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ ရာဇာ တံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ဣသီနံ အာရောဂျံ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ အတိခိပ္ပံ နိဝတ္တိတ္ထ၊ ကေနတ္ထေန အာဂတတ္ထာ”တိ အာဟ။

မဟာရာဇ ဣသိဂဏော သုခနိသိန္နော “သာဓု ဝတဿ သစေ ရညော ဝံသာနုရက္ခကော ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ။ အဟံ တံ ကထံ သုတွာ “ဘဝိဿတိ နု ခေါ ရညော ပုတ္တော, ဥဒါဟု နော”တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေန္တော “မဟိဒ္ဓိကော ဒေဝပုတ္တော စဝိတွာ အဂ္ဂမဟေသိယာ သုဓမ္မာယ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိဿတီ”တိ ဒိသွာ “အဇာနန္တာ ဂဗ္ဘံ[3] နာသေယျုံ၊

၁-သမ္ပန္နစ္ဆာယဿ (က) ၂-အာရောစေတွာ (က) ၃-နံ ဂဗ္ဘံ (က)

အာစိက္ခိဿာမိ တာဝ န”န္တိ တုမှာကံ ကထနတ္ထာယ အာဂတော၊ ကထိတံ ဝေါ မယာ၊ ဂစ္ဆာမဟန္တိ။ ရာဇာ “ဘန္တေ န သက္ကာ ဂန္တုံ”န္တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ပသန္နစိတ္တော ကုဟကတာပသံ ဥယျာနံ နေတွာ ဝသနဋ္ဌာနံ သံဝိဒဟိတွာ အဒါသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇကုလေ ဘုဉ္ဇန္တော ဝသတိ၊ “ဒိဗ္ဗ-စက္ခုကော” တွေဝဿ နာမံ အဟောသိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော တာဝတိံသဘဝနတော စဝိတွာ တဿ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ ဇာတဿ စ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “သောမနဿော”တိ နာမံ ကရိံသု။ သော ကုမာရပရိဟာရေန ဝဍ္ဍတိ။ ကုဟကတာပသောပိ ဥယျာနဿ ဧကပဿေ နာနပ္ပကာရံ သူပေယျသာကဉ္စ ဖလဝလ္လိအာဒယော စ ရောပေတွာ ပဏ္ဏိကာနံ ဟတ္ထေ ဝိက္ကိဏန္တော ဓနံ သံဟရတိ။ အထ ဗောဓိသတ္တဿ သတ္တဝဿိကကာလေ ရညော ပစ္စန္တော ကုပိတော။ သော “တာတ ဒိဗ္ဗစက္ခု-တာပသေ မာ ပမဇ္ဇာ”တိ ကုမာရံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ပစ္စန္တံ ဝူပသမေတုံ ဂတော။

၁၀-၁၃။ အထေကဒိဝသံ ကုမာရော “ဇဋိလံ ပဿိဿာမီ”တိ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ကူဋဇဋိလံ ဧကံ ဂန္ဓိကကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒွေ ဃဋေ ဂဟေတွာ သာကဝတ္ထုသ္မိံ ဥဒကံ သိဉ္စန္တံ ဒိသွာ “အယံ ကူဋဇဋိလော အတ္တနော သမဏဓမ္မံ အကတွာ ပဏ္ဏိကကမ္မံ ကရောတီ”တိ ဉတွာ “ကိံ ကရောသိ ပဏ္ဏိကဂဟပတိကာ”တိ တံ လဇ္ဇာပေတွာ အဝန္ဒိတွာဝ နိက္ခမိ။

ကူဋဇဋိလော “အယံ ဣဒါနေဝ ဝေရူပေါ၊ ပစ္ဆာ ‘ကော ဇာနာတိ ကိံ ကရိဿတီ’တိ၊ ဣဒါနေဝ နံ နာသေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတွာ ရညော အာဂမနကာလေ ပါသာဏဖလကံ ဧကမန္တံ ခိပိတွာ ပါနီယဃဋံ ဘိန္ဒိတွာ ပဏ္ဏသာလာယ တိဏာနိ ဝိကိရိတွာ သရီရံ တေလေန မက္ခေတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ သသီသံ ပါရုပိတွာ မဟာဒုက္ခပ္ပတ္တော ဝိယ မဉ္စေ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ အာဂန္တွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ နိဝေသနံ အပဝိသိတွာဝ “မမ သာမိကံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကံ ပဿိဿာမီ”တိ ပဏ္ဏသာလဒွါရံ ဂန္တွာ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသွာ “ကိံ နု ခေါ ဧတ”န္တိ အန္တော ပဝိသိတွာ တံ နိပန္နကံ ဒိသွာ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇန္တော ပုစ္ဆိ “ကေန တွံ ဘန္တေ ဧဝံ ဝိဟေဌိတော၊ ကမဇ္ဇ ယမလောကံ နေမိ၊ တံ မေ သီဃံ အာစိက္ခာ”တိ။

တံ သုတွာ ကူဋဇဋိလော နိတ္ထုနန္တော ဥဋ္ဌာယ ဒိဋ္ဌော မဟာရာဇ တွံ မေ၊ ပဿိတွာ တဿ ဝိဿာသေန အဟံ ဣမံ ဝိပ္ပကာရံ ပတ္တော၊ တဝ ပုတ္တေနမှိ ဧဝံ ဝိဟေဌိတောတိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ စောရဃာတကေ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆထ ကုမာရဿ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ သရီရဉ္စဿ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္ဒိတွာ ရထိယာ ရထိယံ ဝိကိရထာ”တိ။ တေ မာတရာ အလင်္ကရိတွာ အတ္တနော အင်္ကေ နိသီဒါပိတံ ကုမာရံ အာကဍ္ဎိံသု “ရညာ တေ ဝဓော အာဏတ္တော”တိ။ ကုမာရော မရဏဘယတဇ္ဇိတော မာတု အင်္ကတော ဝုဋ္ဌာယ “ရညော မံ ဒဿေထ၊ သန္တိ ရာဇကိစ္စာနီ”တိ အာဟ။ တေ ကုမာရဿ ဝစနံ သုတွာ မာရေတုံ အဝိသဟန္တာ ဂေါဏံ ဝိယ ရဇ္ဇုယာ ပရိကဍ္ဎန္တာ နေတွာ ရညော ဒဿေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ “**တမဟံ ဒိသွာန ကုဟက**”န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **ထုသရာသိံဝ အတဏ္ဍုလ**န္တိ တဏ္ဍုလကဏေဟိ ဝိရဟိတံ ထုသရာသိံ ဝိယ **ဒုမံဝ** ရုက္ခံ ဝိယ **အန္တော** မဟာ**သုသိရံ**။ **ကဒလိံဝ အသာရကံ** သီလာဒိသာရရဟိတံ တာပသံ[၁] အဟံ ဒိသွာ နတ္ထိ ဣမဿ သတံ သာဓူနံ ဈာနာဒိဓမ္မော၊ ကသ္မာ? **သာမညာ** သမဏဘာဝါ သီလမတ္တတောပိ **အပဂတော** ပရိဟီနော အယံ၊ တထာ ဟိ အယံ **ဟိရီသုက္ကဓမ္မဇဟိတော** ပဇဟိတဟိရိသင်္ခါတသုက္ကဓမ္မော။ **ဇီဝိတဝုတ္တိကာရဏာ**တိ “ကေဝလံ ဇီဝိ-တဿေဝ ဟေတု အယံ တာပသလိင်္ဂေန စရတီ”တိ စိန္တေသိန္တိ ဒဿေတိ။ **ပရန္တိဟီ**တိ ပရန္တေ ပစ္စန္တေ နိဝါသဘူတော ဧတေသံ အတ္ထီတိ ပရန္တိနော၊ သီမန္တရိကဝါသိနော၊ တေဟိ ပရန္တိဟိ အဋဝိကေဟိ ပစ္စန္တဒေသော ခေါဘိတော အဟောသိ၊ တံ ပစ္စန္တကောပံ နိသေဓေတုံ ဝူပသမေတုံ ဂစ္ဆန္တော မမ ပိတာ ကုရုရာဇာ “တာတ သောမနဿကုမာရ မယ္ဟံ သာမိကံ **ဥဂ္ဂတာပနံ**[၂] ဃောရတပံ ပရမသန္တိန္ဒြိယံ **ဇဋိလံ မာ ပမဇ္ဇိ**။ သော ဟိ အမှာကံ သဗ္ဗကာမ-ဒဒေါ၊ တသ္မာ **ယဒိစ္ဆကံ** စိတ္တရုစိယံ တဿ စိတ္တာနုကူလံ **ပဝတ္တေဟိ** အနုဝတ္တေဟီ”တိ တဒါ မံ အနုသာသီတိ ဒဿေတိ။

၁၄။ **တမဟံ ဂန္တွာနုပဋ္ဌာန**န္တိ ပိတု ဝစနံ အနုတိဋ္ဌန္တော တံ ကူဋတာပသံ ဥပဋ္ဌာနတ္ထံ ဂန္တွာ တံ သာကဝတ္ထုသ္မိံ ဥဒကံ အာသိဉ္စန္တံ ဒိသွာ “ပဏ္ဏိကော အယ”န္တိ စ ဥတွာ **ကစ္စိ တေ ဂဟပတိ ကုသလ**န္တိ ဂဟပတိ တေ သရီရဿ[၃] ကစ္စိ ကုသလံ ကုသလမေဝ၊ တထာ ဟိ သာကဝတ္ထုသ္မိံ ဥဒကံ အာသိဉ္စသိ။ ကိံ ဝါ တဝ ဟိရညံ ဝါ သုဝဏ္ဏံ ဝါ **အာဟရီယတု**၊ တထာ ဟိ ပဏ္ဏိကဝုတ္တိံ အနုတိဋ္ဌသီတိ ဇာဒံ ဝစနံ အဘာသိ။

၁-တံ တာပသံ (က) ၂-ဥဂ္ဂတပံ (သီ) ၃-သရီရံ (သီ)

၁၅။ **တေန သော ကုပိတော အာသီ**တိ တေန မယာ ဝုတ္တဂဟပတိဝါဒေန သော မာနနိဿိတော မာနံ အလ္လီနော ကုဟကော မယှံ ကုပိတော ကုဒ္ဓေါ အဟောသိ။ ကုဒ္ဓေါ စ သမာနော “**ဃာတာပေမိ တုဝံ အဇ္ဇ၊ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇယာမိ ဝါ**”တိ အာဟ။

တတ္ထ **တုဝံ အဇ္ဇာ**တိ တွံ အဇ္ဇ၊ ဣဒါနိယေဝ ရညော အာဂတကာလေတိ အတ္ထော။

၁၆။ **နိသေဓယိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ** ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဝူပသမေတွာ နဂရံ အပဝိသိတွာ တင်္ခဏညေဝ ဥယျာနံ ဂန္တွာ **ကုဟကံ** ကုဟကတာပသံ **ကစ္စိ တေ ဘန္တေ ခမနီယံ၊ သမ္မာနော တေ ပဝတ္တိတော**တိ ကုမာရေန တေ သမ္မာနော ပဝတ္တိတော အဟောသိ။

၁၇။ **ကုမာရော ယထာ နာသိယော**တိ ယထာ ကုမာရော နာသိယော နာသေတဗ္ဗော ဃာတာပေတဗ္ဗော၊ တထာ သော **ပါပေါ တဿ** ရညော အာစိက္ခိ။ **အာဏာပေသီ**တိ မယှံ သာမိကေ ဣမသ္မိံ ဒိဗ္ဗစက္ခုတာပသေ သတိ ကိံ မမ န နိပ္ဖဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ပုတ္တေန မေ အတ္ထော နတ္ထိ၊ တတောပိ အယမေဝ သေယျောတိ စိန္တေတွာ အာဏာပေသိ။

၁၈။ ကိန္တိ? **သီသံ တတ္ထေဝ ဆိန္ဒိတွာ**တိ ယသ္မိံ ဌာနေ တံ ကုမာရံ ပဿထ၊ တတ္ထေဝ တဿ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ သရီရဉ္စဿ **ကတွာန စတုခဏ္ဍိကံ** စတုရော ခဏ္ဍေ ကတွာ ရထိယာ ရထိယံ နီယန္တွာ ဝီထိတော ဝီထိံ ဝိက္ခိပန္တာ ဒဿေထ။ ကသ္မာ? **သာ ဂတိ ဇဋိလဟီဠိတာ**တိ ယေဟိ အယံ ဇဋိလော ဟီဠိတော၊ တေသံ ဇဋိလဟီဠိတာနံ[1] သာ ဂတိ သာ နိပ္ဖတ္တိ သော ဝိပါကောတိ။ **ဇဋိလဟီဠိတာ**တိ ဝါ ဇဋိလဟီဠနဟေတု သာ တဿ နိပ္ဖတ္တီတိ ဧဝေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁၉။ **တတ္ထာ**တိ တဿ ရညော အာဏာယံ၊ တသ္မိံ ဝါ တာပသဿ ပရိဘဝေ။ **ကာရဏိကာ**တိ ဃာတကာ၊ စောရဃာတကာတိ အတ္ထော။ **စဏ္ဍာ**တိ ကုရူရာ။ **လုဒ္ဒါ**တိ သုဒါရုဏာ။ **အကာရုဏာ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ ကတံ။ “အကရုဏာ”တိပိ ပါဠိ၊ နိက္ကရုဏာတိ အတ္ထော။ **မာတု အင်္ကေ နိသိန္နဿာ**တိ မမ မာတု သုမေဓာယ ဒေဝိယာ ဥစ္ဆင်္ဂေ နိသိန္နဿ။ “နိသိန္နဿာ”တိ အနာဒရေ သာမိဝစနံ။ **အာကဍ္ဎိတွာ နယန္တိ မန္တိ** မာတရာ အာလိင်္ဂိတွာ အတ္တနော

---

[1] ၁-ဇဋိလဟီဠိတာနံ ဟီဠိတဇဋိလာနံ (က)

အင်္ဂေ နိသီဒါပိတံ မံ ရာဇာဏာယ တေ စောရဃာတကာ ဂေါဏံ ဝိယ ရဇ္ဇုယာ အာကဍ္ဎိတွာ အာဃာတနံ နယန္တိ။ ကုမာရေ ပန နိယမာနေ ဒါသိဂဏပရိဝုတာ သဒ္ဓိံ ဩရောဓေဟိ သုမေဓာ ဒေဝီ နာဂရာပိ "မယံ နိရပရာဓံ ကုမာရံ မာရေတုံ န ဒဿာမာ"တိ တေန သဒ္ဓိံယေဝ အဂမံသု။

၂၀။ **ဗန္ဓိတံ ဂါဠ္ဟဗန္ဓန**န္တိ ဂါဠ္ဟဗန္ဓနံ ဗန္ဓန္တာနံ တေသံ ကာရဏိကပုရိသာနံ။ **ရာဇကိရိယာနိ အတ္ထိ မေ**တိ မယာ ရညော ဝတ္တဗ္ဗာနိ ရာဇကိစ္စာနိ အတ္ထိ။ တသ္မာ **ရညော ဒဿေထ မံ ခိပ္ပ**န္တိ တေသံ အဟံ ဧဝံ ဝစနံ အဝစံ။

၂၁။ **ရညော ဒဿယိံသု၊ ပါပဿ ပါပသေဝိနော**တိ အတ္တနာ ပါပသီလဿ လာမကာစာရဿ ကူဋတာပသဿ သေဝနတော ပါပသေဝိနော ရညော မံ ဒဿယိံသု။ **ဒိသွာန တံ သညာပေသိ**န္တိ တံ မမ ပိတရံ ကုရုရာဇာနံ ပဿိတွာ "ကသ္မာ မံ ဒေဝ မာရာပေသီ"တိ ဝတွာ တေန "ကသ္မာ စ ပန တွံ[၁] မယှံ သာမိကံ ဒိဗ္ဗစက္ခုတာပသံ ဂဟပတိဝါဒေန သမုဒါစရိ။ ဣဒ္ဓိဒ္ဓဝိပ္ပကာရံ ကရိ"တိ ဝုတ္တေ "ဒေဝ ဂဟပတိညေဝ 'ဂဟပတီ'တိ ဝဒန္တဿ ကော မယှံ ဒေါသော"တိ ဝတွာ တဿ နာနာဝိဓာနိ မာလာဝစ္ဆာနိ ရောပေတွာ ပုပ္ဖပဏ္ဏဖလာဖလာဒီနံ ဝိက္ကိဏနံ ဟတ္ထတော စဿ တာနိ ဒေဝသိကံ ဝိက္ကိဏန္တေဟိ မာလာကာရပဏ္ဏိကေဟိ သဒ္ဒဟာပေတွာ "မာလာဝစ္ဆုပ္ပဏ္ဏဝစ္ဆူနိ ဥပဓာရေထာ"တိ ဝတွာ ပဏ္ဏသာလဋ္ဌဿ ပဝိသိတွာ ပုပ္ဖါဒိဝိက္ကိယလဒ္ဓံ ကဟာပဏကဘဏ္ဍိကံ[၂] အတ္တနော ပုရိသေဟိ နီဟရာပေတွာ ရာဇာနံ သညာပေသိံ တဿ ကူဋတာပသဘာဝံ ဇာနာပေသိံ။ **မမဋ္ဌ ဝသမာနယီ**န္တိ တေန သညာပနေန "သစ္စံ ခေါ ပန ကုမာရော ဝဒတိ၊ အယံ ကူဋတာပသော ပုဗ္ဗေ အပ္ပိစ္ဆော ဝိယ ဟုတွာ ဣဒါနိ မဟာပရိဂ္ဂဟော ဇာတော"တိ ယထာ တသ္မိံ နိဗ္ဗိန္နော မမ ဝသေ ဝတ္တတိ၊ ဧဝံ ရာဇာနံ မမ ဝသမာနေသိံ။

တတော မဟာသတ္တော "ဧဝရူပဿ ဗာလဿ ရညော သန္တိကေ ဝသနတော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ ယုတ္တ"န္တိ စိန္တေတွာ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိ "န မေ မဟာရာဇ ဣဓ ဝါသေန အတ္ထော၊ အနုဇာနာထ မံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ။ ရာဇာ "တာတ မယာ အနုပဓာရေတွာဝ တေ ဝဓော အာဏတ္တော၊ ခမ မယှံ အပရာဓ"န္တိ မဟာသတ္တံ ခမာပေတွာ "အဇ္ဇေဝ ဣမံ ရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာဟီ"တိ အာဟ။ ကုမာရော "ဒေဝ ကိမတ္ထိ မာနုသကေသု ဘောဂေသု၊ အဟံ ပုဗ္ဗေ

၁-တထာ ဟိ ပန တွံ(က) ၂-ကဟာပဏမာသကဘဏ္ဍိကံ (သီ)

ဒီဃရတ္တံ ဒိဗ္ဗဘောဂသမ္ပတ္တိယော အနုဘဝိံ၊ န တတ္ထာပိ မေ သင်္ဂေါ၊ ပဗ္ဗ-ဇိဿာမေဝါဟံ၊ န တာဒိသဿ ဗာလဿ ပရနေယျဗုဒ္ဓိနော သန္တိကေ ဝသာမီ''တိ ဝတွာ တံ ဩဝဒန္တော—

“အနိဿမ္မ ကတံ ကမ္မံ၊ အနဝတ္ထာယ စိန္တိတံ။
ဘေသဇ္ဇဿေဝ ဝေဘင်္ဂေါ၊ ဝိပါကော ဟောတိ ပါပကော။

နိဿမ္မ စ ကတံ ကမ္မံ၊ သမ္မာ'ဝတ္ထာယ စိန္တိတံ။
ဘေသဇ္ဇဿေဝ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပါကော ဟောတိ ဘဒြကော။

အလသော ဂိဟီ ကာမဘောဂီ န သာဓု၊
အသညတော ပဗ္ဗဇိတော န သာဓု။
ရာဇာ န သာဓု အနိဿမ္မကာရီ၊
ယော ပဏ္ဍိတော ကောဓနော တံ န သာဓု။

နိဿမ္မ ခတ္တိယော ကယိရာ၊ နာနိဿမ္မ ဒိသမ္ပတိ။
နိဿမ္မကာရိနော ရာဇ၊ ယသော ကိတ္တိ စ ဝဍ္ဎတိ။

နိဿမ္မ ဒဏ္ဍံ ပဏယေယျ ဣဿရော၊
ဝေဂါ ကတံ တပ္ပတိ ဘူမိပါလ။
သမ္မာပဏီဓိ စ နရဿ အတ္ထာ၊
အနာနုတပ္ပါ တေ ဘဝန္တိ ပစ္ဆာ။

အနာနုတပ္ပါနိ ဟိ ယေ ကရောန္တိ၊
ဝိဘဇ္ဇ ကမ္မာယတနာနိ လောကေ။
ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ သုခုဒြယာနိ၊
ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓါနုမတာနိ တာနိ။

အာဂစ္ဆုံ ဒေါဝါရိကာ ခဂ္ဂဗန္ဓာ[၁]၊
ကာသာဝိယာ ဟန္တု မမံ ဇနိန္ဒ။
မာတုဉ္စ အင်္ကသ္မိမဟံ နိသိန္နော၊
အာကဍ္ဎိတော သဟသာ တေဟိ ဒေဝ။

၁-ခဂ္ဂဟတ္ထာ (သီ)

ကဋ္ဌုကံ ဟိ သမ္မာခံ သုကိစ္စံ ပဋ္ဌော၊
မဓုရမ္ဗိယံ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ ရာဇ။
ကိစ္စေနဟံ အဇ္ဇ ဝဓာ ပမုတ္တော၊
ပဗ္ဗဇ္ဇမေဝါဘိမနောဟမသ္မိ”တိ—

ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

တတ္ထ **အနိသမ္မာ**တိ အနုပဓာရေတွာ။ **အနဝတ္ထာယာ**တိ အဝဝတ္ထ-ပေတွာ။ **ပဘင်္ဂါ**တိ ဝိပတ္တိ။ **ဝိပါကော**တိ နိပ္ဖတ္တိ။ **အသည့တော**တိ အ-သံဝုတော ဒုဿီလော။ **ပဏယေယျာ**တိ ပဋ္ဌပေယျ။ **ဝေဂါ**တိ ဝေဂေန သဟသာ။ **သမ္မာပဏီဓိ စာ**တိ သမ္မာပဏိဓိနာ၊ ယောနိသော ဌပိတေန စိတ္တေန ကတာ **နရဿ အတ္ထာ ပဋ္ဌာ အနာနုတပ္ပါ ဘဝန္တီ**တိ အတ္ထော။ **ဝိဘင်္ဂါ**တိ ဣမာနိ ကာတုံ ယုတ္တာနိ, ဣမာနိ အယုတ္တာနိတိ ဧဝံ ပညာယ ဝိဘဇိတွာ။ **ကမ္မာယတနာနီ**တိ ကမ္မာနိ။ **ဗုဒ္ဓါနုမတာနီ**တိ ပဏ္ဍိတေဟိ အနု-မတာနိ အနုဝဇ္ဇာနိ ဟောန္တိ။ **ကဋ္ဌုကန္တိ** ဒုက္ခံ အသာတံ **သမ္မာခံ သုကိစ္စံ** မရဏဘယံ **ပဋ္ဌော**မှိ။ **လဒ္ဓါ**တိ အတ္တနော ဉာဏဗလေန ဇီဝိတံ လဘိတွာ။ **ပဗ္ဗဇ္ဇမေဝါဘိမနော**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိမုခစိတ္တော ဧဝါ**ဟမသ္မိ**။

ဧဝံ မဟာသတ္တေန ဓမ္မေ ဒေသိတေ ရာဇာ ဒေဝိံ အာမန္တေသိ “ဒေဝိ တွံ ပုတ္တံ နိဝတ္တေဟိ”တိ။ ဒေဝီပိ ကုမာရဿ ပဗ္ဗဇ္ဇမေဝ ရောစေသိ။ မဟာသတ္တော မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ “သစေ မယှံ ဒေါသော အတ္ထိ၊ တံ ခမထာ”တိ ခမာပေတွာ မဟာဇနံ အာပုစ္ဆိတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ အဂမာသိ။ ဂတေ စ ပန မဟာသတ္တေ မဟာဇနော ကူဋဇင္ဂိလံ ပေါထေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ သနာဂရေဟိ အမစ္စပါရိသဇ္ဇာဒီဟိ ရာဇပုရိသေဟိ အဿု-မုခေဟိ အနုဗန္ဓိယမာနော တေ နိဝတ္တေသိ။ မနုဿေသု နိဝတ္တေသု မနုဿ-ဝဏ္ဏေနာဂန္တွာ ဒေဝတာဟိ နိတော သတ္တ ပဗ္ဗတရာဇိယော အတိက္ကမိတွာ ဟိမဝန္တေ ဝိဿကမ္မုနာ နိမ္မိတာယ ပဏ္ဏသာလာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၂၂။ “သော မံ တတ္ထ ခမာပေသိ၊ မဟာရဇ္ဇံ အဒါသိ မေ။
သောဟံ တမံ ဒါလယိတွာ၊ ပဗ္ဗဇိံ အနဂါရိယ”န္တိ။

တတ္ထ **တမံ ဒါလယိတွာ**တိ ကာမာဒီနဝဒဿနသ ပဋိပက္ခဘူတံ သမ္မောဟတမံ ဝိဓမိတွာ။ **ပဗ္ဗဇိန္တိ** ဥပါဂစ္ဆိံ။ **အနဂါရိယန္တိ** ပဗ္ဗဇ္ဇံ။

၁-ခု ၅-၃၃၆-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

၂၃။ ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ တဒါ တံ ရာဇိဿရိယံ ပရိစ္စတ္တံ၊ တံ ဒဿေတုံ “**နမေ ဒေဿ**”န္တိ ဩသာနဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော ဝုတ္တနယောဝ။

ဧဝံ ပန မဟာသတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ ယာဝ သောဠသဝဿကာလာ ရာဇကုလေ ပရိစာရိကဝေသေန ဒေဝတာယေဝ နံ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ သော တတ္ထ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။ တဒါ ကုဟာကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ မာတာ မဟာမာယာ[၁]၊ မဟာရက္ခိတ-တာပသော သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ သောမနဿကုမာရော လောကနာထော။

တဿ **ယုဓဉ္စယစရိယာယံ**[၂] ဝုတ္တနယေနေဝ ဒသ ပါရမိယော နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ ဣဓာပိ နေက္ခမ္မပါရမီ အတိသယဝတီတိ သာ ဧဝ ဒေသနံ အာရုဠှာ။ တထာ သတ္တဝဿိကကာလေ ဧဝ ရာဇကိစ္စေသု သမတ္ထတာ၊ တဿ တာပသဿ ကူဋဇဋိလဘာဝပရိဂ္ဂဏှနံ၊ တေန ပယုတ္တေန ရညာ ဝဓေ အာဏတ္တေ သန္တာသာဘာဝေါ၊ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ နာနာနယေဟိ တဿ သဒေါသတံ အတ္တနော စ နိရပရာဓတံ မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ ပကာသေတွာ ရညော စ ပရိနေယျဗုဒ္ဓိတံ ဗာလဘာဝဉ္စ ပဋ္ဌပေတွာ တေန ခမာပိတောပိ တဿ သန္တိကေ ဝါသတော ရဇ္ဇိဿရိယတော စ သံဝေဂမာပဇ္ဇိတွာ နာနပ္ပကာရံ ယာစိယမာနေနပိ ဟတ္ထဂတံ ရဇ္ဇသိရိံ[၃] ခေဠပိဏ္ဍံ ဝိယ ဆဍ္ဍေတွာ ကတ္ထစိ အလဂ္ဂစိတ္တေန ဟုတွာ ပဗ္ဗဇနံ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဝိဝေကာရာမေန ဟုတွာ န စိရဿေဝ အပ္ပကသိရေန ဈာနာဘိညာနိဗ္ဗတ္တနန္တိ ဧဝမာဒယော မဟာသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

သောမနဿစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အယောဃရစရိယာဝဏ္ဏနာ

၂၄။ တတိယေ **အယောဃရမှိ သံဝဍ္ဎော**တိ အမနုဿဥပဒ္ဒဝပရိဝဇ္ဇနတ္ထံ စတုရဿသာလဝသေန[၄] ကတေ မဟတိ သဗ္ဗအယောမယေ ဂေဟေ သံဝဍ္ဎော။ **နာမေနာသိ အယောဃရော**တိ အယောဃရေ ဇာတသံဝဍ္ဎဘာဝေန “အယောဃရကုမာရော”တိ နာမေန ပါကဋော အဟောသိ။

၁-မာတာပိတရော ရာဇကုလာနိ အဟေသုံ (က)
၂-ခု ၄-၄၀၈-ပိဋ္ဌေ။
၃-ရာဇိဿရိယံ (သီ)
၄-စတုသာလဝသေန (သီ၊ က)

၂၅-၆။ တဒါ ဟိ ကာသိရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ပုရိမတ္တဘာဝေ သပတ္တိ “တဝ ဇာတံ ဇာတံ ပဇံ ခါဒေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေတွာ ယက္ခိနီယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာ ဩကာသံ လဘိတွာ တဿာ ဝိဇာတကာလေ ဒွေ ဝါရေ ပုတ္တေ ခါဒိ။ တတိယဝါရေ ပန ဗောဓိသတ္တော တဿာ ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ ရာဇာ “ဒေဝိယာ ဇာတံ ဇာတံ ပဇံ ကော ယက္ခိနီ ခါဒတိ၊ ကိံ နု ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ မနုဿေဟိ သမ္မန္တေတွာ “အမနုဿာ နာမ အယောဃရဿ ဘာယန္တိ၊ အယောဃရံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တေ ကမ္မာရေ အာဏာပေတွာ ထမ္ဘေ အာဒိံ ကတွာ အယောမယမေဝ သဗ္ဗဂေဟသမ္ဘာရေဟိ စတုရဿသာလံ မဟန္တံ အယောဃရံ နိဋ္ဌာပေတွာ ပရိပက္ကဂဗ္ဘံ ဒေဝိံ တတ္ထ ဝါသေသိ။ သာ တတ္ထ ဓညပုညလက္ခဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ “အယောဃရကုမာရော”တွေဝဿ နာမံ ကရိံသု။ တံ ဓာတီနံ ဒတွာ မဟန္တံ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိတွာ ရာဇာ ဒေဝိံ အန္တေပုရံ အာနေသိ။ ယက္ခိနီပိ ဥဒကဝါရံ ဂန္တွာ ဝေဿဝဏဿ ဥဒကံ ဝဟန္တီ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။

မဟာသတ္တော အယောဃရေယေဝ ဝဍ္ဎိတွာ ဝိညုတံ ပတ္တော တတ္ထေဝ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိ။ ရာဇာ ပုတ္တံ သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကံ ဝိဒိတွာ “ရဇ္ဇမဿ ဒဿာမီ”တိ အမစ္စေ အာဏာပေသိ “ပုတ္တံ မေ အာနေထာ”တိ။ တေ “သာဓု ဒေဝါ”တိ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတံ မင်္ဂလဝါရဏံ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္တွာ ကုမာရံ အလင်္ကရိတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိသီဒါပေတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကာရေတွာ ရညော ဒဿယိံသု။ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တဿ သရီရသောဘံ ဩလောကေတွာ ဗလဝသိနေဟေန တံ အာလိင်္ဂိတွာ “အဇ္ဇေဝ မေ ပုတ္တံ အဘိသိဉ္စထာ”တိ အမစ္စေ အာဏာပေသိ။ မဟာသတ္တော ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ “န မယှံ ရဇ္ဇေန အတ္ထော၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ မေ အနုဇာနာထာ”တိ အာဟ။ တေန ဝုတ္တံ “**ဒုက္ခေန ဇီဝိတော လဒ္ဓေါ**”တိအာဒိ။

တတ္ထ **ဒုက္ခေနာ**တိ တာတ တဝ ဘာတိကာ ဒွေ ဧကာယ ယက္ခိနိယာ ခါဒိတာ၊ တုယှံ ပန တတော အမနုဿဘယတော နိဝါရဏတ္ထံ ကတေန ဒုက္ခေန မဟတာ အာယာသေန **ဇီဝိတော လဒ္ဓေါ။ သံပီဠေ ပတိပေါသိတော**တိ နာနာဝိဓာယ အမနုဿရက္ခာယ သမ္ဗာဓေ အယောဃရေ ဝိဇာယနကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ သောဠသဝဿုပ္ပတ္တိယာ သမ္ဗာဓေ သံဝဍ္ဎိတောတိ အတ္ထော။ **အဇ္ဇေဝ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇ၊ ကေဝလံ ဝသုဓံ ဣမ**န္တိ ကဍ္ဍနမာလာလက်-တဿ သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ တီဟိ သင်္ခေဟိ

အဘိသိဉ္စိယမာနော ဣမံ ကုလသန္တကံ ကေဝလံ သကလံ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ တတော-ယေဝ သဟ ရဇ္ဇေဟီတိ **သရဇ္ဇကံ** သဟ နိဂမေဟိ မဟာဂါမေဟီတိ **သနိဂမံ** အပရိမိတေန ပရိဝါရဇနေန သဒ္ဓိံ **သဇနံ** ဣမံ ဝသုဓံ မဟာပထဝိံ အဇ္ဇေဝ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇ၊ ရဇ္ဇံ ကာရေဟီတိ အတ္ထော။ **ဝန္ဒိတွ ခတ္တိယံ။ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေ-တွာန၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဝိ**န္တိ ခတ္တိယံ ကာသိရာဇာနံ မမ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ တဿ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဣဒံ ဝစနံ အဘာသိံ။

၂၇။ **ယေ ကေစိ မဟိယာ သတ္တာ**တိ ဣမိဿာ မဟာပထဝိယာ ယေ ကေစိ သတ္တာ နာမ။ **ဟီနမုက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမာ**တိ လာမကာ စေဝ ဥတ္တမာ စ, ဥဘိန္နံ ဝေမဇ္ဈေ ဘဝတ္တာ မဇ္ဈိမာ စ။ **သကေ ဂေဟေ**တိ သဗ္ဗေ တေ သကေ ဂေဟေ။ **သကဉာတိဘီ**တိ သကေဟိ ဉာတီဟိ သမ္ဗန္ဓမာနာ ဝိဿဋ္ဌာ အနုက္ကဏ္ဌိတာ ယထာဝိဘဝံ ဝဍ္ဎန္တိ။

၂၈။ **ဣဒံ လောကေ ဥတ္တရိယ**န္တိ ဣဒံ ပန ဣမသ္မိံ လောကေ အသဒိသံ၊ မယှံ ဧဝ အာဝေဏိကံ။ ကိံ ပန တံ **သံဝိဒ္ဓေ မမ ပေါသန**န္တိ သမ္ဗာဓေ မမ သံဝဍ္ဎနံ။ တထာ ဟိ **အယောဃရမှိ သံဝဍ္ဎော၊ အပ္ပဘော စန္ဒသူရိယေ**တိ စန္ဒသူရိယာနံ ပဘာရဟိတေ အယောဃရေ။ **သံဝဍ္ဎောမှီ**တိ သံဝဍ္ဎော အမှိ။

၂၉။ **ပူတိကုဏပသမ္ပုဏ္ဏာ**တိ ပူတိဂန္ဓနာနပ္ပကာရကုဏပသမ္ပုဏ္ဏာ ဂူထ-နိရယသဒိသာ **မာတု ကုစ္ဆိတော** ဇီဝိတသံသယေ ဝတ္တမာနေ ကထံ **မုစ္စိတွာ** နိက္ခမိတွာ။ **တတော ဃောရတရေ**တိ တတောပိ ဂဗ္ဘဝါသတော ဒါရုဏတရေ၊ အဝိဿဋ္ဌဝါသေန ဒုက္ခေ။ **ပက္ခိတ္တယောဃရေ**တိ ပက္ခိတ္တော အယောဃရေ၊ ဗန္ဓနာဂါရေ ဌပိတော ဝိယ အဟောသိန္တိ ဒဿေတိ။

၃၀။ **ယဒိဟ**န္တိ ဧတ္ထ **ယဒီ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **တာဒိသ**န္တိ ယာဒိသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ၊ တာဒိသံ ပရမဒါရုဏံ ဒုက္ခံ ပတွာ အဟံ **ရဇ္ဇေသု ယဒိ ရဇ္ဇာမိ** ယဒိ ရမိဿာမိ၊ ဧဝံ သန္တေ **ပါပါနံ** လာမကာနံ နိဟီနပုရိသာနံ **ဥတ္တမော** နိဟီန-တမော **သိယံ**[1]။

၃၁။ **ဥက္ကဏ္ဌိတောမှိ ကာယေနာ**တိ အပရိမုတ္တဂဗ္ဘဝါသာဒိနာ ပူတိ-ကာယေန ဥက္ကဏ္ဌိတော နိဗ္ဗိန္နော အမှိ။ **ရဇ္ဇေနမှိ အနတ္ထိကော**တိ ရဇ္ဇေနပိ အနတ္ထိကော အမှိ။ ယက္ခိနိယာ ဟတ္ထတော မုတ္တောပိ ဟိ နာဟံ အဇရာမရော၊

၁-သိယာ (သီ၊ က)

ကိံ မေ ရဇ္ဇေန၊ ရဇ္ဇံ ဟိ နာမ သဗ္ဗေသံ အနတ္ထာနံ သန္နိပါတဋ္ဌာနံ၊ တတ္ထ ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဒုန္နိက္ခမံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တံ အနုပဂန္တွာ **နိဗ္ဗုတိံ ပရိယေသိဿံ၊ ယတ္ထ မံ မစ္စု န မဒ္ဒိယေ**တိ ယတ္ထ ဌိတံ မံ မဟာသေနော မစ္စုရာဇာ န မဒ္ဒိယေ န ဩတ္ထရေယျ န အဘိဘဝေယျ၊ တံ နိဗ္ဗုတိံ အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ ပရိယေသိဿာမီတိ။

၃၂။ **ဧဝါဟံ စိန္တယိတွာန**တိ ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန နာနပ္ပကာရံ သံသာရေ အာဒီနဝံ ပစ္စဝေက္ခဏေန နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသဒဿနေန စ ယောနိသော စိန္တေတွာ။ **ဝိရဝန္တေ မဟာဇနေ**တိ မယာ ဝိပ္ပယောဂဒုက္ခာသဟနေန ဝိရဝန္တေ ပရိဒေဝန္တေ မာတာပိတုပ္ပမုခေ မဟန္တေ ဇနေ။ **နာဂေါဝ ဗန္ဓနံ ဆေတွာ**တိ ယထာ နာမ မဟာဗလော ဟတ္ထိနာဂေါ ဒုဗ္ဗလတရံ ရဇ္ဇုဗန္ဓနံ သုခေနေဝ ဆိန္ဒတိ၊ ဧဝမေဝ ဉာတိသင်္ဂါဒိဘေဒဿ တသ္မိံ ဇနေ တဏှာဗန္ဓနဿ ဆိန္ဒနေန ဗန္ဓနံ ဆေတွာ ကာနနသဒိသံ မဟာဝနံ ပဗ္ဗဇ္ဇူပဂမနဝသေန **ပါဝိသိံ**။ ဩသာနဂါထာ ဝုတ္တတ္ထာ ဧဝ။

တတ္ထ စ မဟာသတ္တော အတ္တနော ပဗ္ဗဇ္ဇာဓိပ္ပါယံ ဇာနိတွာ "တာတ ကိံကာရဏာ ပဗ္ဗဇသီ"တိ ရညာ ဝုတ္တော "ဒေဝ အဟံ မာတုကုစ္ဆိမှိ ဒသ မာသေ ဂူထနိရယေ ဝိယ ဝသိတွာ မာတု ကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တော ယက္ခိနိယာ ဘယေန သောဠသဝဿာနိ ဗန္ဓနာဂါရေ ဝသန္တော ဗဟိ ဩလောကေတုမ္ပိ န လဘိံ၊ ဥဿဒနိရယေ ပက္ခိတ္တော ဝိယ အဟောသိံ၊ ယက္ခိနိတော မုတ္တောပိ အဇရာမရော န ဟောမိ၊ မစ္စု နာမေသ န သက္ကာ ကေနစိ ဇိနိတုံ၊ ဘဝေ ဥက္ကဏ္ဌိတောမှိ၊ ယာဝ မေ ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ နာဂစ္ဆန္တိ၊ တာဝဒေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ဓမ္မံ စရိဿာမိ၊ အလံ မေ ရဇ္ဇေန၊ အနုဇာနာဟိ မံ ဒေဝ ပဗ္ဗဇိတု"န္တိ ဝတွာ—

"ယမေကရတ္တိံ ပဌမံ၊ ဂဗ္ဘေ ဝသတိ မာဏဝေါ။
အဗ္ဘုဋ္ဌိတောဝ သော ယာတိ၊ သ ဂစ္ဆံ န နိဝတ္တတီ"တိ[၁]—

အာဒိနာ စတုဝီသတိယာ ဂါထာဟိ ပိတု ဓမ္မံ ဒေသေတွာ "မဟာရာဇ တုမှာကံ ရဇ္ဇံ တုမှာကမေဝ ဟောတု၊ န မယှံ ဣမိနာ အတ္ထော၊ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တေယေဝ ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ တိဋ္ဌထ တုမှေ"တိ ဝတွာ အယဒါမံ ဆိန္ဒိတွာ မတ္တဟတ္ထီ ဝိယ ကဉ္စနပဉ္ဇရံ ဘိန္ဒိတွာ သီဟပေါတကော ဝိယ ကာမေ ပဟာယ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ နိက္ခမိ။ အထဿ ပိတာ "အယံ နာမ ကုမာရော ပဗ္ဗဇိတုကာမော၊ ကိမင်္ဂံ ပနာဟံ၊ မမာပိ ရဇ္ဇေန အတ္ထော

၁-ခု ၅-၃၅၃-ပိဋ္ဌေ။

နတ္ထိ”တိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ တေန သဒ္ဓိံ ဧဝ နိက္ခမိ၊ တသ္မိံ နိက္ခမန္တေ ဒေဝိပိ အမစ္စာပိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာဒယောပိတိ သကလနဂရဝါသိနော ဘောဂေ ဆဍ္ဍေတွာ နိက္ခမိံသု။ သမာဂမော မဟာ အဟောသိ၊ ပရိသာ ဒွါဒသယောဇနိကာ ဇာတာ၊ တေ အာဒါယ မဟာသတ္တော ဟိမဝန္တံ ပါဝိသိ။

သက္ကော ဒေဝရာဇာ တဿ နိက္ခန္တဘာဝံ ဉတွာ ဝိဿကမ္မံ ပေသေတွာ ဒွါဒသယောဇနာယာမံ သတ္တယောဇနဝိတ္ထာရံ အဿမပဒံ ကာရေသိ၊ သဗ္ဗေ စ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ပဋိယာဒါပေသိ။ ဣဓ မဟာသတ္တဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဩဝါဒဒါနဉ္စ ဗြဟ္မလောကပရာယနတာ စ ပရိသာယ သမ္မာ ပဋိပတ္တိ စ သဗ္ဗာ **မဟာဂောဝိန္ဒစရိယာယံ**[၁] ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ အယောဃရပဏ္ဍိတော လောကနာထော။

တဿ သေသပါရမိနိဒ္ဒါရဏာ အာနုဘာဝဝိဘာဝနာ စ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

အယောဃရစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဘိသစရိယာ[၂]ဝဏ္ဏနာ

၃၄။ စတုတ္ထေ **ယဒါ ဟောမိ၊ ကာသီနံ ပုရဝရုတ္တမေ**တိ “ကာသီ”တိ ဗဟုဝစနဝသေန လဒ္ဓဝေါဟာရဿ ရဋ္ဌဿ နဂရဝရေ ဗာရာဏသိယံ ယသ္မိံ ကာလေ ဇာတသံဝဍ္ဎော ဟုတွာ ဝသာမီတိ အတ္ထော။ **ဘဂိနီ စ ဘာတရော သတ္တ၊ နိဗ္ဗတ္တာ သောတ္ထိယေ ကုလေ**တိ ဥပကဉ္စနာဒယော ဆ အဟဉ္စာတိ ဘာတရော သတ္တ သဗ္ဗကနိဋ္ဌာ ကဉ္စနဒေဝီ နာမ ဘဂိနီ စာတိ သဗ္ဗေ မယံ အဋ္ဌ ဇနာ မန္တဇ္ဈေနနိရတတာယ သောတ္ထိယေ ဥဒိတောဒိတေ မဟတိ ဗြာဟ္မဏကုလေ တဒါ နိဗ္ဗတ္တာ ဇာတာတိ အတ္ထော။

၃၅။ ဗောဓိသတ္တော ဟိ တဒါ ဗာရာဏသိယံ အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ “ကဉ္စနကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ အထဿ ပဒသာ ဝိစရဏကာလေ အပရော ပုတ္တော ဝိဇာယိ၊ “ဥပကဉ္စနကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တံ

၁-ခု ၄-၃၀၀-ပိဋ္ဌေ။

၂-မဟာကဉ္စနစရိယာ (သီ)

“မဟာကဉ္စနကုမာရော”တိ သမုဒါစရန္တိ။ ဧဝံ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ပုတ္တာ အဟေသုံ။ သဗ္ဗကနိဋ္ဌာ ပန ဧကာ ဓီတာ၊ တဿာ “ကဉ္စနဒေဝီ”တိ နာမံ ကရိံသု။ မဟာသတ္တော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စာဂစ္ဆိ။

အထ နံ မာတာပိတရော ဃရာဝါသေန ဗန္ဓိတုကာမာ “အတ္တနော သမာနဇာတိကုလတော တေ ဒါရိကံ အာနေဿာမာ”တိ ဝဒိံသု။ သော “အမ္မ တာတ န မယှံ ဃရာဝါသေန အတ္ထော၊ မယှဉ္ဟိ သဗ္ဗော လောကသန္နိဝါသော အာဒိတ္တော ဝိယ သပ္ပဋိဘယော၊ ဗန္ဓနာဂါရံ ဝိယ ပလိဗုဒ္ဓနံ၊ ဥက္ကာရဘူမိ ဝိယ ဇိဂုစ္ဆော ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ န မေ စိတ္တံ ကာမေသု ရဇ္ဇတိ၊ အညေ ဝေါ ပုတ္တာ အတ္ထိ၊ တေ ဃရာဝါသေန နိမန္တေထာ”တိ ဝတွာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတောပိ သဟာယေဟိ ယာစာပိတောပိ န ဣစ္ဆိ။ အထ နံ သဟာယာ “သမ္မ ကိံ ပန တွံ ပတ္ထယန္တော ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဣစ္ဆသီ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော တေသံ အတ္တနော နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယံ အာရောစေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “**ဧတေသံ ပုဗ္ဗဇော အာသိ**”န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **ဧတေသံ ပုဗ္ဗဇော အာသိ**န္တိ ဧတေသံ ဥပကဉ္စနကာဒီနံ သတ္တန္နံ ဇေဋ္ဌဘာတိကော အဟံ တဒါ အဟောသိံ။ **ဟိရိသုက္ကမုပါဂတော**တိ သုက္ကဝိပါကတ္တာ သန္တာနဿ ဝိသောဓနတော စ သုက္ကံ ပါပဇိဂုစ္ဆနလက္ခဏံ ဟိရိံ ဘုသံ အာဂတော၊ အတိဝိယ ပါပံ ဇိဂုစ္ဆန္တော အာသိန္တိ အတ္ထော။ **ဘဝံ ဒိသွာန ဘယတော၊ နေက္ခမ္မာဘိရတော အဟ**န္တိ ကာမဘဝါဒိနံ ဝသေန သဗ္ဗံ ဘဝံ ပက္ခန္ဒိတုံ အာဂစ္ဆန္တံ စဏ္ဍဟတ္ထိံ ဝိယ ဟိံသိတုံ အာဂစ္ဆန္တံ ဥက္ခိတ္တာသိကံ ဝဓကံ ဝိယ သီဟံ ဝိယ ယက္ခံ ဝိယ ရက္ခသံ ဝိယ ဃောရဝိသံ ဝိယ အာသိဝိသံ ဝိယ အာဒိတ္တံ အင်္ဂါရံ ဝိယ သပ္ပဋိဘယံ ဘယာနကဘာဝတော ပဿိတွာ တတော မုစ္စိတုကာမော ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိရတော ပဗ္ဗဇိတွာ “ကထံ နု ခေါ ဓမ္မစရိယံ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ပူရေယျံ၊ ဈာနသမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေယျ”န္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာကုသလဓမ္မပဋိပဇ္ဇနာဒိအဘိရတော တဒါ အဟံ အာသိန္တိ အတ္ထော။

၃၆။ **ပဟိတာ**တိ မာတာပိတူဟိ ပေသိတာ။ **ဧကမာနုသာ**တိ သမာနဇ္ဈာသယာ ပုဗ္ဗေ မယာ ဧကစ္ဆန္ဒာ မနာပစာရိနော မာတာပိတူဟိ ပဟိတတ္တာ ပန မမ ပဋိက္ကူလံ အမနာပံ ဝဒန္တာ။ **ကာမေဟိ မံ နိမန္တေန္တီ**တိ မဟာပိတူဟိ ဝါ ဧကမာနုသာ ကာမေဟိ မံ နိမန္တေန္တိ။ **ကုလဝံသံ ဓာရေဟီ**တိ ဃရာဝါသံ သဏ္ဌပေန္တော အတ္တနော ကုလဝံသံ ဓာရေဟိ ပတိဋ္ဌပေဟီတိ ကာမေဟိ မံ နိမန္တေသုန္တိ အတ္ထော။

၃၇။ **ယံ တေသံ ဝစနံ ဂုတ္တန္တိ** တေသံ မမ ပိယသဟာယာနံ ယံ ဝစနံ ဂုတ္တံ။ **ဂိဟိဓမ္မေ သုခါဝဟန္တိ** ဂိဟိဘာဝေ သတိ ဂဟဋ္ဌဘာဝေ ဌိတဿ ပုရိသဿ ဉာယာနုဂတတ္တာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဿ သမ္ပရာယိကဿ စ သုခဿ အာဝဟနတော သုခါဝဟံ။ **တံ မေ အဟောသိ ကဌိနန္တိ** တံ တေသံ မယှံ သဟာယာနံ မာတာပိတူနဉ္စ ဝစနံ ဧကန္တေနေဝ နေက္ခမ္မာဘိရတတ္တာ အမနာပဘာဝေန မေ ကဌိနံ ဖရုသံ ဒိဝသံ သန္တတ္တဖာလသဒိသံ ဥဘောပိ ကဏ္ဏေ ဈာပေန္တံ ဝိယ အဟောသိ။

၃၈။ **တေ မံ တဒါ ဥက္ခိပန္တန္တိ** တေ မယှံ သဟာယာ မာတာပိတူဟိ အတ္တနော စ ဥပနိမန္တနဝသေန အနေကဝါရံ ဥပနီယမာနေ ကာမေ ဥဒ္ဓမုခံ ခိပန္တံ ဆဍ္ဍေန္တံ ပဋိက္ခိပန္တံ မံ **ပုစ္ဆိံသု။ ပတ္ထိတံ မမာတိ** ဣတော ဝိသုဒ္ဓတရံ ကိံ နု ခေါ ဣမိနာ ပတ္ထိတန္တိ မယာ အဘိပတ္ထိတံ မမ တံ ပတ္ထနံ ပုစ္ဆိံသု “ကိံ တွံ ပတ္ထယသေ သမ္မ၊ ယဒိ ကာမေ န ဘုဉ္ဇသီ”တိ။

၃၉။ **အတ္ထကာမောတိ** အတ္တနော အတ္ထကာမော၊ ပါပဘီရူတိ အတ္ထော။ “အတ္တကာမော”တိပိ ပါဠိ။ **ဟိတေသိနန္တိ** မယှံ ဟိတေသီနံ ပိယသဟာယာနံ။ ကေစိ “အတ္ထကာမဟိတေသိန”န္တိ ပဌန္တိ၊ တံ န သုန္ဒရံ။

၄၀။ **ပိတု မာတု စ သာဝယုန္တိ** တေ မယှံ သဟာယာ အနိဝတ္တနီယံ မမ ပဗ္ဗဇ္ဇာဆန္ဒံ ဝိဒိတွာ ပဗ္ဗဇိတုကာမတာဒီပကံ မယှံ ဝစနံ ပိတု မာတု စ သာဝေသုံ။ “ယဿေ အမ္ဗတာတာ ဇာနာထ၊ ဧကန္တေနေဝ မဟာကဉ္စနကုမာရော ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ န သော သက္ကာ ကေနစိ ဥပါယေန ကာမေသု ဥပနေတု”န္တိ[1] အဝေါစုံ။ **မာတာပိတာ ဧဝမာဟူ**တိ တဒါ မယှံ မာတာပိတရော မမ သဟာယေဟိ ဝုတ္တံ မမ ဝစနံ သုတွာ ဧဝမာဟံသု “သဗ္ဗေဝ ပဗ္ဗဇာမ ဘော”တိ၊ ယဒိ မဟာကဉ္စနကုမာရဿ နေက္ခမ္မံ အဘိရုစိတံ၊ ယံ တဿ အဘိရုစိတံ၊ တဒမှာကမ္ပိ အဘိရုစိတမေဝ၊ တသ္မာ **သဗ္ဗေဝ ပဗ္ဗဇာမ ဘော**တိ။ “ဘော”တိ တေသံ ဗြာဟ္မဏာနံ အာလပနံ။ “ပဗ္ဗဇာမ ခေါ”တိပိ ပါဠော၊ ပဗ္ဗဇာမ ဧဝါတိ အတ္ထော။ မဟာသတ္တဿ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဆန္ဒံ ဝိဒိတွာ ဥပကဉ္စနာဒယော ဆ ဘာတရော ဘဂိနီ စ ကဉ္စနဒေဝီ ပဗ္ဗဇိတုကာမာဝ အဟေသုံ၊ တေန တေပိ မာတာပိတူဟိ ဃရာဝါသေန နိမန္တိယမာနာ န ဣစ္ဆိံသုယေဝ။ တသ္မာ ဧဝမာဟံသု “သဗ္ဗေဝ ပဗ္ဗဇာမ ဘော”တိ။

၁-ပတာရေတုန္တိ (သီ)

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ မဟာသတ္တံ မာတာပိတရော ပက္ကောသိတွာ အတ္တနောပိ အဓိပ္ပါယံ တဿ အာစိက္ခိတွာ “တာတ ယဒိ ပဗ္ဗဇိတုကာမောသိ၊ အသီတိ-ကောဋိဓနံ တဝ သန္တကံ ယထာသုခံ ဝိဿဇ္ဇေဟီ”တိ အာဟံသု။ အထ နံ မဟာပုရိသော ကပဏဒ္ဓိကာဒီနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပါဝိသိ။ တေန သဒ္ဓိံ မာတာပိတရော ဆ ဘာတရော စ ဘဂိနီ စ ဧကော ဒါသော ဧကာ ဒါသီ ဧကော စ သဟာယော ဃရာဝါသံ ပဟာယ အဂမံသု။ တေန ဝုတ္တံ—

၄၁။ “ဥဘော မာတာ ပိတာ မယှံ၊ ဘဂိနီ စ သတ္တ ဘာတရော။
အမိတဓနံ ဆဍ္ဍယိတွာ၊ ပဝိသိမှာ မဟာဝန”န္တိ။

ဇာတကဋ္ဌကထာယံ[1] ပန “မာတာပိတူသု ကာလံကတေသု တေသံ ကတ္တဗ္ဗ-ကိစ္စံ ကတွာ မဟာသတ္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမီ”တိ ဝုတ္တံ။

ဧဝံ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ စ တေ ဗောဓိသတ္တပ္ပမုခါ ဧကံ ပဒုမသရံ နိဿာယ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝနမူလဖလာဟာရာ ယာပယိံသု။ တေသု ဥပကဍ္ဎနာဒယော အဋ္ဌ ဇနာ ဝါရေန ဖလာဖလံ အာ-ဟရိတွာ ဧကသ္မိံ ပါသာဏဖလကေ အတ္တနော ဉာတရေသဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဃဏ္ဋိသညံ ဒတွာ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသံ အာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသန္တိ။ သေသာပိ ဃဏ္ဋိသညာယ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ပါပုဏနကကောဋ္ဌာသံ အာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။

အပရဘာဂေ ဘိသာနိ အာဟရိတွာ တထေဝ ခါဒန္တိ။ တတ္ထ တေ[2] ဃောရတပါ ပရမဓိတိန္ဒြိယာ[3] ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောန္တာ ဝိဟရိံသု။ အထ နေသံ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ။ သက္ကော တံ ကာရဏံ ဉတွာ “ဣမေ ဣသယော ဝီမံသိဿာမီ”တိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန မဟာသတ္တဿ ကောဋ္ဌာသေ တယော ဒိဝသေ အန္တရဓာပေသိ။ မဟာ-သတ္တော ပဌမဒိဝသေ ကောဋ္ဌာသံ အဒိသွာ “မမ ကောဋ္ဌာသော ပမုဋ္ဌော ဘဝိဿတီ”တိ စိန္တေသိ။ ဒုတိယဒိဝသေ “မမ ဒေါသေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပဏာမန-ဝသေန မမ ကောဋ္ဌာသံ န ဌပိတံ မညေ”တိ စိန္တေသိ။ တတိယဒိဝသေ “တံ ကာရဏံ သုတွာ ခမာပေဿာမီ”တိ သာယန္ဟသမယေ ဃဏ္ဋိသညံ ဒတွာ တာယ သညာယ သဗ္ဗေသု သန္နိပတိတေသု တမတ္ထံ အာရောစေတွာ တီသုပိ

၁-ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၃၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-တထာ (သီ) ၃-ပရိဝါရိတိန္ဒြိယာ (သီ)

ဒိဝသေသု တေဟိ ဇေဋ္ဌကောဋ္ဌာသဿ ဌပိတဘာဝံ သုတွာ "တုမှေဟိ မယှံ ကောဋ္ဌာသော ဌပိတော၊ မယာ ပန န လဒ္ဓေါ၊ ကိံ နု ခေါ ကာရဏ"န္တိ အာဟ။ တံ သုတွာ သဗ္ဗေဝ သံဝေဂပ္ပတ္တာ အဟေသုံ။

တသ္မိံ အဿမေ ရုက္ခဒေဝတာပိ အတ္တနော ဘဝနတော ဩတရိတွာ တေသံ သန္တိကေ နိသီဒိ။ မနုဿာနံ ဟတ္ထတော ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိဋ္ဌော ဧကော ဝါရဏော အဟိတုဏ္ဍိကဟတ္ထတော ပလာယိတွာ မုတ္တော သပ္ပကီဠာပနကော ဧကော ဝါနရော စ တေဟိ ဉာတီဟိ ကတပရိစယာ တဒါ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ သက္ကောပိ "ဉာတိဂဏံ ပရိဂ္ဂဏှိဿာမီ"တိ အဒိဿ- မာနကာယော တတ္ထေဝ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တဿ ကနိဋ္ဌော ဥပကဉ္စနတာပသော ဥဋ္ဌာယ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ သေသာနံ အပစိတိံ ဒဿေတွာ "အဟံ သညံ ပဋ္ဌပေတွာ[၁] အတ္တာနညေဝ သောဓေတုံ လဘာ- မီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အာမ လဘာသီ"တိ ဝုတ္တေ ဉာတိဂဏမဇ္ဈေ ဌတွာ သပထံ ကရောန္တော—

"အဿံ ဂဝံ ရဇတံ ဇာတရူပံ၊
ဘရိယံ စ သော ဣဓ လဘတံ မနာပံ။
ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ သမင်္ဂီ ဟောတု၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသီ"တိ[၂]—

ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ။ ဣမံ ဟိ သော "ယတ္တကာနိ ပိယဝတ္ထူနိ ဟောန္တိ၊ တေဟိ ဝိပ္ပယောဂေ တတ္တကာနိ ဒုက္ခာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ"တိ ဝတ္ထုကာမေ ဂရဟန္တော အာဟ။

တံ သုတွာ ဉာတိဂဏော "မာရိသ မာ ကထယ၊ အတိဘာရိယော တေ သပထော"တိ ကဏ္ဏေ ပိဒဟိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ "အတိဘာရိယော တေ သပထော၊ န တွံ တာတ ဂဏှာသိ၊ တဝ ပတ္တာသနေ နိသီဒါ"တိ အာဟ။ သေသာပိ သပထံ ကရောန္တာ ယထာက္ကမံ—

"မာလံ စ သော ကာသိကစန္ဒနံ စ၊
ဓာရေတု ပုတ္တ'ဿ ဗဟူ ဘဝန္တု။
ကာမေသု တိဗ္ဗံ ကုရုတံ အပေက္ခံ၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၁-အညံ အပဋ္ဌပေတွာ (က) ၂-ခု ၅-၂၀၅-ပိဋ္ဌေ။

ပဟူတဓညော ကသိမာ ယသဿီ၊
ပုတ္တော ဂိဟီ ဓနိမာ သဗ္ဗကာမေ။
ဝယံ အပဿံ ဃရမာဝသာတု၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

သော ခတ္တိယော ဟောတု ပသယှကာရီ၊
ရာဇာဘိရာဇာ ဗလဝါ ယသဿီ။
သစာတုရန္တံ မဟိ’မာဝသာတု၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

သော ဗြာဟ္မဏော ဟောတု အဝီတရာဂေါ၊
မုဟုတ္တနက္ခတ္တပထေသု ယုတ္တော။
ပူဇေတု နံ ရဋ္ဌပတီ ယသဿီ၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

အဇ္ဈာယကံ သဗ္ဗသမန္တဝေဒံ[၁]၊
တပဿီနံ မညတု သဗ္ဗလောကော။
ပူဇေန္တု နံ ဇာနပဒါ သမေစ္စ၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

စတုဿဒံ ဂါမဝရံ သမိဒ္ဓံ၊
ဒိန္နံ ဟိ သော ဘုဉ္ဇတု ဝါသဝေန။
အဝီတရာဂေါ မရဏံ ဥပေတု၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

သော ဂါမဏီ ဟောတု သဟာယမဇ္ဈေ၊
နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ပမောဒမာနော။
သော ရာဇတော ဗျသနမာ’လတ္ထ ကိဉ္စိ၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

တံ ဧကရာဇာ ပထဝိံ ဝိဇေတွာ၊
ဣတ္ထီသဟဿဿ ဌပေတု အဂ္ဂေ။
သီမန္တိနီနံ ပဝရာ ဘဝါတု၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယာ အဟာသိ။

၁-သဗ္ဗသမတ္တဝေဒံ (သီ၊ က)

ဠသီနံ ဟိ သာ သမ္ဗသမာဂတာနံ၊
ဘုဥ္ဇေယျ သာဒုံ အ၀ိကမ္ပမာနာ။
စရာတု လာဘေန ၀ိကတ္ထမာနာ၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယာ အဟာသိ။

အာ၀ါသိကော ဟောတု မဟာ၀ိဟာရေ၊
နဝကမ္မိကော ဟောတု ဂဇင်္ဂလာယံ။
အာလောကသန္ဓိံ ဒိ၀သံ ကရောတု၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

သော ဗဇ္ဈတံ ပါသသတေဟိ ဆမှိ၊
ရမ္မာ ၀နာ နိယတု ရာဇဓာနိံ။
တုတ္တေဟိ သော ဟညတု ပါစနေဟိ၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

အလက္ကမာလီ တိပုကဏ္ဏ၀ိဒ္ဓော၊
လဋ္ဌိဟတော သပ္ပမုခံ ဥပေတု။
သကစ္ဆဗန္ဓော ၀ိသိခံ စရာတု၊
ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသီ”တိ ^၁^—

ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိံ။

တတ္ထ **တိဗ္ဗန္တိ** ၀တ္ထုကာမကိလေသကာမေသု ဗဟလံ အပေက္ခံ ကရောတု။ **ကာသိမာ**တိ သမ္ပန္နကာသိကမ္ပေ။ **ပုတ္တေ ဂိဟီ ဓနိမာ သဗ္ဗကာမေ**တိ ပုတ္တေ လဘတု၊ ဂိဟီ ဟောတု၊ သတ္တ၀ိဓေန ဓနေန ဓနိမာ ဟောတု၊ ရူပါဒိဘေဒေ သဗ္ဗကာမေ လဘတု။ **၀ယံ အပဿန္တိ** မဟလ္လကကာလေပိ အပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ၀ယံ အပဿန္တော ပဉ္စကာမဂုဏသမိဒ္ဓံ ဃရမေ၀ အာ၀သတု။ **ရာဇာဘိရာဇာ**တိ ရာဇူနံ အန္တရေ အတိရာဇာ။ **အ၀ိတရာဂေါ**တိ ပုရောဟိတ-ဋ္ဌာနတဏှာယ သတဏှော။ **တပဿိနန္တိ** တပသီလံ၊ သီလသမ္ပန္နောတိ နံ မညတု။ **စတုဿဒန္တိ** အာကိဏ္ဏမနုဿတာယ မနုဿေဟိ ပဟူတဓညတာယ ဓညေန သုလဘဒါရုတာယ ဒါရူဟိ သမ္ပန္နောဒကတာယ ဥဒကေနာတိ စတူဟိ ဥဿန္နံ။ **၀ါသဝေနာ**တိ ၀ါသဝေန ဒိန္နံ ၀ိယ အစလံ၊ ၀ါသ၀တော လဒ္ဓ၀ရာနုဘာဝေ-နေ၀ ^၂^ ရာဇာနံ အာရာဓေတွာ တေန ဒိန္နန္တိပိ အတ္ထော။ **အ၀ိတရာဂေါ**တိ အ၀ိဂတရာဂေါ ကဒ္ဒမေ သူကရော ၀ိယ ကာမပင်္ကေ နိမုဂ္ဂေါ ဟောတု။

ဂါမဏီတိ ဂါမဇေဋ္ဌကော။ **တဉ္စ** တံ ဣတ္ထိံ။ **ကေရဇာ**တိ အဂ္ဂရဇာ။ **ဣတ္ထိသဟဿာ**တိ ဝစနမဋ္ဌတာယ ဝုတ္တံ၊ သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ အဂ္ဃဋ္ဌာနေ ဌပေတူတိ အတ္ထော။ **သီမန္တိနီန**န္တိ သီမန္တဓရာနံ၊ ဣတ္ထီနန္တိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗသမာဂတာန**န္တိ သဗ္ဗေသံ သန္နိပတိတာနံ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ။ **အဝိကမ္ပမာနာ**တိ အနောသက္ကမာနာ သာဒရံ ဘုဉ္ဇတူတိ အတ္ထော။ **စရတု လာဘေန ဝိကတ္ထမာနာ**တိ လာဘဟေတု သိင်္ဂါရဝေသံ ဂဟေတွာ လာဘံ ဥပ္ပါဒေတုံ စရတု။ **အာဝါသိကော**တိ အာဝါသဇဂ္ဂနကော။ **ဂဇင်္ဂလာယ**န္တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ၊ တတ္ထ ကိရ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရာ သုလဘာ။ **အာလောကသန္ဓိံ**[၂] **ဒိဝသ**န္တိ ဧကဒိဝသေန ဧကမေဝ ဝါတပါနံ ကရောတု။ သော ကိရ ဒေဝပုတ္တော ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဂဇင်္ဂလနဂရံ[၁] နိဿာယ ယောဇနိကေ မဟာဝိဟာရေ အာဝါသိကော သံဃတ္ထေရော ဟုတွာ ဇိဏ္ဏေ ဝိဟာရေ နဝကမ္မာနိ ကရောန္တောဝ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိ၊ တံ သန္ဓာယာဟ။

ပါသသတေဟီတိ ဗဟူဟိ ပါသေဟိ။ **ဆမ္ဘီ**တိ စတူသု ပါဒေသု ဂီဝါယ ကဋိဘာဂေ စာတိ ဆသု ဌာနေသု။ **တုဏ္ဍေဟီ**တိ ဒွိကဏ္ဋကာဟိ ဒီဃလဋ္ဌီဟိ။ **ပါစနေဟီ**တိ ရဿပါစနေဟိ၊ အင်္ကုသကေဟိ ဝါ။ **အလက္ကမာလီ**တိ အဟိတုဏ္ဍိကေန ကဏ္ဌေ ပရိက္ခိပိတွာ ဌပိတာယ အလက္ကမာလာယ သမန္နာဂတော။ **တိပုကဏ္ဏပိဋ္ဌော**တိ တိပုပိဋ္ဌနဒ္ဓနေန ပိဋ္ဌိတပိဋ္ဌိကဏ္ဏော ကဏ္ဏပိဋ္ဌော။ **လဋ္ဌိဟတော**တိ သပ္ပကီဠာပနံ သိက္ခာပယမာနော လဋ္ဌိယာ ဟတော ဟုတွာ။ သဗ္ဗံ တေ ကာမဘောဂံ ဃရဝါသံ အတ္တနော အတ္တနော အနုဘူတဒုက္ခဉ္စ ဇိဂုစ္ဆန္တာ တထာ တထာ သပထံ ကရောန္တာ ဧဝမာဟံသု။

အထ ဗောဓိသတ္တော "သဗ္ဗေဟိ ဣမေဟိ သပထော ကတော၊ မယာပိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ သပထံ ကရောန္တော—

"ယော ဝေ အနဋ္ဌံဝ နဋ္ဌန္တိ စာဟ၊
ကာမေဝ သော လဘတံ ဘုဉ္ဇတံ စ။
အဂါရမဇ္ဈေ မရဏံ ဥပေတု၊
ယော ဝါ ဘောန္တော သင်္ကတိ ကဉ္စိ ဒေဝါ"တိ —

ဣမံ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **ဘောန္တော**တိ ဘဝန္တော။ **သင်္ကတီ**တိ အာသင်္ကတိ။ **ကဉ္စီ**တိ အညတရံ။

၁-ကဇင်္ဂလနဂရံ (သီ)

၂-ခု ၅-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ။

အထ သက္ကော "သမ္ဗေဒိမေ ကာမေသု နိရပေက္ခာ''တိ ဇာနိတွာ သံဝိဂ္ဂမာနသော န ဣမေသု ကောနုစိပိ ဘိသာနိ နီတာနိ၊ နာပိ တယာ အနဋ္ဌ နဋ္ဌာနိ ဝုတ္တံ၊ အပိ စ အဟံ တုမှေ ဝီမံသိတုကာမော အန္တရဓာပေသိန္တိ ဒသေန္တော—

"ဝီမံသမာနော ဣသိနော ဘိသာနိ၊
တီရေ ဂဟေတွာန ထလေ နိဓေသိံ။
သုဒ္ဓါ အပါပါ ဣသယော ဝသန္တိ၊
ဧတာနိ တေ ဗြဟ္မစာရိ ဘိသာနိ''တိ[၁]—

ဩသာနဂါထမာဟ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော—

''န တေ နဋာ နော ပန ကိဋ္ဌနေယျာ၊
န ဗန္ဓဝါ နော ပန တေ သဟာယာ[၂]။
ကိသ္မိံ ဝုပတ္ထမ္ဘ သဟဿနေတ္တ၊
ဣသီဟိ တွံ ကီဋ္ဌသိ ဒေဝရာဇာ''တိ[၃]—

သက္ကံ တဇ္ဇေသိ။

အထ နံ သက္ကော—

"အာစရိယော မေသိ ပိတာ စ မယှံ၊
ဆာယာ ပတိဋ္ဌာ ခလိတဿ ဗြဟ္မေ။
ဧကာပရာဓံ ခမ ဘူရိပည၊
န ပဏ္ဍိတာ ကောဓဗလာ ဘဝန္တိ''တိ[၃]—

ခမာပေသိ။

မဟာသတ္တော သက္ကဿ ဒေဝရညော ခမိတွာ သယံ ဣသိဂဏံ ခမာပေန္တော—

"သုဝါသိတံ ဣသိနံ ဧကရတ္တံ၊
ယံ ဝါသဝံ ဘူတပတိ'ဒ္ဒသာမ။
သဗ္ဗေဝ ဘောန္တော သုမနာ ဘဝန္တု၊
ယံ ဗြာဟ္မဏော ပစ္စုပါဒိ[၄] ဘိသာနိ''တိ[၃]—

အာဟ။

၁-ခု ၅-၂၀၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-သဟာသာ (သီ) ၃-ခု ၅-၂၀၈-ဝိဋ္ဌေ။ ၄-ပစ္စုပါဒိ (သီ)

တတ္ထ **န တေ နဋ္ဋာ**တိ ဒေဝရာဇ မယံ တဝ နဋ္ဋာ ဝါ ကီဠိတဗ္ဗယုတ္တကာ ဝါ န ဟောမ။ နာပိ တဝ ဉာတကာ, န **သဟာယာ** ဟာသံ ကာတဗ္ဗာ။ အထ တွံ **ကိသ္မိံ ဝုပတ္ထမ္ဘာ**တိ ကိံ ဥပတ္ထမ္ဘံ ကတွာ၊ ကိံ နိဿာယ ဣသီဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠသီတိ အတ္ထော။ **သော ပတိဋ္ဌာ**တိ သော တဝ ပါဒစ္ဆာယာ အဇ္ဇ မမ ခလိတဿ အပရာဓဿ ပတိဋ္ဌာ ဟောတု။ **သုဝါသိတ**န္တိ အာယသ္မန္တာနံ ဣသီနံ ဧကရတ္တိမ္ပိ ဣမသ္မိံ အရညေ ဝသိတံ သုဝသိတမေဝ။ ကိံကာရဏာ? **ယံ ဝါသဝံ ဘူတပတိံ** အဒ္ဒသာမ။ သစေ ဟိ မယံ နဂရေ အဝသိမှာ၊ န ဣမံ အဒ္ဒသာမ။ **ဘောန္တော**တိ ဘဝန္တော။ သဗ္ဗေပိ **သုမနာ ဘဝန္တု** တုဿန္တု၊ သက္ကဿ ဒေဝရညော ခမန္တု၊ ကိံကာရဏာ? **ယံ ဗြာဟ္မဏော ပစ္စုပါဒိ ဘိသာနိ** ယသ္မာ တုမှာကံ အာစရိယော ဘိသာနိ အလဘီတိ။ သက္ကော ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတွာ ဒေဝလောကံ ဂတော။ ဣသိဂဏောပိ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ၊ တဒါ ဥပကဉ္စနာဒယော ဆ ဘာတရော သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပအနုရုဒ္ဓပုဏ္ဏအာနန္ဒတ္ထေရာ၊ ဘဂိနီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ ဒါသီ ခုဇ္ဇုတ္တရာ၊ ဒါသော စိတ္တော ဂဟပတိ၊ ရုက္ခဒေဝတာ သာတာဂိရော၊ ဝါရဏော ပါလိလေယျနာဂေါ၊ ဝါနရော မဓုဝါသိဋ္ဌော၊ သက္ကော ကာဠုဒါယီ၊ မဟာကဉ္စနတာပသော လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒသ ပါရမိယော နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ အစ္စန္တမေဝ ကာမေသု အနပေက္ခတာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

ဘိသစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သောဏပဏ္ဍိတစရိယာဝဏ္ဏနာ

၄၂။ ပဉ္စမေ **နဂရေ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနေ**တိ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနနာမကေ နဂရေ။ **ကုလဝရေ**တိ အဂ္ဂကုလေ။ **သေဋ္ဌေ**တိ ပါသံသတမေ။ **မဟာသာလေ**တိ မဟာသာရေ။ **အဇာယဟ**န္တိ အဇာယိံ အဟံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တသ္မိံ ကာလေ “ဗြဟ္မဝဍ္ဎန”န္တိ လဒ္ဓနာမေ ဗာရာဏသိနဂရေ **ယဒါ ဟောမိ** ဘဝါမိ ပဋိဝသာမိ၊ တဒါ အဘိဇာတတာသမ္ပတ္တိယာ ဥဒိတောဒိတဘာဝေန အဂ္ဂေ ဝိဇ္ဇာဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ သေဋ္ဌေ အသီတိကောဋိဝိဘဝတာယ မဟာသာလေ ဗြာဟ္မဏကုလေ အဟံ ဥပ္ပဇ္ဇိန္တိ။

တဒါ ဟိ မဟာသတ္တော ဗြဟ္မလောကတော စဝိတွာ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနနဂရေ အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ အညတရဿ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ "သောဏကုမာရော"တိ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ အပရောပိ သတ္တော ဗြဟ္မလောကာ စဝိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ မာတုယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ တဿ ဇာတဿ "နန္ဒကုမာရော"တိ နာမံ ကရိံသု။ တေသံ ဥဂ္ဂဟိတဝေဒါနံ သဗ္ဗသိပ္ပနိပ္ဖတ္တိ-ပ္ပတ္တာနံ ဝယပ္ပတ္တာနံ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ တုဋ္ဌဟဋ္ဌာ မာတာပိတရော "ဃရဗန္ဓနေန ဗန္ဓိဿာမာ"တိ ပဌမံ သောဏကုမာရံ အာဟံသု "တာတ တေ ပတိရူပ-ကုလတော ဒါရိကံ အာနေဿာမ၊ တွံ ကုဋုမ္ဗံ ပဋိပဇ္ဇာဟီ"တိ။

မဟာသတ္တော "အလံ မယှံ ဃရာဝါသေန၊ အဟံ ယာဝဇီဝံ တုမှေ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ တုမှာကံ အစ္စယေန ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ အာဟ၊ မဟာသတ္တဿ ဟိ တဒါ တယောပိ ဘဝါ အာဒိတ္တံ အဂါရံ ဝိယ အင်္ဂါရကာသု ဝိယ စ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ ဝိသေသတော ပနေဿ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယော နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော အဟောသိ။ တဿ အဓိပ္ပါယံ အဇာနန္တာ တေ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တာပိ တဿ စိတ္တံ အလဘိတွာ နန္ဒကုမာရံ အာမန္တေတွာ "တာတ တေန ဟိ တွံ ကုဋုမ္ဗံ ပဋိပဇ္ဇာဟီ"တိ ဝတွာ တေနာပိ "နာဟံ မမ ဘာတရာ ဆဍ္ဍိတခေဠံ သီသေန ဥက္ခိပါမိ၊ အဟမ္ပိ တုမှာကံ အစ္စယေန ဘာတရာ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ ဝုတ္တေ "ဣမေ ဧဝံ တရုဏာ ကာမေ ဇဟန္တိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန မယန္တိ သဗ္ဗေဝ ပဗ္ဗဇိဿာ-မာ"တိ စိန္တေတွာ "တာတ ကိံ ဝေါ အမှာကံ အစ္စယေန ပဗ္ဗဇ္ဇာယ၊ သဗ္ဗေ သဟေဝ ပဗ္ဗဇာမာ"တိ ဝတွာ ဉာတီနံ ဒါတဗ္ဗယုတ္တကံ ဒတွာ ဒါသဇနံ ဘုဇိဿံ ကတွာ ရညော အာရောစေတွာ သဗ္ဗံ ဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ စတ္တာရောပိ ဇနာ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနနဂရာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပ္ပဒေသေ ပဒုမပုဏ္ဏရိက-မဏ္ဍိတံ မဟာသရံ နိဿာယ ရမဏီယေ ဝနသဏ္ဍေ အဿမံ မာပေတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ ဝသိံသု။ တေန ဝုတ္တံ—

၄၃။ "တဒါပိ လောကံ ဒိသွာန၊ အန္ဓီဘူတံ တမောတ္ထဋံ။
စိတ္တံ ဘဝတော ပတိကုဋတိ၊ တုတ္တဝေဂဟတံ ဝိယ။

၄၄။ ဒိသွာန ဝိဝိဓံ ပါပံ၊ ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ။
ကဒါဟံ ဂေဟာ နိက္ခမ္မ၊ ပဝိသိဿာမိ ကာနနံ။

၄၅။ တဒါပိ မံ နိမန္တိံသု၊ ကာမဘောဂေဟိ ဉာတယော။
တေသမ္ပိ ဆန္ဒမာစိက္ခိံ၊ မာ နိမန္တေထ တေဟိ မံ။

၄၆။ ယော မေ ကနိဋ္ဌကော ဘာတာ၊ နန္ဒော နာမာသိ ပဏ္ဍိတော။
သောပိ မံ အနုသိက္ခန္တော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမရောစယိ။

၄၇။ အဟံ သောဏော စ နန္ဒော စ၊ ဥဘော မာတာပိတာ မမ။
တဒါပိ ဘောဂေ ဆဍ္ဍေတွာ၊ ပါဝိသိမှာ မဟာဝန”န္တိ။

တတ္ထ **တဒါပီ**တိ ယဒါ အဟံ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနနဂရေ သောဏော နာမ ဗြာဟ္မဏကုမာရော အဟောသိံ၊ တဒါပိ။ **လောကံ ဒိသွာန**ာတိ သကလမ္ပိ သတ္တလောကံ ပညာစက္ခုနာ ပဿိတွာ။ **အန္ဓီဘူတ**န္တိ ပညာစက္ခုဝိရဟေန အန္ဓဇာတံ အန္ဓဘာဝံ ပတ္တံ။ **တမောတ္ထဋ**န္တိ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရေန အဘိဘူတံ။ **စိတ္တံ ဘဝတော ပတိကုဋတီ**တိ ဇာတိအာဒိသံဝေဂဝတ္ထုပစ္စဝေက္ခဏေန ကာမာဒိဘဝတော မမ စိတ္တံ သင်္ကုဋတိ သင်္ခိလီယတိ န ဝိသရတိ။ **တုတ္တဝေဂဟတံ ဝိယာ**တိ တုတ္တံ ဝုစ္စတိ အယောကဏ္ဍကသီသော ဒီဃဒဏ္ဍော၊ ယော ပတောဒေါတိ ဝုစ္စတိ၊ တေန ဝေဂသာ အဘိဟတော ယထာ ဟတ္ထာဇာနီယော သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟောတိ၊ ဧဝံ မမ စိတ္တံ တဒါ ကာမာဒီနပစ္စဝေက္ခဏေန သံဝေဂပ္ပတ္တန္တိ ဒဿေတိ။

ဒိသွာန ဝိဝိဓံ ပါပန္တိ ဂေဟံ အာဝသန္တေဟိ ဃရာဝါသနိမိတ္တံ ဆန္ဒဒေါသာဒိဝသေန ကရီယမာနံ နာနာဝိဓံ ပါဏာတိပါတာဒိပါပကမ္မဉ္စေဝ တန္နိမိတ္တဥ္စ နေသံ လာဘကဘာဝံ ပဿိတွာ။ **ဧဝံ စိန္တေသဟံ တဒါ**တိ “ကဒါ နု ခေါ အဟံ မဟာဟတ္ထိ ဝိယ အယဗန္ဓနံ ဃရဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ ဂေဟတော နိက္ခမနဝသေန ဝနံ ပဝိသိဿာမီ”တိ ဧဝံ တဒါ သောဏကုမာရကာလေ စိန္တေသိံ အဟံ။ **တဒါပိ မံ နိမန္တိံသူ**တိ န ကေဝလံ အယောဃရပဏ္ဍိတာဒိကာလေယေဝ၊ အထ ခေါ တဒါပိ တသ္မိံ သောဏကုမာရကာလေပိ မံ မာတာပိတုအာဒယော ဉာတယော ကာမဘောဂိနော ကာမဋ္ဌာသယာ “ဧဟိ တာတ ဣမံ အသီတိကောဋိဓနံ ဝိဘဝံ ပဋိပဇ္ဇ၊ ကုလဝံသံ ပတိဋ္ဌာပေဟီ”တိ ဥဋ္ဌာရေဟိ ဘောဂေဟိ နိမန္တယိံသု။ **တေသမ္ပိ ဆန္ဒမာစိက္ခိ**န္တိ တေသမ္ပိ မမ ဉာတီနံ တေဟိ ကာမဘောဂေဟိ မာ မံ နိမန္တယိတ္ထာတိ အတ္တနော ဆန္ဒမ္ပိ အာစိက္ခိံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နိန္နဇ္ဈာသယမ္ပိ ကထေသိံ၊ ယထာဇ္ဈာသယံ ပဋိပဇ္ဇထာတိ အဓိပ္ပါယော။

သောပိ မံ အနု သိက္ခန္တောတိ “ဣမေ ကာမာ နာမ အပ္ပဿာဒါ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ”တိအာဒိနာ [၁] နယေန နာနပ္ပကာရံ ကာမေသု အာဒီနဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ယထာဟံ သီလာဒီနိ သိက္ခန္တော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ရောစေသိံ၊ သောပိ

နန္ဒပဏ္ဍိတော တထေဝ တဿ နေက္ခမ္မေန မံ အနုသိက္ခန္တော **ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမရောစယီ**တိ။ **အဟံ သောဏော စ နန္ဒော စာ**တိ တသ္မိံ ကာလေ သောဏနာမကော အဟံ မယှံ ကနိဋ္ဌဘာတာ နန္ဒော စာတိ။ **ဥဘော မာတာပိတာ မမာ**တိ "ဣမေ နာမ ပုတ္တကာ ဧဝံ တရုဏကာလေပိ ကာမေ ဇဟန္တိ, ကိမင်္ဂံ ပန မယ"န္တိ ဥပ္ပန္နသံဝေဂါ မာတာပိတရော စ။ **ဘောဂေ ဆဍ္ဍေတွာ**တိ အသီတိကောဋိဝိဘဝသမိဒ္ဓေ မဟာ ဘောဂေ အနပေက္ခစိတ္တာ ခေဠပိဏ္ဍံ ဝိယ ပရိစ္စဇိတွာ မယံ စတ္တာရောပိ ဇနာ ဟိမဝန္တပ္ပဒေသေ **မဟာဝနံ** နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယေန ပဝိသိမှာတိ အတ္ထော။

ပဝိသိတွာ စ တေ တတ္ထ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ မာပေတွာ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ ဝသိံသု။ တေ ဥဘောပိ ဘာတရော မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂိံသု။ တေသု နန္ဒပဏ္ဍိတော "မယာ အာဘတဖလာဖလာနေဝ မာတာပိတရော ခါဒါပေဿာမီ"တိ ဟိယျော စ ပုရိမဒိဝသေ စ ဂဟိတဋ္ဌာနတော စ ယာနိ တာနိ အဝသေသာနိ ဖလာဖလာနိ ပါတောဝ အာနေတွာ မာတာပိတရော ခါဒါပေတိ။ တေ တာနိ ခါဒိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဥပေါသထိကာ ဟောန္တိ။ သောဏပဏ္ဍိတော ပန ဒူရံ ဂန္တွာ မဓုရမဓုရာနိ သုပက္ကာနိ အာဟရိတွာ ဥပနာမေတိ။ အထ နံ တေ "တာတ ကနိဋ္ဌေန အာဘတာနိ မယံ ခါဒိတွာ ဥပေါသထိကာ ဇာတာ, ဣဒါနိ နော အတ္ထော နတ္ထီ"တိ ဝဒန္တိ။ ဣတိ တဿ ဖလာဖလာနိ ပရိဘောဂံ န လဘန္တိ ဝိနဿန္တိ, ပုနဒိဝသာဒီသုပိ တထေဝါတိ ဧဝံ သော ပဉ္စာဘိညတာယ ဒူရမ္ပိ ဂန္တွာ အာဟရတိ, တေ ပန န ခါဒန္တိ။

အထ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ "မာတာပိတရော သုခုမာလာ, နန္ဒော စ ယာနိ တာနိ အပက္ကာနိ ဒုပ္ပက္ကာနိ ဖလာဖလာနိ အာဟရိတွာ ခါဒါပေတိ, ဧဝံ သန္တေ ဣမေ န စိရံ ပဝတ္တိဿန္တိ, ဝါရေဿာမိ န"န္တိ။ အထ နံ အာမန္တေတွာ "နန္ဒ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဖလာဖလံ အာဟရိတွာ မမာဂမနံ ပတိမာနေဟိ, ဥဘောပိ ဧကတောဝ ခါဒါပေဿာမာ"တိ အာဟ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ အတ္တနော ပုညံ ပစ္စာသီသန္တော န တဿ ဝစနမကာသိ။ မဟာသတ္တော တံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတံ "န တွံ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ ကရောသိ, အဟံ ဇေဋ္ဌော, မာတာပိတရော စ မမေဝ ဘာရော, အဟမေဝ နေ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ, တွံ ဣတော အညတ္ထ ယာဟီ"တိ တဿ အစ္ဆရံ ပဟရိ။

သော တေန ပဏာမိတော တတ္ထ ဌာတုံ အသက္ကောန္တော တံ ဝန္ဒိတွာ မာတာပိတူနံ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ အတ္တနော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ

ကသိဏံ ဩလောကေတွာ တံဒိဝသမေဝ အဋ္ဌ စ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ စ အဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ စိန္တေသိ "ကိံ နု ခေါ အဟံ သိနေရုပါဒတော ရတနဝါလုကံ အာဟရိတွာ မမ ဘာတု ပဏ္ဏသာလာပရိဝေဏံ အာကိရိတွာ ခမာပေဿာမိ၊ ဥဒါဟု အနောတတ္တတော ဥဒကံ အာဟရိတွာ ခမာပေ-ဿာမိ။ အထ ဝါ မေ ဘာတာ ဒေဝတာဝသေန ခမေယျ၊ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော သက္ကဉ္စ ဒေဝရာဇာနံ အာနေတွာ ခမာပေဿာမိ၊ ဧဝံ ပန န သောဘိဿတိ၊ အယံ ခေါ မနောဇော ဗြဟ္မဝဍ္ဎနရာဇာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာ၊ တံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေ ရာဇာနော အာနေတွာ ခမာပေဿာမိ၊ ဧဝံ သန္တေ မမ ဘာတု ဂုဏော သကလဇမ္ဗုဒီပံ အဝတ္ထရိတွာ ဂမိဿတိ၊ စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ပညာယိဿတီ"တိ။

သော တာဝဒေဝ ဣဒ္ဓိယာ ဂန္တွာ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနနဂရေ တဿ ရညော နိဝေ-သနဒွါရေ ဩတရိတွာ "ဧကော တာပသော တုမှေ ဒဋ္ဌုကာမော"တိ ရညော အာရောစာပေတွာ တေန ကတောကာသော တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ အဟံ အတ္တနော ဗလေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ တဝ ဒဿာမီတိ။ ကထံ ပန တုမှေ ဘန္တေ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒဿထာတိ။ မဟာရာဇ ကဿစိ ဝဓဗန္ဓံ အကတွာ အတ္တနော ဣဒ္ဓိယာဝ ဂဟေတွာ ဒဿာမီတိ မဟတိယာ သေနာယ သဒ္ဓိံ တံ အာဒါယ ကောသလရဋ္ဌံ ဂန္တွာ နဂရဿ အဝိဒူရေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝေသေတွာ "ယုဒ္ဓံ ဝါ နော ဒေတု, ဝသေ ဝါ ဝတ္တတူ"တိ ကောသလရညော ဒူတံ ပါဟေသိ။ တေန ကုဇ္ဈိတွာ ယုဒ္ဓသဇ္ဇေန ဟုတွာ နိက္ခန္တေန သဒ္ဓိံ ယုဒ္ဓေ အာရဒ္ဓေ အတ္တနော ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန ယထာ ဒွိန္နံ သေနာနံ ပိဋ္ဌနံ န ဟောတိ၊ ဧဝံ ကတွာ ယထာ စ ကောသလရာဇာ တဿ ဝသေ ဝတ္တတိ၊ ဧဝံ ဝစနပဋိဝစနဟရဏေဟိ သံဝိဒဟိ။ ဧတေနုပါယေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇာနော တဿ ဝသေ ဝတ္တာပေသိ။

သော တေန ပရိတုဋ္ဌော နန္ဒပဏ္ဍိတံ အာဟ "ဘန္တေ တုမှေဟိ ယထာ မယှံ ပဋိညာတံ၊ တထာ ကတံ၊ ဗဟူပကာရာ မေ တုမှေ၊ ကိမဟံ တုမှာကံ ကရိဿာမိ၊ အဟံ ဟိ တေ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဥပဓုရဇ္ဇမှိ[၁] ဒါတုံ ဣစ္ဆာမိ၊ ကိမင်္ဂ ပန ဟတ္ထိ အဿ ရထ မဏိ မုတ္တာ ပဝါဠ ရဇတ သုဝဏ္ဏ ဒါသိ ဒါသပရိဇန-ပရိစ္ဆေဒ"န္တိ။ တံ သုတွာ နန္ဒပဏ္ဍိတော န မေ တေ မဟာရာဇ ရဇ္ဇေန အတ္ထော၊ နာပိ ဟတ္ထိယာနာဒီဟိ၊ အပိ စ ခေါ တေ ရဇ္ဇေ အသုကသ္မိံ နာမ အဿမေ မမ မာတာပိတရော ပဗ္ဗဇိတွာ ဝသန္တိ၊ တျာဟံ ဥပဋ္ဌဟန္တော

၁-ဥပရဇ္ဇမှိ (က)

ကေသ္မိံ အပရာဓေ မမ ဇေဋ္ဌဘာတိကေန သောဏပဏ္ဍိတေန နာမ မဟေသိနာ ပဗ္ဗာဇိတော၊ သွာဟံ တံ အာဒါယ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ခမာပေဿာမိ၊ တဿ မေ တွံ ခမာပနေ သဟာယော ဟောဟီတိ။ ရာဇာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ပရိဝုတော ကေသတရာဇူဟိ သဒ္ဓိံ နန္ဒပဏ္ဍိတံ ပုရက္ခတွာ တံ အဿမပဒံ ပတွာ စတုရင်္ဂ-လပ္ပဒေသံ မုဉ္စိတွာ အာကာသေ ဌိတေန ကာဇေန အနောတတ္တတော ဥဒကံ အာဟရိတွာ ပါနီယံ ပဋိသာမေတွာ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ မာတာပိတူနံ အာသန္နပ္ပဒေသေ နိသိန္နံ ဗျာနရတိသမပ္ပိတံ မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ နန္ဒ-ပဏ္ဍိတော နံ ခမာပေသိ။ မဟာသတ္တော နန္ဒပဏ္ဍိတံ မာတရံ ပဋိဇဂ္ဂာပေတွာ အတ္တနာ ယာဝဇီဝံ ပိတရံ ပဋိဇဂ္ဂိ။ တေသံ ပန ရာဇူနံ—

"အာနန္ဒော စ ပမောဒေါ စ၊ သဒါ ဟသိတကီဠိတံ။
မာတရံ ပရိစရိတွာန၊ လဗ္ဘမေတံ ဝိဇာနတာ။

အာနန္ဒော စ ပမောဒေါ စ၊ သဒါ ဟသိတကီဠိတံ။
ပိတရံ ပရိစရိတွာန၊ လဗ္ဘမေတံ ဝိဇာနတာ။

ဒါနဉ္စ ပေယျဝဇ္ဇဉ္စ၊ အတ္ထစရိယာ စ ယာ ဣဓ။
သမာနတ္တတာ စ ဓမ္မေသု၊ တတ္ထ တတ္ထ ယထာရဟံ။
ဧတေ ခေါ သင်္ဂဟာ လောကေ၊ ရထဿာဏီဝ ယာယတော။

ဧတေ စ သင်္ဂဟာ နာဿု၊ န မာတာ ပုတ္တကာရဏာ။
လဘေထ မာနံ ပူဇံ ဝါ၊ ပိတာ ဝါ ပုတ္တကာရဏာ။

ယသ္မာ စ သင်္ဂဟာ ဧတေ၊ သမ္မပေက္ခန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
တသ္မာ မဟတ္တံ ပပ္ပေါန္တိ၊ ပါသံသာ စ ဘဝန္တိ တေ။

ဗြဟ္မာတိ မာတာပိတရော၊ ပုဗ္ဗာစရိယာတိ ဝုစ္စရေ။
အာဟုနေယျာ စ ပုတ္တာနံ၊ ပဇာယ အနုကမ္ပကာ။

တသ္မာ ဟိ နေ နမဿေယျ၊ သက္ကရေယျ စ ပဏ္ဍိတော။
အန္နေန အထ ပါနေန၊ ဝတ္ထေန သယနေန စ။
ဥစ္ဆာဒနေန နှာပနေန၊ ပါဒါနံ ဓောဝနေန စ။

တာယ နံ ပါရိစရိယာယ၊ မာတာပိတူသု ပဏ္ဍိတာ။
ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီ"တိ[2]—

ဗုဒ္ဓလီဠှာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ တံ သုတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇာနော သဖလကာယာ ပသီဒိံသု။ အထ နေ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ “ဒါနာဒီသု အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ ဩဝဒိတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဒေဝနဂရံ ပူရယိံသု။ ဗောဓိသတ္တော “ဣတော ပဋ္ဌာယ မာတရံ ပဋိဇဂ္ဂါဟီ”တိ မာတရံ နန္ဒပဏ္ဍိတံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ အတ္တနာ ယာဝဇီဝံ ပိတရံ ပဋိဇဂ္ဂိ။ တေ ဥဘောပိ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကပရာယနာ အဟေသုံ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ၊ နန္ဒပဏ္ဍိတော အာနန္ဒတ္ထေရော၊ မနောဇော ရာဇာ သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ ဧကသတရာဇာနော အသီတိမဟာထေရာ စေဝ အညတရထေရာ စ၊ စတုဝီသတိအက္ခောဘဏီပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ သောဏပဏ္ဍိတော လောကနာထော။

တဿ ကိဉ္စာပိ သာတိသယာ နေက္ခမ္မပါရမီ၊ တထာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသပါရမိယော စ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ အစ္စန္တမေဝ ကာမေသု အနပေက္ခတာ၊ မာတာပိတူသု တိဗ္ဗော သဂါရဝသပ္ပတိဿဘာဝေါ၊ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနေန အတိတ္တိ၊ သတိပိ နေသံ ဥပဋ္ဌာနေ သဗ္ဗကာလံ သမာပတ္တိဝိဟာရေဟိ ဝီတိနာမနန္တိ ဧဝမာဒယော မဟာသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

သောဏပဏ္ဍိတစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နေက္ခမ္မပါရမီ နိဋ္ဌိတာ။

၆-တေမိယစရိယာဝဏ္ဏနာ

၄၈။ ဆဋ္ဌေ **ကာသိရာဇဿ အတြဇော**တိ ကာသိရညော အတြဇော ပုတ္တော **ယဒါ ဟောမိ**၊ တဒါ **မူဂပက္ခောတိ နာမေန၊ တေမိယောတိ ဝဒန္တိ မံ** တေမိယောတိ နာမေန မူဂပက္ခဝတာဓိဋ္ဌာနေန “မူဂပက္ခော”တိ မာတာပိတရော အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေဝ မံ ဝဒန္တီတိ သမ္ဗန္ဓော။ မဟာသတ္တဿ ဟိ ဇာတဒိဝသေ သကလကာသိရဋ္ဌေ ဒေဝေါ ဝဿိ၊ ယသ္မာ စ သော ရညော စေဝ အမစ္စာဒီနဉ္စ ဟဒယံ ဥဠာရေန ပီတိသိနေဟေန တေမယမာနော ဥပ္ပန္နော၊ တသ္မာ “တေမိယကုမာရော”တိ နာမံ အဟောသိ။

၄၉။ **သောဠသိတ္ထိသဟဿာနန္တိ** သောဠသန္နံ ကာသိရညော ဣတ္ထာဂါရ-သဟဿာနံ။ **န ဝိဇ္ဇတိ ပုမော**တိ ပုတ္တော န လဗ္ဘတိ။ န ကေဝလဉ္စ ပုတ္တော ဧဝ၊ ဓီတာပိဿ နတ္ထိ ဧဝ။ **အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန၊ နိဗ္ဗတ္တော အဟမေ-ကကော**တိ အပုတ္တကဿေဝ တဿ ရညော ဗဟူနံ သံဝစ္ဆရာနံ အတီတတ္တာ အနေကေသံ အဟောရတ္တာနံ အပဂမနေန[1] သက္ကဒတ္တိယော အဟမေက-ကောဝ ဗောဓိပရိယေသနံ စရမာနော တဒါ တဿ ပုတ္တော ဟုတွာ ဥပ္ပန္နောတိ သတ္ထာ ဝဒတိ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ကာသိရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ သောဠသသဟဿာ ဣတ္ထိယော အဟေသုံ။ တာသု ဧကာပိ ပုတ္တံ ဝါ ဓီတရံ ဝါ န လဘတိ၊ နာဂရာ "အမှာကံ ရညော ဝံသာနုရက္ခကော ဧကောပိ ပုတ္တော နတ္ထီ"တိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဇာတာ သန္နိပတိတွာ ရာဇာနံ "ပုတ္တံ ပတ္ထေဟီ"တိ အာဟံသု။ ရာဇာ သောဠသသဟဿာ ဣတ္ထိယော "ပုတ္တံ ပတ္ထေထာ"တိ အာဏာပေသိ။ တာ စန္ဒာဒီနံ ဥပဋ္ဌာနာဒီနိ ကတွာ ပတ္ထေန္တိ-ယောပိ န လဘိံသု။ အဂ္ဂမဟေသီ ပနဿ မဒ္ဒရာဇဓီတာ စန္ဒာဒေဝီ နာမ သီလသမ္ပန္နာ အဟောသိ။ ရာဇာ "တွမ္ပိ ပုတ္တံ ပတ္ထေဟီ"တိ အာဟ။ သာ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ ဥပေါသထိကာ ဟုတွာ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေတွာ "သစာဟံ အခဏ္ဍသီလာ၊ ဣမိနာ မေ သစ္စေန ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတူ"တိ သစ္စကိရိယမကာသိ။ တဿာ သီလတေဇေန သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ "စန္ဒာဒေဝိယာ ပုတ္တပဋိလာဘဿ ဥပါယံ ကရိဿာမီ"တိ တဿာ အနုစ္ဆဝိကံ ပုတ္တံ ဥပဓာရေန္တော ဗောဓိသတ္တံ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ တတော စဝိတွာ ဥပရိဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတုကာမံ ဒိသွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ "သမ္မ တယိ မနုဿလောကေ ဥပ္ပန္နေ ပါရမိယော စ တေ ပူရေဿန္တိ၊ မဟာဇနဿ စ ဝုဍ္ဎိ ဘဝိဿတိ၊ အယံ ကာသိရညော စန္ဒာ နာမ အဂ္ဂမဟေသီ ပုတ္တံ ပတ္ထေတိ၊ တဿာ ကုစ္ဆိယံ ဥပ္ပဇ္ဇာဟီ"တိ အာဟ။

သော "သာဓူ"တိ ပဋိဿုဏိတွာ တဿာ ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ တဿ သဟာယာ ပဉ္စသတာ ဒေဝပုတ္တာ ခီဏာယုကာ ဒေဝလောကာ စဝိတွာ တဿေဝ ရညော အမစ္စဘရိယာနံ ကုစ္ဆီသု ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိံသု။ ဒေဝီ ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဉတွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ဂဗ္ဘပရိဟာရံ ဒါပေသိ။ သာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တံဒိဝသမေဝ

၁-အစ္စယေန (သီ)

အမစ္စဂေဟေသု ပဉ္စကုမာရသတာနိ ဝိဇာယိံသု။ ဥဘယမ္ပိ သုတွာ ရာဇာ "မမ ပုတ္တဿ ပရိဝါရာ ဇာတာ"တိ ပဉ္စန္နံ ဒါရကသတာနံ ပဉ္စဓာတိသတာနိ ပေသေတွာ ကုမာရပသာဓနာနိ စ ပေသေသိ။ မဟာသတ္တဿ ပန အတိဒီဃာဒိဒေါသ-ဝိဝဇ္ဇိတာ အလမ္ဗုတ္ထနာ မဓုရထညာ စတုသဋ္ဌိဓာတိယော ဒတွာ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကတွာ စန္ဒာဒေဝိယာပိ ဝရံ အဒါသိ။ သာ ဂဟိတကံ ကတွာ ဌပေသိ။ ဒါရကော မဟတာ ပရိဝါရေန ဝဍ္ဎတိ။ အထ နံ ဧကမာသိကံ အလင်္ကရိတွာ ရညော သန္တိကံ အာနယိံသု။ ရာဇာ ပိယပုတ္တံ ဩလောကေတွာ အာလိင်္ဂိတွာ အင်္ကေ နိသီဒါပေတွာ ရမယမာနော နိသီဒိ။

၅၀။ တသ္မိံ ခဏေ စတ္တာရော စောရာ အာနီတာ။ ရာဇာ တေသု ဧကဿ သကဏ္ဋကကသာဟိ ပဟာရသဟဿံ အာဏာပေသိ၊ ဧကဿ သင်္ခလိကာယ ဗန္ဓိတွာ ဗန္ဓနာဂါရပ္ပဝေသနံ, ဧကဿ သရီရေ သတ္တိပ္ပဟာရဒါနံ, ဧကဿ သူလာရောပနံ။ မဟာသတ္တော ပိတု ကထံ သုတွာ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ ''အဟော မမ ပိတာ ရဇ္ဇံ နိဿာယ ဘာရိယံ နိရယ-ဂါမိကမ္မံ ကရောတီ''တိ စိန္တေသိ။ ပုနဒိဝသေ နံ သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ အလင်္ကတသိရိသယနေ နိပဇ္ဇာပေသုံ။

သော ထောကံ နိဒ္ဒါယိတွာ ပဋိဗုဒ္ဓေါ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ဩလောကေန္တော[1] မဟန္တံ သိရိဝိဘဝံ ပဿိ၊ အထဿ ပကတိယာပိ သံဝေဂပ္ပတ္တဿ အတိရေကတရံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော "ကုတော နု ခေါ အဟံ ဣမံ ရာဇဂေဟံ အာဂတော''တိ ဥပဓာရေန္တော ဇာတိဿရဉာဏေန ဒေဝလောကတော အာဂတဘာဝံ ဉတွာ တတော ပရံ ဩလောကေန္တော ဥဿဒနိရယေ ပက္ကဘာဝံ ပဿိ။ တတော ပရံ ဩလောကေန္တော တသ္မိံ-ယေဝ နဂရေ ရာဇဘာဝံ ပဿိ။ အထ သော "အဟံ ဝီသတိဝဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အသီတိဝဿသဟဿာနိ ဥဿဒနိရယေ ပစ္စိံ၊ ဣဒါနိ ပုနပိ ဣမသ္မိံ စောရဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တောသ္မိ၊ ပိတာပိ မေ ဟိယျော စတူသု စောရေသု အာနီတေသု တထာရူပံ ဖရုသံ နိရယသံဝတ္တနိကံ ကထံ ကထေသိ။ န မေ ဣမိနာ အဝိဒိတ[2]ဝိပုလာနတ္ထာဝဟေန ရဇ္ဇေန အတ္ထော၊ ကထံ နု ခေါ ဣမမှာ စောရဂေဟာ မုစ္စေယျ''န္တိ စိန္တေန္တော နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ဧကာ ဒေဝဓီတာ "တာတ တေမိယကုမာရ မာ ဘာယိ၊ တီဏိ အင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ တဝ သောတ္ထိ ဘဝိဿတီ''တိ သမဿာသေသိ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော

၁-ဩလောကေတွာ (က)
၂-အဝိရတ....(သီ)

ရဇ္ဇသင်္ခါတာ အနတ္ထတော မုစ္စိတုကာမော သောဠသသံဝစ္ဆရာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ အစလာဓိဋ္ဌာနဝသေန အဓိဋ္ဌဟိ။ တေန ဝုတ္တံ “**ကိစ္ဆာလဒ္ဓံ ပိယံ ပုတ္တ**”န္တိ-အာဒိ။

တတ္ထ **ကိစ္ဆာလဒ္ဓ**န္တိ ကိစ္ဆေန ကသိရေန စိရကာလပတ္ထနာယ လဒ္ဓံ။ **အဘိဇာတ**န္တိ ဇာတိသမ္ပန္နံ။ ကာယဇုတိယာ စေဝ ဉာဏဇုတိယာ စ သမန္နာ-ဂတတ္တာ **ဇုတိန္ဓရံ**။ **သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရယိတွာန၊ သယနေ ပေါသေတိ မံ ပိတာ**တိ ပိတာ မေ ကာသိရာဇာ “မာ နံ ကုမာရံ ရဇော ဝါ ဥဿာဝေါ ဝါ”တိ ဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ သိရိသယနေ သယာပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန မံ ပေါသေတိ။

၅၁။ **နိဒ္ဒါယမာနော သယနဝရေ ပဗုဇ္ဈိတွာ** အဟံ ဩလောကေန္တော **ပဏ္ဍရံ** သေတစ္ဆတ္တံ **အဒ္ဒသံ**။ **ယေနာဟံ နိရယံ ဂတော**တိ ယေန သေ-တစ္ဆတ္တေန တတော တတိယေ အတ္တဘာဝေ အဟံ နိရယံ ဂတော၊ သေ-တစ္ဆတ္တသီသေန ရဇ္ဇံ ဝဒတိ။

၅၂။ **သဟ ဒိဋ္ဌဿ မေ ဆတ္တ**န္တိ တံ သေတစ္ဆတ္တံ ဒိဋ္ဌဿ ဒိဋ္ဌဝတော မေ သဟ တေန ဒဿနေန၊ ဒဿနသမကာလမေဝါတိ အတ္ထော။ **တာသော ဥပ္ပဇ္ဇိ ဘေရဝေါ**တိ သုပရိဝိဒိတာဒီနဝတ္တာ ဘယာနကော စိတ္တုတြာသော ဥဒပါဒိ။ **ဝိနိစ္ဆယံ သမာပန္နော၊ ကထာဟံ ဣမံ မုဉ္စိဿ**န္တိ ကထံ နု ခေါ အဟံ ဣမံ ရဇ္ဇံ ကာဠကဏ္ဏိံ မုဉ္စေယျန္တိ ဧဝံ ဝိစာရဏံ အာပဇ္ဇိံ။

၅၃။ **ပုဗ္ဗသာလောဟိတာ မယှ**န္တိ ပုဗ္ဗေ ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ မမ မာတု-ဘူတပုဗ္ဗာ တသ္မိံ ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ **ဒေဝတာ မယှံ အတ္ထကာမိနီ** ဟိတေသိနီ။ **သာ မံ ဒိသွာန ဒုက္ခိတံ၊ တီဏိ ဌာနေသု ယောဇယီ**တိ သာ ဒေဝတာ မံ တထာ စေတောဒုက္ခေန ဒုက္ခိတံ ဒိသွာ မူဂပက္ခဗဓိရဘာဝသင်္ခါတေသု တီသု ရဇ္ဇဒုက္ခတော နိက္ခမနကာရဏေသု ယောဇေသိ။

၅၄။ **ပဏ္ဍိစ္စယ**န္တိ ပဏ္ဍိစ္စံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **မာ ဝိဘာဝယာ**တိ မာ ပကာသေဟိ။ **ဗာလမတော**တိ ဗာလောတိ ဉာတော။ **သဗ္ဗော**တိ သကလော အန္တောဇနော စေဝ ဗဟိဇနော စ။ **ဩစိနာယတူ**တိ နိဟရ-ထေတံ ကာဠကဏ္ဏိန္တိ အဝဇာနာတု။ **ဧဝံ တဝ အတ္ထော ဘဝိဿတီ**တိ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန အဝဇာနိတဗ္ဗဘာဝေ သတိ တုယှံ ဂေဟတော နိက္ခမနေန **ဟိတံ** ပါရမိပရိပူရဏံ ဘဝိဿတိ။

၅၅။ **တေတံ ဝစနန္တိ** တေ ဧတံ တီဏိ အင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာဟီတိ ဝစနံ။ **အဏ္ဏ-ကာမာသိ မေ အမ္မာ**တိ အမ္မ ဒေဝတေ မမ အဏ္ဏကာမာ အသိ။ **ဟိတ-ကာမာ**တိ တဿေဝ ပရိယာယဝစနံ။ အတ္ထောတိ ဝါ ဧတ္ထ သုခံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိတန္တိ တဿ ကာရဏာဘူတံ ပုညံ။

၅၆။ **သာဂရေဝ ထလံ လဘိ**န္တိ စောရဂေဟေ ဝတာဟံ ဇာတော၊ အဟု မေ မဟာဝတာနတ္ထောတိ သောကသာဂရေ ဩသီဒန္တော တဿာ ဒေဝတာယ အဟံ ဝစနံ သုတွာ သာဂရေ ဩသီဒန္တော ဝိယ ထလံ ပတိဋ္ဌံ **အလဘိံ၊** ရဋ္ဌကုလတော နိက္ခမနောပါယံ အလဘိန္တိ အတ္ထော။ **တယော အင်္ဂေ အဓိဋ္ဌဟိ**န္တိ ယာဝ ဂေဟတော နိက္ခမိံ၊ တာဝ တီဏိ အင်္ဂါနိ ကာရဏာနိ အဓိဋ္ဌဟိံ။

၅၇။ ဣဒါနိ တာနိ သရူပတော ဒဿေတုံ “**မူဂေါ အဟောသိ**”န္တိ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **ပက္ခော**တိ ပီဌသပ္ပီ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဧဝံ ပန မဟာသတ္တေ ဒေဝတာယ ဒိန္နနယေ ဌတွာ ဇာတဝဿတော ပဋ္ဌာယ မူဂါဒိဘာဝေန အတ္တာနံ ဒဿေန္တေ မာတာပိတရော ခတ္တိယာဒယော စ “မူဂါနံ ဟနုပရိယောသာနံ နာမ ဧဝရူပံ န ဟောတိ၊ ဗဓိရာနံ ကဏ္ဏသောတံ နာမ ဧဝရူပံ န ဟောတိ၊ ပီဌသပ္ပီနံ ဟတ္ထပါဒါ နာမ ဧဝရူပါ န ဟောန္တိ၊ ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ ကာရဏေန၊ ဝီမံသိဿာမ န”န္တိ စိန္တေတွာ “ခီရေန တာဝ ဝီမံသိဿာမာ”တိ သကလဒိဝသံ ခီရံ န ဒေန္တိ၊ သော သုဿန္တောပိ ခီရတ္ထာယ သဒ္ဒံ န ကရောတိ။

အထဿ မာတာ “ပုတ္တော မေ ဆာတော၊ ခီရမဿ ဒေထာ”တိ ခီရံ ဒါပေသိ။ ဧဝံ အန္တရန္တရာ ခီရံ အဒတွာ ဧကသံဝစ္ဆရံ ဝီမံသန္တာပိ အန္တရံ န ပဿိံသု။ တတော “ကုမာရကာ နာမ ပူဝခဇ္ဇကံ ပိယာယန္တိ၊ ဖလာဖလံ ပိယာယန္တိ၊ ကီဠနဘဏ္ဍကံ ပိယာယန္တိ၊ ဘောဇနံ ပိယာယန္တီ”တိ တာနိ တာနိ ပလောဘနီယာနိ ဥပနေတွာ ဝီမံသနဝသေန ပလောဘေန္တာ ယာဝ ပဉ္စဝဿကာလာ အန္တရံ န ပဿိံသု။ အထ နံ “ဒါရကာ နာမ အဂ္ဂိတော ဘာယန္တိ၊ မတ္တဟတ္ထိတော ဘာယန္တိ၊ သပ္ပတော ဘာယန္တိ၊ ဥက္ခိတ္တာသိက-ပုရိသတော ဘာယန္တိ၊ တေဟိ ဝီမံသိဿာမာ”တိ ယထာ တေဟိဿ အနတ္ထော န ဇာယတိ၊ တထာ ပုရိသမေဝ သံဝိဒဟိတွာ အတိဘာယာနကာ-ကာရေန ဥပဂစ္ဆန္တေ ကာရေသုံ။

မဟာသတ္တော နိရယဘယံ အာဝဇ္ဇေတွာ “ဣတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန နိရယော ဘာယိတဗ္ဗော”တိ နိစ္စလောဝ ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ ဝီမံသိတွာ အန္တရံ န ပဿန္တာ ပုန “ဒါရကာ နာမ သမဇ္ဇတ္တိကာ ဟောန္တိ”တိ သမဇ္ဇံ ကာရေတွာပိ မဟာသတ္တံ သာဏိယာ ပရိက္ခိပိတွာ အဇာနန္တဿေဝ စတူသု ပဿေသု သင်္ခသဒ္ဒေဟိ ဘေရိသဒ္ဒေဟိ စ သဟသာ ဧကနိန္နာဒံ ကာရေတွာပိ အန္ဓကာရေ ဃဋေဟိ ဒီပံ ဥပနေတွာ သဟသာ အာလောကံ ဒဿေတွာပိ သကလသရီရံ ဖာဏိတေန မက္ခေတွာ ဗဟုမက္ခိကေ ဌာနေ နိပဇ္ဇာပေတွာပိ နှာပနာဒီနိ အကတွာ ဥစ္စာရပဿာဝမတ္ထကေ နိပန္နံ အဇ္ဈုပေက္ခိတွာပိ တတ္ထ စ ပလိပန္နံ သယမာနံ ပရိဟာသေဟိ အက္ကောသနေဟိ စ ဃဋ္ဋေတွာပိ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ အင်္ဂါရကပလ္လံ ကတွာ ဥဏှသန္တာပေန ပီဠေတွာပိတိ ဧဝံ နာနာဝိဓေဟိ ဥပါယေဟိ ဝီမံသန္တာပိဿ အန္တရံ န ပဿိံသု။

မဟာသတ္တော ဟိ သဗ္ဗတ္ထ နိရယဘယမေဝ အာဝဇ္ဇေတွာ အဓိဋ္ဌာနံ အဝိကောပေန္တော နိစ္စလောဝ အဟောသိ။ ဧဝံ ပန္နရသဝဿာနိ ဝီမံသိတွာ အထ သောဠသဝဿကာလေ “ပီဌသပ္ပိနော ဝါ ဟောန္တု မူဂဗဓိရာ ဝါ ရဇ္ဇနီယေသု အရဇ္ဇန္တာ ဒုဿနီယေသု အဒုဿန္တာ နာမ နတ္ထီတိ နာဋကာနိဿ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ ဝီမံသိဿာမာ”တိ ကုမာရံ ဂန္ဓောဒကေန နှာပေတွာ ဒေဝပုတ္တံ ဝိယ အလင်္ကရိတွာ ဒေဝဝိမာနကပ္ပံ ပုပ္ဖဂန္ဓဒါမာဒီဟိ ဧကာမောဒ-ပမောဒံ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ ဥတ္တမရူပဓရာ ဘာဝဝိလာသသမ္ပန္နာ ဒေဝစ္ဆရာပဋိဘာဂါ ဣတ္ထိယော ဥပဋ္ဌပေသုံ “ဂစ္ဆထ နစ္စာဒီဟိ ကုမာရံ အဘိရမာပေထာ”တိ။ တာ ဥပဂန္တွာ တထာ ကာတုံ ဝါယမိံသု။ သော ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နတာယ “ဣမာ မေ သရီရသမ္ဖဿံ မာ ဝိန္ဒိံသူ”တိ အဿာသပဿာသေ နိရုန္ဓိ။ တာ တဿ သရီရသမ္ဖဿံ အဝိန္ဒန္တိယော “ထဒ္ဓသရီရော ဧသ၊ နာယံ မနုဿော၊ ယက္ခော ဘဝိဿတီ”တိ ပက္ကမိံသု။

ဧဝံ သောဠသ ဝဿာနိ သောဠသဟိ မဟာဝီမံသာဟိ အနေကာဟိ စ ခုဒ္ဒကဝီမံသာဟိ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ အသက္ကုဏိတွာ မာတာပိတရော “တာတ-တေမိယကုမာရ မယံ တဝ အမူဂါဒိဘာဝံ ဇာနာမ၊ န ဟိ တေသံ ဧဝရူပါနိ မုခကဏ္ဏသောတပါဒါနိ ဟောန္တိ၊ တွံ အမှေဟိ ပတ္ထေတွာ လဒ္ဓပုတ္တကော၊ မာ နော နာသေဟိ၊ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇူနံ သန္တိကာ ဂရဟတော မောစေဟီ”တိ သဟ ဝိသုံ ဝိသုဉ္စ အနေကဝါရံ ယာစိံသု။ သော တေဟိ ဧဝံ ယာစိယမာနောပိ အသုဏန္တော ဝိယ ဟုတွာ နိပဇ္ဇိ။

၅၈။ အထ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ဥဘော ပါဒေ ကဏ္ဏသောတေ ဇိဝှံ ဥဘော စ ဟတ္ထေ ကုသလေဟိ ပုရိသေဟိ ဝိမံသာပေတွာ “ယဒိပိ အပီဌသပ္ပိ-အာဒီနံ ဝိယဿ ပါဒါဒယော၊ တထာပိ အယံ ပီဌသပ္ပိ မူဂဗဓိရော မညေ၊ ဤဒိသေ ကာဠကဏ္ဏိပုရိသေ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဝသန္တေ တယော အန္တရာယာ ပညာယန္တိ ဇီဝိတဿ ဝါ ဆတ္တဿ ဝါ မဟေသိယာ ဝါ”တိ လက္ခဏ-ပါဌကေဟိ ဣဒါနိ ကထိတံ၊ ဇာတဒိဝသေ ပန “တုမှာကံ ဒေါမနဿ-ပရိဟရဏတ္ထံ ‘ဓညပုညလက္ခဏော’တိ ဝုတ္တ”န္တိ အမစ္စေဟိ အာရောစိတံ သုတွာ အန္တရာယဘယေန ဘီတော “ဂစ္ဆထ နံ အဝမင်္ဂလရထေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပစ္ဆိမဒွါရေန နီဟရာပေတွာ အာမကသုသာနေ နိခဏထာ”တိ အာဏာပေသိ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ဟဋ္ဌော[၁] ဥဒဂ္ဂေါ အဟောသိ “စိရဿံ ဝတ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတီ”တိ။ တေန ဝုတ္တံ “**တတော မေ ဟတ္ထပါဒေ စ**”တိအာဒိ။

တတ္ထ **မဒ္ဒိယာ**တိ မဒ္ဒနဝသေန ဝိမံသိတွာ။ **အနူနက**န္တိ ဟတ္ထာဒီဟိ အဝိကလတံ။ **နိန္ဒိသု**န္တိ “ဧဝံ အနူနာဝယဝေါပိ သမာနော မူဂါဒိ ဝိယ ဒိဿမာနော ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ အဘဗ္ဗော၊ ကာဠကဏ္ဏိပုရိသော အယ”န္တိ ဂရဟိံသု။ “နိန္ဒိသု”န္တိပိ ပါဠော၊ ဝဒိံသူတိ အတ္ထော။

၅၉။ **ဆန္ဒံ အနုမောဒိသု**န္တိ ရာဇဒဿနတ္ထံ အာဂတာ သဗ္ဗေပိ ဇနပဒ-ဝါသိနော သေနာပတိပုရောဟိတပ္ပမုခါ ရာဇပုရိသာ တေ သဗ္ဗေပိ **ဧကမနာ** သမာနစိတ္တာ **ဟုတွာ** အန္တရာယပရိဟရဏတ္ထံ ရညာ အာဏတ္တာ ဘူမိယံ နိခဏနဝသေန မမ ဆန္ဒံ မုခသင်္ကောစံ အကတွာ အဘိမုခဘာဝေန သာဓု သုဋ္ဌု ဣဒံ ကတ္တဗ္ဗမေဝါတိ အနုမောဒိံသု။

၆၀။ **သော မေ အတ္ထော သမိဇ္ဈထာ**တိ ယဿတ္ထာယ ယဒတ္ထံ တတော မူဂါဒိဘာဝါဓိဋ္ဌာနဝသေန ဒုက္ကရစရဏံ စိဏ္ဏံ စရိတံ၊ သော အတ္ထော မမ သမိဇ္ဈတိ။ တေသံ မမ မာတာပိတုအာဒီနံ **မတိံ** အဓိပ္ပါယံ **သုတွာ သော** အဟံ မမ အဓိပ္ပါယသမိဇ္ဈနေန **ဟဋ္ဌော** အနုပဓာရေတွာ ဘူမိယံ နိခဏနာ-နုဇာနနေန **သံဝိဂ္ဂမာနသော**ဝ အဟောသိန္တိ ဝစနသေသေန သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၆၁။ ဧဝံ ကုမာရဿ ဘူမိယံ နိခဏနေ ရညာ အာဏတ္တေ စန္ဒာဒေဝီ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒေဝ တုမှေဟိ မယှံ ဝရော ဒိန္နော၊

၁-တုဋ္ဌဟဋ္ဌော (က)

မယာ စ ဂဟိတကံ ကတွာ ဌပိတော၊ တံ မေ ဣဒါနိ ဒေထာတိ။ ဂဏှ ဒေဝီတိ။ ပုတ္တဿ မေ ရဇ္ဇံ ဒေထာတိ။ ပုတ္တော တေ ကာဠကဏ္ဏီ၊ န သက္ကာ ဒါတုန္တိ။ တေန ဟိ ဒေဝ ယာဝဇီဝံ အဒေန္တော သတ္တ ဝဿာနိ ဒေထာတိ။ တမ္ပိ န သက္ကာတိ။ ဆ ဝဿာနိ ပဉ္စ စတ္တာရိ တီဏိ ဒွေ ဧကံ ဝဿံ၊ သတ္တ မာသေ ဆ ပဉ္စ စတ္တာရော တယော ဒွေ ဧကံ မာသံ အဍ္ဎမာသံ သတ္တာဟံ ဒေထာတိ။ သာဓု ဂဏှာတိ။

သာ ပုတ္တံ အလင်္ကာရာပေတွာ “တေမိယကုမာရဿ ဣဒံ ရဇ္ဇ”န္တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ပုတ္တံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ အာရောပေတွာ သေတစ္ဆတ္တံ မတ္ထကေ ကာရာပေတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အာဂတံ အလင်္ကတသိရိသယနေ နိပဇ္ဇာပေတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ယာစိ “တာတ တေမိယ တံ နိဿာယ သောဠသ ဝဿာနိ နိဒ္ဒံ အလဘိတွာ ရောဒမာနာယ မေ အက္ခီနိ ဥပ္ပက္ကာနိ၊ သောကေန ဟဒယံ ဘိဇ္ဇတိ ဝိယ၊ တဝ အပီဌသပ္ပိ-အာဒိဘာဝံ ဇာနာမိ၊ မာ မံ အနာထံ ကရီ”တိ။ ဣမိနာ နိယာမေန ဆ ဒိဝသေ ယာစိ။ ဆဋ္ဌေ ဒိဝသေ ရာဇာ သုနန္ဒံ နာမ သာရထိံ ပက္ကောသာပေတွာ “သွေ ပါတောဝ အဝမင်္ဂလရထေန ကုမာရံ နီဟရိတွာ အာမကသုသာနေ ဘူမိယံ နိခဏိတွာ ပထဝိဝဍ္ဎနကကမ္မံ ကတွာ ဧဟီ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ဒေဝီ “တာတ ကာသိရာဇာ တံ သွေ အာမကသုသာနေ နိခဏိတုံ အာဏာပေသိ။ သွေ မရဏံ ပါပုဏိဿသီ”တိ အာဟ။

မဟာသတ္တော တံ သုတွာ “တေမိယ သောဠသ ဝဿာနိ တယာ ကတော ဝါယာမော မတ္ထကံ ပတ္တော”တိ ဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂေါ အဟောသိ။ မာတုယာ ပနဿ ဟဒယံ ဘိဇ္ဇနာကာရံ ဝိယ အဟောသိ။ အထ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပါတောဝ သာရထိ ရထံ အာဒါယ ဒွါရေ ဌပေတွာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ “ဒေဝိ မာ မယှံ ကုဇ္ဈိ၊ ရညော အာဏာ”တိ ပုတ္တံ အာလိင်္ဂိတွာ နိပန္နံ ဒေဝိံ ပိဋ္ဌိဟတ္ထေန အပနေတွာ ကုမာရံ ဥက္ခိပိတွာ ပါသာဒါ ဩတရိ။ ဒေဝီ ဥရံ ပဟရိတွာ မဟာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝိတွာ မဟာတလေ ဩဟီယိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော ဩလောကေတွာ “မယိ အကထေန္တေ မာတု သောကော ဗလဝါ ဘဝိဿတီ”တိ ကထေတုကာမော ဟုတွာပိ “သစေ ကထေဿာမိ သောဠသ ဝဿာနိ ကတော ဝါယာမော မောဃော ဘဝိဿတိ၊ အကထေန္တော ပနာဟံ အတ္တနော စ မာတာပိတူနဉ္စ ပစ္စယော ဘဝိဿာမီ”တိ အဓိဝါသေသိ။ သာရထိ “မဟာသတ္တံ ရထံ အာရောပေတွာ

ပစ္ဆိမဒွါရာဘိမုခံ ရထံ ပေသေဿာမီ”တိ ပါစီနဒွါရာဘိမုခံ ပေသေသိ။ ရထော နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဒေဝတာနုဘာဝေန တိယောဇနဋ္ဌာနံ ဂတော။ မဟာသတ္တော သုဋ္ဌုတရံ တုဋ္ဌစိတ္တော အဟောသိ။ တတ္ထ ဝနဃဋ္ဋေ သာရထိဿ အာမကသုသာနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော “ဣဒံ ဌာနံ သုန္ဒရ”န္တိ ရထံ ဩက္ကမာ- ပေတွာ မဂ္ဂပဿေ ဌပေတွာ ရထာ ဩရုယှ မဟာသတ္တဿ အာဘရဏဘဏ္ဍံ ဩမုဉ္စိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ဌပေတွာ ကုဒ္ဒါလံ အာဒါယ အဝိဒူရေ အာဝါဋံ ခဏိတုံ အာရဘိ။ တေန ဝုတ္တံ **“နှာပေတွာ အနုလိမ္ပိတွာ”**တိအာဒိ။

တတ္ထ **နှာပေတွာ**တိ သောဠသဟိ ဂန္ဓောဒကဃဋေဟိ နှာပေတွာ။ **အနု- လိမ္ပိတွာ**တိ သုရဘိဝိလေပနေန ဝိလိမ္ပေတွာ။ **ဝေဌေတွာ ရာဇဝေဌန**န္တိ ကာသိ- ရာဇူနံ ပဝေဏိယာဂတံ ရာဇမကုဋံ သီသေ ပဋိမုဉ္စိတွာ။ **အဘိသိဉ္စိတွာ**တိ တသ္မိံ ရာဇကုလေ ရာဇာဘိသေကနိယာမေန အဘိသိဉ္စိတွာ။ **ဆတ္တေန ကာရေသုံ ပုရံ ပဒက္ခိဏ**န္တိ သေတစ္ဆတ္တေန ဓာရိယမာနေန မံ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကာရေသုံ။

၆၂။ **သတ္တာဟံ ဓာရယိတွာနာ**တိ မယှံ မာတု စန္ဒာဒေဝိယာ ဝရလာဘန- ဝသေန[1] လဒ္ဓံ သတ္တာဟံ မမ သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရယိတွာ။ **ဥဂ္ဂတေ ရဝိမဏ္ဍလေ**တိ တတော ပုနဒိဝသေ သူရိယမဏ္ဍလေ ဥဂ္ဂတမတ္တေ အဝမင်္ဂလရထေန **မံ** နဂရတော **နီဟရိတွာ** ဘူမိယံ နိခဏနတ္ထံ **သာရထိ** သုနန္ဒော **ဝနမုပဂစ္ဆိ**။

၆၃။ **သဇ္ဇဿ**န္တိ သန္နဒ္ဓေါ အဿံ၊ ယုဂေ ယောဇိတဿံ မေ ရထံ မဂ္ဂတော ဥက္ကမာပနဝသေန ဧကောကာသေ ကတွာ။ **ဟတ္ထမုစ္စိတော**တိ မုစ္စိတဟတ္ထော၊ ရထပါစနတော မုတ္တဟတ္ထောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ဟတ္ထမုစ္စိတော**တိ ဟတ္ထ- မုတ္တော မမ ဟတ္ထတော မုစ္စိတွာတိ အတ္ထော။ **ကာသု**န္တိ အာဝါဋံ။ **နိခါတု**န္တိ နိခဏိတုံ။

၆၄-၅။ ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ မယာ သောဠသ ဝဿာနိ မူဂဝတာဒိအဓိဋ္ဌာနေန ဒုက္ကရစရိယာ အဓိဋ္ဌိတာ၊ တံ ဒဿေတုံ **“အဓိဋ္ဌိတမဓိဋ္ဌာန”**န္တိ ဂါထာဒွယ- မာဟ။

တတ္ထ **တဇ္ဇေန္တော ဝိဝိဓကာရဏာ**တိ ဒွိမာသိကကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ သောဠသသံဝစ္ဆရာ ထညပဋိသေဓနာဒီဟိ ဝိဝိဓေဟိ နာနပ္ပကာရေဟိ ကာရဏေဟိ တဇ္ဇယန္တော ဘယဝိဒ္ဓံသနဝသေန ဝိဟေဌယမာနော။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

၁-ဝရယာစနဝသေန (က)

အထ မဟာသတ္တော သုနန္ဒေ ကာသုံ ခဏန္တေ “အယံ မေ ဝါယာမကာလော”တိ ဥဋ္ဌာယ အတ္တနော ဟတ္ထပါဒေ သမ္ဗာဟိတွာ ရထာ ဩတရိတုံ မေ ဗလံ အတ္ထီတိ ဉတွာ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ။ တာဝဒေဝဿ ပါဒပတိဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ ဝါတပုဏ္ဏဘသ္တစမ္မံ ဝိယ ဥဂ္ဂန္တွာ ရထဿ ပစ္ဆိမန္တံ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ။ သော ဩတရိတွာ ကတိပယေ ဝါရေ အပရာပရံ စင်္ကမိတွာ “ယောဇနသတမ္ပိ ဂန္တုံ မေ ဗလံ အတ္ထီ”တိ ဉတွာ ရထံ ပစ္ဆိမန္တေ ဂဟေတွာ ကုမာရကာနံ ကီဠနယာနကံ ဝိယ ဥက္ခိပိတွာ “သစေ သာရထိ မယာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဇ္ဈေယျ၊ အတ္ထိ မေ ပဋိဝိရုဇ္ဈိတုံ ဗလ”န္တိ သလ္လက္ခေတွာ ပသာဓနတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ။ တင်္ခဏညေဝ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဝိဿကမ္မံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ ကာသိရာဇပုတ္တံ အလင်္ကရောဟီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ဝတွာ ဒိဗ္ဗေဟိ မာနုသေဟိ စ အလင်္ကာရေဟိ သက္ကံ ဝိယ တံ အလင်္ကရိ။ သော ဒေဝရာဇလီဠာယ သာရထိဿ ခဏနောကာသံ ဂန္တွာ အာဝါဋတီရေ ဌတွာ—

“ကိန္နု သန္တရမာနောဝ၊ ကာသုံ ခဏသိ သာရထိ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ကိံ ကာသုယာ ကရိဿသီ”တိ[၁]—

အာဟ။

တေန ဥဒ္ဓံ အနောလောကေတွာဝ—

“ရညော မူဂေါ စ ပက္ခော စ၊ ပုတ္တော ဇာတော အစေတသော။
သော’မှိ ရညာ သမဇ္ဈိဋ္ဌော၊ ပုတ္တံ မေ နိခဏံ ဝနေ”တိ[၁]—

ဝုတ္တေ မဟာသတ္တော—

“န ဗဓိရော န မူဂေါ’သ္မိ၊ န ပက္ခော န စ ဝီကလော။
အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မံ စေ တွံ နိခဏံ ဝနေ။

ဦရူ ဗာဟုဉ္စ မေ ပဿ၊ ဘာသိတဉ္စ သုဏောဟိ မေ။
အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မံ စေ တွံ နိခဏံ ဝနေ”တိ[၁]—

ဝတွာ ပုန တေန အာဝါဋခဏနံ ပဟာယ ဥဒ္ဓံ ဩလောကေတွာ တဿ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ “မနုဿော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ”တိ အဇာနန္တေန—

“ဒေဝတာ နု’သိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။
ကော ဝါ တွံ ကဿ ဝါ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ[၁]—

၁-ခု ၆-၁၄၉-ပိဋ္ဌေ။

ဝုတ္တော—

"နမှိ ဒေဝေ န ဂန္ဓဗ္ဗေ၊ နာပိ သက္ကေ ပုရိန္ဒဒေ။
ကာသိရညော အဟံ ပုတ္တော၊ ယံ ကာသုယာ နိခညသိ။

တဿ ရညော အဟံ ပုတ္တော၊ ယံ တွံ သမ္မူ'ပဇီဝသိ။
အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မံ စေ တွံ နိခဏံ ဝနေ။

ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ ဝါ။
န တဿ သာခံ ဘဉ္ဇေယျ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပါပကော။

ယထာ ရုက္ခော တထာ ရာဇာ၊ ယထာ သာခါ တထာ အဟံ။
ယထာ ဆာယူပဂေါ ပေါသော၊ ဧဝံ တွ'မသိ သာရထိ။
အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မံ စေ တွံ နိခဏံ ဝနေ"တိ[၁]—

အာဒိနာ နယေန ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တေန နိဝတ္တနတ္ထံ ယာစိတော အနိဝတ္တန-ကာရဏံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဆန္ဒံ တဿ စ ဟေတု နိရယဘယာဒိကံ အတီတဘဝေ အတ္တနော ပဝတ္တိံ ဝိတ္ထာရေန ကထေတွာ တာယ ဓမ္မကထာယ တာယ စ ပဋိပတ္တိယာ တသ္မိမ္ပိ ပဗ္ဗဇိတုကာမေ ဇာတေ ရညော ဉာမံ[၂]—

"ရထံ နိယျာတယိတွာန၊ အနဏော ဧဟိ သာရထိ။
အနဏဿ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဧတံ ဣသီဟိ ဝဏ္ဏိတ"န္တိ[၃]—

ဝတွာ တံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

သော ရထံ အာဘရဏာနိ စ ဂဟေတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ တာဝဒေဝ "မဟာသတ္တဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမီ"တိ နဂရတော နိက္ခမိ[၄] သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ဇုတ္တာ-ဂါရေဟိ နာဂရဇာနပဒေဟိ စ။ မဟာသတ္တောပိ ခေါ သာရထိံ ဥယျောဇေတွာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဇာတော၊ တဿ စိတ္တံ ဉတွာ သက္ကော ဝိဿကမ္မံ ပေသေသိ "တေမိယပဏ္ဍိတော ပဗ္ဗဇိတုကာမော၊ တဿ အဿမပဒံ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ စ မာပေဟီ"တိ။ သော ဂန္တွာ တိယောဇနိကေ ဝနသဏ္ဍေ အဿမံ မာပေတွာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနစင်္ကမနပေါက္ခရဏီဖလရုက္ခသမ္ပန္နံ ကတွာ သဗ္ဗေ စ ပဗ္ဗဇိတ-ပရိက္ခာရေ မာပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသွာ သက္ကဒတ္တိယဘာဝံ ဉတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ဝတ္ထာနိ အပနေတွာ

၁-ခု ဖြ-၁၄၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-ရညော ဉာမံ (နတ္ထိ သီ)
၃-ခု ဖြ-၁၅၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-နိက္ခမိတွာ ဂစ္ဆိ (က)

တာပသဝေသံ ဂဟေတွာ ကဋ္ဌတ္ထရေ နိသိန္နော အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ စ အဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေန အဿမေ နိသီဒိ။

ကာသိရာဇာပိ သာရထိနာ ဒဿိတမဂ္ဂေန ဂန္တွာ အဿမံ ပဝိသိတွာ မဟာသတ္တေန သဟ သမာဂန္တွာ ကတပဋိသန္ထာရော ရဇ္ဇေန နိမန္တေသိ။ တေမိယပဏ္ဍိတော တံ ပဋိက္ခိပိတွာ အနေကာကာရဝေါကာရံ အနိစ္စတာဒိပဋိသံယုတ္တာယ စ ကာမာဒီနဝပဋိသံယုတ္တာယ စ ဓမ္မိယာ ကထာယ ရာဇာနံ သံဝေဇေသိ။ သော သံဝိဂ္ဂမာနသော ဃရာဝါသေ ဥက္ကဏ္ဌိတော ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ အမစ္စေ ဇူတ္တာဂါရေ စ ပုစ္ဆိ။ တေပိ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ အဟေသုံ။ အထ ရာဇာ စန္ဒာဒေဝိံ အာဒိံ ကတွာ သောဠသ သဟဿေ ဩရောဓေ စ အမစ္စာဒိကေ စ ပဗ္ဗဇိတုကာမေ ဉတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ “ယေ မမ ပုတ္တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ၊ တေ ပဗ္ဗဇန္တူ”တိ။ သုဝဏ္ဏကောဋ္ဌာဂါရာဒီနိ စ ဝိဝရာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ နာဂရာ စ ယထာပသာရိတေယေဝ အာပဏေ ဝိဝဋဒွါရာနေဝ ဂေဟာနိ စ ပဟာယ ရညော သန္တိကံ အဂမံသု။ ရာဇာ မဟာဇနေန သဒ္ဓိံ မဟာသတ္တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ သက္ကဒတ္တိယံ တိယောဇနိကံ အဿမပဒံ ပရိပူရိ။

သာမန္တရာဇာနော “ကာသိရာဇာ ပဗ္ဗဇိတော”တိ သုတွာ “ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ဂဟေဿာမာ”တိ နဂရံ ပဝိသိတွာ ဒေဝနဂရသဒိသံ နဂရံ သတ္တရတနဘရိတံ ဒေဝဝိမာနကပ္ပံ ရာဇနိဝေသနဉ္စ ဒိသွာ “ဣမံ ဓနံ နိဿာယ ဘယေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ တာဝဒေဝ နိက္ခမိတွာ ပါယာသုံ။ တေသံ အာဂမနံ သုတွာ မဟာသတ္တော ဝနန္တံ ဂန္တွာ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တေ သဗ္ဗေ သဒ္ဓိံ ပရိသာယ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ ဧဝံ အပရေပိ အပရေပီတိ မဟာသမာဂမော အဟောသိ။ သဗ္ဗေ ဖလာဖလာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။ ယော ကာမာဒိဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတိ၊ တဿ စိတ္တံ ဉတွာ မဟာသတ္တော တတ္ထ ဂန္တွာ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

သော ဓမ္မဿဝနသပ္ပါယံ လဘိတွာ သမာပတ္တိယော အဘိညာယော စ နိဗ္ဗတ္တေတိ။ ဧဝံ အပရောပိ အပရောပီတိ သဗ္ဗေပိ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကပရာယနာ အဟေသုံ။ တိရစ္ဆာနဂတာပိ မဟာသတ္တေ ဣသိဂဏေပိ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု နိဗ္ဗတ္တိံသု။ မဟာသတ္တဿ ဗြဟ္မစရိယံ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ ပဝတ္တိတ္ထ။ တဒါ ဆတ္တေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ၊ သာရထိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ တေမိယပဏ္ဍိတော လောကနာထော။

တဿ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ ဉဓ မတ္ထကံ ပတ္တာ၊ သေသပါရမိယောပိ ယထာရဟံ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ။ တထာ မာသဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ နိရယဘယံ ပါပဘီရုတာ ရဇ္ဇဇိဂုစ္ဆာ နေက္ခမ္မနိမိတ္တံ မူဂါဒိဘာဝါဓိဋ္ဌာနံ တတ္ထ စ ဝိရောဓိပစ္စယသမောဓာနေပိ နိစ္စလဘာဝေါတိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

တေမိယစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဓိဋ္ဌာနပါရမီ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ကပိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ

၆၇။ သတ္တမေ **ယဒါ အဟံ ကပိ အာသိ**န္တိ ယသ္မိံ ကာလေ အဟံ ကပိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝုဒ္ဓိမန္ဝာယ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော အဿပေါတကပ္ပမာဏော မဟာသရီရော ကပိ ဟောမိ။ **နဒီကူလေ ဒရီသယေ**တိ ဧကိဿာ နဒိယာ တီရေ ဧကသ္မိံ ဒရိဘာဂေ ယဒါ ဝါသံ ကပ္ပေမိတိ အတ္ထော။

တဒါ ကိရ ဗောဓိသတ္တော ယူထပရိဟရဏံ အကတွာ ဧကစရော ဟုတွာ ဝိဟာသိ။ တဿာ ပန နဒိယာ ဝေမဇ္ဈေ ဧကော ဒီပကော နာနပ္ပကာရေဟိ အမ္ဗပနသာဒီဟိ ဖလရုက္ခေဟိ သမ္ပန္နော။ ဗောဓိသတ္တော ထာမဇဝသမ္ပန္နတာယ နဒိယာ ဩရိမတီရတော ဥပ္ပတိတွာ ဒီပကဿ ပန နဒိယာ စ မဇ္ဈေ ဧကော ပိဋ္ဌိပါသာဏော အတ္ထိ၊ တသ္မိံ ပတတိ။ တတော ဥပ္ပတိတွာ တသ္မိံ ဒီပကေ ပတတိ။ သော တတ္ထ နာနပ္ပကာရာနိ ဖလာဖလာနိ ခါဒိတွာ သာယံ တေနေဝ ဥပါယေန ပစ္စာဂန္တွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေပိ တထေဝ ကရောတိ။ ဣမိနာ နိယာမေန ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

တသ္မိံ ပန ကာလေ ဧကော ကုမ္ဘီလော သပဇာပတိကော တဿံ နဒိယံ ဝသတိ။ တဿ ဘရိယာ ဗောဓိသတ္တံ အပရာပရံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ တဿ ဟဒယမံသေ ဒေါဟဠံ ဥပ္ပါဒေတွာ ကုမ္ဘီလံ အာဟ "မယှံ ခေါ အယျပုတ္တ ဣမဿ ဝါနရဿ ဟဒယမံသေ ဒေါဟဠော ဥပ္ပန္နော"တိ။ သော "သာဓု ဘဒ္ဒေ လစ္ဆသီ"တိ ဝတွာ "အဇ္ဇ တံ သာယံ ဒီပကတော အာဂစ္ဆန္တမေဝ ဂဏှိဿာမီ"တိ ဂန္တွာ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ နိပဇ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိဝသံ ဂေါစရံ

စရိတွာ သာယန္ဟသမယေ ဒီပကေ ဌိတော ပါသာဏံ ဩလောကေတွာ "အယံ ပါသာဏော ဣဒါနိ ဥစ္စတရော ခါယတိ၊ ကိံ နု ခေါ ကာရဏ"န္တိ စိန္တေသိ။ မဟာသတ္တဿ ဟိ ဥဒကပ္ပမာဏဉ္စ ပါသာဏပ္ပမာဏဉ္စ သုဝဝတ္ထာပိတမေဝ ဟောတိ။ တေနဿ ဧတဒဟောသိ "အဇ္ဇ ဣမိဿာ နဒိယာ ဥဒကံ နေဝ ဟာယတိ၊ အထ စ ပနာယံ ပါသာဏော မဟာ ဟုတွာ ပညာယတိ၊ ကစ္စိ နု ခေါ ဧတ္ထ မယှံ ဂဟဏတ္ထာယ ကုမ္ဘီလော နိပန္နော''တိ။

သော "ဝီမံသိဿာမိ တာဝ န"န္တိ တတ္ထေဝ ဌတွာ ပါသာဏေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော ဝိယ ''ဘော ပါသာဏာ"တိ ဝတွာ ပဋိဝစနံ အလဘန္တော ယာဝတတိယံ "ဘော ပါသာဏာ''တိ အာဟ။ ပါသာဏော ပဋိဝစနံ န ဒေတိ။ ပုနပိ ဗောဓိသတ္တော ''ကိံ ဘော ပါသာဏ အဇ္ဇ မယှံ ပဋိဝစနံ န ဒေသီ"တိ အာဟ။ ကုမ္ဘီလော "အဒ္ဓါ အယံ ပါသာဏော အညေသု ဒိဝသေသု ဝါနရိန္ဒဿ ပဋိဝစနံ ဒေတိ မညေ၊ အဇ္ဇ ပန မယာ ဩတ္ထရိတတ္တာ န ဒေတိ၊ ဟန္ဒာဟံ ဒဿာမိဿ ပဋိဝစန"န္တိ စိန္တေတွာ "ကိံ ဝါနရိန္ဒာ"တိ အာဟ။ ကောသိ တွန္တိ။ အဟံ ကုမ္ဘီလောတိ။ ကိမတ္ထံ ဧတ္ထ နိပန္နောသီတိ။ တဝ ဟဒယံ ပတ္ထယမာနောတိ။ ဗောဓိသတ္တော စိန္တေသိ "အညော မေ ဂမနမဂ္ဂေါ နတ္ထိ၊ ပဋိရုန္ဓိ ဝတ မေ ဂမန''န္တိ။ တေန ဝုတ္တံ—

''ပီဠိတော သုသုမာရေန၊ ဂမနံ န လဘာမဟံ။
၆၇။ ယမှောကာသေ အဟံ ဌတွာ၊ ဩရာ ပါရံ ပတာမဟံ။
တတ္ထစ္ဆိ သတ္တု[ဝဓကော၊ ကုမ္ဘီလော လုဒ္ဒဒဿနော"တိ။

တတ္ထ **"ပီဠိတော သုသုမာရေနာ**''တိ အဒ္ဓဂါထာယ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ "**ယမှောကာသေ**"တိ ဂါထာယ ပါကဋံ ကရောတိ။ တတ္ထ **ယမှောကာသေ**တိ ယသ္မိံ နဒီမဇ္ဈေ ဌိတပိဋ္ဌိပါသာဏသင်္ခါတေ ပဒေသေ **ဌတွာ။ ဩရာ**တိ ဒီပကသင်္ခါတာ ဩရတီရာ။ **ပါရ**န္တိ တဒါ မမ ဝသနဋ္ဌာနဘူတံ နဒိယာ ပရတီရံ။ **ပတာမဟ**န္တိ ဥပ္ပတိတွာ ပတာမိ အဟံ။ **တတ္ထစ္ဆီ**တိ တသ္မိံ ပိဋ္ဌိပါသာဏပ္ပဒေသေ **သတ္တု[ဘူတော ဝဓကော** ဧကန္တေနေဝ ဃာတကော ပစ္စတ္ထိကော **လုဒ္ဒဒဿနော** ဃောရရူပေါ ဘယာနကဒဿနော နိသီဒိ။

အထ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ "အညော မေ ဂမနမဂ္ဂေါ နတ္ထိ၊ အဇ္ဇ မယာ ကုမ္ဘီလော ဝဉ္စေတဗ္ဗော၊ ဧဝံ ဟိ အယဉ္စ မဟာတာ ပါပတော မယာ ပရိမောစိတော သိယာ၊ မယှဉ္စ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ''န္တိ။ သော ကုမ္ဘီလံ အာဟ "သမ္မ ကုမ္ဘီလ အဟံ တုယှံ ဥပရိ ပတိဿာမီ"တိ။

ကုမ္ဘိလော “ဝါနရိန္ဒ ပပဉ္စံ အကတွာ ဇုတော အာဂစ္ဆာဟီ”တိ အာဟ။ မဟာသတ္တော “အဟံ အာဂစ္ဆာမိ, တွံ ပန အတ္တနော မုခံ ဝိဝရိတွာ မံ တဝ သန္တိကံ အာဂတကာလေ ဂဏှာဟီ”တိ အဝေါစ။ ကုမ္ဘိလာနဉ္စ မုခေ ဝိဝဋေ အက္ခီနိ နိမ္မီလန္တိ။ သော တံ ကာရဏံ အသလ္လက္ခေန္တော မုခံ ဝိဝရိ။ အထဿ အက္ခီနိ နိမ္မီလိံသု။ သော မုခံ ဝိဝရိတွာ သဗ္ဗသော နိမ္မီလိတက္ခိ ဟုတွာ နိပဇ္ဇိ။ မဟာသတ္တော တဿ တထာဘာဝံ ဉတွာ ဒီပကတော ဥပ္ပတိတော ဂန္တွာ ကုမ္ဘိလဿ မတ္ထကံ အက္ကမိတွာ တတော ဥပ္ပတန္တော ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ ဝိဇ္ဇောတမာနော ပရတီရေ အဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၆၉။ “သော မံ အသံသိ ဧဟီတိ, အဟမေ့’မိတိ တံ ဝဒိံ။
တဿ မတ္ထကမက္ကမ္မ, ပရကူလေ ပတိဋ္ဌဟိ”န္တိ။

တတ္ထ **အသံသီ**တိ အဘာသိ။ **အဟမေ့မီ**တိ အဟမ္ပိ အာဂစ္ဆာမီတိ **တံ** ကထေသိံ။

ယသ္မာ[1] ပန တံ ဒီပကံ အမ္ဗဇမ္ဗုပနသာဒိဖလရုက္ခသဏ္ဍမဏ္ဍိတံ ရမဏီယံ နိဝါသယောဂ္ဂဉ္စ, “အာဂစ္ဆာမီ”တိ ပန ပဋိညာယ ဒိန္နတ္တာ သစ္စံ အနုရက္ခန္တော မဟာသတ္တောပိ “အာဂမိဿာမေဝါ”တိ တထာ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၀။ “န တဿ အလိကံ ဘဏိတံ, ယထာ ဝါစံ အကာသဟ”န္တိ။

ယသ္မာ စေတံ သစ္စာနုရက္ခဏံ အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ကတံ, တသ္မာ အာဟ—

“သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ, ဧသာ မေ သစ္စပါရမီ”တိ။

ကုမ္ဘိလော ပန တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ “ဣမိနာ ဝါနရိန္ဒေန အတိအစ္ဆရိယံ ကတ”န္တိ စိန္တေတွာ “ဘော ဝါနရိန္ဒ ဣမသ္မိံ လောကေ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော အမိတ္တေ အဘိဘဝတိ, တေ သဗ္ဗေပိ တုယှံ အဗ္ဘန္တရေ အတ္ထိ မညေ”တိ အာဟ—

“ယဿေ’တေ စတုရော ဓမ္မာ, ဝါနရိန္ဒ ယထာ တဝ။
သစ္စံ ဓမ္မော ဓိတိ စာဂေါ, ဒိဋ္ဌံ သော အတိဝတ္တတီ”တိ[2]။

တတ္ထ **ယဿာ**တိ ယဿ ကဿစိ ပုဂ္ဂလဿ။ **ဧတေ**တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗေ ပစ္စက္ခတော ဒဿေတိ။ **စတုရော ဓမ္မာ**တိ စတ္တာရော ဂုဏာ။ **သစ္စ**န္တိ ဝစီသစ္စံ,

---

၁-တတော ယသ္မာ (သီ) ၂-ခု ၅-၆၁-ပိဋ္ဌေ။

“မမ သန္တိကံ အာဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ မုသာဝါဒံ အကတွာ အာဂတော ဧဝါတိ ဧတံ တေ ဝစီသစ္စံ။ **ဓမ္မော**တိ ဝိစာရဏပညာ၊ “ဧဝံ ကတေ ဣဒံ နာမ ဘဝိဿတီ”တိ ပဝတ္တာ တေ သော ဝိစာရဏပညာ။ **ဓိတီ**တိ အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ဝီရိယံ ဝုစ္စတိ၊ တမ္ပိ တေ အတ္ထိ။ **စာဂေါ**တိ အတ္တပရိစ္စာဂေါ၊ တွံ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇိတွာ မမ သန္တိကံ အာဂတော၊ ယံ ပနာဟံ ဂဏှိတုံ နာသက္ခိံ၊ မယှမေဝေသ ဒေါသော။ **ဒိဋ္ဌ**န္တိ ပစ္စာမိတ္တံ။ **သော အတိဝတ္တတီ**တိ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ယထာ တဝ ဧဝံ ဧတေ စတ္တာရော ဓမ္မာ အတ္ထိ၊ သော ယထာ မံ တွံ အဇ္ဇ အတိက္ကန္တော၊ တထေဝ အတ္တနော ပစ္စာမိတ္တံ အတိက္ကမတိ အဘိဘဝတီတိ။

ဧဝံ ကုမ္ဘီလော ဗောဓိသတ္တံ ပသံသိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂတော။ တဒါ ကုမ္ဘီလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ တဿ ဘရိယာ စိဉ္စမာဏဝိကာ၊ ကပိရာဇာ ပန လောကနာထော။

တဿ ဣဓာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသပါရမိယော နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ ဥဒကဿ ပါသာဏဿ စ ပမာဏဝဝတ္ထာနေန ဣဒါနိ ပါသာဏော ဥစ္စတရော ခါယတီတိ ပရိဂ္ဂဏှနဝသေန ပါသာဏဿ ဥပရိ သုသုမာရဿ နိပန္နဘာဝဇာနနံ၊ ပါသာဏေန ကထနာပဒေသေန တဿတ္တဿ နိစ္ဆယဂမနံ၊ သုသုမာရဿ ဥပရိ အက္ကမိတွာ သဟသာ ပရတီရေ ပတိဋ္ဌာနဝသေန သီဃကာရိတာယ တဿ မဟတာ ပါပတော ပရိမောစနံ၊ အတ္တနော ဇီဝိတရက္ခဏံ၊ သစ္စဝါစာနုရက္ခဏဉ္စာတိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

ကပိရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-သစ္စတာပသစရိယာဝဏ္ဏနာ

အဋ္ဌမေ **တာပသော သစ္စသဝှယော**တိ သစ္စသဒ္ဒေန အဝှါတဗ္ဗော သစ္စနာမကော **တာပသော ယဒါ** ယသ္မိံ ကာလေ **ဟောမိ**၊ တဒါ။ **သစ္စေန လောကံ ပါလေသိ**န္တိ အတ္တနော အဝိသံဝါဒိဘာဝေန[၁] သတ္တလောကံ ဇမ္ဗုဒီပေ တတ္ထ တတ္ထ သတ္တနိကာယံ ပါပတော နာနာဝိဓာ အနတ္ထတော စ ရက္ခိံ။ **သမဂ္ဂံ ဇနမကာသဟ**န္တိ တတ္ထ တတ္ထ ကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒါပန္နံ မဟာဇနံ ကလဟေ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ သာမဂ္ဂိယံ အာနိသံသကထနေန သမဂ္ဂံ အဝိဝဒမာနံ သမ္မောဒမာနံ အဟမကာသိံ။

၁-အဝိသံဝါဒိဘာဝေန (သီ)

တဒါ ဟိ ဗောဓိသတ္တော ဗာရာဏသိယံ အညတရသ္မိံ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ “သင်္ခေါ”တိ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ န စိရဿေဝ သဗ္ဗသိပ္ပါနံ နိပ္ဖတ္တိံ ပတ္တော အာစရိယေန အနုညာတော ဗာရာဏသိံ ပစ္စာဂန္တွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ တေဟိ အဘိနန္ဒိယမာနော တေသံ စိတ္တာနုရက္ခဏတ္ထံ ကတိပါဟံ တေသံ သန္တိကေ ဝသိ။ အထ နံ မာတာပိတရော ပတိရူပေန ဒါရေန သံယောဇေတုကာမာ သဗ္ဗံ ဝိဘဝဇာတံ အာစိက္ခိတွာ ဃရာဝါသေန နိမန္တေသုံ။

မဟာသတ္တော နေက္ခမ္မနိန္နာသယော အတ္တနော နေက္ခမ္မပါရမိံ ပရိဗြူဟေတုကာမော ဃရာဝါသေ အာဒီနဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အာနိသံသဉ္စ နာနပ္ပကာရတော ကထေတွာ မာတာပိတူနံ အဿုမုခါနံ ရောဒမာနာနံ အပရိမာဏံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အနန္တံ ယသံ မဟန္တဉ္စ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟာနာဂေါ ဝိယ အယသင်္ခလိကံ ဃရဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပ္ပဒေသံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝနမူလဖလာဖလေဟိ ယာပေန္တော န စိရဿေဝ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဉ္စ စ အဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနကီဠံ ကီဠယမာနော သမာပတ္တိဝိဟာရေန ဝိဟရတိ။

သော ဧကဒိဝသံ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ လောကံ ဩလောကေန္တော အဒ္ဒသ သကလဇမ္ဗုဒီပေ မနုဿေ ယေဘုယျေန ပါဏာတိပါတာဒိဒသအကုသလကမ္မပထပသုတေ ကာမနိဒါနံ ကာမာဓိကရဏံ အညမညံ ဝိဝါဒါပန္နေ။ ဒိသွာ ဧဝံ စိန္တေသိ “န ခေါ ပန မေတံ ပတိရူပံ၊ ယဒိဒံ ဣမေ သတ္တေ ဧဝံ ပါပပသုတေ ဝိဝါဒါပန္နေ စ ဒိသွာ အဇ္ဈုပေက္ခဏံ။ အဟံ ဟိ ‘သတ္တေ သံသာရပင်္ကတော ဥဒ္ဓရိတွာ နိဗ္ဗာနထလေ ပတိဋ္ဌပေဿာမီ’တိ မဟာသမ္ဗောဓိယာနံ ပဋိပန္နော၊ တသ္မာ တံ ပဋိညံ အဝိသံဝါဒေန္တော ယန္နူနာဟံ မနုဿပထံ ဂန္တွာ တေ တေ သတ္တေ ပါပတော ဩရမာပေယျံ၊ ဝိဝါဒဉ္စ နေသံ ဝူပသမေယျ”န္တိ။

ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ မဟာသတ္တော မဟာကရုဏာယ သမုဿာဟိတော သန္တံ သမာပတ္တိသုခံ ပဟာယ ဣဒ္ဓိယာ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တွာ တေသံ စိတ္တာနုကူလံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒါပန္နေ သတ္တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စ သမ္ပရာယိကဉ္စ ဝိရောဓေ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ အညမညံ သမဂ္ဂေ သဟိတေ အကာသိ။ အနေကာကာရဝေါကာရဉ္စ ပါပေ အာဒီနဝံ ဝိဘာဝေန္တော တတော သတ္တေ ဝိဝေစေတွာ ဧကစ္စေ ဒသသု ကုသလကမ္မပထဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ဧကစ္စေ

ပဗ္ဗာဇေတွာ သီလသံဝရေ ဣန္ဒြိယဂုတ္တိယံ သတိသမ္ပဇညေ ပဝိဝေကဝါသေ ဈာနာဘိညာသု စ ယထာရဟံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၁။ “ပုနာပရံ ယဒါ ဟောမိ၊ တာပသော သစ္စသဝှယော။
သစ္စေန လောကံ ပါလေသိံ၊ သမဂ္ဂံ ဇနမကာသဟ”န္တိ။

ဣဓာပိ မဟာပုရိသဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသပါရမိယော နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ ဂုဏာနုဘာဝေါ စ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

သစ္စတာပသစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဝဋ္ဋပေါတကစရိယာဝဏ္ဏနာ

၇၂။ နဝမေ **မဂဓေ ဝဋ္ဋပေါတကော**တိအာဒီသု အယံ သင်္ခေပတ္ထော— မဂဓရဋ္ဌေ အညတရသ္မိံ အရညပ္ပဒေသေ ဝဋ္ဋကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ အစိရနိက္ခန္တတာယ **တရုဏော** မံသပေသိဘူတော တတော ဧဝ အဇာတပက္ခော ဝဋ္ဋကစ္ဆာပကော ယဒါ အဟံ **ကုလာဝကေ**ယေဝ **ဟောမိ**။

၇၃။ **မုခတုဏ္ဍကေနာဟရိတွာ**တိ မယှံ မာတာ အတ္တနော မုခတုဏ္ဍကေန ကာလေန ကာလံ ဂေါစရံ အာဟရိတွာ မံ ပေါသေတိ။ **တဿာ ဖဿေန ဇီဝါမီ**တိ ပရိသေဒနတ္ထဉ္စေဝ ပရိဘာဝနတ္ထဉ္စ သမ္ဗဒေဝ ကာလေန ကာလံ **မမံ** အဓိသယနဝသေန ဖုသန္တိယာ တဿာ မမ မာတုယာ သရီရသမ္ဖဿေန ဇီဝါမိ ဝိဟရာမိ အတ္တဘာဝံ ပဝတ္တေမိ။ **နတ္ထိ မေ ကာယိကံ ဗလ**န္တိ မယှံ ပန အတိတရုဏတာယ ကာယသန္နိဿိတံ ဗလံ နတ္ထိ။

၇၄။ **သံဝစ္ဆရေ**တိ သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ။ **ဂိမှသမယေ**တိ ဂိမှကာလေ။ သုက္ခရုက္ခသာခါနံ အညမညံ သံဃဋ္ဋနသမုပ္ပန္နေန အဂ္ဂိနာ တသ္မိံ ပဒေသေ **ဒဝဍာဟော ပဒိပ္ပတိ** ပဇ္ဇလတိ၊ သော တထာ ပဒိတ္တော။ **ဥပဂစ္ဆတိ အမှာက**န္တိ မယှံ မာတာပိတူနဉ္စာတိ အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနပ္ပဒေသံ အတ္တနော ပတိဋ္ဌာနဿ အသုဒ္ဓဿာပိ သုဒ္ဓဘာဝကရဏေန ပါဝနတော **ပါဝကော**တိ စ ဂတမဂ္ဂေ ဣန္ဓနဿ ဘသ္မဘာဝါဝဟနတော **ကဏှဝတ္တနီ**တိ စ လဒ္ဓနာမော အဂ္ဂိ ဝနရုက္ခဂစ္ဆေ ဒဟန္တော ကာလေန ကာလံ ဥပဂစ္ဆတိ။

၇၅။ ဧဝံ ဥပဂမနတော တဒါပိ **သဒ္ဒါယန္တော**တိ ''မေမေ''ဣတိ ဧဝံ သဒ္ဒံ ကရောန္တော၊ အနုရဝဒဿနံ ဟေတံ ဒါဝဂ္ဂိနော။ **မဟာသိခီ**တိ ပဗ္ဗတကူဋသဒိသာနံ ဇာလာနံ ဝသေန မဟတိယော သိခါ ဧတဿာတိ မဟာသိခီ။ **အနုပုဗ္ဗေန** အနုက္ကမေန တံ အရညပ္ပဒေသံ **ဈာပေန္တော** ဒဟန္တော **အဂ္ဂိ မမ** သမီပဋ္ဌာနံ **ဥပါဂမိ**။

၇၆။ **အဂ္ဂိဝေဂဘယာ**တိ ဝေဂေန အာဂစ္ဆတော အဂ္ဂိနော ဘယေန **ဘီတာ။ တသိတာ**တိ စိတ္တုတြာသသမုဋ္ဌိတေန ကာယဿ ဆမ္ဘိတတ္တေန စ ဥတြာသာ။ **မာတာပိတာ**တိ မာတာပိတရော။ **အတ္တာနံ ပရိမောစယု**န္တိ အဂ္ဂိနာ အနုပဒ္ဒုတဋ္ဌာနဂမနေန အတ္တနော သောတ္ထိဘာဝမကံသု။ မဟာသတ္တော ဟိ တဒါ မဟာဂေဏ္ဍုကပ္ပမာဏော မဟာသရီရော အဟောသိ။ တံ မာတာပိတရော ကေနစိ ဥပါယေန ဂဟေတွာ ဂန္တုံ အသက္ကုဏန္တာ အတ္တသိနေဟေန စ အဘိဘူယျမာနာ ပုတ္တသိနေဟံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယိံသု။

၇၇။ **ပါဒေ ပက္ခေ ပဇဟာမီ**တိ အတ္တနော ဥဘော ပါဒေ ဥဘော ပက္ခေ စ ဘူမိယံ အာကာသေ စ ဂမနသဇ္ဇေ ကရောန္တော ပသာရေမိ ဇာရိယာမိ ဝါယမာမိ။ "ပဋ္ဋိဟာမီ"တိပိ ပါဠော၊ ဝေဟာသဂမနယောဂ္ဂေ ကာတုံ ဥဇ္ဈာမီတိ အတ္ထော။ "ပတီဟာမီ"တိပိ ပဌန္တိ၊ တဿတ္ထော—ပါဒေ ပက္ခေ စ ပတိ ဝိသုံ ဥဇ္ဈာမိ၊ ဂမနတ္ထံ ဝါယမာမိ၊ တံ ပန ဝါယာမကရဏတ္တမေဝ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **နတ္ထိ မေ ကာယိကံ ဗလံ။ သောဟံ အဂတိကော တတ္ထာ**တိ သော အဟံ ဧဝံဘူတော ပါဒပက္ခဝေကလ္လေန ဂမနဝိရဟိတော မာတာပိတူနံ အပဂမနေန ဝါ အပ္ပဋိသရဏော၊ တတ္ထ ဒါဝဂ္ဂိဥပဒ္ဒုတေ ဝနေ၊ တသ္မိံ ဝါ ကုလာဝကေ ဌိတော ဧဝံ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗာကာရေန တဒါ စိန္တေသိံ။ ဒုတိယဋ္ဌေတ္ထ **အဟ**န္တိ နိပါတမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၇၈။ ဣဒါနိ တဒါ အတ္တနော စိန္တိတာကာရံ ဒဿေတုံ "**ယေသာဟ**"န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ယေသာဟံ ဥပဓာဝေယျံ၊ ဘီတော တသိတဝေဓိတော**တိ မရဏဘယေန ဘီတော တတော ဧဝ စိတ္တုတြာသေန တသိတော သရီရကမ္ပနေန ဝေဓိတော ယေသမဟံ ပက္ခန္တရံ ဧတရဟိ ဒါဝဂ္ဂိဥပဒ္ဒုတော ဇလဒုဂ္ဂံ ဝိယ မညမာနော ပဝိသိတုံ ဥပဓာဝေယျံ။ **တေ** မမ မာတာပိတရော **မံ** ဧကကံ ဧဝ **ဩဟာယ** ဇဟိတွာ **ပက္ကန္တာ။ ကထံ မေ အဇ္ဇ ကာတဝေ**တိ ကထံ နု ခေါ မယာ အဇ္ဇ ကာတဗ္ဗံ၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဣတိကတ္တဗ္ဗတာသမ္မူဠှော ဟုတွာ ဌိတော ပုန စိန္တေသိ “ဣမသ္မိံ လောကေ သီလဂုဏော နာမ အတ္ထိ၊ သစ္စဂုဏော နာမ အတ္ထိ၊ အတီတေ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗောဓိတလေ နိသီဒိတွာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နာ သစ္စာနုဒယကာရုညခန္တိသမန္နာဂတာ သဗ္ဗသတ္တေသု သမပ္ပဝတ္တမေတ္တာဘာဝနာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါ နာမ အတ္ထိ၊ တေဟိ စ ပဋိဝိဒ္ဓါ ဧကန္တနိယျာနဂုဏော ဓမ္မော အတ္ထိ၊ မယိ စာပိ ဧကံ သစ္စံ အတ္ထိ၊ သံဝိဇ္ဇမာနော ဧကော သဘာဝဓမ္မော ပညာယတိ၊ တသ္မာ အတီတဗုဒ္ဓေ စေဝ တေဟိ ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏေ စ အာဝဇ္ဇေတွာ မယိ ဝိဇ္ဇမာနံ သစ္စံ သဘာဝဓမ္မံ ဂဟေတွာ သစ္စကိရိယံ ကတွာ အဂ္ဂိံ ပဋိက္ကမာပေတွာ အဇ္ဇ မယာ အတ္တနော စေဝ ဣဓ ဝါသီနံ သေသပါဏီနဉ္စ သောတ္ထိဘာဝံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ ဧဝံ ပန စိန္တေတွာ မဟာသတ္တော အတ္တနော အာနုဘာဝေ ဌတွာ ယထာစိန္တိတံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၇၉။ “အတ္ထိ လောကေ သီလဂုဏော၊ သစ္စံ သောစေယျနုဒ္ဒယာ။
တေန သစ္စေန ကာဟာမိ၊ သစ္စကိရိယမုတ္တမံ။

၈၀။ အာဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မဗလံ၊ သရိတွာ ပုဗ္ဗကေ ဇိနေ။
သစ္စဗလမဝဿာယ၊ သစ္စကိရိယမကာသဟ”န္တိ။

၈၁။ တတ္ထ မဟာသတ္တော အတီတေ ပရိနိဗ္ဗုတာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏေ အာဝဇ္ဇေတွာ အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနံ သစ္စသဘာဝံ အာရဗ္ဘ ယံ ဂါထံ ဝတွာ တဒါ သစ္စကိရိယမကာသိ၊ တံ ဒဿေတုံ “**သန္တိ ပက္ခာ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **သန္တိ ပက္ခာ အပတနာ**တိ မယှံ ပက္ခာ နာမ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ နော စ ခေါ သက္ကာ ဧတေဟိ ဥပ္ပတိတုံ အာကာသေန[၁] ဂန္တုန္တိ အပတနာ။ **သန္တိ ပါဒါ အဝဉ္စနာ**တိ ပါဒါပိ မေ အတ္ထိ၊ တေဟိ ပန ဝဉ္စိတုံ ပဒဝါရဂမနေန ဂန္တုံ န သက္ကာတိ အဝဉ္စနာ။ **မာတာပိတာ စ နိက္ခန္တာ**တိ ယေ မံ အညတ္ထ နေယျုံ၊ တေပိ မရဏဘယေန မမ မာတာပိတရော နိက္ခန္တာ။ **ဇာတဝေဒါ**တိ အဂ္ဂိံ အာလပတိ။ သော ဟိ ဇာတောဝ ဝေဒိယတိ၊ ဓူမဇာလုဋ္ဌာနေန ပညာယတိ၊ တသ္မာ “ဇာတဝေဒေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ **ပဋိက္ကမာ**တိ ပဋိဂစ္ဆ နိဝတ္တာတိ ဇာတဝေဒံ အာဏာပေတိ။

၁-အာကာသေ (သီ)

ဣတိ မဟာသတ္တော “သစေ မယှံ ပက္ခာနံ အတ္ထိဘာဝေါ, တေ စ ပသာရေတွာ အာကာသေ အပတနဘာဝေါ, ပါဒါနံ အတ္ထိဘာဝေါ, တေ စ ဥက္ခိပိတွာ အဝဉ္စနဘာဝေါ, မာတာပိတူနံ မံ ကုလာဝကေယေဝ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာတဘာဝေါ စ သစ္စသဘာဝဘူတော ဧဝ၊ ဇာတဝေဒ ဧတေန သစ္စေန တွံ ဣတော ပဋိက္ကမာ”တိ ကုလာဝကေ နိပန္နောဝ သစ္စကိရိယံ အကာသိ။ တဿ သဟ သစ္စကိရိယာယ သောဠသကရီသမတ္တေ ဌာနေ ဇာတဝေဒေါ ပဋိက္ကမိ။ ပဋိက္ကမန္တော စ န ဈာယမာနော[၁] အရညံ ဂတော၊ ဥဒကေ ပန ဩပိလာပိတဥက္ကာ ဝိယ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗာယိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၂။ “သဟ သစ္စေ ကတေ မယှံ၊ မဟာပဇ္ဇလိတော သိခီ။
ဝဇ္ဇေသိ သောဠသကရီသာနိ၊ ဥဒကံ ပတွာ ယထာ သိခီ”တိ။

သာ ပနေသာ ဗောဓိသတ္တဿ ဝဋ္ဋကယောနိယံ တသ္မိံ သမယေ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ အာဝဇ္ဇနပုဗ္ဗိကာ သစ္စကိရိယာ အနညသာဓာရဏာတိ အာဟ **“သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ သစ္စပါရမီ”**တိ။ တေနေဝ ဟိ တဿ ဌာနဿ သကလေပိ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ အဂ္ဂိနာ အနဘိဘဝနီယတ္တာ တံ ကပ္ပဋ္ဌိယပါဋိဟာရိယံ နာမ ဇာတံ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော သစ္စကိရိယဝသေန အတ္တနော တတ္ထ ဝါသိနံ သတ္တာနဉ္စ သောတ္ထိံ ကတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ယထာကမ္မံ ဂတော။ တဒါ မာတာပိတရော ဧတရဟိ မာတာပိတရော အဟေသုံ၊ ဝဋ္ဋကရာဇာ ပန လောကနာထော။

တဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသပါရမိယောပိ ယထာရဟံ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ ဒါဝဂ္ဂိမှိ တထာ ဘေရဝါကာရေန အဝတ္ထရိတွာ အာဂစ္ဆန္တေ တသ္မိံ ဝယေ ဧကကော ဟုတွာပိ သာရဒံ အနာပဇ္ဇိတွာ သစ္စာဒိဓမ္မဂုဏေ ဗုဒ္ဓဂုဏေ စ အနုဿရိတွာ အတ္တနော ဧဝ အာနုဘာဝံ နိဿာယ သစ္စကိရိယာယ တတ္ထ ဝါသိနမ္ပိ သတ္တာနံ သောတ္ထိဘာဝါပါဒနာဒယော အာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

ဝဋ္ဋပေါတကစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-နဇ္ဈာယမာနော (သီ)

၁၀-မစ္ဆရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ

၇၃။ ဒသမေ **ယဒါ ဟောမိ၊ မစ္ဆရာဇာ မဟာသရေ**တိ အတီတေ မစ္ဆယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ကောသလရဋ္ဌေ သာဝတ္ထိယံ ဇေတဝနေ ပေါက္ခရဏိဋ္ဌာနေ ဝလ္လိဂဟနပရိက္ခိတ္တေ ဧကသ္မိံ မဟာသရေ မစ္ဆာနံ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ရဉ္ဇနတော ယဒါ အဟံ ရာဇာ ဟောမိ၊ မစ္ဆဂဏပရိဝုတော တတ္ထ ပဋိဝသာမိ တဒါ။ **ဥဏှေ**တိ ဥဏှကာလေ ဂိမှသမယေ။ **သူရိယသန္တာပေ**တိ အာဒိစ္စသန္တာပေန။ **သရေ ဥဒက ခီယထာ**တိ တသ္မိံ သရေ ဥဒကံ ခီယိတ္ထ ဆိဇ္ဇိတ္ထ။ တသ္မိံ ဟိ ရဋ္ဌေ တဒါ ဒေဝေါ န ဝဿိ၊ သဿာနိ မိလာယိံသု၊ ဝါပိအာဒီသု ဥဒကံ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ အဂမာသိ၊ မစ္ဆကစ္ဆပါ ကလလဂဟနံ ပဝိသိံသု။ တသ္မိမ္ပိ သရေ မစ္ဆာ ကဒ္ဒမဂဟနံ ပဝိသိတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ နိလီယိံသု။

၇၄။ **တတော**တိ တတော ဥဒကပရိက္ခယတော အပရဘာဂေ။ **ကုလလသေနကာ**တိ ကုလလာ စေဝ သေနာ စ။ **ဘက္ခယန္တိ ဒိဝါရတ္တိံ၊ မစ္ဆေ ဥပနိသီဒိယာ**တိ တတ္ထ တတ္ထ ကလလပိဋ္ဌေ ဥပနိသီဒိတွာ ကလလဂဟနံ ပဝိသိတွာ နိပန္နေ မစ္ဆေ **ကာကာ** ဝါ ဣတရေ ဝါ[၁] ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ ကဏယဂ္ဂသဒိသေဟိ[၂] တုဏ္ဍေဟိ ကောဋ္ဋေတွာ ကောဋ္ဋေတွာ နီဟရိတွာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနေ ဘက္ခယန္တိ။

၇၅။ အထ မဟာသတ္တော မစ္ဆာနံ တံ ဗျသနံ ဒိသွာ မဟာကရုဏာယ သမုဿာဟိတဟဒယော “ဌပေတွာ မံ ဣမေ မမ ဉာတကေ ဣမသ္မာ ဒုက္ခာ မောစေတုံ သမတ္ထော နာမ အညော နတ္ထိ၊ ကေန နု ခေါ အဟံ ဥပါယေန တေ ဣတော ဒုက္ခတော မောစေယျ”န္တိ စိန္တေန္တော “ယန္နူနာဟံ ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏံ မယိ စ သံဝိဇ္ဇမာနံ သစ္စဓမ္မံ နိဿာယ သစ္စကိရိယံ ကတွာ ဒေဝံ ဝဿာပေတွာ မမ ဉာတိသံဃဿ ဇီဝိတဒါနံ ဒဒေယျံ၊ တေန စ သကလဿာပိ အာဟာရူပဇီဝိနော သတ္တလောကဿ မဟာဥပကာရော သမ္ပာဒိတော မယာ”တိ နိစ္ဆယံ ကတွာ ဒေဝံ ဝဿာပေတုံ သစ္စကိရိယံ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ “**ဧဝံ စိန္တေသဟံ**”န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **သဟ ဉာတီဟိ ပီဠိတော**တိ မယှံ ဉာတီဟိ သဒ္ဓိံ တေန ဥဒကပရိက္ခယေန ပီဠိတော။ **သဟာ**တိ ဝါ နိပါတမတ္တံ။ မဟာကာရုဏိကတာယ တေန ဗျသနေန ဒုက္ခိတေဟိ ဉာတီဟိ ကာရုဏ္ဏဘူတေဟိ ပီဠိတော၊ ဉာတိသံဃဒုက္ခဒုက္ခိတောတိ အတ္ထော။

၁-ကာကာ ဒိဝါ ဣတရေ (က) ၂-ကဏ္ဍဂ္ဂသဒိသေဟိ (သီ)

၁၆။ **ဓမ္မဋ္ဌ**န္တိ ဓမ္မဘူတံ အတ္ထံ၊ ဓမ္မတော ဝါ အနပေတံ အတ္ထံ၊ ကိံ တံ? **သစ္စံ။ အဒ္ဒသပဿယ**န္တိ မယှံ ဉာတိနဉ္စ အပဿယံ အဒ္ဒသံ။ **အတိက္ကယ**န္တိ မဟာဝိနာသံ။

၁၇။ **သဒ္ဓမ္မ**န္တိ သတံ သာဓူနံ ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဧကဿာပိ ပါဏိနော အဟိံသန-သညိတံ ဓမ္မံ **အနုဿရိတွာ။ ပရမတ္ထံ ဝိစိန္တယ**န္တိ တံ ခေါ ပန ပရမတ္ထံ သစ္စံ အဝိပရီတသဘာဝံ ကတွာ စိန္တယန္တော။ **ယံ လောကေ ဓုဝသဿတ**န္တိ ယဒေတံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဧကဿာပိ ပါဏိနော အဟိံသနံ၊ တံ သဗ္ဗကာလံ တထဘာဝေန ဓုဝံ သဿတံ ဝိစိန္တယံ သစ္စကိရိယံ အကာသိန္တိ သမ္ဗန္ဓော။

၁၈။ ဣဒါနိ ဟံ ဓမ္မံ မဟာသတ္တော အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနံ ဂဟေတွာ သစ္စဝစနံ ပယောဇေတုကာမော ကာဠဝဏ္ဏံ ကဒ္ဒမံ ဒွိဓာ ဝိယူဟိတွာ[1] အဇ္ဇုနရုက္ခသာရ-ဃဋိကဝဏ္ဏမဟာသရီရော သုဓောတလောဟိတကမဏိသဒိသာနိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ အာကာသံ ဥလ္လောကေန္တော **“ယတော သရာမိ အတ္တာန”**န္တိ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **ယတော သရာမိ အတ္တာန**န္တိ ယတော ပဋ္ဌာယ အဟံ အတ္တဘာဝ-သညိတံ အတ္တာနံ သရာမိ အနုဿရာမိ။ **ယတော ပတ္တောသ္မိ ဝိညုတ**န္တိ ယတော ပဋ္ဌာယ တာသု တာသု ဣတိကတ္တဗ္ဗတာသု ဝိညုတံ ဝိဇာနနဘာဝံ ပတ္တောသ္မိ၊ ဥဒ္ဒံ အာရောဟနဝသေန ဣတော ယာဝ မယှံ ကာယဝစီကမ္မာနံ အနုဿရဏ-သမတ္ထတာ ဝိညုတပ္ပတ္တိ ဧဝ၊ ဧတ္ထန္တရေ သမာနဇာတိကာနံ ခါဒနဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တောပိ တဏ္ဍုလကဏပ္ပမာဏမ္ပိ မစ္ဆံ မယာ န ခါဒိတပုဗ္ဗံ၊ အညမ္ပိ ကဉ္စိ **ပါဏံ သဉ္စိစ္စ ဟိံသိတံ** ဗာဓိတံ **နာဘိဇာနာမိ၊** ပဂေဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတံ။

၁၉။ **ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေနာ**တိ “ယဒေတံ မယာ ကဿစိ ပါဏဿ အဟိံသနံ ဝုတ္တံ၊ သစေ ဧတံ သစ္စံ တထံ အဝိပရီတံ၊ ဧတေန သစ္စဝစနေန **ပဇ္ဇုန္နော** မေဃော **အဘိဝဿတု၊** ဉာတိသံဃံ မေ ဒုက္ခာ ပမောစေတူ”တိ ဝတွာ ပုန အတ္တနော ပရိစာရိကစေဋကံ အာဏာပေန္တော ဝိယ ပဇ္ဇုန္နံ ဒေဝ-ရာဇာနံ အာလပန္တော **“အဘိတ္ထနယ”**တိ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **အဘိတ္ထနယ ပဇ္ဇုန္န**ာတိ ပဇ္ဇုန္နော ဝုစ္စတိ မေဃော၊ အယံ ပန မေဃဝသေန လဒ္ဓနာမံ ဝဿဝလာဟကဒေဝရာဇာနံ အာလပတိ။ အယံ ဟိဿ

၁-ဗျူဟိတွာ (က)

အမိပ္ပါယော—ဒေဝေါ နာမ အနဘိတ္ထနယန္တော ဝိဇ္ဇုလတာ အနိစ္ဆာရေန္တော ပဝဿန္တောပိ န သောဘတိ၊ ဟန္ဒ တွံ အဘိတ္ထနယန္တော ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆာရေန္တော ဝဿာပေဟီတိ။ **နိဓိံ ကာကဿ နာသယာ**တိ ကာကာ ကလလံ ပဝိသိတွာ ဌိတေ မစ္ဆေ တုဏ္ဍေန ကောဋ္ဋေတွာ နီဟရိတွာ ခါဒန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ အန္တောကလလေ မစ္ဆာ "နိဓီ"တိ ဝုစ္စန္တိ၊ တံ ကာကသံဃဿ နိဓိံ ဒေဝံ ဝဿာပေန္တော ဥဒကေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ နာသေဟိ။ **ကာကံ သောကာယ ရန္ဓေဟီ**တိ ကာကသံဃော ဣမသ္မိံ မဟာသရေ ဥဒကေန ပုဏ္ဏေ မစ္ဆေ အလဘမာနော သောစိဿတိ၊ တံ ကာကဂဏံ တွံ ဣမံ ကဒ္ဒမံ ပူရေန္တော သောကာယ ရန္ဓေဟိ၊ သောကဿတ္ထာယ ပန ဝဿာပယထ၊ ယထာ အန္တောနိဇ္ဈာနလက္ခဏံ သောကံ ပါပုဏာတိ၊ ဧဝံ ကရောဟီတိ အတ္ထော။ **မစ္ဆေ သောကာ ပမောစယာ**တိ မမ ဉာတကေ သဗ္ဗေဝ မစ္ဆေ ဣမမှာ မရဏသောကာ ပမောစေဟိ။ "မဉ္စ သောကာ ပမောစယာ"တိ[1] **ဇာတကေ** ပဌန္တိ၊ တတ္ထ **စ**-ကာရော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ မဉ္စ မမ ဉာတကေ စာတိ သဗ္ဗေဝ မရဏသောကာ ပမောစေဟိ[2]။ မစ္ဆာနံ ဟိ အနုဒကဘာဝေန ပစ္စတ္ထိကာနံ ဃာသဘာဝံ ဂစ္ဆာမာတိ မဟာမရဏသောကော၊ မဟာသတ္တဿ ပန တေသံ အနယဗျသနံ ပဋိစ္စ ကရုဏာယတော ကရုဏာပတိရူပမုခေန သောကသမ္ဘဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော အတ္တနော ပရိစာရိကစေဋကံ အာဏာပေန္တော ဝိယ ပဇ္ဇုန္နံ အာလပိတွာ သကလေ ကောသလရဋ္ဌေ မဟာဝဿံ ဝဿာပေသိ။ မဟာသတ္တဿ ဟိ သီလတေဇေန သစ္စကိရိယာယ သမကာလမေဝ သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော "ကိံ နု ခေါ"တိ အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဝဿဝလာဟကဒေဝရာဇာနံ ပက္ကောသာပေတွာ "တာတ မဟာပုရိသော မစ္ဆရာဇာ ဉာတီနံ မရဏသောကေန ဝဿာပနံ ဣစ္ဆတိ၊ သကလံ ကောသလရဋ္ဌံ ဧကမေဃံ ကတွာ ဝဿာပေဟီ"တိ အာဟ။

သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဧကံ ဝလာဟကံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ မေဃဂီတံ ဂါယန္တော ပါစီနလောကဓာတုအဘိမုခေါ ပက္ကန္တိ[3]။ ပါစီနဒိသာဘာဂေ ခလမဏ္ဍလမတ္တံ ဧကံ မေဃမဏ္ဍလံ ဥဋ္ဌာယ သတပဋလံ သဟဿပဋလံ ဟုတွာ အဘိတ္ထနယန္တံ ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆာရေန္တံ အဓောမုခဌပိတဥဒကကုမ္ဘာကာရေန ဝိဿန္ဒမာနံ သကလံ ကောသလရဋ္ဌံ

၁-ခု ၅-၁၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၃၅၀-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၃-ပါယာသိ ပက္ကန္တိ (သီ)

မဟောဃေန[၁] အဇ္ဈောတ္ထရိ။ ဒေဝေါ အစ္ဆိန္နဓာရံ[၂] ဝဿန္တော မုဟုတ္တေနေဝ တံ မဟာသရံ ပူရေသိ။ မစ္ဆာ မရဏဘယတော မုစ္စိံသု။ ကာကာဒယော အပ္ပတိဋ္ဌာ အဟေသုံ။ န ကေဝလံ မစ္ဆာ ဧဝ၊ မနုဿာပိ ဝိဝိဓသဿာနိ သမ္ပာဒေတွာ စတုပ္ပဒါဒယောပီတိ သဗ္ဗေပိ ဝဿူပဇီဝိနော ကာယိကစေတသိကဒုက္ခတော မုစ္စိံသု။ တေန ဝုတ္တံ—

၉၀။ "သဟ ကတေ သစ္စဝရေ၊ ပဇ္ဇုန္နော အဘိဂဇ္ဇိယ။
ထလံ နိန္နဉ္စ ပူရေန္တော၊ ခဏေန အဘိဝဿထာ"တိ။

တတ္ထ **ခဏေန အဘိဝဿထာ**တိ အဒန္ဓာယိတွာ သစ္စကိရိယခဏေနေဝ အဘိဝဿိ။

၉၁။ **ကတွာ ဝီရိယမုတ္တမန္တိ** ဒေဝေ အဝဿန္တေ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ ကောသဇ္ဇံ အနာပဇ္ဇိတွာ ဉာတတ္ထစရိယာသမ္ပာဒနမုခေန မဟတော သတ္တနိကာယဿ ဟိတသုခနိပ္ဖာဒနံ ဥတ္တမံ ဝီရိယံ ကတွာ။ **သစ္စတေဇဗလဿိတော**တိ မမ သစ္စာနုဘာဝဗလသန္နိဿိတော ဟုတွာ တဒါ **မဟာမေဃံ ဝဿာပေသိံ**။ ယသ္မာ စေတဒေဝံ၊ တသ္မာ **"သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ သစ္စပါရမီ"**တိ မဟာမစ္ဆရာဇကာလေ အတ္တနော သစ္စပါရမိယာ အနညသာဓာရဏဘာဝံ ဒဿေသိ ဓမ္မရာဇာ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော မဟာကရုဏာယ သမုဿာဟိတဟဒယော သကလရဋ္ဌေ မဟာဝဿံ ဝဿာပနဝသေန မဟာဇနံ မရဏဒုက္ခတော မောစေတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ ယထာကမ္မံ ဂတော။ တဒါ ပဇ္ဇုန္နော အာနန္ဒတ္ထေရော အဟောသိ၊ မစ္ဆဂဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ မစ္ဆရာဇာ လောကနာထော။

တဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသပါရမိယောပိ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ အတ္တနော သမာနဇာတိကာနံ ခါဒနဋ္ဌာနေ မစ္ဆယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တဏ္ဍုလကဏမတ္တမ္ပိ မစ္ဆံ အာဒိံ ကတွာ ကဿစိပိ ပါဏိနော အခါဒနံ၊ တိဋ္ဌတု ခါဒနံ ဧကသတ္တဿပိ အဝိဟေဌနံ၊ တထာ သစ္စကရဏေန ဒေဝဿ ဝဿာပနံ၊ ဥဒကေ ပရိက္ခီဏေ ကလလဂဟနေ နိမုဇ္ဇနဝသေန အတ္တနော အနုဘဝမာနံ ဒုက္ခံ ဝိရဘာဝေန အဂဏေတွာ ဉာတိသံဃဿေဝ တံ ဒုက္ခံ အတ္တနော ဟဒယေ ကတွာ အသဟန္တဿ သဗ္ဗဘာဝေန ကရုဏာယနာ၊ တထာ စ ပဋိပတ္တီတိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

မစ္ဆရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-မဟာမေဃေန (သီ)
၂-အဗ္ဗောစ္ဆိန္နဓာရံ (က)

၁၁-ကဏှဒီပါယနစရိယာဝဏ္ဏနာ

၈၂။ ကောဒသမေ **ကဏှဒီပါယနော ဣသီ**တိ ဧဝံနာမကော တာပသော။ ဗောဓိသတ္တော ဟိ တဒါ ဒီပါယနော နာမ အတ္တနော သဟာယံ မဏ္ဍဗျတာပသံ သူလေ ဥတ္တာသိတံ ဥပသင်္ကမိတွာ တဿ သီလဂုဏေန တံ အဓိဋ္ဌဟန္တော တိယာမရတ္တိံ သူလံ နိဿာယ ဌိတော တဿ သရီရတော ပဂ္ဃရိတွာ ပတိတပတိတေဟိ လောဟိတဗိန္ဒူဟိ သုက္ခေဟိ ကာဠဝဏ္ဏသရီရတာယ “ကဏှဒီပါယနော”တိ ပါကဋော အဟောသိ။ **ပရောပဉ္ဉာသဝဿာနီ**တိ သာဓိကာနိ ပဉ္ဉာသဝဿာနိ၊ အစ္စန္တသံယောဂေ ဥပယောဂဝစနံ။ **အနဘိရတော စရိံ အဟ**န္တိ ပန္တသေနာသနေသု စေဝ အဓိကုသလဓမ္မေသု စ အနဘိရတိဝါသံ ဝသန္တော အဟံ ဗြဟ္မစရိယံ အစရိံ။ ပဗ္ဗဇိတွာ သတ္တာဟမေဝ[1] ဟိ တဒါ မဟာသတ္တော အဘိရတော ဗြဟ္မစရိယံ စရိ။ တတော ပရံ အနဘိရတိဝါသံ ဝသိ။

ကသ္မာ ပန မဟာပုရိသော အနေကသတသဟဿေသု အတ္တဘာဝေသု နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယော ဗြဟ္မစရိယဝါသံ အဘိရမိတွာ ဣဓ တံ နာဘိရမိ? ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ စဉ္စလဘာဝတော။ ကသ္မာ စ ပန န အဂါရံ အဇ္ဈာဝသီတိ? ပဌမံ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယေန ကာမေသု ဒေါသံ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိ၊ အထဿ အယောနိသောမနသိကာရေန အနဘိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သော တံ ဝိနောဒေတုမသက္ကောန္တောပိ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ တာဝ မဟန္တံ ဝိဘဝံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ နိက္ခမန္တော ယံ ပဇဟိ၊ ပုန[2] တဒတ္ထမေဝ နိဝတ္တော၊ “ဧဠမူဂေါ စပလော ဝတာယံ ကဏှဒီပါယနော”တိ ဇနံ အပဝါဒံ ဇိဂုစ္ဆန္တော အတ္တနော ဟိရောတ္တပ္ပဘေဒဘယေန။ အပိ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာပုညံ နာမေတံ ဝိညူဟိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ပသတ္ထံ၊ တေဟိ စ အနုဋ္ဌိတံ၊ တသ္မာပိ သဟာပိ ဒုက္ခေန သဟာပိ ဒေါမနဿေန အဿုမုခေါ ရောဒမာနောပိ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသိ၊ န တံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ—

“သဒ္ဓါယ နိက္ခမ္မ ပုန နိဝတ္တော၊
သော ဧဠမူဂေါ စပလော ဝတာယံ။
ဧတဿ ဝါဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော၊
အကာမကော စရာမိ ဗြဟ္မစရိယံ။
ဝိညုပ္ပသတ္ထံ စ သတံ စ ဌာနံ၊
ဧဝမ္ပဟံ ပုညကရော ဘဝါမိ”တိ[3]။

၁-သတ္တာဟမတ္တမေဝ (က)   ၂-ယဒိ ပုန (သီ)   ၃-ခု ၅-၂၀၉-ပိဋ္ဌေ။

၉၃။ **န ကောစိ တံ ဇာနာတီ**တိ ဧတံ **မမ အနဘိရတိမနံ** ဗြဟ္မစရိယ-ဝါသေ အဘိရတိဝိရဟိတစိတ္တံ ကောစိ မနုဿဘူတော န ဇာနာတိ။ ကသ္မာ? **အဟံ ဟိ ကဿစိ နာစိက္ခိံ** မမ **မာနသေ** စိတ္တေ **အရတိ စရတိ** ပဝတ္တတီတိ ကဿစိပိ န ကထေသိံ၊ တသ္မာ န ကောစိ မနုဿဘူတော ဧတံ ဇာနာတီတိ။

၉၄။ **သဗြဟ္မစာရီ**တိ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာယ သမာနသိက္ခတာယ သဗြဟ္မစာရီ။ **မဏ္ဍဗျော**တိ ဧဝံနာမကော။ **သဟာယော**တိ ဂိဟိကာလေ ပဗ္ဗဇိတကာလေ စ ဒဠှမိတ္တတာယ ပိယသဟာယော။ **မဟာဣသီ**တိ မဟာနုဘာဝေါ ဣသိ။ **ပုဗ္ဗကမ္မသမာယုတ္တော၊ သူလမာရောပနံ လဘီ**တိ ကတောကာသေန အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္မေန ယုတ္တော သူလာရောပနံ လဘိ၊ သူလံ ဥတ္တာသိတောတိ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—အတီတေ ဝံသရဋ္ဌေ ကောသမ္ဗိယံ ကောသမ္ဗိ-ကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော အညတရသ္မိံ နိဂမေ အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ နာမေန ဒီပါယနော နာမ။ တာဒိသဿေဝ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလဿ ပုတ္တော ဗြာဟ္မဏကုမာရော တဿ ပိယသဟာယော အဟောသိ၊ နာမေန မဏ္ဍဗျော နာမ။ တေ ဥဘောပိ အပရဘာဂေ မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ကာမေသု ဒေါသံ ဒိသွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ကာမေ ပဟာယ ဉာတိမိတ္တပရိဇနဿ ရောဒန္တဿ ပရိဒေဝန္တဿ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပ္ပဒေသေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္ဆာစရိယာယ ဝနမူလဖလာဟာရေန ယာပေန္တာ ပရောပဏ္ဏာသ-ဝဿာနိ ဝသိံသု၊ ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိက္ခမ္ဘေတုံ နာသက္ခိံသု၊ တေ ဈာနမတ္တမ္ပိ န နိဗ္ဗတ္တေသုံ။

တေ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တာ ကာသိရဋ္ဌံ သမ္ပာပုဏိံသု။ တတြေကသ္မိံ နိဂမေ ဒီပါယနဿ ဂိဟိသဟာယော မဏ္ဍဗျော နာမ ပဋိဝသတိ။ တေ ဥဘောပိ တဿ သန္တိကံ ဥပသင်္ကမိံသု။ သော တေ ဒိသွာ အတ္တမနော ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတွာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိ။ တေ တတ္ထ တီဏိ စတ္တာရိ ဝဿာနိ ဝသိတွာ တံ အာပုစ္ဆိတွာ စာရိကံ စရန္တာ ဗာရာဏသိံ ပတွာ အတိမုတ္တကသုသာနေ[1] ဝသိံသု။ တတ္ထ

[1]-အဓိမုတ္တကသုသာနေ (ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၂၇-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။)

ဒီပါယနော ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ပုန တသ္မိံ နိဂမေ မဏ္ဍဗျဿ အတ္တနော သဟာယဿ သန္တိကံ ဂတော။ မဏ္ဍဗျတာပသော တဿေဝ ဝသိ။

အထေကဒိဝသံ ဧကော စောရော အန္တောနဂရေ စောရိကံ ကတွာ ဓနသာရံ အာဒါယ နိက္ခန္တော ပဋိဗုဒ္ဓေဟိ ဂေဟသာမိကေဟိ နဂရာရက္ခကမနုဿေဟိ စ အနုဗဒ္ဓေါ နိဒ္ဓမနေန နိက္ခမိတွာ ဝေဂေန သုသာနံ ပဝိသိတွာ တာပသဿ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ ဘဏ္ဍိကံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယိ။ မနုဿာ ဘဏ္ဍိကံ ဒိသွာ "အရေ ဒုဋ္ဌဇဋိလ ရတ္တိံ စောရိကံ ကတွာ ဒိဝါ တာပသဝေသေန စရသီ"တိ တဇ္ဇေတွာ ပေါထေတွာ တံ အာဒါယ ရညော ဒဿယိံသု။ ရာဇာ အနုပပရိက္ခိတွာဝ "သူလေ ဥတ္တာသေထာ"တိ အာဟ။ တံ သုသာနံ နေတွာ ခဒိရသူလေ အာရောပယိံသု။ တာပသဿ သရီရေ သူလံ န ပဝိသတိ။ တတော နိမ္ဗသူလံ အာဟရိံသု၊ တမ္ပိ န ပဝိသတိ။ တတော အယသူလံ အာဟရိံသု၊ တမ္ပိ န ပဝိသတိ။ တာပသော "ကိံ နု ခေါ မေ ပုဗ္ဗကမ္မ"န္တိ စိန္တေသိ။ တဿ ဇာတိဿရဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေန ပုဗ္ဗကမ္မံ အဒ္ဒသ — သော ကိရ ပုရိမတ္တဘာဝေ ဝဍ္ဎကီပုတ္တော ဟုတွာ ပိတု ရုက္ခတစ္ဆနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဧကံ မက္ခိကံ ဂဟေတွာ ကောဝိဠာရသလာကာယ သူလေန ဝိယ ဝိဇ္ဈိ။ တဿ တံ ပါပံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဩကာသံ လဘိ။ သော "န သက္ကာ ဣတော ပါပတော မုစ္စိတု"န္တိ ဉတွာ ရာဇပုရိသေ အာဟ "သစေ မံ သူလေ ဥတ္တာသေတုကာမတ္ထ၊ ကောဝိဠာရသူလံ အာဟရထာ"တိ။ တေ တထာ ကတွာ တံ သူလေ ဥတ္တာသေတွာ အာရက္ခံ ဒတွာ ပက္ကမိံသု။

တဒါ ကဏှဒီပါယနော "စိရဒိဋ္ဌော မေ သဟာယော"တိ မဏ္ဍဗျဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ တံ ဌာနံ ဂန္တွာ ဧကမန္တံ ဌိတော "ကိံ သမ္မ ကာရကောသီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အကာရကောမှီ"တိ ဝုတ္တေ "အတ္တနော မနောပဒေါသံ ရက္ခိတုံ သက္ခိ န သက္ခီ"တိ ပုစ္ဆိ။ သမ္မ ယေဟိ အဟံ ဂဟိတော၊ နေဝ တေသံ န ရညော ဥပရိ မယှံ မနောပဒေါသော အတ္ထီတိ။ "ဧဝံ သန္တေ တာဒိသဿ သီလဝတော ဆာယာ မယှံ သုခါ"တိ ဝတွာ ကဏှဒီပါယနော သူလံ နိဿာယ နိသီဒိ။ အာရက္ခကပုရိသာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ "အနိသာမေတွာ မေ ကတ"န္တိ ဝေဂေန တတ္ထ ဂန္တွာ "ကသ္မာ ဘန္တေ တွံ သူလံ နိဿာယ နိသိန္နောသီ"တိ ဒီပါယနံ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇ ဣမံ တာပသံ ရက္ခန္တော နိသိန္နောသ္မီတိ။ ကိံ ပန တွံ ဣမဿ ကာရကဘာဝံ ဉတွာ ဧဝံ ကရောသီတိ။ သော ကမ္မဿ အဝိသောဓိတဘာဝံ အာစိက္ခိ။ အထဿ ဒီပါယနော "ရညာ နာမ နိသမ္မကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။

အလသော ဂိဟီ ကာမဘောဂီ န သာဓု၊
အသညတော ပဗ္ဗဇိတော န သာဓု။
ရာဇာ န သာဓု အနိသမ္မကာရီ၊
ယော ပဏ္ဍိတော ကောဓနော တံ န သာဓူ”တိ[၁]—

အာဒီနိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

ရာဇာ မဏ္ဍဗျတာပသဿ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဉတွာ “သူလံ ဟရထာ”တိ အာဏာပေသိ။ သူလံ ဟရန္တာ ဟရိတုံ နာသက္ခိံသု။ မဏ္ဍဗျော အာဟ “မဟာရာဇ အဟံ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မဒေါသေန ဧဝရူပံ အယသံ ပတ္တော၊ မမ သရီရတော သူလံ ဟရိတုံ န သက္ကာ၊ သစေပိ မယှံ ဇီဝိတံ ဒါတုကာမော၊ ကကစေန ဣမံ သူလံ စမ္မသမံ ကတွာ ဆိန္ဒာပေဟီ”တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ သူလံ အန္တောယေဝ အဟောသိ၊ န ကိဉ္စိ ပီဠံ ဇနေသိ။ တဒါ ကိရ သုခုမံ သကလိကဟီရံ ဂဟေတွာ မက္ခိကာယ ဝစ္စမဂ္ဂံ ပဝေသေသိ၊ တံ တဿ အန္တော ဧဝ အဟောသိ။ သော တေန ကာရဏေန အမရိတွာ အတ္တနော အာယုက္ခယေနေဝ မရိ၊ တသ္မာ အယမ္ပိ န မတောတိ။ ရာဇာ တာပသေ ဝန္ဒိတွာ ခမာပေတွာ ဥဘောပိ ဥယျာနေယေဝ ဝသာပေန္တော ပဋိဇဂ္ဂိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သော အာဏိမဏ္ဍဗျော နာမ ဇာတော။ သော ရာဇာနံ ဥပနိဿာယ တတ္ထေဝ ဝသိ။ ဒီပါယနော ပန တဿ ဝဏံ ဖာသုကံ ကရိတွာ အတ္တနော ဂိဟိသဟာယမဏ္ဍဗျဿ ကာရိတံ ပဏ္ဏသာလမေဝ ဂတော။ တေန ဝုတ္တံ—

၄၄။ “သဗြဟ္မစာရီ မဏ္ဍဗျော၊ သဟာယော မေ မဟာဇုတိ။
ပုဗ္ဗကမ္မသမာယုတ္တော၊ သူလမာရောပနံ လဘိ။

၄၅။ တမဟံ ဥပဋ္ဌဟိတွာန၊ အာရောဂျမနုပါပယိံ။
အာပုစ္ဆိတွာန အာဂစ္ဆိံ၊ ယံ မယှံ သကမဿမ”န္တိ။

တတ္ထ **အာပုစ္ဆိတွာန**တိ မယှံ သဟာယံ မဏ္ဍဗျတာပသံ အာပုစ္ဆိတွာ။ **ယံ မယှံ သကမဿမ**န္တိ ယံ တံ မယှံ ဂိဟိသဟာယေန မဏ္ဍဗျဗြာဟ္မဏေန ကာရိတံ သကံ မမ သန္တကံ အဿမပဒံ ပဏ္ဏသာလာ၊ တံ ဥပါဂစ္ဆိံ။

၄၆။ တံ ပန ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသန္တံ ဒိသွာ သဟာယဿ အာရောစေသုံ။ သော သုတွာဝ တုဋ္ဌစိတ္တော သပုတ္တဒါရော ဗဟုဂန္ဓမာလဖာဏိတာဒီနိ အာဒါယ

၁-ခု ၅-၁၀၉-၁၂၀- ၂၂၁-၃၃၆-ပိဋ္ဌေသု။

ပဏ္ဏသာလံ ဂန္တွာ ဒီပါယနံ ဝန္ဒိတွာ ပါဒေ ဓောဝိတွာ ပါနကံ ပါယေတွာ အာဏိမဏ္ဍဗျဿ ပဝတ္တိံ သုဏန္တော နိသီဒိ။ အထဿ ပုတ္တော ယညဒတ္တ-ကုမာရော နာမ စင်္ကမနကောဋိယံ ဂေဏ္ဍုကေန ကီဠိ။ တတ္ထ စေကသ္မိံ ဝမ္မိကေ အာသိဝိသော ဝသတိ။ ကုမာရေန ဘူမိယံ ပဟတဂေဏ္ဍုကော ဂန္တွာ ဝမ္မိက-ဗိလေ အာသိဝိသဿ မတ္ထကေ ပတိ။ ကုမာရော အဇာနန္တော ဗိလေ ဟတ္ထံ ပဝေသေသိ။

အထ နံ ကုဒ္ဓေါ အာသိဝိသော ဟတ္ထေ[1] ဍံသိ။ သော ဝိသဝေဂေန မုစ္ဆိတော တတ္ထေဝ ပတိ။ အထဿ မာတာပိတရော သပ္ပေန ဒဋ္ဌဘာဝံ ဉတွာ ကုမာရံ ဥက္ခိပိတွာ တာပသဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ "ဘန္တေ ဩသဓေန ဝါ မန္တေန ဝါ ပုတ္တကံ နော နိရောဂံ ကရောထာ"တိ အာဟံသု။ သော အဟံ ဩသဓံ န ဇာနာမိ၊ နာဟံ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ကရိဿာမိ၊ ပဗ္ဗဇိတောမှီတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ကုမာရကေ မေတ္တံ ကတွာ သစ္စကိရိယံ ကရောထာတိ။ တာပသော "သာဓု သစ္စကိရိယံ ကရိဿာမီ"တိ ဝတွာ ယညဒတ္တဿ သီသေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ သစ္စကိရိယံ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "**သဟာယော ဗြာဟ္မဏော မယှ**"န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **အာဂန္တုံ ပါဟုနာဂတ**န္တိ အတိထိအဘိဂမနံ အဘိဂမိံသု။

၉၇။ **ဝဋ္ဋမနုက္ခိပ**န္တိ ဒိပနဝဋ္ဋသဏ္ဌာနတာယ "ဝဋ္ဋ"န္တိ လဒ္ဓနာမံ ဂေဏ္ဍုကံ အနုက္ခိပန္တော၊ ဂေဏ္ဍုကကီဠံ ကီဠန္တောတိ အတ္ထော။ **အာသိဝိသမကောပယီ**တိ ဘူမိယံ ပဋိဟတော ဟုတွာ ဝမ္မိကဗိလဂတေန ဂေဏ္ဍုကေန တတ္ထ ဌိတံ ကဏှာ-သပ္ပံ သီသေ ပဟရိတွာ ရောသေသိ။

၉၈။ **ဝဋ္ဋဂတံ မဂ္ဂံ၊ အန္ဝေသန္တော**တိ တေန ဝဋ္ဋေန ဂတံ မဂ္ဂံ ဂဝေသန္တော။ **အာသိဝိသဿ ဟတ္ထေန၊ ဥတ္တမင်္ဂံ ပရာမသီ**တိ ဝမ္မိကဗိလံ ပဝေသိတေန အတ္တနော ဟတ္ထေန အာသိဝိသဿ သီသံ ဖုသိ။

၉၉။ **ဝိသဗလသိတော**တိ ဝိသဗလနိဿိတော အတ္တနော ဝိသဝေဂံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကသပ္ပေါ။ **အဒံသိ ဒါရကံ ခဏေ**တိ တသ္မိံ ပရာမသိ-တက္ခဏေ ဧဝ တံ ဗြာဟ္မဏကုမာရံ ဍံသိ။

၁၀၀။ **သဟာဒဋ္ဌော**တိ ဍံသေန သဟေဝ၊ ဒဋ္ဌသမကာလမေဝ။ **အာသိ-ဝိသေနာ**တိ ဃောရဝိသေန။ **တေနာ**တိ တေန ဒါရကဿ ဝိသဝေဂေန

[1] ၁-ဟတ္ထံ (သီ)

မုစ္ဆိတဿ **ဘူမိယံ** ပတနေန **အဟံ ဒုက္ခိတော** အဟောသိံ။ **မမ ဝါဟသိ တံ ဒုက္ခန္တိ** တံ ဒါရကဿ မာတာပိတူနဉ္စ ဒုက္ခံ မမ ဝါဟသိ၊ မယှံ သရီရေ ဝိယ မမ ကရုဏာယ ဝါဟောသိ။

၁၀၁။ **တျာဟန္တိ** တေ တဿ ဒါရကဿ မာတာပိတရော အဟံ မာ သောစထ မာ ပရိဒေဝထာတိအာဒိနာ နယေန သမဿာသေတွာ။ **သောက-သလ္လိတေတိ** သောကသလ္လဝန္တေ။ **အဂ္ဂန္တိ** သေဋ္ဌံ တတော ဧဝ **ဝရံ** ဥတ္တမံ သစ္စကိရိယံ အကာသိံ။

၁၀၂။ ဣဒါနိ တံ သစ္စကိရိယံ သရူပေန ဒဿေတုံ "**သတ္တာဟမေဝါ**"တိ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **သတ္တာဟမေဝါ**တိ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ သတ္တ အဟာနိ ဧဝ။ **ပသန္နစိတ္တော**တိ ကမ္မဖလသဒ္ဓါယ ပသန္နမာနသော။ **ပုညတ္ထိကော**တိ ပုညေန အတ္ထိကော၊ ဓမ္မစ္ဆန္ဒယုတ္တော။ **အထာပရံ ယံ စရိတန္တိ** အထ တသ္မာ သတ္တာဟာ ဥတ္တရိ ယံ မမ ဗြဟ္မစရိယစရဏံ။

၁၀၃။ **အကာမကောဝါဟီ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနိစ္ဆန္တော ဧဝ။ **ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတူ**တိ သစေ အတိရေကပညာသဝဿာနိ အနဘိရတိဝါသံ ဝသန္တေန မယာ ကာယစိ အဇာနာပိတဘာဝေါ သစ္စော၊ ဧတေန သစ္စေန ယညဒတ္တကုမာရဿ သောတ္ထိ ဟောတု၊ ဇီဝိတံ ပဋိလဘတူတိ။

ဧဝံ ပန မဟာသတ္တေန သစ္စကိရိယာယ ကတာယ ယညဒတ္တဿ သရီရတော ဝိသံ ဘဿိတွာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ ကုမာရော အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ မာတာ-ပိတရော ဩလောကေတွာ "အမ္မ တာတာ"တိ ဝတွာ ဝုဋ္ဌာသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၀၄။ "သဟ သစ္စေ ကတေ မယှံ၊ ဝိသဝေဂေန ဝေဓိတော။
အဗုဇ္ဈိတွာန ဝုဋ္ဌာသိ၊ အရောဂေါ စာသိ မာဏဝေါ"တိ။

တဿတ္ထော—မမ သစ္စကရဏေန **သဟ** သမာနကာလမေဝ တတော ပုဗ္ဗေ **ဝိသဝေဂေန ဝေဓိတော** ကမ္ပိတော ဝိသညီဘာဝေန အဗုဇ္ဈိတွာ ဌိတော ဝိဂတဝိသတ္တာ ပဋိလဒ္ဓသညော သဟသာ **ဝုဋ္ဌာသိ**။ သော **မာဏဝေါ** ကုမာရော ဝိသဝေဂါဘာဝေန **အရောဂေါ စ** အဟောသီတိ။

ဣဒါနိ သတ္တာ တဿာ အတ္တနော သစ္စကိရိယာယ ပရမတ္ထပါရမိဘာဝံ ဒဿေန္တော "**သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ သစ္စပါရမီ**"တိ အာဟ။

တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ **ဇာတကဋ္ဌကထာယံ**[၁] ပန “မဟာသတ္တဿ သစ္စကိရိယာယ ကုမာရဿ ထနပ္ပဒေသတော ဥဒ္ဓံ ဝိသံ ဘဿိတွာ ဝိဂတံ။ ဒါရကဿ ပိတု သစ္စကိရိယာယ ကဋိတော ဥဒ္ဓံ၊ မာတု သစ္စကိရိယာယ အဝသိဋ္ဌသရီရတော ဝိသံ ဘဿိတွာ ဝိဂတ”န္တိ အာဂတံ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ—

“ယသ္မာ ဒါနံ နာဘိနန္ဒိံ ကဒါစိ၊
ဒိသွာန’ဟံ အတိထိံ ဝါသကာလေ။
န စာပိ မေ အပ္ပိယတံ အဝေဒုံ၊
ဗဟုဿုတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။
အကာမကော ဝါပိ အဟံ ဒဒါမိ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။
ဟတံ ဝိသံ ဇီဝတု ယညဒတ္တော။

အာသီဝိသော တာတ ပဟူတတေဇော၊
ယော တံ အဒံသီ ပတရာ ဥဒိစ္စ။
တသ္မိဉ္စ မေ အပ္ပိယတာယ အဇ္ဇ၊
ပိတရိ စ တေ နတ္ထိ ကောစိ ဝိသေသော။
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု၊
ဟတံ ဝိသံ ဇီဝတု ယညဒတ္တော”တိ။

တတ္ထ **ဝါသကာလေ**တိ ဝသနတ္ထာယ ဂေဟံ အာဂတကာလေ။ **န စာပိ မေ အပ္ပိယတံ အဝေဒုန္တိ** ဗဟုဿုတာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ အယံ နေဝ ဒါနံ အဘိနန္ဒတိ၊ န အမှေတိ ဣမံ မမ အပ္ပိယဘာဝံ နေဝ ဇာနိံသု။ အဟံ ဟိ တေ ပိယစက္ခူဟိယေဝ ဩလောကေမီတိ ဒီပေတိ။ **ဧတေန သစ္စေနာ**တိ သစေ အဟံ ဒဒမာနောပိ ဝိပါကံ အသဒ္ဒဟိတွာ အတ္တနော အနိစ္ဆာယ ဒေမိ၊ အနိစ္ဆာဘာဝဉ္စ မေ ပရေ န ဇာနန္တိ၊ ဧတေန သစ္စေန **သုဝတ္ထိ ဟောတူ**တိ အတ္ထော။ ဣတရဂါထာယ **တာတာ**တိ ပုတ္တံ အာလပတိ။ **ပဟူတတေဇော**တိ ဗလဝဝိသော။ **ပတရာ**တိ ပဒရာ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **ဥဒိစ္စာ**တိ ဥဒ္ဓံ ဂန္တွာ၊ ဝမ္မိကဗိလတော ဥဋ္ဌဟိတွာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တာတ ယညဒတ္တ **တသ္မိဉ္စ** အာသီဝိသေ တဝ စ **ပိတရိ** အပ္ပိယဘာဝေန မယှံ **ကောစိ** ဝိသေသော နတ္ထိ၊ တဉ္စ ပန အပ္ပိယဘာဝံ ဌပေတွာ **အဇ္ဇ** မယာ န ကောစိ ဇာနာပိတပုဗ္ဗော၊ သစေ ဧတံ သစ္စံ၊ **ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတူ**တိ။

၁-ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၃၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဧဝံ မဟာမိသတ္တော ကုမာရေ အရောဂေ ဇာတေ တဿ ပိတရံ “ဒါနံ ဒဒန္တေန နာမ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ ကမ္မဖလသဒ္ဓါယ နိဝေသေတွာ သယံ အနဘိရတိံ ဝိနောဒေတွာ ဈာနာဘိညာယော ဥပ္ပါဒေတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကပရာယနော အဟောသိ။ တဒါ မဏ္ဍဗျော အာနန္ဒတ္ထေရော အဟောသိ၊ တဿ ဘရိယာ ဝိသာခါ၊ ပုတ္တော ရာဟုလတ္ထေရော၊ အာဏိမဏ္ဍဗျော သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ ကဏှဒီပါယနော လောကနာထော။

တဿ ဣဓ ပါဠိယာ အာရုဠှာ သစ္စပါရမီ၊ သေသာ စ ပါရမိယော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ အနဝသေသမဟာဗောဓိပရိစ္စာဂါဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

ကဏှဒီပါယနစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-မဟာသုတသောမစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁၀၅။ ဒွါဒသမေ **သုတသောမော မဟီပတီ**တိ ဧဝံနာမော ခတ္တိယော။ မဟာသတ္တော ဟိ တဒါ ကုရုရဋ္ဌေ ဣန္ဒပတ္တနဂရေ ကောရဗျဿ ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တံ သုတဝိတ္တတာယ စန္ဒသမာနသောမ္မဝရဝဏ္ဏတာယ စ[၁] “သုတသောမော”တိ သဉ္ဇာနိံသု။ တံ ဝယပ္ပတ္တံ သဗ္ဗသိပ္ပနိပ္ဖတ္တိပ္ပတ္တံ မာတာပိတရော ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိံသု။ **ဂဟိတော ပေါရိသာဒေနာ**တိ ပုရိသာနံ မနုဿာနံ အဒနတော ခါဒနတော “ပေါရိသာဒေါ”တိ လဒ္ဓနာမေန ဗာရာဏသိရညာ ဒေဝတာဗလိကမ္မတ္ထံ ဂဟိတော။

ဗာရာဏသိရာဇာ ဟိ တဒါ မံသံ ဝိနာ အဘုဉ္ဇန္တော အညံ မံသံ အလဘန္တေန ဘတ္တကာရကေန မနုဿမံသံ ခါဒါပိတော ရသတဏှာယ ဗဒ္ဓေါ ဟုတွာ မနုဿေ ဃာတေတွာ မနုဿမံသံ ခါဒန္တော “ပေါရိသာဒေါ”တိ လဒ္ဓနာမော အမစ္စပါရိသဇ္ဇပ္ပမုခေဟိ နာဂရေဟိ နေဂမဇာနပဒေဟိ စ ဥဿာဟိတေန ကာဠဟတ္ထိနာ နာမ အတ္တနော သေနာပတိနာ “ဒေဝ ယဒိ ရဇ္ဇေန အတ္ထိကော မနုဿမံသခါဒနတော ဝိရမာဟိ”တိ ဝုတ္တော “ရဇ္ဇံ ပဇဟန္တောပိ မနုဿမံသခါဒနတော န ဩရမိဿာမီ”တိ ဝတွာ တေဟိ ရဋ္ဌာ

၁-သောမ္မဝဒနတာယ စ (သီ)

ပဗ္ဗာဇိတော အရညံ ပဝိသိတွာ ဧကသ္မိံ နိဂြောဓရုက္ခမူလေ ဝသန္တော ခါဏုပ္ပဟာရေန ပါဒေ ဇာတာယ ဝဏာယ ဖာသုဘာဝါယ “သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဧကသတခတ္တိယာနံ ဂလလောဟိတေန ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ ဒေဝတာယ အာယာစနံ ကတွာ သတ္တာဟံ အနာဟာရတာယ ဝဏော ဖာသုကော ဇာတော “ဒေဝတာနုဘာဝေန မေ သောတ္ထိ အဟောသီ”တိ သညာယ “ဒေဝတာယ ဗလိကမ္မတ္ထံ ရာဇာနော အာနေဿာမီ”တိ ဂစ္ဆန္တော အတီတဘဝေ သဟာယဘူတေန ယက္ခေန သမာဂန္တွာ တေန ဒိန္နမန္တဗလေန အဓိက-တရထာမဇဝပရက္ကမသမ္ပန္နော ဟုတွာ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေယေဝ သတရာဇာနော အာနေတွာ အတ္တနော ဝသနနိဂြောဓရုက္ခေ ဩလမ္ဗေတွာ ဗလိကမ္မကရဏ-သဇ္ဇော အဟောသိ။

အထ တသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ တံ ဗလိကမ္မံ အနိစ္ဆန္တီ “ဥပါ-ယေန နံ နိသေဓေဿာမီ”တိ ပဗ္ဗဇိတရူပေန တဿ အတ္တာနံ ဒဿေတွာ တေန အနုဗဒ္ဓေါ တိယောဇနံ ဂန္တွာ ပုန အတ္တနော ဒိဗ္ဗရူပမေဝ ဒဿေတွာ “တွံ မုသာဝါဒီ တယာ ‘သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇာနော အာနေတွာ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ’တိ ပဋိဿုတံ။ ဣဒါနိ ယေ ဝါ တေ ဝါ ဒုဗ္ဗလရာဇာနော အာနေသိ။ ဇမ္ဗုဒီပေ ဇေဋ္ဌကံ သုတသောမရာဇာနံ သစေ နာနေဿသိ၊ န မေ တေ ဗလိကမ္မေန အတ္ထော”တိ အာဟ။

သော “ဒိဋ္ဌာ မေ အတ္တနော ဒေဝတာ”တိ တုသိတွာ “သာမိ မာ စိန္တယိ၊ အဟံ အဇ္ဇေဝ သုတသောမံ အာနေဿာမီ”တိ ဝတွာ ဝေဂေန မိဂါဇိနဥယျာနံ ဂန္တွာ အသံဝိဟိတာယ အာရက္ခာယ ပေါက္ခရဏိံ ဩတရိတွာ ပဒုမိနိပတ္တေန သီသံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ အန္တောဥယျာနဂတေယေဝ ဗလဝ-ပစ္စူသေ သမန္တာ တိယောဇနံ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု။ မဟာသတ္တောပိ ပါတောဝ အလင်္ကတဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ နဂရတော နိက္ခမိ။ တဒါ တက္ကသိလတော နန္ဒော နာမ ဗြာဟ္မဏော စတဿော သတာရဟာ-ဂါထာယော ဂဟေတွာ ဝိသယောဇနသတံ မဂ္ဂံ အတိက္ကမ္မ တံ နဂရံ ပတ္တော ရာဇာနံ ပါစီနဒွါရေန နိက္ခမန္တံ ဒိသွာ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ “ဇယတု ဘဝံ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ဇယာပေသိ။

ရာဇာ ဟတ္ထိနာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကုတော နု တွံ ဗြာဟ္မဏ အာဂစ္ဆသိ၊ ကိမိစ္ဆသိ၊ ကိံ တေ ဒဇ္ဇ”န္တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏော “တုမှေ ‘သုတဝိတ္တကာ’တိ သုတွာ စတဿော သတာရဟဂါထာယော အာဒါယ တုမှာကံ ဒေသေတုံ အာဂတောမှိ”တိ အာဟ။ မဟာသတ္တော တုဋ္ဌမာနသော ဟုတွာ “အဟံ

ဥယျာနံ ဂန္တွာ နှာယိတွာ အာဂန္တွာ သောဿာမိ၊ တွံ မာ ဥက္ကဏ္ဌိ”တိ ဝတွာ “ဂစ္ဆထ ဗြာဟ္မဏဿ အသုကဂေဟေ နိဝါသံ ဃာသစ္ဆာဒနဉ္စ သံဝိဒဟထာ”တိ အာဏာပေတွာ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ မဟန္တံ အာရက္ခံ သံဝိဓာယ ဩဠာရိကာနိ အာဘရဏာနိ ဩမုဉ္စိတွာ မဿုကမ္မံ ကာရေတွာ ဥဗ္ဗဋ္ဋိတသရီရော ပေါက္ခရဏိယာ ရာဇဝိဘဝေန နှာယိတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဥဒကဂ္ဂဟဏသာဋကေ နိဝါသေတွာ အဋ္ဌာသိ။

အထဿ ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရေ ဥပဟရိံသု။ ပေါရိသာဒေါ “အလင်္ကတကာလေ ရာဇာ ဘာရိကော ဘဝိဿတိ၊ သလ္လဟုကကာလေယေဝ နံ ဂဏှိဿာမီ”တိ နဒန္တော ခဂ္ဂံ ပရိဝတ္တေန္တော “အဟမသ္မိ ပေါရိသာဒေါ”တိ နာမံ သာဝေတွာ ဥဒကာ နိက္ခမိ။ တဿ သဒ္ဒံ သုတွာ ဟတ္ထာရောဟာဒယော ဟတ္ထိအာဒိတော ဘဿိံသု။ ဗလကာယော ဒူရေ ဌိတော တတောဝ ပလာယိ။ ဉာတရော အတ္တနော အာဝုဓာနိ ဆဍ္ဍေတွာ ဥရေန နိပဇ္ဇိံသု။ ပေါရိသာဒေါ ရာဇာနံ ဥက္ခိပိတွာ ခန္ဓေ နိသီဒါပေတွာ သမ္မုခဋ္ဌာနေယေဝ အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ ပါကာရံ လင်္ဃိတွာ ပုရတော ပဂလိတမဒမတ္တဝရဝါရဏေ ကုမ္ဘေ အက္ကမိတွာ ပဗ္ဗတကူဋာနိ ဝိယ ပါတေန္တော ဝါတဇဝါနိပိ အဿရတနာနိ ပိဋ္ဌိယံ အက္ကမိတွာ ပါတေန္တော ရထသီသေ အက္ကမိတွာ ပါတေန္တော ဘမရိကံ ဘမန္တော ဝိယ နီလကာနိ နိဂြောဓပတ္တာနိ မဒ္ဒန္တော ဝိယ ဧကဝေဂေနေဝ တိယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္တွာ ကဉ္စိ အနုဗန္ဓန္တံ အဒိသွာ သဏိကံ ဂစ္ဆန္တော သုတသောမဿ ကေသေဟိ ဥဒကဗိန္ဒူနိ အတ္တနော ဥပရိ ပတန္တာနိ “အဿုဗိန္ဒူနီ”တိ သညာယ “ကိမိဒံ သုတသောမောပိ မရဏံ အနုသောစန္တော ရောဒတီ”တိ အာဟ။

မဟာသတ္တော “နာဟံ မရဏတော အနုသောစာမိ၊ ကုတော ရောဒနာ၊ အပိ စ ခေါ သင်္ဂရံ ကတွာ သစ္စာပနံ နာမ ပဏ္ဍိတာနံ အာစိဏ္ဏံ၊ တံ န နိပ္ဖဇ္ဇတီ”တိ အနုသောစာမိ၊ ကဿပဒသဗလေန ဒေသိတာ စတဿော သတာရဟဂါထာယော အာဒါယ တက္ကသိလတော အာဂတဿ ဗြာဟ္မဏဿ အာဂန္တုကဝတ္တံ ကာရေတွာ “နှာယိတွာ အာဂန္တွာ သုဏိဿာမိ၊ ယာဝ မမာဂမနာ အာဂမေဟီ”တိ သင်္ဂရံ ကတွာ ဥယျာနံ ဂတော၊ တွဉ္စ တာ ဂါထာယော သောတုံ အဒတွာ မံ ဂဏှီတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ဂဟိတော ပေါရိသာဒေန၊ ဗြာဟ္မဏေ သင်္ဂရံ သရိ”န္တိ။

တတ္ထ **ဗြာဟ္မဏေ သင်္ဂရံ သရိ**န္တိ နန္ဒဗြာဟ္မဏေ အတ္တနာ ကတံ ပဋိညံ အနုဿရိံ။

၁၀၆။ **အာဝုဏိတွာ ကရတ္တလေ**တိ တတ္ထ တတ္ထ ဥယျာနာဒီသု ဂန္တွာ အတ္တနော ဗလေန အာနီတာနံ ဧကသတခတ္တိယာနံ ဟတ္ထတလေ ဆိဒ္ဒံ ကတွာ ရုက္ခေ လမ္ဗနတ္ထံ ရဇ္ဇုံ ပဋိမုဉ္စိတွာ။ **ဧတေသံ ပမိလာပေတွာ**တိ[၁] ဧတေ ဧကသတခတ္တိယေ ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ ဥဒ္ဓံပါဒေ အဓောသိရေ ကတွာ ပဏှိယာ သီသံ ပဟာရန္တော ဘမဏဝသေန ဟတ္ထတလေ အာဝုဏိတွာ ရုက္ခေ အာလမ္ဗနဝသေန သမ္ဗသော အာဟာရူပစ္ဆေဒေန စ သမ္ဗထာ ပမိလာပေတွာ ဝိသောသေတွာ ခေဒါပေတွာတိ အတ္ထော။ **ယညတ္ထေ**တိ ဗလိကမ္မတ္ထေ သာဓေတဗ္ဗေ။ **ဥပနယိ မမန္တိ** မံ ဥပနေသိ။

၁၀၇။ တထာ ဥပနီယမာနော ပန မဟာသတ္တော ပေါရိသာဒေန "ကိံ တွံ မရဏာတော ဘာယသီ"တိ ဝုတ္တေ "နာဟံ မရဏာတော ဘာယာမိ၊ တဿ ပန ပြာဟ္မဏဿ မယာ ကတော သင်္ဂရော န ပရိမောစိတော"တိ အနုသောစာမိ။ သစေ မံ ဝိဿဇ္ဇေဿသိ၊ တံ ခမ္မံ သုတွာ တဿ စ သက္ကာရသမ္မာနံ ကတွာ ပုန အာဂမိဿာမီတိ။ နာဟမိဒံ သဒ္ဒဟာမိ၊ ယံ တွံ မယာ ဝိဿဇ္ဇိတော ဂန္တွာ ပုန မမ ဟတ္ထံ အာဂမိဿသီတိ။ သမ္မ ပေါရိသာဒ မယာ သဒ္ဓိံ ကောရဗျကုလေ သိက္ခိတော သဟာယော ဟုတွာ အဟံ ဇီဝိတဟေတုပိ န မုသာ ကထေမီတိ ကိံ န သဒ္ဒဟာသီတိ။ ကိဉ္စာပိ မေ ဧတေန ဝါစာမတ္တကေန—

"အသိဉ္စ သတ္တိဉ္စ ပရာမသာမိ၊
သပထမ္ပိ တေ သမ္မ အဟံ ကရောမိ။
တယာ ပမုတ္တော အနဏော ဘဝိတွာ၊
သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇိဿ"န္တိ[၂]—

မဟာသတ္တေန ဇာမာယ ဂါထာယ ဝုတ္တာယ ပေါရိသာဒေါ "အယံ သုတသောမော 'ခတ္တိယေဟိ အကတ္တဗ္ဗံ သပထံ ကရောမီ'တိ ဝဒတိ၊ ဂန္တွာ အနာဂစ္ဆန္တောပိ မမ ဟတ္ထတော န မုစ္စိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ—

"ယော တေ ကတော သင်္ဂရော ပြာဟ္မဏေန၊
ရဇ္ဇေ သကေ ဇာဿရိယေ ဌိတေန။
တံ သင်္ဂရံ ပြာဟ္မဏ သပ္ပဒါယ၊
သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇဿူ"တိ[၂]—

ဝိဿဇ္ဇေသိ။

---

[၁] ဧတေ သမ္မိလာပေတွာ (သီ)

[၂] ခု ၆-၁၃၆-ဝိဋ္ဌေ။

မဟာသတ္တော ရာဟုမုခါ မုတ္တော စန္ဒော ဝိယ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော ဒိပ္ပမေဝ တံ နဂရံ သမ္ပာပုဏိ။ သေနာပိဿ "သုတသောမရာဇာ ပဏ္ဍိတော၊ ပေါရိသာဒံ ဒမေတွာ သီဟမုခါ ပမုတ္တမတ္တဝရဝါရဏော ဝိယ အာဂမိဿတီ"တိ စ "ရာဇာနံ ပေါရိသာဒဿ ဒတွာ အာဂတာ"တိ ဂရဟာဘယေန စ ဗဟိနဂရေယေဝ နိဝိဋ္ဌာ တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ "ကစ္စိတ္ထ မဟာရာဇ ပေါရိသာဒေန န ကိလမိတော"တိ[1] ပဋိသန္ထာရံ[2] ကတွာ "ပေါရိသာဒေန မယှံ မာတာပိတူဟိပိ ဒုက္ကရံ ကတံ၊ တထာရူပေါ နာမ စဏ္ဍော သာဟသိကော မမံ သဒ္ဒဟိတွာ မံ ဝိဿဇ္ဇေသီ"တိ ဝတွာ ရာဇာနံ အလင်္ကရိတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ အာရောပေတွာ ပရိဝါရေတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ တံ ဒိသွာ သဗ္ဗေ နာဂရာ တုဿိံသု။

သောပိ ဓမ္မသောဏ္ဍတာယ မာတာပိတရောပိ အနုပသင်္ကမိတွာ နိဝေသနံ ဂန္တွာ ဗြာဟ္မဏံ ပက္ကောသာပေတွာ တဿ မဟန္တံ သက္ကာရသမ္မာနံ ကတွာ ဓမ္မဂရုတာယ သယံ နီစာသနေ နိသီဒိတွာ "တုမှေဟိ မယှံ အာဘတာ သတာရဟာ ဂါထာ သုဏောမိ အာစရိယာ"တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏော မဟာသတ္တေန ယာစိတကာလေ ဂန္ဓေဟိ ဟတ္ထေ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ ပသိဗ္ဗကတော မနောရမံ ပေါတ္ထကံ နီဟရိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ "တေန ဟိ မဟာရာဇ သုဏောဟီ"တိ ပေါတ္ထကံ ဝါစေန္တော ဂါထာ အဘာသိ—

"သကိဒေဝ သုတသောမ၊ သဗ္ဘိ ဟောတိ သမာဂမော။
သာ နံ သင်္ဂတိ ပါလေတိ၊ နာ'သဗ္ဘိ ဗဟုသင်္ဂမော။

သဗ္ဘိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဘိ ကုဗ္ဗေထ သန္ထဝံ။
သတံ သဒ္ဓမ္မ'မညာယ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ၊
အထော သရီရမ္ပိ ဇရံ ဥပေတိ။
သတဉ္စ ဓမ္မော န ဇရံ ဥပေတိ၊
သန္တော ဟဝေ သဗ္ဘိ ပဝေဒယန္တိ။

နဘဉ္စ ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ၊
ပါရံ သမုဒ္ဒဿ တဒါဟု ဒူရေ။
တတော ဟဝေ ဒူရတရံ ဝဒန္တိ၊
သတဉ္စ ဓမ္မော အသတဉ္စ ရာဇာ"တိ[3]။

၁-ကိလမိတောတိ (သီ) ၂-ပဋိသန္ထာရံ (က) ၃-ခု ၆-၁၃၆-၁၄၀-ဝိဋ္ဌေသု။

တာ သုတွာ မဟာသတ္တော “သဗလံ မေ အာဂမန”န္တိ တုဋ္ဌစိတ္တော “ဣမာ ဂါထာ နေဝ သာဝကဘာသိတာ၊ န ဣသိဘာသိတာ၊ န ကဝိဘာသိတာ၊ န ဒေဝဘာသိတာ၊ သဗ္ဗညုနာဝ ဘာသိတာ။ ကိံ နု ခေါ အဂ္ဃ”န္တိ စိန္တေန္တော “ဣမံ သကလမ္ပိ စက္ကဝါဠံ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သတ္တရတနပုဏ္ဏံ ကတွာ ဒိန္နေပိ နေဝ အနုစ္ဆဝိကံ ကတံ နာမ ဟောတိ၊ အဟံ ခေါ ပနဿ တိယောဇနသတိကေ ကုရုရဋ္ဌေ သတ္တယောဇနိကေ ဣန္ဒပတ္ထနဂရေ ရဇ္ဇံ ဒါတုံ ပဟောမိ၊ ရဇ္ဇံ ကာတုံ ပနဿ ဘာဂျံ နတ္ထိ၊ တထာ ဟိဿ အင်္ဂလက္ခဏာနုသာရေန အပ္ပါနုဘာဝတာ ဒိဿတိ၊ တသ္မာ ဒိန္နမ္ပိ ရဇ္ဇံ န ဣမဿ တိဋ္ဌတီ”တိ စိန္တေတွာ “အာစရိယ တုမှေ အညေသံ ခတ္တိယာနံ ဣမာ ဂါထာယော ဒေသေတွာ ကိံ လဘထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဧကေကာယ သတံ သတံ မဟာရာဇ၊ တေနေဝ သတာရဟဂါထာ နာမ ဇာတာတိ။ အထဿ မဟာသတ္တော တွံ အာစရိယ အတ္တနာ ဂဟေတွာ ဝိစရဏဘဏ္ဍဿ အဂ္ဃံ န ဇာနာသီတိ။

သဟဿိယာ ဣမာ ဂါထာ၊ နယိမာ ဂါထာ သတာရဟာ။
စတ္တာရိ တွံ သဟဿာနိ၊ ခိပ္ပံ ဂဏှာဟိ ဗြာဟ္မဏာတိ[၁]။

စတ္တာရိ သဟဿာနိ ဒါပေတွာ ဧကေကဉ္စ သုခယာနကံ ဒတွာ မဟာတာ သက္ကာရသမ္မာနေနေဝ တံ ဥယျောဇေတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ “အဟံ ဗြာဟ္မဏေန အာဘတံ သဒ္ဓမ္မရတနံ ပူဇေတွာ တဿ စ သက္ကာရသမ္မာနံ ကတွာ အာဂမိဿာမီတိ ပေါရိသာဒဿ ပဋိညံ ဒတွာ အာဂတော၊ တတ္ထ ယံ ဗြာဟ္မဏဿ ကတ္တဗ္ဗံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ တံ ကတံ၊ ဣဒါနိ ပေါရိသာဒဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ “တေန ဟိ တာတ သုတသောမ ကိံ နာမေတံ ကထေသိ၊ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ စောရံ ဂဏှိဿာမ၊ မာ ဂစ္ဆ စောရဿ သန္တိက”န္တိ ယာစိံသု။ သောဠသသဟဿာ နာဋကိတ္ထိယော သေသပရိဇနာပိ “အမှေ အနာထေ ကတွာ ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ ဒေဝါ”တိ ပရိဒေဝိံသု။ “ပုနပိ ကိရ ရာဇာ စောရဿ သန္တိကံ ဂမိဿတီ”တိ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။

မဟာသတ္တော “ပဋိညာယ သစ္စာပနံ နာမ သာဓူနံ သပ္ပုရိသာနံ အာစိဏ္ဏံ၊ သောပိ မမံ သဒ္ဒဟိတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ တသ္မာ ဂမိဿာမိယေဝါ”တိ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ သေသဇနံ အနုသာသေတွာ အဿုမုခေန နာနပ္ပကာရံ ပရိဒေဝန္တေန ဣတ္ထာဂါရာဒိနာ ဇနေန အနုဂတော နဂရာ နိက္ခမ္မ တံ ဇနံ နိဝတ္တေတုံ မဂ္ဂေ ဒဏ္ဍကေန တိရိယံ လေခံ ကတွာ “ဣမံ မမ လေခံ မာ

၁-ခု ၆-၁၃၇-ပိဋ္ဌေ။

အတိက္ကမိံသူ”တိ ဝတွာ အဂမာသိ။ မဟာဇနော ဝေဇဝတော မဟာသတ္တဿ အာဏံ အတိက္ကမိတုံ အသက္ကောန္တော မဟာသတ္တေန ကန္ဒိတွာ ရောဒိတွာ နိဝတ္တိ။ ဗောဓိသတ္တော အာဂတမဂ္ဂေနေဝ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တေန ဝုတ္တံ “**အပုစ္ဆိ မံ ပေါရိသာဒေါ**”တိအာဒိ။

တတ္ထ **ကိံ တွံ ဣစ္ဆသိ နိသဇ္ဇန္တိ** တွံ အတ္တနော နဂရံ ဂန္တုံ မမ ဟတ္ထတော နိဿဇ္ဇနံ ကိံ ဣစ္ဆသိ၊ တွံ “မယာ တက္ကသိလာဒီသု စိရပရိစိတော သစ္စဝါဒီ စာ”တိ ဝဒသိ၊ တသ္မာ **ယထာမတိ တေ ကာဟာမိ၊** ယထာရုစိ တေ ကရိဿာမိ။ **ယဒိ မေ တွံ ပုနေဟိသီ**တိ သစေ ပုန တွံ ဧကံသေနေဝ မမ သန္တိကံ အာဂမိဿသိ။

၁၀၀။ **ပဏှေ အာဂမနံ မမာ**တိ ပဏှေ မမ အာဂမနံ **တဿ** ပေါရိသာဒဿ **ပဋိသုဏိတွာ** ပါတောဝ အာဂမိဿာမီတိ ပဋိဿဝံ ကတွာ။ **ရဋ္ဌံ နိယျာတယိံ တဒါ**တိ တဒါ ပေါရိသာဒဿ သန္တိကံ ဂန္တုကာမော “ဣဒံ ဝေါ ရဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇထာ”တိ မာတာပိတူနံ တိယောဇနသတိကံ ရဋ္ဌံ နိယျာတေသိံ။

၁၀၁။ ကသ္မာ ပန ရဋ္ဌံ နိယျာတယိန္တိ? **အနုဿရိတွာ သတံ ဓမ္မန္တိ**[1] ယသ္မာ ပန ပဋိညာယ သစ္စာပနံ နာမ သတံ သာဓူနံ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ပဝေဏိ ကုလဝံသော၊ တသ္မာ တံ သစ္စပါရမိတာဓမ္မံ **ပုဗ္ဗကံ** ပေါရာဏံ ဇိနေဟိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ သေဝိတံ အနုဿရိတွာ သစ္စံ အနုရက္ခန္တော **တဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဓနံ ဒတွာ** အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ **ပေါရိသာဒံ ဥပါဂမိံ**။

၁၀၂။ **နတ္ထိ မေ သံသယော တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ ပေါရိသာဒဿ သန္တိကံ ဂမနေ “အယံ မံ ကိံ နု ခေါ ဃာတေဿတိ၊ ဥဒါဟု နော”တိ မယှံ သံသယော နတ္ထိ။ “ဧကန္တေ သာဟသိကော မယာ သဒ္ဓိံ ကေသတစ္ဆိယေ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္မကရဏသဉ္ဇော ဧကန္တေနေဝ ဃာတေဿတီ”တိ ဇာနန္တော ဧဝ ကေဝလံ သစ္စဝါစံ အနုရက္ခန္တော အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ တံ ဥပါဂမိံ။ ယသ္မာ စေတဒေဝံ၊ တသ္မာ သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ ပရမတ္ထ-ဘာဝပ္ပတ္တာ သစ္စပါရမီတိ။

ဥပါဂတေ ပန မဟာသတ္တေ ဝိကသိတပုဏ္ဍရီကပဒုမသဿိရိကမဿ မုခံ ဒိသွာ “အယံ ဝိဂတမရဏဘယော ဟုတွာ အာဂတော၊ ကိဿ နု ခေါ ဧသ အာနုဘာဝေါ”တိ စိန္တေန္တော “တဿ မညေ ဓမ္မဿ သုတတ္တာ အယံ ဧဝံ

၁-သဒ္ဒမ္မန္တိ (သီ)

တေဇဝါ နိဗ္ဗုယော စ ဇာတော၊ အဟမ္ပိ တံ သုဘွာ တေဇဝါ နိဗ္ဗုယော စ ဘဝိဿာမီ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ပေါရိသာဒေါ မဟာသတ္တံ အာဟ “သုဏောမ သတာရဟာဂါထာယော ယာသံ သဝနတ္ထံ တွံ အတ္တနော နဂရံ ဂတော”တိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော “အယံ ပေါရိသာဒေါ ပါပဓမ္မော၊ ဇှမံ ထောကံ နိဂ္ဂဟေတွာ လဇ္ဇာပေတွာ ကထေဿာမီ”တိ—

“အဓမ္မိကဿ လုဒ္ဒဿ၊ နိစ္စံ လောဟိတပါဏိနော။
နတ္ထိ သစ္စံ ကုတော ဓမ္မော၊ ကိံ သုတေန ကရိဿသီ”တိ[၁]—

ဝတွာ ပုန တေန သုဋ္ဌုတရံ သဥ္စာတသဝနာဒရေန—

“သုတွာ ဓမ္မံ ဝိဇာနန္တိ၊ နရာ ကလျာဏပါပကံ။
အပိ ဂါထာ သုဏိတွာန၊ ဓမ္မေ မေ ရမတေ မနော”တိ[၂]—

ဝုတ္တေ “အယံ အတိဝိယ သဥ္စာတာဒရော သောတုကာမော၊ ဟန္ဒဿ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “တေန ဟိ သမ္မ သာဓုကံ သုဏောဟိ မနသိကရောဟီ”တိ ဝတွာ နန္ဒဗြာဟ္မဏေန ကထိတနိယာမေနေဝ ဂါထာနံ သက္ကစ္စံ ထုတိံ ကတွာ ဆကာမာဝစရဒေဝလောကေ ဧကကောလာဟလံ ကတွာ ဒေဝတာသု သာဓုကာရံ ဒဒမာနာသု မဟာသတ္တော ပေါရိသာဒဿ—

“သကိဒေဝ မဟာရာဇ၊ သဗ္ဘိ ဟောတိ သမာဂမော။
သာ နံ သင်္ဂတိ ပါလေတိ၊ နာ'သဗ္ဘိ ဗဟုသင်္ဂမော။

သဗ္ဘိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဘိ ကုဗ္ဗေထ သန္ထဝံ။
သတံ သဒ္ဓမ္မ'မညာယ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ၊
အထော သရီရမ္ပိ ဇရံ ဥပေတိ။
သတဉ္စ ဓမ္မော န ဇရံ ဥပေတိ၊
သန္တော ဟဝေ သဗ္ဘိ ပဝေဒယန္တိ။

နဘဉ္စ ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ၊
ပါရံ သမုဒ္ဒဿ တ'ဒါဟု ဒူရေ။
တတော ဟဝေ ဒူရတရံ ဝဒန္တိ၊
သတဉ္စ ဓမ္မော အသတဉ္စ ရာဇာ”တိ[၃]—

၁-ခု ၆-၁၃၉-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၆-၁၄၁-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၆-၁၃၆-၁၄၀-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

ဓမ္မံ ကထေသိ။ တဿ တေန သုကထိတတ္တာ စေဝ အတ္တနော စ ပုညာနုဘာဝေန ဂါထာ သုဏန္တဿေဝ သကလသရီရံ ပဉ္စဝဏ္ဏာယ ပီတိယာ ပရိပူရိ။ သော ဗောဓိသတ္တေ မုဒုစိတ္တော ဟုတွာ "သမ္မ သုတသောမ ဒါတဗ္ဗယုတ္တကံ ဟိရညာဒိံ န ပဿာမိ၊ ဧကေကာယ ဂါထာယ ဧကေကံ ဝရံ ဒဿာမီ"တိ အာဟ။ အထ နံ မဟာသတ္တော "တွံ အတ္တနောပိ ဟိတာနိ အဇာနန္တော ပရဿ ကိံ နာမ ဝရံ ဒဿသီ"တိ အပသာဒေတွာ ပုန တေန "ဝရံ ဂဏှထာ"တိ ယာစိတော သဗ္ဗပဌမံ "အဟံ စိရကာလံ တံ အရောဂံ ပဿေယျ"န္တိ ဝရံ ယာစိ။ သော "အယံ ဣဒါနိ မေ ဝဓိတွာ မံသံ ခါဒိတုကာမဿ မဟာနတ္ထကရဿ မယှမေဝ ဇီဝိတမိစ္ဆတီ"တိ တုဋ္ဌမာနသော ဝဉ္စေတွာ ဝရဿ ဂဟိတဘာဝံ အဇာနန္တော အဒါသိ။ မဟာသတ္တော ဟိ ဥပါယကုသလတာယ တဿ စိရံ ဇီဝိတုကာမတာပဒေသေန အတ္တနော ဇီဝိတံ ယာစိ။ အထ "ပရောသတံ ခတ္တိယာနံ ဇီဝိတံ ဒေဟီ"တိ ဒုတိယံ ဝရံ၊ တေသံ သကေ ရဋ္ဌေ ပဋိပါဒနံ တတိယံ ဝရံ၊ မနုဿမံသခါဒနတော ဝိရမဏံ စတုတ္ထံ ဝရံ ယာစိ။ သော တီဏိ ဝရာနိ ဒတွာ စတုတ္ထံ ဝရံ အဒါတုကာမော "အညံ ဝရံ ဂဏှာဟီ"တိ ဝတွာပိ မဟာသတ္တေန နိပ္ပီဠိယမာနော တမ္ပိ အဒါသိယေဝ။

အထ ဗောဓိသတ္တော ပေါရိသာဒံ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ တေနေဝ ရာဇာနော မောစာပေတွာ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဒါရကာနံ ကဏ္ဏတော သုတ္တဝဋ္ဋိ ဝိယ သဏိကံ ရဇ္ဇုယော နီဟရိတွာ ပေါရိသာဒေန ဧကံ တစံ အာဟရာပေတွာ ပါသာဏေန ဃံသိတွာ သစ္စကိရိယံ ကတွာ တေသံ ဟတ္ထတလာနိ မက္ခေသိ။ တင်္ခဏံ ဧဝ ဖာသုကံ အဟောသိ။ ဒွီဟတီဟံ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ တေ အရောဂေ ကာရေတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ အဘိဇ္ဇနကဘာဝံ မိတ္တသန္ထဝံ ကာရေတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ တံ ဗာရာဏသိံ နေတွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ "အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ"တိ တေ ရာဇာနော အတ္တနော အတ္တနော နဂရံ ပေသေတွာ ဣန္ဒပတ္တနဂရတော အာဂတာယ အတ္တနော စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ပရိဝုတော အတ္တနော နဂရံ ဂတော တုဋ္ဌပမုဒိတေန နာဂရဇနေန သမ္ပရိဝါရိယမာနော အန္တေပုရံ ပဝိသိတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ မဟာတလံ အဘိရုဟိ။

အထ မဟာသတ္တော ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ မဟာဒါနာနိ ပဝတ္တေန္တော သီလာနိ ပရိပူရေန္တော ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တော ပါရမိယော အနုဗြူဟေသိ။ တေပိ ရာဇာနော မဟာသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရယိံသု။ တဒါ

ပေါရိသာဒေါ အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရော အဟောသိ၊ ကာဠဟတ္ထိအမစ္စော သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ နန္ဒဗြာဟ္မဏော အာနန္ဒတ္ထေရော၊ ရုက္ခဒေဝတာ မဟာ-ကဿပတ္ထေရော၊ ရာဇာနော ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ၊ သုတသောမမဟာရာဇာ လောကနာထော။

တဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသပါရမိယောပိ နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ **အလီနသတ္တုစရိယာဝဏ္ဏနာယ**[၁] ဝိယ မဟာသတ္တဿ ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေ-တဗ္ဗာတိ။

မဟာသုတသောမစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သီလပါရမီ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-သုဝဏ္ဏသာမစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁၁၁။ တေရသမေ **သာမော ယဒါ ဝနေ အာသိ**န္တိ ဟိမဝန္တသ္မိံ မိဂသမ္မတာယ နာမ နဒိယာ တီရေ မဟတိ အရညေ သာမော[၂] နာမ တာပသကုမာရော ယဒါ အဟောသိ။ **သက္ကေန အဘိနိမ္မိတော**တိ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဥပဒေသသမ္ပတ္တိယာ ဇာတတ္တာ သက္ကေန နိမ္မိတော ဇနိတော။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—အတီတေ ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ နဒိယာ တီရေ ဧကော နေသာဒဂါမော အဟောသိ။ တတ္ထ ဇေဋ္ဌနေသာဒဿ ပုတ္တော ဇာတော၊ တဿ "ဒုကူလော"တိ နာမမကံသု။ တဿာ ဧဝ နဒိယာ ပရတီရေပိ ဧကော နေသာဒဂါမော အဟောသိ။ တတ္ထ ဇေဋ္ဌနေသာဒဿ ဓီတာ ဇာတာ၊ တဿာ "ပါရိကာ"တိ နာမမကံသု။ တေ ဥဘောပိ ဗြဟ္မလောကတော အာဂတာ သုဒ္ဓသတ္တာ။ တေသံ ဝယပ္ပတ္တာနံ အနိစ္ဆမာနာနံယေဝ အာဝါဟ-ဝိဝါဟံ ကရိံသု။ တေ ဥဘောပိ ကိလေသသမုဒ္ဒံ အနောတရိတွာ ဗြဟ္မာနော ဝိယ ဧကတော ဝသိံသု။ န စ ကိဉ္စိ နေသာဒကမ္မံ ကရောန္တိ။

အထ ဒုကူလံ မာတာပိတရော "တာတ တွံ နေသာဒကမ္မံ န ကရောသိ၊ နေဝ ဃရာဝါသံ ဣစ္ဆသိ၊ ကိံ နာမ ကရိဿသီ"တိ အာဟံသု။ သော "တုမှေသု အနု-ဇာနန္တေသု ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ အာဟ။ တေန ဟိ ပဗ္ဗဇာဟီတိ။ ဒွေပိ ဇနာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ယသ္မိံ ဌာနေ မိဂသမ္မတာ နာမ နဒီ ဟိမဝန္တတော ဩတရိတွာ ဂင်္ဂံ ပတ္တာ၊ တံ ဌာနံ ဂန္တွာ ဂင်္ဂံ ပဟာယ မိဂသမ္မတာဘိမုခါ အဘိရုဟိံသု။

၁-စရိယာပိဋက-ဋ္ဌ ၁၆၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-သုဝဏ္ဏသာမော (က)

တဒါ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဝိဿကမ္မုနာ တသ္မိံ ဌာနေ အဿမံ မာပေသိ။ တေ တတ္ထ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတွာ သက္ကဒတ္တိယေ အဿမေ ကာမာဝစရမေတ္တံ ဘာဝေတွာ ပဋိဝသိံသု။ သက္ကောပိ တေသံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ။

သော ဧကဒိဝသံ "တေသံ စက္ခူ ပရိဟာယိဿန္တိ"တိ ဉတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ "ဘန္တေ ဝေါ စက္ခူနံ အန္တရာယော ပညာယတိ၊ ပဋိဇဂ္ဂနကံ ပုတ္တံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဇာနာမိ တုမှာကံ သုဒ္ဓစိတ္တတံ၊ တသ္မာ ပါရိကာယ ဥတုနိကာလေ နာဘိံ ဟတ္ထေန ပရာမသေယျာထ၊ ဧဝံ ဝေါ ပုတ္တော ဇာယိဿတိ၊ သော ဝေါ ဥပဋ္ဌဟိဿတီ"တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ဒုကူလပဏ္ဍိတော တံ ကာရဏံ ပါရိကာယ အာစိက္ခိတွာ တဿာ ဥတုနိကာလေ နာဘိံ ပရာမသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဒေဝလောကာ စဝိတွာ တဿာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ သာ ဒသမာသစ္စယေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ တေနေဝဿ "သုဝဏ္ဏသာမော"တိ နာမံ ကရိံသု။ တံ အပရဘာဂေ ဝဍ္ဎိတွာ သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကမှိ မာတာပိတရော ရက္ခန္တာ အဿမေ နိသီဒါပေတွာ သယမေဝ ဝနမူလဖလာဖလတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ဝနေ ဖလာဖလံ အာဒါယ နိဝတ္တိတွာ အဿမပဒတော အဝိဒူရေ မေဃေ ဥဋ္ဌိတေ ရုက္ခမူလံ ပဝိသိတွာ ဝမ္မိကမတ္ထကေ ဌိတာနံ သရီရတော သေဒဂန္ဓမိဿကေ ဥဒကေ တသ္မိံ ဝမ္မိကဗိလေ ဌိတဿ အာသီဝိသဿ နာသာပုဋံ ပဝိဋ္ဌေ အာသီဝိသော ကုဇ္ဈိတွာ နာသာဝါတေန ပဟရိ။ ဒွေ အန္ဓာ ဟုတွာ ပရိဒေဝမာနာ ဝိစရိံသု။ အထ မဟာသတ္တော "မမ မာတာပိတရော အတိစိရာယန္တိ၊ ကာ နု ခေါ တေသံ ပဝတ္တီ"တိ ပဋိမဂ္ဂံ ဂန္တွာ သဒ္ဒမကာသိ။ တေ တဿ သဒ္ဒံ သဉ္ဇာနိတွာ ပဋိသဒ္ဒံ ကတွာ ပုတ္တသိနေဟေန "တာတ သာမ ဣဓ ပရိပန္ထော အတ္ထိ၊ မာ အာဂမီ"တိ ဝတွာ သဒ္ဒါနုသာရေန သယမေဝ သမာဂမိံသု။ သော "ကေန ဝေါ ကာရဏေန စက္ခူနိ ဝိနဋ္ဌာနီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "တာတ မယံ န ဇာနာမ၊ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ရုက္ခမူလေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ ဌိတာ၊ အထ န ပဿာမာ"တိ ဝုတ္တမတ္တေ ဧဝ အညာသိ "တတ္ထ အာသီဝိသေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တေန ကုဒ္ဓေန နာသာဝါတော ဝိဿဋ္ဌော ဘဝိဿတီ"တိ။

အထ "မာ စိန္တယိတ္ထ၊ အဟံ ဝေါ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီ"တိ မာတာပိတရော အဿမံ နေတွာ တေသံ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒိသဉ္စရဏဋ္ဌာနေ ရဇ္ဇုကေ ဗန္ဓိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေ အဿမေ ဌပေတွာ ဝနမူလဖလာဖလာနိ အာဟရတိ၊ ပါတောဝ ဝသနဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇတိ၊ ပါနီယံ အာဟရတိ၊ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊

ဒန္တကဋ္ဌမုခေါဒကာနိ ဒတွာ မဓုရဖလာဖလံ ဒေတိ။ တေဟိ မုခေ ဝိက္ခာလိတေ သယံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ တေသံ အဝိဒူရေယေဝ အစ္ဆတိ “ကိံ နု ခေါ ဣမေ အာဏာပေန္တီ”တိ။ ဝိသေသေန စ မေတ္တံ ဗဟုလမကာသိ၊ တေနဿ သတ္တာ အပ္ပဋိကူလာ အဟေသုံ။ ယထာ စဿ သတ္တာ၊ ဧဝံ သတ္တာနံ သော ဗောဓိသတ္တော အပ္ပဋိကူလော။ ဧဝံ သော ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဖလာဖလတ္ထာယ အရညံ ဂစ္ဆန္တောပိ အာဂစ္ဆန္တောပိ မိဂဂဏပရိဝုတော ဧဝ အဟောသိ။ သီဟဗျဂ္ဃာဒိဝိပက္ခသတ္တာပိ တေန သဒ္ဓိံ အတိဝိယ ဝိဿတ္ထာ၊ မေတ္တာနုဘာဝေန ပနဿ ဝသနဋ္ဌာနေ အညမညံ တိရစ္ဆာနဂတာ မုဒုစိတ္တတံ ပဋိလဘိံသု။ ဣတိ သော သဗ္ဗတ္ထ မေတ္တာနုဘာဝေန အဘိရူ အနုတြာသီ ဗြဟ္မာ ဝိယ အဝေရော ဝိဟာသိ။ တေန ဝုတ္တံ **“ပဝနေ သီဟဗျဂ္ဃေ စ၊ မေတ္တာယမုပနာမယိ”**န္တိအာဒိ။

တတ္ထ **မေတ္တာယမုပနာမယိန္တိ** မ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ မေတ္တာဘာဝနာယ ကုရူရကမ္မန္တေ သီဟဗျဂ္ဃေပိ ဖရိ၊ ပဂေဝ သေသသတ္တေတိ အဓိပ္ပါယော။ အထ ဝါ မေတ္တာ အယတိ ပဝတ္တတိ ဧတေနာတိ မေတ္တာယော၊ မေတ္တာဘာဝနာ။ တံ မေတ္တာယံ ဥပနာမယိံ သတ္တေသု အနောဓိသော ဥပနေသိံ။ “သီဟဗျဂ္ဃေဟီ”တိပိ ပါဠော၊ တဿတ္ထော—န ကေဝလမဟမေဝ၊ အထ ခေါ ပဝနေ သီဟဗျဂ္ဃေဟိ ယသ္မိံ မဟာဝနေ တဒါ အဟံ ဝိဟရာမိ၊ တတ္ထ သီဟဗျဂ္ဃေဟိ သဒ္ဓိံ အဟံ သတ္တေသု မေတ္တံ ဥပနာမေသိံ။ သီဟဗျဂ္ဃာဒိ ဟိ တဒါ မမာနုဘာဝေန သတ္တေသု မေတ္တစိတ္တတံ ပဋိလဘိံသု၊ ပဂေဝ ဣတရေ သတ္တာတိ ဒဿေတိ။

၁၁၂။ **ပသဒမိဂဝရာဟေဟီ**တိ ပသဒမိဂေဟိ စေဝ ဝနသူကရေဟိ စ။ **ပရိဝါရေတွာ**တိ ဧတေဟိ အတ္တာနံ ပရိဝါရိတံ ကတွာ တသ္မိံ အရညေ **ဝသိံ**။

၁၁၃။ ဣဒါနိ တဒါ အတ္တနော မေတ္တာဘာဝနာယ လဒ္ဓံ အာနိသံသံ မတ္ထကပ္ပတ္တိဉ္စဿ ဒဿေတုံ **“န မံ ကောစိ ဥတ္တသတိ”**တိ ဩသာနဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—သသပိဠာရာဒိကော ဘီရုကဇာတိကောပိ **ကောစိ** သတ္တော **မံ န ဥတ္တသတိ** န ဥဗ္ဗိဇ္ဇတိ။ အဟမ္ပိ **ကဿစိ** သီဟဗျဂ္ဃာဒိတိရစ္ဆာနတော ယက္ခာဒိအမနုဿတော လုဒ္ဒလောဟိတပါဏိမနုဿတောတိ ကုတောစိပိ **န ဘာယာမိ**။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **မေတ္တာဗလေနုပတ္ထဒ္ဓေါ** စိရကာလံ ဘာဝိတာယ မေတ္တာပါရမိတာယာနုဘာဝေန ဥပတ္ထမ္ဘိတော တသ္မိံ **ပဝနေ** မဟာအရညေ **တဒါ ရမာမိ** အဘိရမာမီတိ။ သေသံ သုဝိညေယျမေဝ။

ဧဝံ ပန မဟာသတ္တော သဗ္ဗသတ္တေ မေတ္တာယန္တော မာတာပိတရော စ သာဓုကံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဧကဒိဝသံ အရညတော မဓုရဖလာဖလံ အာဟရိတွာ အဿမေ ဌပေတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ “ပါနီယံ အာဒါယ အာဂမိဿာမီ”တိ မိဂဂဏပရိဝုတော ဒွေ မိဂေ ဧကတော ကတွာ တေသံ ပိဋ္ဌိယံ ပါနီယဃဋံ ဌပေတွာ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ နဒီတိတ္ထံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ သမယေ ဗာရာဏသိယံ ပိဠိယက္ခော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သော မိဂမံသလောဘေန မာတရံ ရဇ္ဇေ ပဋိစ္ဆာပေတွာ သန္နဒ္ဓပဉ္စာဝုဓော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ မိဂေ ဝဓိတွာ မံသံ ခါဒိတွာ စရန္တော မိဂသမ္မတံ နဒိံ ပတွာ အနုပုဗ္ဗေန သာမဿ ပါနီယဂဟဏတိတ္ထံ ပတ္တော မိဂပဒဝလဉ္ဇံ ဒိသွာ ဂစ္ဆန္တော[၁] တံ တထာ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “မယာ ဧတ္တကံ ကာလံ ဧဝံ ဝိစရန္တေန မနုဿော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ဒေဝေါ နု ခေါ နာဂေါ နု ခေါ၊ သစာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ သဟသာ ပက္ကမေယျာတိ ယန္နူနာဟံ ဧတံ ဝိဇ္ဈိတွာ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ပုစ္ဆေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ မဟာသတ္တံ[၂] နှတွာ ဝါကစီရံ နိဝါသေတွာ အဇိနစမ္မံ ဧကံသံ ကရိတွာ ပါနီယဃဋံ ပူရေတွာ ဥက္ခိပိတွာ ဝါမံသကူဋေ ဌပနကာလေ “ဣဒါနိ တံ ဝိဇ္ဈိတုံ သမယော”တိ ဝိသပီတေန[၃] သရေန ဒက္ခိဏပဿေ ဝိဇ္ဈိ။ သရော ဝါမပဿေန နိက္ခမိ။ တဿ ဝိဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ မိဂဂဏော ဘီတော ပလာယိ။

သာမပဏ္ဍိတော ပန ဝိဒ္ဓေါပိ ပါနီယဃဋံ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ အနဝသုမ္ဘေတွာ[၄] သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ သဏိကံ ဩတာရေတွာ ဝါလုကံ ဗျူဟိတွာ ဌပေတွာ ဒိသံ ဝဝတ္ထပေတွာ မာတာပိတူနံ ဝသနဋ္ဌာနဒိသာဘာဂေန သီသံ ကတွာ နိပဇ္ဇိတွာ မုခေန လောဟိတံ ဆဍ္ဍေတွာ “မမ ကောစိ ဝေရီ နာမ နတ္ထိ၊ မမပိ ကတ္ထစိ ဝေရံ နာမ နတ္ထီ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ကော နု မံ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈိ၊ ပမတ္တံ ဥဒဟာရကံ။
ခတ္တိယော ဗြာဟ္မဏော ဝေဿော၊ ကော မံ ဝိဒ္ဓါ နိလီယတီ”တိ[၅]။

တံ သုတွာ ရာဇာ “အယံ မယာ ဝိဇ္ဈိတွာ ပထဝိယံ ပါတိတောပိ နေဝ မံ အက္ကောသတိ န ပရိဘာသတိ၊ မမ ဟဒယမံသံ သမ္ဗာဟန္တော ဝိယ ပိယဝစနေန သမုဒါစရတိ၊ ဂမိဿာမိဿ သန္တိက”န္တိ စိန္တေတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တာနံ အတ္တနာ စ ဝိဒ္ဓဘာဝံ အာဝိကတွာ “ကော ဝါ တွံ ကဿ ဝါ ပုတ္တော”တိ မဟာသတ္တံ ပုစ္ဆိ။

၁-အာဂစ္ဆန္တော (က)   ၂-မဟာသတ္တဿ (က)   ၃-ဝိသလိတ္တေန (က)
၄-အမုဉ္စိတွာ (သီ)   ၅-ခု ၆-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ။

သော "သာမော နာမာဟံ ဒုကူလပဏ္ဍိတဿ နာမ နေသာဒဇာတိနော ပုတ္တော၊ ကိဿ ပန မံ ဝိဇ္ဈိ"တိ အာဟ။ သော ပဌမံ "မိဂသညာယာ"တိ မုသာဝါဒံ ဝတွာ "အဟံ ဣမံ နိရပရာဓံ အကာရဏေန ဝိဇ္ဈိ"န္တိ အနုသောစိတွာ ယထာဘူတံ အာဝိကတွာ တဿ မာတာပိတူနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ တေသံ အတ္တာနံ အာဝိကတွာ တေဟိ ကတပဋိသန္ထာရော "သာမော မယာ ဝိဒ္ဓေါ"တိ ဝတွာ တေ ပရိဒေဝန္တေ သောကသမာပန္နေ "ယံ သာမေန ကတ္တဗ္ဗံ ပရိစာရိကကမ္မံ၊ တံ ကတွာ အဟံ ဝေါ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ"တိ သမဿာသေတွာ သာမဿ သန္တိကံ အာနေသိ။ တေ တတ္ထ ဂန္တွာ နာနပ္ပကာရံ ပရိဒေဝိတွာ တဿ ဥရေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ "ပုတ္တဿ မေ သရီရေ ဥသုမာ ဝတ္တတေဝ၊ ဝိသဝေဂေန ဝိသညိတံ အာပန္နော ဘဝိဿတိ၊ နိဗ္ဗိသဘာဝတ္ထာယ သစ္စကိရိယံ ကရိဿာမာ"တိ စိန္တေတွာ–

"ယံ ကိဉ္စိ'တ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ မယှဉ္စေဝ ပိတုစ္စ တေ။
သဗ္ဗေန တေန ကုသလေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတူ"တိ[၁]–

မာတရာ,

"ယံ ကိဉ္စိ'တ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ မယှဉ္စေဝ မာတုစ္စ တေ။
သဗ္ဗေန တေန ကုသလေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတူ"တိ[၁]–

ပိတရာ,

"ပဗ္ဗတျာ'ဟံ ဂန္ဓမာဒနေ၊ စိရရတ္တနိဝါသိနီ။
န မေ ပိယတရော ကောစိ၊ အညော သာမေန ဝိဇ္ဇတိ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတူ"တိ[၁]–

ဒေဝတာယ စ သစ္စကိရိယာယ ကတာယ မဟာသတ္တော ခိပ္ပံ ဝုဋ္ဌာသိ။ ပဒုမပတ္တပလာသေ ဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ ဝိနိဝဋ္ဋေတွာ အာဗာဓော ဝိဂတော။ ဝိဒ္ဓဋ္ဌာနံ အရောဂံ ပါကတိကမေဝ အဟောသိ။ မာတာပိတူနံ စက္ခူနိ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု။ ဣတိ မဟာသတ္တဿ အရောဂတာ, မာတာပိတူနဉ္စ စက္ခုပဋိလာဘော, အရုဏုဂ္ဂမနံ, တေသံ စတုန္နမ္ပိ အဿမေယေဝ အဝဋ္ဌာနန္တိ[၂] သဗ္ဗံ ဧကက္ခဏေယေဝ အဟောသိ။

အထ မဟာသတ္တော ရညာ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ "ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇာ"တိအာဒိနာ[၃] ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ဩဝဒိတွာ ပဉ္စ သီလာနိ

အဒါသိ။ သော တဿ ဩဝါဒံ သိရသာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝန္ဒိတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ သဒ္ဓိံ မာတာပိတူဟိ အဘိညာသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာယုပရိယော-သာနေ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒတ္ထေရော အဟောသိ၊ ဒေဝဓီတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ၊ ပိတာ မဟာ-ကဿပတ္ထေရော၊ မာတာ ဘဒ္ဒကာပိလာနီ၊ သာမပဏ္ဍိတော လောကနာထော။

တဿ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ သေသပါရမိယော နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာ။ တထာ ဝိသပီတေန သလ္လေန ဒက္ခိဏပဿေန ပဝိသိတွာ ဝါမပဿတော ဝိနိဝိဇ္ဈန-ဝသေန ဝိဒ္ဓေါပိ ကိဉ္စိ ကာယဝိကာရံ အကတွာ ဥဒကဃဋံ ဘူမိယံ နိက္ခိပနံ၊ ဝဓကေ အညာတေပိ ဉာတေ ဝိယ စိတ္တဝိကာရာဘာဝေါ၊ ပိယ-ဝစနေန သမုဒါစာရော၊ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနပုညတော မယှံ ပရိဟာနီတိ အနုသောစနမတ္တံ၊ အရောဂေ ဇာတေ ရညော ကာရုညံ မေတ္တဉ္စ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဩဝါဒဒါနန္တိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

သုဝဏ္ဏသာမစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-ဧကရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁၁၄။ စုဒ္ဒသမေ **ဧကရာဇာတိ ဝိဿုတော**တိ ဧကရာဇာတိ ဣမိနာ အန္ဝတ္ထ-နာမေန[1] ဇမ္ဗုဒီပတလေ ပါကဋော။

မဟာသတ္တော ဟိ တဒါ ဗာရာဏသိရညော ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပနိပ္ဖတ္တိံ ပတ္တော ဟုတွာ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ကုသလ သီလာစာရသဒ္ဓါသုတာဒိ အနညသာဓာရဏဂုဏဝိသေသယောဂေန ပါရမိပရိဘာဝနေန စ ဇမ္ဗုဒီပတလေ အဒုတိယတ္တာ ပဓာနဘာဝေန စ "ဧက-ရာဇာ"တိ ပကာသနာမော အဟောသိ။ **ပရမံ သီလံ အဓိဋ္ဌာယာ**တိ သုပရိ-သုဒ္ဓကာယိကဝါစသိကသံဝရသင်္ခါတဉ္စေဝ သုပရိသုဒ္ဓမနောသမာစာရသင်္ခါတဉ္စ ပရမံ ဥတ္တမံ ဒသကုသလကမ္မပထသီလံ သမာဒါနဝသေန စ အဝီတိက္ကမန-ဝသေန စ အဓိဋ္ဌဟိတွာ အနုဋ္ဌဟိတွာ။ **ပသာသာမိ မဟာမဟိ**န္တိ တိယောဇန-သတိကေ ကာသိရဋ္ဌေ မဟတိံ မဟိံ အနုသာသာမိ ရဇ္ဇံ ကာရေမိ။

---

[1] ၁-အတ္တနော နာမေန (က)

၁၁၅။ **ဒသကုသလကမ္မပထေ**တိ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ ယာဝ သမ္မာ-
ဒိဋ္ဌီတိ ဧတသ္မိံ ဒသဝိဓေ ကုသလကမ္မပထေ၊ ဧတေ ဝါ အနဝသေသတော
သမာဒါယ ဝတ္တာမိ။ **စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟီ**တိ ဒါနံ ပိယဝစနံ အတ္ထစရိယာ
သမာနတ္တတာတိ ဣမေဟိ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ သင်္ဂဏှနကာရဏေဟိ
ယဒါ ဧကရာဇာတိ ဝိဿုတော ဟောမိ၊ တဒါ ယထာရဟံ **မဟာဇနံ
သင်္ဂဏှာမီ**တိ သမ္ဗန္ဓော။

၁၁၆။ **ဧဝံ** ဒသကုသလကမ္မပထသီလပရိပူရဏံ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ
မဟာဇန[1] သင်္ဂဏှနဉ္စ ယထာဝုတ္တေန ဣမိနာ အာကာရေန **အပ္ပမတ္တဿ။
ဣဓလောကေ ပရတ္ထ စာ**တိ ဣမသ္မိံ လောကေ ယံ အပ္ပမဇ္ဇနံ၊ တတ္ထ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကေ
အတ္ထေ ပရလောကေ ယံ အပ္ပမဇ္ဇနံ တတ္ထ သမ္ပရာယိကေ အတ္ထေ အပ္ပမတ္တဿ
မေ သတောတိ အတ္ထော။ **ဒဗ္ဗသေနော**တိ ဧဝံနာမကော ကောသလရာဇာ။
ဥပဂန္တွာတိ စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ သန္နယှိတွာ အဗ္ဘုယျာနဝသေန မမ ရဇ္ဇံ
ဥပဂန္တွာ။ **အစ္ဆိန္ဒန္တော ပုရံ မမာ**တိ မမ ဗာရာဏသိနဂရံ ဗလက္ကာရေန
ဂဏှန္တော။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ— မဟာသတ္တော ဟိ တဒါ နဂရဿ စတူသု
ဒွါရေသု စတဿော မဇ္ဈေ ဧကံ နိဝေသနဒွါရေ ဧကန္တိ ဆ ဒါနသာလာယော
ကာရေတွာ ကပဏဒ္ဓိကာဒီနံ ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ ရက္ခတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ
ကရောတိ၊ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္နော အင်္ကေ နိသိန္နံ ပုတ္တံ ပရိတောသ-
ယမာနော ဝိယ သဗ္ဗသတ္တေ ပရိတောသယမာနော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတိ။
တဿေကော အမစ္စော အန္တေပုရေ ပဒုဿိတွာ အပရဘာဂေ ပါကဋော
ဇာတော။ အမစ္စာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ပရိဂ္ဂဏှန္တော တံ အတ္တနာ
ပစ္စက္ခတော ဉတွာ တံ အမစ္စံ ပက္ကောသာပေတွာ "အန္ဓဗာလ အယုတ္တံ တေ
ကတံ၊ န တွံ မမ ဝိဇိတေ ဝသိတုံ အရဟသိ၊ အတ္တနော ဓနဉ္စ ပုတ္တဒါရဉ္စ
ဂဟေတွာ အညတ္ထ ယာဟီ"တိ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေသိ။

သော ကောသလဇနပဒံ ဂန္တွာ ဒဗ္ဗသေနံ နာမ ကောသလရာဇာနံ
ဥပဋ္ဌဟန္တော အနုက္ကမေန တဿ ဝိဿာသိကော ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ
တံ ရာဇာနံ အာဟ "ဒေဝ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ နိမ္မက္ခိကမဓုပဋလသဒိသံ၊ အတိ-
မုဒုကော ရာဇာ၊ သုခေနေဝ တံ ရဇ္ဇံ ဂဏှိတုံ သက္ကောသီ"တိ[2]။ ဒဗ္ဗသေနော
ဗာရာဏသိရညော မဟာနုဘာဝတာယ တဿ ဝစနံ အသဒ္ဒဟန္တော မနုဿေ

၁-မဟာဇနံ (သီ) ၂-သက္ကာတိ (သီ)

ပေသေတွာ ကာသိရဋ္ဌေ ဂါမဃာတာဒီနိ ကာရေတွာ တေသံ စောရာနံ ဗောဓိသတ္တေန ခန္ဓံ ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇိတဘာဝံ သုတွာ ‘‘အတိဝိယ ဓမ္မိကော ရာဇာ’’တိ ဉတွာ ‘‘ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ’’တိ ဗလဝါဟနံ အာဒါယ နိယျာသိ။ အထ ဗာရာဏသိရညော မဟာယောဓာ ‘‘ကောသလရာဇာ အာဂစ္ဆတီ’’တိ သုတွာ ‘‘အမှာကံ ရဇ္ဇသီမံ အနောက္ကမန္တမေဝ နံ ပေါထေတွာ ဂဏှာမာ’’တိ အတ္တနော ရညော ဝဒိံသု။

ဗောဓိသတ္တော ‘‘တာတာ မံ နိဿာယ အညေသံ ကိလမနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ရဇ္ဇတ္ထိကာ ရဇ္ဇံ ဂဏှန္တု၊ မာ ဂမိတ္ထာ’’တိ နိဝါရေသိ။ ကောသလရာဇာ ဇနပဒမဇ္ဈံ ပါဝိသိ။ မဟာယောဓာ ပုနပိ ရညော တထေဝ ဝဒိံသု။ ရာဇာ ပုရိမနယေနေဝ နိဝါရေသိ။ ဒဗ္ဗသေနော ဗဟိနဂရေ ဌတွာ ‘‘ရဇ္ဇံ ဝါ ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ’’တိ ဧကရာဇဿ သာသနံ ပေသေသိ။ ဧကရာဇာ ‘‘နတ္ထိ မယာ ယုဒ္ဓံ ရဇ္ဇံ ဂဏှာတူ’’တိ ပဋိသာသနံ ပေသေသိ။ ပုနပိ မဟာယောဓာ ‘‘ဒေဝ န မယံ ကောသလရညော နဂရံ ပဝိသိတုံ ဒေမ၊ ဗဟိနဂရေယေဝ နံ ပေါထေတွာ ဂဏှာမာ’’တိ အာဟံသု။ ရာဇာ ပုရိမနယေနေဝ နိဝါရေတွာ နဂရဒွါရာနိ အဝါပုရာပေတွာ မဟာတလေ ပလ္လင်္ကမဇ္ဈေ နိသီဒိ။ ဒဗ္ဗသေနော မဟန္တေန ဗလဝါဟနေန နဂရံ ပဝိသိတွာ ဧကမ္ပိ ပဋိသတ္တုံ အပဿန္တော သဗ္ဗရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတံ ကတွာ ရာဇနိဝေသနံ ဂန္တွာ မဟာတလံ အာရုယှ နိရပရာဓံ ဗောဓိသတ္တံ ဂဏှာပေတွာ အာဝါဋေ နိခဏာပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

‘‘ဒဗ္ဗသေနော ဥပဂန္တွာ၊ အစ္ဆိန္ဒန္တော ပုရံ မမ။

၁၁၇။ ရာဇူပဇီဝေ နိဂမေ၊ သဗလဋ္ဌေ သရဋ္ဌကေ။
သဗ္ဗံ ဟတ္ထဂတံ ကတွာ၊ ကာသုယာ နိခဏီ မမ’’န္တိ။

တတ္ထ **ရာဇူပဇီဝေ**တိ အမစ္စပါရိသဇ္ဇဗြာဟ္မဏဂဟပတိအာဒိကေ ရာဇာနံ ဥပနိဿာယ ဇီဝန္တေ။ **နိဂမေ**တိ နေဂမေ။ **သဗလဋ္ဌေ**တိ သေနာပရိယာပန္နတာယ ဗလေ တိဋ္ဌန္တီတိ ဗလဋ္ဌာ၊ ဟတ္ထာရောဟာဒယော၊ ဗလဋ္ဌေဟိ သဟာတိ သဗလဋ္ဌေ။ **သရဋ္ဌကေ**တိ သဇနပဒေ၊ ရာဇူပဇီဝေ နိဂမေ စ အညဉ္စ **သဗ္ဗံ ဟတ္ထဂတံ ကတွာ။ ကာသုယာ နိခဏီ မမန္တိ** သဗလဝါဟနံ သကလံ မမ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ မမ္ပိ ဂလပ္ပမာဏေ အာဝါဋေ နိခဏာပေသိ။ **ဇာတကေပိ—**

“အနုတ္တရေ ကာမဂုဏေ သမိဒ္ဓေ၊
ဘုတွာန ပုဗ္ဗေ ဝသီ ဧကရာဇာ။
သော ဒါနိ ဒုဂ္ဂေ နရကမှိ ခိတ္တော၊
နပ္ပဇ္ဇဟေ ဝဏ္ဏဗလံ ပုရာဏ”န္တိ[၁]—

အာဝါဋေ ခိတ္တဘာဝေါ အာဂတော။ **ဇာတကဋ္ဌကထာယံ**[၂] ပန “သိက္ကာယ ပက္ခိပါပေတွာ ဥတ္တရုမ္မာရေ ဟေဋ္ဌာသီသကံ ဩလမ္ဗေသီ”တိ ဝုတ္တံ။

မဟာသတ္တော စောရရာဇာနံ အာရဗ္ဘ မေတ္တံ ဘာဝေတွာ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ကာယုတော ဥဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁၁၀။ “အမစ္စမဏ္ဍလံ ရဇ္ဇံ၊ ဖီတံ အန္တေပုရံ မမ။
အစ္ဆိန္ဒိတွာန ဂဟိတံ၊ ပိယပုတ္တံဝ ပဿဟ”န္တိ။

တတ္ထ **အမစ္စမဏ္ဍလ**န္တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ရာဇကိစ္စေ ရညာ အမာ သဟ ဝတ္တန္တီတိ အမစ္စာ၊ သဒ္ဓိံ ဝါ တေသံ မဏ္ဍလံ သမူဟံ။ **ဖီတ**န္တိ ဗလဝါဟနေန နဂရဇနပဒါဒီဟိ သမိဒ္ဓံ **ရဇ္ဇံ**။ ဇူတ္တာဂါရဒါသိဒါသပရိဇနေဟိ စေဝ ဝတ္ထာဘရဏာဒိဥပဘောဂူပကရဏေဟိ စ သမိဒ္ဓံ **မမ အန္တေပုရဉ္စ** အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဟိတကံ ဂဏှန္တံ အမိတ္တရာဇာနံ ယာယ[၃] အတ္တနော **ပိယပုတ္တံဝ ပဿိံ အဟံ**၊ တာယ ဧဝံဘူတာယ မေတ္တာယ မေ သမော သကလလောကေ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဧဝံဘူတာ သော မေ မေတ္တာပါရမီ ပရမတ္ထပါရမိဘာဝံ ပတ္တာတိ အဓိပ္ပါယော။

ဧဝံ ပန မဟာသတ္တေ တံ စောရရာဇာနံ အာရဗ္ဘ မေတ္တံ ဖရိတွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နေ တဿ သရီရေ ဒါဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော “ဍယှာမိ ဍယှာမီ”တိ ဘူမိယံ အပရာပရံ ပရိဝတ္တတိ။ “ကိမေတ”န္တိ ဝုတ္တေ မဟာရာဇ တုမှေ နိရပရာဓံ ဓမ္မိကရာဇာနံ အာဝါဋေ နိခဏာပယိတ္ထာတိ။ “တေန ဟိ ဝေဂေန ဂန္တွာ တံ ဥဒ္ဓရထာ”တိ အာဟ။ ပုရိသာ ဂန္တွာ တံ ရာဇာနံ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နံ ဒိသွာ အာဂန္တွာ ဒုဗ္ဗသေနဿ အာရောစေသုံ။ သော ဝေဂေန ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ခမာပေတွာ “တုမှာကံ ရဇ္ဇံ တုမှေဝ ကာရေထ၊ အဟံ ဝေါ စောရေ ပဋိဗာဟေဿာမီ”တိ ဝတွာ တဿ ဒုဋ္ဌာမစ္စဿ ရာဇာဏံ ကာရေတွာ ပက္ကာမိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ရဇ္ဇံ အမစ္စာနံ နိယျာတေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ မဟာဇနံ သီလာဒိဂုဏေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ အာယုပရိယောသာနေ

၁-ခု ၅-၉၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဇာတက-ဋ္ဌ ၃-၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-နိဿာယ (သီ၊ က)

ဗြဟ္မလောကပရာယနော အဟောသိ။ တဒါ ဒဗ္ဗသေနော အာနန္ဒတ္ထေရော အဟောသိ၊ ဧကရာဇာ လောကနာထော။

တဿ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဆသု ဒါနသာလာသု ဆသတသဟဿဝိဿဇ္ဇနေန ပစ္စတ္ထိကရညော သကလရဇ္ဇပရိစ္စာဂေန စ ဒါနပါရမီ၊ နိစ္စသီလဥပေါသထ-ကမ္မဝသေန ပဗ္ဗဇိတဿ အနဝသေသသီလသံဝရဝသေန စ သီလပါရမီ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝသေန ဈာနာဓိဂမဝသေန စ နေက္ခမ္မပါရမီ၊ သတ္တာနံ ဟိတာဟိတ-ဝိစာရဏဝသေန ဒါနသီလာဒိသံဝိဓာနဝသေန စ ပညာပါရမီ၊ ဒါနာဒိပုည-သမ္ဘာရဿ အဗ္ဘုဿဟနဝသေန ကာမဝိတက္ကာဒိဝိနောဒနဝသေန စ ဝီရိယ-ပါရမီ၊ ဒုဋ္ဌာမစ္စဿ ဒဗ္ဗသေနရညော စ အပရာဓသဟနဝသေန ခန္တိပါရမီ၊ ယထာပဋိညံ ဒါနာဒိနာ အဝိသံဝါဒနဝသေန စ သစ္စပါရမီ၊ ဒါနာဒီနံ အစလ-သမာဒါနာဓိဋ္ဌာနဝသေန အဓိဋ္ဌာနပါရမီ၊ ပစ္စတ္ထိကေပိ ဧကန္တေန ဟိတူပ-သံဟာရဝသေန မေတ္တာဈာနနိဗ္ဗတ္တနေန စ မေတ္တာပါရမီ၊ ဒုဋ္ဌာမစ္စေန ဒဗ္ဗ-သေနေန စ ကတာပရာဓေ ဟိတေသီဟိ အတ္တနော အမစ္စာဒီဟိ နိဗ္ဗတ္တိတေ ဥပကာရေ စ အဇ္ဈုပေက္ခဏေန ရဇ္ဇသုခပ္ပတ္တကာလေ ပစ္စတ္ထိကရညာ နရကေ ခိတ္တကာလေ သမာနစိတ္တတာယ စ ဥပေက္ခာပါရမီ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉှေတံ—

"ပနုဇ္ဇ ဒုက္ခေန သုခံ ဇနိန္ဒ၊
သုခေန ဝါ ဒုက္ခ'မသယှသာဟိ။
ဥဘယတ္ထ သန္တော အဘိနိဗ္ဗုတတ္တာ၊
သုခေ စ ဒုက္ခေ စ ဘဝန္တိ တုလျာ"တိ[၁]။

ယသ္မာ ပနေတ္ထ မေတ္တာပါရမီ အတိသယဝတီ၊ တသ္မာ တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ သာ ဧဝ ပါဠိ အာရုဠှာ။ တထာ ဣဓ မဟာသတ္တဿ သဗ္ဗသတ္တေသု ဩရသပုတ္တေ ဝိယ သမာနုကမ္ပတာဒယော ဂုဏဝိသေသာ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာတိ။

ဧကရာဇစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

မေတ္တာပါရမီ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၅-၉၄-ပိဋ္ဌေ။

၁၅-မဟာလောမဟံသစရိယာဝဏ္ဏနာ

၁၁၉။ ပန္နရသမေ “သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမီ”တိ ဧတ္ထာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—

မဟာသတ္တော ဟိ တဒါ မဟတိ ဥဠာရဘောဂေ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝုဒ္ဓိမန္ဝာယ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ ဂရုဝါသံ ဝသန္တော သဗ္ဗသိပ္ပါနိ နိပ္ဖတ္တိံ ပတွာ ကုလဃရံ အာဂန္တွာ မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ဉာတကေဟိ “ကုဋုမ္ဗံ သဏ္ဌပေဟီ”တိ ယာစိယမာနောပိ အနိစ္စတာမနသိကာရမုခေန သဗ္ဗဘဝေသု အဘိဝဍ္ဎမာနသံဝေဂေါ ကာယေ စ အသုဘသညံ ပဋိလဘိတွာ ဃရာဝါသပလိဗောဓဘူတံ ကိလေသဂဟနံ အနောဂါဟေတွာဝ စိရကာလသမ္ဘာရိတံ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယံ ဥပဗြူဟယမာနော မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ ပုန စိန္တေသိ “သစာဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ဂုဏသမ္ဘာဝနာယ ပါကဋော[၁] ဘဝိဿာမီ”တိ။

သော လာဘသက္ကာရံ ဇိဂုစ္ဆန္တော ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုပဂန္တွာ “ပဟောမိ စာဟံ လာဘာလာဘာဒီသု နိဗ္ဗိကာရော ဟောတု”န္တိ အတ္တာနံ တက္ကေန္တော “ဝိသေသတော ပရပရိဘဝသဟနာဒိပဋိပဒံ ပူရေန္တော ဥပေက္ခာပါရမိံ မတ္ထကံ ပါပေဿာမီ”တိ နိဝတ္ထဝတ္ထေနေဝ ဂေဟတော နိက္ခမိတွာ ပရမသလ္လေခဝုတ္တိကောပိ အဗလဗလော အမန္ဒမန္ဒော ဝိယ ပရေသံ အစိတ္တကရူပေန ဟီဠိတပရိဘူတော ဟုတွာ ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု ဧကရတ္တိဝါသေနေဝ ဝိစရတိ။ ယတ္ထ ပန မဟန္တံ ပရိဘဝံ ပဋိလဘတိ၊ တတ္ထ စိရမ္ပိ ဝသတိ။ သော နိဝတ္ထဝတ္ထေ ဇိဏ္ဏေ ပိလောတိကခဏ္ဍေနေဝ တသ္မိမ္ပိ ဇိဏ္ဏေ ကေနစိ ဒိန္နံ အဂ္ဂဏှန္တော ဟိရိကောပီနပဋိစ္ဆာဒနမတ္တေနေဝ စရတိ။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဧကံ နိဂမဂါမံ အဂမာသိ။

တတ္ထ ဂါမဒါရကာ ဓုတ္တဇာတိကာ ဝေဓဝေရာ ကေစိ[၂] ရာဇဝလ္လဘာနံ ပုတ္တနတ္တုဒါသာဒယော စ ဥဒ္ဓတာ ဥန္နဠာ စပလာ မုခရာ ဝိကိဏ္ဏဝါစာ ကာလေန ကာလံ ကီဠာပဟုလာ ဝိစရန္တိ။ ဒုဂ္ဂတေ မဟလ္လကေ ပုရိသေ စ ဣတ္ထိယော စ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ ဘသ္မပုဋေန ပိဋ္ဌိယံ အာကိရန္တိ၊ ကေတကီပဏ္ဏံ ကစ္ဆန္တရေ ဩလမ္ဗေန္တိ၊ တေန ဝိပ္ပကာရေန ပရိဝတ္တေတွာ ဩလောကေန္တေ ယထာဝဇ္ဇကီဠိတံ ဒဿေတွာ ဥပဟသန္တိ။ မဟာပုရိသော တသ္မိံ နိဂမေ တေ ဧဝံ ဝိစရန္တေ ဓုတ္တဒါရကေ ဒိသွာ “လဒ္ဓေါ ဒါနိ မေ ဥပေက္ခာပါရမိယာ

၁-ဂုဏသမ္ဘာဝနာသက္ကတော (သီ) ၂-ယေ ကေစိ (သီ)

ပရိပူရဏူပါယော"တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဝိဟာသိ။ တံ တေ ဓုတ္တဒါရကာ ပဿိတွာ ဝိပ္ပကာရံ ကာတုံ အာရဘိံသု။

မဟာသတ္တော တံ အသဟန္တော ဝိယ စ တေဟိ ဘာယန္တော ဝိယ စ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂစ္ဆတိ။ တေ တံ အနုဗန္ဓိံသု။ သော တေဟိ အနုဗန္ဓိယမာနော "ဧတ္ထ နတ္ထိ ကောစိ ပဋိဝတ္တာ"တိ သုသာနံ ဂန္တွာ အဋ္ဌိကံ သီသူပဓာနံ ကတွာ သယတိ။ ဓုတ္တဒါရကာပိ တတ္ထ ဂန္တွာ နိဋ္ဌုဘနာဒိကံ နာနပ္ပကာရံ ဝိပ္ပကာရံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။ ဧဝံ တေ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ကရောန္တိ ဧဝ။ ယေ ပန ဝိညူ ပုရိသာ၊ တေ ဧဝံ ကရောန္တေ ပဿန္တိ၊ တေ တေ ပဋိဗာဟိတွာ "အယံ မဟာနုဘာဝေါ တပဿီ မဟာယောဂီ"တိ စ ဉတွာ ဥဠာရံ သက္ကာရ-သမ္မာနံ ကရောန္တိ။ မဟာသတ္တော ပန သဗ္ဗတ္ထ ဧကသဒိသော ဝ ဟောတိ မဇ္ဈတ္တဘူတော။ တေန ဝုတ္တံ "**သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ**"တိအာဒိ။

တတ္ထ **သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ၊ ဆဝဋ္ဌိကံ ဥပနိဓာယာ**တိ အာမက-သုသာနေ ဆဍ္ဍိတကဠေဝရတော သောဏသိင်္ဂါလာဒီဟိ တဟိံ တဟိံ ဝိက္ခိတ္တေသု အဋ္ဌိကေသု ဧကံ အဋ္ဌိကံ သီသူပဓာနံ ကတွာ သုစိမှိ စ အသုစိမှိ စ သမာနစိတ္တတာယ တသ္မိံ သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ၊ သယာမီတိ အတ္ထော။ **ဂါမဏ္ဍလာ**တိ[၁] ဂါမဒါရကာ။ **ရူပံ ဒဿေန္တိနပ္ပက**န္တိ ယထာ-ဝဏ္ဏကီဠိတာယ နိဋ္ဌုဘနဥပဟသနဥမ္မိဟနာဒီဟိ ကဏ္ဏသောတေ သလာ-ကပ္ပဝေသနာဒီဟိ စ အတိကက္ခဠံ အနပ္ပကံ နာနပ္ပကာရံ ရူပံ ဝိကာရံ ကရောန္တိ။

၁၂၀။ **အပရေ**တိ တေသု ဧဝ ဂါမဒါရကေသု ဧကစ္စေ။ **ဥပါယနာ-နူပနေန္တိ**တိ "အယံ ဣမေသု ပရိဘဝဝသေန ဧဝရူပံ ဝိပ္ပကာရံ ကရောန္တေသု န ကိဉ္စိ ဝိကာရံ ဒဿေတိ၊ သမ္မာနနေ နု ခေါ ကီဒိသော"တိ ပရိဂ္ဂဏှန္တာ ဝိဝိဓံ ဗဟုံ ဂန္ဓမာလံ ဘောဇနံ အညာနိ စ ဥပါယနာနိ ပဏ္ဏာကာရာနိ ဥပနေန္တိ ဥပဟရန္တိ။ အပရေဟိ ဝါ တေဟိ အနာစာရဂါမဒါရကေဟိ အညေ ဝိညူ မနုဿာ "အယံ ဣမေသံ ဧဝံ ဝိဝိဓမ္ပိ ဝိပ္ပကာရံ ကရောန္တာနံ န ကုပ္ပတိ၊ အညဒတ္ထု ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယံယေဝ တေသု ဥပဋ္ဌပေတိ၊ အဟော အစ္ဆရိယပုရိသော"တိ **ဟဋ္ဌာ** "ဗဟု ဝတိမေဟိ တေသ္မိံ ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇန္တေဟိ အပုညံ ပသုတ"န္တိ **သံဝိဂ္ဂမာနသာ** ဟုတွာ **ဗဟုံ ဂန္ဓမာလံ ဝိဝိဓံ** ဘောဇနံ အညာနိ စ ဥပါယနာနိ ဥပနေန္တိ ဥပဟရန္တိ။

၁-ဂေါမဏ္ဍလာတိ (သီ၊ က)

၁၂၁။ **ယေ မေ ဒုက္ခံ ဥပဟရန္တီ**တိ ယေ ဂါမဒါရကာ မယှံ သရီရဒုက္ခံ ဥပဟရန္တိ ဥပနေန္တိ။ "ဥပဒဟန္တီ"တိပိ ပါဠော၊ ဥပ္ပါဒေန္တီတိ အတ္ထော။ **ယေ စ ဒေန္တိ သုခံ မမာ**တိ ယေ စ ဝိညူ မနုဿာ မမ မယှံ သုခံ ဒေန္တိ၊ မာလာဂန္ဓဘောဇနာဒိသုခူပကရဏေဟိ မမ သုခံ ဥပဟရန္တိ။ **သဗ္ဗေသံ သမကော ဟောမီ**တိ ကတ္ထစိပိ ဝိကာရာနုပ္ပတ္တိယာ သမာနစိတ္တတာယ ဝိဝိဓာနမ္ပိ တေသံ ဇနာနံ သမကော ကေဝလံ ဥပေက္ခကောဝ ဟောမိ ဘဝါမိ။ **ဒယာ ကောပေါ န ဝိဇ္ဇတီ**တိ ယသ္မာ မယှံ ဥပကာရကေ မေတ္တာစိတ္တတာသင်္ခါတာ ဒယာ၊ အပကာရကေ မနောပဒေါသသင်္ခါတော ကောပေါပိ န ဝိဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေသံ သမကော ဟောမီတိ ဒဿေတိ။

၁၂၂။ ဣဒါနိ ဘဂဝါ တဒါ ဥပကာရီသု အပကာရီသု စ သတ္တေသု သမပ္ပဝတ္တဉာဏသင်္ခါရဿ အတ္တနော သမာနစိတ္တတာ ဝိကာရာဘာဝေါ ယာ စ လောကဓမ္မေသု အနုပလိတ္တတာ အဟောသိ၊ တံ ဒဿေတုံ "**သုခဒုက္ခေ တုလာဘူတော**"တိ ဩသာနဂါထမာဟ။

တတ္ထ **သုခဒုက္ခေ**တိ သုခေ စ ဒုက္ခေ စ။ **တုလာဘူတော**တိ သမကံ ဂဟိတတုလာ ဝိယ ဩနတိဥန္နတိအပနတိံ ဝဇ္ဇေတွာ မဇ္ဈတ္တဘူတော၊ သုခဒုက္ခဂ္ဂဟဏေနေဝ စေတ္ထ တံနိမိတ္တဘာဝတော လာဘာလာဘာပိ ဂဟိ- တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ယသေသူ**တိ ကိတ္တီသု။ **အယသေသူ**တိ နိန္ဒာသု။ **သဗ္ဗတ္ထာ**တိ သဗ္ဗေသု သုခါဒီသု လောကဓမ္မေသု။ ဣတိ ဘဂဝါ တဒါ သဗ္ဗသတ္တေသု သဗ္ဗလောကဓမ္မေသု စ အနညသာဓာရဏံ အတ္တနော မဇ္ဈတ္တဘာဝံ ကိတ္တေတွာ တေန တသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အတ္တနော ဥပေက္ခာပါရမိယာ သိခါပ္ပတ္တဘာဝံ ဝိဘာဝေန္တော "**သော မေ ဥပေက္ခာပါရမီ**"တိ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

ဣမာပိ မဟာသတ္တဿ ပဌမံ ဒါနပါရမီ နာမ ဝိသေသတော သဗ္ဗ- ဝိဘဝပရိစ္စာဂေါ "ယေ ကေစိ ဣမံ သရီရံ ဂဟေတွာ ယံကိဉ္စိ အတ္တနော ဣစ္ဆိတံ ကရောန္တူ"တိ အနပေက္ခဘာဝေန အတ္တနော အတ္တဘာဝပရိစ္စာဂေါ စ ဒါနပါရမီ၊ ဟီနာဒိကဿ သဗ္ဗဿ အကတ္တဗ္ဗဿ အကရဏံ သီလပါရမီ၊ ကာမဿာဒဝိမုခဿ ဂေဟတော နိက္ခန္တဿ သတော ကာယေ အသုဘ- သညာနုဗြူဟနာ နေက္ခမ္မပါရမီ၊ သမ္ဘာဝိသမ္ဘာရာနံ ဥပကာရဓမ္မပရိဂ္ဂဟဏော တပ္ပဋိပက္ခပ္ပဟာနေ စ ကောသလ္လံ အဝိပရီတတော ဓမ္မသဘာဝစိန္တနာ စ ပညာပါရမီ၊ ကာမဝိတက္ကာဒိဝိနောဒနံ ဒုက္ခာဓိဝါသနဝီရိယဉ္စ ဝီရိယပါရမီ၊ သဗ္ဗာပိ အဓိဝါသနခန္တိ ခန္တိပါရမီ၊ ဝစီသစ္စံ သမာဒါနာဝိသံဝါဒနေန ဝိရတိသစ္စဉ္စ

သစ္စပါရမီ၊ အနုဝဇ္ဇဓမ္မေ အစလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ၊ အနောဓိသော သဗ္ဗသတ္တေသု မေတ္တာနုဒ္ဒယဘာဝေါ မေတ္တာပါရမီ၊ ဥပေက္ခာပါရမီ ပနဿ ယထာဝုတ္တဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ ဒသ ပါရမိယော လဗ္ဘန္တိ၊ ဥပေက္ခာပါရမီ စေတ္ထ အတိသယဝတီတိ ကတွာ သာယေဝ ဒေသနံ အာရုဠှာ။ တထာ ဣဓ မဟာသတ္တဿ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ မဟန္တဉ္စ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟာဘိနိက္ခမနသဒိသံ ဂေဟတော နိက္ခမနံ၊ တထာ နိက္ခမိတွာ လာဘသက္ကာရံ ဇိဂုစ္ဆတော ပရေသံ သမ္ဘာဝနံ ပရိဟရိတုကာမဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂံ အဂ္ဂဟေတွာ စိတ္တေနေဝ အနဝသေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂုဏေ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပရမသုခဝိဟာရော၊ ပရမပ္ပိစ္ဆတာ၊ ပဝိဝေကာဘိရတိ၊ ဥပေက္ခဏာဓိပ္ပါယေန အတ္တနော ကာယဇီဝိတနိရပေက္ခာ၊ ပရေဟိ အတ္တနော ဥပရိ ကတဝိပ္ပကာရာဓိဝါသနံ၊ ဥက္ကံသဂတသလ္လေခဝုတ္တိ၊ ဗောဓိသမ္ဘာရပဋိပက္ခာနံ ကိလေသာနံ တနုဘာဝေန ခီဏာသဝါနံ ဝိယ ပရေသံ ဥပကာရာပကာရေသု နိဗ္ဗိကာရဘာဝဟေတုဘူတေန သဗ္ဗတ္ထ မဇ္ဈတ္တဘာဝေန သမုဋ္ဌာပိတော လောကဓမ္မေဟိ အနုပလေပေါ၊ သဗ္ဗပါရမီနံ မုဒ္ဓဘူတာယ ဥပေက္ခာပါရမိယာ သိခါပ္ပတ္တီတိ ဧဝမာဒယော ဂုဏာနုဘာဝါ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ။

မဟာလောမဟံသစရိယာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥပေက္ခာပါရမီ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယဝဂ္ဂဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဥဒ္ဒါနဂါထာဝဏ္ဏနာ

"ယုဓဉ္စယော"တိအာဒိကာ ဥဒ္ဒါနဂါထာ။ တတ္ထ **ဘိသေနာ**တိ ဘိသာပဒေသေန **မဟာကဉ္စနစရိယံ**[1] ဒဿေတိ။ **သောဏနန္ဒော**တိ ဣမိနာ **သောဏပဏ္ဍိတစရိယံ**[2] ဒဿေတိ။ တထာ **မူဂပက္ခော**တိ မူဂပက္ခပဒေသေန **တေမိယပဏ္ဍိတစရိယံ**[3] ဒဿေတိ။ **ဥပေက္ခာပါရမိ**သီသေန **မဟာလောမဟံသစရိယံ**[4] ဒဿေတိ။ **အာသိ ဣတိ ဝုဋ္ဌံ မဟေသိနာ**တိ ယထာ သာရိပုတ္တ တုယှံ ဧတရဟိ ဒေသိတံ၊ ဣတိ ဧဝံ ဣမိနာ ဝိဓာနေန မဟန္တာနံ ဒါနပါရမိအာဒီနံ ဗောဓိသမ္ဘာရာနံ ဧသနတော မဟေသိနာ တဒါ ဗောဓိသတ္တဘူတေန မယာ ဝုဋ္ဌံ စိဏ္ဏံ စရိတံ ပဋိပန္နံ အာသိ အဟောသီတိ

၁-ခု ၄-၄၁၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-ခု ၄-၄၁၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-ခု ၄-၄၁၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-ခု ၄-၄၁၉-ပိဋ္ဌေ။

အတ္ထော။ ဣဒါနိ ပါရမိပရိပူရဏဝသေန စိရကာလပ္ပဝတ္တိတံ ဣဓ ဝုတ္တံ အဝုတ္တဉ္စ အတ္တနော ဒုက္ကရကိရိယံ ဧကဇ္ဈံ ကတွာ ယဒတ္ထံ သာ ပဝတ္တိတာ၊ တဉ္စ သင်္ခေပေနေဝ ဒဿေတုံ "**ဧဝံ ဗဟုဗ္ဗိဓ**"န္တိ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **ဧဝ**န္တိ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန။ **ဗဟုဗ္ဗိဓံ ဒုက္ခ**န္တိ အကိတ္တိပဏ္ဍိတာဒိကာလေ ကာရပဏ္ဏာဒိအာဟာရတာယ တဉ္စ ယာစကဿ ဒတွာ အာဟာရူပစ္ဆေဒါဒိနာ စ ဗဟုဝိဓံ နာနပ္ပကာရံ ဒုက္ခံ။ တထာ ကုရုရာဇာဒိကာလေ သက္ကသမ္ပတ္တိသဒိသာ **သမ္ပတ္တီ စ ဗဟုဗ္ဗိဓာ။ ဘဝါဘဝေ**တိ ခုဒ္ဒကေ စေဝ မဟန္တေ စ ဘဝေ။ ဘဝါဘဝေ ဝါ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော အနုဘဝိတွာ ဗဟုဝိဓေဟိ ဒုက္ခေဟိ အဝိဟညမာနော ဗဟုဝိဓာဟိ စ သမ္ပတ္တီဟိ အနာကမ္ပိယမာနော ပါရမိပရိပူရဏပသုတော ဧဝ ဟုတွာ တဒနုရူပံ ပဋိပတ္တိံ ပဋိပန္နော ဥတ္တမံ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ သမ္ဗုဒ္ဓတံ **ပတ္တော**၊ အဓိဂတောသ္မီတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ ယာသံ ပါရမီနံ ပရိပူရဏတ္ထံ သော ဒုက္ကရစရိယာ စိရံ ပဝတ္တိတာ၊ တာသံ အနဝသေသတော ပရိပုဏ္ဏဘာဝံ တေန စ ပတ္တဗ္ဗဖလဿ အတ္တနာ အဓိဂတဘာဝံ ဒဿေတုံ "**ဒတွာ ဒါတဗ္ဗကံ ဒါနံ၊ သီလံ ပူရေတွာ အသေသတော**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဒတွာ ဒါတဗ္ဗကံ ဒါန**န္တိ တဒါ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိတုံ အင်္ဂယာနပဋိပဒံ ပဋိပန္နေန မဟာဗောဓိသတ္တေန ဒါတဗ္ဗံ ဒေယျဓမ္မံ ဗာဟိရံ ရဇ္ဇာဒိံ အဇ္ဈတ္တိကံ အင်္ဂနယနာဒိံ ဒတွာ ပရိစ္စဇိတွာ တတော ဧဝ ရဇ္ဇပရိစ္စာဂေါ အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ နယနပရိစ္စာဂေါ ပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂေါ အတ္တပရိစ္စာဂေါတိ ပဉ္စမဟာပရိစ္စာဂပရိယောသာနံ ဒါနပါရမိဒါနဥပပါရမိဒါနပရမတ္ထပါရမိပ္ပဘေဒံ ဒါနံ အနဝသေသတော သမ္ပာဒေတွာတိ အတ္ထော။ တတ္ထ **အကိတ္တိဗြာဟ္မဏကာလေ**[1] **သင်္ခဗြာဟ္မဏကာလေ**[2]တိ ဧဝမာဒီသု ဣဓ အာဂတေသု အနာဂတေသု စ **ဝိသယှသေဋ္ဌိကာလေ**[3] **ဝေလာမကာလေ**[4]တိ ဧဝမာဒီသုပိ ဒါနပါရမိယာ မဟာပုရိသဿ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပနဿ **သသပဏ္ဍိတကာလေ**—

"ဘိက္ခာယ ဥပဂတံ ဒိသွာ၊ သကတ္တာနံ ပရိစ္စဇိံ။
ဒါနေန မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ ဒါနပါရမီ"တိ[5]—

၁-ခု ၄-၃၇၅၊ ခု ၅-၂၆၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ခု ၄-၃၇၆၊ ခု ၅-၂၀၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ခု ၅-၁၁၃-ပိဋ္ဌေ။
၄-အံ ၃-၁၉၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၅-ခု ၄-၃၉၇-ပိဋ္ဌေ။

ဧဝံ အတ္တပရိစ္စာဂံ ကရောန္တဿ ဒါနပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ ဣတရေသု ပန ယထာရဟံ ပါရမီဥပပါရမိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သီလံ ပူရေတွာ အသေသတောတိ တထာ အနဝသေသတော ကာယိကော သံဝရော ဝါစသိကော သံဝရော ကာယိကဝါစသိကော သံဝရော ဣန္ဒြိယသံဝရော ဘောဇနေ မတ္တညုတာ သုဝိသုဒ္ဓါဇီဝတာတိ ဧဝမာဒိကံ ဗောဓိသတ္တသီလံ သမ္ပာဒေန္တေန သီလပါရမီသီလဥပပါရမီသီလပရမတ္ထပါရမိပ္ပဘေဒံ ပူရေတဗ္ဗံ သဗ္ဗံ သီလံ ပူရေတွာ သမ္ပာဒေဝ သမ္ပာဒေတွာ။ ဣဓာပိ **သီလဝနာဂရာဇကာလေ**[1] **စမ္ပေယျနာဂရာဇကာလေ**[2]တိ ဧဝမာဒီသု ဣဓ အာဂတေသု အနာဂတေသု စ **မဟာကပိကာလေ**[3] **ဆဒ္ဒန္တကာလေ**[4]တိ ဧဝမာဒီသု မဟာသတ္တဿ သီလပါရမိယာ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပန **သင်္ခပါလကာလေ**—

"သူလေဟိ ဝိနိဝိဇ္ဈန္တေ၊ ကောဋ္ဋယန္တေပိ သတ္တိဘိ။
ဘောဇပုတ္တေ န ကုပ္ပါမိ၊ ဧသာ မေ သီလပါရမီ"တိ[5]—

ဧဝံ အတ္တပရိစ္စာဂံ ကရောန္တဿ သီလပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ ဣတရေသု ပန ယထာရဟံ ပါရမီဥပပါရမိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

နေက္ခမ္မံ ပါရမိံ ဂန္တွာတိ တထာ တိဝိဓေပိ မဟာဘိနိက္ခမနေ ပါရမိံ ပရမုက္ကံသံ ဂန္တွာ။ တတ္ထ **ယုဓဉ္စယကာလေ**[6] **သောမနဿကုမာရကာလေ**[7]တိ ဧဝမာဒီသု ဣဓ အာဂတေသု အနာဂတေသု စ **ဟတ္ထိပါလကုမာရကာလေ**[8] **မဃဒေဝကာလေ**[9]တိ ဧဝမာဒီသု မဟာရဇ္ဇံ ပဟာယ နေက္ခမ္မပါရမိယာ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပန **စူဠသုတသောမကာလေ**—

"မဟာရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတံ၊ ခေဠပိဏ္ဍံဝ ဆဍ္ဍယိံ။
စဇတော န ဟောတိ လဂ္ဂနံ၊ ဧသာ မေ နေက္ခမ္မပါရမီ"တိ[10]—

ဧဝံ နိဿင်္ဂတာယ ရဇ္ဇံ ဆဍ္ဍေတွာ နိက္ခမန္တဿ နေက္ခမ္မပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ ဣတရေသု ပန ယထာရဟံ ပါရမီဥပပါရမိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-ခု ၄-၃၉၉၊ ခု ၅-၁၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ခု ၄-၄၀၀၊ ခု ၅-၃၃၈-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-ခု ၄-၄၁၃၊ ခု ၅-၁၆၅-၃၈၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၄-ခု ၅-၃၇၁-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၅-ခု ၄-၄၀၇-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ခု ၄-၄၀၈၊ ခု ၅-၂၃၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၇-ခု ၄-၄၀၈၊ ခု ၅-၃၃၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၈-ခု ၅-၃၅၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၉-မ ၂-၂၆၂၊ ခု ၅-၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၁၀-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၇၃၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၅၄၊ အပဒါန-ဋ္ဌ ၁-၅၆-ပိဋ္ဌေသု။

ပဏ္ဍိတေ ပရိပုစ္ဆိတွာတိ ကိံ ကုသလံ ကိံ အကုသလံ ကိံ သာဝဇ္ဇံ ကိံ အနဝဇ္ဇန္တိအာဒိနာ ကုသလာဒိဓမ္မဝိဘာဂံ ကမ္မကမ္မဖလဝိဘာဂံ သတ္တာနံ ဥပကာရာဝဟံ အနဝဇ္ဇကမ္မာယတနသိပ္ပါယတနဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာဒိံ ပဏ္ဍိတေ သပ္ပညေ ပရိပုစ္ဆိတွာ။ ဧတေန ပညာပါရမိံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **ဝိဓုရပဏ္ဍိတ-ကာလေ**[၁] **မဟာဂေါဝိန္ဒပဏ္ဍိတကာလေ**[၂] **ကုဒ္ဒါလပဏ္ဍိတကာလေ**[၃] **အရကပဏ္ဍိတကာလေ**[၄] **ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကကာလေ**[၅] **မဟောသဓပဏ္ဍိတ-ကာလေ**[၆]တိ ဧဝမာဒီသု ပညာပါရမိယာ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေဝလန္တု ပနဿ **သေနကပဏ္ဍိတကာလေ**—

“ပညာယ ဝိစိနန္တောဟံ၊ ဗြာဟ္မဏံ မောစယိံ ဒုခါ။
ပညာယ မေ သမော နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ ပညာပါရမီ”တိ[၇]—

အန္တောဘသ္တဂတံ သပ္ပံ ဒဿေန္တဿ ပညာပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

ဝီရိယံ ကတွာန ဥတ္တမန္တိ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပါပေတုံ သမတ္ထတာယ ဥတ္တမံ ဥဠာရံ ဝီရိယန္တိ ဝိဝိဓမ္ပိ ဝီရိယပါရမိံ ကတွာ ဥပ္ပါဒေတွာ။ တတ္ထ **မဟာသီလဝ-ရာဇကာလေ**[၈] **ပဉ္စာဝုဓကုမာရကာလေ**[၈] **မဟာဝါနရိန္ဒကာလေ**[၉]တိ ဧဝ-မာဒီသု ဝီရိယပါရမိယာ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေဝလန္တု ပနဿ **မဟာဇနကကာလေ**—

“အတီရဒဿီ ဇလမဇ္ဈေ၊ ဟတာ သဗ္ဗေဝ မာနုသာ။
စိတ္တဿ အညထာ နတ္ထိ၊ ဧသာ မေ ဝီရိယပါရမီ”တိ[၁၀]—

ဧဝံ မဟာသမုဒ္ဒံ တရန္တဿ ဝီရိယပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

ခန္တိယာ ပါရမိံ ဂန္တွာတိ အဓိဝါသနခန္တိအာဒိ ခန္တိပရမုက္ကံသဘာဝံ ပါပေန္တော ခန္တိယာ ပါရမိံ ပရမကောဋိံ ဂန္တွာ၊ ခန္တိပါရမိံ သမ္ပာဒေတွာတိ အတ္ထော။ တတ္ထ **မဟာကပိကာလေ**[၁၁] **မဟိံသရာဇကာလေ**[၁၂] **ရုရုမိဂရာဇ-ကာလေ**[၁၃] **ဓမ္မဒေဝပုတ္တကာလေ**[၁၄]တိ ဧဝမာဒီသု ခန္တိပါရမိယာ ပူရိတတ္တ-ဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေဝလန္တု ပနဿ **ခန္တိဝါဒိကာလေ**—

၁-ခု ၆-၂၇၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ဒီ ၂-၁၇၈၊ ခု ၄-၃၀၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-ခု ၅-၁၆-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၅-၄၂-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဂဝေသိတဗ္ဗော။ ၆-ခု ၆-၂၀၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၇-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၇၃၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၅၅၊ အပဒါန-ဋ္ဌ ၁-၅၇-ပိဋ္ဌေသု။
၈-ခု ၅-၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၉-ခု ၅-၁၄-ပိဋ္ဌေ။
၁၀-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၇၃၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၅၅၊ အပဒါန-ဋ္ဌ ၁-၅၇-ပိဋ္ဌေသု။
၁၁-ခု ၄-၄၁၂၊ ခု ၅-၁၆၅-၃၀၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၁၂-ခု ၄-၄၁၂၊ ခု ၅-၈၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၁၃-ခု ၄-၄၀၃၊ ခု ၅-၂၇၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၁၄-ခု ၄-၄၀၅၊ ခု ၅-၂၂၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။

“အစေတနံဝ ကောဋ္ဋေန္တေ, တိဏှေန ဖရသုနာ မမံ။
ကာသိရာဇေ န ကုပ္ပါမိ, ဧသာ မေ ခန္တိပါရမီ”တိ[1]—

ဧဝံ အစေတနဘာဝေန ဝိယ မဟာဒုက္ခေ အနုဘဝန္တဿ ခန္တိပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

ကတွာ ဒဠှမဓိဋ္ဌာနန္တိ ကုသလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနံ တဿ တဿ ပါရမိသမာဒါနဿ တဒုပကာရကသမာဒါနဿ စ အဓိဋ္ဌာနံ ဒဠှတရံ အသိထိလံ ကတွာ, တံ တံ ဝတသမာဒါနံ အနိဝတ္တိဘာဝေန အဓိဋ္ဌဟိတွာတိ အတ္ထော။ တတ္ထ **ဇောတိပါလကာလေ**[2] **သရဘင်္ဂကာလေ**[3] **နေမိကာလေ**[4]တိ ဧဝမာဒီသု အဓိဋ္ဌာနပါရမိယာ ပူရိတတ္တဘာဝေါ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပနဿ **တေမိယကုမာရကာလေ**—

“မာတာပိတာ န မေ ဒေဿာ, အတ္တာ မေ န စ ဒေဿိယော[5]။
သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယှံ, တသ္မာ ဝတမဓိဋ္ဌဟိ”န္တိ[6]—

ဧဝံ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ဝတံ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

သစ္စဝါစာနုရက္ခိယာတိ သစ္စဝါစံ အနုရက္ခိတွာ ဇီဝိတန္တရာယေပိ အနရိယဝေါဟာရံ ဂူထံ ဝိယ ဇိဂုစ္ဆန္တော ပရိဟရိတွာ သဗ္ဗသော အဝိသံဝါဒိဘာဝံ ရက္ခိတွာ။ တတ္ထ **ကပိရာဇကာလေ**[7] **သစ္စတာပသကာလေ**[8] **မစ္ဆရာဇကာလေ**[9]တိ ဧဝမာဒီသု သစ္စပါရမိယာ ပူရိတတ္တဘာဝေါ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ဧကန္တေန ပနဿ **မဟာသုတသောမကာလေ**—

“သစ္စဝါစံ အနုရက္ခန္တော, စဇိတွာ မမ ဇီဝိတံ။
မောစေသိံ ဧကသတံ ခတ္တိယေ, ဧသာ မေ သစ္စပါရမီ”တိ[10]—

ဧဝံ ဇီဝိတံ စဇိတွာ သစ္စံ အနုရက္ခန္တဿ သစ္စပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၇၄၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၅၅၊ အပဒါန-ဋ္ဌ ၁-၅၇-ပိဋ္ဌေသု။
၂-မ ၂-၂၃၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-ခု ၆-၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၄-ခု ၄-၃၀၉၊ ခု ၆-၁၀၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၅-နဝိ ဒေဿံ မဟာယသံ (သီ၊က)
၆-ခု ၄-၄၁၃-ပိဋ္ဌေ။
၇-ခု ၄-၄၁၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၈-ဂဝေသိတဗ္ဗော။
၉-ခု ၅-၄၁၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၁၀-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၇၄၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၅၅၊ အပဒါန-ဋ္ဌ ၁-၅၇-ပိဋ္ဌေသု။

မေတ္တာယ ပါရမိံ ဂန္တွာတိ သဗ္ဗသတ္တေသု အနောဓိသော ဟိတူပသံဟာရ-လက္ခဏာယ မေတ္တာယ ပါရမိံ ပရမုက္ကံသတံ ပတွာ။ တတ္ထ **ဧကဒေသ ပါလ-ကာလေ**[၁] **မဟာသီလဝရာဇကာလေ**[၂] **သာမပဏ္ဍိတကာလေ**[၃]တိ ဧဝမာဒိသု မေတ္တာပါရမိယာ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေဝလန္တု ပနဿ **သုဝဏ္ဏသာမကာလေ**—

“န မံ ကောစိ ဥတ္တသတိ၊ နပိဟံ ဘာယာမိ ကဿစိ။
မေတ္တာဗလေနုပတ္ထဒ္ဓေါ၊ ရမာမိ ပဝနေ တဒါ”တိ[၄]—

ဧဝံ ဇီဝိတမ္ပိ အနောလောကေတွာ မေတ္တာယန္တဿ မေတ္တာပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။

သမ္မာနနာဝမာနနေတိ သက္ကစ္စံ ပူဇာသက္ကာရာဒိနာ သမ္မာနနေ ဩဋ္ဌု-ဘနာဒိနာ[၅] အဝမာနနေ စ သဗ္ဗတ္ထ လောကဓမ္မေ သမကော သမစိတ္တော နိဗ္ဗိကာရော ဟုတွာ ဥတ္တမံ အနုတ္တရံ သမ္ဗုဒ္ဓတ္တံ အဓိဂတောသ္မီတိ အတ္ထော။ တတ္ထ **မဟာဝါနရိန္ဒကာလေ**[၆] **ကာသိရာဇကာလေ ခေမဗြာဟ္မဏကာလေ အင်္ဂါရသေနပရိဗ္ဗာဇကကာလေ**[၇]တိ ဧဝမာဒိသု ဥပေက္ခာပါရမိယာ ပူရိတတ္တ-ဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ ကေဝလန္တု ပနဿ **မဟာလောမဟံသကာလေ**—

“သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ၊ ဆဝဋ္ဌိကံ ဥပနိဓာယဟံ။
ဂါမဏ္ဍလာ ဥပါဂန္တွာ၊ ရူပံ ဒဿေန္တိနပ္ပကာ”န္တိ[၈]—

ဧဝံ ဂါမဒါရကေသု ဩဋ္ဌုဘနာဒီဟိ စေဝ မာလာဂန္ဓူပဟာရာဒီဟိ စ သုခ-ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေန္တေသုပိ ဥပေက္ခံ အနတိဝတ္တန္တဿ ဥပေက္ခာပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ ဇာတာ။ ဣတိ ဘဂဝါ—

“ဧဝံ ဗဟုဗ္ဗိဓံ ဒုက္ခံ၊ သမ္ပတ္တီ စ ဗဟုဗ္ဗိဓာ။
ဘဝါဘဝေ အနုဘဝိတွာ၊ ပတ္တော သမ္ဗောဓိမုတ္တမ”န္တိ—

သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဓိဂန္တွာ ဣမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပေ အတ္တနာ ကတံ ဒုက္ကရစရိယံ သန်ဒေပေန္တော ဝတွာ ပုန—

“ဒတွာ ဒါတဗ္ဗကံ ဒါနံ၊ သီလံ ပူရေတွာ အသေသတော။
နေက္ခမ္မေ ပါရမိံ ဂန္တွာ၊ ပတ္တော သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ။

၁-ခု ၅-၁၂၅-ဓိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ခု ၅-၁၃-ဓိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၄-၄၁၀၊ ခု ၆-၁၇၄-ဓိဋ္ဌာဒီသု။
၄-ခု ၄-၄၁၀-ဓိဋ္ဌေ။ ၅-နိဋ္ဌုဘနာဒိနာ (သီ) ၆-ခု ၅-၁၄-ဓိဋ္ဌေ။
၇-ခု ၅-၁၆၁-ဓိဋ္ဌာဒီသု။ ၈-ခု ၄-၄၁၉-ဓိဋ္ဌေ။

ပဏ္ဍိတေ ပရိပုစ္ဆိတွာ၊ ဝီရိယံ ကတွာန မုတ္တမံ။
ခန္တိယာ ပါရမိံ ဂန္တွာ၊ ပတ္တော သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ။

ကတွာ ဒဠှမဓိဋ္ဌာနံ၊ သစ္စဝါစာနုရက္ခိယ။
မေတ္တာယ ပါရမိံ ဂန္တွာ၊ ပတ္တော သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ။

လာဘာလာဘေ ယသာယသေ၊ သမ္မာနနာဝမာနနေ။
သဗ္ဗတ္ထ သမကော ဟုတွာ၊ ပတ္တော သမ္ဗောဓိမုတ္တမ”န္တိ

အတ္တနာ သမ္မဒေဝ ပရိပူရိတာ ဒသ ပါရမိယော ဒဿေတိ။

ပကိဏ္ဏကကထာ

ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဌတွာ မဟာဗောဓိယာနပဋိပတ္တိယံ ဥဿာဟဇာတာနံ ကုလပုတ္တာနံ ဗောဓိသမ္ဘာရေသု နာနပ္ပကာရကောသလ္လတ္ထံ သဗ္ဗပါရမီသု **ပကိဏ္ဏကကထာ** ကထေတဗ္ဗာ။

တတြိဒံ ပဉှကမ္မံ—ကာ ပနေတာ ပါရမိယော? ကေနဋ္ဌေန ပါရမိယော? ကတိဝိဓာ စေတာ? ကော တာသံ ကမော? ကာနိ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာန-ပဒဋ္ဌာနာနိ? ကော ပစ္စယော? ကော သံကိလေသော? ကိံ ဝေါဒါနံ? ကော ပဋိပက္ခော? ကာ ပဋိပတ္တိ? ကော ဝိဘာဂေါ? ကော သင်္ဂဟော? ကော သမ္ပာဒနူပါယော? ကိတ္တကေန ကာလေန သမ္ပာဒနံ? ကော အာနိသံသော? ကိံ စေတာသံ ဖလန္တိ?

တတြိဒံ ဝိဿဇ္ဇနံ—**ကာ ပနေတာ ပါရမိယော**တိ? တဏှာမာနဒိဋ္ဌီဟိ[၁] အနုပဟတာ ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတာ ဒါနာဒယော ဂုဏာ ပါရမိယော။

ကေနဋ္ဌေန ပါရမိယောတိ? ဒါနသီလာဒိဂုဏဝိသေသယောဂေန သတ္တုတ္တမတာယ ပရမာ မဟာသတ္တာ ဗောဓိသတ္တာ၊ တေသံ ဘာဝေါ ကမ္မံ ဝါ ပါရမီ၊ ဒါနာဒိကိရိယာ။ အထ ဝါ ပရတီတိ[၂] ပရမော၊ ဒါနာဒိဂုဏာနံ ပူရကော ပါလကော စာတိ ဗောဓိသတ္တော၊ ပရမဿ[၃] အယံ, ပရမဿ ဝါ ဘာဝေါ, ကမ္မံ ဝါ ပါရမီ၊ ဒါနာဒိကိရိယာဝ။ အထ ဝါ ပရံ သတ္တံ အတ္တနိ မဝတိ ဗန္ဓတိ ဂုဏဝိသေသယောဂေန၊ ပရံ ဝါ အဓိကတရံ မဇ္ဇတိ သုဇ္ဈတိ သံကိလေသမလတော၊ ပရံ ဝါ သေဋ္ဌံ နိဗ္ဗာနံ ဝိသေသေန မယတိ ဂစ္ဆတိ၊ ပရံ ဝါ လောကံ ပမာဏဘူတေန ဉာဏဝိသေသေန ဣဓလောကံ ဝိယ မုနာတိ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပရံ ဝါ အတိဝိယ သီလာဒိဂုဏဂဏံ အတ္တနော သန္တာနေ မိနောတိ ပက္ခိပတိ၊ ပရံ ဝါ အတ္တဘူတတော ဓမ္မကာယတော အညံ ပဋိပက္ခံ ဝါ တဒနတ္ထကရံ ကိလေသစောရဂဏံ မိနာတိ ဟိံသတီတိ ပရမော၊ မဟာသတ္တော။ ပရမဿ အယန္တိအာဒိ ဝုတ္တနယေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ ပါရေ ဝါ နိဗ္ဗာနေ မဇ္ဇတိ သုဇ္ဈတိ သတ္တေ စ သောဓေတိ၊ တတ္ထ ဝါ သတ္တေ မဝတိ ဗန္ဓတိ ယောဇေတိ၊ တံ ဝါ မယတိ ဂစ္ဆတိ ဂမေတိ စ၊ မုနာတိ ဝါ တံ

၁-တဏှာမာနာဒီဟိ (က)　၂-ပူရေတီတိ (သီ၊ က)　၃-ဗောဓိသတ္တော ပရမော (သီ)

ယာထာဝတော၊ တတ္ထ ဝါ သတ္တေ မိနောတီတိ ပက္ခိပတိ၊ ကိလေသာရယော ဝါ သတ္တာနံ တတ္ထ မိနာတီတိ ဟိံသတီတိ ပါရမီ၊ မဟာပုရိသော။ တဿ ဘာဝေါ ကမ္မံ ဝါ ပါရမိတာ၊ ဒါနာဒိကိရိယာဝ။ ဣမိနာ နယေန ပါရမီ-သဒ္ဒတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကတိဝိဓာတိ? သင်္ခေပတော ဒသဝိဓာ၊ တာ ပန ပါဠိယံ သရူပတော အာဂတာယေဝ။ ယထာဟ—

“ဝိစိနန္တော တဒါ ဒက္ခိံ၊ ပဌမံ ဒါနပါရမိံ။
ပုဗ္ဗကေဟိ မဟေသီဟိ၊ အနုစိဏ္ဏံ မဟာပထ[1]”န္တိ[2]—

အာဒိ။ ယထာ စာဟ[3] “ကတိ နု ခေါ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ? ဒသ ခေါ သာရိပုတ္တ ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ၊ ကတမေ ဒသ? ဒါနံ ခေါ သာရိပုတ္တ ဗုဒ္ဓကာရကော ဓမ္မော၊ သီလံ နေက္ခမ္မံ ပညာ ဝီရိယံ ခန္တိ သစ္စံ အဓိဋ္ဌာနံ မေတ္တာ ဥပေက္ခာ ဗုဒ္ဓကာရကော ဓမ္မော၊ ဣမေ ခေါ သာရိပုတ္တ ဒသ ဗုဒ္ဓကာရကာ ဓမ္မာ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ၊ ဣဒံ ဝတွာ သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ—

“ဒါနံ သီလဉ္စ နေက္ခမ္မံ၊ ပညာ ဝီရိယေန ပဉ္စမံ။
ခန္တိ သစ္စမဓိဋ္ဌာနံ၊ မေတ္တုပေက္ခာတိ တေ ဒသာ”တိ[4]။

ကေစိ ပန “ဆဗ္ဗိဓာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ ဧတာသံ သင်္ဂဟဝသေန ဝုတ္တံ။ သော ပန သင်္ဂဟော ပရတော အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ကော တာသံ ကမောတိ ဧတ္ထ **ကမော**တိ ဒေသနာက္ကမော၊ သော စ ပဌမသမာဒါနဟေတုကော၊ သမာဒါနံ ပဝိစယဟေတုကံ[5]၊ ဣတိ ယထာ အာဒိမ္ဟိ ပဝိစိတာ သမာဒိန္နာ စ၊ တထာ ဒေသိတာ။ တတ္ထ ဒါနံ သီလဿ ဗဟူပကာရံ သုကရဉ္စာတိ တံ အာဒိမ္ဟိ ဝုတ္တံ။ ဒါနံ[6] သီလပရိဂ္ဂဟိတံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ မဟာနိသံသန္တိ ဒါနာနန္တရံ သီလံ ဝုတ္တံ။ သီလံ နေက္ခမ္မပရိဂ္ဂဟိတံ၊ နေက္ခမ္မံ ပညာပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ပညာ ဝီရိယပရိဂ္ဂဟိတာ၊ ဝီရိယံ ခန္တိပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ခန္တိ သစ္စပရိဂ္ဂဟိတာ၊ သစ္စံ အဓိဋ္ဌာနပရိဂ္ဂဟိတံ၊ အဓိဋ္ဌာနံ မေတ္တာပရိဂ္ဂဟိတံ၊

၁-အာသေဝိတနိသေဝိတံ (သီ၊ က) ၂-ခု ၄-၃၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ (က)
၄-ခု ၄-၃၀၆-ပိဋ္ဌေ ထောကံ ဝိသဒိသံ။ ၅-ပရိစယဟေတုကံ (သီ) ၆-အပိ စ ဒါနံ (က)

မေတ္တာ ဥပေက္ခာပရိဂ္ဂဟိတာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာတိ မေတ္တာနန္တရမုပေက္ခာ ဝုတ္တာ။ ဥပေက္ခာ ပန ကရုဏာဒိပရိဂ္ဂဟိတာ ကရုဏာ စ ဥပေက္ခာပရိဂ္ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကထံ ပန မဟာကာရုဏိကာ ဗောဓိသတ္တာ သတ္တေသု ဥပေက္ခကာ ဟောန္တီတိ? “ဥပေက္ခိတဗ္ဗယုတ္တေသု ကဉ္စိ ကာလံ ဥပေက္ခကာ ဟောန္တိ၊ န ပန သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗဒါ စာ”တိ ကေစိ။ အပရေ ပန “န သတ္တေသု ဥပေက္ခကာ၊ သတ္တကတေသု ပန ဝိပ္ပကာရေသု ဥပေက္ခကာ ဟောန္တီ”တိ။

အပရော နယော—ပစုရဇနေသုပိ ပဝတ္တိယာ သဗ္ဗသတ္တသာဓာရဏတ္တာ အပ္ပဖလတ္တာ သုကရတ္တာ စ အာဒိမှိ **ဒါနံ** ဝုတ္တံ။ သီလေန ဒါယကပဋိဂ္ဂါဟကသုဒ္ဓိတော ပရာနုဂ္ဂဟံ ဝတွာ ပရပီဠာနိဝတ္တိဝစနတော ကိရိယဓမ္မံ ဝတွာ အကိရိယဓမ္မဝစနတော ဘောဂသမ္ပတ္တိဟေတုံ ဝတွာ ဘဝသမ္ပတ္တိဟေတုဝစနတော စ ဒါနဿ အနန္တရံ **သီလံ** ဝုတ္တံ။ နေက္ခမ္မေန သီလသမ္ပတ္တိသိဒ္ဓိတော ကာယဝစီသုစရိတံ ဝတွာ မနောသုစရိတဝစနတော ဝိသုဒ္ဓသီလဿ သုခေနေဝ ဈာနသမိဇ္ဈနတော ကမ္မာပရာဓပ္ပဟာနေန ပယောဂသုဒ္ဓိံ ဝတွာ ကိလေသာပရာဓပ္ပဟာနေန အာသယသုဒ္ဓိဝစနတော ဝီတိက္ကမပ္ပဟာနေန စိတ္တဿ[1] ပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနဝစနတော စ သီလဿ အနန္တရံ **နေက္ခမ္မံ** ဝုတ္တံ။ ပညာယ နေက္ခမ္မဿ သိဒ္ဓိပရိသုဒ္ဓိတော ဈာနာဘာဝေန ပညာဘာဝဝစနတော “သမာဓိပဒဋ္ဌာနာ ဟိ ပညာ၊ ပညာပစ္စုပဋ္ဌာနော စ သမာဓိ”။ သမထနိမိတ္တံ ဝတွာ ဥပေက္ခာနိမိတ္တဝစနတော ပရဟိတဇ္ဈာနေန ပရဟိတကရဏူပါယကောသလ္လဝစနတော စ နေက္ခမ္မဿ အနန္တရံ **ပညာ** ဝုတ္တာ။ ဝီရိယာရမ္ဘေန ပညာကိစ္စသိဒ္ဓိတော သုညတာဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိံ ဝတွာ သတ္တဟိတာယ အာရမ္ဘဿ အစ္ဆရိယတာဝစနတော[2] ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ ဝတွာ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တဝစနတော နိသမ္မကာရိတံ ဝတွာ ဥဋ္ဌာနဝစနတော စ “နိသမ္မကာရိနော ဟိ ဥဋ္ဌာနံ ဖလဝိသေသမာဝဟတီ”တိ ပညာယ အနန္တရံ **ဝီရိယံ** ဝုတ္တံ။

ဝီရိယေန တိတိက္ခာသိဒ္ဓိတော “ဝီရိယဝါ ဟိ အာရဒ္ဓဝီရိယတ္တာ သတ္တသင်္ခါရေဟိ ဥပနီတံ ဒုက္ခံ အဘိဘုယျ ဝိဟရတီ”။ ဝီရိယဿ တိတိက္ခာလင်္ကာရဘာဝတော “ဝီရိယဝတော ဟိ တိတိက္ခာ သောဘတီ”။ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တံ ဝတွာ သမထနိမိတ္တဝစနတော အစ္စာရမ္ဘေန ဥဒ္ဓစ္စဒေါသပ္ပဟာနဝစနတော “ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ ဟိ ဥဒ္ဓစ္စဒေါသော ပဟီယတီ”။ ဝီရိယဝတော သာတစ္စကရဏဝစနတော “ခန္တိဗဟုလော ဟိ အနုဒ္ဓတော သာတစ္စကာရီ ဟောတီ”။

၁-ဝီတိက္ကမပ္ပဟာနေ ဋ္ဌိတဿ (သီ)　　၂-အမစ္ဆရိယတာဝစနတော (သီ)

အပ္ပမာဒဝတော ပရဟိတကိရိယာရမ္ဘေ ပစ္စုပကာရတဏှာဘာဝဝစနတော “ယာထာဝတော ဓမ္မနိဇ္ဈာနေ ဟိ သတိ တဏှာ န ဟောတိ”။ ပရဟိတာရမ္ဘေ ပရမေပိ ပရကတဒုက္ခသဟနတာဝစနတော စ ဝိရိယဿ အနန္တရံ **ခန္တီ** ဝုတ္တာ။ သဒ္ဓေန ခန္တိယာ ဝိရာဓိဋ္ဌာနတော အပကာရိနော အပကာရခန္တိံ ဝတွာ တဒုပကာရကရဏေ အဝိသံဝါဒဝစနတော ခန္တိယာ အပဝါဒဝါစာဝိကမ္ပနေန ဘူတဝါဒိတာယ အဝိဇဟနဝစနတော သစ္စသုညတာဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိံ ဝတွာ တဒုပဗြူဟိတဉာဏသစ္စဝစနတော စ ခန္တိယာ အနန္တရံ **သစ္စံ** ဝုတ္တံ။

အဓိဋ္ဌာနေန သစ္စသိဒ္ဓိတော “အစလာဓိဋ္ဌာနဿ ဟိ ဝိရတိ သိဇ္ဈတိ”။ အဝိသံဝါဒိတံ ဝတွာ တတ္ထ အစလဘာဝဝစနတော “သစ္စသန္ဓော ဟိ ဒါနာဒီသု ပဋိညာနုရူပံ နိစ္စလော ပဝတ္တတိ”။ ဉာဏသစ္စံ ဝတွာ သမ္ဘာရေသု ပဝတ္တိနိဋ္ဌာပနဝစနတော “ယထာဘူတဉာဏဝါ ဟိ ဗောဓိသမ္ဘာရေ အဓိဋ္ဌာတိ၊ တေ စ နိဋ္ဌာပေတိ ပဋိပက္ခေဟိ အကမ္ပိယဘာဝတော”တိ သစ္စဿ အနန္တရံ **အဓိဋ္ဌာနံ** ဝုတ္တံ။ မေတ္တာယ ပရဟိတကရဏသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနသိဒ္ဓိတော အဓိဋ္ဌာနံ ဝတွာ ဟိတူပသံဟာရဝစနတော “ဗောဓိသမ္ဘာရေ ဟိ အဓိတိဋ္ဌမာနော မေတ္တာဝိဟာရီ ဟောတိ”။ အစလာဓိဋ္ဌာနဿ သမာဒါနာဝိကောပနေန သမာဒါနသမ္ဘဝတော စ အဓိဋ္ဌာနဿ အနန္တရံ **မေတ္တာ** ဝုတ္တာ။ ဥပေက္ခာယ မေတ္တာဝိသုဒ္ဓိတော သတ္တေသု ဟိတူပသံဟာရံ ဝတွာ တဒပရာဓေသု ဥဒါသီနတာဝစနတော မေတ္တာဘာဝနံ ဝတွာ တန္နိဿန္ဒဘာဝနာဝစနတော ဟိတကာမသတ္တေဟိပိ ဥပေက္ခကောတိ အစ္ဆရိယဂုဏတာဝစနတော စ မေတ္တာယ အနန္တရံ **ဥပေက္ခာ** ဝုတ္တာတိ ဧဝမေတာသံ ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကာနိ လက္ခဏရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာနီတိ ဧတ္ထ အဝိသေသေန တာဝ သဗ္ဗာပိ ပါရမိယော ပရာနုဂ္ဂဟလက္ခဏာ၊ ပရေသံ ဥပကာရကရဏရသာ၊ အဝိကမ္ပနရသာ ဝါ၊ ဟိတေသိတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဗုဒ္ဓတ္တပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ၊ မဟာကရုဏာပဒဋ္ဌာနာ၊ ကရုဏူပါယကောသလ္လပဒဋ္ဌာနာ ဝါ။

ဝိသေသေန ပန ယသ္မာ ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတာ အတ္တူပကရဏပရိစ္စာဂစေတနာ **ဒါနပါရမိတာ၊** ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတံ ကာယဝစီသုစရိတံ အတ္ထတော အကတ္တဗ္ဗဝိရတိကတ္တဗ္ဗကရဏစေတနာဒယော စ **သီလပါရမိတာ၊** ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတော အာဒီနဝဒဿနပုဗ္ဗင်္ဂမော ကာမဘဝတော နိက္ခမနစိတ္တုပ္ပါဒေါ **နေက္ခမ္မပါရမိတာ၊** ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတော ဓမ္မာနံ သာမညဝိသေသလက္ခဏာဝဗောဓော

ပညာပါရမိတာ၊ ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတော ကာယစိတ္တေဟိ ပရဟိတာရမ္ဘော **ဝီရိယပါရမိတာ၊** ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတံ သတ္တသင်္ခါရာပရာဓသဟနံ အဒေါသပ္ပဓာနော တဒါကာရပ္ပဝတ္တစိတ္တုပ္ပါဒေါ **ခန္တိပါရမိတာ၊** ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတံ ဝိရတိစေတနာဒိဘေဒံ အဝိသံဝါဒနံ **သစ္စပါရမိတာ၊** ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတံ အစလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနံ တဒါကာရပ္ပဝတ္တော စိတ္တုပ္ပါဒေါ **အဓိဋ္ဌာနပါရမိတာ၊** ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတော လောကဿ ဟိတသုခူပသံဟာရော အဗျာပါဒေါ **မေတ္တာပါရမိတာ၊** ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတာ အနုနယပဋိဃဝိဒ္ဓံသနီ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု သတ္တသင်္ခါရေသု သမပ္ပဝတ္တိ **ဥပေက္ခာပါရမိတာ။**

တဿာ ပရိစ္စာဂလက္ခဏာ **ဒါနပါရမီ၊** ဒေယျဓမ္မေ လောဘဝိဒ္ဓံသနရသာ၊ အနာသတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဘဝဝိဘဝသမ္ပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ၊ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ။ သီလနလက္ခဏာ **သီလပါရမီ၊** သမာဓာနလက္ခဏာ[၁] ပတိဋ္ဌာနလက္ခဏာ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒုဿီလျဝိဒ္ဓံသနရသာ၊ အနဝဇ္ဇရသာ ဝါ၊ သောစေယျပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဟိရောတ္တပ္ပပဒဋ္ဌာနာ။ ကာမတော စ ဘဝတော စ နိက္ခမနလက္ခဏာ **နေက္ခမ္မပါရမီ၊** တဒါဒီနဝဝိဘာဝနရသာ၊ တတော ဧဝ ဝိမုခဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနာ။ ယထာသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏာ **ပညာပါရမီ၊** အက္ခလိတပဋိဝေဓလက္ခဏာ ဝါ ကုသလိဿာသခိတ္တဥသုပဋိဝေဓော ဝိယ၊ ဝိသယောဘာသနရသာ ပဒီပေါ ဝိယ၊ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ အရညဂတသုဒေသိကော ဝိယ၊ သမာဓိပဒဋ္ဌာနာ၊ စတုသစ္စပဒဋ္ဌာနာ ဝါ။ ဥဿာဟလက္ခဏာ **ဝီရိယပါရမီ၊** ဥပတ္ထမ္ဘနရသာ၊ အသံသီဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနာ၊ သံဝေဂပဒဋ္ဌာနာ ဝါ။ ခမနလက္ခဏာ **ခန္တိပါရမီ၊** ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌသဟနရသာ၊ အဓိဝါသနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အဝိရောဓပစ္စုပဋ္ဌာနာ ဝါ၊ ယထာဘူတဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။ အဝိသံဝါဒနလက္ခဏာ **သစ္စပါရမီ၊** ယထာသဘာဝဝိဘာဝနရသာ၊ သာဓုတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သောရစ္စပဒဋ္ဌာနာ။ ဗောဓိသမ္ဘာရေသု အဓိဋ္ဌာနလက္ခဏာ **အဓိဋ္ဌာနပါရမီ၊** တေသံ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနရသာ၊ တတ္ထ အစလတာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဗောဓိသမ္ဘာရပဒဋ္ဌာနာ။ ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ **မေတ္တာပါရမီ၊** ဟိတူပသံဟာရရသာ၊ အာဃာတဝိနယနရသာ ဝါ၊ သောမ္မဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သတ္တာနံ မနာပဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။ မဇ္ဈတ္တာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ **ဥပေက္ခာပါရမီ၊** သမဘာဝဒဿနရသာ၊ ပဋိဃာနုနယဝူပသမပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏပဒဋ္ဌာနာ။

၁-သမာဒါနလက္ခဏာ (သီ)

ဣတ္ထ စ ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတတာ ဒါနာဒီနံ ပရိစ္စာဂါဒိ-လက္ခဏာဿ ဝိသေသနဘာဝေန ဝတ္တဗ္ဗာ။ ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိ-တာနိ ဟိ ဒါနာဒီနိ ဗောဓိသတ္တသန္တာနေ ပဝတ္တာနိ ဒါနာဒိပါရမိယော နာမ ဟောန္တိ။

ကော ပစ္စယောတိ? အဘိနီဟာရော တာဝ ပါရမီနံ ပစ္စယော။ ယော ဟိ အယံ—

"မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္ထာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။
အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနီဟာရော သမိဇ္ဈတီ"တိ[၁]—

ဧဝံ ဝုတ္တော အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနသမ္ဘာဝိတော "တိဏ္ဏော တာရေယျံ မုတ္တော မောစေယျံ ဒန္တော ဒမေယျံ သန္တော သမေယျံ အဿတ္ထော အဿာသေယျံ ပရိနိဗ္ဗုတော ပရိနိဗ္ဗာပေယျံ သုဒ္ဓေါ သောဓေယျံ ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျ"န္တိ အာဒိ-နယပ္ပဝတ္တော အဘိနီဟာရော၊ သော အဝိသေသေန သဗ္ဗပါရမီနံ ပစ္စယော။ တပ္ပဝတ္တိယာ ဟိ ဥဒ္ဓံ ပါရမီနံ ပဝိစယုပဋ္ဌာနသမာဒါနာဓိဋ္ဌာနနိပ္ဖတ္တိယော မဟာပုရိသာနံ သမ္ဘဝန္တိ။

တတ္ထ **မနုဿတ္တ**န္တိ မနုဿတ္တဘာဝေါ။ မနုဿတ္တဘာဝေယေဝ ဟိ ဌတွာ ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထေန္တဿ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ၊ န နာဂသုပဏ္ဏာဒိဇာတီသု ဌိတဿ၊ ကသ္မာတိ စေ? ဗုဒ္ဓဘာဝဿ အနနုစ္ဆဝိကဘာဝတော။

လိင်္ဂသမ္ပတ္တီတိ မနုဿတ္တဘာဝေ ဌိတဿာပိ ပုရိသဿေဝ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတ္ထိယာ န ပဏ္ဍကနပုံသကဥဘတောဗျဉ္ဇနကာနံ ဝါ သမိဇ္ဈတိ၊ ကသ္မာတိ စေ? ယထာဝုတ္တကာရဏတော လက္ခဏပါရိပူရိယာ အဘာဝတော စ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ "အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ဣတ္ထီ အရဟံ အဿ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ[၂] ဝိတ္ထာရော။ တသ္မာ မနုဿဇာတိကဿာပိ ဣတ္ထိလိင်္ဂေ ဌိတဿ ပဏ္ဍကာဒီနံ ဝါ ပတ္ထနာ န သမိဇ္ဈတိ။

ဟေတူတိ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိ။ မနုဿပုရိသဿာပိ ဟိ ဥပနိဿယသမ္ပန္န-ဿေဝ ဟေတုသမ္ပတ္တိယာ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတရဿ။

၁-ခု ၄-၃၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၃-၁၀၀၊ အံ ၁-၃၀၊ အဘိ ၂-၃၄၉-ပိဋ္ဌေသု။

သတ္တာရဒဿနန္တိ သတ္တုသမ္ဗုဒ္ဓိဘာဝေါ။ ဓရမာနကဗုဒ္ဓဿေဝ ဟိ သန္တိကေ ပဝတ္တန္တဿ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန ဘဂဝတိ စေတိယဿ သန္တိကေ ဝါ ဗောဓိမူလေ ဝါ ပဋိမာယ ဝါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝါ သန္တိကေ ပတ္ထနာ န သမိဇ္ဈတိ၊ ကသ္မာ? အဓိကာရဿ ဗလဝဘာဝါဘာဝတော။ ဗုဒ္ဓါနံ ဧဝ ပန သန္တိကေ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ၊ အဇ္ဈာသယဿ ဥဠာရဘာဝေန တဒဓိကာရဿ ဗလဝဘာဝါပတ္တိတော။

ပဗ္ဗဇ္ဇာတိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဝတ္တန္တဿာပိ ကမ္မကိရိယဝါဒီသု တာပသေသု ဝါ ဘိက္ခူသု ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿေဝ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ၊ နော ဂိဟိလိင်္ဂေ ဌိတဿ၊ ကသ္မာ? ဗုဒ္ဓဘာဝဿ အနနုစ္ဆဝိကဘာဝတော။ ပဗ္ဗဇိတာ ဧဝ ဟိ မဟာဗောဓိသတ္တာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ န ဂဟဋ္ဌဘူတာ၊ တသ္မာ ပဏိဓာနကာလေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂံ ဧဝ ဟိ ယုတ္တရူပံ ကိဉ္စိ[၁] ဂုဏသမ္ပတ္တိအဓိဋ္ဌာနဘာဝတော။

ဂုဏသမ္ပတ္တီတိ အဘိညာဒိဂုဏသမ္ပဒါ။ ပဗ္ဗဇိတဿာပိ ဟိ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ပဉ္စာဘိညဿေဝ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ၊ န ယထာဝုတ္တဂုဏသမ္ပတ္တိယာ ဝိရဟိတဿ၊ ကသ္မာ? ပါရမိပဝိစယဿ အသမတ္ထဘာဝတော၊ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ အဘိညာသမ္ပတ္တိယာ စ သမန္နာဂတတ္တာ မဟာပုရိသော ကတာဘိနီဟာရော သယမေဝ ပါရမီ ပဝိစေတုံ သမတ္ထာ ဟောန္တိ။

အဓိကာရောတိ အဓိကော ဥပကာရော။ ယထာဝုတ္တဂုဏသမ္ပန္နောပိ ဟိ ယော အတ္တနော ဇီဝိတမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိစ္စဇိတွာ တသ္မိံ ကာလေ အဓိကံ ဥပကာရံ ကရောတိ၊ တဿေဝ အဘိနီဟာရော သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတရဿ။

ဆန္ဒတာတိ ကတ္တုကမျတာကုသလစ္ဆန္ဒော။ ယဿ ဟိ ယထာဝုတ္တဓမ္မသမန္နာဂတဿ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာနံ အတ္ထာယ မဟန္တော ဆန္ဒော မဟတီ ပတ္ထနာ မဟတီ ကတ္တုကမျတာ အတ္ထိ၊ တဿေဝ သမိဇ္ဈတိ၊ န ဣတရဿ။

တတြိဒံ ဆန္ဒမဟန္တတာယ ဩပမ္မံ—ယော သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ ဧကောဒကီဘူတံ အတ္တနော ဗာဟုဗလေနေဝ ဥတ္တရိတွာ ပါရံ ဂန္တုံ သမတ္ထော၊ သော

၁-ကိဋ္ဌ (သီ)

ဗုဒ္ဓတ္တံ ပါပုဏာတီတိ သုတွာ တံ ဒုက္ကရတော အဒဟန္တော "အဟံ တံ
ဥတ္တရိတွာ ပါရံ ဂမိဿာမီ"တိ ဆန္ဒဇာတော ဟောတိ၊ န တတ္ထ သင်္ကောစံ
အာပဇ္ဇတိ။ တထာ ယော သကလစက္ကဝါဠံ ဝိတစ္စိကာနံ ဝိဂတဓူမာနံ
အင်္ဂါရာနံ ပူရံ ပါဒေဟိ အက္ကမန္တော အတိက္ကမိတွာ ပရဘာဂံ ပါပုဏိတုံ
သမတ္ထော။ပ။ န တတ္ထ သင်္ကောစံ အာပဇ္ဇတိ။ တထာ ယော သကလစက္ကဝါဠံ
သတ္တိသူလေဟိ သုနိသိတဖလေဟိ နိရန္တရံ အာကိဏ္ဏံ ပါဒေဟိ အက္ကမန္တော
အတိက္ကမိတွာ။ပ။ န တတ္ထ သင်္ကောစံ အာပဇ္ဇတိ။ တထာ ယော သကလစက္က-
ဝါဠံ နိရန္တရံ ဃနဝေဠုဂုမ္ဗသဉ္ဆန္နံ ကဏ္ဋကလတာဝနဂဟနံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ပရ-
ဘာဂံ ဂန္တုံ သမတ္ထော။ပ။ န တတ္ထ သင်္ကောစံ အာပဇ္ဇတိ။ တထာ ယော
"စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ သတသဟဿဉ္စ ကပ္ပေ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဗုဒ္ဓတ္တံ
ပတ္တဗ္ဗ"န္တိ သုတွာ တံ ဒုက္ကရတော အဒဟန္တော "အဟံ တတ္ထ ပစ္စိတွာ ဗုဒ္ဓတ္တံ
ပါပုဏိဿာမီ"တိ ဆန္ဒဇာတော ဟောတိ၊ န တတ္ထ သင်္ကောစံ အာပဇ္ဇတီတိ
ဧဝမာဒိနာ နယေန ဧတ္ထ ဆန္ဒဿ မဟန္တဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော ပန ယာယံ အဘိနီဟာရော အတ္ထတော တေသံ အဋ္ဌန္နံ
အင်္ဂါနံ သမောဓာနေန တထာပဝတ္တော စိတ္တုပ္ပါဒေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော
သမ္မဒေဝ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ ပဏိဓာနလက္ခဏော၊ "အဟော ဝတာဟံ
အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈေယျံ၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဟိတသုခံ နိပ္ဖာဒေ-
ယျ"န္တိ ဧဝမာဒိပတ္ထနာရသော၊ ဗောဓိသမ္ဘာရဟေတုဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ မဟာ-
ကရုဏာပဒဋ္ဌာနော၊ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိပဒဋ္ဌာနော ဝါ။ အစိန္တေယျံ ဗုဒ္ဓဘူမိံ
အပရိမာဏံ သတ္တလောကဟိတဉ္စ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တိယာ သဗ္ဗဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မ-
မူလဘူတော ပရမဘဒ္ဒကော ပရမကလျာဏော အပရိမေယျပ္ပဘာဝေါ ပုည-
ဝိသေသောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယဿ စ ဥပ္ပတ္တိယာ သဟေဝ မဟာပုရိသော မဟာဗောဓိယာနပဋိပတ္တိံ
ဩတိဏ္ဏော နာမ ဟောတိ နိယတဘာဝသမဓိဂမနတော တတော အနိဝတ္တန-
သဘာဝတ္တာ ဗောဓိသတ္တောတိ သမညံ ပဋိလဘတိ၊ သဗ္ဗဘာဝေန သမ္မာ-
သမ္ဗောဓိယံ သမာသတ္တမာနသတာ ဗောဓိသမ္ဘာရသိက္ခာသမတ္ထတာ စဿ
သန္တိဋ္ဌတိ။ ယထာဝုတ္တာဘိနီဟာရသမိဇ္ဈနေန ဟိ မဟာပုရိသာ သဗ္ဗညုတ-
ညာဏာဓိဂမနပုဗ္ဗလိင်္ဂေန သယမ္ဘုဉာဏေန သမ္မဒေဝ သဗ္ဗပါရမိယော ပဝိစိ-
နိတွာ သမာဒါယ အနုက္ကမေန ပရိပူရေန္တိ။ တထာ ကတမဟာဘိနီဟာရော ဟိ
သုမေဓပဏ္ဍိတော ပဋိပဇ္ဇိ။ ယထာဟ—

“ဟန္ဒ ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ၊ ဝိစိနာမိ ဣတော စိတော။
ဥဒ္ဓံ အဓော ဒသ ဒိသာ၊ ယာဝတာ ဓမ္မဓာတုယာ။
ဝိစိနန္တော တဒါ ဒက္ခိံ၊ ပဌမံ ဒါနပါရမိ”န္တိ[၁]—

ဝိတ္ထာရော။ တဿ စ အဘိနီဟာရဿ စတ္တာရော ပစ္စယာ စတ္တာရော ဟေတူ စတ္တာရိ စ ဗလာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

တတ္ထ ကတမေ **စတ္တာရော ပစ္စယာ**? ဣဓ မဟာပုရိသော ပဿတိ တထာဂတံ မဟတာ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန အစ္ဆရိယဗ္ဘုတံ ပါဋိဟာရိယံ ကရောန္တံ၊ တဿ တံ နိဿာယ တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ မဟာဗောဓိယံ စိတ္တံ သန္တိဋ္ဌတိ “မဟာနုဘာဝေါ ဝတာယံ ဓမ္မဓာတု ယဿာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဘဂဝါ ဧဝံ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဓမ္မော အစိန္တေယျာနုဘာဝေါ စာ”တိ။ သော တမေဝ မဟာနုဘာဝဒဿနံ နိဿာယ တံ ပစ္စယံ ကတွာ သမ္ဗောဓိယံ အဓိမုစ္စန္တော တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတိ။ အယံ **ပဌမော ပစ္စယော** မဟာဘိနီဟာရဿ။

န ဟေဝ ခေါ ပဿတိ တထာဂတဿ ယထာဝုတ္တံ မဟာနုဘာဝတံ၊ အပိ စ ခေါ သုဏာတိ “ဧဒိသော စ ဧဒိသော စ ဘဂဝါ”တိ။ သော တံ နိဿာယ တံ ပစ္စယံ ကတွာ သမ္ဗောဓိယံ အဓိမုစ္စန္တော တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတိ။ အယံ **ဒုတိယော ပစ္စယော** မဟာဘိနီဟာရဿ။

န ဟေဝ ခေါ ပဿတိ တထာဂတဿ ယထာဝုတ္တံ မဟာနုဘာဝတံ၊ နပိ တံ ပရတော သုဏာတိ၊ အပိ စ ခေါ တထာဂတဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ “ဒသဗလသမန္နာဂတော ဘိက္ခဝေ တထာဂတော”တိ[၂] အာဒိနာ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ သော တံ နိဿာယ တံ ပစ္စယံ ကတွာ သမ္ဗောဓိယံ အဓိမုစ္စန္တော တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတိ။ အယံ **တတိယော ပစ္စယော** မဟာဘိနီဟာရဿ။

န ဟေဝ ခေါ ပဿတိ တထာဂတဿ ယထာဝုတ္တံ မဟာနုဘာဝတံ၊ နပိ တံ ပရတော သုဏာတိ၊ နပိ တထာဂတဿ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ အပိ စ ခေါ ဥဠာရဇ္ဈာသယော ကလျာဏာဓိမုတ္တိကော “အဟမေတံ ဗုဒ္ဓဝံသံ ဗုဒ္ဓတန္တိံ ဗုဒ္ဓပဝေဏိံ ဗုဒ္ဓဓမ္မတံ ပရိပါလေဿာမီ”တိ ယာဝဒေဝ ဓမ္မံ ဧဝ သက္ကရောန္တော ဂရုကရောန္တော မာနေန္တော ပူဇေန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော တံ နိဿာယ တံ ပစ္စယံ ကတွာ သမ္ဗောဓိယံ အဓိမုစ္စန္တော တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတိ။ အယံ **စတုတ္ထော ပစ္စယော** မဟာဘိနီဟာရဿ။

၁-ခု ၄-၃၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-၂၆၅-၂၆၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ “ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ”တိ[၁]။ အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ “အာကင်္ခေယျ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ‘သဗြဟ္မစာရီနံ ပိယော စ အဿံ မနာပေါ စ ဂရု စ ဘာဝနီယော စာ’တိ၊ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ”တိအာဒိ[၂]။ တထာ “အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာနိ ခေါ အာနန္ဒ ကုသလာနိ သီလာနိ”တိ[၃]။ “ပဉ္စိမေ ဂဟပတယော အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယာ”တိအာဒိသုတ္တာနဉ္စ[၄] ဝသေန သီလဿ ဂုဏာ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ၊ တထာ **အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ္တာဒီနံ**[၅] ဝသေန သီလဝိရဟေ အာဒီနဝါ။ ပီတိသောမနဿနိမိတ္တတော အတ္တာနုဝါဒပရာနုဝါဒဒဏ္ဍဒုဂ္ဂတိဘယာဘာဝတော ဝိညူဟိ ပါသံသဘာဝတော အဝိပ္ပဋိသာရဟေတုတော သောတ္ထိဋ္ဌာနတော အဘိဇနသာပတေယျာဓိပတေယျာယုရူပဋ္ဌာနဗန္ဓုမိတ္တသမ္ပတ္တီနံ အတိသယနတော စ သီလံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ။ သီလဝတော ဟိ အတ္တနော သီလသမ္ပဒါဟေတု မဟန္တံ ပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ “ကတံ ဝတ မယာ ကုသလံ၊ ကတံ ကလျာဏံ၊ ကတံ ဘီရုတ္တာဏ”န္တိ။

တထာ သီလဝတော အတ္တာ န ဥပဝဒတိ၊ န ပရေ ဝိညူ၊ ဒဏ္ဍဒုဂ္ဂတိဘယာနံ သမ္ဘဝေါ ဧဝ နတ္ထိ၊ “သီလဝါ ပုရိသပုဂ္ဂလော ကလျာဏဓမ္မော”တိ ဝိညူနံ ပါသံသော ဟောတိ။ တထာ သီလဝတော ယွာယံ “ကတံ ဝတ မယာ ပါပံ၊ ကတံ လုဒ္ဒကံ ကတံ ကိဗ္ဗိသ”န္တိ ဒုဿီလဿ ဝိပ္ပဋိသာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော န ဟောတိ။ သီလဉ္စ နာမေတံ အပ္ပမာဒါဓိဋ္ဌာနတော ဘောဂဗျသနာဒိပရိဟာရမုခေန မဟတော အတ္ထဿ သာဓနတော မင်္ဂလဘာဝတော စ ပရမံ သောတ္ထိဋ္ဌာနံ၊ နိဟီနဇစ္စောပိ သီလဝါ ခတ္တိယမဟာသာလာဒီနံ ပူဇနီယော ဟောတီတိ ကုလသမ္ပတ္တိံ အတိသေတိ သီလသမ္ပဒါ၊ “တံ ကိံ မညသိ မဟာရာဇ? ဣဓ တေ အဿ ဒါသော ကမ္မကရော”တိ[၆]အာဒိဝစနဉ္စေတ္ထ သာဓကံ။ စောရာဒီဟိ အသာဓာရဏတော ပရလောကာနုဂမနတော မဟပ္ဖလဘာဝတော သမထာဒိဂုဏာဓိဋ္ဌာနတော စ ဗာဟိရဓနံ အတိသေတိ သီလံ။ ပရမဿ စိတ္တိဿရိယဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော ခတ္တိယာဒီနံ ဣဿရိယံ အတိသေတိ သီလံ။ သီလနိမိတ္တံ ဟိ တံတံသတ္တနိကာယေသု သတ္တာနံ ဣဿရိယံ၊ ဝဿသတာဒိပရမာဏတော ဇီဝိတတော ဧကာဟမ္ပိ သီလဝတော ဇီဝိတဿ ဝိသိဋ္ဌတာဝစနတော သတိ စ ဇီဝိတေ သိက္ခာနိက္ခိပနဿ မရဏတာဝစနတော သီလံ ဇီဝိတတော

၁-ဒီ ၃-၂၁၄-၂၁၇၊ အံ ၃-၇၁-ပိဋ္ဌေသု။
၂-မ ၁-၃၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-အံ ၃-၅၁၅-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒီ ၂-၇၃၊ ဒီ ၃-၁၉၇၊ အံ ၂-၂၂၁၊ ဝိ ၃-၃၂၂-ပိဋ္ဌေသု။
၅-အံ ၂-၄၉၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၆-ဒီ ၁-၅၆-ပိဋ္ဌေ။

ဝိသိဋ္ဌတရံ။ ဝေရိနမ္ပိ မနုညဘာဝါဝဟနတော ဇရာရောဂဝိပတ္တိဟိ အနဘိဘဝနီယတော စ ရူပသမ္ပတ္တိံ အတိသေတိ သီလံ။ ပါသာဒဟမ္မိယာဒိဋ္ဌာနဝိသေသေ ရာဇယုဝရာဇသေနာပတိအာဒိဋ္ဌာနဝိသေသေ စ အတိသေတိ သီလံ သုခဝိသေသာဓိဋ္ဌာနဘာဝတော။ သဘာဝသိနိဒ္ဓေ သန္တိကာဝစရေပိ ဗန္ဓုဇနေ မိတ္တဇနေ စ အတိသေတိ ဧကန္တဟိတသမ္ပါဒနတော ပရလောကာနုဂမနတော စ "န တံ မာတာပိတာ ကယိရာ"တိ[၁] အာဒိဝစနဉ္စေတ္ထ သာဓကံ။ တထာ ဟတ္ထိအဿရထပတ္တိဗလကာယေဟိ မန္တာဂဒသောတ္ထာနပ္ပယောဂေဟိ စ ဒုရာရက္ခံ အတ္တာနံ အာရက္ခာဘာဝေန သီလမေဝ ဝိသိဋ္ဌတရံ အတ္တာဓိနတော အပရာဓိနတော မဟာဝိသယတော စ။ တေနေဝါဟ "ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ"န္တိအာဒိ[၂]။ ဧဝမနေကဂုဏသမန္နာဂတံ သီလန္တိ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ အပရိပုဏ္ဏာ စေဝ သီလသမ္ပဒါ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ အပရိသုဒ္ဓါ စ ပါရိသုဒ္ဓိံ။

သစေ ပနဿ ဒီဃရတ္တံ ပရိစယေန သီလပဋိပက္ခာ ဓမ္မာ ဒေါသာဒယော အန္တရန္တရာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ တေန ဗောဓိသတ္တပဋိညေန ဧဝံ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ—နနု တယာ သမ္ဗောဓာယ ပဏိဓာနံ ကတံ၊ သီလဝိကလေန စ န သက္ကာ လောကိယာပိ သမ္ပတ္တိယော ပါပုဏိတုံ၊ ပဂေဝ လောကုတ္တရာ၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တီနံ ပန အဂ္ဂဘူတာယ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ အဓိဋ္ဌာနဘူတေန သီလေန ပရမုက္ကံသဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တသ္မာ "ကိကီဝ အဏ္ဍ"န္တိအာဒိနာ[၃] ဝုတ္တနယေန သမ္မာ သီလံ ရက္ခန္တေန သုဋ္ဌုတရံ တယာ ပေသလေန ဘဝိတဗ္ဗံ။

အပိ စ တယာ ဓမ္မဒေသနာယ ယာနတ္တယေ သတ္တာနံ အဝတာရဏပရိပါစနာနိ ကာတဗ္ဗာနိ၊ သီလဝိကလဿ စ ဝစနံ န ပစ္စေတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ အသပ္ပါယာဟာရဝိစာရဿ ဝိယ ဝေဇ္ဇဿ တိကိစ္ဆနံ၊ တသ္မာ ကထာဟံ သဒ္ဒေယျော ဟုတွာ သတ္တာနံ အဝတာရဏပရိပါစနာနိ ကရေယျန္တိ သဘာဝပရိသုဒ္ဓသီလေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ကိဉ္စ ဈာနာဒိဂုဏဝိသေသယောဂေန မေ သတ္တာနံ ဥပကာရကရဏသမတ္ထတာ ပညာပါရမိအာဒိပရိပူရဏဉ္စ၊ ဈာနာဒယော စ ဂုဏာ သီလပါရိသုဒ္ဓိံ ဝိနာ န သမ္ဘဝန္တီတိ သမ္မဒေဝ သီလံ ပရိသောဓေတဗ္ဗံ။

တထာ "သမ္ဗာဓော ဃရာဝါသော ရဇောပထော"တိအာဒိနာ[၄] ဃရာဝါသေ, "အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ"တိအာဒိနာ[၅] "မာတာပိ ပုတ္တေန

၁-ခု ၁-၁၉-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။ ၂-ခု ၅-၂၁၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၃၄၊ ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၅၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၄-ဒီ ၁-၅၉၊ သံ ၁-၄၁၉၊ မ ၁-၂၃၆၊ မ ၂-၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၅-မ ၁-၁၀၂၊ ဝိ ၂-၁၇၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။

တထာ “ဥဋ္ဌာရေ ကမ္မနိ အနေနာဟံ သမ္ဘာဝိတော၊ တသ္မာ သာ သမ္ဘာဝနာ အဝိတထာ ကာတဗ္ဗာ”တိ စ “ဧကန္တဘေဒိတာယ ဇီဝိတဿ အယာစိတေနာပိ မယာ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပဂေဝ ယာစိတေနာ”တိ စ “ဥဋ္ဌာရဇ္ဈာသယေဟိ ဂဝေသိတွာပိ ဒါတဗ္ဗတော သယမေဝါဂတော မမ ပုညေနာ”တိ စ “ယာစကဿ ဒါနာပဒေသေန မယှမေဝါယမနုဂ္ဂဟော”တိ စ “အဟံ ဝိယ အယံ သဗ္ဗောပိ လောကော မယာ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော”တိ စ “အသတိ ယာစကေ ကထံ မယှံ ဒါနပါရမီ ပူရေယျာ”တိ စ “ယာစကာနမေဝ စတ္ထာယ မယာ သဗ္ဗော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော”တိ စ “မံ အယာစိတွာဝ မမ သန္တကံ ယာစကာ ကဒါ သယမေဝ ဂဏှေယျုံ”န္တိ စ “ကထမဟံ ယာစကာနံ ပိယော စဿံ မနာပေါ”တိ စ “ကထံ ဝါ တေ မယှံ ပိယာ စဿု မနာပါ”တိ စ “ကထံ ဝါဟံ ဒဒမာနော ဒတွာပိ စ အတ္တမနော စဿံ ပမုဒိတော ပီတိသောမနဿဇာတော”တိ စ “ကထံ ဝါ မေ ယာစကာ ဘဝေယျုံ ဥဋ္ဌာရော စ ဒါနဇ္ဈာသယော”တိ စ “ကထံ ဝါဟမယာစိတော ဧဝ ယာစကာနံ ဟဒယမညာယ ဒဒေယျ”န္တိ စ “သတိ ဓနေ ယာစကေ စ အပရိစ္စာဂေါ မဟတီ မယှံ ဝဉ္စနာ”တိ စ “ကထံ ဝါဟံ အတ္တနော အင်္ဂါနိ ဇီဝိတံ ဝါပိ ယာစကာနံ ပရိစ္စဇေယျ”န္တိ စ ပရိစ္စာဂနိန္နတာ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗာ။ အပိ စ “အတ္ထော နာမာယံ နိရပေက္ခံ ဒါယကမနုဂစ္ဆတိ၊ ယထာ တံ နိရပေက္ခံ ခေပကံ ကိဋကော”တိ စ အတ္ထေ နိရပေက္ခတာယ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ။

ယာစမာနော ပန ယဒိ ပိယပုဂ္ဂလော ဟောတိ၊ “ပိယော မံ ယာစတီ”တိ သောမနဿံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ။ အထ ဥဒါသီနပုဂ္ဂလော ဟောတိ၊ “အယံ မံ ယာစမာနော အဒ္ဓါ ဣမိနာ ပရိစ္စာဂေန မိတ္တော ဟောတီ”တိ သောမနဿံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ။ ဒဒန္တောပိ ဟိ ယာစကာနံ ပိယော ဟောတီတိ။ အထ ပန ဝေရီ ပုဂ္ဂလော ယာစတိ၊ “ပစ္စတ္ထိကော မံ ယာစတိ၊ အယံ မံ ယာစမာနော အဒ္ဓါ ဣမိနာ ပရိစ္စာဂေန ဝေရီ ပိယော မိတ္တော ဟောတီ”တိ ဝိသေသေန သောမနဿံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ပိယပုဂ္ဂလေ ဝိယ မဇ္ဈတ္တဝေရိပုဂ္ဂလေသုပိ မေတ္တာပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကရုဏံ ဥပဋ္ဌပေတွာဝ ဒါတဗ္ဗံ။

သစေ ပနဿ စိရကာလပရိဘာဝိတတ္တာ လောဘဿ ဒေယျဓမ္မဝိသယာ လောဘဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ တေန ဗောဓိသတ္တပဋိညေန ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ “နနု တယာ သပ္ပုရိသ သမ္ဗောဓာယ အဘိနီဟာရံ ကရောန္တေန သဗ္ဗသတ္တာနံ ဥပကာရတ္ထာယ အယံ ကာယော နိဿဋ္ဌော တပ္ပရိစ္စာဂမယဉ္စ ပုညံ၊ တတ္ထ

နာမ တေ ဗာဟိရေပိ ဝဋ္ဋသ္မိံ အဘိသင်္ကပ္ပဝဋ္ဋံ ဟတ္ထိသိနာနသဒိသံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တဿာ န ကတ္ထစိ သင်္ဂေါ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗော၊ သေယျထာပိ နာမ မဟတော ဘေသဇ္ဇရုက္ခဿ တိဋ္ဌတော မူလံ မူလတ္ထိကာ ဟရန္တိ၊ ပပဋိကံ တစံ ခန္ဓံ ဝိဋပံ သာရံ သာခံ ပလာသံ ပုပ္ဖံ ဖလံ ဖလတ္ထိကာ ဟရန္တိ၊ န တဿ ရုက္ခဿ 'မယှံ သန္တကံ ဧတေ ဟရန္တီ'တိ ဝိတက္ကသမုဒါစာရော ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ သဗ္ဗလောကဟိတာယ ဥဿုက္ကမာပဇ္ဇန္တေန မယာ မဟာဒုက္ခေ အကတညုကေ နိစ္စာသုစိမှိ ကာယေ ပရေသံ ဥပကာရာယ ဝိနိယုဉ္ဇမာနေ အဏုမတ္တောပိ မိစ္ဆာဝိတက္ကော န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗော၊ ကော ဝါ ဧတ္ထ ဝိသေသော အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု မဟာဘူတေသု ဧကန္တဘေဒနဝိကိရဏဝိဒ္ဓံသနဓမ္မေသု၊ ကေဝလံ ပန သမ္မောဟဝိဇမ္ဘိတမေတံ၊ ယဒိဒံ ဧတံ မမ ဧသောဟမသ္မိ ဧသော မေ အတ္တာတိ အဘိနိဝေသော၊ တသ္မာ ဗာဟိရေသု ဝိယ အဇ္ဈတ္တိကေသုပိ ကရစရဏနယနာဒီသု မံသာဒီသု စ အနပေက္ခေန ဟုတွာ 'တံ တဒတ္ထိကာ ဟရန္တူ'တိ နိဿဋ္ဌစိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ။

ဧဝံ ပဋိသင်္ခါယတော စဿ သမ္ဗောဓာယ ပဟိတတ္တဿ ကာယဇီဝိတေသု နိရပေက္ခဿ အပ္ပကသိရေနေဝ ကာယဝစီမနောကမ္မာနိ သုဝိသုဒ္ဓါနိ ဟောန္တိ။ သော သုဝိသုဒ္ဓကာယဝစီမနောကမ္မန္တော ဝိသုဒ္ဓါဇီဝေါ ဉာယပဋိပတ္တိယံ ဌိတော အပါယုပါယကောသလ္လသမန္နာဂမေန ဘိယျောသော မတ္တာယ ဒေယျဓမ္မပရိစ္စာဂေန အဘယဒါနသဒ္ဓမ္မဒါနေဟိ စ သဗ္ဗသတ္တေ အနုဂ္ဂဏှိတုံ သမတ္ထော ဟောတီတိ အယံ တာဝ ဒါနပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာနယော။

သီလပါရမိယံ ပန ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ—ဣဒံ ဟိ သီလံ နာမ ဂင်္ဂေါဒကာဒီဟိ ဝိသောဓေတုံ အသက္ကုဏေယျဿ ဒေါသမလဿ ဝိက္ခာလနဇလံ၊ ဟရိစန္ဒနာဒီဟိ ဝိနေတုံ အသက္ကုဏေယျဿ ရာဂါဒိပရိဠာဟဿ ဝိနယနံ၊ ဟာရမကုဋကုဏ္ဍလာဒီဟိ ပစုရဇနာလင်္ကာရေဟိ အသာဓာရဏော သာဓူနံ အလင်္ကာရဝိသေသော၊ သဗ္ဗဒိသာဝါယနတော အကိတ္တိမော သဗ္ဗကာလာနုရူပေါ စ သုရဘိဂန္ဓော၊ ခတ္တိယမဟာသာလာဒီဟိ ဒေဝတာဟိ စ ဝန္ဒနီယာဒိဘာဝါဝဟနတော ပရမော ဝသီကရဏမန္တော၊ စာတုမဟာရာဇိကာဒိဒေဝလောကာရောဟဏသောပါနပန္တိ၊ ဈာနာဘိညာနံ အဓိဂမူပါယော၊ နိဗ္ဗာနမဟာနဂရဿ သမ္ပာပကမဂ္ဂေါ၊ သာဝကဗောဓိပစ္စေကဗောဓိသမ္မာသမ္ဗောဓီနံ ပတိဋ္ဌာနဘူမိ၊ ယံ ယံ ဝါ ပနိစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ၊ တဿ တဿ သမိဇ္ဈနူပါယဘာဝတော စိန္တာမဏိကပ္ပရုက္ခာဒိကေ စ အတိသေတိ။

စ ''ရာဂါဒိနံ ဒေါသဂဏာနံ မတ္တမဟာဂဇာနံ ဝိယ ဒုန္နိဝါရဘာဝတော တန္နိဒါနာနဉ္စ ကမ္မသမာဒါနာနံ ဥက္ခိတ္တာသိကဝဓကသဒိသဘာဝတော တန္နိမိတ္တာနဉ္စ ဒုဂ္ဂတီနံ သဗ္ဗဒါ ဝိဝဋ္ဋမုခဘာဝတော တတ္ထ နိယောဇကာနဉ္စ ပါပမိတ္တာနံ သဒါ သန္နိဟိတဘာဝတော တဒေါဝါဒကာရိတာယ စ ဗာလဿ ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ သတိသမ္ဘဝေ ယုတ္တံ သယမေဝ သံသာရဒုက္ခတော နိဿရိတုန္တိ မိစ္ဆာဝိတက္ကာ ဝိရိယာနုဘာဝေန ဒူရီဘဝန္တိ”တိ စ “ယဒိ ပန သမ္ဗောဓိ အတ္တာဓိနေန ဝိရိယေန သက္ကာ သမဓိဂန္တုံ၊ ကိမေတ္ထ ဒုက္ကရ”န္တိ စ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဝိရိယဂုဏာ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ။

တထာ ခန္တိ နာမာယံ နိရဝသေသဂုဏပဋိပက္ခဿ ကောဓဿ ဝိဓမနတော ဂုဏသမ္ပာဒနေ သာဓူနမပ္ပဋိဟတမာယုဓံ၊ ပရာဘိဘဝသမတ္ထာနံ[၁] အလင်္ကာရော၊ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဗလသမ္ပဒါ၊ ကောဓဂ္ဂိဝိနယနဥဒကဓာရာ၊ ကလျာဏဿ ကိတ္တိသဒ္ဒဿ သဉ္ဇာတိဒေသော၊ ပါပပုဂ္ဂလာနံ ဝစီဝိသဝူပသမကရော မန္တာဂဒေါ၊ သံဝရေ ဌိတာနံ ပရမာ ဓီရပကတိ၊ ဂမ္ဘီရာသယတာယ သာဂရော၊ ဒေါသမဟာသာဂရဿ ဝေလာ၊ အပါယဒွါရဿ ပိဓာနကဝါဋံ၊ ဒေဝဗြဟ္မလောကာနံ အာရောဟဏသောပါနံ၊ သဗ္ဗဂုဏာနံ အဓိဝါသနဘူမိ၊ ဥတ္တမာ ကာယဝစီမနောဝိသုဒ္ဓီတိ မနသိကာတဗ္ဗံ။

အပိ စ “နေတေ သတ္တာ ခန္တိသမ္ပတ္တိယာ အဘာဝတော ဣဓလောကေ တပ္ပန္တိ၊ ပရလောကေ စ တပနီယဓမ္မာနုယောဂတော”တိ စ “ယဒိပိ ပရာပကာရနိမိတ္တံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ပန ဒုက္ခဿ ခေတ္တဘူတော အတ္တဘာဝေါ ဗီဇဘူတဉ္စ ကမ္မံ မယာဝ အဘိသင်္ခတ”န္တိ စ “တဿ စ ဒုက္ခဿ အာဏဏျကာရဏမေတ”န္တိ စ “အပကာရကေ အသတိ ကထံ မယှံ ခန္တိသမ္ပဒါ သမ္ဘဝတီ”တိ စ “ယဒိပါယံ ဧတရဟိ အပကာရကော၊ အယံ နာမ ပုဗ္ဗေ အနေန မယှံ ဥပကာရော ကတော”တိ စ “အပကာရော ဧဝ ဝါ ခန္တိနိမိတ္တတာယ ဥပကာရော”တိ စ “သဗ္ဗေပိမေ သတ္တာ မယှံ ပုတ္တသဒိသာ၊ ပုတ္တကတာပရာဓေသု စ ကော ကုဇ္ဈိဿတီ”တိ စ “ယေန ကောဓဘူတာဝေသေန အယံ မယှံ အပရဇ္ဈတိ၊ သွာယံ ကောဓဘူတာဝေသော မယာ ဝိနေတဗ္ဗော”တိ စ “ယေန အပကာရေန ဣဒံ မယှံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပန္နံ၊ တဿ အဟမ္ပိ နိမိတ္တ”န္တိ စ “ယေဟိ ဓမ္မေဟိ အပကာရော ကတော၊ ယတ္ထ စ ကတော၊ သဗ္ဗေပိ တေ တသ္မိံ ဧဝ ခဏေ နိရုဒ္ဓါ ကဿိဒါနိ ကေန ကောပေါ

၁-ပရာဘိဘဝနေ သမတ္ထာနံ (က)

ကာတဗ္ဗော”တိ စ “အနန္တတာယ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ကော ကာယ အပရဇ္ဈတီ”တိ စ ပစ္စဝေက္ခန္တေန ခန္တိသမ္ပဒါ အနုဗြူဟေတဗ္ဗာ။

ယဒိ ပနဿ ဒီဃရတ္တံ ပရိစယေန ပရာပကာရနိမိတ္တကော ကောဓော စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌေယျ၊ တေန ဧဝံ ပဋိသဉ္စိက္ခိတဗ္ဗံ “ခန္တိ နာမေသာ ပရာပကာရဿ ပဋိပက္ခပဋိပတ္တီနံ ပစ္စုပကာရကာရဏ”န္တိ စ “အပကာရော စ မယှံ ဒုက္ခုပနိသာ သဒ္ဓါတိ ဒုက္ခုပ္ပါဒနေန သဒ္ဓါယ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာယ စ ပစ္စယော”တိ စ “ဣန္ဒြိယပကတိ ဟေသာ ယဒိဒံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိသယသမာယောဂေါ၊ တတ္ထ အနိဋ္ဌဝိသယသမာယောဂေါ မယှံ န သိယာတိ တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ”တိ စ “ကောဓဝသိကော သတ္တော ကောဓေန ဥမ္မတ္တော ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော၊ တတ္ထ ကိံ ပစ္စပကာရေနာ”တိ စ “သဗ္ဗေပိမေ သတ္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဩရသပုတ္တာ ဝိယ ပရိပါလိတာ၊ တဿာ န တတ္ထ မယာ စိတ္တကောပေါ ကာတဗ္ဗော”တိ စ “အပရာဓကေ စ သတိ ဂုဏေ ဂုဏဝတိ မယာ ကောပေါ န ကာတဗ္ဗော”တိ စ “အသတိ ဂုဏေ ဝိသေသေန ကရုဏာယိတဗ္ဗော”တိ စ “ကောပေန စ မယှံ ဂုဏယသာ နိဟိယန္တီ”တိ စ “ကုဇ္ဈနေန မယှံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏဒုက္ခသေယျာဒယော သပတ္တကန္တာ အာဂစ္ဆန္တီ”တိ စ “ကောဓော စ နာမာယံ သဗ္ဗာဟိတကာရကော သဗ္ဗဟိတဝိနာသကော ဗလဝါ ပစ္စတ္ထိကော”တိ စ “သတိ စ ခန္တိယာ န ကောစိ ပစ္စတ္ထိကော”တိ စ “အပရာဓကေန အပရာဓနိမိတ္တံ ယံ အာယတိံ လဒ္ဓဗ္ဗံ ဒုက္ခံ သတိ စ ခန္တိယာ မယှံ တဒဘာဝေါ”တိ စ “စိန္တနေန ကုဇ္ဈန္တေန စ မယာ ပစ္စတ္ထိကောယေဝ အနုဝတ္တိတော ဟောတီ”တိ စ “ကောဓေ စ မယာ ခန္တိယာ အဘိဘူတေ တဿ ဒါသဘူတော ပစ္စတ္ထိကော သမ္မဒေဝ အဘိဘူတော ဟောတီ”တိ စ “ကောဓနိမိတ္တံ ခန္တိဂုဏပရိစ္စာဂေါ မယှံ န ယုတ္တော”တိ စ “သတိ စ ကောဓေ ဂုဏဝိရောဓပစ္စနီကဓမ္မေ ကထံ မေ သီလာဒိဓမ္မာ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆေယျုံ၊ အသတိ စ တေသု ကထာဟံ သတ္တာနံ ဥပကာရဗဟုလော ပဋိညာနုရူပံ ဥတ္တမံ သမ္ပတ္တိံ ပါပုဏိဿာမီ”တိ စ “ခန္တိယာ စ သတိ ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခေပါဘာဝတော သမာဟိတဿ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တတော နိဗ္ဗာနဉ္စ အသင်္ခတာမတသန္တပဏီတတာဒိဘာဝတော နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ စ အစိန္တေယျာပရိမေယျပ္ပဘာဝါ”တိ။

တတော စ အနုလောမိယံ ခန္တိယံ ဌိတော ကေဝလာ ဣမေ အတ္တတ္တနိယဘာဝရဟိတာ ဓမ္မမတ္တာ ယထာသကံ ပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိ၊ န ကုတောစိ အာဂစ္ဆန္တိ၊ န ကုဟိဉ္စိ ဂစ္ဆန္တိ၊ န စ ကတ္ထစိ ပတိဋ္ဌိတာ၊ န စေတ္ထ ကောစိ ကဿစိ

ဗျာပါရောတိ အဟံကာရမမံကာရာနဓိဋ္ဌာနတာ နိဗ္ဗာနံ ခမတိ၊ ယေန ဗောဓိ-
သတ္တော ဗောဓိယာ နိယတော အနာဝတ္တိဓမ္မော ဟောတီတိ ဝေမာဒိနာ
ခန္တိပါရမိယာ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တထာ သစ္စေန ဝိနာ သီလာဒီနံ အသမ္ဘဝတော ပဋိညာနုရူပံ ပဋိပတ္တိယာ
အဘာဝတော စ သစ္စဓမ္မာတိက္ကမေ စ သဗ္ဗပါပဓမ္မာနံ သမောသရဏတော
အသစ္စသန္ဓဿ အပစ္စယိကဘာဝတော အာယတိံ စ အနာဒေယျဝစနတာ-
ဝဟနတော သမ္ပန္နသစ္စဿ စ သဗ္ဗဂုဏာဓိဋ္ဌာနဘာဝတော သစ္စာဓိဋ္ဌာနေန
သဗ္ဗဗောဓိသမ္ဘာရာနံ ပါရိသုဒ္ဓိပါရိပူရိသာမတ္ထိယတော သဘာဝဓမ္မာဝိသံ-
ဝါဒနေန သဗ္ဗဗောဓိသမ္ဘာရကိစ္စကရဏတော ဗောဓိသတ္တပဋိပတ္တိယာ စ
ပရိနိပ္ဖတ္တိတောတိ အာဒိနာ သစ္စပါရမိယာ သမ္ပတ္တိယော ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ။

တထာ ဒါနာဒီသု ဒဠှသမာဒါနံ တံပဋိပက္ခသန္နိပါတေ စ နေသံ အစလာ-
ဓိဋ္ဌာနံ တတ္ထ စ ဓိရဝီရဘာဝံ ဝိနာ န ဒါနာဒိသမ္ဘာရာ သမ္ဗောဓိနိမိတ္တာ
သမ္ဘဝန္တီတိ အာဒိနာ အဓိဋ္ဌာနေ ဂုဏာ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ။

တထာ “အတ္တဟိတမတ္တေ အဝတိဋ္ဌန္တေနာပိ သတ္တေသု ဟိတစိတ္တတံ ဝိနာ
န သက္ကာ ဣဓလောကပရလောကသမ္ပတ္တိယော ပါပုဏိတုံ၊ ပဂေဝ သဗ္ဗသတ္တေ
နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိယံ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမေနာ”တိ စ “ပစ္ဆာ သဗ္ဗသတ္တာနံ
လောကုတ္တရသမ္ပတ္တိံ အာကင်္ခန္တေန ဣဒါနိ လောကိယသမ္ပတ္တိအာကင်္ခါ ယုတ္တ-
ရူပါ”တိ စ “ဣဒါနိ အာသယမတ္တေန ပရေသံ ဟိတသုခူပသံဟာရံ ကာတုံ
အသက္ကောန္တော ကဒါ ပယောဂေန တံ သာဓေဿာမီ”တိ စ “ဣဒါနိ မယာ
ဟိတသုခူပသံဟာရေန သံဝဍ္ဎိတာ ပစ္ဆာ ဓမ္မသံဝိဘာဂသဟာယာ မယှံ
ဘဝိဿန္တီ”တိ စ “ဧတေဟိ ဝိနာ န မယှံ ဗောဓိသမ္ဘာရာ သမ္ဘဝန္တိ၊ တသ္မာ
သဗ္ဗဗုဒ္ဓဂုဏဝိဘူတိနိပ္ဖတ္တိကာရဏတ္တာ မယှံ ဧတေ ပရမံ ပုညက္ခေတ္တံ အနုတ္တရံ
ကုသလာယတနံ ဥတ္တမံ ဂါရဝဋ္ဌာန”န္တိ စ သဝိသေသံ သတ္တေသု သဗ္ဗေသု
ဟိတဇ္ဈာသယတာ ပစ္စုပဋ္ဌပေတဗ္ဗာ၊ ကိဉ္စ ကရုဏာဓိဋ္ဌာနတောပိ သဗ္ဗသတ္တေသု
မေတ္တာ အနုဗြူဟေတဗ္ဗာ။ ဝိမရိယာဒီကတေန ဟိ စေတသာ သတ္တေသု
ဟိတသုခူပသံဟာရနိရတဿ တေသံ အဟိတဒုက္ခာပနယနကာမတာ ဗလဝတီ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒဠှမူလာ၊ ကရုဏာ စ သဗ္ဗေသံ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာနံ အာဒိ စရဏံ
ပတိဋ္ဌာ မူလံ မုခံ ပမုခန္တိ ဝေမာဒိနာ မေတ္တာယ ဂုဏာ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ။

တထာ “ဥပေက္ခာယ အဘာဝေ သတ္တေဟိ ကတာ ဝိပ္ပကာရာ စိတ္တဿ
ဝိကာရံ ဥပ္ပါဒေယျုံ၊ သတိ စ စိတ္တဝိကာရေ ဒါနာဒီနံ သမ္ဘာရာနံ သမ္ဘဝေါ ဧဝ

နတ္ထိ”တိ စ “မေတ္တာသိနေဟေန သိနေဟိတေ စိတ္တေ ဥပေက္ခာယ ဝိနာ သမ္ဘာရာနံ ပါရိသုဒ္ဓိ န ဟောတီ”တိ စ “အနုပေက္ခကော သမ္ဘာရေသု ပုည-သမ္ဘာရံ တဗ္ဗိပါကဉ္စ သတ္တဟိတတ္ထံ ပရိဏာမေတုံ န သက္ကောတီ”တိ စ “ဥပေက္ခာယ အဘာဝေ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ဝိဘာဂံ အကတွာ ပရိစ္စဇိတုံ န သက္ကောတီ”တိ စ “ဥပေက္ခာရဟိတေန ဇီဝိတပရိက္ခာရာနံ ဇီဝိတဿ စ အန္တရာယံ အမနသိကရိတွာ သီလဝိသောဓနံ ကာတုံ န သက္ကောတီ”တိ စ တထာ ဥပေက္ခာဝသေန အရတိရတိသဟဿဝ နေက္ခမ္မဖလသိဒ္ဓိတော ဥပပတ္တိတော ဣက္ခဏဝသေန သဗ္ဗသမ္ဘာရကိစ္စနိပ္ဖတ္တိတော အစ္စာရဒ္ဓဿ ဝီရိ-ယဿ အနုပေက္ခဏေ ပဓာနကိစ္စာကရဏတော ဥပေက္ခတော ဧဝ တိတိက္ခာ-နိဇ္ဈာနသမ္ဘဝတော ဥပေက္ခာဝသေန သတ္တသင်္ခါရာနံ အဝိသံဝါဒနတော လောကဓမ္မာနံ အဇ္ဈုပေက္ခဏေန သမာဒိန္နဓမ္မေသု အစလာဓိဋ္ဌာနသိဒ္ဓိတော ပရာပကာရာဒီသု အနာဘောဂဝသေနေဝ မေတ္တာဝိဟာရနိပ္ဖတ္တိတောတိ သဗ္ဗ-ဗောဓိသမ္ဘာရာနံ သမာဒါနာဓိဋ္ဌာနပါရိပူရိနိပ္ဖတ္တိယော ဥပေက္ခာနုဘာဝေန သမ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဥပေက္ခာပါရမီ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ အပရိစ္စာဂပရိစ္စာဂါဒီသု ယထာက္ကမံ အာဒီနဝါနိသံသပစ္စဝေက္ခဏာ ဒါနာဒိ-ပါရမီနံ ပစ္စယောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တထာ သပရိက္ခာရာ ပဉ္စဒသ စရဏဓမ္မာ ပဉ္စ စ အဘိညာယော။ တတ္ထ **စရဏဓမ္မာ** နာမ သီလသံဝရော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ သတ္တ သဒ္ဓမ္မာ စတ္တာရိ ဈာနာနိ စ။ တေသု သီလာဒီနံ စတုန္နံ တေရသာပိ ဓုတဓမ္မာ အပ္ပိစ္ဆတာဒယော စ ပရိက္ခာရာ။ သဒ္ဓမ္မေသု **သဒ္ဓါယ** ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃသီလစာဂဒေဝတူပသမာနုဿတိ လူခပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇန သိနိဒ္ဓ-ပုဂ္ဂလသေဝန ပသာဒနီယဓမ္မပစ္စဝေက္ခဏာ တဒဓိမုတ္တတာ ပရိက္ခာရော။ **ဟိရော-တ္တပ္ပါနံ** အကုသလာဒီနဝပစ္စဝေက္ခဏာ အပါယာဒီနဝပစ္စဝေက္ခဏာ ကုသလဓမ္မူ-ပတ္ထမ္ဘန ဘာဝပစ္စဝေက္ခဏာ ဟိရောတ္တပ္ပရဟိတ ပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇန ဟိရောတ္တပ္ပ သမ္ပန္န-ပုဂ္ဂလသေဝန တဒဓိမုတ္တတာ။ **ဗာဟုသစ္စဿ** ပုဗ္ဗယောဂပရိပုစ္ဆကဘာဝ သဒ္ဓမ္မာ-ဘိယောဂ အနဝဇ္ဇဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာဒိပရိစယ ပရိပက္ကိန္ဒြိယတာ ကိလေသဒူရီဘာဝ-အပ္ပဿုတပရိဝဇ္ဇန ဗဟုဿုတသေဝန တဒဓိမုတ္တတာ။ **ဝီရိယဿ** အပါယဘယ-ပစ္စဝေက္ခဏာ ဂမနဝီထိ[၁] ပစ္စဝေက္ခဏာ ဓမ္မမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ ထိနမိဒ္ဓဝိနောဒန-ကုသီတပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇန အာရဒ္ဓဝီရိယပုဂ္ဂလသေဝန သမ္မပ္ပဓာနပစ္စဝေက္ခဏာ တဒဓိ-မုတ္တတာ။ **သတိယာ** သတိသမ္ပဇည မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇန ဥပဋ္ဌိတဿတိပုဂ္ဂလ-

---

၁-ဂမနဝိဓိ (က)

သေဝနတဒဓိမုတ္တတာ။ **ပညာယ** ပရိပုစ္ဆကဘာဝ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ ဣန္ဒြိယ-သမတ္တပဋိပါဒန ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇန ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝန ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယ-ပစ္စဝေက္ခဏတဒဓိမုတ္တတာ။ စတုန္နံ ဈာနာနံ သီလာဒိစတုက္ကံ အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာ အာဝဇ္ဇနာဒိဝသီဘာဝကရဏဉ္စ ပရိက္ခာ-ရော။ တတ္ထ သီလာဒီဟိ ပယောဂသုဒ္ဓိယာ သတ္တာနံ အဘယဒါနေ အာသယ-သုဒ္ဓိယာ အာမိသဒါနေ ဥဘယသုဒ္ဓိယာ ဓမ္မဒါနေ သမတ္ထော ဟောတီတိ-အာဒိနာ စရဏာဒီနံ ဒါနာဒိသမ္ဘာရာနံ ပစ္စယဘာဝေါ ယထာရဟံ နိဒ္ဒါရေ-တဗ္ဗော၊ အတိဝိတ္ထာရဘယေန န နိဒ္ဒါရယိမှာတိ။ ဧဝံ သမ္ပတ္တိစက္ကာဒယောပိ ဒါနာဒီနံ ပစ္စယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကော သံကိလေသောတိ? အဝိသေသေန တဏှာဒီဟိ ပရာမဋ္ဌဘာဝေါ ပါရမီနံ သံကိလေသော၊ ဝိသေသေန ပန ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဝိကပ္ပါ ဒါန-ပါရမိယာ သံကိလေသော။ သတ္တကာလဝိကပ္ပါ သီလပါရမိယာ၊ ကာမဘဝ-တဒုပသမေသု အဘိရတိအနဘိရတိဝိကပ္ပါ နေက္ခမ္မပါရမိယာ၊ အဟံ မမာတိ ဝိကပ္ပါ ပညာပါရမိယာ၊ လီနုဒ္ဓစ္စဝိကပ္ပါ ဝီရိယပါရမိယာ၊ အတ္တပရဝိကပ္ပါ ခန္တိပါရမိယာ၊ အဒိဋ္ဌာဒီသု ဒိဋ္ဌာဒိဝိကပ္ပါ သစ္စပါရမိယာ၊ ဗောဓိသမ္ဘာရ-တပ္ပဋိပက္ခေသု ဒေါသဂုဏဝိကပ္ပါ အဓိဋ္ဌာနပါရမိယာ၊ ဟိတာဟိတဝိကပ္ပါ မေတ္တာပါရမိယာ၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌဝိကပ္ပါ ဥပေက္ခာပါရမိယာ သံကိလေသောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ကိံ ဝေါဒါနန္တိ? တဏှာဒီဟိ အနုပဃာတော ယထာဝုတ္တဝိကပ္ပဝိရဟော စ ဧတာသံ ဝေါဒါနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အနုပဟတာ ဟိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိ-ကောဓူပနာဟမက္ခပဠာသဣဿာမစ္ဆရိယမာယာသာဌေယျထမ္ဘသာရမ္ဘ-မဒပ္ပမာဒါဒီဟိ ကိလေသေဟိ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဝိကပ္ပါဒိရဟိတာ စ ဒါနာဒိပါရမိယော ပရိသုဒ္ဓါ ပဘဿရာ ဘဝန္တီတိ။

ကော ပဋိပက္ခောတိ? အဝိသေသေန သဗ္ဗေပိ သံကိလေသာ သဗ္ဗေပိ အကုသလာ ဓမ္မာ ဧတာသံ ပဋိပက္ခော၊ ဝိသေသေန ပန ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာ မစ္ဆေရာဒယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အပိ စ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဒါနဖလေသု အလောဘာဒေါသာမောဟဂုဏယောဂတော လောဘဒေါသမောဟပဋိပက္ခံ ဒါနံ၊ ကာယာဒိဒေါသဝင်္ကာပဂမတော လောဘာဒိပဋိပက္ခံ သီလံ၊ ကာမသုခ-ပရူပဃာတအတ္တကိလမထပရိဝဇ္ဇနတော ဒေါသတ္တယပဋိပက္ခံ နေက္ခမ္မံ၊ လော-ဘာဒီနံ အန္ဓီကရဏတော ဉာဏဿ စ အနန္ဓီကရဏတော လောဘာဒိပဋိပက္ခာ

ပညာ၊ အလီနာနုဒ္ဓတညာယာရမ္ဘဝသေန လောဘာဒိပဋိပက္ခံ ဝီရိယံ၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌ-သုညတာနံ ခမနတော လောဘာဒိပဋိပက္ခာ ခန္တိ၊ သတိပိ ပရေသံ ဥပကာရေ အပကာရေ စ ယထာဘူတပ္ပဝတ္တိယာ လောဘာဒိပဋိပက္ခံ သစ္စံ၊ လောကဓမ္မေ အဘိဘုယျ ယထာသမာဒိန္နေသု သမ္ဘာရေသု အစလနတော လောဘာဒိပဋိ-ပက္ခံ အဓိဋ္ဌာနံ၊ နီဝရဏဝိဝေကတော လောဘာဒိပဋိပက္ခာ မေတ္တာ၊ ဣဋ္ဌာ-နိဋ္ဌေသု အနုနယပဋိဃဝိဒ္ဓံသနတော သမပ္ပဝတ္တိတော စ လောဘာဒိပဋိပက္ခာ ဥပေက္ခာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ကာ ပဋိပတ္တီတိ? ဒါနပါရမိယာ တာဝ သုခူပကရဏသရီရဇီဝိတပရိစ္စာဂေန ဘယာပနုဒနေန ဓမ္မောပဒေသေန စ ဗဟုဓာ သတ္တာနံ အနုဂ္ဂဟကရဏံ ပဋိပတ္တိ။ တတ္ထ အာမိသဒါနံ အဘယဒါနံ ဓမ္မဒါနန္တိ ဒါတဗ္ဗဝတ္ထုဝသေန တိဝိဓံ ဒါနံ။ တေသု ဗောဓိသတ္တဿ ဒါတဗ္ဗဝတ္ထု အဇ္ဈတ္တိကံ ဗာဟိရန္တိ ဒုဝိဓံ။ တတ္ထ ဗာဟိရံ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျန္တိ ဒသဝိဓံ။ အန္နာဒီနံ ခါဒနီယဘောဇနီယာဒိဝိဘာဂေန အနေကဝိဓံ။ တထာ ရူပါရမ္မဏံ ယာဝ ဓမ္မာရမ္မဏန္တိ အာရမ္မဏတော ဆဗ္ဗိဓံ။ ရူပါရမ္မဏာဒီနဉ္စ နီလာဒိဝိဘာဂေန အနေကဝိဓံ။ တထာ မဏိကနကရဇတမုတ္တာပဝါ-ဠာဒိခေတ္တဝတ္ထုအာရာမာဒိဒါသိဒါသဂေါမဟိံသာဒိနာနာဝိဓဝိတ္တူပကရဏ-ဝသေန အနေကဝိဓံ။

တတ္ထ မဟာပုရိသော ဗာဟိရံ ဝတ္ထုံ ဒေန္တော "ယော ယေန အတ္ထိကော၊ တံ တဿ ဒေတိ၊ ဒေန္တော စ တဿ အတ္ထိကော"တိ သယမေဝ ဇာနန္တော အယာစိတောပိ ဒေတိ ပဂေဝ ယာစိတော။ မုတ္တစာဂေါ ဒေတိ, နော အမုတ္တစာဂေါ၊ ပရိယတ္တံ ဒေတိ, နော အပရိယတ္တံ သတိ ဒေယျဓမ္မေ။ န ပစ္စုပကာရသန္နိဿိတော ဒေတိ။ အသတိ ဒေယျဓမ္မေ ဟိ ပရိယတ္တေ သံဝိဘာ-ဂါရဟံ သံဝိဘဇတိ။ န စ ဒေတိ ပရူပဃာတာဝဟံ သတ္ထဝိသမဇ္ဇာဒိကံ၊ နာပိ ကီဠနကံ ယံ အနတ္ထူပသံဟိတံ ပမာဒါဝဟဉ္စ။ န စ ဂိလာနဿ ယာစကဿ ပါန-ဘောဇနာဒိအသပ္ပါယံ ပမာဏရဟိတံ ဝါ ဒေတိ၊ ပမာဏယုတ္တံ ပန သပ္ပါယမေဝ ဒေတိ။

တထာ ယာစိတော ဂဟဋ္ဌာနံ ဂဟဋ္ဌာနုစ္ဆဝိကံ ဒေတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပဗ္ဗဇိတာနုစ္ဆဝိကံ ဒေတိ၊ မာတာပိတရော ဉာတိသာလောဟိတာ မိတ္တာမစ္စာ ပုတ္တဒါရဒါသကမ္မကရာတိ ဧတေသု ကဿစိ ပီဠံ အဇနေန္တော ဒေတိ၊ န စ ဥဠာရံ ဒေယျဓမ္မံ ပဋိဇာနိတွာ လူခံ ဒေတိ၊ န စ လာဘသက္ကာရသိလောက-သန္နိဿိတော ဒေတိ၊ န စ ပစ္စုပကာရသန္နိဿိတော ဒေတိ၊ န စ ဖလပါဋိကင်္ခီ

ဒေတိ အညတြ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ၊ န စ ယာစကေ ဒေယျဓမ္မံ ဝါ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဒေတိ၊ န စ အသညတာနံ ယာစကာနံ အက္ကောသကရောသကာနမ္ပိ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒေတိ၊ အညဒတ္ထု ပသန္နစိတ္တော အနုကမ္ပန္တော သက္ကစ္စမေဝ ဒေတိ၊ န စ ကောတူဟလမင်္ဂလိကော ဟုတွာ ဒေတိ၊ ကမ္မဖလမေဝ ပန သဒ္ဒဟန္တော ဒေတိ၊ နပိ ယာစကေ ပယိရုပါသနာဒီဟိ ပရိကိလေသေတွာ ဒေတိ၊ အပရိကိလေသန္တော ဧဝ ပန ဒေတိ၊ န စ ပရေသံ ဝဉ္စနာဓိပ္ပါယော ဘေဒနာဓိပ္ပါယော ဝါ ဒါနံ ဒေတိ၊ အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တော ဧဝ ဒေတိ၊ နပိ ဖရုသဝါစော ဘာကုဋိမုခေါ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပိယဝါဒီ ပန ပုဗ္ဗဘာသီ မိတဝစနော ဟုတွာ ဒေတိ၊ ယသ္မိံ စ ဒေယျဓမ္မေ ဥဠာရမနုညတာယ ဝါ စိရပရိစယေန ဝါ ဂေဓသဘာဝတာယ ဝါ လောဘဓမ္မော အဓိမတ္တော ဟောတိ၊ ဇာနန္တော ဗောဓိသတ္တော တံ ခိပ္ပမေဝ ပဋိဝိနောဒေတွာ ယာစကေ ပရိယေသိတွာပိ ဒေတိ၊ ယဉ္စ ဒေယျဝတ္ထု ပရိတ္တံ ယာစကော စ ပစ္စုပဋ္ဌိတော၊ တံ အစိန္တေတွာပိ အတ္တာနံ ဗာဓေတွာ ဒေန္တော ယာစကံ သမ္မာနေတိ ယထာ တံ အကိတ္တိပဏ္ဍိတော။ န စ မဟာပုရိသော အတ္တနော ပုတ္တဒါရဒါသကမ္မကရပေါရိသေ ယာစိတော တေ အသညာပိတေ ဒေါမနဿပ္ပတ္တေ ယာစကာနံ ဒေတိ၊ သမ္မဒေဝ ပန သညာပိတေ သောမနဿပ္ပတ္တေ ဒေတိ၊ ဒေန္တော စ ယက္ခရက္ခသပိသာစာဒီနံ ဝါ မနုဿာနံ ကုရူရကမ္မန္တာနံ ဝါ ဇာနန္တော န ဒေတိ၊ တထာ ရဇ္ဇမ္ပိ တာဒိသာနံ န ဒေတိ၊ ယေ လောကဿ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အနတ္ထာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ယေ ပန ဓမ္မိကာ ဓမ္မေန လောကံ ပါလေန္တိ၊ တေသံ ဒေတိ[၁]၊ ဧဝံ တာဝ ဗာဟိရဒါနေ ပဋိပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဇ္ဈတ္တိကဒါနံ ပန ဒွီဟိ အာကာရေဟိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ယထာ နာမ ကောစိ ပုရိသော ဃာသစ္ဆာဒနဟေတု အတ္တာနံ ပရဿ နိဿဇ္ဇတိ၊ ဝိဓေယျဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ ဒါသဗျံ၊ ဧဝမေဝ မဟာပုရိသော သမ္ဗောဓိဟေတု နိရာမိသစိတ္တော သတ္တာနံ အနုတ္တရံ ဟိတသုခံ ဣစ္ဆန္တော အတ္တနော ဒါနပါရမိံ ပရိပူရေတုကာမော အတ္တာနံ ပရဿ နိဿဇ္ဇတိ၊ ဝိဓေယျဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ ယထာကာမကရဏီယတံ၊ ကရစရဏနယနာဒိအင်္ဂပစ္စင်္ဂံ တေန တေန အတ္ထိကာနံ အကမ္ပိတော အနောလီနော အနုပ္ပဒေတိ၊ န တတ္ထ သဇ္ဇတိ န သင်္ကောစံ အာပဇ္ဇတိ ယထာ တံ ဗာဟိရဝတ္ထုသ္မိံ၊ တထာ ဟိ မဟာပုရိသော ဒွီဟိ အာကာရေဟိ ဗာဟိရဝတ္ထုံ ပရိစ္စဇတိ ယထာသုခံ ပရိဘောဂါယ ဝါ ယာစကာနံ တေသံ မနောရထံ ပရိပူရေန္တော, အတ္တနော ဝသီဘာဝါယ ဝါ၊

၁-ရဇ္ဇံ ဒါနံ ဒေတိ (က)

တတ္ထ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ မုတ္တစာဂေါ ဧဝမဟံ နိဿင်္ဂဘာဝနာယ သမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿာမီတိ။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ယံ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုံ ဒီယမာနံ ယာစကဿ ဧကန္တေနေဝ ဟိတာယ သံဝတ္တတိ၊ တံ ဒေတိ, န ဣတရံ၊ န စ မဟာပုရိသော မာရဿ မာရကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ ဝါ ဝိဟိံသာဓိပ္ပါယာနံ အတ္တနော အတ္တဘာဝံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဝါ ဇာနမာနော ဒေတိ "မာ တေသံ အနတ္ထော အဟောသီ"တိ။ ယထာ စ မာရကာယိကာနံ၊ ဧဝံ တေဟိ အန္ဝာဝိဋ္ဌာနမ္ပိ န ဒေတိ, နပိ ဥမ္မတ္တကာနံ။ ဣတရေသံ ပန ယာစိယမာနော[၁] သမနန္တရမေဝ ဒေတိ၊ တာဒိသာယ ယာစနာယ ဒုလ္လဘဘာဝတော တာဒိသဿ စ ဒါနဿ ဒုက္ကရဘာဝတော။

အဘယဒါနံ ပန ရာဇတော စောရတော အဂ္ဂိတော ဥဒကတော ဝေရိပုဂ္ဂလတော သီဟဗျဂ္ဃါဒိဝါဠမိဂတော နာဂယက္ခရက္ခသပိသာစာဒိတော သတ္တာနံ ဘယေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ တတော ပရိတ္တာဏဘာဝေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဓမ္မဒါနံ ပန အသံကိလိဋ္ဌစိတ္တဿ အဝိပရီတာ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဩပါယိကော ဟိတဿ ဥပဒေသော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထဝသေန ယေန သာသနေ အနောတိဏ္ဏာနံ အဝတာရဏံ ဩတိဏ္ဏာနံ ပရိပါစနံ။ တတ္ထာယံ နယော— သင်္ခေပတော တာဝ ဒါနကထာ သီလကထာ သဂ္ဂကထာ ကာမာနံ အာဒီနဝေါ သံကိလေသော စ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသော။ ဝိတ္ထာရတော ပန သာဝကဗောဓိယံ အဓိမုတ္တစိတ္တာနံ သရဏဂမနံ သီလသံဝရော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ သတ္တ သဒ္ဓမ္မာ အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု ကမ္မကရဏဝသေန သမထာနုယောဂေါ ရူပကာယာဒီသု[၂] ဝိပဿနာဘိနိဝေသေသု ယထာရဟံ အဘိနိဝေသမုခေန ဝိပဿနာနုယောဂေါ၊ တထာ ဝိသုဒ္ဓိပဋိပဒါ သမ္မတ္တဂဟဏံ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဆ အဘိညာ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ သာဝကဗောဓီတိ ဧတေသံ ဂုဏသံကိတ္တနဝသေန ယထာရဟံ တတ္ထ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပနာ ပရိယောဒပနာ စ။ တထာ ပစ္စေကဗောဓိယံ သမ္မာသမ္ဗောဓိယဉ္စ အဓိမုတ္တာနံ သတ္တာနံ ယထာရဟံ ဒါနာဒိပါရမီနံ သဘာဝရသလက္ခဏာဒိသံကိတ္တနမုခေန တီသုပိ အဝတ္ထာသု တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ မဟာနုဘာဝတာဝိဘာဝနေန ယာနဒွယေ ပတိဋ္ဌာပနာ ပရိယောဒပနာ စ၊ ဧဝံ မဟာပုရိသော သတ္တာနံ ဓမ္မဒါနံ ဒေတိ။

၁-ယာစိယမာန....(သီ)၊ ယာစနာနန္တရမေဝ ဒေတိ (?)   ၂-ရူပမုခါဒီသု (က)

တထာ မဟာပုရိသော သတ္တာနံ အာမိသဒါနံ ဒေန္တော “ဣမိနာဟံ ဒါနေန သတ္တာနံ အာယုဝဏ္ဏသုခဗလပဋိဘာနာဒိသမ္ပတ္တိဉ္စ ရမဏီယံ အဂ္ဂဖလသမ္ပတ္တိဉ္စ နိပ္ဖါဒေယျ”န္တိ အန္နဒါနံ ဒေတိ၊ တထာ သတ္တာနံ ကာမကိလေသပိပါသာဝူပသမာယ ပါနံ ဒေတိ၊ တထာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏတာယ ဟိရောတ္တပ္ပါလင်္ကာရဿ စ နိပ္ဖတ္တိယာ ဝတ္ထာနိ ဒေတိ၊ တထာ ဣဒ္ဓိဝိဓဿ စေဝ နိဗ္ဗာနသုခဿ စ နိပ္ဖတ္တိယာ ယာနံ ဒေတိ၊ တထာ သီလဂန္ဓနိပ္ဖတ္တိယာ ဂန္ဓံ ဒေတိ၊ တထာ ဗုဒ္ဓဂုဏသောဘာနိပ္ဖတ္တိယာ မာလာဝိလေပနံ ဒေတိ၊ ဗောဓိမဏ္ဍာသနနိပ္ဖတ္တိယာ အာသနံ ဒေတိ၊ တထာဂတသေယျာနိပ္ဖတ္တိယာ သေယျံ ဒေတိ၊ သရဏဘာဝနိပ္ဖတ္တိယာ အာဝသထံ ဒေတိ၊ ပဉ္စစက္ခုပဋိလာဘာယ ပဒီပေယျံ ဒေတိ၊ ဗျာမပ္ပဘာနိပ္ဖတ္တိယာ ရူပဒါနံ ဒေတိ၊ ဗြဟ္မဿရနိပ္ဖတ္တိယာ သဒ္ဒဒါနံ ဒေတိ၊ သဗ္ဗလောကဿ ပိယဘာဝါယ ရသဒါနံ ဒေတိ၊ ဗုဒ္ဓသုခုမာလဘာဝါယ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဒါနံ ဒေတိ၊ အဇရာမရဘာဝါယ ဘေသဇ္ဇဒါနံ ဒေတိ၊ ကိလေသဒါသဗျဝိမောစနတ္ထံ ဒါသာနံ ဘုဇိဿတာဒါနံ ဒေတိ၊ သဒ္ဓမ္မာဘိရတိယာ အနဝဇ္ဇခိဍ္ဍာရတိဟေတုဒါနံ ဒေတိ၊ သဗ္ဗေပိ သတ္တေ အရိယာယ ဇာတိယာ အတ္တနော ပုတ္တဘာဝူပနယနာယ ပုတ္တဒါနံ ဒေတိ၊ သကလဿပိ လောကဿ ပတိဘာဝူပဂမနာယ ဒါရဒါနံ ဒေတိ၊ သုဘလက္ခဏသမ္ပတ္တိယာ သုဝဏ္ဏမဏိမုတ္တာပဝါဠာဒိဒါနံ၊ အနုဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိယာ နာနာဝိဓဝိဘူသနဒါနံ၊ သဒ္ဓမ္မကောသာဓိဂမာယ ဝိတ္တကောသဒါနံ၊ ဓမ္မရာဇဘာဝါယ ရဇ္ဇဒါနံ၊ ဈာနာဒိသမ္ပတ္တိယာ အာရာမုယျာနတဠာကဝနဒါနံ[၁]၊ စက္ကင်္ကိတေဟိ ပါဒေဟိ ဗောဓိမဏ္ဍုပသင်္ကမနာယ စရဏဒါနံ၊ စတုရောဃနိတ္ထရဏာယ သတ္တာနံ သဒ္ဓမ္မဟတ္ထဒါနတ္ထံ ဟတ္ထဒါနံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိပဋိလာဘာယ ကဏ္ဏနာသာဒိဒါနံ၊ သမန္တစက္ခုပဋိလာဘာယ စက္ခုဒါနံ၊ “ဒဿနသဝနာနုဿရဏပါရိစရိယာဒီသု သဗ္ဗကာလံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဟိတသုခါဝဟော, သဗ္ဗလောကေန စ ဥပဇီဝိတဗ္ဗော မေ ကာယော ဘဝေယျာ”တိ မံသလောဟိတာဒိဒါနံ၊ “သဗ္ဗလောကုတ္တမော ဘဝေယျ”န္တိ ဥတ္တမင်္ဂဒါနံ ဒေတိ။

ဧဝံ ဒဒန္တော စ န အနေသနာယ ဒေတိ န စ ပရောပဃာတေန န ဘယေန န လဇ္ဇာယ န ဒက္ခိဏေယျရောသနေန န ပဏီတေ သတိ လူခံ န အတ္တုက္ကံသနေန န ပရဝမ္ဘနေန န ဖလာဘိကင်္ခါယ န ယာစကဇိဂုစ္ဆာယ န အစိတ္တီကာရေန ဒေတိ၊ အထ ခေါ သက္ကစ္စံ ဒေတိ၊ သဟတ္ထေန ဒေတိ၊ ကာလေန ဒေတိ၊ စိတ္တီကတွာ ဒေတိ၊ အဝိဘာဂေန ဒေတိ၊ တီသု ကာလေသု သောမနဿိတော ဒေတိ၊

၁-တပေါဝနဒါနံ (က)

တတော ဧဝ စ ဒတွာ န ပစ္ဆာနုတာပီ ဟောတိ။ န ပဋိဂ္ဂါဟကဝသေန မာနာဝမာနံ ကရောတိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ပိယသမုဒါစာရော ဟောတိ ဝဒညူ ယာစယောဂေါ သပရိဝါရဒါယကော။ အန္နဒါနံ ဟိ ဒေန္တော "တံ သပရိဝါရံ ကတွာ ဒဿာမီ"တိ ဝတ္ထာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ဒေတိ။ တထာ ဝတ္ထဒါနံ ဒေန္တော "တံ သပရိဝါရံ ကတွာ ဒဿာမီ"တိ အန္နာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ဒေတိ။ ယာနဒါနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

တထာ ရူပဒါနံ ဒေန္တော ဣတရာရမ္မဏာနိပိ တဿ ပရိဝါရံ ကတွာ ဒေတိ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ။ တတ္ထ ရူပဒါနံ နာမ နီလပီတလောဟိတဩဒါတာဒိဝဏ္ဏာသု ပုပ္ဖဝတ္ထဓာတူသု အညတရံ လဘိတွာ ရူပဝသေန အာဘုဇိတွာ "ရူပဒါနံ ဒဿာမိ၊ ရူပဒါနံ မယှ"န္တိ စိန္တေတွာ တာဒိသေ ဒက္ခိဏေယျေ ဒါနံ ပတိဋ္ဌာပေတိ သဝတ္ထုကံ ကတွာ၊ ဧတံ [1] **ရူပဒါနံ** နာမ။

သဒ္ဒဒါနံ ပန ဘေရိသဒ္ဒါဒိဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ သဒ္ဒံ ကန္ဒမူလာနိ ဝိယ ဥပ္ပါဋေတွာ နီလုပ္ပလဟတ္ထကံ ဝိယ စ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ ဒါတုံ န သက္ကာ၊ သဝတ္ထုကံ ပန ကတွာ ဒေန္တော သဒ္ဒဒါနံ ဒေတိ နာမ၊ တသ္မာ ယဒါ "သဒ္ဒဒါနံ ဒဿာမီ"တိ ဘေရိမုဒိင်္ဂါဒီသု အညတရေန တူရိယေန တိဏ္ဏံ ရတနာနံ ဥပဟာရံ ကရောတိ ကာရေတိ စ၊ "သဒ္ဒဒါနံ မေ"တိ ဘေရိအာဒီနိ ဌပေတိ ဌပါပေတိ စ၊ ဓမ္မကထိကာနံ ပန သရဘေသဇ္ဇံ တေလဖာဏိတာဒိံ ဒေတိ၊ ဓမ္မဿဝနံ ဃောသေတိ၊ သရဘညံ ဘဏတိ၊ ဓမ္မကထံ ကထေတိ၊ ဥပနိသိန္နကကထံ အနုမောဒနကထဉ္စ ကရောတိ ကာရေတိ စ၊ တဒါ **သဒ္ဒဒါနံ** နာမ ဟောတိ။

တထာ ဂန္ဓဒါနံ မူလဂန္ဓာဒီသု အညတရံ ရဇနီယံ ဂန္ဓဝတ္ထုံ ပိံသိတမေဝ ဝါ ဂန္ဓံ ယံကိဉ္စိ လဘိတွာ ဂန္ဓဝသေန အာဘုဇိတွာ "ဂန္ဓဒါနံ ဒဿာမိ၊ ဂန္ဓဒါနံ မယှ"န္တိ ဗုဒ္ဓရတနာဒီနံ ပူဇံ ကရောတိ ကာရေတိ စ၊ ဂန္ဓပူဇနတ္ထာယ အဂရုစန္ဒနာဒိကေ ဂန္ဓဝတ္ထုကေ ပရိစ္စဇတိ၊ ဣဒံ **ဂန္ဓဒါနံ**။

တထာ မူလရသာဒီသု ယံကိဉ္စိ ရဇနီယံ ရသဝတ္ထုံ လဘိတွာ ရသဝသေန အာဘုဇိတွာ "ရသဒါနံ ဒဿာမိ၊ ရသဒါနံ မယှ"န္တိ ဒက္ခိဏေယျာနံ ဒေတိ၊ ရသဝတ္ထုမေဝ ဝါ ဓညဂဝါဒိကံ ပရိစ္စဇတိ၊ ဣဒံ **ရသဒါနံ**။

တထာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဒါနံ မဉ္စပီဌာဒိဝသေန အတ္ထရဏပါဝုရဏာဒိဝသေန စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယဒါ ဟိ မဉ္စပီဌဘိသိဗိမ္ဗောဟနာဒိကံ နိဝါသနပါရုပနာဒိကံ ဝါ

သုခသမ္ဖဿံ ရဇနီယံ အနဝဇ္ဇံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝတ္ထုံ လဘိတွာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝသေန အာဘုဇိတွာ “ဖောဋ္ဌဗ္ဗဒါနံ ဒဿာမိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဒါနံ မယှ”န္တိ ဒက္ခိဏေယျာနံ ဒေတိ၊ ယထာဝုတ္တံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝတ္ထုံ လဘိတွာ ပရိစ္စဇတိ၊ ဣဒံ[၁] **ဖောဋ္ဌဗ္ဗဒါနံ**။

ဓမ္မဒါနံ ပန ဓမ္မာရမ္မဏဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဩဇပါနဇီဝိတဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဩဇာဒီသု ဟိ အညတရံ ရဇနီယံ ဝတ္ထုံ လဘိတွာ ဓမ္မာရမ္မဏဝသေန အာဘုဇိတွာ “ဓမ္မဒါနံ ဒဿာမိ၊ ဓမ္မဒါနံ မယှ”န္တိ သပ္ပိနဝနီတာဒိ**ဩဇာဒါနံ** ဒေတိ၊ အမ္ဗပါနာဒိအဋ္ဌဝိဓ**ပါနဒါနံ** ဒေတိ၊ **ဇီဝိတဒါန**န္တိ အာဘုဇိတွာ သလာကဘတ္တပက္ခိကဘတ္တာဒီနိ ဒေတိ၊ အဖာသုကဘာဝေန အဘိဘူတာနံ ဗျာဓိတာနံ ဝေဇ္ဇံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတိ၊ ဇာလံ ဖာလာပေတိ၊ ကုမိနံ ဝိဒ္ဓံသာပေတိ၊ သကုဏပဉ္ဇရံ ဝိဒ္ဓံသာပေတိ၊ ဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓါနံ သတ္တာနံ ဗန္ဓနမောက္ခံ ကာရေတိ၊ မာဃာတဘေရိံ စရာပေတိ၊ အညာနိ စ သတ္တာနံ ဇီဝိတပရိတ္တာဏတ္ထံ ဧဝရူပါနိ ကမ္မာနိ ကရောတိ ကာရာပေတိ စ၊ ဣဒံ **ဓမ္မဒါနံ** နာမ။

သဗ္ဗမေတံ ယထာဝုတ္တံ ဒါနသမ္ပဒံ သကလလောကဟိတသုခါယ ပရိဏာမေတိ၊ အတ္တနော စ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ အကုပ္ပါယ ဝိမုတ္တိယာ အပရိက္ခယာယ ဆန္ဒဿ အပရိက္ခယာယ ဝီရိယဿ အပရိက္ခယာယ သမာဓိဿ အပရိက္ခယာယ ပဋိဘာနဿ အပရိက္ခယာယ ဉာဏဿ အပရိက္ခယာယ ဝိမုတ္တိယာ ပရိဏာမေတိ။ ဣမဉ္စ ဒါနပါရမိံ ပဋိပဇ္ဇန္တေန မဟာသတ္တေန ဇီဝိတေ အနိစ္စသညာ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ တထာ ဘောဂေသု၊ ဗဟုသာဓာရဏတာ စ နေသံ မနသိကာတဗ္ဗာ၊ သတ္တေသု စ မဟာကရုဏာ သတတံ သမိတံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဟိ ဘောဂေ ဂဟေတဗ္ဗသာရံ ဂဏှန္တော အာဒိတ္တတော ဝိယ အဂါရတော သဗ္ဗံ သာပတေယျံ အတ္တာနဉ္စ ဗဟိ နီဟရန္တော န ကိဉ္စိ သေသေတိ၊ န ကတ္ထစိ ဝိဘာဂံ ကရောတိ၊ အညဒတ္ထု နိရပေက္ခော နိဿဇ္ဇတိ ဧဝ။ အယံ တာဝ ဒါနပါရမိယာ ပဋိပတ္တိက္ကမော။

သီလပါရမိယာ ပန အယံ ပဋိပတ္တိက္ကမော—ယသ္မာ သဗ္ဗညုသီလာလင်္ကာရေဟိ သတ္တေ အလင်္ကရိတုကာမေန မဟာပုရိသေန အာဒိတော အတ္တနော ဧဝ တာဝ သီလံ ဝိသောဓေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ စ စတူဟိ အာကာရေဟိ သီလံ ဝိသုဇ္ဈတိ အဇ္ဈာသယဝိသုဒ္ဓိတော သမာဒါနတော အဝီတိက္ကမနတော သတိ စ ဝီတိက္ကမေ ပုန ပဋိပါကတိကကရဏတော။ ဝိသုဒ္ဓါသယတာယ ဟိ

၁-ဧတံ (က)

ဧကစ္စော အတ္တာဓိပတိ ဟုတွာ ပါပဇိဂုစ္ဆနသဘာဝေါ အဇ္ဈတ္တံ ဟိရိဓမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ သုပရိသုဒ္ဓသမာစာရော ဟောတိ။ တထာ ပရတော သမာဒါနေ သတိ ဧကစ္စော လောကာဓိပတိ ဟုတွာ ပါပတော ဥတ္တာသန္တော ဩတ္တပ္ပဓမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ သုပရိသုဒ္ဓသမာစာရော ဟောတိ။ ဣတိ ဥဘယထာပိ ဧတေ အဝီတိက္ကမနတော သီလေ ပတိဋ္ဌဟန္တိ။ အထ ပန ကဒါစိ သတိသမ္မောသေန သီလဿ ခဏ္ဍာဒိဘာဝေါ သိယာ၊ တာယယေဝ ယထာဝုတ္တာယ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပတ္တိယာ ခိပ္ပမေဝ နံ ဝုဋ္ဌာနာဒိနာ ပဋိပါကတိကံ ကရောတိ။

တယိဒံ သီလံ ဝါရိတ္တံ စာရိတ္တန္တိ ဒုဝိဓံ။ တတ္ထာယံ ဗောဓိသတ္တဿ ဝါရိတ္တသီလေ ပဋိပတ္တိက္ကမော—သဗ္ဗသတ္တေသု တထာ ဒယာပန္နစိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ယထာ သုပိနန္တေနပိ န အာဃာတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ပရူပကာရနိရတတာယ ပရသန္တကော အလဂဒ္ဒေါ ဝိယ န ပရာမသိတဗ္ဗော။ သစေ ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ၊ အဗြဟ္မစရိယတောပိ အာရာစာရီ ဟောတိ သတ္တဝိဓမေထုနသံယောဂဝိရဟိတော၊ ပဂေဝ ပရဒါရဂမနတော။ သစေ ပန အပဗ္ဗဇိတော ဂဟဋ္ဌော သမာနော ပရေသံ ဒါရေသု သဒါ ပါပကံ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပါဒေတိ။ ကထေန္တော စ သစ္စံ ဟိတံ ပိယံ ဝစနံ ပရိမိတမေဝ စ ကာလေန ဓမ္မိံ ကထံ ဘာသိတာ ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ အနဘိဇ္ဈာလု အဗျာပန္နစိတ္တော အဝိပရီတဒဿနော ကမ္မဿကတညာဏေန စ သမန္နာဂတော သမ္မဂ္ဂတေသု သမ္မာပဋိပန္နေသု နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓေါ ဟောတိ နိဝိဋ္ဌပေမော။

ဣတိ စတုရာပါယဝဋ္ဋဒုက္ခာနံ ပထဘူတေဟိ အကုသလကမ္မပထေဟိ အကုသလဓမ္မေဟိ စ ဩရမိတွာ သဂ္ဂမောက္ခာနံ ပထဘူတေသု ကုသလကမ္မပထေသု ပတိဋ္ဌိတဿ မဟာပုရိသဿ ပရိသုဒ္ဓါသယပယောဂတာယ ယထာဘိပတ္ထိတာ သတ္တာနံ ဟိတသုခူပသံဟိတာ မနောရထာ သီဃံ သီဃံ အဘိနိပ္ဖဇ္ဇန္တိ၊ ပါရမိယော ပရိပူရေန္တိ၊ ဧဝံဘူတော ဟိ အယံ။ တတ္ထ ဟိံသာနိဝတ္တိယာ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘယဒါနံ ဒေတိ၊ အပ္ပကသိရေနေဝ မေတ္တာဘာဝနံ သမ္ပာဒေတိ၊ ဧကာဒသ မေတ္တာနိသံသေ အဓိဂစ္ဆတိ၊ အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ အပ္ပါတင်္ကော၊ ဒီဃာယုကော သုခဗဟုလော လက္ခဏဝိသေသေ ပါပုဏာတိ၊ ဒေါသဝါသနဉ္စ သမုစ္ဆိန္ဒတိ။

တထာ အဒိန္နာဒါနနိဝတ္တိယာ စောရာဒီဟိ အသာဓာရဏေ ဘောဂေ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ပရေဟိ အနာသင်္ကနီယော ပိယော မနာပေါ ဝိဿသနီယော ဝိဘဝသမ္ပတ္တီသု အလဂ္ဂစိတ္တော ပရိစ္စာဂသီလော လောဘဝါသနဉ္စ သမုစ္ဆိန္ဒတိ။

အဗြဟ္မစရိယနိဝတ္တိယာ အလောလော ဟောတိ သန္တကာယစိတ္တော၊ သတ္တာနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ အပရိသင်္ကနီယော၊ ကလျာဏော စဿ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အလဂ္ဂစိတ္တော ဟောတိ မာတုဂါမေသု အလုဒ္ဓါသယော၊ နေက္ခမ္မဗဟုလော လက္ခဏဝိသေသေ အဓိဂစ္ဆတိ၊ လောဘဝါသနဉ္စ သမုစ္ဆိန္ဒတိ။

မုသာဝါဒနိဝတ္တိယာ သတ္တာနံ ပမာဏဘူတော ဟောတိ ပစ္စယိကော ထေတော အာဒေယျဝစနော၊ ဒေဝတာနံ ပိယော မနာပေါ၊ သုရဘိဂန္ဓမုခေါ အာရက္ခိတကာယဝစီသမာစာရော၊ လက္ခဏဝိသေသေ စ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ကိလေသဝါသနဉ္စ သမုစ္ဆိန္ဒတိ။

ပေသုညနိဝတ္တိယာ ပရူပက္ကမေဟိပိ အဘေဇ္ဇကာယော ဟောတိ အဘေဇ္ဇပရိဝါရော၊ သဒ္ဓမ္မေသု စ အဘေဇ္ဇနကသဒ္ဓေါ၊ ဒဠှမိတ္တော ဘဝန္တရပရိစိတာနံ ဝိယ သတ္တာနံ ဧကန္တပိယော အသံကိလေသဗဟုလော။

ဖရုသဝါစာနိဝတ္တိယာ သတ္တာနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ သုခသီလော မဓုရဝစနော သမ္ဘာဝနီယော၊ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော စဿ သရော နိဗ္ဗတ္တတိ။

သမ္ဖပ္ပလာပနိဝတ္တိယာ သတ္တာနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ ဂရုဘာဝနီယော စ အာဒေယျဝစနော ပရိမိတာလာပေါ၊ မဟေသက္ခော စ ဟောတိ မဟာနုဘာဝေါ၊ ဌာနုပ္ပတ္တိကေန ပဋိဘာနေန ပဉှာနံ ဗျာကရဏကုသလော၊ ဗုဒ္ဓဘူမိယဉ္စ ဧကာယ ဧဝ ဝါစာယ အနေကဘာသာနံ သတ္တာနံ အနေကေသံ ပဉှာနံ ဗျာကရဏသမတ္ထော ဟောတိ။

အနဘိဇ္ဈာလုတာယ ဣစ္ဆိတလာဘီ ဟောတိ၊ ဥဠာရေသု စ ဘောဂေသု ရုစိံ ပဋိလဘတိ၊ ခတ္တိယမဟာသာလာဒီနံ သမ္မတော ဟောတိ၊ ပစ္စတ္ထိကေဟိ အနဘိဘဝနီယော၊ ဣန္ဒြိယဝေကလ္လံ န ပါပုဏာတိ၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော စ ဟောတိ။

အဗျာပါဒေန ပိယဒဿနော ဟောတိ၊ သတ္တာနံ သမ္ဘာဝနီယော ပရဟိတာဘိနန္ဒိတာယ စ သတ္တေ အပ္ပကသိရေနေဝ ပသာဒေတိ၊ အလူခသဘာဝေါ စ ဟောတိ မေတ္တာဝိဟာရီ၊ မဟေသက္ခော စ ဟောတိ မဟာနုဘာဝေါ။

မိစ္ဆာဒဿနာဘာဝေန ကလျာဏေ သဟာယေ ပဋိလဘတိ၊ သီသစ္ဆေဒမ္ပိ ပါပုဏန္တော ပါပကမ္မံ န ကရောတိ၊ ကမ္မဿကတာဒဿနတော အကောတူဟလမင်္ဂလိကော စ ဟောတိ၊ သဒ္ဓမ္မေ စဿ သဒ္ဓါ ပတိဋ္ဌိတာ ဟောတိ မူလဇာတာ၊ သဒ္ဒဟတိ စ တထာဂတာနံ ဗောဓိံ၊ သမယန္တရေသု နာဘိရမတိ

ဥက္ကာရဋ္ဌာနေ ဝိယ ရာဇဟံသော၊ လက္ခဏတ္တယပရိဇာနနကုသလော ဟောတိ၊ အန္တေ စ အနာဝရဏညာဏလာဘီ၊ ယာဝ ဗောဓိံ န ပါပုဏာတိ၊ တာဝ တသ္မိံ တသ္မိံ သတ္တနိကာယေ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌော စ ဟောတိ၊ ဥဠာရုဠာရာ သမ္ပတ္တိယော ပါပုဏာတိ။ ဣတိ ဟိဒံ သီလံ နာမ သဗ္ဗသမ္ပတ္တီနံ အဓိဋ္ဌာနံ၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓဂုဏာနံ ပဘဝဘူမိ၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာနံ အာဒိ စရဏံ မုခံ ပမုခန္တိ ဗဟုမာနနံ ဥပ္ပါဒေတွာ ကာယဝစီသံယမေ ဣန္ဒြိယဒမနေ အာဇီဝဝိသုဒ္ဓိယံ ပစ္စယပရိဘောဂေသု စ သတိသမ္ပဇညဗလေန အပ္ပမတ္တေန လာဘသက္ကာရသိလောကံ မိတ္တမုခပစ္စတ္ထိကံ ဝိယ သလ္လက္ခေတွာ "ကိကီဝ အဏ္ဍ"န္တိအာဒိနာ[1] ဝုတ္တနယေန သက္ကစ္စံ သီလံ သမ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ အယံ တာဝ ဝါရိတ္တသီလေ ပဋိပတ္တိက္ကမော။

စာရိတ္တသီလေ ပန ပဋိပတ္တိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ဣဓ ဗောဓိသတ္တော ကလျာဏမိတ္တာနံ ဂရုဋ္ဌာနိယာနံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိကမ္မံ ကာလေန ကာလံ ကတ္တာ ဟောတိ၊ တထာ တေသံ ကာလေန ကာလံ ဥပဋ္ဌာနံ ကတ္တာ ဟောတိ၊ ဂိလာနာနံ ကာယဝေယျာဝဋိကံ။ သုဘာသိတပဒါနိ သုတွာ သာဓုကာရံ ကတ္တာ ဟောတိ၊ ဂုဏဝန္တာနံ ဂုဏေ ဝဏ္ဏေတွာ ပရေသံ အပကာရေ ခန္တာ၊ ဥပကာရေ အနုဿရိတာ၊ ပုညာနိ အနုမောဒိတာ၊ အတ္တနော ပုညာနိ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ ပရိဏာမေတာ၊ သဗ္ဗကာလံ အပ္ပမာဒဝိဟာရီ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ သတိ စ အစ္စယေ အစ္စယတော ဒိသွာ တာဒိသာနံ သဟဓမ္မိကာနံ ယထာဘူတံ အာဝိကတ္တာ၊ ဥတ္တရိ စ သမ္မာပဋိပတ္တိံ သမ္မဒေဝ ပရိပူရေတာ။

တထာ အတ္တနော အနုရူပါသု အတ္ထူပသံဟိတာသု သတ္တာနံ ဣတိကတ္တဗ္ဗတာသု ဒက္ခော အနလသော သဟာယဘာဝံ ဥပဂစ္ဆတိ။ ဥပ္ပန္နေသု စ သတ္တာနံ ဗျာဓိအာဒိဒုက္ခေသု ယထာရဟံ ပတိကာရဝိဓာယကော။ ဉာတိဘောဂါဒိဗျသနပတိတေသု သောကာပနောဒနော ဥလ္လုမ္ပနသဘာဝါဝဋ္ဌိတော ဟုတွာ နိဂ္ဂဟာရဟာနံ ဓမ္မေနေဝ နိဂ္ဂဏှနကော ယာဝဒေဝ အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပနာယ။ ပဂ္ဂဟာရဟာနံ ဓမ္မေနေဝ ပဂ္ဂဏှနကော။ ယာနိ ပုရိမကာနံ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ဥဠာရတမာနိ ပရမဒုက္ကရာနိ အစိန္တေယျာနုဘာဝါနိ သတ္တာနံ ဧကန္တဟိတသုခါဝဟာနိ စရိတာနိ၊ ယေဟိ နေသံ ဗောဓိသမ္ဘာရာ သမ္မဒေဝ ပရိပါကံ အဂမံသု၊ တာနိ သုတွာ အနုဗ္ဗိဂ္ဂေါ အနုတြာသော

---

[1] ၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၃၄၊ ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၅၆-ပိဋ္ဌာဒီသု။

တေပိ မဟာပုရိသာ မနုဿာ ဝေ၊ ကမေန ပန သိက္ခာပါရိပူရိယာ ဘာဝိတတ္တဘာဝါ[၁] တာဒိသာယ ဥဠာရတမာယ အာနုဘာဝသမ္ပတ္တိယာ ဗောဓိသမ္ဘာရေသု ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တာ အဟေသုံ၊ တသ္မာ မယာပိ သီလာဒိသိက္ခာသု သမ္မဒေဝ တထာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယာယ ပဋိပတ္တိယာ အဟမ္ပိ အနုက္ကမေန သိက္ခံ ပရိပူရေတွာ ဧကန္တေန တံ ပဒံ အနုပါပုဏိဿာမီတိ သဒ္ဓါပုရေစာရိကံ ဝီရိယံ အဝိဿဇ္ဇေန္တော သမ္မဒေဝ သီလေသု ပရိပူရကာရီ ဟောတိ။

တထာ ပဋိဿန္ထကလျာဏော ဟောတိ ဝိဝဋ္ဋာပရာဓော၊ အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော ပဝိဝိတ္တော အသံသဋ္ဌော ဒုက္ခသဟော အပရိတဿနဇာတိကော အနုဒ္ဓတော အနုန္နဠော အစပလော အမုခရော အဝိကိဏ္ဏဝါစော သန္တိန္ဒြိယော သန္တမာနသော ကုဟနာဒိမိစ္ဆာဇီဝရဟိတော အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တော ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ နိရပေက္ခော၊ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကာယေ ဇီဝိတေ ဝါ အပေက္ခံ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ၊ ပဂေဝ အဓိမတ္တံ။ သဗ္ဗေပိ ဒုဿီလျဟေတုဘူတေ ကောဓူပနာဟာဒိကေ ဥပက္ကိလေသေ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ။ အပ္ပမတ္တကေန စ ဝိသေသာဓိဂမေန အပရိတုဋ္ဌော ဟောတိ၊ န သင်္ကောစံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဥပရူပရိ ဝိသေသာဓိဂမာယ ဝါယမတိ။

ယေန ယထာလဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ ဟာနဘာဂိယာ ဝါ ဌိတိဘာဂိယာ ဝါ န ဟောတိ၊ တထာ မဟာပုရိသော အန္ဓာနံ ပရိဏာယကော ဟောတိ၊ မဂ္ဂံ အာစိက္ခတိ၊ ဗဓိရာနံ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ သညံ ဒေတိ၊ အတ္ထမနုဂ္ဂါဟေတိ၊ တထာ မူဂါနံ။ ပီဌသပ္ပိကာနံ ပီဌံ ဒေတိ ယာနံ ဒေတိ ဝါဟေတိ ဝါ။ အဿဒ္ဓါနံ သဒ္ဓါပဋိလာဘာယ ဝါယမတိ၊ ကုသီတာနံ ဥဿာဟဇနနာယ၊ မုဋ္ဌဿတီနံ သတိသမာယောဂါယ၊ ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာနံ သမာဓိသမ္ပဒါယ၊ ဒုပ္ပညာနံ ပညာဓိဂမာယ ဝါယမတိ။ ကာမစ္ဆန္ဒပရိယုဋ္ဌိတာနံ ကာမစ္ဆန္ဒပဋိဝိနောဒနာယ ဝါယမတိ။ ဗျာပါဒထိနမိဒ္ဓဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဝိစိကိစ္ဆာပရိယုဋ္ဌိတာနံ ဝိစိကိစ္ဆာဝိနောဒနာယ ဝါယမတိ။ ကာမဝိတက္ကာဒိအပကတာနံ ကာမဝိတက္ကာဒိမိစ္ဆာဝိတက္ကဝိနောဒနာယ ဝါယမတိ။ ပုဗ္ဗကာရီနံ သတ္တာနံ ကတညုတံ နိဿာယ ပုဗ္ဗဘာသီ ပိယဝါဒီ သင်္ဂါဟကော သဒိသေန အဓိကေန ဝါ ပစ္စုပကာရေန သမ္မာနေတာ ဟောတိ။

၁-ဘာဝိတတ္တဘာဝနာ (သီ)

အာပဒါသု သဟာယကိစ္စံ အနုတိဋ္ဌတိ။ တေသံ တေသဉ္စ သတ္တာနံ ပကတိသဘာဝဉ္စ ပရိဇာနိတွာ ယေဟိ ယထာ သံဝသိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တေဟိ တထာ သံဝသတိ။ ယေသု စ ယထာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တေသု တထာ ပဋိပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ ခေါ အကုသလတော ဝုဋ္ဌာပေတွာ ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပနဝသေန၊ န အညထာ။ ပရစိတ္တာနုရက္ခဏာ ဟိ ဗောဓိသတ္တာနံ ယာဝဒေဝ ကုသလာဘိဝဍ္ဎိယာ။ တထာ ဟိတဇ္ဈာသယေနာပိ ပရော န ဟိံသိတဗ္ဗော၊ န ဘဏ္ဍိတဗ္ဗော၊ န မင်္ကုဘာဝမာပါဒေတဗ္ဗော၊ န ပရဿ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ န နိဂ္ဂဟဋ္ဌာနေ န စောဒေတဗ္ဗော၊ န နီစတရံ ပဋိပန္နဿ အတ္တာ ဥစ္စတရေ ဌပေတဗ္ဗော၊ န စ ပရေသု သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အသေဝိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ န အတိသေဝိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ န အကာလသေဝိနာ။

သေဝိတဗ္ဗယုတ္တေ ပန သတ္တေ ဒေသကာလာနုရူပံ သေဝတိ။ န စ ပရေသံ ပုရတော ပိယေ ဝိဂရဟတိ၊ အပ္ပိယေ ဝါ ပသံသတိ။ န အဝိဿတ္ထဝိဿာသီ ဟောတိ။ န ဓမ္မိကံ ဥပနိမန္တနံ ပဋိက္ခိပတိ။ န သညတ္တိံ ဥပဂစ္ဆတိ[၁]၊ နာဓိကံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ သဒ္ဓါသမ္ပန္နေ သဒ္ဓါနိသံသကထာယ သမ္ပဟံသတိ။ သီလသုတစာဂပညာသမ္ပန္နေ ပညာသမ္ပန္နကထာယ သမ္ပဟံသတိ။ သစေ ပန ဗောဓိသတ္တော အဘိညာဗလပ္ပတ္တော ဟောတိ၊ ပမာဒါပန္နေ သတ္တေ အဘိညာဗလေန ယထာရဟံ နိရယာဒိကေ ဒဿေန္တော သံဝေဇေတွာ အဿဒ္ဓါဒိကေ သဒ္ဓါဒီသု ပတိဋ္ဌာပေတိ။ သာသနေ ဩတာရေတိ။ သဒ္ဓါဒိဂုဏသမ္ပန္နေ ပရိပါစေတိ။ ဧဝမယံ မဟာပုရိသဿ စာရိတ္တဘူတော အပရိမာဏော ပုညာဘိသန္ဒော ကုသလာဘိသန္ဒော ဥပရူပရိ အဘိဝဍ္ဎတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပိ စ ယာ သာ “ကိံ သီလံ ကေနဋ္ဌေန သီလ”န္တိအာဒိနာ ပုစ္ဆံ ကတွာ “ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဝိရမန္တဿ ဝတ္တပဋိပတ္တိံ ဝါ ပူရေန္တဿ စေတနာဒယော ဓမ္မာ သီလ”န္တိအာဒိနာ နယေန နာနပ္ပကာရတော သီလဿ ဝိတ္ထာရကထာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ**[၂] ဝုတ္တာ၊ သာ သဗ္ဗာပိ ဣဓ အာဟရိတွာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ ကေဝလံ ဟိ တတ္ထ သာဝကဗောဓိသတ္တဝသေန သီလကထာ အာဂတာ၊ ဣဓ မဟာဗောဓိသတ္တဝသေန ကရုဏူပါယကောသလ္လပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗာတိ အယမေဝ ဝိသေသော။ ယတော ဣဒံ သီလံ မဟာပုရိသော ယထာ န အတ္တနော ဒုဂ္ဂတိယံ ပရိက္ကိလေသဝိမုတ္တိယာ သုဂတိယမ္ပိ န ရဇ္ဇသမ္ပတ္တိယာ န စက္ကဝတ္တိ န ဒေဝ န သက္က န မာရ န ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိယာ ပရိဏာမေတိ၊ တထာ န အတ္တနော တေဝိဇ္ဇတာယ န

၁-နုပဂစ္ဆတိ (က) ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဆဋ္ဌာဘိညတာယ န စတုပ္ပဋိသမ္ဘိဒါဓိဂမာယ န သာဝကဗောဓိယာ န ပစ္စေကဗောဓိယာ ပရိဏာမေတိ၊ အထ ခေါ သဗ္ဗညုဘာဝေန သဗ္ဗသတ္တာနံ အနုတ္တရသီလာလင်္ကာရသမ္ပာဒနတ္ထမေဝ ပရိဏာမေတီတိ။ အယံ သီလပါရမိယာ ပဋိပတ္တိက္ကမော။

တထာ ယသ္မာ ကရုဏူပါယကောသလ္လပရိဂ္ဂဟိတာ အာဒီနဝဒဿနပုဗ္ဗင်္ဂမာ ကာမေဟိ စ ဘဝေဟိ စ နိက္ခမနဝသေန ပဝတ္တာ ကုသလစိတ္တုပ္ပတ္တိ နေက္ခမ္မပါရမီ၊ တသ္မာ သကလသံကိလေသနိဝါသနဋ္ဌာနတာယ ပုတ္တဒါရာဒီဟိ မဟာသမ္ဗာဓတာယ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိနာနာဝိဓကမ္မန္တာဓိဋ္ဌာနဗျာကုလတာယ စ ဃရာဝါသဿ နေက္ခမ္မသုခါဒီနံ အနောကာသတံ, ကာမာနဉ္စ သတ္ထဓာရာလဂ္ဂမဓုဗိန္ဒု ဝိယ စ အဝလိယှမာနာ ပရိတ္တဿာဒါ ဝိပုလာနတ္ထာနုဗန္ဓာတိ စ, ဝိဇ္ဇုလတောဘာသေန ဂဟေတဗ္ဗနစ္စံ ဝိယ ပရိတ္တကာလူပလဗ္ဘာ, ဥမ္မတ္တကာလင်္ကာရော ဝိယ ဝိပရီတသညာယ အနုဘဝိတဗ္ဗာ, ကရီသာဝစ္ဆာဒနာ[1] ဝိယ ပတိကာရဘူတာ, ဥဒကတေမိတင်္ဂုလိယာ တနူဒကပါနံ ဝိယ အတိတ္တိကရာ, ဆာတဇ္ဈတ္တဘောဇနံ ဝိယ သာဗာဓာ, ဗဠိသာမိသံ ဝိယ ဗျသနသန္နိပါတကာရဏံ, အဂ္ဂိသန္တာပေါ ဝိယ ကာလတ္တယေပိ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိဟေတုဘူတာ, မက္ကဋလေပေါ ဝိယ ဗန္ဓနိမိတ္တံ၊ ဃာတကာဝစ္ဆာဒနာ[2] ဝိယ အနတ္ထစ္ဆာဒနာ၊ သပတ္တဂါမဝါသော ဝိယ ဘယဋ္ဌာနဘူတာ၊ ပစ္စတ္ထိကပေါသကော ဝိယ ကိလေသမာရာဒီနံ အာမိသဘူတာ၊ ဆဏသမ္ပတ္တိယော ဝိယ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ၊ ကောဋရဂ္ဂိ ဝိယ အန္တောဒါဟကာ၊ ပုရာဏကူပါဝလမ္ဗီဗီရဏမဓုပိဏ္ဍံ[3] ဝိယ အနေကာဒီနဝါ၊ လောဏူဒကပါနံ ဝိယ ပိပါသာဟေတုဘူတာ၊ သုရာမေရယံ ဝိယ နီစဇနသေဝိတာ၊ အပ္ပဿာဒတာယ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာတိ အာဒိနာ[4] စ နယေန အာဒီနဝံ သလ္လက္ခေတွာ တဗ္ဗိပရိယာယေန နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပဿန္တေန နေက္ခမ္မပဝိဝေကဥပသမသုခါဒီသု နိန္နပေါဏပဗ္ဘာရစိတ္တေန နေက္ခမ္မပါရမိယံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ပန နေက္ခမ္မံ ပဗ္ဗဇ္ဇာမူလကံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ တာဝ အနုဋ္ဌာတဗ္ဗာ။ ပဗ္ဗဇ္ဇမနုတိဋ္ဌန္တေန စ မဟာသတ္တေန အသတိ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ကမ္မဝါဒီနံ ကိရိယဝါဒီနံ တာပသပရိဗ္ဗာဇကာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနုဋ္ဌာတဗ္ဗာ။

ဥပ္ပန္နေသု ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု တေသံ သာသနေ ဧဝ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗံ။ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ယထာဝုတ္တေ သီလေ ပတိဋ္ဌိတေန တဿာ ဧဝ ဟိ သီလပါရမိယာ ဝေါဒါပနတ္ထံ ဓုတဂုဏာ သမာဒါတဗ္ဗာ။ သမာဒိန္နဓုတဓမ္မာ ဟိ မဟာပုရိသာ သမ္မဒေဝ

၁-ကရီသာဝစ္ဆာဒနသုခံ (သီ၊က) ၂-ဃာတကာဝစ္ဆာဒနကိသာလယော (သီ၊က)
၃-မဓုဗိန္ဒု (က) ၄-မ ၁-၁၈၂၊ မ ၂-၂၇၊ ဝိ ၂-၁၇၅၊ ခု ၇-၅၊ ခု ၈-၂၈၂-ပိဋကာဒီသု။

တေ ပရိဟရန္တာ အပ္ပိစ္ဆာ သန္တုဋ္ဌာ သလ္လေခပဝိဝေကအသံသဋ္ဌဝီရိယာရမ္ဘ-သုဘရတာဒိဂုဏသလိလဝိက္ခာလိတကိလေသမလတာယ အနဝဇ္ဇသီလဝတ-ဂုဏပရိသုဒ္ဓသမ္ဘာသမာစာရာ ပေါရာဏေ အရိယဝံသတ္တယေ ပတိဋ္ဌိတာ စတုတ္ထံ ဘာဝနာရာမတာသင်္ခါတံ အရိယဝံသံ အဓိဂန္တုံ စတ္တာရီသာယ အာရမ္မဏေသု ယထာရဟံ ဥပစာရပ္ပနာဘေဒံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ။ ဧဝံ ဟိဿ သမ္မဒေဝ နေက္ခမ္မပါရမီ ပရိပူရိတာ ဟောတိ။

ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ တေရသဟိ ဓုတဓမ္မေဟိ သဒ္ဓိံ ဒသ ကသိဏာနိ ဒသ အသုဘာနိ ဒသာနုဿတိယော စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရာ စတ္တာရော အာရုပ္ပါ ဧကာ သညာ ဧကံ ဝဝတ္ထာနန္တိ စတ္တာရီသာယ သမာဓိဘာဝနာယ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ဘာဝနာဝိဓာနဉ္စ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗာနိ၊ တံ ပနေတံ သဗ္ဗံ ယသ္မာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ**[1] သဗ္ဗာကာရတော ဝိတ္ထာရေတွာ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကေဝလံ ဟိ တတ္ထ သာဝကဗောဓိသတ္တဿ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဣဓ မဟာဗောဓိ-သတ္တဿ ဝသေန ကရုဏူပါယကောသလ္လပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ အယမေဝ ဝိသေသောတိ။ ဧဝမေတ္ထ နေက္ခမ္မပါရမိယာ ပဋိပတ္တိက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တထာ ပညာပါရမိံ သမ္ပာဒေတုကာမေန ယသ္မာ ပညာ အာလောကော ဝိယ အန္ဓကာရေန မောဟေန သဟ န ဝတ္တတိ၊ တသ္မာ မောဟကာရဏာနိ တာဝ ဗောဓိသတ္တေန ပရိဝဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထိမာနိ မောဟကာရဏာနိ—အရတိ တန္ဒီ ဝိဇမ္ဘိတာ အာလသိယံ ဂဏသင်္ဂဏိကာရာမတာ နိဒ္ဒါသီလတာ အနိစ္ဆယသီလတာ ဉာဏသ္မိံ အကုတူဟလတာ မိစ္ဆာဓိမာနော[2] အပရိပုစ္ဆ-ကတာ ကာယဿ န သမ္မာပရိဟာရော အသမာဟိတစိတ္တတာ ဒုပ္ပညာနံ ပုဂ္ဂလာနံ သေဝနာ ပညဝန္တာနံ အပယိရုပါသနာ အတ္တပရိဘဝေါ မိစ္ဆာ-ဝိကပ္ပေါ ဝိပရီတာဘိနိဝေသော ကာယဒဠှိဗဟုလတာ အသံဝေဂသီလတာ ပဉ္စ နီဝရဏာနိ၊ သင်္ခေပတော ယေ ဝါ ပန ဓမ္မေ အာသေဝတော အနုပ္ပန္နာ ပညာ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နာ ပရိဟာယတိ။ ဣတိ ဣမာနိ သမ္မောဟကာရဏာနိ ပရိဝဇ္ဇေန္တေန ဗာဟုသစ္စေ ဈာနာဒီသု စ ယောဂေါ ကရဏီယော။

တတ္ထာယံ ဗာဟုသစ္စဿ ဝိသယဝိဘာဂေါ—ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒွါဒသာယတနာနိ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဗာဝီသတိန္ဒြိယာနိ ဒွါဒသပဒိကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ တထာ သတိပဋ္ဌာနာဒယော ကုသလာဒိဓမ္မပ္ပကာရဘေဒါ စ၊ ယာနိ စ လောကေ အနဝဇ္ဇာနိ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာနိ ယေ စ သတ္တာနံ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၅၇-၁၀၆-၁၁၉-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-မိစ္ဆာမာနော (သီ)

ဟိတသုခဝိဓာနယောဂ္ဂါ ဗျာကရဏဝိသေသာ၊ ဣတိ ဧဝံ ပကာရံ သကလမေဝ သုတဝိသယံ ဥပါယကောသလ္လပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ပညာယ သတိယာ ဝီရိယေန စ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟဏသဝနဓာရဏပရိစယပရိပုစ္ဆာဟိ ဩဂါဟေတွာ တတ္ထ စ ပရေသံ ပတိဋ္ဌာပနေန သုတမယာ ပညာ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗာ။

တထာ သတ္တာနံ ဣတိကတ္တဗ္ဗတာသု ဌာနုပ္ပတ္တိကပဋိဘာနဘူတာ အာယာပါယဥပါယကောသလ္လဘူတာ[၁] စ ပညာ ဟိတေသိတံ နိဿာယ တတ္ထ တတ္ထ ယထာရဟံ ပဝတ္တေတဗ္ဗာ။ တထာ ခန္ဓာဒီနံ သဘာဝဓမ္မာနံ အာကာရပရိဝိတက္ကနမုခေန တေ နိဇ္ဈာနံ ခမာပေန္တေန စိန္တာမယာ ပညာ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗာ။ ခန္ဓာဒီနံယေဝ ပန သလက္ခဏသာမညလက္ခဏပရိဂ္ဂဟဏဝသေန လောကိယပရိညာ နိဗ္ဗတ္တေန္တေန ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာပညာ သမ္ပာဒေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ဟိ နာမရူပမတ္တမိဒံ ယထာရဟံ ပစ္စယေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေဝ နိရုဇ္ဈတိ စ၊ န ဧတ္ထ ကောစိ ကတ္တာ ဝါ ကာရေတာ ဝါ၊ ဟုတွာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စံ၊ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပီဠနဋ္ဌေန ဒုက္ခံ၊ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာတိ အဇ္ဈတ္တိကဓမ္မေ ဗာဟိရကဓမ္မေ စ နိဗ္ဗိသေသံ ပရိဇာနန္တော တတ္ထ အာသင်္ဂံ ပဇဟန္တော ပရေ စ တတ္ထ တံ ဇဟာပေန္တော ကေဝလံ ကရုဏာဝသေနေဝ ယာဝ န ဗုဒ္ဓဂုဏာ ဟတ္ထတလံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တာဝ ယာနတ္တယေ သတ္တေ အဝတာရဏပရိပါစနေဟိ ပတိဋ္ဌပေန္တော ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တီယော အဘိညာယော စ လောကိယာ ဝသီဘာဝံ ပါပေန္တော ပညာယ မတ္ထကံ ပါပုဏာတိ။

တတ္ထ ယာ ဣမာ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏံ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုဉာဏံ စေတောပရိယဉာဏံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ ယထာကမ္မုပဂဉာဏံ အနာဂတံသဉာဏန္တိ သပရိဘဏ္ဍာ ပဉ္စလောကိယအဘိညာသင်္ခါတာ ဘာဝနာပညာ၊ ယာ စ ခန္ဓာယတနဓာတုဣန္ဒြိယသစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါဒိဘေဒေသု ဘူမိဘူတေသု ဓမ္မေသု ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာဝသေန ဉာဏပရိစယံ ကတွာ သီလဝိသုဒ္ဓိစိတ္တဝိသုဒ္ဓိတိ မူလဘူတာသု ဣမာသု ဒွီသု ဝိသုဒ္ဓီသု ပတိဋ္ဌာယ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓီတိ သရီရဘူတာ ဣမာ ပဉ္စ ဝိသုဒ္ဓိယော သမ္ပာဒေန္တေန ဘာဝေတဗ္ဗာ လောကိယလောကုတ္တရဘေဒါ ဘာဝနာပညာ၊ တာသံ သမ္ပာဒနဝိဓာနံ ယသ္မာ "တတ္ထ ကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတီတိအာဒိကံ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနံ ကာတုကာမေန အာဒိကမ္မိကေန ယောဂိနာ"တိအာဒိနာ "ခန္ဓာတိ ရူပက္ခန္ဓော ဝေဒနာက္ခန္ဓော သညာက္ခန္ဓော သင်္ခါရက္ခန္ဓော ဝိညာဏက္ခန္ဓော"တိအာဒိနာ စ ဝိသယဝိဘာဂေန

၁-အာယာပါယကောသလ္လဘူတာ (သီ)

သဒ္ဒိံ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ**[1] သဗ္ဗာကာရတော ဝိတ္ထာရေတွာ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကေဝလံ ဟိ တတ္ထ သာဝကဗောဓိသတ္တဿ ဝသေန ပညာ အာဂတာ၊ ဣဓ မဟာဗောဓိသတ္တဿ ဝသေန ကရုဏူပါယကောသလ္လပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိံ အပါပေတွာ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယံယေဝ ဝိပဿနာ ဌပေတဗ္ဗာတိ အယမေဝ ဝိသေသော။ ဧဝမေတ္ထ ပညာပါရမိယာ ပဋိပတ္တိက္ကမော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တထာ ယသ္မာ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ ကတာဘိနီဟာရေန မဟာသတ္တေန ပါရမိပရိပူရဏတ္ထံ သဗ္ဗကာလံ ယုတ္တပ္ပယုတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ အာဗဒ္ဓပရိကရေန၊ တသ္မာ ကာလေန ကာလံ "ကော နု ခေါ အဇ္ဇ မယာ ပုညသမ္ဘာရော ဉာဏသမ္ဘာရော ဝါ ဥပစိတော၊ ကိံ ဝါ မယာ ပရဟိတံ ကတ"န္တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပစ္စဝေက္ခန္တေန သတ္တဟိတတ္ထံ ဥဿာဟော ကရဏီယော၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ သတ္တာနံ ဥပကာရာယ အတ္တနော ပရိဂ္ဂဟဘူတံ ဝတ္ထု၊ ကာယေ ဇီဝိတေ စ နိရပေက္ခစိတ္တေန ဩဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ယံ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ ဝါ၊ တံ သဗ္ဗံ သမ္ဗောဓိယံ နိန္နစိတ္တေနေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ဗောဓိယာ ပရိဏာမေတဗ္ဗံ။ ဥဠာရေဟိ ဣတ္တရေဟိ စ ကာမေဟိ ဝိနိဝတ္တစိတ္တေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗာသုပိ ဣတိကတ္တဗ္ဗတာသု ဥပါယကောသလ္လံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

တသ္မိံ တသ္မိံ သတ္တဟိတေ အာရဒ္ဓဝီရိယေန ဘဝိတဗ္ဗံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာဒိသဗ္ဗသဟေန အဝိသံဝါဒိနာ။ သဗ္ဗေပိ သတ္တာ အနောဓိသော မေတ္တာယ ကရုဏာယ စ ဖရိတဗ္ဗာ။ ယာ ကာစိ သတ္တာနံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိ၊ သဗ္ဗာ သာ အတ္တနိ ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗေသဉ္စ သတ္တာနံ ပုညံ အဗ္ဘာနုမောဒိတဗ္ဗံ။ ဗုဒ္ဓါနံ မဟန္တတာ မဟာနုဘာဝတာ အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာ။ ယဉ္စ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ ဝါ၊ တံ သဗ္ဗံ ဗောဓိနိန္နစိတ္တပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကာတဗ္ဗံ။ ဣမိနာ ဟိ ဥပါယေန ဒါနာဒီသု ယုတ္တပ္ပယုတ္တဿ ထာမဝတော ဒဠှပရက္ကမဿ မဟာသတ္တဿ ဗောဓိသတ္တဿ အပရိမေယျော ပုညသမ္ဘာရော ဉာဏသမ္ဘာရော စ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဥပစီယတိ။

အပိ စ သတ္တာနံ ပရိဘောဂတ္ထံ ပရိပါလနတ္ထဉ္စ အတ္တနော သရီရံ ဇီဝိတဉ္စ ပရိစ္စဇိတွာ ခုပ္ပိပါသာသီတုဏှဝါတာတပါဒိဒုက္ခပတိကာရော ပရိယေသိတဗ္ဗော ဥပနေတဗ္ဗော စ။ ယဉ္စ ယထာဝုတ္တဒုက္ခပတိကာရဇံ သုခံ အတ္တနာ ပဋိလဘတိ၊ တထာ ရမဏီယေသု အာရာမုယျာနပါသာဒတဠာကာဒီသု အရညာယတနေသု စ ကာယစိတ္တသန္တာပါဘာဝေန အဘိနိဗ္ဗုတတ္တာ

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၇၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

အတ္တနာ သုခံ ပဋိလဘတိ၊ ယဉ္စ သုဏာတိ ဗုဒ္ဓါနုဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မဟာ-
ဗောဓိသတ္တာ စ နေက္ခမ္မပဋိပတ္တိယံ ဌိတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရဘူတံ ဤဒိသံ နာမ
ဈာနသမာပတ္တိသုခံ အနုဘဝန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ သဗ္ဗသတ္တေသု အနောဓိသော
ဥပသံဟရတီတိ အယံ တာဝ နယော အသမာဟိတဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတဿ။

သမာဟိတဘူမိယံ ပန ပတိဋ္ဌိတော အတ္တနာ ယထာနုဘူတံ ဝိသေသာ-
ဓိဂမနိဗ္ဗတ္တံ ပီတိံ ပဿဒ္ဓိံ သုခံ သမာဓိံ ယထာဘူတဉာဏဉ္စ သတ္တေသု အဓိ-
မုစ္စန္တော ဥပသံဟရတိ ပရိဏာမေတိ။ တထာ မဟတိ သံသာရဒုက္ခေ တဿ
စ နိမိတ္တဘူတေ ကိလေသာဘိသင်္ခါရဒုက္ခေ နိမုဂ္ဂံ သတ္တနိကာယံ ဒိသွာ
တတြာပိ ဆေဒနဘေဒနဖာလနပိံသနဂ္ဂိသန္တာပါဒိဇနိတာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ
ကဋုကာ ဝေဒနာ နိရန္တရံ စိရကာလံ ဝေဒိယန္တေ နာရကေ, အညမညံ
ကုဇ္ဈနသန္တာသနဝိဟေဌနဟိံသနပရာဓီနတာဒီဟိ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝန္တေ
တိရစ္ဆာနဂတေ, ဇောတိမာလာကုလသရီရေ ခုပ္ပိပါသာဝါတာတပါဒီဟိ
ဍယှမာနေ စ ဝိသုဿမာနေ[၁] စ ဝန္တခေဠာဒိအာဟာရေ ဥဒ္ဓဗာဟုံ ဝိရဝန္တေ
နိဇ္ဈာမတဏှိကာဒိကေ မဟာဒုက္ခံ ဝေဒိယမာနေ ပေတေ စ, ပရိယေဋ္ဌိ-
မူလကံ မဟန္တံ အနယဗျသနံ ပါပုဏန္တေ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိကာရဏာ-
ယောဂေန ဒုဗ္ဗဏ္ဏဒုဒ္ဒသိကဒလိဒ္ဒါဒိဘာဝေန ခုပ္ပိပါသာဒိအာဗာဓယောဂေန
ဗလဝန္တေဟိ အဘိဘဝနီယတော ပရေသံ ဝဟနတော ပရာဓီနတော စ
နာရကေ ပေတေ တိရစ္ဆာနဂတေ စ အတိသယန္တေ အပါယဒုက္ခနိဗ္ဗိသေသံ
ဒုက္ခမနုဘဝန္တေ မနုဿေ စ, တထာ ဝိသယဝိသပရိဘောဂဝိက္ခိတ္တစိတ္တ-
တာယ ရာဂါဒိပရိဠာဟေန ဍယှမာနေ ဝါတဝေဂသမုဋ္ဌိတဇာလာသမိဒ္ဓသုက္ခ-
ကဋ္ဌသန္နိပါတေ အဂ္ဂိက္ခန္ဓေ ဝိယ အနုပသန္တပရိဠာဟဝုတ္တိကေ အနုပသန္တ-
နိဟတပရာဓီနေ ကာမာဝစရဒေဝေ စ, မဟတာ ဝါယာမေန ဝိဒူရမာကာသံ
ဝိဂါဟိဘသကုန္တာ ဝိယ ဗလဝတာ ဒူရေ ပါဏိနာ ခိတ္တသရာ ဝိယ စ
သတိပိ စိရပ္ပဝတ္တိယံ အနိစ္စန္တိကတာယ ပါတပရိယောသာနာ အနတိက္ကန္တ-
ဇာတိဇရာမရဏာ ဧဝါတိ ရူပါရူပါဝစရဒေဝေ စ ပဿန္တေန မဟန္တံ သံဝေဂံ
ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ မေတ္တာယ ကရုဏာယ စ အနောဓိသော သတ္တာ ဖရိတဗ္ဗာ။
ဧဝံ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ စ ဗောဓိသမ္ဘာရေ နိရန္တရံ ဥပစိနန္တေန
ယထာ ပါရမိယော ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ သက္ကစ္စကာရိနာ သာတစ္စကာရိနာ
အနောလီနဝုတ္တိနာ ဥဿာဟော ပဝတ္တေတဗ္ဗော၊ ဝီရိယပါရမီ ပရိပူရေတဗ္ဗာ။

၁-ပရိသုဿမာနေ (သီ)

အပိ စ အစိန္တေယျာပရိမေယျဝိပုလောဠာရဝိမလနိရုပမနိရုပက္ကိလေသဂုဏ-နိစယနိဓာနဘူတဿ ဗုဒ္ဓဘာဝဿ ဥဿက္ကိတွာ သမ္ပဟံသနယောဂ္ဂံ ဝီရိယံ နာမ အစိန္တေယျာနုဘာဝမေဝ၊ ယံ န ပစုရဇနာ သောတုမ္ပိ သက္ကုဏန္တိ၊ ပဂေဝ ပဋိပဇ္ဇိတုံ။ တထာ ဟိ တိဝိဓာ အဘိနီဟာရစိတ္တုပ္ပတ္တိ, စတဿော ဗုဒ္ဓဘူမိယော, စတ္တာရိ သင်္ဂဟဝတ္ထူနိ, ကရုဏေကရသတာ[၁], ဗုဒ္ဓဓမ္မေသု သစ္ဆိကရဏေန ဝိသေသပ္ပစ္စယော နိဇ္ဈာနခန္တိ, သဗ္ဗဓမ္မေသု နိရုပလေပေါ, သဗ္ဗသတ္တေသု ပိယပုတ္တသညာ, သံသာရဒုက္ခေဟိ အပရိခေဒေါ, သဗ္ဗဒေယျ-ဓမ္မပရိစ္စာဂေါ, တေန စ နိရတိမာနတာ, အဓိသီလာဒိအဓိဋ္ဌာနံ, တတ္ထ စ အစဉ္စလတာ, ကုသလကိရိယာသု ပီတိပါမောဇ္ဇံ, ဝိဝေကနိန္နစိတ္တတာ, ဈာနာနုယောဂေါ, အနဝဇ္ဇဓမ္မေန အတိတ္တိ, ယထာသုတဿ ဓမ္မဿ ပရေသံ ဟိတဇ္ဈာသယေန ဒေသနာ, သတ္တာနံ ဉာယေ နိဝေသနာ, အာရမ္ဘဒဠှတာ, ဓီရဝီရဘာဝေါ, ပရာပဝါဒပရာပကာရေသု ဝိကာရာဘာဝေါ, သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ, သမာပတ္တီသု ဝသီဘာဝေါ, အဘိညာသု ဗလပ္ပတ္တိ, လက္ခဏတ္တယာဝဗောဓော, သတိပဋ္ဌာနာဒီသု ယောဂကမ္မာဘိယောဂေန လောကုတ္တရမဂ္ဂသမ္ဘာရသမ္ဘ-ရဏံ, နဝလောကုတ္တရာဝက္ကန္တီတိ ဧဝမာဒိကာ သဗ္ဗာပိ ဗောဓိသမ္ဘာရပဋိပတ္တိ ဝီရိယာနုဘာဝေနေဝ သမိဇ္ဈတီတိ အဘိနီဟာရတော ယာဝ မဟာဗောဓိ အနောသဇ္ဇန္တေန သက္ကစ္စံ နိရန္တရံ ဝီရိယံ ယထာ ဥပရူပရိ ဝိသေသာဝဟံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သမ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ သမ္ပဇ္ဇမာနေ စ ယထာဝုတ္တေ ဝီရိယေ ခန္တိသစ္စာဓိဋ္ဌာနာဒယော စ ဒါနသီလာဒယော စ သဗ္ဗေပိ ဗောဓိသမ္ဘာရာ တဒဓီနဝုတ္တိတာယ သမ္ပန္နာ ဧဝ ဟောန္တီတိ ခန္တိအာဒီသုပိ ဣမိနာဝ နယေန ပဋိပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣတိ သတ္တာနံ သုခူပကရဏပရိစ္စာဂေန ဗဟုဓာ အနုဂ္ဂဟကရဏံ ဒါနေန ပဋိပတ္တိ၊ သီလေန တေသံ ဇီဝိတသာပတေယျဒါရရက္ခာအဘေဒပိယဟိတ-ဝစနာဝိဟိံသာဒိကရဏာနိ၊ နေက္ခမ္မေန တေသံ အာမိသပဋိဂ္ဂဟဏဓမ္မဒါနာ-ဒီနိ အနေကဝိဓာ ဟိတစရိယာ၊ ပညာယ တေသံ ဟိတကရဏူပါယ-ကောသလ္လံ၊ ဝီရိယေန တတ္ထ ဥဿာဟာရမ္ဘအသံဟီရာနိ၊ ခန္တိယာ တဒပရာဓ-သဟနံ၊ သစ္စေန နေသံ အဝဉ္စနတဒုပကာရကိရိယာသမာဒါနာဝိသံဝါဒနာဒိ၊ အဓိဋ္ဌာနေန တဒုပကာရကရဏေ အနတ္ထသမ္ပာတေပိ အစလနံ၊ မေတ္တာယ နေသံ ဟိတသုခါနုစိန္တနံ၊ ဥပေက္ခာယ နေသံ ဥပကာရာပကာရေသု ဝိကာရာ-နာပတ္တီတိ ဧဝံ အပရိမာဏေ သတ္တေ အာရဗ္ဘ အနုကမ္ပိတသဗ္ဗသတ္တဿ

၁-ကရုဏောကာသတာ (သီ၊ က)

မဟာဗောဓိသတ္တဿ ပုထုဇ္ဇနေဟိ အသာဓာရဏော အပရိမေယျော ပုညဉာဏသမ္ဘာရူပစယော ဧတ္ထ ပဋိပတ္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော စေတာသံ ပစ္စယော ဝုတ္တော၊ တဿ စ သက္ကစ္စံ သမ္ပာဒနံ။

ကော ဝိဘာဂေါတိ? ဒသ ပါရမိယော ဒသ ဥပပါရမိယော ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယောတိ သမတ္တိံသပါရမိယော။ တတ္ထ ကတာဘိနီဟာရဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပရဟိတကရဏာဘိနိန္နာသယပယောဂဿ ကဏှဓမ္မဝေါကိဏ္ဏာ သုက္ကဓမ္မာ ပါရမိယော ဧဝ၊ တေဟိ အဝေါကိဏ္ဏာ သုက္ကဓမ္မာ ဥပပါရမိယော၊ အကဏှအသုက္ကာ ပရမတ္ထပါရမိယောတိ ကေစိ။ သမုဒါဂမနကာလေသု ဝါ ပူရိယမာနာ ပါရမိယော၊ ဗောဓိသတ္တဘူမိယံ ပုဏ္ဏာ ဥပပါရမိယော၊ ဗုဒ္ဓဘူမိယံ သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏာ ပရမတ္ထပါရမိယော။ ဗောဓိသတ္တဘူမိယံ ဝါ ပရဟိတကရဏတော ပါရမိယော၊ အတ္တဟိတကရဏတော ဥပပါရမိယော၊ ဗုဒ္ဓဘူမိယံ ဗလဝေသာရဇ္ဇသမဓိဂမေန ဥဘယဟိတပရိပူရဏတော ပရမတ္ထပါရမိယော။

ဧဝံ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနေသု ပဏိဓာနာရမ္ဘပရိနိဋ္ဌာနေသု တေသံ ဝိဘာဂေါတိ အပရေ။ ဒေါသူပသမကရုဏာပကတိကာနံ ဘဝသုခဝိမုတ္တိသုခပရမသုခပ္ပတ္တာနံ ပုညူပစယဘေဒတော တဗ္ဗိဘာဂေါတိ အညေ။ လဇ္ဇာသတိမာနာပဿယာနံ လောကုတ္တရဓမ္မာဓိပတီနံ သီလသမာဓိပညာဂရုကာနံ တာရိတတရိတတာရယိတူနံ အနုဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ပါရမီ ဥပပါရမီ ပရမတ္ထပါရမီတိ ဗောဓိသတ္တဿုပ္ပတ္တိတော ယထာဝုတ္တဝိဘာဂေါတိ ကေစိ။ စိတ္တပဏိဓိတော ယာဝ ဝစီပဏိဓိ၊ တာဝ ပဝတ္တာ သမ္ဘာရာ ပါရမိယော၊ ဝစီပဏိဓိတော ယာဝ ကာယပဏိဓိ၊ တာဝ ပဝတ္တာ ဥပပါရမိယော၊ ကာယပဏိဓိတော ပဘုတိ ပရမတ္ထပါရမိယောတိ အပရေ။ အညေ ပန "ပရပုညာနုမောဒနဝသေန ပဝတ္တာ သမ္ဘာရာ ပါရမိယော၊ ပရေသံ ကာရာပနဝသေန ပဝတ္တာ ဥပပါရမိယော၊ သယံကရဏဝသေန ပဝတ္တာ ပရမတ္ထပါရမိယော"တိ ဝဒန္တိ။

တထာ ဘဝသုခါဝဟော ပုညဉာဏသမ္ဘာရော ပါရမီ၊ အတ္တနော နိဗ္ဗာနသုခါဝဟော ဥပပါရမီ၊ ပရေသံ တဒုဘယသုခါဝဟော ပရမတ္ထပါရမီတိ ဧကေ။ ပုတ္တဒါရဓနာဒိဥပကရဏပရိစ္စာဂေါ ပန ဒါနပါရမီ၊ အင်္ဂပရိစ္စာဂေါ ဒါနဥပပါရမီ၊ အတ္တနော ဇီဝိတပရိစ္စာဂေါ ဒါနပရမတ္ထပါရမီတိ။ တထာ ပုတ္တဒါရာဒိကဿ တိဝိဓဿာပိ ဟေတု အဝီတိက္ကမနဝသေန တိဿော သီလပါရမိယော၊ တေသု ဧဝ တိဝိဓေသု ဝတ္ထူသု အာလယံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတွာ

နိက္ခမနဝသေန တိသော နေက္ခမ္မပါရမိယော၊ ဥပကရဏင်္ဂဇီဝိတတဏှံ သမူဟနိတွာ သတ္တာနံ ဟိတာဟိတဝိနိစ္ဆယကရဏဝသေန တိသော ပညာပါရမိယော၊ ယထာဝုတ္တဘေဒါနံ ပရိစ္စာဂါဒီနံ ဝါယမနဝသေန တိသော ဝီရိယပါရမိယော၊ ဥပကရဏင်္ဂဇီဝိတန္တရာယကရာနံ ခမနဝသေန တိသော ခန္တိပါရမိယော၊ ဥပကရဏင်္ဂဇီဝိတဟေတု သစ္စာပရိစ္စာဂဝသေန တိသော သစ္စပါရမိယော၊ ဒါနာဒိပါရမိယော အကုပ္ပါဓိဋ္ဌာနဝသေနေဝ သမိဇ္ဈန္တီတိ ဥပကရဏာဒိဝိနာသေပိ အစလာဓိဋ္ဌာနဝသေန တိသော အဓိဋ္ဌာနပါရမိယော၊ ဥပကရဏာဒိဥပဃာတကေသုပိ သတ္တေသု မေတ္တာယ အဝိဇဟနဝသေန တိသော မေတ္တာပါရမိယော၊ ယထာဝုတ္တဝတ္ထုတ္တယဿ ဥပကာရာပကာရေသု သတ္တသင်္ခါရေသု မဇ္ဈတ္တတာပဋိလာဘဝသေန တိသော ဥပေက္ခာပါရမိယောတိ ဧဝမာဒိနာ ဧတာသံ ဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ကော သင်္ဂဟောတိ ဧတ္ထ ပန ယထာ ဧတာ ဝိဘာဂတော တိံသဝိဓာပိ ဒါနပါရမိအာဒိဘာဝတော ဒသဝိဓာ၊ ဧဝံ ဒါနသီလခန္တိဝီရိယဈာနပညာသဘာဝေန ဆဗ္ဗိဓာ။ ဧတာသု ဟိ နေက္ခမ္မပါရမီ သီလပါရမိယာ သင်္ဂဟိတာ တဿာ ပဗ္ဗဇ္ဇာဘာဝေ၊ နီဝရဏဝိဝေကဘာဝေ ပန ဈာနပါရမိယာ၊ ကုသလဓမ္မဘာဝေ ဆဟိပိ သင်္ဂဟိတာ။ သစ္စပါရမီ သီလပါရမိယာ ဧကဒေသော ဧဝ ဝစီဝိရတိသစ္စပက္ခေ၊ ဉာဏသစ္စပက္ခေ ပန ပညာပါရမိယာ သင်္ဂဟိတာ။ မေတ္တာပါရမီ ဈာနပါရမိယာ ဧဝ။ ဥပေက္ခာပါရမီ ဈာနပညာပါရမီဟိ။ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ သဗ္ဗာဟိပိ သင်္ဂဟိတာတိ။

ဧတေသဉ္စ ဒါနာဒီနံ ဆန္နံ ဂုဏာနံ အညမညသမ္ဗန္ဓာနံ ပဉ္စဒသယုဂလာဒီနိ ပဉ္စဒသယုဂလာဒိသာဓကာနိ ဟောန္တိ။ သေယျထိဒံ? ဒါနသီလယုဂလေန ပရဟိတာဟိတာနံ ကရဏာကရဏယုဂလသိဒ္ဓိ၊ ဒါနခန္တိယုဂလေန အလောဘာဒောသယုဂလသိဒ္ဓိ၊ ဒါနဝီရိယယုဂလေန စာဂသုတ[၁]ယုဂလသိဒ္ဓိ၊ ဒါနဈာနယုဂလေန ကာမဒေါသပ္ပဟာနယုဂလသိဒ္ဓိ။ ဒါနပညာယုဂလေန အရိယယာနဓုရယုဂလသိဒ္ဓိ၊ သီလခန္တိဒွယေန ပယောဂါသယသုဒ္ဓိဒွယသိဒ္ဓိ၊ သီလဝီရိယဒွယေန ဘာဝနာဒွယသိဒ္ဓိ၊ သီလဈာနဒွယေန ဒုဿီလျပရိယုဋ္ဌာနပ္ပဟာနဒွယသိဒ္ဓိ၊ သီလပညာဒွယေန ဒါနဒွယသိဒ္ဓိ၊ ခန္တိဝီရိယယုဂလေန ခမာတေဇဒွယသိဒ္ဓိ၊ ခန္တိဈာနယုဂလေန ဝိရောဓာနုရောဓပ္ပဟာနယုဂလသိဒ္ဓိ၊ ခန္တိပညာယုဂလေန သုညတာခန္တိပဋိဝေဓဒုကသိဒ္ဓိ၊ ဝီရိယဈာနဒုကေန ပဂ္ဂဟာဝိက္ခေပဒုကသိဒ္ဓိ၊ ဝီရိယပညာဒုကေန သရဏဒုကသိဒ္ဓိ၊ ဈာနပညာဒုကေန

၁-သတိ (သီ၊ က)

ယာနဒုကသိဒ္ဓိ၊ ဒါနသီလခန္တိတ္တိကေန လောဘဒေါသမောဟပ္ပဟာနတ္တိကသိဒ္ဓိ၊ ဒါနသီလဝီရိယတ္တိကေန ဘောဂဇီဝိတကာယသာရာဒါနတ္တိကသိဒ္ဓိ၊ ဒါနသီလဈာနတ္တိကေန ပုညကိရိယဝတ္ထုတ္တိကသိဒ္ဓိ၊ ဒါနသီလပညာတိကေန အာမိသာဘယဓမ္မဒါနတ္တိကသိဒ္ဓီတိ။ ဧဝံ ဣတရေဟိပိ တိကေဟိ စတုက္ကာဒီဟိ စ ယထာသမ္ဘဝံ တိကာနိ စတုက္ကာဒီနိ စ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

ဧဝံ ဆဗ္ဗိဓာနမ္ပိ ပန ဣမာသံ ပါရမီနံ စတူဟိ အဓိဋ္ဌာနေဟိ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သဗ္ဗပါရမီနံ သမူဟသင်္ဂဟတော ဟိ **စတ္တာရိ အဓိဋ္ဌာနာနိ၊** သေယျထိဒံ? သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ စာဂါဓိဋ္ဌာနံ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ ပညာဓိဋ္ဌာနန္တိ။ တတ္ထ အဓိတိဋ္ဌတိ ဧတေန, ဧတ္ထ ဝါ အဓိတိဋ္ဌတိ, အဓိဋ္ဌာနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ အဓိဋ္ဌာနံ၊ သစ္စဉ္စ တံ အဓိဋ္ဌာနဉ္စ, သစ္စဿ ဝါ အဓိဋ္ဌာနံ, သစ္စံ အဓိဋ္ဌာနမေတဿာတိ ဝါ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ။ ဧဝံ သေသေသုပိ။ တတ္ထ အဝိသေသတော တာဝ လောကုတ္တရဂုဏေ ကတာဘိနီဟာရဿ အနုကမ္ပိတသဗ္ဗသတ္တဿ မဟာသတ္တဿ ပဋိညာနုရူပံ သဗ္ဗပါရမိပရိဂ္ဂဟတော သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ။ တာသံ ပဋိပက္ခပရိစ္စာဂတော စာဂါဓိဋ္ဌာနံ။ သဗ္ဗပါရမိတာဂုဏေဟိ ဥပသမတော ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ။ တေဟိ ဧဝ ပရဟိတောပါယကောသလ္လတော ပညာဓိဋ္ဌာနံ။

ဝိသေသတော ပန ယာစကဇနံ အဝိသံဝါဒေတွာ ဒဿာမီတိ ပဋိဇာနနတော ပဋိညံ အဝိသံဝါဒေတွာ ဒါနတော ဒါနံ အဝိသံဝါဒေတွာ အနုမောဒနတော မစ္ဆရိယာဒိပဋိပက္ခပရိစ္စာဂတော ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဒါနဒေယျဓမ္မက္ခယေသု လောဘဒေါသမောဟဘယဝူပသမတော ယထာရဟံ ယထာကာလံ ယထာဝိဓာနဉ္စ ဒါနတော ပညုတ္တရတော စ ကုသလဓမ္မာနံ စတုရဓိဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနံ ဒါနံ။ တထာ သံဝရသမာဒါနဿ အဝီတိက္ကမနတော ဒုဿီလျပရိစ္စာဂတော ဒုစ္စရိတဝူပသမနတော ပညုတ္တရတော စ စတုရဓိဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနံ သီလံ။ ယထာပဋိညံ ခမနတော ပရာပရာဓဝိကပ္ပပရိစ္စာဂတော ကောဓပရိယုဋ္ဌာနဝူပသမနတော ပညုတ္တရတော စ စတုရဓိဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာ ခန္တိ။ ပဋိညာနုရူပံ ပရဟိတကရဏတော ဝိသာဒပရိစ္စာဂတော[1] အကုသလဝူပသမနတော ပညုတ္တရတော စ စတုရဓိဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနံ ဝီရိယံ။ ပဋိညာနုရူပံ လောကဟိတာနုစိန္တနတော နီဝရဏပရိစ္စာဂတော စိတ္တဝူပသမနတော ပညုတ္တရတော စ စတုရဓိဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနံ ဈာနံ။ ယထာပဋိညံ ပရဟိတူပါယကောသလ္လတော အနုပါယကိရိယာပရိစ္စာဂတော မောဟဇပရိဠာဟဝူပသမနတော သဗ္ဗညုတာပဋိလာဘတော စ စတုရဓိဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာ ပညာ။

၁-ဝိသာဒပရိစ္စာဂတော (က)

တတ္ထ ဉေယျပဋိညာနုဝိဓာနေဟိ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ။ ဝတ္ထုကာမကိလေသ-ကာမပရိစ္စာဂေဟိ စာဂါဓိဋ္ဌာနံ။ ဒေါသဒုက္ခဝူပသမေဟိ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ။ အနုဗောဓပဋိဝေဓေဟိ ပညာဓိဋ္ဌာနံ။ တိဝိဓသစ္စပရိဂ္ဂဟိတံ ဒေါသတ္တယဝိရောဓိ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ။ တိဝိဓစာဂပရိဂ္ဂဟိတံ ဒေါသတ္တယဝိရောဓိ စာဂါဓိဋ္ဌာနံ။ တိဝိဓ-ဝူပသမပရိဂ္ဂဟိတံ ဒေါသတ္တယဝိရောဓိ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ။ တိဝိဓဉာဏပရိဂ္ဂဟိတံ ဒေါသတ္တယဝိရောဓိ ပညာဓိဋ္ဌာနံ။ သစ္စာဓိဋ္ဌာနပရိဂ္ဂဟိတာနိ စာဂူပသမပညာ-ဓိဋ္ဌာနာနိ အဝိသံဝါဒနတော ပဋိညာနုဝိဓာနတော စ၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနပရိဂ္ဂဟိတာနိ သစ္စူပသမပညာဓိဋ္ဌာနာနိ ပဋိပက္ခပရိစ္စာဂတော သဗ္ဗပရိစ္စာဂဖလတ္တာ စ၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနပရိဂ္ဂဟိတာနိ သစ္စစာဂပညာဓိဋ္ဌာနာနိ ကိလေသပရိဠာဟ-ဝူပသမနတော ကာမူပသမနတော ကာမပရိဠာဟဝူပသမနတော[1] စ၊ ပညာဓိဋ္ဌာနပရိဂ္ဂဟိတာနိ သစ္စစာဂူပသမာဓိဋ္ဌာနာနိ ဉာဏပုဗ္ဗင်္ဂမတော ဉာဏာနုပရိဝတ္တနတော စာတိ ဧဝံ သဗ္ဗာပိ ပါရမိယော သစ္စပ္ပဘာဝိတာ စာဂပရိဗျူဠှာ ဥပသမောပဗြူဟိတာ ပညာပရိသုဒ္ဓါ။ သစ္စံ ဟိ ဧတာသံ ဇနကဟေတု၊ စာဂေါ ပရိဂ္ဂါဟကဟေတု၊ ဥပသမော ပရိဝုဍ္ဎိဟေတု၊ ပညာ ပါရိသုဒ္ဓိဟေတု။ တထာ အာဒိမှိ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ သစ္စပဋိညတ္တာ၊ မဇ္ဈေ စာဂါဓိဋ္ဌာနံ ကတပဏိဓာနဿ ပရဟိတာယ အတ္တပရိစ္စာဂတော။ အန္တေ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ သဗ္ဗူပသမပရိယောသာနတ္တာ။ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနေသု ပညာဓိဋ္ဌာနံ တသ္မိံ သတိ သမ္ဘဝတော အသတိ အဘာဝတော ယထာပဋိညဉ္စ ဘာဝတော။

တတ္ထ မဟာပုရိသာ သတတမတ္တဟိတပရဟိတကရေဟိ ဂရုပိယဘာဝ-ကရေဟိ သစ္စစာဂါဓိဋ္ဌာနေဟိ ဂိဟိဘူတာ အာမိသဒါနေန ပရေ အနုဂ္ဂဏှန္တိ။ တထာ အတ္တဟိတပရဟိတကရေဟိ ဂရု ပိယဘာဝကရေဟိ ဥပသမပညာ-ဓိဋ္ဌာနေဟိ စ ပဗ္ဗဇိတဘူတာ ဓမ္မဒါနေန ပရေ အနုဂ္ဂဏှန္တိ။

တတ္ထ အန္တိမဘဝေ ဗောဓိသတ္တဿ စတုရဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏံ။ ပရိပုဏ္ဏ-စတုရဓိဋ္ဌာနဿ ဟိ စရိမကဘဝူပပတ္တီတိ ဧကေ။ တတြ ဟိ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိ-ဋ္ဌိတိအဘိနိက္ခမနေသု ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သတော သမ္ပဇာနော သစ္စာဓိဋ္ဌာနပါရိပူရိယာ သမ္ပတိဇာတော ဥတ္တရာဘိမုခေါ သတ္တပဒဝီတိ-ဟာရေန ဂန္တွာ သဗ္ဗာ ဒိသာ ဩလောကေတွာ သစ္စာနုပရိဝတ္တိနာ ဝစသာ "အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ၊ ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿာ"တိ[2] တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိ။

၁-ကာမ္မူပသမနတော ကာမ္မပရိဠာဟဝူပသမနတော(က)   ၂-ဒီ ၂-၁၃-မ ၃-၁၆၄-ဝိဋ္ဌေသု။

ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန ဇိဃစ္ဆာတုရမတပဗ္ဗဇိတဒဿာဝိနော စတုဓမ္မပဒေသကောဝိဒဿ ယောဗ္ဗနာရောဂျဇီဝိတသမ္ပတ္တိမဒါနံ ဥပသမော။ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန မဟာတော ဉာတိပရိဝဋ္ဋဿ ဟတ္ထဂတဿ စ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇဿ အနပေက္ခပရိစ္စာဂေါတိ။

ဒုတိယေ ဌာနေ အဘိသမ္ဗောဓိယံ စတုရဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ ကေစိ။ တတ္ထ ဟိ ယထာပဋိညံ သစ္စာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အဘိသမယော၊ တတော ဟိ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သဗ္ဗကိလေသူပက္ကိလေသပရိစ္စာဂေါ၊ တတော ဟိ စာဂါဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန ပရမူပသမပ္ပတ္တိ၊ တတော ဟိ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အနာဝရဏဉာဏပဋိလာဘော၊ တတော ဟိ ပညာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ။ တံ အသိဒ္ဓံ၊ အဘိသမ္ဗောဓိယာပိ ပရမတ္ထဘာဝတော။

တတိယေ ဌာနေ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ စတုရဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ အညေ။ တတ္ထ ဟိ သစ္စာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ ဒွါဒသဟိ အာကာရေဟိ အရိယသစ္စဒေသနာယ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ သဒ္ဓမ္မမဟာယာဂကရဏေန စာဂါဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ သယံ ဥပသန္တဿ ပရေသံ ဥပသမနေန ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂဘဿ ဝေနေယျာနံ အာသယာဒိပရိဇာနနေန ပညာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ။ တဒပိ အသိဒ္ဓံ၊ အပရိယောသိတတ္တာ ဗုဒ္ဓကိစ္စဿ။

စတုတ္ထေ ဌာနေ ပရိနိဗ္ဗာနေ စတုရဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ အပရေ။ တတြ ဟိ ပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ ပရမတ္ထသစ္စသမ္ပတ္တိယာ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေန စာဂါဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ သဗ္ဗသင်္ခါရူပသမေန ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏံ။ ပညာပယောဇနပရိနိဋ္ဌာနေန ပညာဓိဋ္ဌာနံ ပရိပုဏ္ဏန္တိ။ တတြ မဟာပုရိသဿ ဝိသေသေန မေတ္တာခေတ္တေ အဘိဇာတိယံ သစ္စာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ သစ္စာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏမဘိဗျတ္တံ၊ ဝိသေသေန ကရုဏာခေတ္တေ အဘိသမ္ဗောဓိယံ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ ပညာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏမဘိဗျတ္တံ၊ ဝိသေသေန မုဒိတာခေတ္တေ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနေ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ စာဂါဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏမဘိဗျတ္တံ၊ ဝိသေသေန ဥပေက္ခာခေတ္တေ ပရိနိဗ္ဗာနေ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏမဘိဗျတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တတြ သစ္စာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ သံဝါသေန သီလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ သံဝေါဟာရေန သောစေယျံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ အာပဒါသု ထာမော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂတဿ သာကစ္ဆာယ ပညာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သီလာဇီဝစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ သစ္စာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန ဒေါသာဂတိံ န ဂစ္ဆတိ အဝိသံဝါဒနတော။ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန လောဘာဂတိံ န ဂစ္ဆတိ အနဘိသင်္ဂတော။ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန ဘယာဂတိံ န ဂစ္ဆတိ အနပရာဓတော။ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန မောဟာဂတိံ န ဂစ္ဆတိ ယထာဘူတာဝဗောဓတော။

တထာ ပဌမေန အဒုဋ္ဌော အဓိဝါသေတိ၊ ဒုတိယေန အလုဒ္ဓေါ ပဋိသေဝတိ၊ တတိယေန အဘီတော ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ စတုတ္ထေန အသမ္မူဠှော ဝိနောဒေတိ။ ပဌမေန နေက္ခမ္မသုခပ္ပတ္တိ၊ ဣတရေဟိ ပဝိဝေကဥပသမသမ္ဗောဓိသုခပ္ပတ္တိယော ဟောန္တီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တထာ ဝိဝေကဇပီတိသုခသမာဓိဇပီတိသုခအပီတိဇကာယသုခသတိပါရိသုဒ္ဓိဇဥပေက္ခာသုခပ္ပတ္တိယော ဧတေဟိ စတူဟိ ယထာက္ကမံ ဟောန္တိ။ ဧဝမနေကဂုဏာနုဗန္ဓေဟိ စတူဟိ အဓိဋ္ဌာနေဟိ သဗ္ဗပါရမိသမူဟသင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ စ စတူဟိ အဓိဋ္ဌာနေဟိ သဗ္ဗပါရမိသင်္ဂဟော၊ ဧဝံ ကရုဏာပညာဟိပီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သဗ္ဗောပိ ဟိ ဗောဓိသမ္ဘာရော ကရုဏာပညာဟိ သင်္ဂဟိတော။ ကရုဏာပညာပရိဂ္ဂဟိတာ ဟိ ဒါနာဒိဂုဏာ မဟာဗောဓိသမ္ဘာရာ ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓတ္တသိဒ္ဓိပရိယောသာနာတိ၊ ဧဝမေတာသံ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကော သမ္ပာဒနူပါယောတိ? သကလဿာပိ ပုညာဒိသမ္ဘာရဿ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ဥဒ္ဒိဿ အနဝသေသသမ္ဘရဏံ အဝေကလ္လကာရိတာယောဂေန, တတ္ထ စ သက္ကစ္စကာရိတာ အာဒရဗဟုမာနယောဂေန, သာတစ္စကာရိတာ နိရန္တရယောဂေန, စိရကာလာဒိယောဂေါ စ အန္တရာ အဝေါသာနာပဇ္ဇနေနာတိ။ တံ ပနဿ ကာလပရိမာဏံ ပရတော အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဣတိ စတုရင်္ဂယောဂေါ ဧတာသံ ပါရမီနံ သမ္ပာဒနူပါယော။ တထာ မဟာသတ္တေန ဗောဓာယ ပဋိပဇ္ဇန္တေန သမ္မာသမ္ဗောဓာယ ဗုဒ္ဓါနံ ပုရေတရမေဝ အတ္တာ နိယျာတေတဗ္ဗော “ဣမာဟံ အတ္တဘာဝံ ဗုဒ္ဓါနံ နိယျာတေမီ”တိ။ တံတံပရိဂ္ဂဟဝတ္ထုဉ္စ ပဋိလာဘတော ပုရေတရမေဝ ဒါနမုခေ နိဿဇ္ဇိတဗ္ဗံ ‘‘ယံ ကိဉ္စိ မယှံ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ ဇီဝိတပရိက္ခာရဇာတံ၊ သဗ္ဗံ တံ သတိ ယာစကေ ဒဿာမိ၊ တေသံ ပန ဒိန္နာဝသေသံ ဧဝ မယာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ’’န္တိ။

ဧဝံ ဟိဿ သမ္ပဒေဝ ပရိစ္စာဂါယ ကတေ စိတ္တာဘိသင်္ခါရေ ယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဂ္ဂဟဝတ္ထု၊ အဝိညာဏကံ သဝိညာဏကံ ဝါ၊ တတ္ထ ယေ ဣမေ ပုဗ္ဗေ ဒါနေ အကတပရိစယော ပရိဂ္ဂဟဝတ္ထုဿ ပရိတ္တဘာဝေါ ဥဠာရမနုညတာ ပရိက္ခယ-စိန္တာတိ **စတ္တာရော ဒါနဝိနိဗန္ဓာ၊** တေသု ယဒါ မဟာဗောဓိသတ္တဿ သံဝိဇ္ဇ-မာနေသု ဒေယျဓမ္မေသု ပစ္စုပဋ္ဌိတေ စ ယာစကဇနေ ဒါနေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ကမတိ၊ တေန နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ "အဒ္ဓါဟံ ဒါနေ ပုဗ္ဗေ အကတပရိစယော၊ တေန မေ ဧတရဟိ ဒါတုကမျတာ စိတ္တေ န သဏ္ဌာတီ"တိ။ သော ဧဝံ မေ ဣတော ပရံ ဒါနာဘိရတံ စိတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဟန္ဒာဟံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဒါနံ ဒဿာမိ၊ နနု မယာ ပဋိကင်္ခေဝ ပရိဂ္ဂဟဝတ္ထု၊ ယာစကာနံ ပရိစ္စတ္တန္တိ ဒါနံ ဒေတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါန-သံဝိဘာဂရတော။ ဧဝံ မဟာသတ္တဿ **ပဌမော ဒါနဝိနိဗန္ဓော** ဟတော ဟောတိ ဝိဟတော သမုစ္ဆိန္နော။

တထာ မဟာသတ္တော ဒေယျဓမ္မဿ ပရိတ္တဘာဝေ သတိ ဝေကလ္လေ စ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "အဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ အဒါနသီလတာယ ဧတရဟိ ဧဝံ ပစ္စယဝိက-လော ဇာတော၊ တသ္မာ ဣဒါနိ မယာ ပရိတ္တေန ဝါ ဟီနေန ဝါ ယထာလဒ္ဓေန ဒေယျဓမ္မေန အတ္တာနံ ပီဠေတွာပိ ဒါနမေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယေနာဟံ အာယတိမ္ပိ ဒါနပါရမိံ မတ္ထကံ ပါပေဿာမီ"တိ။ သော ဣတရီတရေန တံ ဒါနံ ဒေတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂ-ရတော။ ဧဝံ မဟာသတ္တဿ **ဒုတိယော ဒါနဝိနိဗန္ဓော** ဟတော ဟောတိ ဝိဟတော သမုစ္ဆိန္နော။

တထာ မဟာသတ္တော ဒေယျဓမ္မဿ ဥဠာရမနုညတာယ အဒါတုက-မျတာစိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေ ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "နနု တယာ သပ္ပုရိသ ဥဠာရတမာ သဗ္ဗသေဋ္ဌာ သမ္မာသမ္ဗောဓိ အဘိပတ္ထိတာ၊ တသ္မာ တဒတ္ထံ တယာ ဥဠာရမနုညေ ဧဝ ဒေယျဓမ္မေ ဒါတုံ ယုတ္တရူပ"န္တိ။ သော ဥဠာရံ မနုညဉ္စ ဒေတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။ ဧဝံ မဟာပုရိသဿ **တတိယော ဒါနဝိနိဗန္ဓော** ဟတော ဟောတိ ဝိဟတော သမုစ္ဆိန္နော။

တထာ မဟာသတ္တော ဒါနံ ဒေန္တော ယဒါ ဒေယျဓမ္မဿ ပရိက္ခယံ ပဿတိ၊ သော ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတိ "အယံ ခေါ ဘောဂါနံ သဘာဝေါ၊ ယဒိဒံ ခယဓမ္မတာ ဝယဓမ္မတာ၊ အပိ စ မေ ပုဗ္ဗေ တာဒိသဿ ဒါနဿ အကတတ္တာ ဧဝံ ဘောဂါနံ ပရိက္ခယော ဒိဿတိ၊ ဟန္ဒာဟံ ယထာလဒ္ဓေန

ဒေယျဓမ္မေန ပရိစ္စတ္တေန ဝါ ဝိပုလေန ဝါ ဒါနမေဝ ဒဒေယျံ၊ ယေနာဟံ အာယတိံ ဒါနပါရမိယာ မတ္ထကံ ပါပုဏိဿာမီ”တိ။ သော ယထာလဒ္ဓေန ဒါနံ ဒေတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။ ဧဝံ မဟာသတ္တဿ **စတုဗ္ဗိဓော ဒါနဝိနိဗန္ဓော** ဟတော ဟောတိ ဝိဟတော သမုစ္ဆိန္နော။ ဧဝံ ယေ ယေ ဒါနပါရမိယာ ဝိနိဗန္ဓဘူတာ အနတ္ထာ၊ တေသံ တေသံ ယထာရဟံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပဋိဝိနောဒနံ ဥပါယော။ ယထာ စ ဒါနပါရမိယာ၊ ဧဝံ သီလပါရမိအာဒီသုပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အပိ စ ယံ မဟာသတ္တဿ ဗုဒ္ဓါနံ အတ္တသန္နိယျာတနံ၊ တံ သမ္မဒေဝ သဗ္ဗပါရမီနံ သမ္ပာဒနူပါယော။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ အတ္တာနံ နိယျာတေတွာ ဌိတော မဟာပုရိသော တတ္ထ တတ္ထ ဗောဓိသမ္ဘာရပါရိပူရိယာ ဃဋေန္တော ဝါယမန္တော သရီရဿ သုခူပကရဏာနဉ္စ ဥပစ္ဆေဒကေသု ဒုဿဟေသုပိ ကိစ္စေသု[၁] ဒုရဘိသမ္ဘဝေသုပိ သတ္တသင်္ခါရသမုပနီတေသု အနတ္ထေသု တိဗ္ဗေသု ပါဏဟရေသု “အယံ မယာ အတ္တဘာဝေါ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိစ္စတ္တော၊ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဧတ္ထ ဟောတူ”တိ တံနိမိတ္တံ န ကမ္ပတိ န ဝေဓတိ ဤသကမ္ပိ အညထတ္တံ န ဂစ္ဆတိ၊ ကုသလာရမ္ဘေ အညဒတ္ထု အစလာဓိဋ္ဌာနော ဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ အတ္တသန္နိယျာတနမ္ပိ ဧတာသံ သမ္ပာဒနူပါယော။

အပိ စ သမာသတော ကတာဘိနီဟာရဿ အတ္တနိ သိနေဟဿ ပရိသောသနံ[၂] ပရေသု စ သိနေဟဿ ပရိဝဍ္ဎနံ ဧတာသံ သမ္ပာဒနူပါယော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိသမဓိဂမာယ ဟိ ကတမဟာပဏိဓာနဿ မဟာသတ္တဿ ယာထာဝတော ပရိဇာနနေန သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တဿ အတ္တနိ သိနေဟော ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆတိ၊ မဟာကရုဏာသမာသေဝနေန ပန ပိယပုတ္တေ ဝိယ သဗ္ဗသတ္တေ သမ္ပဿမာနဿ တေသု မေတ္တာကရုဏာသိနေဟော ပရိဝဍ္ဎတိ၊ တတော စ တံတဒဝတ္ထာနုရူပံ အတ္တပရသန္တာနေသု လောဘဒေါသမောဟဝိဂမေန ဝိဒူရီကတမစ္ဆရိယာဒိဗောဓိသမ္ဘာရပဋိပက္ခော မဟာပုရိသော ဒါနပိယဝစနအတ္ထစရိယာသမာနတ္တတာသင်္ခါတေဟိ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ စတုရဓိဋ္ဌာနာနုဂတေဟိ အစ္စန္တံ ဇနဿ သင်္ဂဟကရဏေန ဥပရိ ယာနတ္တယေ အဝတာရဏံ ပရိပါစနဉ္စ ကရောတိ။

မဟာသတ္တာနံ ဟိ မဟာကရုဏာ မဟာပညာ စ ဒါနေန အလင်္ကတာ၊ ဒါနံ ပိယဝစနေန၊ ပိယဝစနံ အတ္ထစရိယာယ၊ အတ္ထစရိယာ သမာနတ္တတာယ

၁-ကိစ္စေသု (သီ)   ၂-ပရိယာဒါနံ (က)

အလင်္ကတာ သင်္ဂဟိတာ စ။ တေသံ သဗ္ဗေပိ သတ္တေ အတ္တနာ နိဗ္ဗိသေသေ ကတွာ ဗောဓိသမ္ဘာရေသု ပဋိပဇ္ဇန္တာနံ သဗ္ဗတ္ထ သမာနသုခဒုက္ခတာယ သမာနတ္တတာယ သိဒ္ဓိ။ ဗုဒ္ဓဘူတာနမ္ပိ စ တေဟေဝ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ စတုရဓိဋ္ဌာနပရိပူရိတာဘိဝုဒ္ဓေဟိ ဇနဿ အစ္စန္တိကသင်္ဂဟကရဏေန အဘိ-ဝိနယနံ[၁] သိဒ္ဓါတိ။ ဒါနံ ဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ စာဂါဓိဋ္ဌာနေန ပရိပူရိတာဘိဝုဒ္ဓံ၊ ပိယဝစနံ သစ္စာဓိဋ္ဌာနေန၊ အတ္ထစရိယာ ပညာဓိဋ္ဌာနေန၊ သမာနတ္တတာ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနေန ပရိပူရိတာဘိဝုဒ္ဓါ။ တထာဂတာနံ ဟိ သဗ္ဗသာဝကပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ သမာနတ္တတာ ပရိနိဗ္ဗာနေ။ တတ္ထ ဟိ နေသံ အဝိသေသတော ဧကီဘာဝေါ။ တေနေဝါဟ "နတ္ထိ ဝိမုတ္တိယာ နာနတ္တ"န္တိ။ ဟောန္တိ စေတ္ထ—

"သစ္စော စာဂီ ဥပသန္တော၊ ပညဝါ အနုကမ္ပကော။
သမ္ဘတသဗ္ဗသမ္ဘာရော[၂]၊ ကံ နာမတ္ထံ န သာဓယေ။

မဟာကာရုဏိကော သတ္ထာ၊ ဟိတေသီ စ ဥပေက္ခကော။
နိရပေက္ခော စ သဗ္ဗတ္ထ၊ အဟော အစ္ဆရိယော ဇိနော။

ဝိရတ္တော သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ သတ္တေသု စ ဥပေက္ခကော။
သဒါ သတ္တဟိတေ ယုတ္တော၊ အဟော အစ္ဆရိယော ဇိနော။

သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ ဟိတာယ စ သုခါယ စ။
ဥယျုတ္တော အကိလာသူ စ၊ အဟော အစ္ဆရိယော ဇိနော"တိ။

ကိတ္တကေန ကာလေန သမ္ပာဒနန္တိ? ဟေဋ္ဌိမေန တာဝ ပရိစ္ဆေဒေန စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ မဟာကပ္ပါနံ သတသဟဿဉ္စ၊ မဇ္ဈိမေန အဋ္ဌ အသင်္ချေယျာနိ မဟာကပ္ပါနံ သတသဟဿဉ္စ၊ ဥပရိမေန ပန သောဠသ အသင်္ချေယျာနိ မဟာ-ကပ္ပါနံ သတသဟဿဉ္စ။ ဧတေ စ ဘေဒါ ယထာက္ကမံ ပညာဓိကသဒ္ဓါဓိက-ဝီရိယာဓိကဝသေန ဉာတဗ္ဗာ။ ပညာဓိကာနံ ဟိ သဒ္ဓါ မန္ဒာ ဟောတိ ပညာ တိက္ခာ၊ သဒ္ဓါဓိကာနံ ပညာ မဇ္ဈိမာ ဟောတိ၊ ဝီရိယာဓိကာနံ ပညာ မန္ဒာ၊ ပညာနုဘာဝေန စ သမ္မာသမ္ဗောဓိ အဘိဂန္တဗ္ဗာတိ **အဋ္ဌကထာယံ** ဝုတ္တံ။

အပရေ ပန "ဝီရိယဿ တိက္ခမဇ္ဈိမမုဒုဘာဝေန ဗောဓိသတ္တာနံ အယံ ကာလဝိဘာဂေါ"တိ ဝဒန္တိ။ အဝိသေသေန ပန ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယာနံ ဓမ္မာနံ တိက္ခမဇ္ဈိမမုဒုဘာဝေန ယထာဝုတ္တကာလဘေဒေန ဗောဓိသမ္ဘာရာ တေသံ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တီတိ တယောပေတေ ကာလဘေဒါ ယုတ္တာတိပိ ဝဒန္တိ[၃]။ ဧဝံ

၁-အဘိနိဝေသနံ (သီ) ၂-သမ္ဘဝေါ သဗ္ဗသမ္ဘာရော (သီ) ၃-ဝဒန္တိ ဧဝ (က)

တိဝိဓာ ဟိ ဗောဓိသတ္တာ အဘိနီဟာရက္ခဏေ ဘဝန္တိ ဥဃ္ဃဋိတညူဝိပဉ္စိတညူနေယျဘေဒေန။ တေသု ယော ဥဃ္ဃဋိတညူ၊ သော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သမ္မုခါ စတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ သုဏန္တော ဂါထာယ တတိယပဒေ အပရိယောသိတေ ဧဝ ဆဟိ အဘိညာဟိ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဓိဂန္တုံ သမတ္ထူပနိဿယော ဟောတိ၊ သစေ သာဝကဗောဓိယံ အဓိမုတ္တော သိယာ။

ဒုတိယော ဘဂဝတော သမ္မုခါ စတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ သုဏန္တော အပရိယောသိတေ ဧဝ ဂါထာယ စတုတ္ထပဒေ ဆဟိ အဘိညာဟိ အရဟတ္တံ အဓိဂန္တုံ သမတ္ထူပနိဿယော ဟောတိ၊ ယဒိ သာဝကဗောဓိယံ အဓိမုတ္တော သိယာ။

ဣတရော ပန ဘဂဝတော သမ္မုခါ စတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ သုတွာ ပရိယောသိတာယ ဂါထာယ ဆဟိ အဘိညာဟိ အရဟတ္တံ ပတ္တုံ သမတ္ထူပနိဿယော ဟောတိ။

တယောပေတေ ဝိနာ ကာလဘေဒေန ကတာဘိနီဟာရာ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ လဒ္ဓဗျာကရဏာ စ အနုက္ကမေန ပါရမိယော ပရိပူရေန္တာ ယထာက္ကမံ ယထာဝုတ္တဘေဒေန ကာလေန သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပါပုဏန္တိ။ တေသု တေသု ပန ကာလဘေဒေသု အပရိပုဏ္ဏေသု တေ တေ မဟာသတ္တာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဝေဿန္တရဒါနသဒိသံ မဟာဒါနံ ဒေန္တာပိ တဒနုရူပေ သီလာဒိသဗ္ဗပါရမိဓမ္မေ အာစိနန္တာပိ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ ပရိစ္စဇန္တာပိ ဉာတတ္ထစရိယာ လောကတ္ထစရိယာ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယာ ပရမကောဋိံ ပါပေန္တာပိ အန္တရာ စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ဉာဏဿ အပရိပစ္စနတော ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာနံ အပရိနိဋ္ဌာနတော။ ပရိစ္ဆိန္နကာလနိပ္ဖါဒိတံ ဝိယ ဟိ သဿံ ယထာဝုတ္တကာလပရိစ္ဆေဒေန ပရိနိပ္ဖါဒိတာ သမ္မာသမ္ဗောဓိ တဒန္တရာ သဗ္ဗုဿာဟေန ဝါယမန္တေနာပိ န သက္ကာ အဓိဂန္တုန္တိ ပါရမိပါရိပူရီ ယထာဝုတ္တကာလဝိသေသေန သမ္ပဇ္ဇတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကော အာနိသံသောတိ? ယေ တေ ကတာဘိနီဟာရာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ—

"ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ၊ ဗောဓိယာ နိယတာ နရာ။
သံသရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ၊ ကပ္ပကောဋိသတေဟိပိ။

အဝီစိမှိ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တထာ လောကန္တရေသု စ။
နိဇ္ဈာမတဏှာ ခုပ္ပိပါသာ၊ န ဟောန္တိ ကာလကဉ္ဇိကာ။

န ဟောန္တိ ခုဒ္ဒကာ ပါဏာ၊ ဥပပဇ္ဇန္တာပိ ဒုဂ္ဂတိံ။
ဇာယမာနာ မနုဿေသု၊ ဇစ္စန္ဓာ န ဘဝန္တိ တေ။

သောတဝေကလ္လတာ နတ္ထိ၊ န ဘဝန္တိ မူဂပက္ခိကာ။
ဣတ္ထိဘာဝံ န ဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနပဏ္ဍကာ။

န ဘဝန္တိ ပရိယာပန္နာ၊ ဗောဓိယာ နိယတာ နရာ။
မုတ္တာ အာနန္တရိကေဟိ၊ သဗ္ဗတ္ထ သုဒ္ဓဂေါစရာ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ န သေဝန္တိ၊ ကမ္မကိရိယဒဿနာ။
ဝသမာနာပိ သဂ္ဂေသု၊ အသညံ နူပပဇ္ဇရေ။

သုဒ္ဓါဝါသေသု ဒေဝေသု၊ ဟေတု နာမ န ဝိဇ္ဇတိ။
နေက္ခမ္မနိန္နာ သပ္ပုရိသာ၊ ဝိသံယုတ္တာ ဘဝါဘဝေ။
စရန္တိ လောကတ္ထစရိယာယော၊ ပူရေန္တိ သဗ္ဗပါရမီ”တိ[၁]—

ဧဝံ သံဝဏ္ဏိတာ အာနိသံသာ၊ ယေ စ “သတော သမ္ပဇာနော အာနန္ဒ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတွာ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတီ”တိ-အာဒိနာ[၂] သောဠသ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဓမ္မပ္ပကာရာ၊ ယေ စ “သီတံ ဗျပဂတံ ဟောတိ၊ ဥဏှဉ္စ ဥပသမ္မတီ”တိအာဒိနာ[၃] “ဇာယမာနေ ခေါ သာရိပုတ္တ ဗောဓိသတ္တေ အယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတီ”တိအာဒိနာ[၄] စ ဒွတ္တိံသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တပ္ပကာရာ၊ ယေ ဝါ ပနညေပိ ဗောဓိသတ္တာနံ အဓိပ္ပါယသမိဇ္ဈနံ ကမ္မာဒီသု ဝသီဘာဝေါတိ ဧဝမာဒယော တတ္ထ တတ္ထ **ဇာတကဗုဒ္ဓဝံသာ**ဒီသု ဒဿိတာကာရာ အာနိသံသာ၊ တေ သဗ္ဗေပိ ဧတာသံ အာနိသံသာ။ တထာ ယထာနိဒဿိတဘေဒါ အလောဘာဒေါသာဒိဂုဏယုဂလာဒယော စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပိ စ ယသ္မာ ဗောဓိသတ္တော အဘိနီဟာရတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗသတ္တာနံ ပိတုသမော ဟောတိ ဟိတေသိတာယ၊ ဒက္ခိဏေယျကော ဂရု ဘာဝနီယော ပရမဉ္စ ပုညက္ခေတ္တံ ဟောတိ ဂုဏဝိသေသယောဂေန၊ ယေဘုယျေန စ မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊ အမနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊ ဒေဝတာဟိ အနုပါလီယတိ၊ မေတ္တာကရုဏာပရိဘာဝိတသန္တာနတာယ ဝါဠမိဂါဒီဟိ စ အနဘိဘဝနီယော ဟောတိ၊ ယသ္မိံ ယသ္မိဉ္စ သတ္တနိကာယေ ပစ္စာဇာယတိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ဥဠာရေန ဝဏ္ဏေန ဥဠာရေန ယသေန ဥဠာရေန သုခေန ဥဠာရေန ဗလေန

၁-အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၇၂၊ ဇာတက-ဋ္ဌ ၁-၅၃၊ အပဒါန-ဋ္ဌ ၁-၅၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၂-မ ၃-၁၆၁၊ ဒီ ၂-၁၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-ခု ၄-၃၁၃-ပိဋ္ဌေ။ ၄-မ ၃-၁၆၁၊ ဒီ ၂-၁၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ဥဠာရေန အာဓိပတေယျေန အညေ သတ္တေ အဘိဘဝတိ ပုညဝိသေသယောဂတော။

အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ အပ္ပါတင်္ကော၊ သုဝိသုဒ္ဓါ စဿ သဒ္ဓါ ဟောတိ သုဝိသဒါ၊ သုဝိသုဒ္ဓံ ဝီရိယံ၊ သတိသမာဓိပညာ သုဝိသဒါ၊ မန္ဒကိလေသော ဟောတိ မန္ဒဒရထော မန္ဒပရိဠာဟော၊ ကိလေသာနံ မန္ဒဘာဝေနေဝ သုဝစော ဟောတိ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ၊ ခမော ဟောတိ သောရတော၊ သခိလော ဟောတိ ပဋိသန္ထာရကုသလော၊ အက္ကောဓနော ဟောတိ အနုပနာဟီ၊ အမက္ခီ ဟောတိ အပဠာသီ၊ အနိဿုကီ ဟောတိ အမစ္ဆရီ၊ အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ၊ အထဒ္ဓေါ ဟောတိ အနတိမာနီ၊ အသာရဒ္ဓေါ ဟောတိ အပ္ပမတ္တော၊ ပရတော ဥပတာပသဟော ဟောတိ ပရေသံ အနုပတာပီ၊ ယသ္မိဉ္စ ဂါမခေတ္တေ ပဋိဝသတိ၊ တတ္ထ သတ္တာနံ ဘယာဒယော ဥပဒ္ဒဝါ ယေဘုယျေန အနုပ္ပန္နာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ စ ဝူပသမ္မန္တိ၊ ယေသု စ အပါယေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န တတ္ထ ပစုရဇနော ဝိယ ဒုက္ခေန အဓိမတ္တံ ပီဠီယတိ၊ ဘိယျောသော မတ္တာယ သံဝေဂမာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ မဟာပုရိသဿ ယထာရဟံ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝေ လဗ္ဘမာနာ ဧတေ သတ္တာနံ ပိတုသမတာဒက္ခိဏေယျတာဒယော ဂုဏဝိသေသာ အာနိသံသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တထာ အာယုသမ္ပဒါ ရူပသမ္ပဒါ ကုလသမ္ပဒါ ဣဿရိယသမ္ပဒါ အာဒေယျဝစနတာ မဟာနုဘာဝတာတိ ဧတေပိ မဟာပုရိသဿ ပါရမီနံ အာနိသံသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ **အာယုသမ္ပဒါ** နာမ တသ္မိံ တသ္မိံ ဥပပတ္တိယံ ဒီဃာယုကတာ စိရဋ္ဌိတိကတာ၊ တာယ ယထာရဒ္ဓါနိ ကုသလသမာဒါနာနိ ပရိယောသာပေတိ၊ ဗဟုဉ္စ ကုသလံ ဥပစိနောတိ။ **ရူပသမ္ပဒါ** နာမ အဘိရူပတာ ဒဿနီယတာ ပါသာဒိကတာ၊ တာယ ရူပပ္ပမာဏာနံ သတ္တာနံ ပသာဒါဝဟော ဟောတိ သမ္ဘာဝနီယော။ **ကုလသမ္ပဒါ** နာမ ဥဠာရေသု ကုလေသု အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ တာယ ဇာတိမဒါဒိမဒမတ္တာနမ္ပိ ဥပသင်္ကမနီယော ဟောတိ ပယိရုပါသနီယော၊ တေန တေ နိဗ္ဗိသေဝနေ ကရောတိ။ **ဣဿရိယသမ္ပဒါ** နာမ မဟာဝိဘဝတာ မဟေသက္ခတာ မဟာပရိဝါရတာ စ၊ တာဟိ သင်္ဂဟိတဗ္ဗေ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ သင်္ဂဏှိတုံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗေ ဓမ္မေန နိဂ္ဂဟေတုဉ္စ သမတ္ထော ဟောတိ။

အာဒေယျဝစနတာ နာမ သဒ္ဓေယျတာ ပစ္စယိကတာ၊ တာယ သတ္တာနံ ပမာဏဘူတော ဟောတိ၊ အလင်္ဃနီယာ စဿ အာဏာ ဟောတိ။ **မဟာနုဘာဝတာ** နာမ အာနုဘာဝမဟန္တတာ၊ တာယ ပရေဟိ န အဘိဘူယတိ၊

သယမေဝ ပန ပရေ အညဒတ္ထု အဘိဘဝတိ ဓမ္မေန သမေန ယထာဘူတဂုဏေဟိ စ၊ ဧဝမေတေ အာယုသမ္ပဒါဒယော မဟာပုရိသဿ ပါရမီနံ အာနိသံသာ၊ သယဉ္စ အပရိမာဏဿ ပုညသမ္ဘာရဿ ပရိဝုဒ္ဓိဟေတုဘူတာ ယာနတ္တယေ သတ္တာနံ အဝတာရဏဿ ပရိပါစနဿ စ ကာရဏဘူတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကိံ ဖလန္တိ? သမာသတော တာဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝေါ ဧတာသံ ဖလံ၊ ဝိတ္ထာရတော ပန ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏ အသီတိအနုဗျဉ္ဇန ဗျာမပ္ပဘာဒိ-အနေကဂုဏဂဏသမုဇ္ဇလရူပကာယသမ္ပတ္တိ အဓိဋ္ဌာန ဒသဗလစတုဝေသာရဇ္ဇ-ဆအသာဓာရဏဉာဏ အဋ္ဌာရသာဝေဏိကဗုဒ္ဓဓမ္မပ္ပဘုတိ အနန္တာပရိမာဏ-ဂုဏသမုဒယောပသောဘိနီ ဓမ္မကာယသိရီ။ ယာဝတာ ပန ဗုဒ္ဓဂုဏာ ယေ အနေကေဟိပိ ကပ္ပေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေနာပိ ဝါစာယ ပရိယောသာပေတုံ န သက္ကာ၊ ဣဒမေတာသံ ဖလံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ[1]—

"ဗုဒ္ဓေါပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဏေယျ ဝဏ္ဏံ၊
ကပ္ပမ္ပိ စေ အညမဘာသမာနော။
ခီယေထ ကပ္ပေါ စိရဒီဃမန္တရေ၊
ဝဏ္ဏော န ခီယေထ တထာဂတဿာ"တိ[2]။

ဧဝမေတ္ထ ပါရမီသု ပကိဏ္ဏကကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယံ ပန ပါဠိယံ "**ဒတွာ ဒါတဗ္ဗကံ ဒါန**"န္တိအာဒိနာ သဗ္ဗာပိ ပါရမီ ဧကဇ္ဈံ ဒဿေတွာ ပရတော "**ကောသဇ္ဇံ ဘယတော ဒိသွာ**"တိအာဒိနာ ပရိယော-သာနဂါထာဒွယံ ဝုတ္တံ၊ တံ ယေဟိ ဝီရိယာရမ္ဘမေတ္တာဘာဝနာ အပ္ပမာဒ-ဝိဟာရေဟိ ယထာဝုတ္တာ ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာ ဝိသဒဘာဝံ ဂတာ သမ္မာ-သမ္ဗောဓိသညိတာ စ အတ္တနော ဝိမုတ္တိ ပရိပါစိတာ၊ တေဟိ ဝေနေယျာနမ္ပိ ဝိမုတ္တိပရိပါစနာယ ဩဝါဒဒါနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ကောသဇ္ဇံ ဘယတော ဒိသွာ၊ ဝီရိယာရမ္ဘဉ္စ ခေမတော**တိ ဣမိနာ ပဋိပက္ခေ အာဒီနဝဒဿနမုခေန ဝီရိယာရမ္ဘေ အာနိသံသံ ဒဿေတိ။ **အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဟောထာ**တိ ဣမိနာ ဝီရိယာရမ္ဘေ နိယောဇေတိ။ ယသ္မာ စ—

"သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသန"န္တိ[3]—

၁-ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ (သီ)
၂-ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၅၇၊ ဒီ-ဋ္ဌ ၃-၆၁၊ မ-ဋ္ဌ ၃-၂၀၉၊ ဥဒါန-ဋ္ဌ ၃၀၅၊ စရိယာပိဋက-ဋ္ဌ ၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-ခု ၁-၄၁၊ ဒီ ၂-၄၂၊ ခု ၁၀-၃၇-၆၀-ပိဋ္ဌေသု။

သင်္ခေပတော, ဝိတ္ထာရတော ပန သကလေန ဗုဒ္ဓဝစနေန ပကာသိတာ သဗ္ဗာပိ သမ္ပတ္တိယော ဧကန္တေနေဝ သမ္မပ္ပဓာနာဓိနာ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ ဝီရိယာရမ္ဘေ နိယောဇေတွာ “**သော ဗုဒ္ဓါနုသာသနီ**”တိ အာဟ။

တတြာယံ သင်္ခေပတ္ထော—ယွာယံ သဗ္ဗသံကိလေသမူလဘာဝတော သဗ္ဗာနတ္ထဝိဓာယကန္တိ ကောသဇ္ဇံ ဘယတော တပ္ပဋိပက္ခတော စတူဟိ ယောဂေဟိ အနုပဒ္ဒဝဘာဝသာဓနတော ဝီရိယာရမ္ဘဉ္စ ခေမတော ဒိသွာ အဓိသီလသိက္ခာဒိသမ္ပာဒနဝသေန ဝီရိယဿ အာရမ္ဘော သမ္မပ္ပဓာနာနုယောဂေါ၊ တတ္ထ ယံ သမ္မဒေဝ နိယောဇနံ “အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဟောထာ”တိ၊ သော ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အနုသာသနီ အနုသိဋ္ဌိ ဩဝါဒေါတိ။ သေသဂါထာသုပိ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ ပန ဝိသေသော—**ဝိဝါဒ**န္တိ ဝိရုဒ္ဓဝါဒံ၊ ဆဝိဝါဒဝတ္ထုဝသေန ဝိဝဒနန္တိ အတ္ထော။ **အဝိဝါဒ**န္တိ ဝိဝါဒပဋိပက္ခံ မေတ္တာဝစီကမ္မံ၊ မေတ္တာဘာဝနံ ဝါ။ အထ ဝါ **အဝိဝါဒ**န္တိ အဝိဝါဒဟေတုဘူတံ ဆဗ္ဗိဓံ သာရဏီယဓမ္မံ။ **သမဂ္ဂါ**တိ အဝဂ္ဂါ၊ ကာယေန စေဝ စိတ္တေန စ သဟိတာ အဝိရဟိတာ အဝိယုတ္တာတိ အတ္ထော။ **သခိလာ**တိ သဏ္ဍိလာ မုဒုသီလာ၊ အညမညမှိ မုဒုဟဒယာတိ အတ္ထော။ **သော ဗုဒ္ဓါနုသာသနီ**တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဝိဝါဒမနုပဂမ္မ ယဒိဒံ ဆသာရဏီယဓမ္မပရိပူရဏဝသေန သမဂ္ဂဝါသေ နိယောဇနံ၊ သော ဗုဒ္ဓါနံ အနုသိဋ္ဌီတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ သမဂ္ဂဝါသံ ဟိ ဝသမာနာ သီလဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ အဝိဝဒမာနာ သုခေနေဝ တိဿော သိက္ခာ ပရိပူရေဿန္တီတိ သတ္ထာ သမဂ္ဂဝါသေ နိယောဇနံ အတ္တနော သာသနန္တိ ဒဿေတိ။

ပမာဒန္တိ ပမဇ္ဇနံ၊ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပမုဿနံ အကုသလေသု စ ဓမ္မေသု စိတ္တဝေါဿဂ္ဂံ။ ဝုတ္တဉှေတံ “တတ္ထ ကတမော ပမာဒေါ၊ ကာယဒုစ္စရိတေ ဝါ ဝစီဒုစ္စရိတေ ဝါ မနောဒုစ္စရိတေ ဝါ ပဉ္စသု ဝါ ကာမဂုဏေသု စိတ္တဿ ဝေါဿဂ္ဂေါ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပဒါနံ ကုသလာနံ ဝါ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ အသက္ကစ္စကိရိယတာ အသာတစ္စကိရိယတာ အနဋ္ဌိတကိရိယတာ ဩလီနဝုတ္တိတာ နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ နိက္ခိတ္တဓုရတာ အနာသေဝနာ အဘာဝနာ အဗဟုလီကမ္မံ။ ပ ။ ယော ဧဝရူပေါ ပမာဒေါ ပမဇ္ဇနာ ပမဇ္ဇိတတ္တံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပမာဒေါ”တိ[၁]။

အပ္ပမာဒန္တိ အပ္ပမဇ္ဇနံ၊ တံ ပမာဒဿ ပဋိပက္ခတော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အတ္ထတော ဟိ အပ္ပမာဒေါ နာမ သတိယာ အဝိပ္ပဝါသော၊ “သတိယာ အဝိပ္ပဝါသော”တိ

၁-အဘိ ၂-၃၀-၁၉၁-၃၆၃-ပိဋ္ဌေသု။

စ နိစ္စံ ဥပဋ္ဌိတာယ သတိယာ ဧဝေတံ နာမံ။ အပရေ ပန “သတိသမ္ပဇညပ္ပဓာနာ တထာ ပဝတ္တာ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ အပ္ပမာဒေါ”တိ ဝဒန္တိ။ ယသ္မာ ပန အပ္ပမာဒဘာဝနာ နာမ ဝိသုံ ဧကာ ဘာဝနာ နတ္ထိ။ ယာ ဟိ ကာစိ ပုညကိရိယာ ကုသလကိရိယာ၊ သဗ္ဗာ သာ အပ္ပမာဒဘာဝနာတွေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝိသေသတော ပန ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယံ သရဏဂမနံ ကာယိကဝါစသိကသံဝရဉ္စ ဥပါဒါယ သဗ္ဗာ သီလဘာဝနာ သဗ္ဗာ သမာဓိဘာဝနာ သဗ္ဗာ ပညာဘာဝနာ သဗ္ဗာ ကုသလဘာဝနာ အနဝဇ္ဇဘာဝနာ အပ္ပမာဒဘာဝနာ။ “အပ္ပမာဒေါ”တိ ဟိ ဣဒံ ပဒံ မဟန္တံ အတ္ထံ ဒီပေတိ၊ မဟန္တံ အတ္ထံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ၊ သကလမ္ပိ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ အာဟရိတွာ အပ္ပမာဒပဒဿ အတ္ထံ ကထေန္တော ဓမ္မကထိကော “အတိတ္ထေန ပက္ခန္ဒော”တိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ကသ္မာ? အပ္ပမာဒပဒဿ မဟန္တဘာဝတော။ တထာ ဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကုသိနာရာယံ ယမကသာလာနမန္တရေ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ နိပန္နော အဘိသမ္ဗောဓိတော ပဋ္ဌာယ ပဉ္စစတ္တာလီသာယ ဝဿေသု အတ္တနာ ဘာသိတံ ဓမ္မံ ဧကေနေဝ ပဒေန သင်္ဂဟေတွာ ဒဿေန္တော “အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာ”တိ[1] ဘိက္ခူနံ ဩဝါဒမဒါသိ။ တထာ စာဟ “သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ယာနိ ကာနိစိ ဇင်္ဂမာနံ ပါဏာနံ ပဒဇာတာနိ၊ သဗ္ဗာနိ တာနိ ဟတ္ထိပဒေ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဟတ္ထိပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ ယဒိဒံ မဟန္တတ္တေန၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ အပ္ပမာဒမူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ၊ အပ္ပမာဒေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ”တိ[2]။ တတ္ထ အပ္ပမာဒဘာဝနံ သိခါပ္ပတ္တံ ဒဿေန္တော သတ္ထာ “**ဘာဝေထဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂ**”န္တိ အာဟ။

တဿတ္ထော—ယော ဧသ သီလာဒိခန္ဓတ္တယသင်္ဂဟော သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂမော သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒီနံယေဝ အဋ္ဌန္နံ အင်္ဂါနံ ဝသေန အဋ္ဌင်္ဂိကော အရိယမဂ္ဂေါ၊ တံ ဘာဝေထ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပါဒေထ။ ဒဿနမဂ္ဂမတ္တေ အဋ္ဌတွာ ဥပရိ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ ဥပ္ပါဒနဝသေန ဝဍ္ဎေထ[3]၊ ဧဝံ ဝေါ အပ္ပမာဒဘာဝနာ သိခါပ္ပတ္တာ ဘဝိဿတီတိ။ **ဧသာ ဗုဒ္ဓါနုသာသနီ**တိ ယဒိဒံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု အပ္ပမဇ္ဇနံ၊ တဉ္စ ဥဿုက္ကာပေတွာ အရိယမဂ္ဂဿ ဘာဝနာ ဧသာ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အနုသိဋ္ဌိ ဩဝါဒေါတိ။

၁-ဒီ ၂-၁၂၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၂၄၂-ပိဋ္ဌေ ထောက် ဝိသဒိသံ။ ၃-ဃဋေထ (သီ)

ဣတိ ဘဂဝါ အရဟတ္တနိကူဋေနေဝ စရိယာပိဋကဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ **ဣတ္ထံ သုဒ**န္တိ အာဒီသု **ဣတ္ထ**န္တိ ကပ္ပေ စ သတသဟဿေတိ အာဒိနာ[၁] ပကာ- ရေန။ **သုဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ **ဘဂဝါ**တိ ဘာဂျဝန္တတာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ဘဂဝါ။ **အတ္တနော ပုဗ္ဗစရိယ**န္တိ ပုရိမာသု အကိတ္တိပဏ္ဍိတာဒိဇာတီသု အတ္တနော ပဋိပတ္တိဒုက္ကရကိရိယံ။ **သမ္ဘာဝယမာနော**တိ ဟတ္ထတလေ အာမလကံ ဝိယ သမ္မဒေဝ ပကာသေန္တော။ **ဗုဒ္ဓါပဒါနိယံ နာမာ**တိ ဗုဒ္ဓါနံ ပုရာတနကမ္မံ ပေါရာဏံ ဒုက္ကရကိရိယံ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတ္တာ ဒေသိတတ္တာ ဗုဒ္ဓါပဒါနိယန္တိ ဧဝံ- နာမကံ။ **ဓမ္မပရိယာယ**န္တိ ဓမ္မဒေသနံ ဓမ္မဘူတံ ဝါ ကာရဏံ။ **အဘာ- သိတ္ထာ**တိ အဝေါစ။ ယံ ပနေတ္ထ န ဝုတ္တံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထတ္တာ စ န ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နိဂမနကထာ

ဧတ္တာဝတာ စ—

ဝိသုဒ္ဓစရိတော[၂] သတ္ထာ၊ ဗုဒ္ဓိစရိယာယ ပါရဂူ။
သဗ္ဗစရိယာသု[၃] ကုသလော၊ လောကာစရိယော အနုတ္တရော။

ယံ အစ္ဆရိယဓမ္မာနံ၊ သဗ္ဗမစ္ဆရိယာတိဂေါ။
အတ္တနော ပုဗ္ဗစရိယာနံ၊ အာနုဘာဝဝိဘာဝနံ။

ဒေသေသိ နာထော **စရိယာ-ပိဋကံ** ယဉ္စ တာဒိနော။
ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ထေရာ၊ သင်္ဂါယိံသု တထေဝ စ။

တဿ အတ္ထံ ပကာသေတုံ၊ ပေါရာဏဋ္ဌကထာနယံ။
နိဿာယ ယာ သမာရဒ္ဓါ၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ မယာ။

ယာ တတ္ထ ပရမတ္ထာနံ၊ နိဒ္ဒါရေတွာ ယထာရဟံ။
ပကာသနာ **ပရမတ္ထ-ဒီပနီ** နာမ နာမတော။

သမ္ပတ္တာ ပရိနိဋ္ဌာနံ၊ အနာကုလဝိနိစ္ဆယာ။
သာဓိကာယဋ္ဌဝိသာယ၊ ပါဠိယာ ဘာဏဝါရတော။

ဣတိ တံ သင်္ခရောန္တေန၊ ယံ တံ အဓိဂတံ မယာ။
ပုညံ တဿာနုဘာဝေန၊ လောကနာထဿ သာသနံ။

၁-ခု ၄-၃၀၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိသုဒ္ဓစရိယကော (က) ၃-ဗုဒ္ဓစရိယာသု (က)

ဩဂါဟေတွာ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ သီလာဒိပဋိပတ္တိယာ။
သဗ္ဗေပိ ဒေဟိနော ဟောန္တု၊ ဝိမုတ္တိရသဘာဂိနော။

စိရံ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနံ။
တသ္မိံ သဂါရဝါ နိစ္စံ၊ ဟောန္တု သဗ္ဗေပိ ပါဏိနော။

သမ္မာ ဝဿတု ကာလေန၊ ဒေဝေါပိ ဇဂတီပတိ။
သဒ္ဓမ္မနိရတော လောကံ၊ ဓမ္မေနေဝ ပသာသတူတိ။

ဣတိ ဗဒရတိတ္ထဝိဟာရဝါသိနာ **အာစရိယဓမ္မပါလေန** ကတာ

စရိယာပိဋကဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာယ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အကတညုနာ	၁၂၂
အကမ္ပိ	၈၁
အကမ္ပိတံ	၈၁
အကာရဏာ	၁၇၂
အကိဉ္စနေ	၇၉
အက္ခောဘံ	၄၈
အဂမု	၈၉
အဂ္ဂိဝေဂဘယာ	၂၂၆
အင်္ဂေ	၁၇၀
အစေတနာ	၁၀၂
အစ္စယေန	၂၀၉
အစ္ဆရိယံ	၈၈
အစ္ဆာဒနံ	၅၅
အစ္ဆိ	၂၂၁
အစ္ဆိန္ဒန္တော	၂၅၅
အဇ္ဈောဂါဟေတွာ	၂၁
အဉ္ဇနသဝှယံ	၃၆
အညထတ္တံ	၁၁၃
အတဏ္ဍုလံ	၁၈၄
အတိက္ခယံ	၂၃၀
အတိဝတ္တတိ	၂၂၃
အတီတာသု	၇၆
အတေလံ	၂၄
အတ္တာနံ	၂၃၀
အတ္ထကာမာ	၂၁၂
အတ္ထကာမိနီ	၂၁၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အတ္ထကာမော	၁၉၅
အတ္ထဝသံ	၆၃
အဒံ	၃၈
အဓိကာရော	၂၇၅
အဓိဋ္ဌာယ	၁၁၈၊၁၇၀
အနဂါရိယံ	၁၈၈
အနပေက္ခာ	၁၃၁
အနပေက္ခော	၁၇၉
အနရိယော	၁၃၉
အနဝဇ္ဇာယ	၁၈၈
အနဝဿုတာ	၃၄
အနိသမ္မ	၁၈၈
အနုကူလမှိ	၁၅၃
အနုစ္ဆဝေါ	၃၈၊၁၁၂
အနုပ္ပတ္တိယာ	၄၅
အနုဗြူဟယိံ	၁၇၈
အနုဘောန္တု	၇၄
အနုရက္ခပရိဇနော	၁၆၃
အနုလိမ္ပိတွာ	၂၁၆
အနုဝိသဋ္ဌော	၁၆၁
အနုဿရိံ	၁၃၄
အနူနတံ	၂၁၄
အနောလဂ္ဂေါ	၂၄
အန္တရေ	၁၆
အန္ဓီဘူတံ	၂၀၄
အန္ဓံ	၅၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အန္တဒ္ဓမာသေ	၈၁
အပဂတော	၁၈၄
အပစ္စာသော	၄၅
အပတနာ	၂၂၇
အပရာဇိတံ	၂၉
အပရေ	၂၆၀
အပါဘတံ	၁၀၇
အပ္ပကံ	၂၆၀
အပ္ပဘော	၁၉၁
အပ္ပသဒ္ဒေ	၁၃၂
အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ	၅၅
အဗြဝိ	၆၇
အဘာဝေ	၂၆၃
အဘာသိတ္ထ	၃၂၇
အဘိဇာတံ	၂၁၁
အဘိနိက္ခမိ	၁၃၁
အဘိနိမ္မိတော	၂၄၉
အဘိနိဝိဿထ	၁၀၄
အဘိဝဿထ	၂၃၂
အဘိသပိ	၁၅၃
အဘိသိဉ္စိတွာ	၂၁၆
အမစ္စမဏ္ဍလံ	၂၅၇
အမနုဿကေ	၁၄၂
အမာနုသံ	၇၅
အမုစ္စထ	၁၃၇
အယသေသု	၂၆၁
အယာစိဿံ	၈၆
အယောဃရမှိ	၁၈၉
အလက္ကမာလီ	၂၀၀
အလမ္ဗာယနော	၁၂၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဝဉ္ဆနာ	၂၂၇
အဝမာနိတံ	၁၄၁
အဝိကမ္ပမာနာ	၂၀၀
အဝိဇာနတော	၁၃၇
အဝိညာယ	၁၀၂
အဝိဝါဒံ	၃၂၅
အဝီတရာဂေါ	၁၉၉
အဝုဋ္ဌိကော	၃၆
အဝေဒုံ	၂၃၉
အသံသိ	၂၂၂
အသင်္ခိယေ	၁၂
အသညတော	၁၈၈
အသဏ္ဌိတံ	၈၁
အသုဒ္ဓော	၉၁
အသေသတော	၄၅
အဿတ္ထကာလံ	၁၄၄
အဿမံ	၉၁၊၁၅၃
အဟံ	၁၆၁
အဟု	၇၉
အဟောရတ္တာနံ	၂၀၉
[အာ]	
အာဂါ	၇၂
အာစရိံ	၂၅
အာတုရော	၄၅
အာဒေတိ	၄၃
အာမန္တယိ	၁၆၅
အာမန္တယိတွာ	၉၁
အာရာဓနီယံ	၅၆
အာရာမံ	၁၈၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အာ]	
အာရောပနံ	၂၃၄
အာဝါသိကော	၂၀၀
အာဝုဏိတွာ	၂၄၃
အာသယံ	၁၀၇
အာသိဝိသေန	၂၃၇
အာဟု	၆၈
အာဠွကေ	၁၁၃
[ဣ]	
ဣဿကံ	၁၀၄
ဣဿသိ	၂၄၆
ဣဿာမိ	၅၆
ဣဋ္ဌံ	၃၂၇
ဣဋ္ဌိသဟဿဿ	၂၀၀
ဣဒ္ဓံ	၁၇၉
[ဥ]	
ဥက္ကဋ္ဌမဇ္ဈိမာ	၁၉၁
ဥက္ကုဋိကော	၁၉၁
ဥက္ခိပန္တံ	၁၉၅
ဥဂ္ဂတာပနော	၁၄၉
ဥဿန္နပါဒံ	၃၃
ဥဋ္ဌေဟိ	၇၀
ဥဏှော	၂၂၉
ဥတ္တမင်္ဂံ	၂၃၇
ဥတ္တရိယံ	၁၉၁
ဥတ္တသတိ	၂၅၁
ဥဒကံ	၅၀
ဥဒကဉ္ဇလိ	၉၆
ဥဒိဿ	၂၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဥ-ဦ]	
ဥဒ္ဓရိတွာန	၇၀
ဥပဂစ္ဆာမိ	၂၉
ဥပဋ္ဌိတော	၁၅၉
ဥပတ္ထဒ္ဓေါ	၂၅၁
ဥပဒ္ဒုတော	၁၃၉
ဥပဓာရယိ	၁၁၂
ဥပပဇ္ဇထ	၇၂
ဥပရိဂင်္ဂါယ	၁၄၂
ဥပဝဿထ	၁၀၅
ဥပဝုဋ္ဌဥပေါသထံ	၁၂၈
ဥပဟရန္တိ	၂၆၁
ဥပါဂတော	၃၆
ဥပါဂမိ	၁၆၃
ဥပါဂမုံ	၁၃၂
ဥပါဝိသိံ	၁၀၈
ဥပ္ပတိတွာ	၁၀၈
ဥဗ္ဗိဒ္ဓ	၈၈
ဥရဂါမိဘူ	၁၇၀
ဦရုက္ခမ္ဘော	၁၆၄
[ဧ]	
ဧကစ္စိယော	၁၄၆
ဧကမာနသာ	၁၉၄
ဧကရာဇာ	၂၀၀
ဧကသာသနီ	၁၃၄
ဧကာကိယော	၈၈
ဧကောဒိဘူတော	၅၀
ဧတ္တိ	၈၈
ဧရကဝါတယုတ္တာ	၃၄
ဧသတိ	၅၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဩ]	
ဩစိနာယတု	၂၁၁
ဩဋ္ဌဒ္ဓံ	၂၀၄
ဩဒပတ္တကိယာ	၁၃၃
ဩရာ	၂၂၁
ဩရုယှ	၉၆
ဩလီနော	၂၅
ဩဟဒေတိ	၁၃၉
ဩဟာယ	၂၂၆
[က]	
ကင်္ခီ	၅၀
ကဋုကံ	၁၈၈
ကဌိနံ	၁၉၅
ကဌိနဘူမိယာ	၂၉
ကဏ္ဍပုဏ္ဍော	၁၀၈
ကဏ္ဋဘေရိံ	၈၆
ကဏှဝတ္တနီ	၂၂၅
ကဒရိယော	၁၅၈
ကနကသန္နိဘာ	၁၃၁
ကပဏိကာ	၁၁၄
ကပ္ပေ	၉၊၁၂
ကမော	၂၇၀
ကမ္ပိတော	၂၄
ကမ္မာယတနာနိ	၁၈၈
ကရဏံ	၁၄၄
ကရတ္တလေ	၂၄၃
ကရဏံ	၈၈
ကလျာဏပဋိဘာနဝါ	၁၈၁
ကသိမာ	၁၉၉
ကာတဝေ	၂၂၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကာမဒုဟာ	၃၃
ကာမိတော	၁၈၁
ကာယံ	၁၀၉
ကာရံ	၃၀
ကာရဏာ	၇၃
ကာရဏိကာ	၁၈၅
ကာသုယာ	၂၅၆
ကာဟာမိ	၁၄၀
ကိဉ္စာလန္ဒံ	၂၁၁
ကီဠေတိ	၁၂၂
ကုဉ္ဇရော	၁၁၁
ကုဏပေန	၁၃၉
ကုပ္ပေယျံ	၁၆၁
ကုလလသေနကာ	၂၂၉
ကုလဝရေ	၂၀၂
ကုလေ	၁၃၂
ကုသလတ္ထိကော	၅၃
ကုဟကံ	၁၈၅
ကုဟဏတာပသော	၁၈၁
ကေဝလံ	၁၀၉
ကောဋ္ဌေယျံ	၁၁၃
ကောဝိဒေါ	၁၈၁
[ခ]	
ခတ္တိယော	၆၄
ခရာ	၁၇၂
ခိပ္ပံ	၁၀၈
ခီဏော	၇၉
ခီယထ	၂၂၉
ခေတ္တံ	၃၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဂ]	
ဂဇံ	၃၈
ဂဇင်္ဂလာယံ	၂၀၀
ဂဏော	၁၃၂
ဂရု	၁၆၁
ဂဝံ	၈၆
ဂါမဏိ	၂၀၀
ဂါမဏ္ဍလာ	၂၆၀
ဂါဠှဗန္ဓနံ	၁၈၆
ဂိနိ	၁၃၇
ဂိမှသမယေ	၂၂၅
ဂိဟိဓမ္မေ	၁၉၅
ဂုဏဝါ	၁၆၃
ဂုဏသမ္ပတ္တိ	၂၇၅
ဂုဏသမ္ပန္နော	၁၈၁
ဂုဏေန	၁၁၁
ဂေါပယေ	၁၅၃
[ဃ]	
ဃာသဟေတု	၁၀၇
ဃောရတရေ	၁၉၁
ဃောရဝိသော	၁၇၀
[စ]	
စက္ကဝတ္တိ	၄၀
စက္ခုပထာနိ	၆၈
စဇမာနော	၉၇
စဇိတွာ	၁၄၄
စဇေယျံ	၁၂၂
စဏ္ဍောရဏံ	၁၁၄
စတုပ္ပထေ	၁၇၀
စတုမ္မုခံ	၅၄

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[စ]	
စတုဝါဟိံ	၈၆
စတုဿဒံ	၁၉၉
စတုဿာလံ	၅၄
စန္ဒံ	၁၀၄
စမ္ပေယျကော	၁၂၅
စရတိ	၂၃၄
စရာတု	၂၀၀
စရိတံ	၁၇
စာဂေါ	၂၂၃
စာတုမ္မဟာပထေ	၈၇
စိတ္တရူပံ	၈၇
စိတ္တာနုဝတ္တန္တော	၁၂၈
စိန္တယိ	၁၂၈
စိန္တိတသိဗ္ဘော	၁၂၈
စိန္တေန္တော	၆၆
စေဋ္ဌကေ	၁၃၃
[ဆ - ဇ]	
ဆဍ္ဍေတွာ	၂၀၅
ဆတ္တံ	၂၁၁
ဆန္ဒတာ	၂၇၅
ဆမှိ	၂၀၀
ဆဝဋ္ဌိကံ	၂၆၀
ဆာတကော	၃၆၊၄၃
ဆာရိကံ	၁၂၈၊၁၅၃
ဆိန္နဗန္ဓု	၁၃၁
ဆေကာစရိယံ	၁၁၂
ဆေတွာန	၁၈၀
ဇဂ္ဃိလဟိဂ္ဃိတာ	၁၈၅
ဇဂ္ဃိလော	၁၄၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဇ]	
ဇနယိတွာန	၆၂
ဇလိတံ	၁၀၈
ဇဟိတွာန	၂၄
ဇာတီသု	၇၆
ဇာနမာနော	၄၅
ဇာနာဟိ	၅၀
ဇီဝိတဝုတ္တိကာရဏာ	၁၈၄
ဇုတိန္ဓရံ	၂၁၁
ဇေဋ္ဌော	၁၆၀
[ဈ-ဉ]	
ဈာပယေ	၁၇၂
ဈာပေန္တော	၂၂၆
ဉတွာ	၆၃
[တ]	
တထံ	၆၆
တပတေဇေန	၂၄
တပဿိ	၁၉၉
တပဿိနော	၅၇
တပ္ပေတွာ	၄၅
တဿိတံ	၃၃
တဿိတဝေမိတော	၁၆၄၊ ၂၂၆
တဿိတာ	၂၂၆
တဿိတော	၄၃၊ ၁၄၄
တဿိဿတိ	၁၆၆
တာသော	၂၁၁
တိဒိဝါဘိဘူ	၂၄
တိပုကဏ္ဏပိဠန္ဓော	၂၀၀
တိမ္ဗံ	၁၉၉
တိရောကုဋ္ဋံ	၇၄
[တ-ထ]	
တိရောသေလံ	၇၄
တုဏ္ဌော	၁၀၆
တုဋ္ဌဝေဂဟတံ	၂၀၄
တုဋ္ဌောဟိ	၂၀၀
တုမူလော	၈၆
တုလာဘူတော	၂၆၁
တေဇေန	၇၉
ထလံ	၂၁၂
[ဒ]	
ဒကာသယေ	၁၃၈
ဒက္ခိဏာနုစ္ဆဝိံ	၁၀၆
ဒက္ခိဏဗာဟု	၆၆
ဒက္ခိဏဿ	၈၇
ဒက္ခိဏေယျေ	၆၂
ဒဋ္ဌာ	၁၀၆
ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရပါဏိနော	၁၇၂
ဒတွာန	၆၂
ဒဒမာနဿ	၇၃
ဒန္ဓယိ	၇၀
ဒယိတော	၁၈၁
ဒရီသယေ	၂၂၀
ဒသကုသလကမ္မပထေ	၂၅၅
ဒါဠှာဝုဓော	၁၇၀
ဒါတဝေ	၁၀၅
ဒါနဗလာ	၁၀၃
ဒါနာဒီ	၁၀၅
ဒါလယိတွာ	၁၀၈
ဒိဋ္ဌံ	၂၂၃
ဒိန္နဒါနဿ	၇၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဒ]	
ဒိန္နဝရာ	၇၇
ဒိဗ္ဗာ	၉၉
ဒိဗ္ဗာနိ	၇၄
ဒိသွာန	၁၃၁
ဒုက္ခေန	၁၉၀
ဒုဗ္ဘိက္ခော	၃၆
ဒုမ္မေဓဂေါစရော	၁၃၇
ဒုရန္ဝယော	၁၀၀
ဒုဿ	၁၀၇
ဒေန္တဿ	၇၃
ဒေဝလောကံ	၁၁၇
ဒေဿာ	၇၇၊၁၃၅
ဒေဿိယော	၇၃
ဒွိဇိဝှေါ	၁၇၀
[ဓ]	
ဓညံ	၃၆
ဓနံ	၉၃
ဓနိကေဟိ	၁၄၂
ဓနိမာ	၁၉၉
ဓနေန	၄၅
ဓမ္မစာရိံ	၁၂၀
ဓမ္မပရိယာယံ	၃၂၇
ဓမ္မော	၂၂၃
ဓရဏီရုဟံ	၇၇
ဓာရေဟိ	၁၉၄
ဓိတိ	၂၂၃
ဓုရံ	၁၅၉
ဓုရေ	၁၅၉
ဓူမကေတု	၁၃၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[န]	
နဂ္ဂေါ	၄၃
နဋ္ဌာ	၂၀၂
နဒီကူလေ	၂၂၀
နယန္တိယာ	၁၃၄
နရဒေဝေဟိ	၄၆
နရော	၁၄၃
နာဂသဟဿာနံ	၁၁၃
နာနာကဏ္ဍေ	၁၀၈
နာနာဇနသမာကုလေ	၁၇၀
နိက္ခန္တော	၆၂
နိက္ခမိတွာန	၈၉
နိခဏိ	၂၅၆
နိဂမေ	၂၅၆
နိဂ္ဂဏှိံ	၁၃၄
နိစယော	၄၄
နိစ္ဆုဘမာနာနံ	၈၆
နိန္ဒိသုံ	၂၁၄
နိပကာ	၁၃၂
နိပတိ	၁၅၆
နိပ္ပီဠယန္တော	၁၃၃
နိပ္ပဝိတံ	၁၄၆
နိဗ္ဗာပေတွာန	၁၆၁
နိမန္တိံသု	၂၀၄
နိမိ	၅၂
နိမ္မိနိံ	၁၄၇
နိယျာတယိံ	၂၄၆
နိရာကုလေ	၁၃၂
နိရာမဂန္ဓော	၅၀
နိရာလယာ	၁၃၁
နိဝါရယိံ	၁၃၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[န]	
နိသေဓယိတွာ	၁၈၅
နေက္ခမ္မံ	၁၃၁
နေက္ခမ္မာဘိရတော	၁၉၄
နှာပေတွာ	၂၁၆
[ပ]	
ပကမ္ပထ	၁၀၃
ပကုပ္ပေယျုံ	၁၁၃
ပက္ခိတ္တာယောဿရေ	၁၉၁
ပက္ခော	၂၁၂
ပစ္စယံ	၈၂
ပစ္စူဟာ	၉၉
ပဇ္ဇံ	၅၀
ပဇ္ဇုန္နော	၂၃၀
ပဉ္စလိကာ	၁၇၉
ပဋိက္ကမာမိ	၆၃
ပဋိဂူဟာမိ	၈၃
ပဋိဒိဿရေ	၇၄
ပဋိပါဒယိ	၃၃
ပဋိမုဉ္စတိ	၆၉
ပဋိယာဒေထ	၁၀၅
ပဋိဝေဒယိ	၁၁၁
ပဋိဝေဒေန္တိ	၈၈
ပဋိသုဏိတွာ	၂၄၆
ပဏ္ဍုနံ	၂၉
ပဏယေယျ	၁၈၈
ပဏ္ဍရံ	၂၁၁
ပဏ္ဍိစ္စယံ	၂၁၁
ပတရာ	၂၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပတိကုဋ္ဋတိ	၂၀၄
ပတိတံ	၁၇၈
ပတ္တယာနော	၂၅
ပထတော	၁၆၂
ပထဝိဥပ္ပတနံ	၁၂၂
ပဒေသိကာ	၁၇၅
ပဒေသေ	၁၄၂
ပဗ္ဗဇိံ	၁၈၈
ပဗ္ဗဇ္ဇာ	၂၇၅
ပဗ္ဗာဇေသုံ	၈၄
ပဗ္ဘာရေ	၁၃၈
ပဘိဇ္ဇေယျ	၁၄၀
ပဘိန္နေယျုံ	၁၂၂
ပမဒ္ဒိ	၁၃၇
ပမာဒံ	၃၂၅
ပမိလာပေတွာ	၂၄၃
ပမောစယ	၂၃၁
ပမောစယိံ	၁၅၆
ပရက္ကရေ	၁၃၇
ပရန္တိဟိ	၁၈၄
ပရမသီလသမာဟိတော	၁၄၁
ပရလောကဟေတု	၇၀
ပရဟေဌနဝိဝဇ္ဇိတော	၁၀၄
ပရာကရိ	၆၉
ပရာမသိ	၂၃၇
ပရိကိရေယျုံ	၆၉
ပရိက္ခာယ	၁၁၂
ပရိက္ခာရာ	၁၇၅
ပရိဒဟိဿတိ	၄၃
ပရိဒေဝန္တေ	၁၀၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပရိပိဋ္ဌိတော	၁၄၂
ပရိပူရိတော	၆၇
ပရိပူရေတုံ	၄၅
ပရိဘာသေတွာ	၁၅၃
ပရိမောစယုံ	၂၂၆
ပရိဝါရေတွာ	၂၅၁
ပရိဟီနဿ	၁၂၉
ပရေ	၆၂
ပရောပညာသဝဿာနိ	၂၃၃
ပဝက္ခိဿံ	၂၀
ပဝဒ္ဓကာယော	၁၃၀
ပဝတ္တယိံ	၆၂
ပဝတ္တေတုံ	၀၆
ပဝတ္တေဟိ	၁၀၄
ပဝနစာရကော	၁၀၄
ပဝနေ	၀၀၊၁၁၁
ပဝေဓယိ	၇၀
ပသဒမိဂဝရာဟေဟိ	၂၅၁
ပသန္နစိတ္တော	၂၃၀
ပသန္နမနသင်္ကပ္ပေါ	၉၆
ပဿာသာမိ	၂၅၄
ပဟိတာ	၁၉၄
ပဟူတတေဇော	၂၃၉
ပါကတိကံ	၁၁၃
ပါတိရူပါ	၁၆၁
ပါဒါသိ	၇၀
ပါနံ	၅၅
ပါပံ	၇၇
ပါပတရော	၆၉
ပါပယက္ခဿ	၁၆၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ပ]	
ပါပဿ	၁၀၆
ပါပါ	၆၉
ပါပေ	၁၅၀
ပါရံ	၂၂၁
ပါရမိယော	၂၆၉
ပါဝကော	၂၂၅
ပါသာဒေဟိ	၂၀၀
ပါဟုနာဂတံ	၂၃၇
ပိယာပ္ပိယေန	၁၆၁
ပုညတ္ထိကော	၂၃၀
ပုဏ္ဏမာသေ	၀၁
ပုနေသနံ	၂၄
ပုဗ္ဗစရိယံ	၃၂၇
ပုဗ္ဗဇော	၁၉၄
ပုဗ္ဗသာလောဟိတာ	၂၁၁
ပူတိကုဏပသမ္ပုဏ္ဏာ	၁၉၁
ပူရယိတုံ	၄၅
ပေတ္တိကသမ္ဘဝံ	၇၉
ပေါရိသာဒံ	၁၆၃
ပေါသနံ	၁၉၁
[ဖ]	
ဖလကူပပန္နာ	၃၄
ဖလိနေ	၀၀
ဖိတံ	၁၇၉
ဖောဋ္ဌေတွာ	၁၀၀
[ဗ]	
ဗလဝါ	၁၃၀
ဗာလမတော	၂၁၁
ဗုဒ္ဓါနုမတာနိ	၁၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဗ]	
ဗုဒ္ဓါပဒါနိယံ	၃၂၇
ဗောဓိ	၁၈
ဗောဓိဇံ	၅၆
ဗောဓိယာ	၇၃
ဗြဟာရညေ	၂၁
ဗြဟ္မလောကေ	၅၀
ဗြာဟ္မဏာဝဏ္ဏိနော	၁၀၇
ဗြာဟ္မဏာသန္နိဘော	၉၆
[ဘ-မ]	
ဘက္ခယိဿသိ	၁၀၇
ဘဂဝါ	၃၂၇
ဘဒ္ဒကံ	၁၃၈
ဘယတော	၁၃၁
ဘဝ	၂၆၃
ဘဝါဘဝေ	၂၀
ဘိဇ္ဇတု	၁၂၉
ဘိဇ္ဇိဿတိ	၁၆၆
ဘိန္ဒေ	၁၆၁
ဘိသေန	၂၆၂
ဘီတော	၁၄၄
ဘီမဒဿနော	၁၃၈
ဘီမသေနော	၁၃၇
ဘေရဝေါ	၈၆
ဘေဿာ	၁၅၉
ဘောဇနံ	၅၅
ဘောဇပုတ္တာ	၁၇၂
မင်္ဂလသမ္ပန္နံ	၃၈
မစ္ဆုနော	၁၈၀
မတ္တိကံ	၇၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မတ္တကေ	၁၅၆
မဒ္ဒိယာ	၂၁၄
မဒ္ဒိယေ	၁၉၂
မဓုသာကံ	၅၀
မနုဇေသု	၅၀
မနုဿတ္တံ	၂၇၄
မနောရမေ	၁၄၂
မန္တမာနသ္မိံ	၁၃၇
မဟဗ္ဗလော	၄၁
မဟာဂမံ	၃၀
မဟာဇနေ	၁၉၂
မဟာဒါနံ	၆၂
မဟာယက္ခော	၁၅၇
မဟာမဂ္ဂေ	၁၇၀
မဟာယုဒ္ဓေါ	၁၅၉
မဟာရညာ	၁၁၇
မဟာသာလေ	၂၀၂
မဟာသိန္ဓိ	၂၂၆
မဟိဒ္ဓိကံ	၉၁
မဟိဒ္ဓိကော	၁၅၇၊၁၇၀
မဟီပတိ	၄၀
မဟောဒကေ	၁၄၆
မာတုပေါသကော	၁၁၁
မာနသံ	၆၇
မာနုသံ	၆၅
မာနုသာ	၉၉
မာပယိတွာန	၅၄
မာလာဝစ္ဆံ	၁၈၁
မိဂါနံ	၁၄၆
မိတ္တဒုဗ္ဘိံ	၁၄၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မုဏ္ဍိတ္ထာ	၁၉၁
မုစ္ဆေတိ	၁၃၉
မုဒ္ဓဖာလနံ	၁၅၃
မေတ္တာယ	၂၅၁
[ယ]	
ယက္ခော	၁၃၉၊၁၅၈
ယဇနာ	၆၂
ယညတ္တေ	၂၄၃
ယညဝါဋတော	၆၂
ယထာပတ္ထိတံ	၁၄၁
ယမသာဓနံ	၆၉
ယသံ	၂၅
ယသသာ	၇၀
ယသေသု	၂၆၁
ယသောကရော	၁၆၀
ယာစကံ	၃၈
ယာစယေ	၈၀
ယာစယောဂေန	၅၇
ယာပနမတ္တကံ	၁၁၈
ယာပယ	၆၆
ယိဋ္ဌံ	၃၃
ယောဂေန	၁၅၆
[ရ]	
ရဇဂတေ	၁၀၈
ရဇဘူတံ	၁၆၁
ရညော	၁၆၃
ရဋ္ဌဝဍ္ဎန	၆၆
ရတ္တိဘတ္တံ	၁၀၇
ရမ္မေ	၁၄၂
ရာဇကိရိယာနိ	၁၈၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ရ]	
ရာဇာ	၃၆
ရာဇာဘိရာဇာ	၁၉၉
ရာဇုယျာနေ	၁၃၂
ရာဇူပဇီဝေ	၂၅၆
ရောပေတိ	၃၀
[လ]	
လဋ္ဌိဟတော	၂၀၀
လဘေ	၁၀၆
လဟု	၁၃၉
လာဘံ	၂၅
လာဘေန	၂၀၀
လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ	၂၇၄
လုဒ္ဒါ	၁၇၂
လောကံ	၂၀၄
လောမဟံသနံ	၈၈
လောဟေန	၁၆၁
[ဝ]	
ဝဋ္ဋမနုက္ခိပံ	၂၃၇
ဝနစရော	၁၁၁
ဝနိံ	၆၈
ဝနိဗ္ဗကေ	၄၅၊၇၀
ဝနိဗ္ဗကော	၄၄
ဝနိဗ္ဗတော	၆၈၊၇၂
ဝရံ	၄၈
ဝရ	၇၆
ဝရုတ္တမေ	၇၇
ဝသမာနယိံ	၁၈၆
ဝါတော	၇၇
ဝါမံ	၆၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[ဝ]	
ဝါသံ	၁၇၀
ဝါသကာလေ	၂၃၉
ဝါသဝေန	၁၉၉
ဝါဟနေ	၁၄၆
ဝိကတ္တမာနာ	၂၀၀
ဝိစရန္တော	၁၃၈
ဝိစိန္တယိံ	၂၉
ဝိဇ္ဇုတိ	၂၀၉
ဝိညာယ	၁၁၂
ဝိညူ	၁၄၀
ဝိတထံ	၆၆
ဝိနိစ္ဆယံ	၂၁၁
ဝိနိဝိဇ္ဈန္တေ	၁၇၂
ဝိန္ဒတိ	၁၄၆
ဝိပါကော	၁၈၈
ဝိပိနကာနနေ	၂၁
ဝိဘဇ္ဇ	၁၈၈
ဝိဘာဝယ	၂၁၁
ဝိရဝန္တေ	၁၉၂
ဝိလဂ္ဂမဇ္ဈေ	၃၃
ဝိဝါဒံ	၃၂၅
ဝိဝိတ္တေ	၁၄၂
ဝိသုတော	၁၈၁
ဝိဟရာမိ	၂၁
ဝုဍ္ဎာပစာယီ	၁၈၁
ဝေဂါ	၁၈၈
ဝေဠုံ	၄၅
ဝေဘင်္ဂေါ	၁၈၈
ဝေဿာနံ	၇၉
ဝေဿန္တရော	၇၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သံပိဋ္ဌေ	၁၉၁
သံဝစ္ဆရေ	၂၂၅
သံဝိဂ္ဂမာနသာ	၂၆၀
သံဝိဂ္ဂမာနသော	၆၇
သံဝိဇ္ဇိံ	၁၇၈
သံသိတော	၁၂၂
သကညာတိဘိ	၁၉၁
သကဘုတ္တာ	၆၂
သကမတ္တာနံ	၁၀၆
သကလံ	၁၀၉
သက္ကေန	၂၄၉
သခိလာ	၃၂၅
သဂ္ဂဂမနတ္ထာယ	၁၁၈
သင်္ကတိ	၂၀၀
သင်္ကပ္ပံ	၁၀၇
သင်္ကပ္ပေါ	၆၇
သင်္ခိပိံသု	၈၈
သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ	၂၅၅
သင်္ဂါမဝိဇယုတ္တမံ	၃၈
သစ္စံ	၂၂၂
သစ္စတေဇဗလဿိတော	၂၃၂
သစ္စဝါစာနုရက္ခိယ	၂၆၆
သဇနံ	၁၉၁
သတဘာဂေါ	၆၂
သတ္တက္ခတ္တုံ	၁၀၃
သတ္တရဇ္ဇေသု	၄၈
သတ္တရာဇပုရောဟိတော	၄၆
သတ္ထာရဒဿနံ	၂၇၅
သဒ္ဓိံ	၁၃၇
သဒါတ္ထုတော	၁၆၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သဒ္ဒါယန္တော	၂၂၆
သနန္တနံ	၅၀
သနိဂမံ	၁၉၁
သနေဂမာ	၁၇၉
သန္တိံ	၈၃
သန္တတ္တော	၂၄
သန္တိ	၂၂၇
သန္တုဋ္ဌော	၁၀၇
သဗလဋ္ဌေ	၂၅၆
သဗ္ဗင်္ဂသောဘနာ	၈၈
သဗ္ဗလောကာနုကမ္ပကော	၁၅၇
သဗ္ဗသမာဂတာနံ	၂၀၀
သဘာဝံ	၈၀
သမကော	၂၆၁
သမဂ္ဂံ	၂၂၃
သမဂ္ဂါ	၃၂၅
သမတိဂ္ဂယှ	၇၄
သမသာဒိသံ	၁၁၃
သမာဂတာ	၈၄
သမာဒါနံ	၃၈
သမာနယိ	၁၀၈
သမာပန္နော	၂၁၁
သမိဒ္ဓော	၁၅၇
သမိမှာ	၁၅၉
သမ္ဘာဝယမာနော	၃၂၇
သမ္မာနနာဝမာနနေ	၂၆၇
သမ္မာပဏိဓိ	၁၈၈
သယမ္ဘုံ	၂၉
သရဋ္ဌကံ	၁၉၁
သရဋ္ဌကာ	၁၇၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သရဋ္ဌကေ	၂၅၆
သရာဇကေ	၁၇၉
သရီရကိစ္စံ	၁၁၈
သရီရာနုဂတံ	၁၁၃
သလ္လပန္တေ	၁၀၁
သလ္လာပံ	၈၉
သလ္လိတေ	၂၃၈
သသကော	၁၀၄
သသတ္တုဟတ္ထူပဂတံ	၁၆၆
သသာဂရန္တံ	၁၇၂
သဟဂဟိတေ	၁၁၂
သဟဇာ	၁၃၄
သဟဒဋ္ဌော	၂၃၇
သဟန္တော	၁၄၁
သဟာယာ	၂၀၂
သဟာယော	၂၃၄
သဟောရောဓေ	၁၇၉
သာဂရူပမံ	၄၈
သာမညာ	၁၈၄
သာရတ္တဂမိတော	၁၃၃
သာဝယိတွာ	၈၆
သာဝယုံ	၁၉၅
သာဟုကာရံ	၈၈
သီနေရုဝနဝဋံသကာ	၈၁
သီဝယော	၈၄
သီမန္တိနီနံ	၂၀၀
သီလံ	၂၅၄
သီလဂုဏံ	၁၆၃
သီလဗလာ	၁၇၅
သီလဗ္ဗတံ	၁၁၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သီလရက္ခာယ	၁၁၃
သီလဝါ	၁၈၁
သုခသမပ္ပိတေ	၁၁၇
သုခေမိတော	၃၄
သုညေ	၂၁
သုဏောဟိ	၂၀
သုတဓမ္မော	၁၆၃
သုတ္တပေါတော	၁၀၄
သုဗ္ဘူရ	၃၃
သုမာပယ	၉၁
သုမာပယိ	၉၁
သုဝါသိတံ	၂၀၂
သုသမာဟိတော	၁၄၉
သုသာနေ	၂၆၀
သုသီလဝါ	၁၃၁
သုဿောဏ္ဍိ	၃၃
သူရိယသန္တာပေ	၂၂၉
သူရိယာတပေ	၁၇၈
သေဋ္ဌော	၂၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သေမိ	၁၁၈
သောဠသိတ္ထိသဟဿာနံ	၂၀၉
[ဟ]	
ဟညတိ	၁၆၁
ဟဋ္ဌာ	၂၆၀
ဟဋ္ဌော	၆၇
ဟဒယဗန္ဓနံ	၁၀၈
ဟရတု	၁၁၈
ဟိံသိတံ	၂၃၀
ဟိတကာမာ	၂၁၂
ဟိတေသိနံ	၁၉၅
ဟိတွာ	၅၀
ဟိရိမာ	၁၈၁
ဟိရိသုက္ကံ	၁၉၄
ဟိရိသုက္ကဓမ္မဇဟိတော	၁၈၄
ဟီဠိတာ	၁၄၀
ဟီနံ	၁၉၁
ဟုတံ	၃၃
ဟောတု	၂၇၄

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာယ

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အကိတ္တိကုမာရဿ သံဝိဂ္ဂေါ	၂၁
အကိတ္တိတိတ္ထ	၂၂
အကိတ္တိဒွါရ	၂၂
အဂ္ဂမဟေသိဘာဝေါ	၇၇
အဂ္ဂိနာ အနဘိဘဝနီယတ္တ-ကပ္ပဋ္ဌိယဋ္ဌာနံ	၂၂၀
အင်္ဂပရိစ္စာဂ	၉၇
အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဓမ္မာ စတ္တာရော	၂၀၁
အဇ္ဈတ္တိကဒါတဗ္ဗဝတ္ထု	၂၉၅
အဇ္ဈတ္တိကဗလံ	၂၀၀
အဇ္ဈာသယာ ဆ	၂၀၂
အတ္တစရိယာ	၁၀၁၊၂၅၅
အဒိန္နာဒါနာ ဝိရမဏာဿ ဖလံ	၃၀၁
အဒေါသဇ္ဈာသယာ	၂၀၂
အဓိကာရ	၁၆၊၂၇၄
အဓိဋ္ဌာနပါရမီ	၂၇၊၁၇၅
အဓိဋ္ဌာနပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာနယော	၂၉၂
အဓိဋ္ဌာနာနိ စတ္တာရိ	၃၁၄
အဓိဋ္ဌာနိဒ္ဓိ	၁၅၄
အနုန္နတကုစ္ဆိဘာဝေါ	၇၇
အန္တရာယဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဒါရော	၁၆
အန္နဒါန	၂၉၅
အန္နပါနာဒိဒေယျဓမ္မံ အပရိက္ခယံ ပသန္နစိတ္တော ဒဒေယျံ	၁၀၀
အန္နပါနာဒိဒေယျဓမ္မော ဗဟုကော သိယာ	၁၀၀
အပလိတဘာဝေါ	၇၇
အပါယဒုက္ခ	၁၃၁
အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ	၃၂၆
အဗြဟ္မစရိယာ ဝိရမဏာဿ ဖလံ	၃၀၂
အဘယဒါန	၂၉၅
အဘိဇ္ဈာယ ဝိရမဏာဿ ဖလံ	၃၀၂
အဘိနီဟာရက္ခဏေ ဗောဓိသတ္တာ တိဝိဓာ	၃၂၁
အဘိနီဟာရဿ ပစ္စယာ စတ္တာရော	၂၇၇
ပဌမဟေတု	၂၇၀
ဒုတိယဟေတု	၂၇၀
တတိယဟေတု	၂၇၀
စတုတ္ထဟေတု	၂၇၀
အဘိနီဟာရဿ လက္ခဏရသာဒိနိ	၂၇၆
အဘိနီဟာရာ အဋ္ဌ	၁၆၊၂၇၄
အမစ္စ	၂၅၇
အမနုဿာ နာမ အယော-ဃရေန ဘာယန္တိ	၁၉၀
အမရဏဓမ္မော နာမ ကောစိ သတ္တော နတ္ထိ	၁၆၇
အမောဟဇ္ဈာသယာ	၂၀၂

ပဒါနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[အ]

အရိယိဒ္ဓိ ၁၅၄
အရိယူပဝါဒဿ ခမာပနံ ၁၅၆
အလမ္ဗုတ္တနတာ ၇၇
အလောဘဇ္ဈာသယာ ၂၀၂
အဝတ္တာနံ ၂၀၂
အဝိဒူရေနိဒါနံ ၃
အသင်္ချေယျကပ္ပါနိ စတ္တာရိ ၁၁
အသင်္ချေယျကပ္ပဿ ပရိစ္ဆေဒေါ ၁၂
အသင်္ခိယ,အသင်္ချေယျာနံ
ဝိသေသော ၁၂
အသိပ္ပဿ အာဒီနဝေါ ၁၄၂-၃
အဿဏ္ဍော အဿာသေယျံ ၂၇၄

[အာ]

အာဒေယျဝစနတာ ၃၂၃
အာပေါသံဝဋ္ဋကပ္ပ ၁၁
အာဘဿရ ၁၁
အာမိသဒါန ၂၈၅
အာယတနစရိယာ ၁၇
အာယုသမ္ပဒါ ၃၂၃
အာဝသထ ၂၈၅
အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကဒုက္ခ ၁၃၁

[ဣ]

ဣဋ္ဌျတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော
စေတောပဏိဓိဝိသုဒ္ဓတ္တာ ၂၀၆
ဣတ္ထိနံ ဝသံ န ဂစ္ဆေယျံ ၁၀၀
ဣတ္ထိ နာမ ဗြဟ္မစရိယဿ မလံ ၈၀
ဣဒ္ဓိယော ဒသ ၁၅၄
ဣရိယာပထစရိယာ ၁၇
ဣဿရိယသမ္ပဒါ ၃၂၃

[ဥ-ဩ]

ဥဠုင္ဂိတညု ၃၂၁
ဥဠုင္ဂိတညုနံ ဓမ္မာဘိသမယော ၃၂၁
ဥပနိဿယဗလံ ၂၀၀
ဥပပါရမိယော ဒသ ၃၁၂
ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ အနေ္တ ၃၁၅
ဥပေက္ခာပါရမီ ၂၇၊၁၇၅
ဥပေက္ခာပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာ-
နယော ၂၈၂-၃
ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနဿ အင်္ဂါနိ
စတ္တာရိ ၁၁၀
ဥမ္မင်္ဂေါ ၂၀၂
ဥဿာဟော ၂၀၂
ဩဒပတ္တိကာ ၁၃၃-၄

[က]

ကဏှာဇိနာ ၀၁
ကပိလဝတ္ထုတော ရာဇဂဟာ-
နဂရံ သဋ္ဌိယောဇနိကံ ၅
ကပ္ပ ၁၁
ကပ္ပသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော ၈၊၁၀
ကပ္ပဿ သာသပူပမာ ၁၁
ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိ, ၁၅၄
ကလျာဏမိတ္တဿ လက္ခဏံ ၂၀၀
ကာလဝိဘာဂေါ အပရော
နယော ၃၂၀
ကာလသမ္ပဒါနဿ
ဥပရိမပရိစ္ဆေဒေါ ၃၂၀
မဇ္ဈိမပရိစ္ဆေဒေါ ၃၂၀
ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေါ ၃၂၀

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[က]

ကာဠကဏ္ဏိဝသန္တဂေဟဿ
အန္တရာယာ တယော
အန္တေပုရေ ၂၁၄
ကိဋ္ဌနကံ အနတ္ထုပသံဟိတံ
ပမာဒါဝဟံ ဒါနံ န ဒေတိ
မဟာပုရိသော ၂၈၅
ကုမ္ဘိလာ နိမ္မိလန္တိ အက္ခီနိ
မုခေ ဝိဝဋ္ဋေ ၂၂၂
ကုလသမ္ပဒါ ၃၂၃
ကောဓဿ အာဒီနဝါ ၁၃၆

[ခ]

ခန္တိပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာ-
နယော ၂၈၀-၁
ခန္တိပါရမီ ၂၇၊၁၇၅
ခိရမူလဿ သဟဿံ ၄၆
ခိရပါနေန သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတိ ၁၆၄

[ဂ]

ဂဏှ နာဂံ, မဏိံ မေ ဒေဟိ ၁၂၀
ဂန္ဓဒါန ၂၈၅
ဂရုဓမ္မဿ အာနိသံသာ ၄၀
ဂရုဓမ္မာတိ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ သီလာနိ ၃၉
ဂါထာ နဝ ၂
ဂုဏဝိသေသယုတ္တပုတ္တပဋိ-
လာဘော ၇၇
ဂုဏသမ္ပတ္တိ ၁၆၊၂၇၄

[စ]

စက္ကဝတ္တိ ၄၀
စတုဝိသတိဗုဒ္ဓါနံ ဗျာကရဏံ ၁၄

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[စ]

စန္ဒေ သသလက္ခဏံ ကပ္ပဋ္ဌိယံ ၁၀၉၊
၁၆၀
စရိယာ အဋ္ဌ ၁၇
စာဂ ၂၂၂
စာဂါဓိဋ္ဌာနံ ၃၁၄-၅-၆
စာဂါဓိဋ္ဌာနံ မဇ္ဈေ ၃၁၅
စာရိတ္တသီလ ၃၀၁
စာရိတ္တသီလေ ပဋိပတ္တိက္ကမော
၃၀၃-၄-၅
စိတ္တဒုက္ခံ သရီရဒုက္ခေန
တနုကံ ဘဝေယျ ၈၅
စိရကာလဘာဝနာ ၁၉

[ဆ-ဇ]

ဆတ္တုပါဟနဒါနဿ
နိဿန္ဒော ၃၀၊၃၁၊၃၃
ဆန္ဒတာ ၁၆၊၂၇၄
ဆာတကဘာယ ၃၇
ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ
ဇာတံ နာဂဘာဝနတော ၁၃၀
ဇရာ ၁၃၁
ဇာတဝေဒ ၂၂၇
ဇာတမတ္တောဝ ကထေသိ
ဗောဓိသတ္တော ပစ္ဆိမတ္တ-
ဘဝေ တီသု ဌာနေသု ၈၀
ဇာတိ ၁၃၁
ဇာလီ ၈၁
ဇီဝိတဒါနံ ဓမ္မဒါနေ သင်္ဂဟံ
ဂစ္ဆတိ ၃၀၀
ဇီဝိတပရိစ္စာဂ ၈၇

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဇ-ဉ]

ဇေဘုတ္တရနဂရတော စေတရဋ္ဌံ
 တိံ သယောဇနိကံ ၈၈
ဉာဏစရိယာ ၁၇
ဉာဏဝိပ္ဖါရိဒ္ဓိ ၁၅၄

[တ]

တာဝ သာနံ သာဝတဝစနာနိ
 ၁၉၇-၈-၉၊၂၀၀
တိဏ္ဏော တာရေယျံ ၂၇၄
တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ
 ဗောဓိသတ္တော တိရစ္ဆာ-
 နာနံ အနုဂ္ဂဏှနတ္ထံ ၁၀၄
တေဇောသံဝဏ္ဏကပ္ပ ၂၇၄

[ဒ]

ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မာ
 ပုဗ္ဗေ ပါတုရဟောသိ
 ဠမသ္မိံ လောကေ ၁၆၀
ဒါတဗ္ဗဝတ္ထု ဒုဝိဓံ ၂၉၅
ဒါနံ တိဝိဓံ ၂၉၅
ဒါနံ ဒဒန္တေန ကမ္မဥ္စ ဖလဥ္စ
 သဒ္ဒဟိတွာ ဒါတဗ္ဗံ ၂၄၀
ဒါန ၁၈၁၊၂၅၅
ဒါနဥပပါရမီ ၃၁၂
ဒါနပရမတ္ထပါရမီ ၃၁၂
ဒါနပါရမီ ၃၅၊၁၈၀၊၃၁၂
ဒါနပါရမိယာ
 ပဋိပတ္တိက္ကမော ၂၉၅-၆-၇-၈-
 ၉၊၃၀၀
ဒါနပါရမိအာဒီနံ ပဋိပက္ခဓမ္မာ
 ၂၉၄-၅

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဒ]

ဒါနပါရမိအာဒီနံ
 သံကိလေသာ ၂၉၄
ဒါနပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာ-
 နယော ၂၈၄-၅
ဒါနဝိနိဗန္ဓာ စတ္တာရော ၃၁၈
 စတုတ္ထဒါနဝိနိဗန္ဓ ၃၁၈-၉
 တတိယဒါနဝိနိဗန္ဓ ၃၁၈
 ဒုတိယဒါနဝိနိဗန္ဓ ၃၁၈
 ပဌမဒါနဝိနိဗန္ဓ ၃၁၈
ဒါနသာလာယော ဆ ပဥ္စ
 ၂၉၊၃၆၊၄၇၊၅၄၊၆၂၊၆၄
 ၇၈၊၂၄၈၊၂၅၅
ဒါနာဒီနံ ပဒဋ္ဌာနာနိ ၃၁၄
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ၁၄၉
ဒိပက်ရဟုဒ္ဓသာ ဗျာကရဏံ ၁၄
ဒုဗ္ဘိက္ခဘယ ၃၇
ဒူရေနိဒါနံ ၃
ဒေဝပုတ္တာနံ ဝိဝါဒကရဏံ ၁၅၈
ဒေသဓမ္မ ၁၅၀
ဒေသဓမ္မော နာမ အတ္ထိ
 ယတ္ထ ယတ္ထ ၁၅၀
ဒေသနာက္ကမော ၂၇၀-၁-၂
ဒေါသာဂတိံ အဂမနံ ၃၁၇

[ဓ]

ဓနပရိစ္စာဂ ၉၇
ဓမ္မ ၂၂၂
ဓမ္မဒါန ၂၉၅
ဓရမာနကဗုဒ္ဓါနံ ဧဝ သန္တိကေ
 ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ ၂၇၅

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဓ-န]

ဓိတိ ၂၂၂
နာဘိပရာမသနဝတ္တ ၂၅၁
နိကာယာ ပဉ္စ ၂
နိဒါနာနံ ပရိစ္ဆေဒါ ၃
နိဒါနာနိ တီဏိ ၃
နိရန္တရဘာဝနာ ၁၉
နိဿရဏဇ္ဈာသယတာ ၂၈၂
နီလနေတ္တတာ ၁၇
နီလာဘမုကတာ ၇၇
နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယတာ ၂၈၂
နေက္ခမ္မပါရမိအာဒီနံ လိင်္ဂါနိ ၂၇၉
နေက္ခမ္မပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာ-
နယော ၂၈၇-၈
နေက္ခမ္မပါရမိယာ
ပဋိပတ္တိက္ကမော ၃၀၆-၇
နေက္ခမ္မပါရမီ ၂၇၊၁၇၅
နေယျ ၃၂၁
နေယျဿ ဓမ္မာဘိသမယော ၃၂၁

[ပ]

ပစ္စယဂဇ ၈၂
ပစ္စဝေက္ခဏာဝိဓိ ၂၈၃
ပစ္စာမိတ္တာနံ အတိက္ကမဏဓမ္မာ
စတ္တာရော ၂၂၂
ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ အပရိစ္စ-
ဇိတွာ ဗုဒ္ဓါ နာမ ဘူတပုဗ္ဗာ
နတ္ထိ ၉၈
ပညာကရုဏာနံ ဖလ-
သိဒ္ဓိဘာဝေါ ၂၈၁-၂

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ပ]

ပညာဓိကဗုဒ္ဓါနံ အဓိဂန္တဗ္ဗ-
ပရိစ္ဆေဒေါ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ၃၂၀
ပညာဓိဋ္ဌာနံ ၃၁၄-၅-၆၊
၃၁၅
ပညာပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာ-
နယော ၂၈၈-၉
ပညာပါရမိယာ
ပဋိပတ္တိက္ကမော ၃၀၇-၈-၉
ပညာပါရမီ ၂၇၊၁၇၅၊၁၈၀
ပတ္တာနုမောဒနကမ္မဿ ဖလံ ၃၄
ပတ္တိစရိယာ ၁၇
ပဒီပ ၂၉၅
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ၁၆၊၂၇၄
ပယောဂဗလံ ၂၈၁
ပရဒါရံ န ဂစ္ဆေယျ ၁၀၀
ပရမတ္ထပါရမိယော ဒသ ၃၁၂
ပရိနိဗ္ဗုတော ပရိနိဗ္ဗာပေယျံ ၂၇၄
ပရူပဃာတာဝဟံ
သတ္တဝိသမဋ္ဌာဒိကံ န
ဒေတိ မဟာပုရိသော ၂၉၅
ပဝိဝေကဇ္ဈာသယ ၂၈၂
ပါဏာတိပါတာ ဝိရမဏဿ
ဖလံ ၃၀၁
ပါနဒါန ၂၉၅
ပါရမီနံ လက္ခဏရသာဒီနိ ၂၇၂-၃
ပါရမီနံ သင်္ဂဟော ၃၁၃
ပါရမိယော သမတ္တိံသ ၃၁၂
ပါရမိယော ဒသ ၂၇၊၃၅၊၁၇၅၊
၁၈၀၊၂၅၈၊၂၆၁-၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော

[ပ]

ပါရမီ	၂၇၀
ပိဋကာနိ တီဏိ	၂
ပိယဝစန	၁၈၁၊၂၅၅
ပုညဝတိဒ္ဓိ	၁၅၄
ပုတ္တပရိစ္စာဂ	၉၇
ပုတ္တော မေ ဒီဃာယုကော သိယာ	၁၀၀
ပုနဒေဝ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပနံ ဘဝေယျံ	၁၀၀
ပုရိသဿေဝ ဗုဒ္ဓတ္တပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ	၂၇၄
ပေတာနမ္ပိ ပတ္တိံ ဒိန္နံ ဒါနကာလေ	၅၅
ပေသုညာ ဝိရမဏဿ ဖလံ	၃၀၂
ပေါရာဏကရာဇူနံ ဝဿာပနံ	၃၇
ပေါရိသာဒ	၂၄၀

[ဖ]

ဖရုသဝါစာ ဝိရမဏဿ ဖလံ	၃၀၂
ဖုဿတိတိနာမံ	၇၇
ဖုဿတိဒေဝစ္ဆရာယ ဂဟိတဝရာ ဒသ	၇၇
ဖောဋ္ဌဗ္ဗဒါန	၂၈၅

[ဗ]

ဗာရာဏသိနဂရဿ ပေါရာဏနာမာနိ	၁၇၇
ဗာဟိရဒါတဗ္ဗဝတ္ထူနိ ဒသ	၂၈၅
ဗာဟိရဗလံ	၂၀၀
ဗုဒ္ဓကာရကဓမ္မာ ဒသ, ကေစိ ဆ	၂၇၀

[ဗ]

ဗုဒ္ဓဘာဝေ ဆန္ဒမဟန္တတာယ ဩပမ္မံ	၂၇၅-၆
ဗုဒ္ဓဘာဝေါ နာမ နတ္ထိ ဣတ္ထိဘာဝေန	၂၇၄
ဗုဒ္ဓဘာဝေါ နာမ နတ္ထိ ဂဟဋ္ဌဘာဝေန	၂၇၅
ဗုဒ္ဓဘူမိယော	၂၈၂
ဗုဒ္ဓဝံသံ ပါလေဿာမီတိ ဓမ္မံ ဧဝ သက္ကရောန္တော တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတိ	၂၇၇
ဗုဒ္ဓဝံသဒေသနာ	၆
ဗုဒ္ဓသုညကပ္ပဿ ပရိစ္ဆေဒေါ	၁၅
ဗုဒ္ဓါနံ အနုသာသနီ	၃၂၅
ဗုဒ္ဓါနံ အန္တရကာလဂဏနံ	၁၅
ဗုဒ္ဓါနံ အာဏာခေတ္တံ	၁၁၊၁၂
ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ	၃၂၄
ဗုဒ္ဓါနုဘာဝပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မံ သုဏိတွာ တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတိ	၂၇၇
ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ ပဿိတွာ တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတိ	၂၇၇
ဗုဒ္ဓါနုဘာဝံ သုဏိတွာ တတ္ထ စိတ္တံ ဌပေတိ	၂၇၇
ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျံ	၂၇၄
ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လောကေ ပဗ္ဗဇိတဘာဝေနေဝ	၂၇၅
ဗောဓိသတ္တာနံ ဓမ္မာဘိသမယော	၃၂၁-၂-၃
ဗောဓိသတ္တာနံ ဓမ္မတာ	၁၉
ဗောဓိသတ္တာနံ သမ္ပဒါ	၃၂၃

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဗ]

ဗောဓိသတ္တဿ အတ္တုဒ္ဓါရော ၁၈
ဗောဓိသတ္တဿ မဟာဘိနိက္ခ-
မနံ ဧကူနတိံသဝဿေ ၄
ဗောဓိသမ္ဘာရေသု
ဘာဝနာ စတဿော ၁၉
ဗျာဓိ ၁၃၁
ဗျာပါဒါ ဝိရမဏဿ ဖလံ ၃၀၂
ဗြဟ္မလောကာ ဂတာ ဇန္တူ ၁၃၂

[ဘ]

ဘယာဂတိံ အဂမနံ ၃၁၇
ဘယာနိ တီဏိ ၃၇
ဘရိယပရိက္ခာရ ၉၀
ဘာဝနာ စတဿော ၁၉
ဘူရိဒတ္တ ၁၁၆

[မ]

မက္ခိကံ သူလေန ဝိဇ္ဈိတဿ
ဒေါသော ၂၃၅
မဂ္ဂစရိယာ ၁၇
မဇ္ဈရာဇဿ သစ္စကိရိယကရဏံ ၂၃၀
မဇ္ဈာ နိမိတိ ဝုစ္စန္တိ ၂၃၁
မဏိမေခလာယ ရက္ခဏံ ၃၂
မနုဿတ္တံ ၁၆၊၂၇၄
မနုဿတ္တဘာဝေယေဝ ဗုဒ္ဓတ္တံ
ပတ္ထေန္တဿ ပတ္ထနာ
သမိဇ္ဈတိ ၂၇၄
မနောမယိဒ္ဓိ ၁၅၄
မရဏံ ၁၃၁
မဟာကပ္ပ ၁၂
မဟာနုဘာဝတာ ၃၂၃

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[မ]

မဟာပထဝီ စတုနဟုတာဓိက-
ဒွိယောဇနသတသဟဿ-
ဗဟလာ ၁၆၂
မဟာပဓာနံ ပဒဟတိ
ဆဗ္ဗဿာနိ ၄
မဟာပရိစ္စာဂါ ပဉ္စ ၉၀၊၂၆၃
မဟာပုရိသဿ
ဥပနိဿယသမ္ပဒါ ၂၇၀
မဟာပုရိသဿ အဇ္ဈတ္တိကဒါနေ
ပရိစ္စတ္တာနိယမော ၂၉၆-၇
မဟာပုရိသဿ
စေတောပဏိဓိ ၂၉၀-၉
မဟာပုရိသဿ ဒါနနိယမော
ဒါနဝတ္ထူသု ၂၉၅-၆
မဟာပုရိသဿ ဒါနနိယမော
ဓမ္မဒါနေ ၂၉၇
မဟာပုရိသဿ ဒါနပါရမိယာ
လိင်္ဂါနိ ၂၇၉
မဟာပုရိသဿ သီလပါရမိယာ
လိင်္ဂါနိ ၂၇၉
မဟာသတ္တာနံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ
အပါပုဏနကာရဏာနိ ၃၂၁
မဟာသုတသောမရညော
ဂဟိတဝရာ စတ္တာရော ၂၄၀
မဟာသုတသောမဿ
ဥပါယကုသလတာ ၂၄၀
မာတာ နာမ ပုတ္တဿ
ဗဟူပကာရာ ၁၁၅
မာတုပဋ္ဌာနံ နာမ ပဏ္ဍိတေန
ပညတ္တံ ၁၁၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[မ]	
မာနတ္ထဒ္ဓါနံ အာဒီနဝေါ	၁၅၀
မာရဿ မာရကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ န ဒေတိ မဟာပုရိသော	၂၉၇
မာလာဒါန	၂၉၅
မိဂဝံ	၁၆၄
မိတ္တာဒဿနာ ဝိရမဏာဿ ဖလံ	၃၀၂
မုတ္တော မောစေယျံ	၂၇၄
မုသာဝါဒါ ဝိရမဏာဿ ဖလံ	၃၀၂
မေတ္တာပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာနယော	၂၉၂
မေတ္တာပါရမီ	၂၇၊၁၇၅
မောဟာဂတိံ အဂမနံ	၃၁၇
[ယ]	
ယက္ခာနံ လက္ခိတဗ္ဗကာရဏံ	၁၆၈
ယညယဇနဿ ဒေါသော	၆၁
ယာနဒါန	၂၉၅
ယုဂလသိဒ္ဓိယော	၃၁၃-၄
ယုဂလာ ပဉ္စဒသ	၃၁၃-၄
[ရ-လ]	
ရသဒါန	၂၉၅
ရူပဒါန	၂၉၅
ရူပဒါနာဒီနံ ဝိဘာဝနာ	၂၉၉၊၃၀၀
ရူပသမ္ပဒါ	၃၂၃
ရူပါဒီနံ ဒါတဗ္ဗဝတ္ထူနိ ဆဗ္ဗိဓာနိ	၂၉၅
ရောဂဘယ	၃၇
လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ	၁၆၊၂၇၄
လောကတ္ထစရိယာ	၁၇
[လ]	
လောကဝိဝရဏပါဋိဟာရိယ	၅
လောဘာဂတိံ အဂမနံ	၃၁၇
[ဝ]	
ဝဇ္ဈဇနာနံ မောစနသမတ္ထတာ	၇၇
ဝဇ္ဈပ္ပတ္တံ ဝဓတော မောစေယျံ	၁၀၀
ဝဋ္ဋမူလကဒုက္ခ	၁၃၁
ဝဋ္ဋရာဇဿ သစ္စကိရိယကရဏံ	၂၂၈
ဝတ္ထဒါန	၂၉၅
ဝဿဝလာဟကဒေဝရာဇာ မေဃဂီတံ ဂါယတိ	၂၃၁
ဝါယောသံဝဋ္ဋကပ္ပ	၁၁
ဝါရိတ္တသီလ	၃၀၁
ဝါရိတ္တသီလေ ပဋိပတ္တိက္ကမော	၃၀၁
ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ	၁၅၄
ဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိ	၁၅၄
ဝိပဉ္စိတညူ	၃၂၀
ဝိပဉ္စိတညူနံ ဓမ္မာဘိသမယော	၃၂၁
ဝိလေပနဒါန	၂၉၅
ဝိဝဋ္ဋကပ္ပ	၁၁
ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ္ပ	၁၁
ဝီရိယပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာနယော	၂၈၉၊၂၉၀
ဝီရိယဿ အင်္ဂါနိ စတ္တာရိ	၁၁၈
ဝီရိယပါရမိယာ ပဋိပတ္တိက္ကမော	၃၀၉၊၃၁၀-၁
ဝီရိယပါရမီ	၂၇၊၁၇၅
ဝီရိယာဓိကဗုဒ္ဓဿ အဓိဂန္တဗ္ဗပရိစ္ဆေဒေါ သမ္မာသမ္ဗောဓိ	၃၂၀
ဝေဇ္ဇကမ္မံ န ကရောတိ ပဗ္ဗဇိတော	၂၃၇

ပဒါနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဝ]

ဝေဿန္တရဇာတဝေ သတ္တက္ခတ္တုံ
မဟာပထဝီ အကမ္ပိတ္ထ ၁၀၃
ဝေဿန္တရရာဇဿ ဂဟိတဝရာ
အဋ္ဌ ၁၀၀
ဝေဟပ္ဖလာ ၁၁

[သ]

သံဝဋ္ဋကပ္ပ ၁၁
သံဝဋ္ဋကပ္ပဿ သီမာ ၁၁
သံဝဋ္ဋကပ္ပါတယော ၁၁
သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယီကပ္ပ ၁၁
သံဝေဂဝတ္ထူနိ အဋ္ဌ ၁၃၁
သံဝေဂေါ ဇာတော ပလိတေန ၅၃
သက္ကစ္စဘာဝနာ ၁၉
သင်္ဂဟဝတ္ထာနိဋ္ဌာနေဟိ
သမ္ပယောဂေါ စတ္တာရော ၃၂၀
သင်္ဂဟဝတ္ထူနိ စတ္တာရိ ၁၀၁၊၂၅၅၊
၃၁၉
သစ္စ ၂၂၂
သစ္စကိရိယာနံ ဗလံ ၆၀-၁
သစ္စပါရမိတာစက္ခူနိ ၇၃
သစ္စပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာ-
နယော ၂၉၂
သစ္စပါရမီ ၂၇၊၁၇၅
သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ ၃၁၄-၅-၆
သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ အာဒိမှိ ၃၁၅
သစ္စာပနံ နာမ မဟာဗောဓိ-
သတ္တာနံပဝေဏိကုလဝံသော၂၄၆
သတာရဟာဂါထာယော ၂၄၄၊၂၄၇
သတိစရိယာ ၁၇
သတ္တသတကမဟာဒါနံ ၈၅
သတ္တာရဒဿနံ ၁၆၊၂၇၄
သဒ္ဒဒါန ၂၉၅
သဒ္ဓါဓိကဗုဒ္ဓဿ အဓိဂန္တဗ္ဗ-
ပရိစ္ဆေဒေါ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ၃၂၀
သန္တိကေနိဒါနံ ၃
သန္တော သမေယျုံ ၂၇၄
သဗ္ဗသတ္တာနံ အဝဿယော
ဘဝေယျံ ၁၀၀
သဗ္ဗသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော ၁၈
သဗ္ဗသမ္ဘာရဘာဝနာ ၁၉
သမာဓိစရိယာ ၁၇
သမာဓိပ္ပါရိဋ္ဌိ ၁၅၄
သမာနတ္တတာ ၁၀၁၊၂၅၅
သမ္ဗောဓိနန္ဒပါယော ၃၁၇၊၃၁၉
သမ္ဘာပ္ပလာပေါ ဝိရမဏာဿ ဖလံ ၃၀၂
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဋ္ဌဝိသတိ ၁၄
သသတ္တုတော ၁၆၀
သီလံ ဒုဝိဓံ ၃၀၁
သီလပါရမိယံ ပဋိပတ္တိက္ကမော ၃၀၀-
၁၊၃၀၅-၆
သီလပါရမိယံ ပစ္စဝေက္ခဏာနယော
၂၀၅-၆-၇
သီလပါရမီ ၂၇၊၁၀၀
သုခမန္တဝိတာ ၇၇
သုဒ္ဓေါ သောဓေယျုံ ၂၇၄
သုမေဓတာပသဿ ကာယ-
ဝေယျာဝစ္စကရဏံ ၁၄
သုမေဓပြာဟ္မဏဿ ဇာတိဋ္ဌာနံ ၁၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ-ဟ]	
သုဘာကိဏှာ	၁၁
သေတဂဇော အဘိမင်္ဂလသမ္မ-တော	ဂ၂
သေယျုဒါန	၂၉၅
သောဘာနဒေဝေါ	၂၃၁
ဟတ္ထိမဟုဿဝ	၁၁၅
[ဟ]	
ဟိတစရိယာ	၂ဂ၂
ဟိရည်သုဝဏ္ဏံ နာဂဘာဝနတော ဇာတံ	၁၃ဝ
ဟိနု,မဇ္ဈိမ,ဥတ္တမသီလာနံ ဖလပဝတ္တနဋ္ဌာနံ	၅၇
ဟေတု	၁၆၊၂၇၄

နာမာနံ အနုက္ကမဏိကာ

နာမာနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ-အာ]	
အကိတ္တိ (တာပသ)	၂၁၊၂၄၊၂၇
အကိတ္တိ (ဗြာဟ္မဏ)	၁၁၀၊၂၆၃
အကိတ္တိတိတ္ထ	၂၂
အကိတ္တိဒွါရ	၂၂
အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရ	၁၆၉၊၂၄၉
အစ္စိမုခီ (နာဂိနီ)	၁၂၃-၄
အစ္စုတ (တာပသ)	၁၀၃
အဇ္ဇုန (မင်္ဂလဟတ္ထီ)	၃၆
အညာသိကောဏ္ဍည	၄
အင်္ဂီသေန (ပရိဗ္ဗာဇက)	၂၆၇
အတ္ထဒဿီ (ဗုဒ္ဓ)	၁၅
အဓမ္မ (ဒေဝပုတ္တ)	၁၅၈၊၁၆၂
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရ	၂၇၊၄၀၊၅၈၊၇၅၊ ၁၀၃၊၂၀၂၊၂၅၄
အနောမဒဿီ (ဗုဒ္ဓ)	၁၄-၅
အမရဝတီ (နဂရ)	၅
အမိတ္တတာပန (ဗြာဟ္မဏီ)	၉၁၊၁၀၃
အယောဃရ (ကုမာရ)	၁၈၉၊၁၉၀
အရက (ပဏ္ဍိတ)	၂၆၅
အရိဋ္ဌ (နာဂကုမာရ)	၁၁၆
အရိဋ္ဌပုရ (နဂရ)	၆၄
အလမ္ဗာယန (ဗြာဟ္မဏ)	၁၂၀-၁၊ ၁၂၃
အလီနသတ္တု (ကုမာရ)	၁၆၃၊၁၆၉
အဟိဒီပ	၂၂
အာဏိမဏ္ဍဗျ (တာပသ)	၂၃၆၊၂၄၀
[အာ]	
အာနန္ဒတ္ထေရ	၃၅၊၄၀-၁၊၄၃၊၅၈၊ ၇၅၊၁၀၉၊၁၂၄၊၁၃၇၊ ၁၄၈၊၁၇၅၊၁၈၀၊၂၀၂၊ ၂၀၈ အာဒိပိဋ္ဌေသု
အာဠာရ (ကုဋုမ္ဗိက)	၁၇၃၊၁၇၅
[ဣ-ဥ-ဧ]	
ဣန္ဒပတ္ထ (နဂရ)	၃၆-၇၊၁၈၁၊ ၂၄၀၊၂၄၅
ဥဂ္ဂသေန (ရာဇာ)	၁၂၇၊၁၃၁
ဥဒေန	၁၅၆
ဥပကဉ္စန (ကုမာရ)	၁၉၆-၇
ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ (ထေရီ)	၃၅၊၄၀၊၆၃၊ ၁၀၃၊၁၂၄ အာဒိပိဋ္ဌေသု
ဥရုဝေလ (ဝန)	၄
ဥရုဝေလကဿပ (ဇဋိလ)	၄
ဥဿဒနိရယ	၅၊၂၁၀
ဧကရာဇာ (ရာဇာ)	၅၉၊၂၅၄၊၂၅၈
[က]	
ကကုသန္ဓ (ဗုဒ္ဓ)	၁၅-၆
ကစ္စာနတ္ထေရ	၄၀
ကဉ္စန (ကုမာရ)	၁၉၃-၄-၅
ကဉ္စန (တာပသ)	၂၀၂
ကဉ္စနဒေဝီ	၁၉၃-၄-၅
ကဏ္ဍမ္ဗရုက္ခ	၅

နာမာနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကဏှဒီပါယန (တာပသ)	၂၃၃၊ ၂၃၅-၆၊ ၂၄၀
ကဏှဝဏ္ဏာ (နဒီ)	၁၇၀
ကဏှာဇိနာ (ရာဇဓီတာ)	၈၁၊ ၈၇၊ ၉၃၊ ၉၇၊ ၁၀၃
ကပိရာဇ	၂၆၆
ကပိလ (နဂရ)	၁၆၃
ကပိလဝတ္ထု (နဂရ)	၅
ကပ္ပကတရုဝန (ဥယျာန)	၈၁
ကပ္ပါသိက (ဝနသဏ္ဍ)	၄
ကလိင်္ဂ (ရဋ္ဌ)	၃၆-၇၊ ၁၀၀
ကလိင်္ဂ (ရာဇာ)	၃၉၊ ၉၁
ကဿပ (ဗုဒ္ဓ)	၁၄-၅
ကဿပတ္ထေရ	၄၀၊ ၆၃၊ ၂၅၄
ကာဏာရိဋ္ဌ (နာဂကုမာရ)	၁၂၂၊ ၁၂၄-၅
ကာရဒီပ	၂၂
ကာရရုက္ခ	၂၂
ကာဝီရပဋ္ဋန (ဥယျာန)	၂၂
ကာသိ (ဂါမ)	၁၃၂
ကာသိရဋ္ဌ	၂၃၄
ကာသိရာဇာ	၂၀၉၊ ၂၁၉၊ ၂၆၇
ကာဠဟတ္ထိ (သေနာပတိ)	၂၄၀၊ ၂၄၉
ကာဠုဒါယိတ္ထေရ	၄၊ ၂၀၂
ကုဒါလပဏ္ဍိတ	၂၆၅
ကုရုဏ္ဍက (အဿမပဒ)	၁၁၅
ကုရုရဋ္ဌ	၃၆၊ ၂၄၀၊ ၂၄၅
ကုရုရာဇာ	၃၉
ကုသာဝတီ (နဂရ)	၄၀-၁
ကေတုမတီ (နဒီ)	၉၀
[က]	
ကောဏာဂမန (ဗုဒ္ဓ)	၁၅
ကောဏ္ဍည (ဗုဒ္ဓ)	၁၄-၅
ကောန္တိမာရာ (နဒီ)	၈၈
ကောရဗျ (ရာဇာ)	၂၄၀
ကောလိတတ္ထေရ	၄၀
ကောသမ္ဗိက (ရာဇာ)	၂၃၄
ကောသမ္ဗီ (နဂရ)	၂၃၄
ကောသလ (ဇနပဒ)	၂၅၅
ကောသလ (ရဋ္ဌ)	၂၂၉၊ ၂၃၁
[ခ]	
ခဏ္ဍဟာလ (ပုရောဟိတ)	၅၉၊ ၆၀-၃
ခန္တိဝါဒ (တာပသ)	၂၆၅
ခရဒါဌိက (ယက္ခ)	၉၈
ခုဇ္ဇုတ္တရာ (ဒါသီ)	၂၀၂
ခေမဗြာဟ္မဏ	၂၆၇
[ဂ]	
ဂဇင်္ဂလ (နဂရ)	၂၀၀
ဂန္ဓမာဒန (ပဗ္ဗတ)	၃၀၊ ၉၀
ဂယာ (ဂါမ)	၁၈
ဂိဇ္ဈကူဋပဗ္ဗတ	၆
ဂေါတမီဒေဝီ	၆၃
ဂေါဝိန္ဒဗြာဟ္မဏ	၄၇၊ ၄၉-၁
[စ]	
စဏ္ဍောရဏ (ပဗ္ဗတ)	၁၁၁၊ ၁၁၄
စန္ဒကုမာရ	၅၉၊ ၆၁
စန္ဒာ (မဟေသီ)	၅၉၊ ၆၀၊ ၆၃၊ ၂၀၉၊ ၂၁၀၊ ၂၁၄၊ ၂၁၉
စမ္ပာ (နဂရ)	၁၂၅

နာမာနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[စ-ဆ]

စမ္ပေယျ (နာဂရာဇာ) ၁၂၅၊၁၃၁၊ ၂၆၄
စိဉ္စမာဏဝိကာ ၁၀၃၊၂၂၃
စိတ္တ (ဂဟပတိ) ၂၀၂
စိတ္တကူဋ (ပဗ္ဗတ) ၅၈
စိတ္တစူဠ (ကာဿပ) ၁၁၆
စူဠကမ္မာသဒမ္မ (နိဂမ) ၁၆၉
စူဠဓမ္မပါလ ၂၆၇
စူဠဗောဓိ (ပရိဗ္ဗာဇက) ၁၃၁
စူဠသုတသောမ ၂၆၄
စေတပုတ္တ (လုဒ္ဒက) ၉၁၊၁၀၃
စေတရဋ္ဌ ၈၇၊၈၉
ဆဒ္ဒန္တ ၂၆၄
ဆန္န (အမစ္စ) ၁၀၃

[ဇ]

ဇယဒ္ဒိသ (ရာဇာ) ၁၆၃-၅
ဇာတိမန္တ (ဗြာဟ္မဏ) ၁၅၂-၇
ဇာလိ (ကုမာရ) ၈၁၊၈၇၊၉၃၊ ၉၇၊၁၀၃
ဇူဇက (ဗြာဟ္မဏ) ၉၁၊၉၄-၅၊ ၁၀၀၊၁၀၃
ဇေတုတ္တရ (နဂရ) ၇၈၊၈၈၊ ၉၁-၂၊၁၀၀
ဇောတိပါလ (ကုမာရ) ၄၆-၇၊ ၂၆၆

[တ]

တက္ကသိလာ (နဂရ) ၆၄၊၁၆၅
တဏှင်္ကရ (ဗုဒ္ဓ) ၁၂၊၁၄
တိဿ (ဗုဒ္ဓ) ၁၅

[တ-ဒ]

တေမိယ (ကုမာရ) ၂၀၈၊၂၁၀၊ ၂၁၈-၉၊၂၆၂၊၂၆၆
ဒက္ခိဏဗြာဟ္မဏဂါမ ၈၈
ဒတ္တ (နာဂကုမာရ) ၁၁၆
ဒန္တပုရ (နဂရ) ၃၇
ဒဗ္ဗသေန (ရာဇာ) ၂၅၅-၈
ဒမိဠရဋ္ဌ ၂၂
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ၁၄၉၊၁၅၀-၇
ဒိဗ္ဗစက္ခု (တာပသ) ၁၈၅-၆
ဒိဗ္ဗစက္ခုက (တာပသ) ၁၆၉
ဒိသမ္ပတိ (ရာဇာ) ၄၇
ဒီပင်္ကရ (ဗုဒ္ဓ) ၃၊၄၊၁၂၊၁၃၊၁၅
ဒီပါယန (ကုမာရ) ၂၃၄
ဒုကူလ (ကုမာရ) ၂၄၉
ဒုကူလ (တာပသ) ၂၅၀-၃
ဒေဝဒတ္တ ၆၃၊၁၀၃၊၁၁၅၊ ၁၂၄၊၁၃၁ အာဒိပိဋ္ဌေသု

[ဓ-န]

ဓတရဋ္ဌ (ရာဇာ) ၄၇၊၁၁၆
ဓနဉ္စယ (ရာဇာ) ၃၆-၇
ဓမ္မ (ဒေဝပုတ္တ) ၁၅၇၊၂၆၅
ဓမ္မဒဿီ (ဗုဒ္ဓ) ၁၅
နန္ဒ (ကုမာရ) ၂၀၃-၈
နန္ဒနဝန (ဥယျာန) ၈၁
နန္ဒဗြာဟ္မဏ ၁၆၅၊၂၄၁-၂၊၂၄၉
နာရဒ (ဗုဒ္ဓ) ၁၄-၅
နာလိက (ပဗ္ဗတ) ၉၀
နိဂြောဓ (ရုက္ခ) ၉၀၊၁၂၂၊၂၄၁
နိဂြောဓာရာမ ၁၅၊၉
နိမိ (ရာဇာ) ၅၂၊၅၄၊၅၆-၈၊၂၆၆

နာမာနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[န-ပ]

နေသာဒ(ဗြာဟ္မဏ) ၁၁၈-၉၊၁၂၀၊ ၁၂၂၊၁၂၄-၅
ပစ္စယဂဇ(မင်္ဂလဟတ္ထိ) ၈၁-၂
ပဉ္စာလရဋ္ဌ ၁၆၃
ပဉ္စာဝုဓ (ကုမာရ) ၂၆၅
ပဏ္ဍုကမ္ဗလ (သိလာသန) ၁၁၇
ပဒုမ(ဗုဒ္ဓ) ၁၄
ပဒုမုတ္တရ(ဗုဒ္ဓ) ၁၄-၆
ပါရိကာ(ကုမာရီ) ၂၄၉
ပါရိကာ(တာပသီ) ၂၅၀
ပါရိစ္ဆတ္တက ၁၁၇
ပါလိလေယျ(နာဂ) ၂၀၂
ပိယဒဿီ(ဗုဒ္ဓ) ၁၅
ပိင်္ဂယက္ခ(ရာဇာ) ၂၅၂
ပုဏ္ဏတ္ထေရ ၄၀၊၂၀၂
ပုပ္ဖဝတီ (နဂရ) ၅၉
ပေါရိသာဒ(ယက္ခိနီပုတ္တ) ၁၆၃-၆၊ ၁၆၉၊၂၀၄-၈

[ဖ]

ဖာရုသကဝန(ဥယျာန) ၈၁
ဖုဿ(ဗုဒ္ဓ) ၁၅
ဖုဿတီ(ဒေဝီ) ၇၆၊၇၇-၈၊ ၈၄၊၁၀၁

[ဗ]

ဗန္ဓုမ(ရာဇာ) ၇၆
ဗန္ဓုမတီ(နဂရ) ၇၆
ဗာရာဏသီ (ရာဇာ) ၁၇၄-၅၊၁၁၁
ဗာရာဏသီ (နဂရ) ၄၊၂၁၊၂၂၊ ၂၉၊၅၉ အာဒိပိဋ္ဌေသု

နာမာနုက္ကမော — ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဗ]

ဗိမ္ဗိသာရ(မဟာရာဇာ) ၄
ဗောဓိကုမာရ ၁၃၂
ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇက ၁၃၄၊၂၆၅
ဗောဓိရုက္ခ ၁၈
ဗြဟ္မဒတ္တ(ရာဇာ) ၂၁၊၄၇
ဗြဟ္မဝဍ္ဎန(နဂရ) ၂၀၂-၃၊၂၀၆

[ဘ]

ဘဒ္ဒကာပိလာနီ ၂၅၄
ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယ (ရာဇပုတ္တ) ၄
ဘဒ္ဒသေန ၅၉၊၆၃
ဘရတ(ရာဇာ) ၄၇
ဘူရိဒတ္တ ၁၁၆-၇၊၁၂၀၊ ၁၂၂၊၁၂၄

[မ]

မဂဓရာဇာ ၄
မဃဒေဝ(ရာဇာ) ၅၃၊၂၆၄
မင်္ဂလ(ဗုဒ္ဓ) ၁၄-၅
မဏိမေခလာ(ဒေဝဓီတာ) ၃၂
မဏ္ဍဗျ(ကုမာရ) ၁၅၆-၇၊၂၃၄
မဏ္ဍဗျ(တာပသ) ၂၃၃၊ ၂၃၅-၆၊၂၄၀
မဒ္ဒီ(ဒေဝီ) ၈၄၊၈၆-၇၊၈၉၊၉၀၊ ၉၂ အာဒိပိဋ္ဌေသု
မဒ္ဒီ(ရာဇဓီတာ) ၈၁
မဓုဝါသိဋ္ဌ ၂၀၂
မနောဇ(ရာဇာ) ၂၀၆၊၂၀၈
မဟာကပိ ၂၆၄-၅
မဟာကဿပ ၂၀၂၊၂၄၉

နာမာနုက္ကမော ပိဋကတော်

[မ-ယ]

မဟာဂေါဝိန္ဒ (ဗြာဟ္မဏ) ၄၆၊ ၄၈၊ ၅၂၊ ၂၆၅
မဟာဇနက (ရာဇာ) ၁၁၀၊ ၂၆၅
မဟာနိဂြောဓ (ရုက္ခ) ၁၁၇
မဟာနိရယ ၅
မဟာမာယာ (ဒေဝီ) ၄၀၊ ၆၃၊ ၁၁၅
မဟာရက္ခိတ (တာပသ) ၁၈၁၊ ၁၈၉
မဟာလောမဟံသ ၂၆၂၊ ၂၆၇
မဟာဝါနရိန္ဒ ၂၆၅၊ ၂၆၇
မဟာသီလဝ (ရာဇာ) ၂၆၅၊ ၂၆၇
မဟာသုတသောမ (ရာဇာ) ၁၁၀၊ ၂၆၆
မဟာသုဒဿန (စက္ကဝတ္တိ-ရာဇာ) ၄၀၊ ၄၁၊ ၄၃
မဟိံသရာဇာ ၂၆၅
မဟောသဓ (ပဏ္ဍိတ) ၂၆၅
မာတင်္ဂ (ပဏ္ဍိတ) ၁၄၉၊ ၁၅၀-၆
မာတလိ (ဒေဝသာရထိ) ၅၇-၈
မာရဇ္ဈနာဂိရိ (ပဗ္ဗတ) ၈၈
မိဂသမ္မတာ (နဒီ) ၂၄၉
မိထိလာ (နဂရ) ၅၂-၃၊ ၅၇-၈
မိဿကဝန (ဥယျာန်) ၈၁
မုစလိန္ဒ (သရ) ၉၀
မေဓင်္ကရ (ဗုဒ္ဓ) ၁၂၊ ၁၄
မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရ ၄၊ ၆၃၊ ၁၀၉၊ ၁၂၄၊ ၂၀၂
မောဠိနီ (နဂရ) ၂၉၊ ၃၄
ယညဒတ္တ (ကုမာရ) ၂၃၇
ယမုနာ (နဒီ) ၁၁၇၊ ၁၁၉
ယသ (သေဋ္ဌိပုတ္တ) ၄

နာမာနုက္ကမော ပိဋကတော်

[ယ]

ယုဂန္ဓရ (ပဗ္ဗတ) ၉
ယုဓဉ္စယ (ကုမာရ) ၁၇၇-၈၊ ၁၈၀၊ ၂၆၂၊ ၂၆၄
ယုဓိဋ္ဌိလ (ကုမာရ) ၁၈၀

[ရ]

ရမ္မ (နဂရ) ၁၇၇
ရမ္မဝတီ (နဂရ) ၁၃
ရာဇဂဟ (နဂရ) ၄၆
ရာဟုလ (ဗုဒ္ဓပုတ္တ) ၄၅၊ ၆၃၊ ၁၀၃၊ ၂၄၀
ရာဟုလမာတာ ၄၀၊ ၆၃၊ ၁၀၃၊ ၁၃၁၊ ၁၃၇၊ ၁၆၉
ရုရုမိဂရာဇာ ၂၆၅
ရေဏု (ကုမာရ) ၄၇-၈၊ ၅၁-၂
ရေဝတ (ဗုဒ္ဓ) ၁၄

[လ]

လဋ္ဌိဝန (ဥယျာန်) ၄
လောကန္တရ (နိရယ) ၅

[ဝ]

ဝံသရဋ္ဌ ၂၃၄
ဝင်္ကပဗ္ဗတ ၈၈-၉၊ ၉၀-၁
ဝါရဏ ၂၀၂
ဝါသုလ (ရာဇပုတ္တ) ၅၉၊ ၆၃
ဝိဒေဟရဋ္ဌ ၅၃
ဝိဓုရ (ပဏ္ဍိတ) ၂၆၅
ဝိပဿီ (ဗုဒ္ဓ) ၁၅-၆၊ ၇၆
ဝိရူပက္ခ (နာဂရာဇာ) ၁၁၆-၇
ဝိသယှသေဋ္ဌိ ၂၆၃

နာမာနုက္ကမော ပိဋ္ဌင်္ကော

[ဝ]

ဝိသာခါ ၂၄၀
ဝိဿကမ္မ (ဒေဝပုတ္တ) ၁၀၀၊၁၉၃၊
၂၁၇-၀၊၂၅၀
ဝေဇယန္တ (ပါသာဒ) ၁၁၇
ဝေဇယန္တ (ရထ) ၅၇-၀
ဝေတ္တဝတီ (နဂရ) ၁၅၂
ဝေပုလ္လ (ပဗ္ဗတ) ၉၀
ဝေလာမ ၂၆၃
ဝေဿန္တရ (ကုမာရ) ၇၉
ဝေဿန္တရ (ရာဇာ) ၀၇၊၀၉၊၉၁၊
၁၀၁၊၁၀၃
ဝေဿဘူ (ဗုဒ္ဓ) ၁၅-၆
ဝေဿဘူ (ရာဇာ) ၄၇
ဝေဠုဝန (ဝိဟာရ) ၄

[သ]

သက္ကရဋ္ဌ ၁
သင်္ခပါလ (နာဂရာဇာ) ၁၇၀၊
၁၇၅-၆၊ ၂၆၄
သင်္ခြာပဟ္မဏ ၂၉၊၂၆၃
သစ္စ (ကုမာရ) ၂၂၄
သစ္စ (တာပသ) ၂၆၆
သဉ္စယ (ကုမာရ) ၇၀
သဉ္စယ (ရာဇာ) ၇၉၊၀၄၊၉၂၊၁၀၂
သတ္တဘူ (ရာဇာ) ၄၇၊၅၁
သနင်္ကုမာရ (ဗြဟ္မာ) ၄၀-၉
သဗ္ဗဒတ္တ (ရာဇာ) ၁၇၇
သမုဒ္ဒဇာ (ရာဇကညာ) ၁၁၆
သရဏာကင်္ရ (ဗုဒ္ဓ) ၁၂၊၁၄
သရဘင်္ဂ ၂၆၆

[သ]

သသ (ပဏ္ဍိတ) ၂၆၃
သာဂရဗြဟ္မဒတ္တ (ရာဇပုတ္တ) ၁၁၆
သာတာဂိရ ၂၀၂
သာမ (တာပသကုမာရ) ၂၄၉၊၂၆၇
သာရိပုတ္တတ္ထေရ ၄၊၆၊၇၊၉၊၂၁၊
၄၀၊၆၃၊၁၀၃-၄၊
၁၀၉ အာဒိပိဋ္ဌေသု
သာဝတ္ထိ (နဂရ) ၂၂၉
သိဒ္ဓိ (ဗုဒ္ဓ) ၁၅-၆
သိဒ္ဓတ္ထ (ဗုဒ္ဓ) ၁၅
သိနေရု (ပဗ္ဗတ) ၀၁
သိဝက (ဝေဇ္ဇ) ၆၀၊၇၀
သိဝိ (ကုမာရ) ၆၄
သိဝိရဋ္ဌ ၆၄
သိဝိရာဇာ ၆၄-၅၊၇၂၊၇၄-၅၊၇၇-၀
သီလဝ (နာဂရာဇာ) ၂၆၄
သုဇာတ (ဗုဒ္ဓ) ၁၅
သုတသောမ (ကုမာရ) ၂၄၀
သုတသောမ (ရာဇာ) ၂၄၁၊၂၄၄၊
၂၄၆
သုဒဿန (နာဂကုမာရ) ၁၁၆၊
၁၂၂-၄
သုဒဿန (မဟာဝိဟာရ) ၁၃
သုဒ္ဓေါဒန (မဟာရာဇာ) ၄
သုဓမ္မာ (သဘာ) ၅၆၊၅၀
သုဓမ္မာ (အဂ္ဂမဟေသီ) ၁၀၂၊၁၀၆
သုနက္ခတ္တတ္ထေရ ၁၂၄
သုနန္ဒ (သာရထိ) ၂၁၅၊၂၁၇
သုဘဒ္ဒါဒေဝီ ၄၅

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကော်
[သ]	
သုဘောဂ (နာဂကုမာရ)	၁၁၆၊ ၁၂၂၊၁၂၄-၅
သုမန (ဗုဒ္ဓ)	၁၄
သုမနာ (နာဂမဟေသီ)	၁၂၆၊၁၂၉၊ ၁၃၀-၁
သုမေဓ (တာပသ)	၁၃
သုမေဓ (ဗုဒ္ဓ)	၁၅
သုမေဓ (ဗြာဟ္မဏ)	၁၃
သုဝဏ္ဏဂိရိတာလ (ပဗ္ဗတ)	ဂဂ
သုဝဏ္ဏဘူမိ (နဂရ)	၂၉
သုဝဏ္ဏသာမ (ကုမာရ)	၂၅၀၊ ၂၅၂၊၂၆၇
[သ-ဟ]	
သူရ	၅၉၊၆၃
သူရိယကုမာရ	၅၉၊၆၃
သေနက (ပဏ္ဍိတ)	၂၆၅
သေလာ (ရာဇဓိတာ)	၅၉၊၆၃
သောဏ (ကုမာရ)	၂၀၃-၆၊၂၀ဂ
သောဏ (ပဏ္ဍိတ)	၂၆၂
သောဏနန္ဒ	၂၆၂
သောဘိတ (ဗုဒ္ဓ)	၁၄
သောမဒတ္တ (ကုမာရ)	၁၁ဂ-၉၊၁၂၄
သောမနဿ (ကုမာရ)	၁ဂ၃၊၁ဂ၉၊ ၂၆၄
ဟတ္ထိပါလ (ကုမာရ)	၂၆၄

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဠပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္ဗောဇပေါတ္ထကံ၊ ဣ····ဣင်္ဂလိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ····ကေသုစိ သီဟဠပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော။

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[အ]	
အကာလဝုဋ္ဌိဓာရာ = အကာလဝုဋ္ဌိ (က)	၁၃၆
အစ္စိမုခီ = အဇမုခီ (က)	၁၂၃
အစ္ဆရိယတာဝစနတော = အမစ္ဆရိယတာဝစနတော (သီ)	၂၇၁
အစ္ဆိန္နဓာရံ = အဗ္ဗောစ္ဆိန္နဓာရံ (က)	၂၃၂
အစ္စုဂ္ဂတန္တိပိ = အစ္ဆုတန္တိပိ (သီ)	၄၈
အဇာနာပေတွာ = အနာရောစေတွာ (က)	၂၂
အညာဏေ = အဋ္ဌာနေ (သီ)	၂၈၃
အညာသိကောဏ္ဍညပ္ပမုခါ = အညာတကောဏ္ဍညပ္ပမုခါ (က)	၄
အဇ္ဈော ဝါ = အမစ္စော ဝါ (သီ)	၁၃၄
အဋ္ဌဘူတံ = အန္ဓဘူတံ (သီ)	၄၅
အတိတ္တိမံ = အကိတ္တိမံ (သီ)	၈၁
အဘိဒုဂ္ဂန္ဓဝါယနေန = အကိတ္တိဒုဂ္ဂန္ဓဝါယနေန (သီ)	၁၃၉
အတိမုတ္တကသုသာနေ = အဓိမုတ္တကသုသာနေ (ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၂၈-ပိဋ္ဌေ)	၂၃၄
အတိဝိမှယတာ = အဝိမှယတာ (က)	၅၈
အတ္တာ မေ န စ ဒေဿိယော = နပိ ဒေဿံ မဟာယသံ (သီ၊က)	၂၆၆
အနနုညာတတာယ = အညာတကာယ (သီ)	၁၃၈
အနုဘာဝတောပိ = အနုဘာဝဏ္ဏောပိ (က)	၁၂၅
အဝဋ္ဌာနန္တိ = အဝတ္ထာနန္တိ (သီ)	၂၅၃
အနဝသုမ္ဘေတွာ = အမုဋ္ဌိတွာ (သီ)	၂၅၂
အနုစိဏ္ဏံ မဟာပထံ = အာသေဝိတနိသေဝိတံ (သီ၊က)	၂၇၀

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္က

[အ-အာ]

အနုဋ္ဌာနံ = အနုပဋ္ဌာနံ (က) ၅၂
အနုပုဗ္ဗိကထာ = အာနုပုဗ္ဗိကထာ (သီ) ၂၁
အနုဘာဝတောပိ = အနုဘာဝန္တောပိ (က) ၁၂၅
အန္တဿ = အတ္တဿ (က) ၆၀
အန္တတ္တနာမေန = အတ္တနော နာမေန (က) ၂၅၄
အပဂမနေန = အစ္စယေန (သီ) ၂၀၉
အပရမ္ပရိယာ = အပရန္တပနီယာ (သီ၊က) ၈
အပလောကေတွာ = ဩလောကေတွာ (သီ) ၈၆
အပ္ပိယေနပိ ဒဒန္တော = အပ္ပိယော သန္တော (က) ၁၆၁
အဘိဘုယျမာနံ ဒုက္ခဝေဒနံ = အဘိဘုယျမာနဒုက္ခဝေဒနော (သီ) ၇၁
အဘိဝိနယနံ = အဘိနိဝေသနံ (သီ) ၃၂၀
အလမ္ဗာယနမန္တံ = အာလမ္ဗာယနမန္တံ (သီ) ၁၁၉
အလ္လာပသလ္လာပံ = အာလာပသလ္လာပံ (က) ၁၂၀
အဝဋ္ဌာနန္တိ = အဝတ္ထာနန္တိ (သီ) ၂၅၃
အဝိဒိတဝိပုလာနတ္ထာဝဟေန = အဝိရတဝိပုလာနတ္ထာဝဟေန (သီ) ၂၁၀
အဝိသံဝါဒိဘာဝေန = အဝိသံဝါဒါဒိဘာဝေန (သီ) ၂၂၃
အဟိတုဏ္ဍိက = အဟိဂုဏ္ဍိက (သီ) ၁၂၂
အာကမ္ပိ = အာကမ္ပတိ (သီ) ၉၃
အာကာသေန = အာကာသေ (သီ) ၂၂၇
အာဂစ္ဆန္တီတိ = ဂစ္ဆန္တီတိ (က) ၂၁
အာဂစ္ဆိ = အာဂစ္ဆတိ (သီ၊က) ၃၀
အာစာရသမ္ပတ္တိံ = အာကာရသမ္ပတ္တိံ (က) ၁၇၄
အာယာပါယဥပါယကောသလ္လဘူတာ = အာယာပါယ-
ကောသလ္လဘူတာ (သီ) ၃၀၈
အာရမ္ဘပါရမိမဓိဂစ္ဆတိ = အာရမ္ဘပါရမိမဓိဂစ္ဆတိ (က) ၂၀၉
အာရာမုယျာနတဋ္ဌာကဝနဒါနံ = တပေါဝနဒါနံ (က) ၂၉၀
အာရောစာပေတွာ = အာရောစေတွာ (က) ၁၀၂
အာလသိယဒီနတာဘာဝေါ = နိဒ္ဒတာဘာဝေါ (က) ၂၀၂
အာလိင်္ဂေတွာ = အာလိင်္ဂိတွာ (က) ၃၄
အာဟုနပါဟုနဝသေန = အာဟုနနပါဟုနနဝသေန (က) ၃၃

နာနာပါဌ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[ဣ-ဥ]	
ဣဒံ = ဧတံ (က)	၃၀၀
ဣန္ဒပဋ္ဌေ = ဣန္ဒပတ္ထေ (သီ)	၃၆၊၁၀၁
ဣမံ = နံ (က)	၁၆၇
ဣမာ ဟိ = ဣမာပိ (က)	၁၆၀
ဣမေ = ဣမေသံ (က)	၁၀၁
ဥက္ကံသဂတာယ = ဥက္ကဋ္ဌသင်္ဂဟကော (က)	၁၇၅
ဥဂ္ဂတာပနံ = ဥဂ္ဂတပံ (သီ)	၁၀၄
ဥဂ္ဂိရမာနံ = ဥဂ္ဂိရိယမာနံ (က)	၉၀
ဥဋ္ဌာပနတော = ဥပဋ္ဌာပနတော (သီ)	၁၃၂
ဥဒကတုမ္ဗ = ဥဒကကုမ္ဘိ (သီ)	၄၁
ဥဒကသိတ္တာနိ = ဥဒကသိန္နာနိ (က)	၂၂
ဥပက္ခလနံ = ဥပလက္ခဏံ (သီ)	၁၃၄
ဥပဂစ္ဆတိ = နုပဂစ္ဆတိ (က)	၃၀၅
ဥပဍ္ဎရဇ္ဇမှိ = ဥပရဇ္ဇမှိ (က)	၂၀၆
ဥပနေတုန္တိ = ပတာရေတုန္တိ (သီ)	၁၈၅
ဥတ္တိဋ္ဌိ = ဥဗ္ဗတ္တိ (က)	၈၁
ဥမ္မူလေန္တော = ဥပ္ပိဠေန္တော (က)	၇၇
ဥဿာဟဥမ္မဂ် = ဥဿာဟဥမ္မဂ္ဂ (သီ)	၂၀၂
[ဧ-ဩ]	
ဧတံ = ဧဝံ (သီ)	၂၈၉
ဧတေသံ ပမိလာပေတွာတိ = ဧတေ သမ္ပမိလာပေတွာတိ (သီ)	၂၄၃
ဩက္ကမာပေတွာ = ဩက္ကာမေတွာ (က)	၁၅၉
ဩဋ္ဌုဘနာဒိနာ = နိဋ္ဌုဘနာဒိနာ (သီ)	၂၆၇
ဩဒပတ္တကိယာတိ = ဩဒပတ္တကိနိယာတိ (သီ)	၁၃၄
ဩဒဟိတွာ = ဩလမ္ဗေတွာ (သီ)	၁၄၂
ဩလောကေန္တော = ဩလောကေတွာ (က)	၂၀၀
ဩဝိဇ္ဈိတံ = ဩဝိဇ္ဈိတွာ (သီ)	၁၇၂
ဩသိဉ္စ = ဩဝိ (သီ)	၁၂၇
ဩဟာဒေတီတိ = ဩဟနေတီတိ (သီ၊ က)	၁၃၉

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[က]

ကဏယဂ္ဂသဒိသေဟိ = ကဏ္ဍဂ္ဂသဒိသေဟိ (သီ) ၂၂၉
ကဒ္ဒါဗိ = ကဒ္ဒါဗိ ကဒ္ဒါဗိ (က) ၁၇၇
ကမ္ဗလဂေဏ္ဍုကံ = ကမ္ဗလဘေဏ္ဍုကံ (သီ) ၇၁
ကရဏုတ္တရိယကရဏလက္ခဏာ = ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏာ (က) ၁၃၇
ကရိဿာမိ တံ = ကရိဿာမိတိ (သီ) ၂
ကရီသာဝစ္ဆာဒနာ = ကရီသာဝစ္ဆာဒနသုခံ (သီ၊ က) ၃၀၆
ကရုဏာကရသတာ = ကရုဏာကာသတာ (သီ၊က) ၃၁၁
ကရေဏုကာ = ကဏေရုကာ (သီ၊က) ၈၂
ကသ္မာ စ ပန တွံ = တထာ ဟိ ပန တွံ (က) ၁၈၆
ကဟာပဏကဘဏ္ဍိကံ = ကဟာပဏမာသကဘဏ္ဍိကံ (သီ) ၁၈၆
ကာကာ ဝါ ဠုတရေ ဝါ = ကာကာ ဒိဝါ ဠုတရေ (က) ၂၂၉
ကာမူပသမနတော ကာမပရိဋ္ဌာဟဝူပသမနတော = ကမ္မူပသမနတော
ကမ္မပရိဋ္ဌာဟဝူပသမနတော (က) ၃၁၅
ကာယာရဟံ = ကာယပ္ပသာဒံ (သီ) ၁၄
ကာရုဏံ = ကရုဏေန (သီ၊က) ၁၄၀
ကာဋ္ဌဝေတ္တယဋ္ဌိယော = တာလဝေတ္တယဋ္ဌိယော (သီ) ၁၇၁
ကိစ္ဆေသု = ကိစ္စေသုံ (သီ) ၃၁၉
ကိဋ္ဌ = ကိဋ္ဌိ (သီ) ၂၇၅
ကေစိ = ယေ ကေစိ (သီ) ၂၅၉

[ခ-ဂ]

ခဂ္ဂဗန္ဓာ = ခဂ္ဂဟတ္ထာ (သီ) ၁၈၇
ဂင်္ဂါယ = ဂင်္ဂါဝဟေ (သီ) ၁၄၆
ဂစ္ဆန္တော = အာဂစ္ဆန္တော (က) ၂၅၂
ဂဇင်္ဂလနဂရံ = ကဇင်္ဂလနဂရံ (သီ) ၂၀၀
ဂတ္တံ = နံ ဂတ္တံ (က) ၁၈၂
ဂမနဝီထိ = ဂမနဝီဓိ (က) ၂၉၃
ဂရုဓမ္မေ = ကုရုဓမ္မေ (သီ၊က) ၃၉
ဂါမဏ္ဍလာတိ = ဂေါမဏ္ဍလာတိ (သီ၊ က) ၂၆၀
ဂုဏသမ္ဘာဝနာပါကဋော = ဂုဏသမ္ဘာဝနာသက္ကတော (သီ) ၂၅၉

နာနာပါဌ် ပိဋကတ်

[ဃ-စ]

ဃာတကာဝဏ္ဏာဒနာ = ဃာတကာဝဏ္ဏာဒနကိသာလယော (သီ၊ က) ၃၀၆
စတုရဿသာလဝသေန = စတုသာလဝသေန (သီ၊က) ၁၀၉
စတုဝိသတိအကြောဘနီပရိမာဏာယ = စတုဝိသတိအကြောဘိဏီ-
ပရိမာဏာယ (သီ၊ က) ၂၀၇
စန္ဒသမာနသောမ္မဝရဝဏ္ဏတာယ စ = စန္ဒသမာန-
သောမ္မဝဒနတာယ စ (သီ) ၂၄၀
စာဂသုတ = သတိ (သီ၊ က) ၃၁၃
စိတ္တဗုဒ္ဓေန = စိတ္တသူလေန (သီ) ၁၁၆
စိန္တန် = ဝိတထံ (သီ) ၆၆

[ဇ]

ဇင္ဃာကလာပ္ဆ = ဇင္ဃာမဏ္ဍလဆ (သီ) ၁၄
ဇင္ဃိလဟိင္ဃိတာနံ = ဇင္ဃိလဟိင္ဃိတာနံ ဟင်္ဃိတဇင္ဃိလာနံ (က) ၁၀၅
ဇာယိ = နိဗ္ဗတ္တာ (က) ၂၁
ဇိတောတိ = ဇာတောတိ (သီ၊ က) ၁၆၃
ဇီဝိတပေမဿ = ဇီဝိတဂဝေသဿ (သီ၊ က) ၁၄၃

[ဉ-ဌ]

ဉတွာ = ကရိတွာ (သီ) ၁၂၇
ဌပေထ = ဝါသေထ (က) ၁၅၅

[တ]

တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဟိ = တဏှာမာနာဒိဟိ (က) ၂၆၉
တဏှာလေယျကာဒိသာကစ္ဆ = ဝါရိသာကစ္ဆ (က) ၁၀၁
တဏ္ဍ တေ = တထာ (သီ) ၁၉၆
တထေဝ = တသောဝ (က) ၂၀
တဒါ = တထာ (က) ၆၃
တဿ = ဂတဿ (သီ) ၁၆၇
တာတ = တဏ္ဍ (က) ၉၃
တာပသံ = တံ တာပသံ (က) ၁၀၄

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[တ]	
တုသိတဘဝနေ = တုသိတပုရေ (က)	၃
တေ ဗြဟ္မဏော = ဘောန္တော ဗြဟ္မဏာ (သီ)	၃၇
တေသံ ဒေတိ = ရဇ္ဇံ ဒါနံ ဒေတိ (က)	၂၉၆
[ဒ]	
ဒမိဝါရကံ = ဒမိထာလကံ (သီ၊ က)	၁၀၇
ဒါနံ = အပိ စ ဒါနံ (က)	၂၇၀
ဒါနဝိတ္တကော = ဒါနဝိတက္ကော (သီ၊ က)	၈၆
ဒါနေန = ဓနေန (သီ)	၅၆
ဒါသိဒါသပရိစာရိကာ ဝါ ဒါတဗ္ဗာ သိယာ = ဒါသိဒါသး ပရိဝါရကံ ဝါ ဒါတဗ္ဗံ သိယာ (သီ)	၈၄
ဒေဝမနုဿနယနဝိဟင်္ဂါနံ = ဒေဝမနုဿနာဂဝိဟင်္ဂါနံ (သီ)	၆
ဒေဝသိကံ = ဒေဝသိကံ ဒေဝသိကံ (သီ၊ က)	၃၆
[ဓ]	
ဓမ္မန္တိ = သဒ္ဓမ္မန္တိ (သီ)	၂၄၆
[န]	
နံ = ဓနံ (သီ၊ က)	၂၁
န ကိလမိတောတိ = ကိလမိတောတိ (သီ)	၂၄၄
န ဈာယမာနောဝ = နဇ္ဈာယမာနောဝ (သီ)	၂၂၈
နိဂ္ဂဏ္ဍိ = နိက္ခမိတွာ ဂဏ္ဍိ (က)	၂၁၈
နိဒ္ဒသဝတ္ထုနိ = နိဇ္ဇရဝတ္ထုနိ (သီ၊ က)	၈
နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာတိ = ဝေဒိတဗ္ဗာတိ (က)	၄၀
နိဒ္ဓါရေတဗ္ဗာတိ = ဝိဘာဝေတဗ္ဗာတိ (က)	၆၄
[ပ]	
ပက္ခန္ဒိ = ပါယာသိ ပက္ခန္ဒိ (သီ)	၂၃၁
ပစ္စုပါဒိ = ပစ္စပါဒိ (သီ)	၂၀၁
ပညဝါ ဧဝ = ပညာယ ဧဝ (သီ)	၂၀၈
ပညာ = သညာ (က)	၈

နာနာပါဠိ	ပိဋကတ်
[ပ]	
ပဋိညာတသ = ပဋ္ဌိတသ (သီ၊ က)	၁၆၅
ပဋိသန္ဓာရံ = ပဋိသန္ဓာရံ (က)	၂၄၄
ပဋိဟရဏနိယာမေန = ဝဋ္ဋိဟရဏနိယာမေန (သီ)	၁၇၃
ပဌာယ = ဝုဋ္ဌာယ (က)	၁၀၂
ပဏ္ဏာကာရံ = သက္ကာရံ (သီ၊ က)	၁၁၆
ပတန္တောပိ = မရန္တောပိ (သီ၊ က)	၁၄၆
ပတ္တိစရိယာ = ပကတိစရိယာ (သီ)	၁၇
ပတ္တိစရိယာနံ = ပကတိစရိယာနံ (သီ)	၁၀
ပဗ္ဗတပါဒ = ပဗ္ဗတပါဒေ (က)	၁၃၉
ပရတီတိ = ပူရေတီတိ (သီ၊ က)	၂၆၉
ပရမိတိန္ဒြိယာ = ပရိဝါရိတိန္ဒြိယာ (သီ)	၁၉၆
ပရမိတိန္ဒြိယောတိ = သမိတိန္ဒြိယောတိ (သီ)	၁၄၉
ပရာကရိ = ပရက္ကရိ (သီ၊ က)	၆၀
ပရာဘိဘဝသမတ္တာနံ = ပရာဘိဘဝနေ သမတ္ထာနံ (က)	၂၉၀
ပရိကိရေယျုံ = ပရိကရေယျုံ (သီ)	၆၀
ပရိက္ခရဏတော = ပရိက္ခာရဂုဏတော (သီ)	၁၁၀
ပရိစာရဝသေန = ပရိဝါရဝသေန (က)	၄၃
ပရိပူရယာမိ = ပရိပူရေဿာမိ (သီ)	၁၇၀
ပရိယောဒါတသဗ္ဗသိပ္ပဿ = ပရိယောသိတသဗ္ဗသိပ္ပဿ (က)	၄၇
ပရိဝါရိယမာနံ = ပရိစာရိယမာနံ (သီ)	၁၁၀
ပရိဝါရေန = ပရိဟာရေန (က)	၀၀
ပရိဝုဋ္ဌိယံ = ပရိသုဒ္ဓိယံ (က)	၂၀၉
ပရိသောသနံ = ပရိယာဒါနံ (က)	၃၁၉
ပရိဟာရေန = ပရိဝါရေန (က)	၄
ပဝတ္တိယာ = ပဝနိယာ (က)	၂၀၁
ပဝိစယဗဟုလော = ပရိစယဗဟုလော (သီ)	၂၀၉
ပဝိစယဟေတုကံ = ပရိစယဟေတုကံ (သီ)	၂၇၀
ပဝိစိနိ = ပဝိစိ (သီ)	၁၆
ပုဋ္ဌံသု = ဝဍ္ဎံသု (က)	၁၅၅

နာနာပါဌ | ပိဋ္ဌင်္က

[ပ]

ပုတ္တော မေ ဒိဿယုကော သိယာ = ပုတ္တာ မဒ္ဒီ စ ဒိဿယုကာ သိယာ (က) ၁၀၀
ပုန = ယဒိ ပုန (သီ) ၂၃၃
ပူတိဘူတံ = ပတိဿုတံ (က) ၉၀
ပေတာနမ္ပိ = ဒေဝတာနမ္ပိ (က) ၅၅
ပေါက္ခရဏီ° = ပေါက္ခရဏိတီရံ (က) ၉၂

[ဖ-ဗ]

ဖုဿတီတိ = ဖုသတီတိ (သီ) ၇၆
ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ = ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိ ပြောပုံ့ဝတ္ထု (က) ၁၄၂
ဗုဒ္ဓဘူမိယောတိ = ဘူမိယောတိ (သီ၊ က) ၂၀၂
ဗုဒ္ဓလိင်္ဂါယ = ဗုဒ္ဓလီလာယ (သီ၊ က) ၆
ဗောဓိသတ္တော၊ ပရမသ = ဗောဓိသတ္တော ပရမော (သီ) ၂၆၉
ဗျာကရိတုံ = ဇာနိတုံ (က) ၃၃

[ဘ]

ဘာဝိတတ္တဘာဝါ = ဘာဝိတတ္တဘာဝနာ (သီ) ၃၀၄
ဘာဝိတဘာဝိနော = ဘာဝိတဘာဝနာ (က) ၂၀
ဘိသစရိယာ = မဟာကဉ္စနစရိယာ (သီ) ၁၉၃
ဘိသမုဠာလံ = ဘိသမူလံ (သီ၊ က) ၁၁၂

[မ]

မဃဒေဝေါ = မခါဒေဝေါ (သီ) ၅၃
မတ္တကေ = မတ္တကော (သီ) ၁၂၆
မဓုပိဏ္ဍံ = မဓုပိဏ္ဍ (က) ၃၀၆
မမ = မံ (သီ၊ က) ၆၄
မဟာစ္စဒေဝါနုဘာဝေန = မဟတာ ဒေဝါနုဘာဝေန (သီ) ၅
မဟာဇန = မဟာဇနံ (သီ) ၂၅၅
မဟာသတ္တံ = မဟာသတ္တသ (က) ၂၅၂
မဟောဃေန = မဟာမေဃေန (သီ) ၂၃၂
မာတာ မဟာမာယာ = မာတာပိတရော ရာဇကုလာနိ အဟေသုံ (က) ၁၀၉
မာရဇ္ဇနာဂိရိ = အဉ္ဇနဂိရိ (သီ) အဉ္စရဂိရိ (က) ၀၀

နာနာပါဌ ပိဋ္ဌကာ

[မ]

မိစ္ဆာဝိမာနော = မိစ္ဆာမာနော (သီ) ၃၀၇
မုဒ္ဒါဝိကာရေ = မုဒ္ဒါဝိကာရေ (သီ၊ က) ၃၀
မုဒ္ဒိတော = မုဒ္ဒတော (သီ၊ က) ၃၀
မုခပ္ပသန္နော = မုဒ္ဒပ္ပသန္နော (သီ) ၅၉
မေ စိတ္တတော = မေတ္တစိတ္တတော (သီ၊ က) ၁၃၄

[ယ-ရ]

ယက္ခာတိ ဒေဝ = ယက္ခောတိ ဒေဝေါ (က) (ဇာတက-ဋ္ဌ ၅-၃၅-ပိဋ္ဌေ။)၁၆၀
ယထာစာဟ = အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ (က) ၂၇၀
ယထာရုစိယာဝ = ယထာရုစိယာ ဝရံ (သီ) ၁၄၀
ယဿာ = တတော ယဿာ (သီ) ၂၂၂
ယာစိယမာနော = ယာစိယမာန…. (သီ)
ယာစနာနန္တရမေဝ ဒေတိ (?) ၂၉၇
ယာယ = နိဿာယ (သီ၊ က) ၂၅၇
ယုဂန္ဓရဝါတပမဒ္ဒိတံ ဝိယ = ယုဂန္ဓဝါတပဟတပမဒ္ဒိတံ ဝိယ (သီ) ၁၀၁
ယော = ကော (သီ၊က) ၁၄၄
ယောဂံ = ဝေါယောဂံ (က) ၂၇၉
ရဇ္ဇသိရိံ = ရာဇိဿရိယံ (သီ) ၁၀၉
ရညော ဇုမံ = ( ) (နတ္ထိ သီ) ၂၁၀
ရမ္မဝတီနဂရံ = ရမ္မနဂရံ (သီ) ၁၃
ရူပကာယာဒိသု = ရူပမုခါဒိသု (က) ၂၉၇

[လ-ဝ]

လဂ္ဂံ = သင်္ဂံ (က) ၁၇၉
လဇ္ဇာပသယော = လဇ္ဇာဇ္ဈာသယော (သီ) ၂၀၀
လဥ္စိတ္တကော = လဥ္စိတဏ္ဍော (သီ) ၅၉
လဒ္ဓဝရာနုဘာဝေနေဝ = လဒ္ဓဝရာနုဘာဝေနေကံ (သီ) ၁၉၉
ဝစနပဋိဝစနကထာ = ….ဂါထာ (က) ၁၆၀
ဝဍ္ဎေယ = ဃင္ဃေထ (သီ) ၃၂၆
ဝဒန္တိ = ဝဒန္တိ ဧဝ (က) ၃၂၀
ဝနိဗ္ဗကော = ဝဏိဗ္ဗကော (က) ၄၄
ဝယသမ္ပတ္တိယာ = ဝယပ္ပတ္တိယာ (သီ) ၁၃၀

နာနာပါဌာ	ပိဋ္ဌင်္ကာ
[ဝ]	
ဝရံ = ပရံ (က)	၇၄
ဝရံ ဝရဿု ပဋိဂ္ဂဏှာဟီတိ = ဝရံ တံ ဂဏှာဟီတိ (သီ)	၇၆
ဝရလာဘနုဝသေန = ဝရယာစနဝသေန (က)	၂၁၆
ဝရာကာ = အနာထာ (က)	၁၁၄
ဝရာဝရံ = စရာစရံ (သီ)	၁၆၂
ဝဿာပေန္တော = ဝဿန္တော (သီ)	၄၀
ဝါမံ = ပဒက္ခိဏံ (သီ)	၁၅၀
ဝါသုလော = ဝသုလော (က)	၅၉
ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ = ဝေဒိတဗ္ဗာ (သီ)	၁၁၅
ဝိယူဟိတွာ = ဗျူဟိတွာ (က)	၂၃၀
ဝိဝရိတွာ = ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ (သီ)	၁၃
ဝိသဒပရိစ္စာဂတော = ဝိသာဒပရိစ္စာဂတော (က)	၃၁၄
ဝိသဝိတေန = ဝိသလိတ္တေန (က)	၂၅၂
ဝိသုဒ္ဓစရိတော = ဝိသုဒ္ဓစရိယကော (က)	၃၂၇
ဝိသုဿမာနေ = ပရိသုဿမာနေ (သီ)	၃၁၀
ဝီတိက္ကမပ္ပဟာနေန စိတ္တဿ = ဝီတိက္ကမပ္ပဟာနေ ဋ္ဌိတဿ (သီ)	၂၇၁
ဝုဋ္ဌမနံ = ဝုဋ္ဌိတမနံ (သီ)	၁၀၂
ဝုတ္တဓ္ဓေတံ = ဝုတ္တဓ္ဓေတံ ဘဂဝတာ (သီ)	၃၂၄
ဝေဇယန္တပါသာဒံ = ဝေဇယန္တံ ပါသာဒံ (သီ)	၁၁၇
[သ]	
သက္က = နာမ (က)	၂၅
သက္ကောသိတိ = သက္ကာတိ (သီ)	၂၅၅
သညံ့ ပဋ္ဌပေတွာ = အညံ့ အပဋ္ဌပေတွာ (က)	၁၉၇
သတ္တသင်္ခါရကတဝိပ္ပကာရေသု စ = သတ္တကတဝိပ္ပကာရေသု စ (သီ)	၁၇၅
သတ္တာဟမေဝ = သတ္တာဟမတ္တမေဝ (က)	၂၃၃
သန္တာသနမတ္တေနပိ = သန္တာပနမတ္တေနာပိ (သီ)	၁၁၅
သန္တိကေ = သန္တိကာ (သီ)	၁၄
သန္ဒဿာယဿ = သမ္ပန္ဒဿာယဿ (က)	၁၀၂
သဗ္ဗဂ်သောဘနံ = သဗ္ဗဂ်သောဘိနိံ (သီ၊က)	၁၀၀

နာနာပါဌ — ပိဋ္ဌကာ

[သ]

သဗ္ဗစရိယာသု = ဗုဒ္ဓစရိယာသု (က) ၃၂၇
သဗ္ဗသမန္တဝေဒံ = သဗ္ဗသမတ္တဝေဒံ (သီ၊က) ၁၉၈
သမကာ = သာဓိကာ (က) ၂၇
သမန္နာဂတေန = သမန္နာဂမေန (က) ၄၀
သမာဓာနလက္ခဏာ = သမာဒါနလက္ခဏာ (သီ) ၂၇၃
သမာပတ္တိသဥ္စာရိတမဟာဝဇိရဉာဏံ = သမာပတ္တိသဥ္စရမဟာဝဇိရဉာဏံ
(ဒီ-ဋ္ဌ ၃-၅၈-ပိဋ္ဌေ) ၈
သမုဒ္ဓတ = သမုဋ္ဌာတ (သီ) ၂၈
သင်္ခတသဗ္ဗသင်္ခါရော = သင်္ခဝေါ သဗ္ဗသင်္ခါရော (သီ) ၃၂၀
သမ္မာသမာဓိ( ) = သမ္မာသမာဓိ ပဥ္စဉာဏိကော သမ္မာသမာဓိ (က) ၇
သရိရဿ = သရိရံ (သီ) ၁၈၄
သဟာယာ = သဟာသာ (သီ) ၂၀၁
တဏ္ဍုလေယျကာဒိသာကဉ္စ = ဝါရိသာကဉ္စ (က) ၁၈၁
သာဓုကမ္မိကာ = ဓမ္မိကာ (က) ၁၅၈
သာမော = သုဝဏ္ဏသာမော (က) ၂၄၉
သာဝကပစ္စေကဗောဓိသတ္တာ = အဗောဓိသတ္တာ (သီ၊က) ၁၀၀
သိက္ခမာနော = ဧတေ သိက္ခမာနော (သီ၊က) ၅၁
သိယံ = သိယာ (သီ၊က) ၁၉၁
သီဝကံ = သီဝကံ (သီ၊က) ၆၈
သိဝိသဥ္စယရညော = သိဝိရညော သဥ္စယဿ (က) ၇၈
သီသဓောဝနဥဒကံ = ပါဒဓောဝနဥဒကံ (ဇာတက-ဋ္ဌ ၄-၃၇၈-ပိဋ္ဌေ) ၁၅၁
သုရုန္ဓနနဂရံ နာမ = သုဒုဒ္ဒနဂရံ နာမ (သီ) ၁၇၇
သောဓေထာတိ = ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ သောဓေထာတိ (သီ) ၁၃
သောဠသဝါဟဂေါဏော = သောဠသဘောဇပုတ္တာနံ
ဝါဟဂေါဏော (က) ၁၇၃

[ဟ]

ဟဋ္ဌော = တုဋ္ဌဟဋ္ဌော (က) ၂၁၄
ဟတ္ထိကလဘပ္ပမာဏော = ဟတ္ထိကန္ဓပ္ပမာဏော (သီ) ၁၃၈
ဟတ္ထေ = ဟတ္ထံ (သီ) ၂၃၇
ဟနိဿတိ = ဟနီယတိ (က) ၁၆၁

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာယ

ဂါထာသူစိ

ပဌမပါဒ — ပိဋ္ဌင်္က

[အ]

အကိတ္တိံ ဒိသွာန သမ္မန္တံ ၂၅
အဂ္ဂိဝ တိဏကဋ္ဌသ္မိံ ၁၃၆
အစိန္တေယျာနုဘာဝါ စ ၂၈
အစေတနံ့ဝ ကောဋ္ဋေန္တေ ၂၆၆
အစေတနာယံ ပထဝီ ၁၀၂
အစ္ဆေရံ ဝတ လောကသ္မိံ ၅၆
အဇ္ဈာယကံ သဗ္ဗသမန္တဝေဒံ ၁၉၈
အတိရဒဿီ ဇလမဇ္ဈေ ၂၆၅
အတ္ထိ လောကေ သီလဂုဏော ၂၂၇
အဒ္ဒသံသု ဘောဇပုတ္တာ ၁၇၂
အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ
သပညာ ၁၇၄
အဓနေ အာတုရေ ဇိဏ္ဏေ ၇၉
အဓမ္မယာနံ ဒဠှမာရုဟိတွာ ၁၅၉
အဓမ္မိကဿ လုဒ္ဒဿ ၂၄၇
အနယံ နယတိ ဒုမ္မေဓော ၂၆
အနာနုတပ္ပါနိ ဟိ ယေ
ကရောန္တိ ၁၈၇
အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ ၄၅
အနိန္ဓော ဓူမကေတူဝ ၁၃၆
အနိသမ္မ ကတံ ကမ္မံ ၁၈၇
အနုတ္တရေ ကာမဂုဏေ သမိဒ္ဓေ ၂၅၇
အနုမောဒါမိ တေ ဒေဝ ၉၅
အန္ဒဒ္ဓမာသေ ပန္နရသေ ၈၁
အမစ္စမဏ္ဍလံ ရဋ္ဌံ ၂၅၇
အမ္ဗပက္ကံ ဒကံ သီတံ ၁၀၇

[အ]

အမ္ဗာ စ တာတ နိက္ခန္တာ ၉၃
အလင်္ကမာလီ တိပုက္ကလ္လပိဋ္ဌော ၁၉၉
အလသော ဂိဟီ ကာမဘောဂီ
န သာဓု ၁၈၇၊ ၂၃၆
အဝီစိမှိ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ ၃၂၁
အဝုဋ္ဌိကော ဇနပဒေါ ၈၂
အသိဉ္စ သတ္တိဉ္စ ပရာမသာမိ ၂၄၃
အဿံ ဂဝံ ရဇတံ ဇာတရူပံ ၁၉၇
အဟံ နိသဇ္ဇ စိန္တေသိံ ၁၀၆
အဟံ သောဏော စ နန္ဒော စ ၂၀၄
အဟဉ္စ ဗြာဟ္မဏော ဧကော ၁၅၂
အဟော မေ မာနသံ သိဒ္ဓံ ၆၇

[အာ]

အာဂစ္ဆုံ ဒေါဝါရိကာ
ခဂ္ဂဗန္ဓာ ၁၈၇
အာဂမေဟိ မဟာရာဇ ၁၄၅
အာစရိယော မေသိ ပိတာ
စ မယှံ ၂၀၁
အာနန္ဒော စ ပမောဒေါ စ ၂၀၇
အာယုံ န ဝဏ္ဏံ န သုခံ ဗလံ န ၆၉
အာဝဋ္ဋေတွာ ဓမ္မဗလံ ၂၂၇
အာဝါသိကော ဟောတု
မဟာဝိဟာရေ ၁၉၉
အာသန္နံ ဥဒကံ ပဋ္ဋံ ၄၉
အာသီဝိသော တာတ
ပဟူတတေဇော ၂၃၉

ပဌမပါဒ	ပိဋ္ဌက်ာ
[ဉာ]	
ဉာယ် မဒ္ဒိ နိသာမေဟိ	ဂ၇
ဉာတိ အာကန်မာနသာ	၂
ဉာတိ တံ သန်ရောနွေန	၃၂၇
ဉာတိ သီလဝတံ ဟောတု	၁၆၉
ဉာဒံ ဟိ သော ဗြာဟ္မဏံ မညမာနော	၁၆ဂ
ဉာဒါနာဟံ စိန္တယိတွာန	၆၆
ဉာခ’နူပါနံ သယနာသနဥ္စ	၃၂
ဉာမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပသ္မိံ	၁
ဉာသိနံ ဟိ သာ သဗ္ဗသမာဂတာနံ	၁၉၉
[ဥ-ဦ]	
ဥဋ္ဌာလေဟိ မဟာအဂ္ဂိံ	၁၆၇
ဥတ္တမင်ရုဟာ မယှံ	၅၃
ဥပေါသထမှိ ဒိဝသေ	၁၀၄
ဥပ္ပဇ္ဇို မေ န မုစ္စိတ္တ	၁၃၅
ဥဘော ကုမာရာ ပဗ္ဗဇိတာ	၁ဂဝ
ဥဘောပိ နေတ္တာ နယနာ	၆၆
ဥဘော မာတာ ပိတာ မယှံ	၁၉၆
ဥဿာဝဗိန္ဒုံ သူရိယာတပေ	၁၇ဂ
ဥဿာဝေါဝ တိဏဂ္ဂမှိ	၁၇၉
ဦရူ ဗာဟုဉ္စ မေ ပဿ	၂၁၇
[ဧ]	
ဧကံ တေ ယာစမာနဿ	၆ဂ
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ သိဝယော	၇၄
ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ	၂၅-၆
ဧတသ္မိံ ဝနသဏ္ဍသ္မိံ	၁၄၂
ဧတေ အဟေသုံ သမ္ဗုဒ္ဓါ	၁၅
ဧတေ စ သင်ဟာ နာဿု	၂၀၇
[ဧ-ဩ]	
ဧဝံ အစ္ဆရိယာ ဟေတေ	၂ဂ၊၃၅၊ ၁၀၃
ဧဝံ ဗဟုဗ္ဗိဓံ ဒုက္ခံ	၂၆၇
ဧဝံ မနသာ ပေါသသာ	၁၃၆
ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နာ	၃၂၁
ဧဝါဟံ စိန္တယိတွာန	၃၁
ဧသော စေ သိဝိနံ ဆန္ဒော	ဂ၄
ဧဟိ သိဝက ဥဋ္ဌေဟိ	၇၀
ဩဂါဟေတွာ ဝိသုဒ္ဓါယ	၃၂ဂ
[က]	
ကဋ္ဌုကံ ဟိ သမ္မာဓံ သုကိစ္ဆံ ပတ္တော	၁ဂဂ
ကဋ္ဌသ္မိံ မန္ထမာနသ္မိံ	၁၃၆
ကတွာ ဒဋ္ဌမဓိဋ္ဌာနံ	၂၆ဂ
ကပ္ပေ စ သတသဟဿေ	၃
ကလဟော ဝတ္တတိ ဘေသ္မာ	၁၅၉
ကလိင်္ဂရဋ္ဌဝိသယာ	ဂ၂
ကာ နု တေ သာ မဟာနာဂ	၁၁၄
ကာမံ မံ သိဝယော သဗ္ဗေ	ဂ၅
ကိံ တေ ဥပ္ပဇ္ဇို နော မုစ္စိ	၁၃၅
ကိံ နု တေ အကရံ ဓိရော	၂၆
ကိံ နု တေ အကရံ ဗာလော	၂၆
ကိံ နု ရုရု ဂရဟသိ မိဂါနံ	၁၄၆
ကိန္နု သန္တရမာနောဝ	၂၁၇
ကိသ္မိံ မေ သိဝယော ကုဒ္ဓါ	ဂ၅
ကီဒိသော တေ မဟာဝီရ	၇
ကုတော နု အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသိ	၁၅၂
ကေနာ’နုသိဋ္ဌော ဣဓမာဂတောသိ	၆၇

ပဌမပါဒ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[က]

ကောဏ္ဍညဿ အပရေန ၁၅
ကော နီ'ဓ ဝိတ္တံ န ဒဒေယျ
ယာစိတော ၇၄
ကော နု မံ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈိ ၂၅၂
ကောမာရီ ယဿာဟံ ဘရိယာ ၉၇

[ခ-ဂ]

ခန္တိဗလော ယုဒ္ဓဗလံ ဝိဇေတွာ ၁၆၂
ဂဏိကာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ၄၀
ဂန္တွာ သော ဟတ္ထိဒမကော ၁၁၂
ဂဟိတော ပေါရိသာဒေန ၂၄၂

[ဃ-စ]

ဃမ္မေ ပထေ ဗြာဟ္မဏ ဧကဘိက္ခုံ ၃၃
စတုဿဒံ ဂါမဝရံ သမိဒ္ဓံ ၁၉၈
စန္ဒော ယထာ ရာဟုမုခါ
ပမုတ္တော ၁၆၈
စရိယာ သဗ္ဗလောကဿ ၁
စိရံ ဇီဝတု သော ရာဇာ ၁၁၄
စိရံ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ ၃၂၈

[ဆ-ဇ]

ဆဝိံ စမ္မံ မံသံ နှာရုံ ၁၀၈
ဇာလိံ ကဏှာဇိနံ ဓီတံ ၉၇
ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ ၂၄၄၊
၂၄၇

[တ]

တံ ဧကရာဇာ ပထဝိံ ဝိဇေတွာ ၁၉၈
တံ တာဒိသံ ဒေဝဝဏ္ဏိံ ၂၇
တညေဝါဓိပတိံ ကတွာ ၁၇၈
တဏှာက်ရော မေခက်ရော ၁၄
တတော စုတာ သာ ဖုဿတီ ၇၈

ပဌမပါဒ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[တ]

တတော ရတျာ ဝိဝသာနေ ၈၄
တတော ဝေဿန္တရော ရာဇာ ၁၀၃
တတော သော စောဒိတော မယှံ ၇၀
တတ္ထ ဝတ္တေတွာ သလ္လာပံ ၈၉
တထံ နု ဝိတထံ နေတံ ၆၅
တဒါပိ မံ နိမန္တိံသု ၂၀၃
တဒါပိ လောကံ ဒိသွာန ၂၀၃
တဒါ မံ တပတေဇေန ၂၃
တဒါသိ ယံ ဘိံသနကံ ၈၃
တဒါဟံ မာပယိတွာန ၅၄
တဒါဟံ ယဇနာ မုတ္တော ၆၁
တဒါဟံ သတ္တုရဇ္ဇေသု ၄၈
တမဟံ အနုရက္ခန္တော ၁၄၇
တမဟံ ဥပဋ္ဌဟိတွာန ၂၃၆
တသ္မာ တံ အဝလမ္ဗိတွာ ၂
တသ္မာ သတဉ္စ အသတံ ၉၉
တသ္မာ ဟိ နေ နမဿေယျ ၂၀၇
တဿ အတ္ထံ ပကာသေတုံ ၃၂၇
တဿ ဂါမဝရံ ဒမ္မိ ၁၄၄
တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ ၁၁၂
တဿ ဒတွာနဟံ ပဏ္ဏံ ၂၃
တဿ ပုဋ္ဌော ဝိယာကာသိ ၇
တဿ ရညော အဟံ ပုတ္တော ၂၁၈
တဿ သမ္ဗောဓိသမ္ဘာရ ၂
တဿာ အာယုက္ခယံ ဉတွာ ၇၆
တဿာဟံ ဝစနံ သုတွာ ၆၆
တာယ နံ ပါရိစရိယာယ ၂၀၇
တာသံ သမ္ဗောဓိစရိယာနံ ၁
တိရောကုဍ္ဍေ တိရောသေလံ ၇၄
တိဿော ဖုဿော စ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ၁၅

ပဌမပါဒါ — ပိဋ္ဌက်ာ

[တ]

တေနေဝါဟံ သတဂုဏာတော ၃၄
တေ မေ သာရုတိ ဝတ္တာန ၁၀၅
တေသု စိတ္တပ္ပသာဒေါဝိ ၂၉

[ဒ]

ဒက္ခိဏံ ဝါပ’ဟံ ဗာဟုံ ဂ၅
ဒတ္တာ ဒါတဗ္ဗကံ ဒါနံ ၂၆၇
ဒဒတော မေ န ဒိယေထ ၂၆
ဒဒမာနဿ ဒေန္တဿ ၇၃
ဒါမိ န ဝိကမ္ပာမိ ဂ၂၊၉၆
ဒါမိ ဘောတော ဘရိယံ ၁၀၀
ဒဗ္ဗသေနော ဥပဂန္တွာ ၂၅၆
ဒသကုသလကမ္မပထေ ၁၅၇
ဒသ ပါရမီ တယာ ဓိရ ၇
ဒသမာသေ ခါရယိတွာန ၇၉
ဒါနံ သီလဉ္စ နေက္ခမ္မံ ၇၊၂၇၀
ဒါနဉ္စ ပေယျဝဇ္ဇဉ္စ ၂၀၇
ဒါနာဒိ ပဋိယာဒေထ ၁၀၄
ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ ၄၉
ဒိဋ္ဌာ မယာ မာနုသကာပိ ကာမာ ၁၇၄
ဒိသွာန ဝိဝိခံ ပါပံ ၂၀၃
ဒိပက်ရဿ ဘဂဝတော ၁၅
ဒုက္ခော ပုနဗ္ဘဝေါ သဗ္ဗ ၂၅
ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ၂၃
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒမာနာနံ ၉၉
ဒုမပ္ဖလာနိဝ ပတန္တိ မာဏဝါ ၁၇၄
ဒုဿ မေ ခေတ္တပါလဿ ၁၀၇
ဒေဝတာ နု’သိ ဂန္ဓဗ္ဗော ၂၁၇
ဒေဝီ အဟံ သံ မဟာနုဘာဝါ ၃၂
ဒေသေသိ နာထော စရိယာ ၃၂၇

[ဒ-ဓ]

ဒေါသေဟိ နာဘိဘူယန္တိ ၂ဂ
ဒွါသီတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏှိံ ၂
ဓမ္မေန ဘာသိတာ ဂါထာ ၇၄
ဓမ္မော ဟဝေ ပါတုရဟောသိ ပုဗ္ဗေ ၁၆၀

[န]

န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တိ ၁၀
နဂရံ ဂန္တွာန အာစိက္ခိ ၁၄၅
န စာဂမတ္တာ ပရမတ္ထိ ကိဉ္စိ ၇၄
န တဿ အလိကံ ဘဏိတံ ၂၂၂
န တဿ ဒါနံ ဒဒမာနော ၂၄
န တေ နဋ္ဌာ နော ပန ကိဉ္စနေယျာ ၂၀၁
နဒိတီရေသု သဏ္ဍာနေ ၁၆
န ဗဝိရော န မူဂေါ’သ္မိ ၂၁၇
နဘဉ္စ ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ ၂၄၄၊၂၄၇
န ဘဝန္တိ ပရိယာပန္နာ ၃၂၂
န မံ ကောစိ ဥတ္တသတိ ၂၆၇
န မယှံ မတ္တိကံ နာမံ ၇၉
န မေ အတ္ထိ တိလာ မုဂ္ဂါ ၁၀၆
န မေ တပ္ပစ္စယာ အတ္ထိ ၂၃
န မေ ဒေဿာ ဥဘော ပုတ္တာ ၉၇
န မေ ယာစကမနုပ္ပတ္တေ ၃ဂ၊ဂ၂
နမှိ ဒေဝေါ န ဂန္ဓဗ္ဗော ၂၁ဂ
နယံ နယတိ မေဓာဝီ ၂၆
န ယာစနာယ နပိ ပါတိရူပါ ၁၆၀
န ဝါဟမေတံ ယသသာ ဒဒါမိ ၆၉
န ဟေ’တေ သုလဘာ ကာယာ ၅၇
န ဟေတေ ဇာနန္တိ သဒေဝမာနုသာ ၆

ပဌမပါဒ ပိဋ္ဌင်္က

[န]

န ဟေ’တေ သုလဘာ ကာယာ ၅၇
န ဟောန္တိ ခုဒ္ဒကာ ပါဏာ ၃၂၂
နာဂံ ဂဟေတွာ သောဏ္ဍာယ ၃၈၊
၈၂
နာရဒဿ ဘဂဝတော ၁၅
နာသာယ ဝိနိဝိဒ္ဓတွာ ၁၇၂
နိသဇ္ဇ ပါသာဒဝရေ ၆၅
နိသမ္မ ခတ္တိယော ကယိရာ ၁၈၇
နိသမ္မ စ ကတံ ကမ္မံ ၁၈၇
နိသမ္မ ဒဏ္ဍံ ပဏယေယျ
ဣဿရော ၁၈၇
နိဿိတံ ဝါစနာမဂ္ဂံ ၂
နီတနေယျတ္ထဘေဒါ စ ၂
နူန မဒ္ဒီ ဝရာရောဟာ ၉၄

[ပ]

ပညာယ ဝိစိနန္တောဟံ ၂၆၅
ပဏ္ဍိတော ပရိပုစ္ဆိတွာ ၂၆၈
ပနုဇ္ဇ ဒုက္ခေန သုခံ ဇနိန္ဒ ၂၅၈
ပဗ္ဗတျာ’ဟံ ဂန္ဓမာဒနေ ၂၅၃
ပဗ္ဗာဇေသိ သကာ ရဋ္ဌာ ၈၄
ပဝနာ အာဘတံ ပဏ္ဍုံ ၂၃
ပဝနေ ဝသမာနဿ ၉၂
ပဝေဓမာနော ပလိတသိရော ၆၅
ပဟူတံ မေ ဓနံ သက္က ၇၂
ပဟူတဓညော ကသိမာ
ယသဿီ ၁၉၈
ပါပေါ ကဒရိယော ယက္ခော ၁၅၈
ပိယော ဂရု ဘာဝနိယော ၂၈၀
ပိဋ္ဌိတော သုသုမာရေန ၂၂၁
ပုဏ္ဏမိ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ၄၉

[ပ]

ပုဏ္ဏေ ပသုဋ္ဌ ခေည္ဌ ၉၅
ပုနဒေဝ သင်္ခော ဩရုယှ ၉၆
ပုနာပရံ ဒဒန္တဿ ၈၃
ပုနာပရံ ဗြဟာရညာ ၁၀၂
ပုနာပရံ ဗြဟာရညေ ၁၀၁
ပုနာပရံ ယဒါ ဟောမိ ၄၇၊ ၂၂၅

[ဗ-ဘ]

ဗဟူဟိ ဝတစရိယာဟိ ၂၇
ဗုဒ္ဓေါပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဏေယျ ဝဏ္ဏံ
၉၊ ၃၂၄
ဗြဟ္မာတိ မာတာပိတရော ၂၀၇
ဘိက္ခာယ ဥပဂတံ ဒိသွာ ၁၁၀၊ ၂၆၃
ဘိယျော မံ အာဝိသီ ပီတိ ၇၂
ဘုမ္မာ မဟာရာဇိကာ
တာဝတိံသာ ၅

[မ]

မံ ပဿ မဒ္ဒီ မာ ပုတ္တေ ၉၅
မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္တိ ၄၉
မင်္ဂလော စ သုမနော စ ၁၄
မဒ္ဒိံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာန ၉၆
မဒ္ဒိယာ ဒီယမာနာယ ၉၆
မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ ၁၆၊ ၂၇၄
မနုဿော ဥဒါဟု ယက္ခော ၉၃
မမ သင်္ကပ္ပမညာယ ၆၅
မမေဝါယံ မညမာနော ၁၄၀
မဟာကာရုဏိကော သတ္ထာ ၃၂၀
မဟာရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတံ ၂၆၄
မဟာဝါတသမုဒ္ဒတ-
ဝီစိမာလော ၂၀

ပဌမပါဒ ပိဋ္ဌကာ

[မ]

မဟေသီ ရာဟုလမာတာ ၄၀
မာတာပိတာ န မေ ဒေဿာ ၂၆၆
မာတာပိတူ စ ဝန္ဒိတွာ ၁၆၆
မာတာ မေ သာ မဟာရာဇ ၁၁၄
မာ နံ ဒဏ္ဍေန သဏ္ဍေန ၈၄
မာ နော ဒေဝ အဒါ စက္ခုံ ၆၈
မာ မံ ဒေဝ နိဝါရေဟိ ၁၇၈
မာလံ စ သော ကာသိက-
စန္ဒနံ စ ၁၉၇
မိဂဝံ ဂဟေတွာ မုဠ္ဍသု ၁၆၅
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ န သေဝန္တိ ၃၂၂
မုဋ္ဌထေ’တံ မဟာနာဂံ ၁၁၄
မုတ္တော စ ဗန္ဓနာ နာဂေါ ၁၁၄
မုတ္တော စမ္မေယျကော နာဂေါ ၁၃၀

[ယ]

ယံ အစ္ဆရိယဓမ္မာနံ ၃၂၇
ယံ ကိဉ္စိ’တ္ထိ ကတံ ပုညံ ၂၅၃
ယံ ကိဉ္စိ မာနုသံ ဒါနံ ၆၅
ယံ ကိဉ္စိ ယိဋ္ဌဉ္စ ဟုတဉ္စ မယှံ ၃၂
ယံ ခုဒ္ဒကနိကာယမှိ ၁
ယံ တွံ သုခေနာ’ဘိ-
သမေက္ခသေ မံ ၃၂
ယံ ဓမ္မသေနာပတိနော ၁
ယံ မံ သော ယာစိတုံ အာဂါ ၇၂
ယံ သော တဒါ မံ အဘိသပိ ၁၅၅
ယဉ္စ ယာစေ တဉ္စ ဒဒေ ၆၉
ယဒါဟံ ဒါရကော ဟောမိ ၈၀
ယဒါဟံ ဖုဿတိယာ ကုစ္ဆိံ ၇၈

ပဌမပါဒ ပိဋ္ဌကာ

[ယ]

ယဒိ ကောစိ ဧတိ
ဒက္ခိဏေယျော ၁၀၆
ယဒိ မာသမ္ပိ ဒွေမာသံ ၂၃
ယထာ စိတ္တံ ဝသေ ဟောတိ ၂၈
ယထာ တံ သိဝယော သဗ္ဗေ ၆၈
ယထာ ရုက္ခော တထာ ရာဇာ ၂၁၈
ယမာဟု ဒေဝေသု သုဇမ္ပတိတိ ၆၇
ယမှဒ္ဓရိံ ဝါဟနေ ဝုယှမာနံ ၁၄၆
ယမေကရတ္တိံ ပဌမံ ၁၉၂
ယမှိ ဇာတေ န ပဿတိ ၁၃၆
ယမှာကာသေ အဟံ ဌတွာ ၂၂၁
ယသောကရော
ပုညကရောဟမသ္မိ ၁၅၉
ယသ္မာ စ သင်္ဂဟာ ဧတေ ၂၀၇
ယသ္မာ ဒါနံ နာဘိနန္ဒိံ ကဒါစိ ၂၃၉
ယသ္မိဉ္စ ဇာယမာနမှိ ၁၃၆
ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ ၂၁၈
ယဿေ’တေ စတုရော ဓမ္မာ ၂၂၂
ယာစကံ ဥပဂတံ ဒိသွာ ၉၃
ယာစန္တိ မံ ပဠလိကာ ၁၇၉
ယာစာမိ တံ မဟာရာဇ ၆၆
ယာ တတ္ထ ပရမတ္ထာနံ ၃၂၇
ယာ ဒေဝတာ ဣဓ လောကေ ၆၀
ယာဝတာ ကရဏံ သဗ္ဗံ ၁၄၇
ယုတ္တော ဒေဝ ရထော ဒေဟိ ၆၈
ယေန အဏ္ဍေန အာဂစ္ဆိ ၆၇
ယေန ဇာတေန နန္ဒန္တိ ၁၃၆
ယေနာဘိဘူတော ကုသလံ
ဇဟာတိ ၁၃၆
ယေ မံ ယာစိတုမာယန္တိ ၇၂

ပဌမပါဒါ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ယ]

ယေသံ ဝေ အတ္တနိ သ္နေဟော ၂၈
ယော တေ ကတော သင်္ဂရော
ဗြာဟ္မဏေန ၂၄၃
ယော မေ ကနိဋ္ဌကော ဘာတာ ၂၀၄
ယော ဝေ အနင်္ဂဏ နင်္ဂဏတ္တိ စာဟ ၂၀၀
ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝတွာန ၆၈၊၆၉

[ရ]

ရဇ္ဇံ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇ ၁၆၅
ရညော မူဂေါ စ ပက္ခော စ ၂၁၇
ရတနာနိ သတ္တ ဝဿိံသု ၁၀၂
ရထံ နိယျာတယိတွာန ၂၁၈
ရမ္မေ ပဒေသေ ရမဏီယေ ၁၄၂
ရာဇာ မာတာ မဟေသီ စ ၃၉
ရာဇူပဇီဝေ နိဂမေ ၂၅၆

[လ]

လာဘာလာဘေ
ယသာယသေ ၂၆၈
လောကေ သဥ္ဇာတဝဍ္ဎာပိ ၂၈
လောဟေန ဝေ ဟညတိ
ဇာတရူပံ ၁၆၀

[ဝ]

ဝဏ္ဏဝါ ယသဝါ သိရိမာ ၄၉
ဝနိဗ္ဗတော မယှ ဝနိံ အနုတ္တရံ ၆၇
ဝန္ဒနာဇနိတံ ပုညံ ၁
ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က ၂၅-၇
ဝိစရန္တော အနုကူလမှိ ၁၅၃
ဝိစိနန္တော တဒါ ဒက္ခိံ ၂၇၀
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နာ ၁

ပဌမပါဒါ ပိဋ္ဌင်္ကာ

[ဝ]

ဝိရတ္တော သဗ္ဗဓမ္မေသု ၃၂၀
ဝိသုဒ္ဓစရိတော သတ္ထာ ၃၂၇
ဝိမံသမာနော ဉာသိနော
ဘိသာနိ ၂၀၁

[သ]

သကိဒေဝ မဟာရာဇ ၂၄၇
သကိဒေဝ သုတသောမ ၂၄၄
သကေ ပုတ္တေ စဇန္တဿ ၉၃
သက္ကောဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော ၇၂၊၁၀၀
သစေ တုဝံ ယုဒ္ဓဗလော အခမ္မ ၁၆၀
သစ္စံ ကိရေဝ မာဟံသု ၁၄၆
သစ္စဝါဒိံ အနုရက္ခန္တော ၂၆၆
သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ ၂၂၂
သစ္စော စာဂီ ဥပသန္တော ၃၂၀
သဋ္ဌိရာဇသဟဿာနိ ၈၉
သတ္တ မေ ရောဟိတာ မစ္ဆာ ၁၀၆
သဒ္ဓါယ နိက္ခမ္မ ပုန နိဝတ္တော ၂၃၃
သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗသတ္တာနံ ၃၂၀
သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ ၃၂၄
သဗ္ဗာ ဒိသာ အနုဝိသဋ္ဌော'-
ဟမသ္မိ ၁၆၀
သဗ္ဗေ ဇိတာ တေ ပစ္စူဟာ ၉၉
သဗ္ဗေ ပဝိဋ္ဌာ နိရယံ ၆၁
သဗ္ဘိရေဝ သမာသေထ ၂၄၄၊၂၄၇
သဗြဟ္မစာရီ မဏ္ဍဗျော ၂၃၆
သဘာဝံ စိန္တယန္တဿ ၈၀
သမ္ပတ္တာ ပရိနိဋ္ဌာနံ ၃၂၇
သမ္မာ ဝဿတု ကာလေန ၃၂၈
သရာဇကေ သဟောရောဓေ ၁၇၉

ပဌမပါဒ ပိဋ္ဌက်ာ

[သ]

သဟ ကတေ သစ္စဝရေ ၂၃၂
သဟ သံဝဏ္ဏနံ ယသ္မာ ၂
သဟ သစ္စေ ကတေ မယှံ ၂၂၀၊၂၃၀
သဟာဿိယာ ဇုမာ ဂါထာ ၂၄၅
သာ တတ္ထ ဝိတ္တာ သုမနာ
ပတီတာ ၃၄
သာ နူန'သာ ကပဏိကာ ၁၁၄
သာရိပုတ္တော တဒါ သေဋ္ဌိ ၄၀
သာရိပုတ္တော မဟာပညော ၇
သာ ဟောတု နာဝါ
ဖလကူပပန္နာ ၃၃
သိရသ္မိံ ပလိတံ ဒိသွာ ၅၃
သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နော ၁
သုတွာ ဓမ္မံ ဝိဇာနန္တိ ၂၄၇
သုဒ္ဓါဝါသေသု ဒေဝေသု ၃၂၂
သုမေဓော စ သုဇာတော စ ၁၅
သုဝါသိတံ ဇူသိနံ ဧကရတ္တံ ၂၀၁
သုသာနေ သေယျံ ကပ္ပေမိ ၂၆၇
သူလေဟိ ဝိနိဝိဇ္ဈန္တေ ၂၆၄
သော ခတ္တိယော ဟောတု
ပသယှကာရီ ၁၉၀

ပဌမပါဒ ပိဋ္ဌက်ာ

[သ]

သော ဂါမဏီ ဟောတု
သဟာယမဇ္ဈေ ၁၉၀
သော တဒါ ပဂ္ဂဟေတွာန ၆၆
သောတဝေကလ္လတာ နတ္ထိ ၃၂၂
သော ဗဇ္ဈတံ ပါသသတေဟိ
ဆမှိ ၁၉၉
သော ဗြာဟ္မဏော ဟောတု
အဝီတရာဂေါ ၁၉၀
သောဘိတဿ အပရေန ၁၅
သော မံ အသံသိ ဧဟီတိ ၂၂၂
သော မံ တတ္ထ ခမာပေသိ ၁၀၀

[ဟ]

ဟဒယံ စက္ခုမ္ပ'ဟံ ဒဇ္ဇံ ၀၅
ဟဒယံ ဒဒေယျံ စက္ခုံ ၀၀
ဟန္ဒ ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ ၂၇၇
ဟန္ဒာဟံ ဒဿယိဿာမိ ၆
ဟိတွာ မမတ္တံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ ၄၉
ဟိရောတ္တပ္ပေန ဂရုနာ ၁၀၁
ဟိနေန ဗြဟ္မစရိယေန ၅၇

စရိယာပိဋကဋ္ဌကထာယ

သောဓနပတ္တံ

ပိဋ္ဌေ	ပန္တိယံ	အသုဒ္ဓပါဌော	သုဒ္ဓပါဌော
၁၁	၃၀	သံ-ဋ္ဌ ၁၄	သံ-ဋ္ဋ ၁-၁၄

နု-ဗ-သ-စ—စရိယာပိဋက-ဋ္ဌ—၇-၂-၆၀—၃၀၀၀